Quatuor
Evangelia
cum glossis.

A

A.
II.
20

Nro
137.

MSC.
BIBL.
96

69 — ft

II — 20

Staatl. Bibliothek
Bamberg

Msc. Bibl.
96.

S. XIII

1. S. Matthaei evangelium f. 1 – 48

2. S. Marci ——— f. 51 – 86

3. S. Lucae ——— f. 89 – 135

4. S. Joannis ——— f. 137 – 193

Quatuor Evangelia
Cum Glossis.

s. XII

f. 1-193

Ad Bibliothecam Reverendissimi
Capituli Bambergensis.

LIBER GENERATIONIS IHV XPI FILI DAVID FILI ABRAHA

ABRAHAM GENUIT ISAAC;
Isaac autem genuit iacob.
Iacob autem genuit iudam.
et fratres eius.
Iudas autem genuit phares.
et zara de thamar.
Phares autem genuit esrom.
Esrom autem genuit aram;
Aram autem genuit aminadab.
Aminadab autem genuit naason;
Naason autem genuit salmon.
Salmon autem genuit boozde rachab;
Booz autem genuit obed. ex ruth.
Obeth autem genuit iesse;
Iesse autem genuit dauid regem.
Dauid autem rex genuit salomone
ex ea quae fuit uriae;
Salomon autem genuit roboam.
Roboam autem genuit abiam;
Abia autem genuit assa.
Asa autem genuit iosaphat;
Iosaphat autem genuit ioram.
Ioram autem genuit oziam;
Ozias autem genuit ioatham.
Ioatham autem genuit achaz;
Achaz autem genuit ezechiam.
Ezechias autem genuit manassen;
Manasses autem genuit amon.
Amon autem genuit iosiam;
Iosias autem genuit iechoniam
et fratres eius. In transmi
gratione babilonis;

Ordo praeposterus. sed necessario commutatus. Si enim primum posuisset abraham. & posteaddd. rursus et repetendus fuisset abraham. ut generationis series texeretur. Idem. autem ex aeterisprmissis. horum eum filium nuncupauit.
qua ad hostantum facta est. de xpo promissio. Ad abraham. In semine tuo benedicent omnes tribus terrae.
Ad ddd autem. De fructu uentris tui ponam super sedem tuam. De tribus
h Notandum temporib. ante xpi natum quod in genealogia xpi. tres tantum mulieres peccatrices numerantur.
Ad interiorem intellectum in nominibus istis quatuor. uentura ad dnm ecclesia de gentilitatis errore figurat. quae prius aliena. ignominiosa. plena. & sterilis habebatur. sed ad xpm ut legitima ducta et coniuncta est matrona. Et plures adoptiuos parit filios quam synagoga. quae prius ut proprium uidebatur dnm habere uirum. De dissonantia euangelorum
h Hunc locum nobis obiicit ut augustinus de dissonantia euangelistarum. quomatheus eum filium iacob. Luc filium heli nuncupat.
Antiqua consuetudo est adoptandi etiam in illo populo ut si filios facerent. qs ipsi genuissent. Ut filia pharaonis moysen adoptauit. Iacob filios ioseph adoptauit. Ut
h Ioram De quatuor regum genuit ochoziam. noribus. ochozias gen ioas. Loth gen ataria. Certis quia ioram genori se miscuerat impiissime iezabel. Id circo usque ad tertiam generationem eius memoria tollitur. ne in seg trium ordine poneretur. hic
dicitur quia ita erat prophetam. Nonnisi quarta generatione ipse throno regni sit. quemquam achab esset sessurum de domo.
h Mathan et mathat diuersis temporibus de una eadem uxore esta nomine. singulos filios procreant. Per quos ex diuerso patrum genere efficiunt iacob et heli uterini fratres. quorum alter de stirpe iacob. frater uidelicet heli sine liberis defuncti uxorem accipiens ex mandato legis genuit ioseph. De patriarchis
B primo sub patri prophetis archis. sacerdotibus. et iudicibus. Secundo sub regibus. prophetis et sacerdotibus. Tertio sub ducibus. prophetis et sacerdotibus. Ad Uirum mariae cum audiens. suspitio tibi ne subeat nuptiarum. sed recordare consuetudinis scripturarum. quae sponsae uocent uxores.
Pulchre eum de quib. sed de qua posuit. ut de sola uirgine sine semine maritali christum xpm natum esse demonstraret.

sirus. et in marchinus mundi missus a patre. tostuo sum draconem aduncatum occisus occidit
Deque ad sem iob dicit. Numquid adunca bis leuiathan hamo tuo. qq In hamo ergo incarnati
onis xpi iste captus est. quidū in illo
appetit escam corporis. transfixus
est aculeo diuinitatis. Denumero
Mistice uero intepre xl quadra
tur. quod perfecti et diuino caris
mate pleni. In unū redacti sunt numeru
Nam decem ad decalogum. quattuor
ad euangelium. Tres ad sce trinitatis respi
ciunt fidem. d xl et numero
Notandū autē qd sicut abraham cui
xpi promissus est. quadragesimo ii.
anno uini regis primi assiriorum
natus est. Ita et xpi quadragesimo secdo
anno augusti cesaris. q primū monar
chia tenuit emenso natus est. nec hoc
uacat a mysterio. Concordant enim
numero natiuitas patriarcho ac
saluatoris nri et ordo genealogiae
in ipsos q matheū euangelistam
enumerat. Ambrosius
Quare autē p desponsata concipitur saluator. hac
ratio est. Primū ut q generationem
ioseph. origo marie monstraretur
Secdo. ut p lapidaret a iudeis. ut adulera
Tertio. ut in egiptū fugiens. haberet
solacium mariti. Ignatius
Quartū addidit causa. ut p latuse eius inq ipsi
colere diabolum. Ambrosius
Uerbo conueniendi. p ipsū concubitū.
sed nuptiarū que procedere solent tempus
insinuat. Ori genis
Iusto ioseph inuenta. e. q licentia
eam martali curiose deprehendit. p
uirtu. Qui iustus in uerbo. iustus in facto.
Iustus in legis consumatione. Iustus
in initio gratie. Ideoq eā dimittere
uolebat. quia uisture mysterii et
sacramentū quod dū magnificū in eadem
cognoscebat. cui approximare se se
indignū estimabat. Isaias propheta
Nam legerat uirginē de domo dauid
esse concepturam et pariturū.
Malueratq dns aliquos suae modum
generationis ignorare. quā caste
tem dī genetricis infamare.
Nā dnsiesus xpi dns nr in quantū dns est.
omnia ipsum facta sunt. In quantū
autē homo. ori ipse factus est. Neq enim
separabilia sunt opera trinitatis. cū
ines facienda sa lus spi nominatus est. Iesus hebreo sermone saluator dicit. Duo enim hoc uerbū
praeclare significantur. quod ordis fuerit ordis prius ante incarnationē xpi. q ams in secreto omnes saluat
Donec. pro quo. uel et conjunctionis. Amb Interdū donec uerbū sacra eloquia p ē iunctione
p sumunt. qua uel ceuolua indicare possunt. Nemo itaq intellegendū putet. quasi post natū filium.
cam ioseph cognouerit. ut heluidius peruersissime docet.
Missus est angelus gabriel

ESAIAE IDOE

Et post transmigrationē babilonis.
Iechonias genuit salathiel;
Salathiel autē genuit zorobabel.
Zorobabel autem genuit abiuth;
Abiuth autem genuit eliachim.
Eliachim autem genuit azor;
Azor autem genuit sadoch.
Sadoch autem genuit achim;
Achim autem genuit eliuth.
Eliuth autem genuit eleazar;
Eleazar autem genuit matthan.
Matthan autem genuit iacob;
Iacob autem genuit ioseph.
Uirum mariae.
De qua natus est ihs.
Qui uocatur xpi.
Omnes ergo generationes. ab abrahā
usq ad dauid. generationes xiiii;
Et a dauid usq ad transmigrationē
babilonis. generationes xiiii;
Et a transmigratione babilonis.
usque ad xpm. Generationes
quattuordecim;

Xpi autem generatio.
Sic erat; Cum esset desponsata ma
ter eius maria ioseph. Antequam
conuenirent. Inuenta est in utero
habens de spiritu sancto.
Ioseph autem uir eius cum esset iustus.
et nollet eam traducere. uoluit
occulte dimittere eam; hec autē
eo cogitante. ecce angelus dni

Mat immaculata mat intacta. mat incorrupta. mat dei. cuius ei
mat dñi. unigeniti dñi. & regis omniu. plasmatoris & creatoris eiusdem rum.
qui in celis sine matre. In terris est sine patre. Ipsius qui in celis est secdm
diuinam in sinu patris. & intras
secdm corporis susceptionem
In sinu est matris. O magne
admirationis gratia. o inenar
rabilis suauitas. o inoffabi
le magnumq. sacramentum.
Ipsa eadem uirgo. ipsa et
mat dñi. Ipsa genetris. ipsa
eius ancilla. plasmatio ei.
Ipsa quoque genuit. sicut rubus
quondam conburi uidebatur.
& tres pueri in camino ignis
illesi. & ppha abbacuc addu
ni hel tanquam clausis in gres
sus. ita & hoc ea uirgo genuit
dñm. sed intacta permansit.
Totus erat in sinu patris. tot
in humano corpore. Ubique
omnes. in seipsum in diuisus.
hic est unigenitus dei.
Inuenta est. rex
Ioseph iustus erat. & illa uir
go immaculata erat. sed ideo
eam dimittere uolebat. quia
uisitum mysterii & sacramentum
quod dei magnificum in eadem
cognoscebat. cui approximare
se se indignum estimabat.
Coniugem audiens pregnanteas. quia nocte a coniunx.
secdm consuetudinem coniugii
habeat. nec istoque generatur.
tuus filius eo credatur.
Qd enim. quia scilicet cooperator huius natiuitatis spiritus sancti est. Pariet inquit filium.
Uirgo genuit. & tu hunc
genitum uocabis nomen. qd interpretatur saluator. Ipse enim sal
uum faciet populum suum. de omnibus solus suis
peccatis. id est a peccatis saluare. ut
peccata dimittere. Iste ergo
filius dei habens populum suum.
ipsum uenit ut dicitur. id est liberare
siue ex iudeis siue ex gentib.
Hoc autem totum. hoc de unigeniti
descensione. incarnatione.
angeli ad uirginem destinatione.
hoc de ipsius uirginis desponsa
tione uel castitate. hoc enim
ad totius mundi salutem hoc totum factum est. ut unum compleret. & unum consumaretur
quid illud. quod uirgo genuit. qd uirgo permansit. qd mater fuit. & intacta
uirgo permansit. Ecce uirgo in utero hab. Ecce admirantis est tanti mysterii
magnitudinem. ut omnis solet e somno suscitans. ad hoc dictum euigilent.

In somnis apparuit ei dicens. Ioseph
fili dauid. Noli timere accipere
mariam. coniugem tuam. Quod enim
in ea natum est. de spiritu sancto est. Pariet
autem filium. et uocabis nomen
eius ihesum. Ipse enim saluum faciet
populum suum. a peccatis eorum.
Hoc autem totum factum est. ut adimple
retur quod dictum est a dno. per propheta
tam. dicentem. Ecce uirgo in utero
habebit. et pariet filium. et uoca
bunt nomen eius emmanuhel. quod
est interpretatum. Nobiscum deus.
Exurgens autem ioseph a somno. fecit
sicut precepit ei angelus dni. Et
accepit coniugem suam. et non cogno
scebat eam. donec peperit filium suum
primogenitum. et uocauit nomen eius ihesum
Cum ergo natus esset ihesus in bethleem
iudae. In diebus herodis regis. Ecce
magi ab oriente uenerunt hierosolimam. dicentes. Ubi est qui natus est
rex iudaeorum. Uidimus enim stellam
eius in oriente. et uenimus adorare eum.
Audiens autem herodes rex. turbatus est.
& omnis hierosolima cum illo. Et con
gregans omnes principes sacerdotum
et scribas populi. Sciscitabatur
ab eis. ubi xps nasceretur. ℣ LXXXIII
At illi dixerunt ei. In bethleem iude.
Sic enim scriptum est per propheta.
Et tu bethleem terra iuda. nequaquam

angelus apparuit. atq. ad adorandum hunc ab oriente magos. per angelus stella
perduxit. quid dicit iudeis tanquam rationem utentib. ratione animal. id. e.
angelis predicaverunt. Gentiles
autem quia ratione nesciebant
ad cognoscendum dnm. per proce-
sed per signa perducunt. quia et
illis prophetis tanquam fidelibus per
infidelibus. et istis signis tanquam
infidelib. per fidelib. data sunt.
Sed omnib. signis que vel nascente
dno vel moriente monstrata sunt.
considerandum nobis est. quanta fu-
erit in quorundam iudeorum corde
duritia. quibus nec per prophetie
donum. nec per miracula agnovit.

minimae es in principibus iuda.
Ex te enim exiet dux. qui regat
populum meum israel.
Tunc herodes clam vocatis magis.
diligenter didicit a eis tempus
stellae. quae apparuit eis. Et
mittens illos in bethleem. dixit
Ite. et interrogate diligenter de
puero. Et cum inveneritis renun-
tiate mihi. ut et ego veniens adore
eum. Quicum audissent regem.
abierunt. Et ecce stella quam viderant
in oriente. antecedebat eos.
usq. dum veniens staret supra. ubi
erat puer. Videntes autem stellam.
gavisi sunt gaudio magno valde.
Et intrantes domum. invenerunt
puerum cum maria matre eius.
Et procidentes. adoraverunt eum.
Et apertis thesauris suis. obtulerunt
ei munera. Aurum. tus. et myrram.
Et responso accepto in somnis. Ne
redirent ad herode. per aliam viam
reversi sunt. in regionem suam.
Quicum recessissent. ecce angelus dni
apparuit in somnis ioseph. dicens.
Surge et accipe puerum et matrem
eius. et fuge in egiptum. et esto ibi
usq. dum dicam tibi. Futurum est enim
ut herodes quaerat puerum ad perdendum
eum. Qui consurgens. accepit pu
erum et matrem eius nocte. et

Orosius de computatione anni

ORS Itaq. expletis annis ab exordio mundi
u. cxcviiii. caesar augustus octa-
viianus. ordinatione dei totum orbem
terrarum. cuncta gentes una pace
composuit. Eodemqq. tempore
id est eo anno veru dns et nat
e. ihs xps. cuius adventu pax
ista famulata est. In cuius etia ostu
exultantes angeli cecinerunt.
Gta in excelsis deo. De miraculis dni

ORS Nam cum primo gaio caesare
avunculo suo interfecto ex apollonia
I redien urbem ingrederet. hora
circiter diei tertia repente lucido
ac puro serenoque circulus ad specie
celestis arcus orbem solis ambiv.
II Aug xxxmit seruorum dominis red-
didit. et sexm quorum dominis per
ercitabant in eruce egit.
III Aug urbem ingresso. impetuum
illi tribunitia potestas manere
ab omni senatu decretum est.
IIII Transiberim et abnamentoria
fontem oleo tra exundavit. ac
prodigio largissimo riuos fluxit.
V Cesar victor ab oriente redieps.
viii. idian. primum ipse iani portas
septies fintisque omnib. belli civilib.
clausit. Hac die primum augustus
consalutatus est. et ex eo monarchia
obtinuit. hunc diem epiphaniam
hoc est apparitionem celebrant.
VI Aug legiones suos. ad tumentum
orbis terrarum distribuit.
VII Cui aug cum imus dni nomen
per adulationem in ludo deferret.

uniuersique exultantes quasi in introitu sit approbaviss. abiecit aegrauissimo eposuit
edicto VII Edipsis solis facta est et fame vsualida. Reg sed matth cap XLI. Innuit
Innocentium

Ioseph commonitus cum puero et matre eius fugit in aegiptum. hl Aegiptum idolis suis delicet plenam.
et omnigenum dmonstra uenerantem
reuestitur. mane hoc nocte tenebrosa
nunnur in eugto.
h Quando tulit ioseph. nocte tulit. quando uero

h Qd autem dns ipse non occiderit ab herode
sublatus est a parentib. in aegiptum.
significat electos sepius malorum impra
bitate suis effugandos sedibus. uel etiam
exilio damnandos.
hl Rachel plorans in eugto. In genesi
ut pu ecclo ptulit. Noluit consolari se
quod lebat. ipsi enim pierant his q mortui
putabant. In mitatis enim pfectum per
mutationis gloriam efferebantur. Consolatio
autem reamissis erat pstanda p auctae
h De rachel natus est benjamin. In cuius
tributum est bethleem. sed iuxta eam rachel
sepulta est. Et ex hoc matris nomen accep.
m Qd plorare et p recipit consolationem.
secundum duplicem intellegentiam accipi potest.
Siue qd eos in aetatum mostuos estimaret.
Siue quod consolari se nolle de his
quas scirent esse iuncturos.
h Rama. excelsam in pratiatur sit
sensus. Vox in excelsa audita est. id est
longe latecq. dispersa.

De functo herode.
h De functis. Ex hoc loco intellegimus
solum herodem. sed et sacerdotes et scribas
sacerdotem pr nec dni fuisse modi
hl Legitur in iosepho. herodem nullas de
principib. iudeorum aut omnes suam
necasse. Et merito cum quib. autem pau
lulum de innocentium mortem metabat.
Ipse morienses causa mortis existeret.
N dex accepit filium suum et uxorem
suam. sed puerum et matrem eius. quasi
nutricius fidus xpi
h Archelaus filius herodis. ipsius. Iunio
ris herodis fratris
Galilea transmigratio in pgrata est.
Nazareth. flos. aut uirgultum eius.
Nazareus. se interpretatur

secessit in aegiptum. Et erat ibi
usq. ad obitum herodis. Ut adimple
retur quod dictum est. a dno. p prophe
tam dicentem. Ex aegipto uocaui
filium meum. Tunc herodes uidens
qm illusus esset a magis. Iratus est
ualde. Et mittens occidit omnes
pueros. qui erant in bethleem. et
in omnib. finib. eius. a bimatu et
infra. secdm tempus quod exqui
sierat a magis. Tunc adimpletum est.
quod dictum est. p hieremiam prophetam
dicentem. Vox in rama audita est.
ploratus et ululatus multus. rachel
plorans filios suos. Et noluit con
solari. quia non sunt. /II

De functo autem herode.

Ecce apparuit angelus dni. In som
nis ioseph in aegipto. dicens. Surge.
& accipe puerum & matrem eius. &
uade in terram israhel. Defuncti
sunt enim. qui querebant animam
pueri. Qui consurgens. accepit
puerum & matrem eius. et uenit
in terram israhel. Audiens autem
quod archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo. timuit illo
ire. Et admonitus in somnis. secessit
in partes galileae. et ueniens habi
tauit in ciuitate. que uocatur
nazareth. Ut adimpleretur qd dictum est.
p prophetas. qm nazareus uocabit.

Q d aut die in diebus illis. puta quia tantum modo puerilis illius dies insinuat. sed omnis dies ab eius
natiuitate usq. ad tempus hoc. qa pene coaeui erant xpo et iohannes. Nam triginta ferme annorum
narratur fuisse cum a illo baptizatus est. Tri. modis clamor accidit. Longe positis.

Si longe positis quis loquatur. Isaias dic.
Audite q longe estis. q fecerim dicit dns.
Surdis. Si surdis q loqt. Idem Isaias ppt.
ait. Surdi audite. Si indignatione.
Si indignationem quis loquatur.
Mors sing. Prouocauerunt me in dis
alienis. et ego in furore expellam eos.
Minimum genus est. de uentris.
Locustarum. quatuor pusilla. in modu.
digiti manus. exilia. et breuibus pe
herbis facile capiunt. caeteq. uiolen
pauperum probent inopiam. In de
sesto sunt arbores habentes folia lata
et rotunda. latitudinis et mellis
saporis. quae tam natura fragilia
et manibus confricantur et edunt.
Quatuor. De quatuor genere.
quidem. Lignorum et specie.
species in lignorum genere. inu
niuntur. Una aridum. altera aui
dis est sine fructu. Tertia auiridis est
fructuosa. sed uenenosa. Quarta
uiridis est. et fructum gignit bonum.
Quatuor. De quatuor hominum
sunt species hominum. Species uel
Prima pagan. secta pharisaeorum.
Tertia heretic. Quarta fidelium
xpianorum. De baptismo ioh.
Ego enim baptizo te in penitentia.
xps in remissionem peccatorum. q
incendit peccatorum. et per. pieta
corda quae nolent. Illuminat.
Predicans. signf.
uel redemptionis et horto. qui
uenit ex humanitate et medit
exhuminit.
Arbor. humanum genus signat. fruc
bonum apis. Ramis genus similat
Radix in rabis profundatur.
Cui in terra simul et pardum pe
genus tollitur. in fructuosis
a radice abscidunt. Calcaneum.
Calcaneum. Ilearum xpi.
contra calcaneum. figura est
sapientiae. xps sponsus. ecclesia
sponsa est. Ioh. uox xpi uerbum
patris est. Ipse in qui ecclesiae
ego uenit. uestigia domuli
iudeo. quorum sponsum
panus usurpo. De uentilabro.

Ut uentilabrum. discretionem iudicii signf. area presens ecclesia triticum bonos palea
horreum uita et nabonorum. Ut uentilabrum tuaq. dns in manu habet. id est iudicia dis
in potestate habet.

In diebus autem illis. uenit Iohannes
baptista praedicans in deserto Iudae
& dicens. Penitentiam agite. appro
pinquabit enim regnum caelorum.
Hic est enim de quo dictum est. per Isaiam
prophetam dicentem. Vox clamantis
in deserto. parate uiam dni. rectas
facite semitas eius.
Ipse autem Ioh. habebat uestimentum de
pilis camelorum. et zonam pellicia circa
lumbos suos. Esca autem eius erat. lo
custae et mel siluestre. Tunc exiebat
ad eum Hierosolima. et omnis Iudea
& omnis regio circa Iordanen. et
baptizabantur in Iordane a eo.
Confitentes peccata sua.
Videns autem multos pharisaeorum. et
saduceorum. uenientes ad baptismum
suum. dixit eis. Progenies uiperarum.
Quis demonstrauit uobis fugere
a futura ira. Facite ergo fructum
dignum penitentiae. sine uelitis
dicere intra uos. patrem habemus abraham.
Dico enim uobis. qm potens est. de
de lapidibus istis. suscitare filios
abrahae. Iam enim. securis ad radice
arborum posita est. Omnis ergo arbor
quae non facit fructum bonum.
excidetur et in ignem mittetur.
Ego quidem. uos baptizo in aqua in
penitentiam. Qui autem post me uen
turus est. fortior me est. cuius n

m. Eo tempore uenerunt. quo ihs predicabat et baptizabat. Tum ipse uiuere cœpit annum
geronis. xv anno tiberii cesaris. Sic ioseph. ait xxx anno regnum accepere. Ezechiel xxx
ann aptis celis prophetie donap moruit
Et area uel templi altitudo et longi
tudo tabnaculi. et triginta cubitis men
suratur. De triplici causa xpi
h. Triplicem ob causam baptismi
ergo dns saluator ab iohanne acce
pit baptismum. Primum ut qua homo
natus erat. amnem ingrediam et humi
litatem legis implet. Secundo. ut baptis
mate suo iohannis baptisma cōpro
baret. Tertio. ut iordanis aquas
sanctificans p descensionem columbe
spiritus in lauacro credentium mon
straret cœlum aperiendum. de penitentia
cc. In columba sup xpm spiritus apparuit.
quia qui ueniebat ut peccata mundi per
solum pcuteret. sed p mansuetudi
nem tolerare. De mysterio sce
Iob. Ergo filius di baptizatur trinitatis
in homine. spiritus di descendit in co
lumba. pater di sonat in uoce. sce
Et in diuinitate trinitatis in baptis
mo declaratur misterium.

Omelia beati gregorii pape
cc. Dubitari a quibusdam solet. a quo spu
sit ductus ihs in desertum. propter hoc
qd subdit. Assumpsit eum diabolus in
scam ciuitatem. Et rursum assumpsit
eum in montem excelsum. sed uero
et absq. ulla questione conuenienter
accipitur. ut a sco spu in desertum
ductus credatur. Dn homo uel in
excelsum montem. uel in scam ciui
tatem dicitur a diabolo assumptus.
mens refugit. humana hoc audiste
aures expauescunt. Cuiam pu eo
incredibili ita cognoscam. si ullo
et alia facta pensamus. Ecce toti
iniquorum omnium diabolus caput est.
et huius capitis membra omnes
iniqui. Quid ergo mirum. si eo ab
illo pmisit in montem duci. qui
sepultus est a membris illius cruci
figi. Non est indignum ergo redem
ptori nro qd tentari uoluit. qui
uenerat occidi. Trib. modis
cc. Sed sciendum nobis. tentatio ag
quatrib. modis tempto agitur.
suggestione. delectatione. consensu.
et nos cum tentam. plerumque in delec
tatione. aut etiam in consensu labimur. Tentari ergo dns p suggestionem potuit. sed
eius mentem peccati delectatio p momordit. Neq. ideo omnis diabolica illa tentatio fortis
p intrusit. Nec quis hostis contra primum hominem parentem nrm. intrib. sententiis
erexit. qui hunc gula. uana gloria. et auaritia tentauit. ad comedendum suasit. et ipsum
scientem bonum et malum.

sum dignus calciamenta portare. ch. xii
Ipse uos baptizabit. in spiritu sco et igni. L. xi
Cuius uentilabrum in manu sua.
et permundabit aream suam. et
congregabit triticum suum in horreum.
Paleas autem. comburet igni inextinguibili.
Tunc uenit ihs a galilea in iordanem
ad iohannem. ut baptizaret a eo. ch. xiii sat
Iohannes autem. prohibebat eum dicens.
Ego a te debeo baptizari. et tu uenis
ad me. Respondens autem ihs. dixit ei.
Sine modo. sic enim decet nos implere
omnem iustitiam. Tunc. dimisit eum.
Baptizatus autem ihs. continuo ascen
dit de aqua. Et ecce aperti sunt ch. xiiii
ei caeli. et uidit spm descendentem L. xiii
sicut columbam. et uenientem super L. xv
se. Et ecce uox de caelis dicens.
hic est filius meus dilectus. In
quo mihi complacui. III ch. xv
Tunc ihs ductus est L. xv
in desertum a spu. ut tentaretur
a diabolo. Et cum ieunasset xl
diebus et quadraginta noctibus. ch. xvi
Et postea esuriit. Et accedens tentator. L. xvi
dixit ei. Si filius di es. dic ut
lapides isti panes fiant. Qui respon
dens. dixit. Scriptum est. non in pane
solo uiuet homo. sed in omni uer
bo quod procedit de ore di. Tunc
assumpsit eum diabolus in scam
ciuitatem. et statuit eum supra

Tentari ergo dns p suggestionem potuit. sed
eius mentem peccati delectatio p momordit. Neq. ideo omnis diabolica illa tentatio fortis
p intrusit. Nec quis hostis contra primum hominem parentem nrm. in trib. sententiis
erexit. qui hunc gula. uana gloria. et auaritia tentauit. ad comedendum suasit. et ipsum
scientem bonum et malum.

Quarta quaeni p solum petunio ei sed etia altitudinis Ait apts. de filio di. p ra arbitria. e.
per gula ppo tpau. q dio. Dicit lapides isti. Puana gloria cepe. cu dicit. si filius di es. mitte
per sublimitatis audacia tepauit. cu ot regna omnia mundi ostendit dicens. Hec oma

pinnaculum templi. et dixit ei
Si filius di es. mitte te deorsum
Scriptum est enim. quia angelis
suis mandabit de te. et in manibus
tollent te. Ne forte offendas ad
lapidem pedem tuu. Ait illi ihs
Rursum scriptum. e. Non tentabis
dnm dm tuu. Iterum assumpsit eu
diabolus in mont excelsu ualde.
& ostendit ei omnia regna mundi
et gloriam eorum. et dixit illi. Hec
omnia tibi dabo. Si cadens adora
ueris me. Tunc dicit ei ihs. Uade
satana. Scriptum est enim. dnm
dm tuu adorabis. et illi soli seruies.
Tunc reliquit eu diabolus. et ecce
angeli accesser. et ministrabant ei.
Cum autem audisset ihs quod iohan
nes tradit fuisset. secessit in galilea;
Et relicta ciuitate nazareth. uenit
et habitauit in capharnaum mari
tima. In finibus zabulon et neptali.
Ut adimpleretur quod dictum. e.
per isaiam prophetu. Terra zabulon.
& terra neptalim. uia maris trans
iordanen. galilea gentiu. Popu
lus qui sedebat in tenebris. lucem
uidit magnam; Et sedentibus ip
regione umbre mortis. lux orta. e eis.
Ex inde coepit ihs praedicare et
dicere. Penitentiam agite. ap
propinquabit enim regnu celorum;

Sed eisdem modis a sceta homine uincit.
quib. primu hominem seduxisse glo
riabatur. de patientia di
Pon sacro quantu o patientia di.
quarta in patientia nra. Ecce ad usi
tato diabolo dis prulit. et nihil o
nisi mansuetudinis u baro spondit
quia cedente diabolo. angeli mini
strabant q. Ex quaro sentiri quid
aliud quam unus p sone utraq. natura
ostendit. quia & homo. e. que diabo
tempta. et isdem ipse dns. o. cui
ab angelis ministratur. de abstin
Cur ergo in abstinentia quadrage
narius numerus custoditur. nisi qua
uistus decaloqi. p libros quatuor
sci euglii impletur. Denarius etenim
quat ducens. in quadragenariu surgit
quia tunc decaloqi mandata p fidem
cu profecto quatuor libros sci eu
angelii custodimus. Ex quaro sentiri
& aliud sentiri potest. In ho enim
mortali ex quatuor elementis
subsistimus. de sententia dni
Non ut pleriq. putant. eadem satanas
et apts petrus sententia damnatur
Intellexi dnm ueru de. cui etiam angeli
administrant more solito.
Nazareth flos aut uirgultum eius.
capharnaum. uilla pulcherrima. siue
ager pinguedinis. siue uilla solatii.
In flore lege. In capharnaum. scam ecclam
Sed in iohe euglium inuenies multa dm
dixisse & docuisse & miracula fecisse
ante traditione iohis baptiste.
Cum autem saluator
eadem prediat. que iohes baptista
ante dixerat. ostendit se eusdem di.
esse filium. cuius illo prophetia fuit.
Una secunda quadragesima
pars erat. qui fide et dilectione seque
batur. Alia uiualis dari. et infirmorum
Testa quam sola fama et opinio adux.
Quasta parsillorum q in uia ducit.
Sed apts interius. Infirmi enim
a misericordia xpo sanantur.
Duo uero ptrecentos & lxx dies ann
dicit. nos autem xxxx & vi dies remanent. Nos quasi anni mi decimas
de damus. dominu adoremus
Unde ostri kmi. sicut offerre in lege iubemur decimas dierum. Haec offerre contendite
& decimas dierum. Unusq. quanto uiuit supportat. carnem macerat. et q desideria affligit.
Luxta pauli uocem. Hostia uiua fiat. Hostia quippe & immolat & uiua est. quando & abhuc
uita mortali homo p deficit. & tam se a carnalib. desideriis occidit

piscatores enim literati mittuntur ad predicandum ne fides credentium per ueritatem
atq. doctrina hominum putaretur. Rerum hoc est forta dimissio. per fortam significat con
uersationem. secundum eugelium. qui renuntiat omnibus quae possidet.

In natale sci andree apli. secundum

Audistis fratres karissimi. quia adunatus uis
sionis uocem petrus & andreas reli
ctis retibus secuti sunt saluatorem.
Nullauero hunc facere adhuc
miracula audierant. nihil habe
de premio aeterne retributionis
audierant. & tamen ad unum dni
preceptum. hoc quod possidere
uidebantur obliti sunt. quanta
nos eius miracula audimus. qt
flagellis affligimur. qt quantis
minarum asperitatib. detremur.
& tamen uocantes eos continuo.
Incolumes sedet. qui de conuer
sione nos admonet.
Et tamen supbamus intra. si uide
hoc sponte deserere. quod cotidie
perdimus. quid ergo fratres mei
in iudicio dicturi sumus.
Sed fortasse aliqis tacitus sibi
cogitationib. dicat. Ad uocem
dominicam utq. iste piscator.
quid. aut quantum dimisit. qui
pone nihil habuit. sed in hac re fratres karissimi. effectum debemus
potius pensare quam censum.
Mutum reliqt. qsibi nihil reti
nuit. Mutum reliqt. qqualibet
parum. totum deseruit. Ceste
nos habita cum anoro possidem
& ea quae minime habemus. ex
desiderio quaerimus. Ad sequen
tib. ergo tanta dimissa sunt.
quanta a non sequentib. con
cupisci poterunt. Muta fratres
relinquitis. si desideriis terrenis
renuntiatis. Exterior ac nra.
dno quam libet parua sufficiunt.
Carnaq. & si substantia pensat.
non ponderat quantum in eius sacri
ficio. sed ex quanto proferat.
Ecce sci iste quatuor fratres nri ppetua
angelorum uita. deris retibus &
nauim mercatus sunt. Ad estima
tionem quippe pretii habet.
sed ad ratione tantum ualet
quantum habet. Ualuerunt aq.
ex hoc dimidium substantiae.
quia dimidium aliud ad hoc qd.
iniuste abstulit. referendum in quadruplum fuerunt. Ualuit petro & andree.
dimissis retibus & naui. Ualuit uidua. duob. minutis. Ualuit alteri. calicem
aquae frigidae. Regnum itaq. di ut diximus. tanti ualet quantum habet.

Ambulans autem iuxta mare galileae.
Uidit duos fratres. simonem qui uocat
petrus. et andream fratrem eius.
mittentes rete in mare. erant
enim piscatores. [mt xxi. mc x. Lxxxii]
Et ait illis. Uenite post me. et faciam
uos fieri piscatores hominum. At
illi. continuo relictis retibus.
Secuti sunt eum. [mt xxii mc xi]
Et procedens inde. uidit alios duos
fratres. Iacobum zebedei. et iohannem
fratrem eius in naui. cum zebedeo patre
eorum. reficientes retia sua. et uoca
uit eos. Illi autem statim relictis [mt xxiiii mc xxii Lxiv Lxvi]
retibus et patre. Secuti sunt eum.
Et circuibat ihs totam galileam.
Docens in synagogis eorum. et
praedicans euangelium regni. et
sanans omnem languorem. et
omnem infirmitatem in populo.
Et abiit opinio eius. in totam syriam.
Et obtulerunt eum omnes male ha
bentes. uariis languoribus et tormen
tis comprehensos. & qui demonia
habebant. et lunaticos. et para
liticos. et curauit eos. Et secuti eum
sunt turbae multae. de galilea
et decapoli. et hierosolimis. et [mt xxiiii Sot]
iudaea. et de transiordanen.

Videns autem turbas.
Ascendit in montem. et cum sedisset.
Accesserunt ad eum discipuli eius

Sedens docet · quia prius ad dignitatem magisterij · m̄ mistico sessio dni · Incarnatio
onem eius signat ·

Et aperiens os suum ·
docebat eos dicens ·
Beati pauperes spu ·
qm̄ ipsorum est
regnum cęlorum ·
Beati mites · qm̄
ipsi possidebunt terram ·
Beati qui lugent · qm̄
ipsi consolabuntur ·
Beati qui esuriunt ·
et sitiunt iustitiam ·
qm̄ ipsi saturabuntur ·
Beati misericordes ·
qm̄ ipsi misericor
diam consequentur ·
Beati mundo corde ·
quoniam ipsi ·
dm̄ uidebunt ·
Beati pacifici · qm̄
filii dei uocabuntur ·
Beati qui persecutionem
patiuntur propter
iustitiam · qm̄ ipsorum
est regnum cęlorum ·
Beati estis cum maledixerint uobis ·
et persecuti uos fuerint ·
et dixerint omne malum
aduersum uos · menti
entes propter me ·
Gaudete et exultate ·
qm̄ merces uestra ·

Ut humanum genus ad eum accedere potuisset · Nisi
eum accessisset · sanctas ad nos peruenire · Am̄ Inaper
one auctoritatis · futurus longior sermo commendatur ·
L Per os eum uerus designatur homo · Docebat enim eos
per auctoritatem uirtutis · qui humanam in se suscipere dignatus
est formam · per quam nos doceret · Et bene lex nouam in monte
predicat · qa lex moysi in monte data est · Illam de com
uerbis · ista in octo beatitudinib · que ad eternam uitam
& ad celestem patriam sequentes perducit · hi L Beati
pauperes spu · primo humilitatem & obedientiam docet ·
quia humilitas est omnium bonorum operum fundamentum ·
& obedientia placet deo magis quam sacrificium ·
m̄ Beati mites · mites ergo et benignos · et per humilitatem &
obedientiam docet · Ut mites simus ac benigni proximis nris ·
qi ipsi pcorā · Illam uiq; tram · de qua scriptum est · uidere
bona dni · in tra uiuentium · b Beati qui lugent · id est qui
peccata propria deflent · & delicta sua lacrimis lauant ·
B Beati qui esuriunt · quia quanto quis plus amplius q; dm̄ iusti
tiam amauerit · tanto magis deo se appropiet · IS Beati mi
sericordes · Si ergo misericordiam dei uolumus meremur · simus
primo erga nos mori ipsos & proximos nros misericordes ·
L Beati mundo corde · per iustitiam ergo mandatorum dei ·
corda nra purganda sunt · sicut psalmista dicit · Beati qui
scrutantur testimonia dei · Et isaias · Lauamini · mundi estote ·
IS B pacifici · Qui pace diligit · xpm amat pacis auctorem ·
Ipse enim quia pacis nra · qui fecit utraq; unum · qui pace non
diligit · non solum uocabulum filii dei · uerum etiam
nomen fidelis serui amittit · L Beati qui per secutionem per
Iesum xpm filium dei · pro nobis persecutiones & contumelias ·
atq; crucis penam sustinuit · bi L Igitur istorum tem
porum numerus diligenter considerandus est · Incipit enim
beatitudo ab humilitate ut est illud · Beati pauperes
spu · et septimo gradu continet ipsam sapientiam ·
id est contemplationem ueritatis · pacificans eorum
hominem · & suscipiens similitudinem dei · quomodo dicit ·
L Beati pacifici · qi filii dei uocabuntur · Iraq; in prima et octaua ne
minatur · eos regnum cęlorum · Am̄ In pace enim perfectio est ·
ubi nihil repugnat · Et ideo filii dei pacifici · qm̄ in eis de
nihil resistit · Aliq; Uidetur mihi etiam sepe formis
operatio spsci · de qua isaias propheta loquitur · his gra
dibus sententiisq; congruere · sed inter est ordinis ·
Primus iraq; timor dni · secds pietas · Tertius scientia · qrt
fortitudo · quint consilium · sext intellectus · vii sapientia ·
L Beati ergo pacifici illi tres uocantur · qi primum in corde suo
dei dominum fres dissidentes pacem faciunt · Et utriq; filii
dei similitudinem pacis habere debent · Aliq; Beati m̄ corde ·
Cor enim aq; conspicit dm̄ · per istos oculos exteriores · scriptum est ·
In simplicitate cordis quęrite illum · Hoc enim mundum cor · qt
est simplex cor · Am̄ Misericordes · Misericordia enim oleum est ·
si frib compatiam · si iniuriam doceam · si errantem corrigam · doceam ·
L Beati qi per secut · signanter addidit propter iustitiam · mulierem in iusti propter peccata sua patiunt
per secutionem · Simul q; considera quod octaua uerga circumcisionis beatitudo martirio terminatur ·
Aliq; Beati estis · per prio adaptorsuos · sequaces dixit · Illud maledicere continendum est · & beatitudine
creat · qa falso maledicentis os repertur · b Specialiter definit · que sint beata maledictio · Ubi
enim xpm in causa est · Ibi optanda maledictio est ·

Sal apti. et eorum sacra doctrina qua conditur ad fidem xpi genus humanum.

Terra homine. populi gentiu signantur.

Si sal euanuerit. si eruf sequentiu & persecutionu temporaliu amittere ppdicationem scam. Infatuatur et conculcatur. si timent p secutores. uel hereticorum puersa doctrinam.

Lux mundi apti. terra homines. mundus q in mundo sunt. Nq ciuitas abse

Ciuitas in carnatio xpi. ex dō et carne.

Mons. celsitudo diuinitatis.

Apti. luce quo xps. ō illuminati appellantur. quia et ipsos luce et fidei et scientie illuminandus erat mundus.

Non sum xps uenit legem soluere quā p mosen statuerat. quia perfectio legis & prophetiae idem ipse xps est. Iota

In numeris iota x significat. Cuius qd ā apex. et pfectio scm euangelium est.

Promittuntur celi noui et terra noua quo facturus. ō dns ds. sicut noua creanda sunt. hec erunt transitura.

Ex figura litere ostenditur. qd etiam que minima apicem in lege. sacramentis spialib. plena sunt. et omnia recapitulantur in eugelio. q soluerit

Minimū omnium dni passio est dni & crucis mors. quasi q erubescit et ū confitebitur. erit minimus.

Aliter. suggillat pharisęos. q contemptis mandatis dni. statuerūt suas proprias traditiones. de legis factoribus

In faciendo legis mandata magnum nomen meret ille q docet et seruat. qa ū doctores nec auditores. sed factores legis iustificabuntur apud dm.

Id est nisi ū solū minima legis pcepta impleueritis. sed etiā ista que amodo addunt. ū intrabitis in regnū celorū.

In eugelio dns aperuit omnem iniquū motū ad nocendū fratri. In homicidii genere computari. Joh attestante.

Qui oderit frem suum. homicida est.

Qui ergo fri ū peccando irascit. sine causa irascitur. qm ū fri irascit. qui peccato fris irascit. Racha. proprio hebreorū est interiectio. non uocabulū aliqd significantis. sed indignantis animi motū exprimentem. Racha

Aliter. Racha. intpratur cenos. id est inanis et uacuus. Frater enim nullus est. nisi q nobiscū eundem habet patrem. Qui igitur spuscō plenum. conuitiouacuitatis in simulat. fit reus concilio scorū. contumeliam spsi q iudicum scorum animadversione luturus. Qui enim aeq. in dm credenti dixerit fatuo. Impius est in religione.

Altaria q. spialiter recta fide accipere possum. cuius signum est altare uisibile. Ibi quoq. offeruntur prophetiae. legis. psalmorum. & omnium orationum laudes.

Copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas. qui fuerunt ante uos. Vos estis sal terrae. Quod si sal euanuerit. In quo salietur. Ad nihilū ualet ultra Nisi ut mittatur foras. et conculcetur ab hominibus. Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi. supra montem posita. Neq. accendunt lucernam. & ponunt eam sub modio. sed super candelabrum. ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux ura coram hominibus. ut uideant ura bona opera. et glorificent patrem ura qui in celis est. Nolite putare. qm uenim soluere legem. aut prophetas. Non uenim soluere. Sed adimplere. Amen quippe dico uobis. Donec transeat celum et terra. Iota unum. Aut unus apex Non praetibit a lege. Donec omnia fiant. Qui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis. et docuerit sic homines. minimus uocabitur In regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit. hic magnus uocabitur In regno celorum. Dico enim uobis. Quia nisi abundauerit iustitia ura plus quam scribarū et pharisęorū. Non intrabitis in regnū celorū. Audistis. quia dictum est antiquis.

dcxl
Lolxxxv

ch xxxii. ii ch xxxviii
Loxxxiii. lxxxvii

ch xxxiii
Sol

ch xxxiiii
Io xvi

ch xxxv
Sol

exodio · Optima uero est · quando uenit ex amore · Irascituroni patri filio · et seruo domin
discipto magistro · tam correctionis studio · q̃ furore uel odio · Irascimini inq̃t propheta
et nolite peccare · Nouo testamento

Non occides; Qui autem occiderit · Reus erit iudicio; Ego autem dico uobis; Quia omnis qui irascitur fratri suo · Reus erit iudicio; Qui autem dixerit fratri suo racha · Reus erit concilio · Qui autem dixerit fatue · Reus erit gehenne ignis; Si ergo offers munus tuum ad altare · et ibi recordatus fueris · quia frater tuus habet aliq̃d aduersum te · Relinque ibi munus tuum ante altare · et uade prius reconciliare fratri tuo; Et tunc ueniens · Offeres munus tuum ·

Esto consentiens aduersario tuo cito · dum es in uia cum eo · Ne forte tradat te aduersarius iudici · et iudex tradat te ministro · Et in carcerem mittaris; Amen dico tibi · Non exies inde · Donec reddas nouissimum quadrantem ·

Audistis quia dictum est antiquis · Non moechaberis; Ego autem dico uobis · Q̃m omnis qui uiderit mulierem ad concupiscendam eam · Iam moechatus est eam in corde suo; Quod si oculus tuus dexter · scandalizat te · Eruo eum et proice abs te; Expedit enim tibi · ut pereat unum membrorum tuorum · quam totum corpus tuum · mittatur in gehennam · Et si dextera manus tua · scandalizat te · Abscide eam · et proice abs te; Expedit

h Ego dico qui legem dedi uis xpe · qui uiseriam condidi · quo ergo sum & auctor ueritatis · temperetur ira · ne et homicidium punit · Iudicetur iracundia · ut tollant odii crimina · Iudicet etiam iracundia · ut seruentur sit disciplinę · & q̃ furoris occasio · Temperetur iracundia · ne pietatis causa sit q̃ reatus ·

m Qd iracundus tenebat in pectore · & sub sannator claudebat in fauce · malodicus expressit in uoce · et ideo publicata contumelia · gehenne computetur incendio · Occultis culpis · iudicium ostendit saluatoris · Et pro examinatione causarum · iustum iudicium comprobemur · de trib ·

l Sicut ergo trib · gradib · mortibus ad peccatum puniretur · suggestione · delectatione · consensu · ita et in corde · in facto · in consuetudine · de aduersario ·

q Aduersarius · peccatum · uia · uita · iudice xpm · ministro angelos · carcere · penas aeternas · quadrantem · peccata uel minima · de quadrante ·

b Quadrans · genus numismatis · qui habet duo minuta q̃ exies · donec etiam minuta peccata soluas ·

q Iustitia ergo minor · est q̃ moechari corpore · quam corde · quia multo facilius custodit non moechet in corde · q̃ q̃ q̃ moechat in corde · Qui uidit et concupierit · id est hoc fine et hoc animo · intenderit ut eam concupiscat · plane est consentire libidini · de duabus ·

b Duas istas differentias uetere soluunt · passionem · & passionem · Hoc in tex est · q̃d passio reputat in uitio · pro passio licet culpam habeat · tamen tenetur in crimine ·

l Cauendum · igitur · ne q̃d in nobis primum · et ceteri labatur in uitium · Si anima labitur · quanto plus corpus quod ad peccatum est prodiuus ·

q Oculus · dilectissimum amicum · manum fidissimum consiliarium significat ·

de oblatione muneris ad altare ·

Si offeres munus tuum ad altare · Si ergo in mentem uenit quod aliquid habeat aduersum nos frater · id est · si nos eum in aliquo lesimus · p̃ gendum est · q̃ pedibus corporis sed moribus animi · ut
to humili affectu prosternas fri · ad quem caracogitatione cucurreris · In conspectu eius cui munus
oblaturus es de libella repudii

sed auferens homicidium. Multo enim melius est. Licet lugubrem euenire discordiam. quam
podium sanguinem fundi. Aug. Multo erant in lege uetere cause uxores dimittendi.
dns autem in noua solam causam forni
cationis excoepit.

Aug. Si aliquem cogit uxor sacrificare idolis.
qtalo dimittit. causa fornicationis
dimittit. Illius quae fornicatur. suae
non fornicetur.

eni tibi. ut pereat unum membrorum
tuorum. quam totum corpus tuum
eat in gehennam. Dictum e autem.
Quicumq. dimiserit uxorem suam.
det illi libellum repudii. Ego autem
dico uobis. Quia omnis qui dimise
rit uxorem suam. excepta causa.
fornicationis. facit eam moechari
Et qui dimissam duxerit. adulterat
terum audistis. quia dictum e antiqs
Non periurabis. Redde autem dno
iuramenta tua. Ego autem dico uobis.
Non iurare omnino. Neq. per caelum.
quia thronus di est. Neq. per terram.
quia scabellum est pedum eius.
Neq. per hierosolima. quia ciuitas
est magni regis. Neq. per caput tuum.
iuraueris. quia non potes unum capillum
album facere aut nigrum. Sit autem
sermo uester. est. est. non. non
Quod autem his abundantius est.
A malo est. Audistis quia dictum e.
Oculum. pro oculo. et dentem p dente.
Ego autem dico uobis. Non resistere malo.
Sed si quis te percusserit in dextera
maxillam tuam. praebe illi et alteram.
Et ei qui te cum uult in iudicio con
tendere. et tunicam tuam tollere.
Dimitte illi et pallium.
Et quicumq. te angariauerit mille
passus. uade cum illo alia duo.
Qui petit a te. da ei. et uolenti

Dictum est antiqs. non periurabis
h. hanc ergo p olomenta iurandi pessimam
consuetudinem sumpsit habuere iudaei.
sicut prophetalis eos frequenter arguit
sermo. Euangelica autem ueritas.
non recipit iuramentum. cum omnis sermo
fidelis pro iure iuranda sit.

Aug. Dns nr uicissitudinem tollens. trun
cat initia peccatorum. quae in lege
retributio est. In noua gratia.
h. Oculum pro oculo. quibus nominibus
significatur modus. ut iniuriam
uindicta non transeat.

Si quis te percusserit in dextera.
Aug. Scam mysticos intellectus. p cussam a
dextera non iubem sinistram praebere. sed
alteram hoc est alteram dexteram. Iustus
enim. sinistram non habet. de maxilla
m. Duas maxillas. duas connobilitates.
Distribuat uero ita. ut dextera di
uine nobilitatis. et sinistra humanae
deputet. Tunica interior uestis.
pallium exterior est. de tunica
h. Spialiter omnis doctor. tunicam au
feret alicuius cum abeo interiora
& quae animo latent confitenda
deposcit peccata. q te angariauerit
Aug. quod modo p cipit. o pastor ut p tam
pedib. agas. qua ut animo sis ad faci
endum semper paratus. Utiq. com
passionis affectum. et studium solacii
impendere ei qui a te expetit. hi Lr.
nocear. quantum sciri aut credi ab homine potest. Et cui negauerit quod petit. Iniciandum illi est
ipsa iustitia. ut p eum inanem dimittas. Ira enim omni petenti te tribuis. quamuis non semp id qd
petit dabis. cum iniusto petentem. iuste correxeris. h Pastor bonum elemosinae aptis. id e doctoribus
precepta tribuunt dilectionis. Ut qui gratis adi misericordia acceperant. gratis alius darent.

Aug. Ultor autem profecto dandum e. quod nec tibi nec alteri

Attendite ne iustitiam uram. id quod facitis. eo animo facere ut a hominibus laudetur. aliquis autem
Laus enim humana non appetiat recte faciendo. sed sequi debet recte facientem. Nam elemosine propter
dm faciende sunt. nolunt quello in nocescere ut hipocrite de dextera et sinistra et oratione

mutuari atte. Ne auertaris. Audistis
quia dictum est. Diliges proximum
tuum. et odies inimicum tuum.
Ego autem dico uobis. diligite ini
micos uestros. benefacite his qui
oderunt uos. Et orate pro persequen
tibus et calumniantibus uobis. ut
sitis filii patris uri qui in celis est.
Qui solem suum oriri facit super bonos
& malos. & pluit super iustos et iniustos.
Si enim diligitis eos qui uos diligunt.
quam mercedem habebitis. Nonne
& publicani hoc faciunt. Et si salu
taueritis fres uros tantum. Quid
amplius facitis. Nonne et ethnici
hoc faciunt. Estote ergo et uos per
fecti. Sicut et pater uester cae
lestis perfectus est.
Attendite ne iustitiam uram facia
tis coram hominibus. ut uideamini
ab eis. Alioquin. mercedem non habebi
tis apud patrem uri qui in celis est.
Cum ergo facis elemosinam. noli
tuba canere ante te. sicut hipocrite
faciunt in sinagogis et in uicis. ut
honorificentur ab hominibus.
Amen dico uobis. Receperunt mercedem
suam. Te autem faciente elemosinam.
Nesciat sinistra tua quid faciat
dextera tua. ut sit elemosina tua
in absconso. Et pater tuus qui uidet
in absconso. Reddet tibi.

Alii ergo sinistram infidelos dici credebant. alii inimicum. Sed mihi sinistra
uidetur significare. ipsam delectationem humane laudis. Dextera uero significat
intentionem implendi precepta diuina. Non enim uoluit ab hominibus orare.
alicubi nefas est. sed ideo hoc agere ut uidearis ab hominibus. In abscondito
id est in ipsa bona conscientia. Tu autem.
Hec quidem sententia cum orabis.
simplicem intellecta erudit auditorem.
ut uanam mundi gloriam fugiat.
Sed mihi uidetur hoc magis eos precepisse
ut in clausa pectoris cogitatione labi
isque compressis oremus dnm. sicut
anna prophetissa orauerat. dicens.
pro ratione miraculorum.
Credimus uerum xpm filium dei
unigenitum. uerum deum solum om
nis iustitie. qui solus mundum
totum in initio creando fecisset:
rexisset semper. & in fine sectori
pro proprio sacro sanguine suo pie
redemisset.
Illosque omes qui se seruituti illius
tremanoi parent. In aetnu
ipsi pdni sui gratia uuerqt.
Eos autem qui eius dominatu sper
nentes pri aetatis istius sati
ppetuo cruciatu esse omnes
puniendos.
Ut sem dicit eugtm. Regnabit
xpus in domo iacob in aeternum.
& regni eius non erit finis.
Xpus. xpianos. id est abuncto
uncto appellari. domum uero ma
taberna. hoc enim dicit hospitalia quaq
ecta affluenter & incessabi
liter fideles profuturos pcessurus.
Xpus mittit legiones
suos. id est scos apostolos et praedi
catores per totum mundum.
Xpus uere dei filius redemptor nrr
qui idolatria dausis idolorum
templis compescuit. & pace uera
cunctis terris obtulit.
Xpus lux uera est. que illumin
Xpus uerus dei et dns. homo factus
ut nos redimeret et in aetnum
sibi populum saluaret. Am
rel retro. capitulum.

Ad hom. populo aut xpiano et pro photo pdixer. Aut adorare patrem. aut adorare patrem
filios di fieri his q credunt in nomine eius
quos inamur dicere. Patrem
quidem impi det filius peccatorib. cum
hoc ipsum a patre dederit ut filii eent.
Do autem gratias qd bona uoluntate
filii di fieri ualemus. Qui est in cel.
Id est in scis et iustis. Sicut peccator
appellatus est terra cui et dictum est.
Terra es et in terram ibis. sic et caelum
iustus dicitur posse. Apto autem templo
Templum enim dis sem eqd est sui os.
Id est ut sem habeat. Sci fic etur
ab hominibus. Id petimus et rogamus.
qd nomen dis sanctificetur in nobis. ut qui
in baptismo sanctificati sumus. in eo quod
eo cepimus pseueremus. Opus cen
nobis cotidiana sanctificatione ut qui
cotidie delinquimus. delicta in ra
sanctificatione assidua purgemur.
Adueniat. Adueniat regnum
accipiendum est. manifeste hominib.
Num quid regnum patris adueniet.
ad nos nobis ro promissum. xpi sangui
ne et pietatis passione quesitum.
Ut qui in sancto antea seruuimus. postmodum
xpo dominante regnemus. dicen
Venite benedicti patris mei pcen
Uoluntas autem. Fiat uoluntas
di est. quam xps fecit et docuit.
Id est humilitas. dilectio. pax. et
nihil preponere. Tanquam diceret.
Faciant uoluntatem tuam sicut in
tra etiam peccatores ut ad te uenerint
siue ut sua cuiq tribuantur. Ut
et celum et terram accipiamus. car
nem et spm. Sicut in celo et in terra
Id est ut quomodo spm delectam
legidi. tracet carne. Nec illud autem
tacet abhorret. ut accipiat fiat uo
luntas tua. sicut in ipso dno nro ihu
xpo. tracet in ecclesia quam uiro q
uoluntatem patris impleuit. tracet.
In femina quem illi desponsata est.
Celum enim et terra conuenienter
intellegitur quasi uir et femina.
quando terra celum fecundante fructi
fera est. Panem nrm cotidianum
Panis cotidianus dictus. aut pro his
omnib. dictus. quibus uitam necessa
riam sustentant. deq cum precipit
non oportet cogitare de crastino.
Sed ideo si traditum da nobis hodie
aut pro sacramento xpi corporis qd cotidie accipimus. aut pro spiritali cibo. deq ide dns die.
Operamini esai. quem non corrumpitur. et illud. Ego sum panis uiuus. Restat igitur
ut cotidianum panem accipiamus spiritalem. precepta scilicet diuina. quem cotidie oportet
meditari et operari.

I Magnum ergo donum per gratiam di accepimus.

ET CUM ORATIS NON ERITIS
sicut hypocritae. qui amant in si
nagogis et in angulis platearum
stantes orare. ut uideantur ab ho
minibus. Amen dico uobis. recepe
mercedem suam. Tu autem cum orabis.
Intra in cubiculum tuum. et clauso
ostio tuo. ora patrem tuum in ab
sconso. Et pater tuus qui uidet
in absconso. Reddet tibi.

Orantes autem. Nolite multum loqui.
sicut ethnici. Putant enim. quod
in multiloquio suo exaudiantur.
Nolite ergo assimilari eis. Scit enim
pater uester quid opus sit uobis.
Antequam petatis eum. Sic ergo
uos orabitis.

Pater noster. qui in celis es.
sanctificetur nomen tuum.
Adueniat regnum tuum.
Fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra.
Panem nostrum supersubstantia
lem. da nobis hodie.
Et dimitte nobis debita nostra. Sicut
et nos dimittimus debitoribus nris.
Et ne nos inducas in temptationem.
Sed libera nos a malo.
Si enim dimiseritis hominib. pecca
ta eorum. dimittet et uobis pater
uester caelestis peccata ura. Si autem
non dimiseritis hominibus. nec
pater uester dimittet peccata ura.

Quod autem panem sup substantialem uel peculiarem precipuum illum panem significat qd dicit
Ego sum panis uiuus qd de celo descendi. Cap. Post subsidium cibi petitur et uenia delicti. Ut
qd de pascitur indulgentiam uiuat. qd orare nos pro debitis & peccatis docuit. panem nam is et iam
promisit et uenia secuturam. Et di
Nulla enim alia sententia mittentes
sic oramus. ut quasi paciscamur cum deo.
In qua pactione si mentimur. toti
us orationis nullus est fructus.
quam pasto ostenditur. Et non nos
nihil contra nos aduersarium posse
nisi quod dis ante permiserit.
Sed hoc in praesenti fit quantum
diuinum examen nobis utile esse
pspexerit. Unde dicit apl. Fidelis
dis est qui non patietur uos tempt
sup id quod potestis sustinere.
Orandum est enim. Sed libera
ut non solum pi inducamur in malum
quo careamus qd sexto loco petimus
sed a illo etiam liberemur quo
iam inducti sumus. qd eum factum
fuerit. nihil remanebit formi
dolosum. Nec omnino metuenda
erit ullatemptatio. Amen
Amen aut qd in fine constat scripturae
signum est et signaculum dominicae
orationis. qd aquila feliciter
& nosuere possumus dicere.
Extermina ente omnis facies suae.
Exterminant exules. qui mittunt extra
terminos. pro hoc sermone demolitur
semp accipere debemus. Demolitur
hipocrita faciem suam. ut tristitiam
simulet.
Manifestum est his speciebus omnem
nram intentionem in interiora gau
dia dirigi.
Hoc enim recte accipimus cum qd in anima prominet. & qd extera
hominis regi & gubnari manifestum est.
Faciem suam lauat qui cor suum
mundat. Lauamini inq isaias & pphta
& mundi estote.
Pertresistas speciosa aduersitatis.
Hoc est eruginis. tineae. et furum
quib. uetat diuitias colligere. in
historiali omnigenus reprehendit
auaritie. Allegorice autem erugo
superbia uel iactantia significat. Tinea
inuidiam. fures. demones uel here
ticos significant.
Hoc solum de pecunia sed et de cuncteris
passionibus sentiendum est.
Intentio simplex solidum
Garus uos
Considerate illi quoniam maiora pstitit

Cum autem ieiunatis. Nolite fieri
sicut hipocritae tristes. Exterminant enim facies suas. ut pareant
hominibus ieiunantes. Amen dico
uobis. quia recepe mercedem suam.
Tu autem cum ieiunas. unge caput
tuum. et faciem tuam lauas. Ne
uidearis hominibus ieiunans. sed
patri tuo. qui est in abscondito. Et
pater tuus qui uidet in abscondito.
Reddet tibi.
Nolite thesaurizare uobis thesauros
in terra. ubi erugo et tinea demo
litur. et ubi fures effodiunt et furantur.
Thesaurizate autem uobis thesau
ros in celo. ubi neq erugo. neq
tinea demolitur. et ubi fures non
effodiunt nec furantur. Ubi enim est
thesaurus tuus. Ibi est et cor tuum.
Lucerna corporis. est oculus. Si fu
erit oculus tuus simplex. totum
corpus tuum lucidum erit. Si autem
oculus tuus nequam fuerit. totum
corpus tuum tenebrosum erit. Si
ergo lumen quod in te est. tenebrae
sunt. Ipse tenebrae quantae erunt.
Nemo potest duobus dominis serui
re. Aut enim unum odio habe
bit. et alterum diliget. Aut unum
sustinebit. et alterum contenet.
Non potestis deo seruire. et
mammonae. de auaritia gulo.

Gulosi dis uentri est huic seruit unusquisq. a quo uincitur. Intentio simplex solido
ello placere. lumen uerum est. c. Dno. et diabulo. Mammone. intpretantur diuitiae.
leo dico uobis. n. s. s. Non aut nolite quirere. sed nolite sollicitari de. Garus uos
alteris. quam utiq. alia creatura. irrationabilis. Considerate illi quoniam maiora pstitit
triq. et minora praestabit.

B Nemo potest duob. dominis seruire.
diligere sicut ad unitatem diligim.
Aut enim unum odiet. Hec enim uba
duo domini exponit dicens.
Non potestis do. Non dixit
q habet diuitias. sed q seruit
diuitiis. Odiet diabolum.
diliget dm. Nolite sollicti esse
h precipit nobis ne sollicti simus. a
quid manducemus aut q induam
dis q creauit animam & corpus. datu
rus est nob alimentum atq tegumentum
Animam hoc loco. pro uita posita
meminerim. sicut. ei q amat an
plus est uitis illis. Id. est. carius
ualetis. Hodie est. & cras non erit.
Cras. futurum signif. Ut iacob.
Exaudiet me in gr cras iustitia
quorum anima mortalis. hominis
immortalis est. Notandum q non
aut nolite quaerere et sollicti esse
de cibo. potu. aut indumento.
sed expressius q d manducetis aut
q d bibatis. aut q d uestiamini.
R hic manifestis. Nolite sollicit
simi ostendit non hec esse appetend
data tanquam alia bona nra. ut
propter ipsa debeam bene facere:
si quid facimus. sed tam esse neces
saria. quidem interest. inter
bonum quod appetendum est. neces
sariumq. quod sumendum est.
hac sententia declarauit cum
ait. Uerum tamen quaerite regnum dei.
Regnum ergo dei bonum nrm est.
et hoc appetendum. et ibi
finis constituendus propterq d
omnia faciamus. quaecumq.
facimus. v.

Cras tamen sunt dies sollicitus
L. Cras in sacris scripturis. futurum tempus
significat. Sufficit diei malitia
h. hic malitiam. non carnem uitium
posuit. sed laborem. et afflictionem
atq. angustias seculi. Sufficit ergo uob
presentis temporis cogitatio. futuro tem
curam que incerta est. relinquam.
Ac quia cara propter a nominata arbi
tror quia poenalis est nobis. dec
h. Duo sunt autem in qb temerario iudi
temerarium iudicium cauere debem.
cum incertum est. quo animo fiant.
uel cum incertum est. qualis futurus sit qui nunc uel bonus uel malus apparet. In q mensura
R. mensuram. ipsum iudicium significatum. In iustitia enim qua punis alium. ipse punitur necess
Poculum. mentis intentionem. festuca iram et ebrietatem. trabem. superbiam et auar
significat. h. Quantum inter festucam et trabem. tantum inter iram distat et odium.

Quia non ualet simul transitoria & aeterna
cuncta temporalia in usu. non in affectu possidem
diligente considerandum sunt. Nam quis non
deo dico uobis. Ne sollicti sitis anime
uestre quid manducetis. aut neq corpori
uestro quid induamini. Nonne anima
plus est quam esca. et corpus plus
quam uestimentum. Respicite uolati
lia caeli. quoniam non seruunt. neq metunt.
Neq congregant in horrea. & pater ue
ster celestis pascit illa. Nonne uos magis
pluris estis illis. Quis autem cogi
tans potest adicere ad staturam suam
cubitum unum. Et de uestimento
quid sollicti estis. Considerate lilia
agri quomodo crescunt. non laborant.
Neq nent. Dico autem uobis. quoniam nec
salomon in omni gloria sua coopertus
est. sicut unum ex istis. Si autem fenum
agri quod hodie est. et cras in clibanum
mittitur. deus sic uestit. Quanto magis
uos minime fidei. Nolite ergo sol
liciti esse dicentes. quid manduca
bimus. aut quid bibemus. aut quo
operiemur. haec enim omnia
gentes inquirunt. Scit enim pater uester
quia his omnibus indigetis. Que
rite ergo primum regnum dei et
iustitiam eius. et omnia hec. ad
icientur uobis. Nolite ergo solliciti
esse in crastinum. Crastinus enim
dies. sollicitus erit sibi ipsi.
Sufficit diei malitia sua.

VI

NOLITE IUDICARE. UT non
iudicemini. In quo enim iudicio

Iudicauerit. iudicabimini. Et
in qua mensura mensi fueritis. re
metietur uobis.

Quid autem uides festucam. In oculo
fratris tui. et trabem in oculo tuo
non uides. Aut quomodo dicis
fratri tuo. Sine eiciam festucam
de oculo tuo. et ecce trabes est in oc
lo tuo. hypocrita. Eice primum
trabem de oculo tuo. et tunc uide
bis eicere festucam de oculo fratris tui.

Nolite sanctum dare canibus. Neq. mittatis
margaritas uras ante porcos. ne
forte conculcent eas pedib. suis.
et conuersi disrumpant uos.

Petite. et dabitur uobis. Quaerite
et inuenietis. pulsate. et aperiet
uobis. Omnis enim qui petit acci
pit. et qui quaerit inuenit. et pul
santi aperietur. Aut quis. ex
uobis homo. quem si petierit filius suus
panem. Numquid lapidem porriget ei.
Aut si piscem petierit. Numquid ser
pentem porriget ei. Si ergo uos cum
sitis mali. nostis bona dare filis
uris. quanto magis pater uester qui
in celis. dabit bona petentib. se.

Omnia ergo quaecumq. uultis ut faciant
uobis homines. et uos facite eis.
Haec est enim lex. et prophetae.

Intrate per angustam postam. quia
lata posta et spatiosa uia que ducit

Nolite sanctum dare canibus. Sanctum est quod uiolari atq. corrumpi nefas est. Sanctum est enim mysterium diuinarum scripturarum. quod per corrumpitur. Canes. obpugnatores et corruptores ueritatis sunt. Porcos. pro contemptatoribus dixit. Margaritae signant sanctum mysterium. quod non contemnit. quia spiritalia sacramenta sunt. Nolite sanctum dare canibus. quidam canes intellegi uolunt hereticos. porcos eosque necdum cultu credidierunt. et in luto incredulitatis uitiisque uersantur. Si ergo quantumcumque de corporib. est potestis. Minimum enim est hoc. sed do corpora operari. Non autem ut curam factum est ut ad hanc staturam ueniret corpus. Illi ergo etiam tegendi corporis curam relinquite. cui uidetis curam factum esse ut tanto stature corpus habeatis.

de omnibus panibus.

Sanctum lucam panem ferens. sanctam trinitatem patris et filii et spiritus sancti intellege. uel fidem. spem. et caritatem. panis est dis pater. panis est dis filius. panis est dis spiritus sanctus. Aeternus est pater. coaeternus est filius. coaeternus est et spiritus sanctus. Incommutabilis pater. incommutabilis filius. incommutabilis est et spiritus sanctus. Pastor et iudex dator pater. filius et spiritus sanctus. Disce et doce. uiue et pasce. Panem ferentem. piscem fidem. ouum spem intellegimus. Haec adicientur.

Sed quia in hac uita militantes ut ad illud regnum puenire possimus. quae uita sine his necessariis agi non potest. adicientur haec uobis inquit. sed uos quaerite regnum dei. quae enim non ut dabunt sed adicient. profecto indicat aliud esse quod principaliter dat. aliud quod superadditur. quanto in intentione aeternitas. in usu uero temporalitas esse debet.

de angusta et lata uia

Angusta posta. quia per laborem recte operationis adquiritur. Spatiosa. scilicet uoluptates per quas heretici abhominabile uitia et malitiam sibi abierunt.

Simul quoque notandum quia quae paulo superius spatiosam et latam uiam nominauit. hanc nunc apertius falsos prophetas ostendit. per quos multitudinem abominabile abierunt. hanc uiam esse considerate. quia heretici per oues. sed lupi. In uestimento ouium. quia ut religiosi. Nulla re alia melius hi tales dinosci queunt. quam in constantia. in patientia. uel in aduersitate

h Deinda quondam bona arbore. d' de paulo apto quondam mala. de bona et mala arb.
Tamdiu ergo bona arbor. fructus non facit malos. quamdiu in bonitatis studio
p seuerat. Et mala arbor. in fructib. peccatorum manet. quamdiu ad pgnitentiam p̃ conuertitur. Nemo
enim p manens in eo qd fuit. Incipit id esse qd nondum coeperat.

De mutatione hominis.

Mutacor. et mutabitur opus. p ueram pgnitentiam prius mutandus est homo. ut opera mutentur. Si enim manet homo in eo qd malus est. bona opera habere p̃ potest. qr autem bonus ad ño inuentus est. cum xp̃s pro impiis mortuus ē. Misericordiam inquit psalm. & iudiciū cantabo tibi. dedit ergo xp̃s credentibus remissionem peccatorum. Nolunt cum eis agere ordo praeteritis causis et castis habere rationē. de misericordia

Misericordia quoq. dī. et remissio peccatorū. facit arbores bonas. Non erit fruct̄ bon̄. nisi arboris bonę. omis arbor

Omnis arbor. id est omnis homo. nulli pareitur. nulli honor defertur. sed omnis arbor infructifera non ferens fructum. excidetur et in ignem mittetur. Non ut ligni moro ardeat & deficiat. sed ut in ęt̄nū ardeat & pereat.

ad perditionem. et multi sunt qui intrant per eam. Quā angusta porta et arcta uia quae ducit ad uitam. Et pauci sunt qui inueniunt eam. (R̄ ma cap. h)

(m Lvii solus)

Attendite a falsis prophetis. qui uenium ad uos. In uestimentis ouium. Intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorū cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uuas. Aut de tribulis ficus.

(m Lviii L Lx)

Sic omnis arbor bona. fruct̄ bonos facit. Mala aut arbor. fructus malos facit. Non potest arbor bona. fructus malos facere. Neq. arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor quae non facit fructum bonum. excidetur. et in ignem mittetur. Igitur. ex fructib. eorū cognoscetis eos. Non omnis qui dicit mihi. dn̄e dn̄e. Intrabit in regnum caelorū. Sed qui facit uoluntatē patris mei qui in caelis est. Ipse intrabit in regnum caelorum.

(m Lviii L Lx)

(m Lviii L Lx)

(m Lviii III L LXIII L CXVI)

(m Lx V L CLXXI)

Multi dicent mihi in illa die. dn̄e dn̄e. Nonne in nomine tuo prophetauimus. et in tuo nomine dęmonia eiecimus. et in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis. quia nunquam nouui uos. Discedite a me. qui operamini iniqtatē.

(m Lvi V L LXIIII)

Omnis ergo qui audit uerba mea hec. et facit ea. Assimilabitur uiro

tunc confitebor illis quia
h Nunquam nouui uos. Id est non approbaui. qui operamini
Non nouit dn̄s eos qui pereunt. sed notandū q̄ ñ dixit qui operati estis. Omnes enim peccauerunt & egent gloria dei.

descendit pluuia. flauerunt

pluuia. diabolū. flumina omnes anti xp̃i qui contra xp̃m sapiunt. Uenti spiales nequitię.

domus uiram conscientię. petra ecclam. sup quam ñ inuenitur serpentis uestigium.

h petra xp̃s. qui prosperitatib. ñ suplitur. nec aduersis deicitur. Arena hereticorū falsa doctrina. pluuia multimoda tentatio diabolica. flumina manifesta persecutio diaboli. uenti maligni spiritus. domus conscientia.

Homo aut hic domū edificans. Ipse ē mediator dī et hominū homo xps ihs.
qui dolorā sibi domū. scam uidelicet ecclam construit qui fodit in alta. peccata
doctrib. exstirpauit. Ipse ē petra. Ipse & fundamentū. Inundatione autē
paret exposita. quia pulsata
est sepe pessuris ecclā p doctā.

sapiēs. qui aedificauit domum
suam supra petram. Et descendit
pluuia. et uenerunt flumina. et
flauerunt uenti. et irruerunt
in domū illam. et non cecidit.
Fundata enim erat. supra petrā.
omnis qui audit uerba mea hec.
et non facit ea. Similis est uiro
stulto. qui edificauit domū suā
super arenam. Et descendit plu
uia. et uenerunt flumina. et
flauerunt uenti. et irruerunt
in domum illam et cecidit. Et
fuit ruina eius magna.
Factum est cum con
masset ihs uerba hec. admira
bantur turbe super doctrina eius.
Erat enim docens eos. sicut pote
statem habens. & non sicut scribe
eorum et pharisei.
cum autem descendisset de monte.
secute sunt eum turbe multe.
Et ecce leprosus ueniens. Adorabat
eum dicens. dne si uis. potes me
mundare. Et extendens manū.
tetigit eum ihs dicens. Uolo.
mundare. Et confestim mundata
est lepra eius. Et ait illi ihs. Uide
nemini dixeris. Sed uade ostende
te sacerdoti. et offer munus quod
pcepit moises in testimoniū illis.
cum autem introisset capharnaū.

Notandū aut qd hoc mundatio
tēptationū trib. modis ecclam
impugnat. A sua cupiscentia. A
falsorū frm impbitate fatigat.
uel a priorib. insidiis extorquet.
Cum autē descendisset ihs.
Istud miraculum potest intellegi.
postutrūq. dni sermonē factū fuisse.
quē in et luc in monte narrabant.
non ut moises sed omniū sanctū
uel discipulus q̄sq. sed sicut dns omniū
et magistrū. descendit de monte.
Non xpi ditatem. descensio ueram
eius intellegitur humanitatē significat.
Iste leprosus omne humanū genus.
peccatis grauissimis saucia
designat. Uolo mundare.
Uoluntas xpi. potestas ē quia xpi ds ē.
Uolo dicit propter fortitudinem. Imperat
propter arrium. tangit propter
manicheum. Tetigit ihs leprosum.
Tetigit xps leprosum. ut humilitatē
demonstraret. & ut nos doceret nullū
spernere. nullum horrere. nullum con
temptibilem ducere propter corporis
lesionem aut maculationem quae
ad ōnem mittuntur. propiquia ipse fecit
ōnem ds. Ostende te sacerdoti.
Ut etiam abstineamus a mercede
gratie. Et ut ostenderet se gratia
non lege saluatū. offerat dō gratias.
quia ihs xps legem non soluit.
Ecce soluit. De eadem primo homo
homo dī pceptū in paradiso. Ubi ē
nunc. costo captiuus clamat. dnō
quis similis tui. Uolui peruerso
eo similis tui. & factus sum similis
pecori. ut ps dicit. homo cū in hon
Redi ergo post miseriam et dic.
dnō q̄ssim tibi. quare ostendisti
mihi tribulationes multas et malas.
quid ē hoc. Iterum occidisti abal
titudine. O homo. maneipiū in obedien
sup be adusus dm occidisti. Factū ē im
omnis q exaltat. fiet humq se humiliat
Redi de profundo ordie. Dnō q̄s. Redu
xisti me a profunditate peccati
Sirico centurio. electos ex gentib. signat. milite stipati. uisuriis spialib. muneratis. Nam
norus centenarius. p fectionē ēnēuitē. de louua ad exteram. in colosis suis significatione
consueuit. Mirātus ē. admirari omis uoluit. Ab omni generatione ut filii di
ut dispersi congregarent in unū pdicatione xpi. Filios regni. Iudeos significant.

Accessit pondimidius sed totus. Non aspectu tantu. sed animo pulchritudi
Multi in illo tempr. pro diuersis rogabant infirmitatib. alius p filio.
alius pro alio aliquo. et nullus
pro seipso. nisi ut solus misere
Non in una tantum misorabis quod
habet. sed et in alia quat paralis
mus. et ostia quat malo torqt.
et ut ad abraham. et sanau
sam. Uoniam inqt ad te
Uerbatu aspectus tuus est.
uerbatum opus consumatum
Sicut in gentib. sic in barbaris.
sicut in alij omis. de uocatione gent
saua sinqt. Uenient gentes multe
et dicent Venite ascendam et
Et in eugto. Alias oues habeo.
Recumbent. id est requiescent.
ubi lux et spes. ubi letitia et
exultatio. ubi gloria et bene
dictio sempiterna. Uade
Uade. sic fiat uere unicuiq.
homini. sicut crediderit. sdm
mensura fidei motietur et a
ista ad ipsa gratia. et sic credidit
Credidisti quia omnia possu
ego. quia ego dns sum omnium.
sicut credidisti. ita et fiat tibi
Credamus et nos fratres kmi in im
xpm dm ad dnm nrm omniu
posse. ubiq. psentem esse. re
missionem nob cunctorum peca
torum eius indulgentia largiri.
Et cum uenisset in domum petri
Allegorice. domus petri circumcisio
est. Socrus petri sinagoga. et illa
mater ecclie est.
Uespere finisset. febris iniquitates
solis occubitus. passione mortemq.
xpi. plurimosq. post resurrectione
eius fideles fide xpi et saluandos.
Accepit ergo saluator nr nras infir
mitates. ut pm sibi haberet. sed ut nob
auferret. qa ipse est agnus di. qui tollit
Uulpes fictione. Uulpes fouea
aues iactantiam. capitis reclinatio
humilitatem xpi. In superbo et simu
latore. pm habet locum xpi uertas
In fide tua pm habet ubi caput reclinet
xps. Uulpes. dolosus es. Uol celim dos.
et tus es. dolosus et elatus pm me sequeris
duae mortes sunt. una qua anima a
carne. altera qua ds a anima separat.
Omne peccatum quod ducit ad mortem. mors appellanda est. tertiem mori creditur quis. quotie
peccatur ad mortem. Unde e contrario totiens resurgimus et uiuificam. quotiens etiam eum
digna opera facimus.

Accessit ad eum centurio. rogans
eum et dicens. dne. puer meus
iacet in domo paralyticus. et
male torquetur. Et ait illi ihs.
Ego ueniam. et curabo eum. Et
respondens centurio. ait. dne
non sum dignus ut intres sub
tectum meum. Sed tantum dic
uerbo. et sanabitur puer mus.
Nam et ego homo sum sub pote
state. habens sub me milites.
Et dico huic uade. et uadit.
Et alio. ueni. et uenit. Et seruo
meo. fac hoc. et facit. Audiens
autem ihs miratus est. et se
quentibus se dixit. Amen dico
uobis. Non inueni tantam
fidem in israhel.
Dico autem uobis. quod multi
ab oriente et occidente ueni
ent. et recumbent cum abraham
et isaac. et iacob. in regno
caelorum. Filii autem regni
eicientur in tenebras exteriores.
ibi erit fletus et stridor dentium.
Et dixit ihs centurioni. Uade.
et sicut credidisti fiat tibi. Et
sanatus est puer. In illa hora.
Et cum uenisset ihs in domum petri
uidit socrum eius iacentem et
febricitantem. et tetigit manu
eius. et dimisit eam febris.

Et surrexit. et ministrabat eis,
Uespere autem facto. obtulerunt
multos demoniam habentes. et
eiiciebat spiritus uerbo. et omnes
male habentes curauit. Ut adim
pleretur quod dictum est per esaiam
prophetam dicentem. Ipse infir
mitates nras accepit. et egrota
tiones portauit. Uidens autem ihs
turbas multas circa se. Iussit ire
trans fretum.
Et accedens unus scriba. ait illi
magister. sequar te quocunque ieris.
Et dicit ei ihs. Uulpes foueas habent
et uolucres celi nidos. filius autem
hominis non habet ubi caput reclinet.
Alius autem de discipulis eius. ait illi
dne. permitte me primum ire. et
sepelire patrem meum. Ihs autem
ait illi. Sequere me. et dimitte
mortuos sepelire mortuos suos.
Et ascendente eo in nauiculam. secuti sunt eum discipuli
eius. Et ecce motus magnus factus est in mari. Ita ut nauicula operiretur fluctibus. Ipse uero dormiebat.
Et accesserunt. et suscitauerunt eum dicentes. dne. saluanos. perimus. Et
dicit eis. Quid timidi estis modicæ
fidei. Tunc surgens imperauit
ventis et mari. et facta est tran
quillitas magna. Porro homines
mirati sunt dicentes. Tunc surgens ihs.

n lege dns dicit. Honora patrem et matrem. In eusto deus. Dimitte mortuos sepelire mortuos. ea est tempus. ea est res quae huic rei. huius temporis. hui loco seruiat.

Honorandus est pater. sed obedientia dnica. Ad eum inuoco. Ad aliud opus mihi necessarius es. quam quod uis facere. quos plano uoluit dns. per suam gratiam elegere. Helias ergo propheta dicit. Dne propheras tuos occidunt. et relictus sum ego solus. et querunt animam eam. et dns ait contra. Reliqui mihi uii milia qui non
Ascendente eo in nauicula.
Ingressus est in nauiculam. fecit turbari mare. ut discipuli mitterent in timore. ut auxilium ad eum postularent. facta est tempestas magna. et per pusillanimitatem magnum opus et per pusillum ostenderetur. Ores mirabiles et stupenda. Si quando dormit. dormit. Dormio hæc quidem corpore. sed uigilabat ratione. Dne saluanos. O boni ouera cordi disciplinam saluatorem uobiscum habetis et periculum timetis. Ut ra omnium uobis cum. et de morte sollicitis estis. Dedit enim phe omnia nobis figuram et doctrinam imaginem. ut etenim in omni contributione et contumelia patientiam teneamus. stabilissimus fidem non deseramus. Sed tunc ipse uero. dormiebat et accesserunt. Discipuli nauigantibus. xps obdormiunt. quia calcantibus sæculum fidelibus. ihs xps patitur. Bene hoc sero factum. ut euangelistis occubitum. per solum dni dormitio. sed ipsa decentis lucis hora significet. Ascendente ihu puppim crucis. quasi omnium mortis caperet. fluctum blasphemantium per secutorum. demonicis excitatis procellis assurgunt. quibus per ipsius patientia perturbatur. sed discipulorum imbecillitas excitatur. gergesa. colonum eicientes. de aduena appropinquantes. nationes ad fidem xpi uenientes significat. Non habebant demones potestatem in porcos ire. quam omnem in homines sine iussu dei. Porci peccatores significant. docentis. id est spiritibus. et tentationibus. Omnibus dns increpat. omnibus communatur. omnia mitigat. facta tranquillitas magna. cura corpus et sanitatem. pacem acta et serenitatem mundo. Dormit uero homo. et impetus ventis et mari et obediunt eis

Quidnam sunt humanae res. cinis et puluis. et tanquam de humanis rebus. Iohannes
puluis ante faciem uenti. fumus et umbra. et folia cadentia. et flos. et somnium
et narratio. aer solutus et labi
lis. Et enim quoniam stat corrup
tibilis spiritus. fluxus decurrens.
et siquid horum inferius.

Aug. Isti duo demonia habentes.
Iudaeos et gentes significant.
Domus non habentes. id est conscien
tiam bonam. Monumenta peccata et scelera grauia. seuinimis.
id est dominum uerum contemnentes. et
demonibus seruientes.

De sancta trinitate. sancti aug. epi.

Aug. Sicut enim omnipotens pater et ineffa
bilis deus est. Ita omnipotens deus et incom
prehensibilis filius est. Ita etiam
spiritus sanctus in patre et filio indiscrete
conexus. Ineffabilis atque im
mensus est. Pater enim et filius
et spiritus sanctus. unus omnipotens deus est.

Aug. Unus in trinitate. unus in pote
state. unitas. trinitas. sempiterna
maiestas. Unum potens per omnia.
et trinitas in unitate. et uni
tas consistit in trinitate. Sed
nec trinitas diuiditur. nec
unitas separatur. Haec est
catholica fides.

De differentiis molestiarum.

Ioh. Quinque sunt differentiae causarum.
pro quibus in hac uita molestiis
corporalibus affligimur. prima
Aut ad merita augenda per pati
entiam ut Iob sanctus. Secunda
Aut ad custodiam uirtutum. ut
apostolus paulus. Tertia
Aut ad intellegenda et
corrigenda peccata. ut
maria soror moysi et
aaron. et iste paralyticus.
Aut ad gloriam saluantis. Quarta
ut lazarus quatriduanus et cen
turionis seruus. Quinta
Aut ad inchoationem aeternae damnatio
nis. sicut antiochus et herodes.
hoc est reproborum solum.

M LXX
M XX
LXXXVII
LXXXVIII

Qualis est hic. quia uenti et mare.
obediunt ei. Et cum uenisset
transfretum. in regionem gera
senorum. occurrerunt ei duo haben
tes demonia. demonumentis
exeuntes. saeuinimis. Ita ut
nemo posset transire per uiam illam.
Et ecce clamauerunt dicentes. Quid
nobis et tibi iesu fili dei. Uenisti
huc ante tempus torquere nos.
Erat autem non longe ab illis. grex
porcorum multorum pascens. de
mones autem rogabant eum. dicentes.
Si eicis nos. mitte nos in gregem
porcorum. Et ait illis. Ite. At illi
exeuntes. abierunt in porcos. Et
ecce impetu abiit totus grex
per preceps in mare. et mortui
sunt in aquis. Pastores autem
fugerunt. et uenientes in ciuitatem
nuntiauerunt omnia. et de his qui
demonia habuerant. Et ecce tota
ciuitas exiit obuiam iesu. et uiso
eo. rogabant ut transiret a finibus eorum.

Et ascendens in nauicula
transfretauit. et uenit in ciuita
tem suam. Et ecce offerebant ei
paralyticum. iacentem in lecto.
Et uidens iesus fidem illorum. dixit
paralytico. Confide fili. remit
tuntur tibi peccata tua. Et ecce
quidam de scribis. dixerunt intra se.

Aug. Curatio istius paralytici. saluationem designat animae peccatricis. ad christi misericordiam
suspirantis. Paralysis. peccata grauia. et scelera immania. Lectum carnalia gaudia signat.
Ioh. Multum ualet propria cuiusque fides. cum tantum ualuit aliena.

hic blasphemat; Et cum uidisset
ihs cogitationes eorum. dixit
Ut quid cogitatis mala in cordib.
uris. Quid est facilius dicere.
dimittuntur tibi peccata. Aut
dicere. surge et ambula. Ut sciatis
autem quia filius hominis habet
potestatem in terra dimittendi
peccata; Tunc ait paralitico;
Surge. tolle lectum tuum. et uade
in domum tuam; Et surrexit. et abiit
in domum suam; Uidentes autem turbe.
timuerunt; Et glorificauerunt deum qui
dedit potestatem talem hominibus

Lectio II xxi xxxviii

Et cum transiret inde ihs. Uidit
hominem sedentem in theloneo
matheum nomine. et ait illi;
Sequere me; Et surgens. secutus
est eum;

Lectio II xxii xxviiii Lxxxvi

Et factum est. discumbente eo in
domo. ecce multi publicani et
peccatores uenientes. discumbebant
cum ihu et discipulis eius; Et ui
dentes pharisei. dicebant discipulis
eius. Quare cum publicanis. et

Lectio II xxiii xl

peccatorib. manducat magister uest.
At ihs audiens. ait. Non est opus
ualentibus medicus. sed male
habentibus. Euntes autem discite.
quid est misericordiam uolo.
et non sacrificium. Non enim
ueni uocare iustos. sed peccatores

DE POENITENTIA VERA ET

De gratia dei & uocatione public.
Matthous donatus. Lou. additus
siue assumptus. Id est illum gratia
dei assumptum & annumeratum
ad numerum xii apostolorum. De ora
Unius publicani conuersione
conuersio multis est exemplum
penitentie. et firma spes indul
gentie diuine. De spe. et uera
Qui uiderant penitentia
publicanum a peccatis ad mol
am conuersum locum inuenisse
penitentie. credentes diuinae
misericordie et in eam sperantes. et
ab eo etiam non desperent salute.
Publicani appellantur de publicanis
hi qui uectigalia publica exigunt
siue qui conductores sunt uectigalium fisci. uel rerum publicarum.
Neque uero De penitentibus
in pristinis uitiis permanentes ueni
unt ad dominum. ut pharisei et scribae
murmurant. sed penitentiam
agentes ipsi conuertunt ad dominum.
Per matthei De electione publicanorum
apti electionem et uocationem publi
canorum. fides exprimitur gentium.
pharisei iustos se putabant. et
peccatorum consortia declinabant.
Xps seipsum medicum dicit De xpo medico
dicit. qui miro medicandi genere.
uulnerat usque propter iniquitates
nras. cuius liuore sanati sumus.
Sanos autem et iustos. De sanis et iustis
qui ignorantes dei iustitiam et sua
uolentes constituere signat
Male habentes uocat eos. qui suae
fragilitatis conscientia deuicti
non legem sed xpi gratiam poni
tenda se credunt posse saluari.
De penitentia uera. Ioh crisostomi
Penitentia uera multum habet
fortitudinem etiam in eum qui
peccatis ualde dimersus est.
Si uoluerit potest eum liberare
ex onere peccatorum & in loco

uro peroltrantem restituere. Ad sia ad ipsum profundum iniquitatis peruenerit. Prophe
ta et stantem q ait. Nunquid qui cadit non resurget. Aut qui auertit non reuertetur. Et apostolus
Filioli mei quos iterum parturio. donec xps reformetur in uob. Id est penitentiam

Sponsus ergo xp̄s est. sponsa eius scā eccl̄a est. De quo scō spi aliq. conubio apl̄i sunt creati.
qui lugere ac ieiunare non possunt. Ipso cum eis manente
Post xp̄i resurrectionem facti
sunt discpl̄i utres noui. quia spū
scō repleti sunt
Post mortem xp̄i tunc ieiuna
bunt apl̄i.
Uestimentum uetus apl̄i et discpl̄i
panni rudis. noua doctrina xp̄i
sic utres ueteres discipuli. uinū
nouum. praedicatio noua ante
passionem

Tunc accesserunt ad eū discpl̄i
iohannis. dicentes. Quare nos
& pharisei ieiunamus frequent̄.
Discipuli autem tui n̄ ieiunant.
Et ait illis iēs. Numquid possunt
filii sponsi lugere. quamdiu cū
illis est sponsus. Uenient autē
dies cum auferet ab eis sponsus.
et tunc ieiunabunt. Nemo autē
inmittit cōmissurā panni rudis.
In uestimentum uetus. Tollit enī
plenitudinem eius a uestimento.
et peior scissura fit. Neq. mittunt
uinū nouū in utres ueteres. Alio
quin rumpunt utres. et uinum
effunditur. et utres pereunt.
Sed uinū nouū in utres nouos
mittunt. et ambo conseruantur.
Hac illo loquente ad eos. Ecce
princeps unus accessit. et adora
bat eū dicens. Dn̄e. filia mea
modo defuncta est. Sed ueni
impone manū [illegible] sup eā. et uiuet.
Et surgens iēs sequebatur eū. et
discipuli eius. Et ecce mulier. que
sanguinis fluxum patiebatur
duodecī annis. accessit retro. et
tetigit fimbriā uestimenti eius.
Dicebat enim intra se. Si tetigero
tantū uestimentum eius. salua ero.
At iēs conuersus. et uidens eā. dix.
Confide filia. fides tua te saluā fecit.

Princeps iste mq̄r ses. filia eius
sr̄nagoga. mortua peccatis.
Uairus. illuminans. siue illumi
natus.
Mulier eccl̄a congregata de gen
tibus. quādiu uiguit sr̄nagoga.
laborauit eccl̄a.
Tetigit uestimentum eius.
Incarnationem dn̄i signat.
Tibicines. falsos doctores
intellege. de trib. mortuis.
de publicis noxis. & pecc.
Quod quia publica noxa.
publico egent remedio. Leuia
enim peccata. leuiori et secre
tiori. que unt penitentia deleri.
hoc significat puella in domo.
Iuuenis extra postam. Lazarus
quatriduanus excitatus.
Quartum mortuum nuntiante
discpl̄o dn̄s audiuit. sed q̄a uiui
q̄ pro eis excitatione p̄carentur
defuerant. Dim̄ inq̄t mortuos. Id est mali malos noxiis laudibus grauent.
Gregorii papae. Misit iēs xii discpl̄os suos. scd̄m. Lxxxi. Cum constet omnib. fr̄s
kmi. quia redemptor nr̄ in mundū p redēptione gentium uenit. cū samaritanos
cotidie ad fidē uocari conspicimus. q̄dē. q̄d in p̄dicationē mittens discpl̄os dicit.

Domus ergo principis. Synagoga iudeorum erat. sabbata morsi. Domus sinu. colostis est
Hierusalem. B Tibicines. falsos doctores intellege.

Et sanata est mulier. ex illa hora.
Et cum uenisset IHS in domum princi
pis et uidisset tibicines. et turbam
tumultuantem. dicebat. Recedite.
Non est enim mortua puella. sed
dormit. Et deridebant eum. Et cum
iecta esset turba. intrauit et tenuit
manum eius. et surrexit puella.
Et exiit fama hec. in uniuersam illa.
Et transeunto inde IHU. secuti sunt eum
duo cęci. clamantes et dicentes.
Miserere nri fili dauid. Cum autem
uenisset domum. accesserunt ad eum
duo cęci. et dicit eis IHS. Creditis
quia possum hoc facere uobis. Di
cunt ei. Utiq dne. Tunc tetigit
oculos eorum. dicens. Secdm fidem
uram. fiat uobis. Et apesti sunt
oculi illorum. Et comminatus. e
illis IHS. dicens. Uidete ne qs sciat.
Illi autem exeuntes. diffamauer
eum in tota terra illa. Egressis autem
illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum
demonium habentem. Et eiecto de
monio. locutus est mutus. et mi
rate sunt turbe dicentes. Nunquam
apparuit sic in israel. Pharisei
autem dicebant. In principe de
moniorum. eicit demones.
Et circuibat IHS ciuitates omnes
& castella. docens in synagogis
eorum. et praedicans euangelium

de duobus qui illuminati.
m. Duo cęci. duo populi sunt. q lum
ae eternitatis in primo parente
amiserunt.
misericordiam petebant. q lumen ipse
digebant. Eisq. uera cit misericor.
quib. lumen fidei et bonorum operum
tribuitur. Cor de credit ad iustitiam
Firma professio. illuminationem
promeruit. tacum q. meruit
diuine pietatis.
b Et aperti sunt oculi eorum. Ipse e. lux
uera. que illuminat omnem hominem.
Dns enim propter humilitatem hoc
prohibuit. et illi propter memoriam
gratie. ne possunt tacere beneficium.
Nota ergo
aliquando interse iusum ec extraneum
m homo iste gentilem populum signat.
qui mutus erat. quia confessione
uere fidei in ore ne habebat.
qui obtulerunt mutum xpo. sui predi
catores sunt. homo mutus. omne
genus humanum significat. qui
uerbum di non confitebantur.
f Fidem eorum id. e cecorum. IHS xps
cognoscens interrogat. ut fidem
confessio promat. et confessione
fides consequatur & uiatus. salus q.
fidem & uiatum comitetur.

g Et circuibat IHS. id est predicabat
paruis et magnis. Uocatio in qua
gregis et ouium turbarum quo.
pastorum culpa. et uitium magi
strorum est.
Ministrum XII. gregorii papę.
h Inuiam gentium ne abieritis. usq.
domus israel. e. Nisi hoc quod ex facti.
fino colligimus. quia prius solo
iudeo uolunt. & postmodum cunctis
gentib. predicari. ut dum illa
uocata conuersa renueret. pre.
dicatores sci ad uocationem
gentium per ordinem uenirent.
quatenus redemptoris uiri predicatio
a prius repulsa. gentiles populos quasi extraneos quereret. & quod iudeo fiebat.
In ostium morium. gentib. hoc gratie esset incrementum. Erant et tunc q deinde
uocandi essent. & de gentib. uocandi ne cont. Na & in apostolorum actib. pdicante petro
egim & prius hebreorum tria milia & post aquinq. milia credidisse. uestro solum. X.

cc messis multa · populi credentium · operarij · prędicatores sunt

De interpretatione nominum xii apostolorum

I. Petrus latine · cephas syriace · syrmon · ponens merorem · uel audiens tristitiam
II. Andreas greece · uirilis
III. Jacobus · supplantator
IIII. Johannes · in quo est gratia · uel gratia dni dicitur
V. philippus · os lampadis · siue lampadarum
VI. Bartholomeus · filius suspendentis aquas
VII. Thomas · abyssus · uel geminus · quod est greece didimus
VIII. Matthaeus · donatus
IX. Jacobus alphei · qui et fr dni · alpheus · iustus dicitur
X. Thaddeus · iudam iacobi · siue lebbeus corculus · qui et ipse fr dni dicitur
XI. Symon · cananeus · zelotes · cana · interpretatur zelus
XII. Judas scharioth · de isachar · id est mercis · scharioth · memoria nostis · de occultis dn iudicans

X. cc Subtili ergo occultoq · iudicio aq rundā aurib · pdicatio scā subtrahitur · qui suscitari p grā pmorente · Unde necessario est fris kmi · ut in omne quod agimus · omp sup nos dni consilia occulta timeamus · qd bono psalmista inuenisse ait · Uenite & uidete opera dni q terribilis in consilius sup filios homin ·
cc Audit naq · quod alius miser cordi uocat · alius exigente iustitia repellit · Et qua alia parcendo dns · alia irascendo disponit · expauit quod pencerat op ponit · Euntes prodicate dicentes · Appropiauit regnum dni · si oug tm tacet · mundus clamat · Ruinosa naq · illius · uoces oriunt · Gratis accepistis gratis date · Columbas q pouendero · o · impositione manus quas pissis accipit · p aduito mortui · sed ad pmiū date · Et propheta · q excutite q manus uas

ch LXXVII VI
cr LXIII

regni · et curans omne languorem et omnem infirmitatem ·

ch LXXVIII V
Y CVIII

Videns autem turbas misertus est eis · quia erant uexati · et iacentes sicut oues · qui non habentes pastorem ·

ch LXXVIII II
cr XXVIIII
Y LXXXVI

Tunc dicit discipulis suis · messis quidem multa · operarii autem pauci · Rogate ergo dnm messis · ut eiciat operarios · in messem suam ·

ch LXXX II
cr XXX
Y XLIIII

Et conuocatis duodecim discipulis suis · dedit illis potestatem spiritum immundorum · ut eicerent eos · et curarent omne languorem et omnem infirmitatem ·

ch LXXX
solus

Duodecim autem apostolorum nomina sunt haec · Primus symon · qui dicitur petrus · Et andreas frater eius · Jacobus zebedei · et iohannes frater eius · philippus · et bartholomeus · Thomas · et matthaeus publicanus · Et iacobus alphei · et taddeus · Symon cananeus · et iudas scharioth · qui et tradidit eum ·

ch LXXXI II
cr LIII
Y LXXXVII & CX

Hos duodecim misit ihs · pcipiens eis et dicens · In uiam gentium ne abieritis · & in ciuitates samaritanorum ne intraueritis · Sed ite potius ad oues quę perierunt domus israhel ·

Euntes autem praedicate dicentes · quia appropinquauit regnum caelorum · Infirmos curate ·

cc Munus a obsequio est · subiectio indebite impensa · Munus a manu · pecunia est · Munus a lingua · fauor · quicquid sacros ordines tribuit · tunc a omni munere manus excutit · quando in diuinis reb · p solū nullā pecuniā · sed etiam humanam gratiam p requirit ·

mostuos suscitate. leprosos mundate
dęmones eicite; Gratis accepistis.
gratis date. Nolite possidere aurū
neq. argentum. Neq. pecuniam
In zonis uris; Non peram in uia. neq.
duas tunicas. neq. calciamenta
neq. uirgam; Dignus est enim
operarius cibo suo.
In quam cūq. autē ciuitatem aut
castellum intraueritis. Interro
gate quis in ea dignus sit. et ibi
manete. donec exeatis.
Intrantes autem in domū. salutate
eam dicentes; Pax huic domui.
Et si quidem fuerit domus digna.
ueniet super illam pax ura; Si aut
non fuerit digna. pax uestra
ad uos reuertetur;
Et quicūq. non receperit uos. neq.
audierit sermones uros. exeun
tes foras de domo uel ciuitate.
excutite puluerē de pedib. uris;
Amen dico uobis. tolerabilius
erit terrae sodomorū et gomor
reorum in die iudicii. quā illi
ciuitati.
Ecce ego mitto uos sicut oues in
medio luporum. Estote ergo
prudentes. sicut serpentes. et
simplices sicut columbae.
Cauete autem ab hominibus. Tra
dent enim uos in concilis. et

rimū predicandū erat iudęis. postea gentibus. cq Fosteaquam corrupti q de iudęis uocandi essent & non de
gentibus. Uel si iudęa uocata conuersi fuerint. quod illi esset in testimonium. fieret gentib. in exemplū
regnū dei. cognitio uerbi dei. regnū colorū appinquat. Si eum tetigerit. mundus clamat. Ruinęq. eius
uocos illuminatus sunt. Gratis accepistis
Ego dns et magister uester tabis
protio donauit uobis. Nolite possidere
predicatores tanta debetis de
fiducia. ut praesentis uitę superfluis.
cessissimo abeo sperent. Dignus est enim
Tantū accipite. quod aduitam ne
cessarium sit. Non aurū neq. argentum
Aurum pro sensu. argentū pro sermone.
dęs prouoce. quae omnia xpi suis predi
catoribus tribuit. Duplex uestimentū
hereticos signū. Pera pondus saeculi.
pro calciamentū. pro aliq fiduciū mostuorū
Excutitur puluis. Excutite puluē
ut nihil laboris accipiat. nec uestem
quidem necessarium. de pedib. uris
Pedes disceptorū. ipsum opus inces
sum q. praedicationis significat.
Puluis. terrena leuitas est cogitationis.
aqua etiam summi doctores immunes
ponunt. de sodomitis & lege eorū
Ipsi sodomitę unam legem tantum
hoc est naturę spernebant. Iudei uero
simul naturę et litterę legē contempserunt.
Prophetarū dictis qui credidere. nec
aptorū predicationem receperunt
qd interest flagitia. in hospitales sodo
mitę erant. sed pitales hospites quales
apti erant habuerunt.

in synagogis vestis flagellabimini vos.
Et ad presides et reges ducemini
propter me. In testimonium illis
et gentibus.

ch LXXVIII
ch CXLI
L CXLVIII
& CCLI

Cum autem tradent vos. nolite
cogitare. quomodo aut quid
loquamini. Dabit enim vobis in
illa hora quid loquamini. Non
enim vos estis qui loquimini. sed
spiritus patris vestri. qui loquitur in vobis.
Tradet autem frater fratrem in
mortem. et pater filium. Et in
surgent filii in parentes. & morte
eos afficient. Et eritis odio om
nibus. propter nomen meum.
Qui autem perseuerauerit usq.
in finem. hic saluus erit.

ch LXXVIIII
X
solus

Cum autem persequentur vos in
ciuitate ista. fugite in aliam.
Amen dico vobis. non consuma
bitis ciuitates israhel. donec
veniat filius hominis.

Non est discipulus sup magistrum.
Nec seruus super dominum suum.
Sufficit discipulo. vt sit sicut
magister eius. et seruus. sicut
dominus eius.

ch XC
IV LVIII
P CXVIII
& CXXXVIII

Si patrem familias beelzebub voca
uerunt. quanto magis domesticos eius.

ch XCI
X
solus

Ne ergo timueritis eos.

ch XCII
V

Nihil enim opertum. quod non reue
labitur. et occultum quod non scietur.

Duo genera sunt persequentium.

Cum persequentur vos
de persecutione discipulorum
h hoc specialiter possumus dicere. cum sic
Hoc est in uno sacrorum scripturum
libro uel testimonio. non fugiamus
ad alias ciuitates. id est ad alia uo
lumina. Amen dico uobis quia
Ad Quia p secutionem timere non debeant.
et debeant declinare. Hoc quidem
uidimus in principio fecisse fideles
credentes. quando ab Hierosalimis
p secutione dispersi sunt in uniuersa
iudea ut tribulationis occasio.
fieret euangelii seminarium.
h Grandis honor est Grandis honor
homini. pro dolor contumelia impatur
ch X pse ipsum patrem familias
appellat. domesticos discipulos.
Ne ergo timueritis eos. quia uana
et fragilis humana res est. et
cito decidua. Nihil enim opertum
h id est significat iudicii. In quo et uestra
uistus et eorum nequitia de
monstrabitur. Quod dico uobis
h Quod audistis in mysterio. apte predicate
quod discretis absconso. publice loquimini. Quod uos erudiuit in parua iudee loco. In uniuersis
urbibus et in toto mundo audacter dicite. Ad Duo genera persequentium. primum palam seuientium
alterum blandientium hereticorum. h Nomen gehenne. primum a saluatore dictum in euangelio legimus.
Si ergo parua animalia absq. dolore auctoris p decidunt. & in omnibus eius qui de p. quanto magis
uos homines ad dei facti similitudinem. et a deo suo sco sanguine redempti.

Quod dico uobis in tenebris. dicite in
lumine; Et quod in aure auditis.
praedicate super tecta; Et nolite
timere eos qui occidunt corpus.
Animam autem ñ possunt occidere;
Sed potius eum timete. qui potest
& animam et corpus perdere in ge
hennam; Nonne duo passeres asse
ueneunt. et unus ex illis non cadet
sup terrā. sine patre uro. Uri aut
& capilli capitis. om̄s numerati sunt.
Nolite ergo timere. multis passerib.
meliores estis uos. Omnis ergo qui
confitebitur me coram hominibus.
Confitebor et ego eum coram patre
meo. qui est in caelis.
Qui aut negauerit me corā hominib.
Negabo et ego eum coram patre
meo. qui est in caelis.
Nolite arbitrari. quia ueneri mittere
pacē in terrā. Non ueni pacē mittere.
sed gladiū; Ueni enim separare ho
minem aduersus patrem suum. et
filiam aduersus matrē suā. et
nurum aduersus socrum suam;
Et inimici hominis domestici eius;
Qui amat patrē aut matrē plus quā
me. non est me dignus. Et qui amat
filiū aut filiā super me. non est
me dignus. Et qui ñ accipit crucē
suam et sequitur me. Non
est me dignus.

Nolite arbitrari. quia uenerim
de diuisione fideliū & infideliū.
Ad fidem xpi. diuisus est totus orbis.
In incredulos et in infideles. Missū
est enim bellum bonū. ut rumperetur
pax mala. Aduersus patrem
patrem hic diabolū appellat. quia
ipse est pater omnium infidelium.
Mater synagoga iudeorum. Filia
eius. eccla dī est omniū fidelium.
Socrus. item synagoga iudeorum.
Nurus eccla de gentibus. Sponsus
eccle xps. id est filius synagoge.
In canticis. qui amat patrem
canticorū dicit. Ordinatem me cari
tatem. Primum ama dm̄. post eum
patrem. et matrem. et filium.
Et si ñ possit utrumq. seruari. odiū
in suos. pietas in dm̄ est. Et qui ñ accip
Crux. a cruciatu dicit. que duobus
modis postat. cū p abstinentiā corpus
afficitur. aut p cōpassionē proximi
affligitur animus.

Qui inuenit animam suam perdet illam;
et qui perdiderit animam suam
propter me. Inueniet eam.
Qui recipit uos, me recipit. Et qui
me recipit, recipit eum qui me misit.
Qui recipit prophetam in nomine
prophete, mercedem prophete acci
piet; et qui recipit iustum in nomine
iusti, mercedem iusti accipiet.
Et quicumque potum dederit uni ex
minimis istis calicem aque frigide
tantum in nomine discipuli, Am
dico uobis, non perdet mercedem suam.
Et factum est cum con XI
summasset Ihs precipiens duodeci
discipulis suis, transiit inde, ut do
ceret et predicaret in ciuitatib eorum.
Iohannes autem cum audisset in uinculis
opera Xpi, mittens duos de disci
pulis suis, ait illi: Tu es qui uenturus
es, an alium expectamus? Et
respondens Ihs, ait illis: Euntes
renuntiate Iohanni quae audistis
et uidistis: Caeci uident, claudi
ambulant, leprosi mundantur,
Surdi audiunt, mortui resurgunt,
Pauperes euangelizantur. Et beatus
est, qui non fuerit scandalizatus in me.
Illis autem abeuntibus, coepit Ihs
dicere ad turbas de Iohanne: Quid
existis in desertum uidere? harun
dinem uento agitatam? Sed quid

Iohannes cum audisset
Ostendit dnm id facere urbanum
magistrum implere, qd eum constat ubis
ante discipulis mandasse. Ipse uiam nam
gentium ne abiertis. Tu es qui uenturus
Nonquam ignorans interrogat Ioh.
qd ante dixerat omnib. Ecce agnus dei ecce
Tali qq interrogatione nos ut ignoraret
sed discipulis consulit, ut omis ipsum co
xpm crederent, quem Ioh
de carcere fuerat
Omet beati gregorii pp
Iordanis fluenta positus Ioh.
quia ipse redemptor mundi est.
Asseruit. Missus uero in carcere.
quem tuit suat sus quipse uenerat
in mundum. ps et iam ad inferni
claustra descendat. Arceni. Tu es qui
Nesia predicat. Sicut pro hominib.
nasci dignatus es. Ar etiam pro ho
minibus mori dignetis in sinua
Et beatus e. qui. Nesi patent dicat
Mira quidem facio, sed abiecta
ppter quod dignor. quia ergo mo
te subsequor. cauendum
ualde est hominibus. ne in mo
mentum despiciant. qui signa
uenerantur. quid existis.
quod uidelicet non asserendo.
sed negando intulit. quid per
arundinem. nisi carnalis anim
designat. quimox ut fauore uel detractione tangitur. In pastem qualibet in
clinatur. Sed qd existis uidere. Camolorum enim pilis contextis uestibus. Ioh
uestitus fuisse describitur. Nemo igitur existim in fluxu atq. studio uestium
peccatum deesse. quasi hoc culpa non est. nullomodo dns Ioh denotat asperitate laudi

lib. enim uoletur p[illegible]
rctionis in oropaut diconi. Gonimina uiporarū. qs uobis demonstrabit fugere a uon
ira. Et salomon. Uerba sapientiū quasi stimuli. & sicut claui in altum defixi.

existis uidere hominem mollibus
uestitū. Ecce qui mollib. uestiunt.
In domibus regū sunt. Sed quid
existis uidere prophetā. Etiā dico
uobis. et plus quā prophetam.
Hic est enī. de quo scriptū. ē. Ecce mit
to angelū meū ante faciem tuam.
Qui praeparabit uiā tuā ante te.
Amen dico uobis. non surrexit inter natos
mulierū. maior iohanne baptista.
Qui autem minor est. in regno cęlo
rum maior est illo.
A diebus autē iohannis baptistę usq.
nunc. regnum caelorum uim pati
tur. et uiolenti rapiunt illud.
Omnes enim prophetę et lex. usq. ad
iohannem prophetauerūt. Et si uultis
recipere. ipse est helias qui uenturus
est. Qui habet aures audiendi. audiat.
Cui autem similem estimabo genera
tionem istam. Similis ē pueris se
dentibus in foro. qui clamantes coae
qualib. dicunt. Cecinimus uobis. et
non saltastis. lamentauimus. et non
planxistis. Uenit enī iohannes. neq.
manducans. neq. bibens. et dicunt.
Demonium habet. Uenit filius homi
nis manducans et bibens. & dicunt.
Ecce homo uorax et potator uini.
publicanorū et peccatorum amicus.
Et iustificata est sapientia.
A filiis suis.

Et plus quā pphetā. prophetę
q̄ ppe ministerū. ē. uentura di
cere. ꝓ etiam ministrare.
Johannes ergo plus quā propheta
est. qui ac ūq̄ precurrendo
prophetauerat. etiam ostendo
nuntiabat. Ecce in q̄ agnū di.
Ecce mitto angelū meum.
Quod enim grece angelus.
hoc latine nuntius dicitur.
Rete ergo angelus uocatur.
ut dignitatem seruet in nomine.
quā explet in operatione.
Utinam fr̄es kmi p̄ ad iudicū
nim dicam. quia omis q̄ sacer
dotii nomine consentur.
angeli uocant. Propheta
arrostante quia ait. Labia
sacerdotis custodiunt scientiā. Sed huius altitudinē
nominis & iam si uos multis
mereri. Nā unusquisq. uim
in quantū sufficit. in quantū
supnā gratia aspiratione
accipit. si a prauitate pro
ximū reuocat. cū uerba scē
annuntiationis impendit.
p̄ fecto angl̄s existit. Lxviii
de geneseos
req. ∧ uiora
Ion primus pēnitētia
p̄dicauit. ut peccator q̄ ex culpa est
mostrauit. p conuersionem uiuere.
Pro fecto a diebus ion. Regnū colorum.
locus iustorū ie. Solis enim iustis celestis
patrię p̄mia debebant. Cum pius q̄s
post culpas ad pēnitentiam redit.
& uita aeterna p̄cipit. quasi in locum
peccator intrat alienum. uia lapsus
quia in iustis p̄ debebatur regnū
colorū. sicut pēnitentiae in iustis regnū
cęlorū. gratia di ad quintum. gratuitus
Grandis enī uiolentia uiatorum
nos generatos ē et peccatores. et ecce an
sedem querere. & possidere ꝓ ponentes
uiseere. q̄ p̄ parum possidere per
naturam. xp̄ uente p̄ ion
xp̄ tempus ostendatur. ut q̄ illi dixe
uerunt. ion inuenisse ostendatur
Ion sēm sēnouū in spū et uirtute
helie. in aduentum dni missi
sa di sapientia xp̄ est. a filiis suis id est filiis suis aptis intellegitur. quia non ē regnum di
esca et potus. sed iustitia pax. et gaudiū. Non maledixit illis dns optatis uoto. sed spū pro
dentis predixit. sicut propheta & apl̄i prophetauerūt. Remissior est pēna. quorū minor ē
pax. extrinsecus fortior procedit uindicta. quorū maior est noxa. maxime quia et odere nolunt
xp̄m filiū di. Quare in sodamis pēnitētia p̄ sic p̄dicata. Oculta enim iudicia di sunt.

Confiteor tibi pater. id est in humilibus. b Audiamus quia saluatorem non natum sed erratum exaltauerunt et terrore dnm

Tunc cepit exprobrare ciuitatib. in quib. ch cvi
factae sunt plurimae uirtutes eius. quia
egissent paenitentiam; Uae tibi corozain.
Uae tibi bethsaida; Quia si in tyro et sidone
factae essent uirtutes. quae factae sunt in uobis.
olim in cilicio et cinere paenitentiam egissent.
Uerumtamen dico uobis. tyro et sidoni remis
sius erit in die iudicii. quam uobis. Et tu
capharnaum. Numquid usque in caelum exalta
beris. usque in infernum descendes. ch cvii
Quia si in sodoma facta fuissent uirtutes.
quae factae sunt in te. fortasse mansissem usq
in hunc diem. Uerumtamen dico uobis. quia
terra sodomorum. remissius erit in die
iudicii. quam tibi ch cx
In illo tempore. Respondens iesus dixit
Confiteor tibi pater dne caeli et terrae
Quia abscondisti haec a sapientibus et ch cxi
prudentibus. et reuelasti ea paruulis
Ita pater. quoniam sic fuit placitum ante te
Omnia mihi tradita sunt a patre meo.
Et nemo nouit filium nisi pater. neq. patrem quis
nouit nisi filius. et cui uoluerit filius reuelare
Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati
estis. et ego reficiam uos. Tollite iugum meum
super uos. et discite a me quia mitis sum. et
humilis corde. et inuenietis requiem
animabus uestris. Iugum enim meum
suaue est. et onus meum leue. XII
In illo tempore. Abiit ihs ch cxii
sabbato per sata. Discipuli autem eius
esurientes. coperunt uellere spicas. et manducare

Confiteor tibi pater. id est in humilibus. Et quod paruulis. id. in humilibus qd patro suum uocerdm. caeli aut
Ubi pulchra sapientib. et prudentib.
si insipientes et obtusos. sed paruulos
id. in humiles opposuit. ut proba
ret se tumorem damnasse non
accumoq. Ueuo quia paruulis
Quid ait. Tu istis chui scientiae.
hoc est humilitate fidei xpi. quae ad
diuinitatis eius agnitionem peuenire
poterant. Confiteor tibi pat
his dnis uerbis exemplum humilita
tis accipimus. petere discere se
sup consilia diuina. de uocatione
aliorum. et repulsione presumamus.
Ad uerum. dm patrem dnm. filium
referendum est. ut patrem dm intellegam.
et ipsum xpm dei filium dm. et ipsum
filium reuelari. qa ipse est uera
lumen. Dse erat uerbum
Uerbum enim suum. sed id est declarat.
Uerbum autem patris. non solum id est
uerbum declarat. sed etiam seipsum de
clarat. Iugum enim meum
Iugum enim xpi. euangelium. et xpi
quod iniunum iudaos et gentes con
iungit et sociat. Ad gratiam
Omnes ad eum iniuriae gratiam.
quem xpi sequuntur uerbis. et ma
e fruentur aeternae. Iugo xpi
Quid iugo xpi suauius. qui amore
louius. et amare omnes. ad isso nullum.
Quid iugo xpi suauius. et leuius
In iugo xpi. et quo uolunt peccare non
peccat. quasi ceuis ipse ch cxiii
eugio non diuidat. N cxviii
In lege operari quae P lxxxvii
runtur. In eugio uolunt
quaeritur. quae si ita effecta
fuerint. tam primum fi
nitur. de uirgine ingre
In ecclesiastico uirgo quae no
luntate peccauit. uirgo su
scipitur. In lege quasi corrupta
repudiatur. grauia sunt peccata
Grauia et onera peccati. zachar
ep testat. super talentum plumbi sedere
iniquitatem dicens. Et psalmista
qm iniquitates meae grauatae
uel de tantissimo pondere logis.
ad eugium iniuriae gratiam.

pharisei autem uidentes dixerunt ecce di
scipuli tui faciunt quod non licet facere in sabb
batis. At ille dixit eis. Non legistis quid fecerit
dauid quando esuriit et qui cum eo erant.
quomodo intrauit in domum dei. et panes propo
sitionis comedit. quos non licebat ei edere. neq;
his qui cum eo erant. nisi solis sacerdotibus.
Aut non legistis in lege. quia sabbatis sacerdotes
in templo sabbatum uiolant. et sine crimine.
Dico autem uobis. quia templo maior est hic.
Si autem scissetis quid est misericordiam uolo et non sacri
ficium. nunquam condemnasstis innocentes.
Dominus enim est filius hominis. etiam sabbati.
Cum inde transisset. uenit in synagogam eorum.
Et ecce homo manum habens aridam. Et in
trogauerunt eum dicentes. Si licet sabbatis
curare. ut accusarent eum. Ipse autem dixit
illis. Quis erit ex uobis homo. qui habebit oue unam.
Et si ceciderit hec sabbatis in foueam. nonne
tenebit et leuabit eam. Quanto magis melior
est homo oue. Itaq; licet sabbatis benefacere.
Tunc ait homini. Extende manum tuam.
Et extendit. Et restituta est sanitati sicut altera.
Uentes autem pharisei consilium faciebant ad
uersus eum. quomodo eum perderent.
His autem scientes recessit inde. Et secuti sunt
eum multi. et curauit eos omnes. Et precepit
eis. ne manifestum eum facerent. Ut adim
pleretur quod dictum est per isaiam prophetam dicentem.
Ecce puer meus quem elegi. dilectus meus in quo
bene complacuit anime mee. ponam spm
meum super eum. et iudicium gentibus nuntiabit.

ta abiit his. quo fideles a discipulis abstinere et quid significare. Esuriens autem apostolorum fames animarum
lere spicas. a peccatorum sordib. funditus eradicare. confricare manibus. bonis exemplis ad purum
em fidei producere. grana manducare. ecclesie membris incorporari est. decaluniatorib.
b calunniamini quia uis disciplos meos
cum fames necessitas in causa sit.
cum dauid et achimelech exempla
secuti sunt. quia sit sacerdotib.
Figurate ostendit sacerdotalem
cibum ad usum transiturum esse populorum. Sic eamus quia autem
sacerdotalem debemus imitari:
sic omnes quia filii ecclesie sacer
dotes sunt. unctio uera
Unguimur enim in sacerdotium
sum. offerentes nos metipsos
deo spiritales hostias. de misericordia
b misericordia comprobatis abimelech.
quare meos disciplos condenatis
in minimis.
Hic pronom. sed aduerbium
loci est. In quo xps erat. et signi
ficat quod templum maior est locus.
qui dominum templi tenebat
Dns dies est xps etiam sabbati. et
creator omnium temporum et seculorum.
B Iste homo. humanum
genus significat. cuius manus
in adam quietum lignum arunt.
sed in redemptore exp. iesu. per
lignum crucis restituitur.
recessit ihs ut plures sanaret.
B Ihs autem sciens recessit inde. id est
ibi accessit ubi plures inuenit
se sequentes.
Precepit enim hoc propter timorem
mortis. sed ad exemplum ut cum
aliquid magnum fecerimus. laudem
forinsecus quaeramus.
h Ex persona patris dicit. Ecce puer meus.
Spiritus quippe ponitur sup diuerbum.
et sup unigenitum qui de sinu patris
processit. sed sup eum qui dicitur. Ecce puer meus.
m Iudicium ergo dominus in gentibus
nuntiauit. quia docuit eas agere
iusta. et deuitare iniusta.
Non contendit. quia cum maledicere
xps. non tamen maledicebat.
b Allegorice quidem quia in pla
tea suo cum xpo. quia lata uia est
quae ducit ad perditionem.
Harundinem iudeos. lino populum
degentib. congregatum significat.
Sic aliter. qui peccatorum non
frangit manum. nec postam onus fratris sui. sed frequassatum calamum confringit. et quod modicam
stillam continet in paruulis. hic linum extinguit fumigans. Quod xps in utrumque non fecit. In xpo
nino benedicerent ut dictum est abrahe omnes gentes. B Hoc euidenter facit in credentibus xps. ut expulso
mum demone. fidei lumen aspiciant. deinde ad laudem dei tacentia ora prius laxentur.

Istro commentarius erat. manibus uictu quærentis. Synagoga significat iudæorum. Sanandi manus
arida iubetur extendi. id est elemosynarum largitate curari.

Non contendet neq. clamabit. neq. audiet
aliq̃s in platei uoce eius; harundinem quassatam non confringet. & linum fumigans non extinguet
donec eiciat ad uictoriam iudicium. et
In nomine eius gentes sperabunt. (Ch. cxviii V)
Tunc oblatus est ei demonium habens cecus et
mutus. et curauit eum. ita ut loqueretur & uideret
Et stupebant omnes turbæ. et dicebant;
Numquid hic est filius dauid. (Ch. cxxi VI)
Pharisei autem audientes. dixerunt; hic non eicit demo
nes. nisi in beelzebub principe demoniorum
. his autem scientes cogitationes eorum. dixit eis.
Omne regnum diuisum contra se desolabitur.
& omnis ciuitas uel domus diuisa contra
se non stabit; Et si satanas satanan eicit. ad
uersus se diuisus est; Quomodo ergo stabit
regnum eius. Et si ego in beelzebub eicio
demones. filii uri in quo eiciunt. Ideo ipsi
iudices eruntur. Si autem ego in spiritu dei ei
cio demones. Igitur peruenit in uos regnum dei.
Aut quomodo potest quisquam intrare
In domum fortis. et uasa eius diripere. nisi
prius alligauerit fortem. et tunc domum (Reg. Ch. xxi)
illius diripiet.
Qui non est mecum. contra me est. Et qui non
congregat mecum. spargit. Ideo dico uobis;
Omne peccatum & blasphemia remittetur
hominibus. Spiritus autem blasphemiæ non remittetur.
Et quicumque dixerit uerbum contra filium
hominis. remittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum
sanctum. Non remittetur ei. neque in hoc
sæculo. Neque in futuro. In spiritum sanctum blasph

Ch. cxx VI
Ps. lxxxii

Ch. cxxi VI

Ch. cxxii
Ch. xxxiii
Ps. cxxviiii

Ch. cxxiii
Ch. xxxiiii
Ps. cxlvii

Ista contra filium hominis dicuntur. Quia ipse iudicabitur. Ipse enim sanctum spiritum dicit esse blasphemiam. Ipse ei non dimittetur neq. in hoc sæculo neq. in futuro. Non quia negemus eos si pœnitentiam agere uoluerit posse dimitti ab eo qui uult omnes homines saluos fieri. & in agnitione ueritatis uenire. sed quia ipsi iudici & largitori uoniam credentes. per pœnitentiam semper accepturum. et hanc blasphemiam nusquam remittendam credam hunc blasphemum exigentibus meritis. sicut nunquam ad remissionem. tamen ad ipsos pœnitentiæ fructus peruenturum. Ita ait ioannes. Est peccatum ad mortem

nstringit cossillogismo ineuitabili. Sunt ergo malus est. bona opera facere qui potest
modo ooo potest bona loqui. Diabolo filios eos appellat. b Ostendit illos arborem malam. et
fructus afferre blasphemias redundantes. qualos habent semina diabi fructus.

Aut facite arborem bonam. et
fructum eius bonum; Aut facite
arborem malam. et fructum eius
malũ. Siquidem. ex fructu arbor
agnoscitur; Progenies uiperarũ.
quomodo potestis bona loqui. cũ
sitis mali. Ex abundantia enim m̃
cordis. os loquitur
Bonus homo. de bono thesauro. pro
fert bona; Et malus homo. de malo
thesauro. profert mala;
Dico autẽ uobis. qm̃ omne uerbum
otiosum quod locuti fuerint homi
nes. reddent deo rationem in die
iudicii; Ex uerbis enim tuis iusti
ficaberis. et ex uerbis tuis condẽnaberis.
Tunc responderẽt ei quidã de scribis.
et pharisei. dicentes. magister.
Uolumus a te signum uidere
Qui respondens. ait illis. Generatio
mala et adultera signũ quẽrit.
& signum n̄ dabit ei. nisi signũ Ione
prophetę. Sicut enim fuit Ionas in
uentre ceti. tribus dieb. & tribus
noctibus. Sic erit filius hominis
in corde terrę. trib. dieb. et tribus
noctibus. Uiri ninuite surgent
in iudicio. cum generatione ista. et
condemnabunt eam. quia penitentiam egerunt in predicatione Ione
Et ecce. plus quã Ionas hic. Regina
austri surget in iudicio cũ generati

distinctio arborũ malarũ & bonarũ
Mystice arbor bona xps. ō. ps. Inquit
Erit tanquam lignum qd plantatũ.
Arbor mala. diabolus. ō. Sicut enim
iste duas arbores distant genere.
tria distant et germine
otiosum uerbum ē. qd sine utilitate
loquentis & audientis profertur.
Id est turpia et turpia uerba ceri
minantur. Ex uerbis autẽ malis
dubium non est. qd damnetur
homo. Iustificetur uero si ex bona
intentione proferantur.

de simpla dni morte
Simpla mors xpi. profuit
duplę mortis nrę. Mors xpi in
corpore. mors nra in anima et
corpore.
de dupla nostra morte
Considerandum est
quod simpla mors redẽptoris nri.
profuit duplę nrę. Et simpla eius
resurrectio profuit duplę nrę.
mors carnis dni. et resurrectio dni
mors carnis nrę. & resurrectio eius
mors animę nrę. et resurrectio eius
duas mortes nras. & duas resurrectiones nras. Duo et duo. iiii sunt.
de triginta sex horis
Uiam mortem dni et uiam resurrectionem eius. Adde ad iiii nras. et vi.
fac. xxx. Igitur simplum dni. et
duplum nrm. tres sunt. Et tres pastes
habet senarius numerus. qd significat
xxxvi horas quib. dns fuit in se
pulchro. Huic dni simplo congruunt
xii horę diurne. & xxiiii nocturne.
Igitur xxiiii ad duplum mortis nrm
conuenunt. & illę xii horę ad
mortem dni simplam.

h Regina ecclam. p salomonem xpm. qui est ueradi sapientia significari; Ag Innimuitis et regina fidelis
ecclia proferuntur iudeis. quia penitentia peccatum obolet. et sapientia preceptis xpi uacet.

h Hic aduerbium est. id est in presen
tiarum intuos conuersat. dñs et homo tuus xpi.
doiudeis et gentibus
h Judei ante legem peccauerunt
et gentes. data lege iudaei fu
gatur diabolus. post modum libe
rate sunt gratia xpi gentes. et
iterum diabolus reuocatur ad iudeos.
a rursum illi obediendo. fiunt eis
peiora prioribus.
Ag Alter ad distinctionem xpi operum
a diabali. xps mundat. satanas
mundos cupit inquinare.
Porquem passunt heretici. scismatici
a mali catholici intelligi.
B. occupatus est ad dñs
in opere sermonis. in doctrina po
puli. in officio pdicandi. a ideo
se matrem nosse dissimulat. Utque
illi mat esse. qui propinqui. non
p cognationem carnis.
sed p coniunctionem spi
designat.
Ag matrem xpi. iudeam significari.
Sed quia xpo pi obediebat magno
setur. sed faris stare phibetur.
Frater enim xpi et soror quisq.
fit credendo. et mat efficitur
predicando.
Reg sum. cap ccxxi.
gg Omelia beati gregorii pape
Sepe modi xi soli a memini.
quod plerumq. in sco eccle
regnum celorum pseus ecclia
nominatur congregatio
ppiestorum. regnum celorum
dicitur. quia enim dñs
p prophetam dicit. Celum
mihi sedes est. Et salomon
Anima iusti sedes est sapi
entie. paulus etiam dicit.
Xpm di est uirtus et di
sapientia. liquido colligere
debemus. quia sedes sapien
tia. Anima autem iusti
sedes est sapientiae.
dum celum dicitur sedes di.
celum ergo est anima iusti
hinc p psalmista de sci
predicatorib. dicit. Celi enarrant gloriam di. Dicat ergo similem erg egt
Jam intellexit caritas uia. quis est. rex regis. filius pat. Illum mirum ergo psalmista
dicit. Dñs iudicium tuum regi da. qui fecit nuptias filio suo. Tunc enim dñs pater.
dat filio nuptias fecit. quando hunc in utero uirginis. humane nature

h exxviii
L xxx

C umautem immundus spiritus exierit ab
homine. ambulat p loca arida querens
requiem. et non inuenit. Tunc dicit;
Reuertar in domum meam unde exiui. Et
uenient. inuenit eam uacantem. scopis mun
datam et ornatam. Tunc uadit. et assumit
septem alios spiritus secum nequiores se.
& ingressi habitant ibi; Et fiunt nouis
sima hominis illius. peiora prioribus;
Sic erit et generationi huic pessime.

h exxx
h xxxv
L lxxxii

A dhuc eo loquente ad turbas. ecce mater ei.
et fratres foris stabant. querentes loqi.
Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua et
fratres tui foris stant. quaerentes te.
At ipse respondens. dicenti sibi ait; quis
est mater mea et qui sunt fratres mei.
Et extendens manum in discipulos suos.
dixit; Ecce mater mea et fratres mei.
Quicumq. enim fecerit uoluntatem
patris mei qui in celis est. Ipse meus.
et frater. et soror. et mater est;

h exxxi
h xxxvi
L lxxxi

NIL LO DIE. EXIENS IHS
de domo. sedebat secus mare. Et congre
gate sunt ad eum turbae multae. Ita ut
in nauiculam ascendens sederet. Et omnis
turba stabat in litore. et locutus est eis multa
In parabolis dicens. Ecce. exiit qui seminat.
seminare; Et dum seminat. quedam cecider
secus uiam. et uenerunt uolucres. & comederea

Alia autem ceciderunt in petrosa · ubi
non habebant terram multam · et continuo
exortasunt · quia non habebant alti
tudinem terrae · Sole autem orto · estuaue-
runt · et quia non habebant radicem aruerunt ·
Alia autem ceciderunt in spinas · et creuerunt
spinae · et suffocauerunt ea · Alia autem ceciderunt
in terram bonam · et dabant fructum ;
Aliud centesimum · Aliud sexagesimum ·
Aliud trigesimum · Qui habet aures au
diendi · audiat · Et accedentes discipu-
li dixerunt ei · Quare in parabolis loqueris eis ·
qui respondens · ait illis · Quia uobis
xiii. dat. datum est nosse mysteria regni celorum ·
Illis autem non est datum ;
Qui enim habet · dabitur ei · et abundabit ;
Qui autem non habet · et quod habet
Auferetur a illo ;
Ideo in parabolis loquor eis · quia uidentes non uident · et audientes non audiunt ·
Neq · intellegunt · Et adimpletur in eis
prophetia Isaiae dicens · Auditu audi
etis · et non intellegetis · et uidentes uide
bitis · et non uidebitis · Incrassatum est enim
cor populi huius · et auribus graueter
audierunt · et oculos suos clauserunt ·
Nequando oculis uideant · et auribus
audiant · et corde intellegant · et con
uertantur · et sanem eos ;
Et tria autem beati oculi quia uident · et
aures uestre · quia audiunt · Amen quippe
dico uobis · quia multi prophetae et

qppe & in duab. hunc naturis existere dicimus · sed ex duabus personis compositum credimus non fas uitamus · Aptius itaq · et securius dici potest · quia in hoc patrem filio nuptias fecit · quo eiusdem incarnationis mysterium cum ecclesia sociauit · Uterus autem gonotricis uirginis · huius sponsi thalamus fuit · Unde & psalmista dicit · In sole posuit tabernaculum · Tanq sponsus qppe de thalamo suo processit · qui ad conjungendam sibi ecclesiam · Incarnatus dns de incorrupto utero uirginis exiuit · Bis itaq · misit seruos ad inuitandum · quia incarnationem unigeniti · et per prophetas dixerat futuram · & per apostolos nuntiauit factam · Ecce prandium meum parauit · quid in auris uolat lib. fr mei · nisi nouum testamentum patres accipimus · Ac si apertius dicat · Patrum precedentium mores aspicite · & remo
dia uitae nostre cogitate · Notandum quidem in sancta in uitatione lauti & alti illa macta memorantur · quia omnes de scriptura uerba audire polumus · Adiungit exempla · Sequitur · Illi autem neglexerunt · In uilla sua · In labori terreno ly maderato · In cumbere · In negotio sua · Actionum statum lucris ipsi hiare · Et pleruq · quod egrauius · non uocantis gratiam · non solum respuunt · sed etiam persequuntur · Unde & subdit · Reliqui tenuerunt · Homicidas rex perdidit · qa persequ. interimit · Ciuitatem illorum igni succendit · qui illorum non solum animos sed etiam corpora · qq · in qua habitauerant · eternae gehenne flamma cruciat · Missis exercitibus · id est angelis · Iste dicit dns sabaoth · id est exercituum dicit · Ipse omnipotens · Inhominib. omne iudicium exhibet · & uindictam exercet · qa patres audiebant · nos autem iacornum · Ubi sunt ubi illi martyrum persecutores ·

h cxxxiii
ch xxvii
l lxxvii
p cviiii

h cxxxiiii
l cxx

Ite ergo · uia actionem · exitus uitam · defectus actionum significat · In presenti ita boni & mali permixti sunt · Boni enim soli · nusquam nisi in celo · Et mali soli nusquam · nisi in inferno · Hic qbonus sit · malos aequanimiter tolerat · Nam qui non tolerat · Ipse sibi pintolerantia sua testis est · qa bonus non est · Expende quem homo duos filios habuit · unum horum electus est · alterum prob. fuit · Tres filios noe · unum prob. · Duos abraham · Iacob · ii · Iacob xii · Aptix xii electi · Vii diaconi ab apostolis ordinati · unum prob. fuit ·

in inferioribus. & angusta in superib. fuit. quę in sumitate etiā sua. ad unius mensuram
cubiti exercuit. Inferius q̄ppe quadrupedia & reptilia. superius aues et hominū habuit

Et sēcūdā. in carnalib. ampla ē.
in spiritalib. angusta. q̄ quanto scio
res. tanto pauciores. quę in sūmo
ad illū p̄ducit. q̄ solus homo in ho
minib. & sine alterius cōparatio
ne natus. ē. sēs. ut psalm̄ dicit.
Factus. ē. sicut passer solit in tecto.
Intrauit rex. quid fris kāi per
nuptiale uestem. s. caritatē inuit.
Intrat. q̄ in ecclesia assistens. fidē
habet. sed caritatē p̄ habet. Un
de & in ēuāgelio dicitur. Sicut
dilexit dēus mundū. ut unigenitū f
Secundū uero. ē. quasi ē duob. lignis.
superiori uidelicet & inferiori
uestis texit. ita in duob. p̄ceptis
caritas habet. Ip̄a dilectione dī.
& dit proximi. sed etiā in p̄xīmi
mensura ponit. dit p̄xīmo sicut ipsū
dī. aut dilectio. nulla mensura
constringit. dit dnm dm̄ ē. ex toto
corde tuo. Ille uerac dm̄ diligit.
q̄ sibi de se nihil relinquit.
Amico. ad sia p̄ius dicat. amico p̄
fidē. & p̄ amico p̄ operationem.
At ille obmutuit. q̄tē omne argu
mētū cessat excusationis. q̄ppe qua
d̄ le foris increpat. q̄ testis consci
entię intus animū accusat. Non
desperem deuenia. Impfectū meū
uidēr oculi tui. Ligatis manib.
Ligant tē p̄ districtionē sēntiae.
q̄ modo a prauis operib. ligari noluer
p̄ meliorationē uite. Uel cōsto tunc
ligat poena. q̄m̄ a bonis operibus
ligauit culpa. Pedes ligant. quia
uisitare egros noluerunt.

f R. De grano sinapis.
Per ofe in grano sinapis. ipsa dominica
in carnationis humilitas intellegi.
Quod accepit homo misit in hortu suū.
q̄ a corpus crucifixi saluatoris accipiens
ioseph in horto sepeliuit. Creuit autē
& factū. ē. in arborem. q̄ a resurrexit
et ascendit in caelum.
m. Expandit ramos in quibus uolucres
celi requiescerent. q̄ a praedicatores
xp̄i dispersi in mundum. In quorum
dictis atq. consolationibus. ab hui
usmodi fatigatione fideles q̄q. respirarent.
Ag. Regnū celorū. praedicatio ecclesię. Seminator. apl̄ orisq. saluator. uel homo q̄sq. intellegitur.
In agro. In corde. semen. sonsus nr̄ et animus. h. Sinite utraq. crescere. Promonet ergo dns.
p̄ nobis quid ambiguū est. et ita sententiam proferamus. Sed de iudicio dominū reseruemus. ne ueniens
iudicari uenerit. illeq̄ suspitionē criminis. sed manifestū ratū de scorum coetu eiciat.

iusti cupierunt uidere quę uidetis.
et non uider. Et audire quae auditis.
et non audierunt.

ch cxxxv
ch xxxviii
iv lxxviii

Vos ergo. audite parabolam seminantis.
Omnis qui audit uerbū regni. et non
intellegit. uenit malus et rapit q̄d
seminatū. ē. in corde eius. hic est.
qui secus uiam seminatū est. qui
aut super petrosa seminatus est.
hic est qui uerbum audit. et conti
nuo cum gaudio accipit illud. Non
habet autem in se radicem. sed est
temporalis. Facta autē tribulatione.
et p̄secutione. propter uerbū conti
nuo scandalizatur. Qui autē. se mi
natus in spinis. hic est q̄ uerbū audit.
et sollicitudo seculi istius. et fallacia
diuitiarum suffocat uerbū. et sine
fructu efficitur. Qui uero in terrā
bonam seminatus. ē. hic ē. q̄ audit
uerbum et intellegit. et fructum
affert. Et facit aliud quidē centē
simum. aliud autē sexagesimū. aliud
uero trigesimum.

ch cxxxvi
solis

Aliam parabolā proposuit illis dicens.
Simile factum. ē. regnū celorū. ho
mini qui seminauit bonum semen
in agro suo. Cum autē dormirent
homines. uenit inimicus et super
seminauit zizania in medio tritici.
et abiit. Cū autē creuisset herba. &
fructū fecisset. tunc apparuerunt

Zizania; Accedentes autem seru
patrisfamilias dixerei; Dne. nne
bonu semen seminasti in agro tuo.
Unde habet zizania. Et ait illis. Inimic.
homo hoc fec. Seruia. dixerei. Uis. Imus
et colligimus ea. Et ait. Non
Ne forte colligentes zizania. era
dicetis simul cum eis et triticu.
Sinite utraq. crescere. usq. ad
messem. Et in tempore messis.
dicam messoribus; Collite primu
zizania. et alligate ea fasciculos
ad comburendu; Triticum aut.
congregate in horreum meum
Alia parabola proposuit eis dicens
Simile est regnu celorũ grano si
napis. quod accipiens homo.
seminauit in agro suo. Qd minimu
quidem. ē. omnib. seminibus; Cu
aut creuerit. maius. ē. omnibus
holeribus; Et fit arbor. ita ut uolucres
celi ueniant. et habitent in ramis ei.
Alia parabola locutus. ē. eis. Simile.
est regnu celorũ fermento. quod
acceptu mulier abscondit in farine
sati tribus. donec fermentatu. ē. totu.
Hec omnia locutus. ē. ihs in para
bolis ad turbas. et sine parabolis
nõ loquebat eis; Ut impleret qd
dictu. ē. p prophetã dicentem
Aperiã in parabolis os meu. eructa
bo abscondita a constitutione mundi.

Condiuersis tarsilla & emiliana succrescere. & cum solo hic essent corpore. cotidie
anima ad aeterna transire. At contra gordiana animo capit acalore amoris intimi.
p cotidiana detrimenta pescere. & paulis per adhuius seculi amorem redire. ⁊ ũ fot

Ag. Per os. grano sinapis. humilitas xpi intelligi incarnationis. qui in hosto sepultus. creuit. surrexit. & in celũ ascendit. In xpo amis sei regescunt aues in arboribus.

Mittit eos in tenebras
Interiores tenebras dicim. cecitatem cordis. Exteriores ũ tenebras aetnã noctã dãnationis. Multis ũ. Tremendũ ualde est fr mei kmi qd audimus. ecce nos amis iãuocati p fidẽ. ad celestis regni nupias & regis uenimus. Incarnationis eius mysteriũ credimus & cõfitemur. quia uocati sum nouim. si electi sum nescimus. Nonnulli etenim bona nec incipiunt. ꝑ nullũ ip bonis que incoperint minime persistunt. Alii penetora uitã ducere in prauitate conspicit. sed iuxta finẽ uite p penitẽtie lamãta reuocat. Alter electã uidet uitã ducere. & ad erroris nequitiã iuxta finẽ declinare. Alius bonũ bene inchoat. & melius consumat. Alius in malis actibus a prima eua aetate se deiecit. & in eisdem operib. semetipso deterior consumat. Tanto ergo sibi unusq. sollicite metuat. qnto ignorat quod restat.

Satum genus mensure. mulier sapientiã significat. Fermentum. dilectionem. farina. mens humana. Sata tria. ex toto corde. tota anima. tota uirtute. Uel trigesimum. sexagesimũ. centesimum fructum.

Qd sepe dicendũ. ē. et sine obliuione retinendũ. Multis. Tres patris sorores habuit. que cunctę tres. sacre uirgines fuerũ. quarũ una tarsilla. alia gordiana. alia emiliana dicebatur. Uno amis ardore conuersę. uno eodẽ tempore sacrate. sub diferentione regulari degentes. In domo ꝑ pria socialem uitam degendo ducebat. Cũq. essent diutius in eadem conuersatione. coepit cotidianis incrementis in amore

Omelia beati gregorii pape

Celorũ regnum fris kmi. qq
id circo terrenis rebus simile
dicitur. ut ex his quę animi
mouit. surgat ad incognita
Quatinus ex exemplo uisibilium
se ad inuisibilia rapiat. & ea
quę usu didicit. quasi confri
catus in calescat. Ut hoc qd
scit notum diligere. discat &
incognita amare
Et ecce enim celorũ regnũ thesauro
abscondito comparatur.
Qua in re hoc qq. notandũ est.
quod inuentus thesaurus ab
scondit. ut seruetur.
Quia studium celestis desiderij.
a malignis spiritibus custodi
re non sufficit. qui hoc ab
humanis laudibus pi abscon
dit. In presenti enim uita
quasi in uia sumus. qua ad pa
triam pgimus. Maligni aut
spes terrenorũ quasi quidam la
trunculi obsident.
Thesaurus autem. celestis est
desiderium. Ager uero in quo
thesaurus abscondit. disci
plina studii celestis est. quem
pfecto agrũ uendit is omnib.
comparat. qui oluptatibus
carnis renuntiat. & cuncta
suae desiderata terrena. p disci
plina celestis custodiam calcat.
Simile est regnum celorũ homini negotiatori
omnia uendens emit. quia
qui celestis uite dulcedinem
in quantũ possibilitas ad
mittit pfecte cognouerit.
ea quae in terris amauerat.
libenter cuncta deroliquit. Do
cuius dilectione recte psalmo
nem dicitur. Fortis ut
mors est dilectio. quia sic
mors corpus intimit. sic
ab amore rerum corporalium
aeterno uite caritas occidit.
Sagena occulta sagene comparatur.
quę ex omni genere piscium
congregat. quia ad peccatorum
uoriam omnes uocat. Unde
& p psalmistam dicit. Ad te omnis caro uenet. quo sagena. scilicet occulta uno
uniuersaliter replebitur. cum in fine suo humani generis summa concludit.
quia mare seculum. Ita seculi finem significat litus maris.

Tunc dimissis turbis. uenit in domum.
Et accesserunt ad eum discipuli eius. dicen
tes. Disserere nobis parabolam zizani
orum agri. Qui respondens. ait
Qui seminat bonum semen. est filius
hominis. Ager autem. est mundus.
Bonum uero semen. hi sunt filii regni
Zizania autem. filii sunt nequam.
Inimicus autem qui seminauit ea
est diabolus. Messis uero. consum
matio seculi est. Messores autem.
Angeli sunt. Sicut ergo colligunt
zizania et igni comburunt. Sic
erit in consumatione seculi. Mittet
filius hominis angelos suos. et col
ligent de regno eius omnia scandala
& eos qui faciunt iniquitatem. et
mittent eos in caminum ignis. ibi erit
fletus et stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno
patris eorum. qui habet aures audi
endi. Audiat

Simile est regnum celorum. thesauro
abscondito in agro. quem qui inuenit
homo abscondit. et pre gaudio il
lius uadit et uendit uniuersa
quę habet. et emit agrum illum.
Iterum simile est regnum celorum
homini negotiatori. querenti
bonas margaritas. Inuenta autem
una pretiosa margarita abiit &
uendidit omnia quę habuit. & emit eam.

unc omnium bonos malosq· cōmunitor· quasi pmixtas piscos fidei sagana ctinoc·
hos· sed litus indicat sagena· id est scā ecclesia quid trahat· Et quid ō pisces
q capti fuerint· mutari p̄
possunt· nos autem mali
capimur· sed in bonitate p
mutamur· Cogitem igitur·
in captione· ne diuidamur·
in litore·
Ideo doctus scriba similis est
ad esia predicere· Ille enim sā
ecta doctus predicator· ē·
qui et noua scit proferre
de suauitate regni· & uetusta
dicere de terrore supplicii·
ut uel pene treant· quos p
mia p̄ inuitant· Nudiat de
regno quod amet· & audiat
de supplicio unusquisq· qd
timeat· ō̄ de tharsilla
ō̄ quadāuero nocte huic tharsille
amito meo sicut ipsa narrauit·
pulsione ad auum m̄ felix hui·
romane ecclē antistes apparuit·
eiq· mansione ēpetue dari tatis
ostendit dicens· Veni quia p
hac te lucis mansione suscipio·
que sub sequente mox febre
corpora addiem puenit ex
tremū· Et in ipso exitu coepit
circūstantib· clamare dicens·
Recedite, recedite· his uenit·
Cūq· ineū intenderet quē uide
bat· sci illa anima carne solutaē·
hec autē gesta sunt ante dominice
natalis diem· quae ad ēpostin
inuisione emiliane sorori suē
apparuit dicens· Veni· Ut p
natale dominicū si dies fo
sem theophania ā te cū facio
Cui illa p tin respondit· Et si
sola uenio· sororem tam gordi
anā cū dimitto· Cui sicut
assorebat tristitiam iterū
dixē· Veni· Gordiana etenim
soror mea in laicas deputata· ē·
que etiā post uisionē ut ei p mi
serat defuncta est· Gordiana
autē illa oblita mori dni·
conductore ē agrorū suorum
postmodum maritum duxit·
Ecce omnes tres uno prius ardore
conuersē sunt· ipsa multis suo exē
Ante obiennium fīquidā in monasterium mou gratia conuersationis uenit· & suscepto·
uo fr̄ suus secutus est· solo carnali amore· Bona p̄ solū facere· sed etiā audire p̄ poterat·
oxitu tam suo· clamauit· Recedite recedite· Ecce draconi addeuorandū datus sum·
uia autē di· reseruata ad uitū· toto addm corde conuersus· ē· ⁊ uesta solū

Iterum simile est regnum caelorum·
sagenę emisse in mare· et ex omni
genere piscium congreganti· Quā cū impleta
esset educentes· et secus litus sedentes·
elegerē bonos in uasa· malos autē foras
miserunt· Sic erit in consūmatione
saeculi· Exibunt angeli· et separa
bunt malos de medio iustorum· et
mittent eos in caminum ignis· ibi
erit fletus et stridor dentiū· In
tellexistis haec omnia· Dicunt ei·
etiam· Ait illis· Ideo omnis scriba
doctus in regno caelorū· similis· ē·
homini patrifamilias· qui profert
de thesauro suo· Noua et uetera·
Et factū· ē· cum consummasset Ihs
parabolas istas· transiit inde·
Et ueniens in patriā suā· docebat eos·
in sinagogis eorum· ita· ut mira
rent· et dicerent· Unde huic sapi
entia haec· et uirtutes· Nonne hic
est fabri filius· Nonne mater eius·
dicitur maria· Et fratres eius iacobus
et ioseph· et simon· et iudas· Et
sorores eius· nonne omnes apud
nos sunt· Unde ergo huic omnia
ista· Et scandalizabantur in eo·
Ihs autē· dixit eis· Non est propheta
sine honore· nisi in patria sua· et
in domo sua· Et non fecit ibi uirtu
tes multas· propter incredulu
tatem illorum·

Non hic est fabri filius. Filius fabri xpi. In q omnia fabricauit pater dni. qui in principio creauit
celum et terram. L Prophetam dicit in sacris scripturis dnm nrm xpm. & moises
testis est. et omnes prophetae.
et psalmi

b. Quia propemodum naturale est. herodes tetrarcha fama audiuit. et ait pueris
eius cessemque uibus inuidere

Ac. Quarta in uidia iudeorum contra
dnm. Joh. qui nullum fecit signum.
resurrexisse. Xpm omnib. testantib.
minime resurrexisse credere uoluer.

b. Solimo stalium herodes
pharaoq. Legunt diem natalis sui.
festiuis gaudiis celebrasse. Sed utq.
rex in fausto auspicio festiuitatem
suam sanguine foedauit. Verum
herodes tanto maiore iniquitate.
quanto sem et innocentem. do
cto req. uertatis et preconem uitae
ac regni celestis occidit.

Jo. Facile deuiat a iustitia. quisq.
causis non dm se homines formidat.

cc. Herodes quia noluit cohibere lu
xuriam. ad homicidium reatum
prolapsus est. Minus q. illi peccatum.
maioris erat causa peccati.

b. Decollatio iohannis. minoratione
eius fame. qua xps dicebatur signi
fiat. Crucifixio xpi. exaltati
onem eius signat ditatis.

Fl. De truncato capite precursoris.
caput iudei qd xps e p diderunt.

Io. Joh. legem ueteris testamenti.
capite ioh. xpm uerum dnm dm et
prophetam significari. Nam se
pultura ioh. abolitio o legis.

%. cc. Ecce frisme ekm. gordiana
quam superius dixi. ascimoni
alis habitus excellentia corruit
ad poenam. Et fratrie de q ista
narrauit. ab ipso mostis asti
culo redit ad aetnam uita.
r. %.

Recessit ab iudeis

b. Secessit inde ius. per impiu iudaei.
homicidium iungerent homicidium.
Recessit. id est ep fidis iudeis. &
accessit ad ecclam suo sco sanguine
adquisitam. %

r. Nemo ergo sit qui d de se ip
occultis dei iudiciis agat. quia
multi sunt uocati. paucis u

Quia igit nulli de se cestum. o. decorum se esse. refatur ut omnes tropident. omnes ip
sola diuina misericordia gaudeant. Nullus de suis uiribus praesumat. Et qui per
ficiat fiduciam mam. illo scilicet qui indignatus est assumere natura nram.
qui uiuit & regnat.

IN ILLO TEMPR. AUDIUIT

Ch. cxlvi
ch. Lvii
L. xc

herodes tetrarcha fama iesu. et ait pueris
suis; hic est iohannes baptista;
Ipse surrexit a mortuis. et ideo
uirtutes operantur in eo;

Ch. cxlviii
ch. Lviii
Lv. xii

Herodes enim tenuit iohannem. et
alligauit eum. et posuit in carcere.
propt herodiadem uxorem fratris sui;
Dicebat enim illi iohannes; Non licet
tibi habere eam; Et uolens illum
occidere timuit populum. quia
sicut prophetam eum habebant.

Ch. cxlv
ch. Lx

Die autem natalis herodis. saltauit filia
herodiadis in medio. et placuit
herodi; Unde cum iuramento polli
citus est ei dare. quod cumq. postulasset
a eo; At illa premonita a matre sua.
Da mihi inquit hic in disco. caput ioh
baptistae. Et contristatus est rex.
Propt iuramentum aut et eos qui
part recumbebant. iussit dari.
Misitq. et decollauit iohannem in
carcere. et allatum. e. caput eius in
disco. et datum est puellae. et tulit
matri suae. Et accedentes discipuli
eius. tulerunt corpus et sepelierunt
illud. & uenientes nuntiauerunt ihu.

Ch. cxlvii
ch. Lvi
Lv. xii
P. xvii

Quod cum audisset ihs. secessit inde
in nauicula in locum desertum seorsum.
Et cum audissent turbae. secutae
eum pedestres de ciuitatibus. Et
exiens uidit turbam multam. &

mo praesentem habent · panem uidelicet uite aeternę · q ad hoc de celo descendi

Dat illis suos mandi · Prouocat aptos ad fractionem panis · id ē ad doctrinā populi

misertus · ē · eius · et curauit languidos eorū

Vespere autē facto · accesserē ad eum
discipuli eius · dicentes, Deserta est · loc ·
& hora iam praeteriit, dimitte turbas
ut euntes in castella · emant sibi escas,
Ihesus autē · dixit eis · Non habent ne
cesse eis · Date illis uos manducare,
Respondērunt ei, Non habemus hic nisi
quinq · panes · et duos pisces · Qui ait eis ·
Afferte illos mihi huc · Et cū iussisset
turbam discumbere sup foenum ·
Acceptis quinq · panibus · et duobus
piscibus · Aspiciens in cęlū · benedixit
& fregit · et dedit discipulis panes ·
discipuli autem turbis, Et manducaue
runt omnes · et saturati sunt,
Et tulerūt reliquias · duodecim cophinos
fragmentorū plenos, Manducantium
autem fuit numerus · quinq · milia
uirorū · exceptis mulieribus · & paruulis ·
Et statim iussit discipulos ascendere
in nauicula · et praecedere eum trans
fretum · donec dimitteret turbas ·
Et dimissa turba · Ascendit in
montem solus orare ·
Vespere autē facto · solus erat ibi, Nau
cula autē · in medio mari · iactabatur
fluctibus, Erat enim contrarius uentus,
Quarta autē uigilia noctis · uenit ad
eos ambulans sup mare, Et uiden
tes eum supra mare ambulantem ·
turbati sunt dicentes · q a fantasma

Quinq · panes · quinq · libri
mortui sunt · Duo pisces sunt ·
psalmi et prophetae
Gratias egit deo · ut nobis excęlum
aperiret · gr dno deo agere
Aspicit in cęlum · ut illuc dirigen
dos nros oculos ad dm doceat
Audiant
heretici · quinq · panes & duos pisces ·
afferri · ad sonuber dns · ut eos scificet
atq · multiplicet · Ut psalmus dicit
Oculi omnium in te sperant dne ·
Duodecim cophini · xii apti sunt ·
Reliquie fragmentorum · alterora
precepta dati sunt significata
Unusquisq · aptorū · de reliquiis
saluatoris implet cophinum suum ·
ut habeat uel unde postea gentib ·
cibos prebeat · uel ex reliquiis docet
uetos fuisse panes · q postea per man
aptorum multiplicati sunt
Diuersi ergo discubitus conuiuantiū ·
dispsos conuentus ecclesiarum que
unam sem catholicā ecclesiam faciunt
Numerus uirorum · perfectiores
in ecclesia signat

Ascendit in montē solus orare ·
Solus ascendit xs in montē · q a nomo
ascendit in cęlū · nisi q descend de celo ·
Oratdns pro se · sed pro nobis ut
obsecret
Non omnis qui orat · ascendit
in montem · Et ceni contra · qui ae
peccatum facit · de uigiliis
Uigilia una noctis · tres horas
habet · ac phoenox · quatuor
uigilias habet · de stationib ·
Stationes uigiliarum ·
& uigiliae militares · In terna ha
rum spatia diuiduntur ·
quarta uigilia · extremū auxiliū
significat
quarta uigilia uenit ad eos

Ad ut ergo dns ad uisitandos dispersos suos qui turbabantur in mari · quarta uigilia noctis · q d
rum tam peregrinū in terra nra ad ecclesiam · quā p pęnitentiā ad quirere remissionem peccatorum ·
regnū q cęlorū · Et tam o poscet xpm pati · & resurgere a mortuis · & p diuaui in nomē ei pęnitentiā

Confusus clamor & incessanter magnitimoris indicium est. Et dicit propter omnis inuocantes
Turbatio istafris. quasi mors fidei fuit. Sed dubio exclamauit fidei. Nonne resurrexit
Nam iuxta apli dictu. Neq uolentis neq currentis sed miserentis dei. Neque enim nro saluabimur
morte. sed xpi gratia dono. uerū
de hereticis q̃ put corpus dni p̃ oo
Qui putant corpus dni ideo p̃ esse
uerum. quod sup molles aquas molle
& aerium incessisse. respondeant
q̃m ambulauerit petrus. quem
utq uerū hominem p̃ negabat.
Dionisius de sci maria uirgine &
egregius doctor dicit xpi corpore
Ignoramus enim qualiter de uirginis
sanguinibus alia lege p̃ter naturale
legem formabat. & qualiter p̃ infu
sis pedib. corporale pondus haben
tibus et materiale onus. deambu
labat in humida et instabili sub
stantia. & tota conditionem
In petro itaq omnium
cōmunis omnium nrm considera
nda conditio est. ut sinos ip
aliquo tempore p̃ranū uentus
conatur sub uertere. uel
unda submergere. clamem
ad xpm. quid est clamemus.
oremus humiliter. porrigat ille
manū et eruet de profundo.
Psalmi q̃ Et enim manus
dni deducet nos
O quam uera confessio dni.
homines minus docti. p̃ solum ipsi
uenium. sed et suos infirmos addu
cunt ad dnm xpm dnm nrm
Fimbria uestimenti eius. minimum
mandatum in lege intellege. uel
assumptione carnis. p quam uenimus
ad uerbum dei. et illius postea fruc
mur maiestate. Regis in Lxxi
Sim & regni eorum thesauro.
Thesaurus iste. cap cxl
aut dei uerbum est quod in carne
xpi uidetur absconditum. aut
sacre scripture in quib. reposita
est nostra saluatoris.
Item thesaurum absconditum in agro.
duo testamenta legis in ecclesia sup.
cum q si ea parte intellectus
attigerit. sentit illic magna
latere. & uadit et uendit omnia
sua. & emit illum. Id est contemptu
temporalium comparat sibi omnia
ut sit diues in cognitione dei.
Cur numerus pluralis. ad singularem transierit. Id est si homines bonos quaerens cum quibus
utiliter uiuat. unum mediatorem dei & hominum. hominem xpm inter inuenit. aut per eum sui
Id est dilectionem dei & proximi. Singula mandata dei. singule bone margarite sup.
In principio omnis oratio uerbum. lucidum candore uoluntatis. & solidum firmitate aeternitatis.

est. Et prae timore clamauit. Statim
ihs locutus est eis. dicens. habete
fiducia. Ego sum. Nolite timere.
respondens autem petrus. dixit dne si tu es.
iube me uenire ad te super aquas. Ipse
ait. ueni. Et descendens petrus de nau
cula. ambulabat super aquas ut uenire
ad ihm. Uidens uero uentum ualidum.
timuit. Et cum coepisset mergi. clamauit
dicens. dne. saluum me fac. Et continuo
ihs extendens manum apprehendit eum
et ait illi. Modice fidei. quare dubitasti.
Et cum ascendisset in nauicula. cessauit
uentus. Qui autem in nauicula erant.
uenerunt. & adorauerunt eum dicentes. Uere filius
Et cum transfretassent. uenerunt
in terram gennesar. Et cum cognouis
sent eum uiri loci illius. miserunt in uni
uersam regionem illam. Et obtulerunt ei om
nes male habentes. et rogabant eum
ut uel fimbriam uestimenti eius tan
gerent. Et q̃cumq tetigerunt. saluati sunt.

XV

TUNC ACCESSERUNT AD EUM
ab hierosolimis scribe et pharisaei.
dicentes. Quare discipuli tui transgre
diuntur traditionem seniorum.
Non enim lauant manus suas. cum panem
manducant. Ipse autem respondens.
ait illis. Quare et uos transgredimini
mandatum dei. propter traditionem uram.
Nam ds dixit. honora patrem et matrem
Et qui maledixerit patri et matri.

mortemoriatur. Uos autem dicitis. qui
cũq. dixerit patri uel matri. munus
quod cũq. est ex me tibi prodesse. et ñ
honorificauit patrem suũ. aut matrem suã
Et irritum fecistis mandatũ dei propter
traditionem uram. hypocritæ. bene pro
phetauit de uobis. Isaias dicens. Populus
hic labiis me honorat. cor autem eorũ longe
est a me. Sine causa autem colunt me. do
centes doctrinas mandata hominum.
Et conuocatis ad se turbis. dixit eis.
Audite. et intellegite. Non quod intrat
in os coinquinat hominem. sed quod pro
cedit ex ore. hoc coinquinat hominem.
Tunc accedentes discipuli eius. dixerunt ei.
Scis quia pharisei audito uerbo scan
dalizati sunt. At ille respondens. ait.
Omnis plantatio quã non plantauit
pater meus celestis. eradicabitur
Sinite illos. caeci sunt. duces cecorum.
Caecus autem si caeco ducatum prestet.
Ambo in foueam cadunt.
Respondens autem petrus. dixit. Edisse
nobis parabolã istam. At ille dixit.
Adhuc et uos sine intellectu estis. Non
intellegitis. quia omne quod in os in
trat. in uentrem uadit. et in secessum
emittit. Que autem procedunt de ore.
de corde exeunt. et ea coinquinant
hominem. De corde enim exeunt cogita
tiones malæ. homicidia. adulteria.
fornicationes. furta. falsa testimonia.

mundi q. sui similes pulchritudine uoritatis. Bonam margaritam
naturalegis. Una pretiosa margarita est. sacramentum passionis
resurrectionis eius archanum. Apti conuocorunt sibi ex uetere et nouo testamento
sagenã euangelicorũ dogmatũ.
quos ad litus attrahit. id est ad
finem mundi. Et tunc ea sequestra
tio malorũ & bonorũ piscium fit.
Sagena. scilicet. mare ipsorum
sedm. litus maris. finis sedi. ipsa
qua electi ad regnum. mali
ad penã ducuntur
Non dixit uetera et noua. quod
utrq. dixisset. nisi maluisset
meritorũ ordinem seruare
quam temporum. Nouum q.
testamentũ posterius tempore.
sed prius est dignitate.
Impleto uaticinio hieremie
dicentis. Ecce ego mitto ad uos
piscatores multos. et in ouetes.
Faciam uos fieri piscatores
hominũ.

blasphemiae, hec sunt que coinquinant
hominem. Non lotis aut manib. mandu
care. Non coinquinat hominem.

Et egressus inde ihs. secessit in partes tyri
& sydonis. Et ecce mulier cananea a finib.
illis egressa clamauit dicens ei, Miserere
mei dne fili dauid. filia mea male a dae
monio uexatur. Qui n respondit ei uerbu.
Et accedentes discipuli eius rogabant eu
dicentes, Dimitte eam. quia clamat post nos
Ipse autem respondens ait, Non su missus
Nisi ad oues. quae perier domus israhel.

Ad cl viii
L ccxxvi

At illa uenit. et adorauit eu dicens, Dne.
adiuua me, qui respondens ait Non e
bonum sumere pane filioru. et mittere
canibus. At illa dixit, etiam dne, Nam
et catelli edunt de micis. que cadunt de
mensa dominoru suoru. Tunc respondens
ihs. ait illi. O mulier. magna e fides tua
Fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia
illius
eius. ex illa hora.

Ad cl viii
V
M lxxiii

Ad cl x
VI
M lxxvi

Et cum transisset inde ihs. uenit secus
mare galileae. Et ascendens in montem.
sedebat ibi. Et accesser ad eu turbae
multe. habentes secum mutos. clodos.
caecos. debiles. et alios multos. & proiecer
eos ad pedes eius. et curauit eos. Ita ut turbe
mirarentur. uidentes mutos loquentes.
claudos ambulantes. caecos uidentes.
et magnificabant dm israhel.

Dixit ihs. misereor turbe
b Turba triduo dnm sustinet. cum
electi quiq. fide sce trinitatis lucidu
pro se suorumq. peccatis animo
uide licet languoribus. p seueranti instantia supplicant. qq Turba triduo dnm sequitur. quando
multitudo fideliu peccata que p petrauit. p penitentia declinans ad dnm se in opere. In locutione
atq. cogitatione conuestit. qo Conuersi peccatores in praesentis uiae uita deficiunt. si
in sua conscientia sine doctrine sce parabulo dimittant. Conusi sitaq. peccatorib. doctrine sce tibi
prebendi sunt. ut in dm uires reparent. quas in flagitiis amiserunt.

Ihs autem conuocatis
discipulis suis. dixit misereor turbae.

quia triduo iam perseuerant mecũ. & non
habent quod manducent. Et dimittere
eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia.
Et dicunt ei discipuli; Unde ergo nobis
in deserto panes tantos. ut saturemus
turbam tantam. Et ait illis iesus; Quot
panes habetis. At illi dixerunt. Septẽ
Et paucos pisciculos; Et precepit turbe
ut discumberent super terrã; Et accipi
ens. septem panes et pisces. et gratias
agens. fregit et dedit discipulis suis.
et discipuli dederũt populo; Et comeder
omnes. et saturati sunt. Et quod super
fuit de fragmentis. tulerũt septẽ sportas
plenas; Erant autẽ qui manducauerunt
quattuor milia hominũ. extra parui
los et mulieres; Et dimissa turba ascen
dit in nauicula. et uenit in fines mageda
t accesserunt ad eum pharisei et sadu
cei temptantes. et rogauerunt eum.
ut signum de celo ostenderet eis.
ille respondens. ait eis. Facto uespe
re dicitis serenũ erit. rubicundũ est enim
celum. Et mane. hodie tempestas. rutilat enim triste celum; Facie ergo celi
diiudicare nostis. Signa autẽ temporũ
non potestis.

Generatio mala et adultera signum
querit. & signũ non dabitur ei. nisi si
gnũ ionę; Et relictis illis. abiit. Et cũ
uenissent discipuli eius trans fretũ.
obliti sunt panes accipere;

et ad xpm. de propo uenerẽ. gentes ab idolorum cultura ad xpi fidem uel ad ecclesiam de longe uenerẽ
loponsanda est pia sententia dni. qui dã enim de longe uenerẽ
hit carnalis corruptionis exprus. ad diseruitium festinauit. Istos ondo longe inq
uenit. Alius nullis flagitiis. sed
solo coniugio exprus conuinciur.
neq. isto de longe uenit. Alii post
carnis flagitia. homicidia q. per
petrata. ad omnipotentis di misse
ricordiã & seruitium conuertũtur.
hi de longe ad dnm uenerunt
quanto et omi quisq. in prauo plus
opere erraut. tanto ab omnipo
tente dno longius recessit. distinctio
Inredẽptore nro distincta est
operatio. diuinitatis et humanitatis. In misericordia humanitas.
In signo uero. diuina potentia.
Tres dies. tria tempora intellege
Primum ante legem. secũdo sub lege.
Tertio sub gratia.
Septem panes. septiformis gratia
spiritus sci. paucos pisciculos aptos
ad xpo unctos et sanctificatos.
Septem sportas. uii dona spiritus sci spi. Tertium euangeliorum
precepti pasti. & uii auditoribus
spiritalibus. id est prudentia. temperantia. iustitia. fortitudo.
Extra paruulos. id est infirmos
ad custodiendum precepta dei. &
non admittunt ad sacrũ numerũ.

Do promissa ad indulgentia

Ecce dicis mihi. promisisti mihi
dñe indulgentiam. lego diuina
scriptura dicentem. In quacũq
die iniquus conuersus fuerit.
Etiã quando me corroxero. se
ruus sum. Ecce ego confitebor.
concedo et cognosco. quia indul
gentiam promisit ubi dñs.
Crastinũ ergo diem. qs tibi promisit.
Non lego inquis. Esto nãq
correctus & semp paratus. ad
oni ait. Empti estis pretio magno
si contenis corpus tuũ. considera
cor tuũ & pnitentiã. Scio ego et
mecũ omnis homo q paulo attentius considerauerit. nominem dm
timentẽ subuertisse uel corrigere. nisi qui putet quia plus
habet uiuere. Ipse enim quomodo
occidit. dũ diu perseuerat. & sicũ moriũ

intelligere legem solumodo uerbis predicare.

Fermentum habet. ut si farinę modicum mixtum fuerit. quod paruum ui dobat crescere in maius. & ad saporem suum uniuersam conspersionem trahat. sic ad doctrina heretica si uel modicum sonuerit. in brouium ingens flamma succrescit. & totam hominis possessionem adsotrahat.

Per occasionem huius precepti docet eos. quid spiritualiter illa significet.

Fermentum ad doctrina heretica. quę si mixta fuerit cum macula sanam doctrinam. Aptis ingerit. fermentum totam massam corrumpit.

Venit ihs in partes caesariae philippi. philippus frater herodis. in honorem uiberiae caesaris. illam ciuitatem caesariam philippi appellauit.

Hanc partem uenerunt ihs interrogabat discipulos suos. non quasi nescium de sententia mundi. sed ut confessionem uere fidei apostolorum diuina mercede remuneraret. Ag Solo petro ideo clauis datur. quia una et uera fides catholica est. quam apostolis dominus dicebat.

Notandum quod ubique scriptura est in uetere testamento filius hominis. in hebreo positum est filius adam.

Hic certum apostolorum petrus tam respondit preceptoris.

Complexus est eaque omnia quę natura et nomen expressit. in quo summa uirtutum est.

Dum unum appellat xpm. addit remotionem falsorum deorum. quia enim petrus respondit pro omnibus respondit. & quod petro ad uno datur. omnibus similiter aptis ecclesiae datur.

Barionas iona. filius columbę. Petrus in quit tu es xps filius dei uiui. natura. & apti filii spiritu sancti per gratiam. Ag xps de patre genitus dei filius est dei uiui. petrus filius spiritu sancti quia de ipso renatus est. eadem est operatio sanctae trinitatis.

Fermentum pharisaeorum fuit. traditionibus hominum legem sanctam mutare. facinus autem pugnare. dnm xpm de ira gratis & tempta

Qui dixit illis. Intuemini et cauete a fermento pharisaeorum et saducaeorum.

A illi cogitabant inter se dicentes. quia panes non accepimus. Sciens autem ihs. dixit. Quid cogitatis inter uos modicę fidei. quia panes non habetis. Nondum intellegitis. neque recordamini quinque panum. & quinque milia hominum. Et quot cophinos sumpsistis. Neque septem panum. et quattuor milia hominum. Et quot spostas sumpsistis. Quare non intellegitis. quia de pane dixi uobis. cauete a fermento pharisaeorum & saducaeorum. Tunc intellexerunt quia non dixerit cauendum a fermento panum. sed a doctrina pharisaeorum et saducaeorum.

Venit ihs in partes caesariae philippi. et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis. Illi dixerunt. Alii iohannem baptistam. Alii autem heliam. Alii uero hieremiam. Aut unum ex prophetis. dicit illis ihs. Uos autem quem me esse dicitis. Respondens petrus. dixit. Tu es xps. filius dei uiui. Respondens autem ihs. dixit ei. Beatus es simon barriona. quia caro et sanguis non reuelauit tibi. sed pater meus qui in caelis est. Et ego dico tibi. quia tu es petrus. et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Et portae inferi non praeualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues regni caelorum. Et quodcumque ligaueris super terram. erit ligatum in caelis. Et quodcumque solueris super terram. erit solutum in caelis. Tunc praecepit discipulis suis. ut nemini dicerent quia ipse esset ihs xps. Exinde coepit ihs

xps autem dicit. tu es filius spiritu sancti. xps filius dei uiui per

Ag xps de patre genitus dei filius est dei uiui. petrus

R quia caro. sed pater meus. quia una uoluntas

Ag f marco. xcv.

ostendere discipulis suis. quia oportet
eum ire hierosolima. et multa pati a senioribus
et scribis. et principibus sacerdotum. et occidi.
et tertia die resurgere.
Assumens autem eum petrus. cepit increpare
illum dicens. Absit a te domine. non erit tibi hoc.
Qui conuersus. dixit petro post me. Uade post me
satanas. Scandalum es mihi. quia non sapis ea
quae dei sunt. Sed ea quae hominum.
Tunc ihs. dixit discipulis suis. Si quis uult post
me uenire. Abneget semetipsum. et tollat
crucem suam. et sequatur me. Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere. perdet eam. Qui autem
perdiderit animam suam propter me. Inuenietea.
Quid enim prodest homini. si mundum
uniuersum lucretur. Anime uero suae detrimentum
patiatur. Aut quam dabit homo commutationem
pro anima sua.
Filius enim hominis. uenturus est in gloria
patris sui. cum angelis suis. Et tunc red
det unicuique secundum opera eius.
Amen dico uobis. Sunt quidam de hic stantibus.
qui non gustabunt mortem. donec uideant
filium hominis uenientem. In regno suo.
XVII
Et post dies sex. Assumpsit ihs
petrum et iacobum et iohannem fratrem
eius. et ducit illos in montem excelsum seorsum.
Et transfiguratus est ante eos. Et re
splenduit facies eius sicut sol. uestimenta
autem eius facta sunt alba sicut nix. Et
ecce apparuerunt eis moyses et helias. cum eo
loquentes. Respondens autem petrus. dix

uc hanc petram edificabo ecclam meam. Id est supxpm. qui fideli cognitori. amatori
essori. pastori suis nominis dedit. Post infori. doctrinos nequa. et tormenta
mentorum apostolorum. Claues regni potestas cognoscendi. omnibus aptis a xpo concessis
ut nemini dicentur esse reuelata.
sed postea praedicanda omnib.
Beatus es simon bar iona. Sepe diximus
nimia uaritas amoris quam
maxime fuisse petrum in dnm
nrum xpm omnium saluatorem.
Satanas. contrarius interpretatur
Hoc dixit. sequerem eam et
patris mei sententiam et uoluntate
De auctoritate ligandi atq. soluendi.
Aptis omnibus hanc potestatem
xps uerus deus et homo contulit
Quodcumq. ligauerit in quiq.
Nunc etiam episcopis et presbiris omnis
ecclie officium idem committitur.
ut uidelicet agnitis peccatorum
causis. quos humiles accuere
penitentes aspexerint. hos iam
ex moro ppetuo mostis miserat.
absoluant. quos uero in peccatis quo egerant psistere cognoscuerint. illos pennib. supplicis
obligatos insinuent
Omnis igitur electorum merito
uo diximus. tu xta modum culpam
uel penitentie. ligandi ac solu
endi datur a xpo potestas
Quecumq. ligauerit.
Ut omnis p orbem intellegat
dentes. qa quicumq. ab unitate
fidei uel societate illius qlibet
modo semetipsos segregant
tales nec uinculis absoluit peccatorum. nec ianuam possit
regni celestis ingredi.
Istum locum quidam
p intellegentes operum exceptorum
aliqd sibi assumunt de pharisaeorum supcilio. ut uoluntaria nemini
contest. uel soluere noxios a
breuent. cum apud dm non sen
tentia sacerdotum. sed reorum
uita queratur de discernendi
Legimus in louitico scientia
de leprosis. ubi iubet ut se ostendant
sacerdotibus. ut si lepram habuerint
tunc a sacdote inmundi fiant.
Nq sacdotes leprosos faciant uel
inmundos. sed q habeant notitiam
si non leprosi. a possint discernere. et quis mundus et quis inmundus sit
modo ergo leprosum ibi sacdos inmundum facit. sic et hic alligat eps uel presbiter. et solu
qui in sontes sunt innoxii. sed pro officio suo cum peccatorum audierit uarietates. sciat
dus sit. quis uel soluendus. Claues autem regni est. ipsa discernendi scientia potestatem
tia nominat. qua dignos recipere in regnum. Indignos secludere a regno debet

filius enim hominis. quia qui in homine natura minor est patre. ipse in diuina
unitate. unius eiusdemq. est glorie cum dō patre. ℟ Regnum dī in quo filius
dī idem qui et filius hominis regnat. hoc loco praesens ecclesia uocatur.

Fl. Amēn dico uobis.
Sunt quidam de hic stantibus.
hoc est ostendentes potestatem
meam. quod si subtilīt attendamus. quanta dispensationis
pietate agatur agnoscimus.
Disputationum rudibus de presenti
uita aliquid promittendum fuit.
ut possint robustiores in futuro
solidari.

Prīq secūm marc. LXXXVIII.

h Quid ergo scribe dicunt qd helias
primū dicendo. ostendit quod pri
nisi helias uenerit. non sit secūm
scripturas sacras saluator ad uenturus.

i quia helias iam uenit.
Id est iohannes baptista
In spū heliq uenit.

ch LXXVII
ch LXXVIII

Accessit ad iesum homo genib.

k Dne miserere filio meo qd lunatī
Non quod luna demonibus
seruiat. ideo eum lunaticū dicit.
sed rumorē uulgi in uocabulo eu
angelista sequitur.

ll. Stultus senī ut luna mutatur.
qui nūquā in recto statu p manes.
Hunc autem ad uitia mutatus.
decrescit atq. decrescit.

b

B. Hic apparet quod sepe traduntur
homines. propter peccata sua.
aut parentū suorū. ad inuaden
dū in mundis spiritibus.

m. Igne. iram signat uel libidinem.
Aqua uoluptatē carnis.
Nulla ibi romanet in
firmitas. ubi salutem
integram omnipotentis prostat
potestas atq. maiestas.

ch CLXXIII
ch XCI
Lv XCVIII

R. Iniustum autem homini iratus
dnī sed uitio. arguit iudeorū
Infidelitatē dicens. O genē incred
Infideles mutis p agendo fidem.
surdis. p uertatis p audiendo ser
monē. spumant. cum stultitia
tabescunt. strident
dentibus. cū iracun
dia furore flammescunt.
Arescunt. cū otio torpore q.
languescunt. et nulla uirtutis industria confortati eneruiter in peccatis & flagitiis uiu

ch CLXXV
Lv CC

Ad iesum bonum. ē nos hic esse. si uis.
faciamus hic tria tabernacula. Tibi unū.
& moysi unū. et helie unū. Adhuc eo loquente
Ecce nubes lucida obumbrauit eos. et ecce
uox de nube dicens. hic est filius meus dilectus
In quo mihi bene complacui. Ipsum audite
Et audientes discipuli. ceciderunt in faciem suam.
& timuerunt ualde. Et accessit iesus. et tetigit
eos. Dixitq. eis. Surgite. et nolite timere.
Leuantes autem oculos suos. neminem uiderunt.
Nisi solum iesum. Et descendentib. illis de mo
te. precepit eis iesus dicens. Nemini dixeritis uisi
onem. donec filius hominis. a mortuis resurgat.
Et interrogauerunt eum discipuli. dicentes. Qd ergo
scribe dicunt. qd helia oportet primū uenire.
At ille respondens. ait eis. helias quidem
uenturus. est. et restituet omnia. Dico autem uobis.
quia helias iam uenit. et non cognouerunt eum.
sed fecerunt in eo. quaecumq. uoluerunt. Sic et
filius hominis passurus est ab eis. Tunc in
tellexerunt discipuli. qd de iohanne baptista dixisset
Et cum uenisset ad turbam. accessit ad eum
eum homo genibus prouolutus ante eum. et ait
Dne. miserere filio meo. quia lunaticus est.
et male patitur. Nam sepe cadit in igne. et
crebro in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis. et non
potuerunt curare eum. Respondens iesus. ait. O gene
ratio incredula. et peuersa. quousq. ero uobis.
Usquequo patiar uos. Affer huc illum ad me.
Et increpauit illum iesus. et exiit a eo demonium.
Et curatus est puer. ex illa hora.
Tunc accesserunt discipuli ad iesum secreto. & dixerunt
Dns non puero. sed demoni comminatus est. Ultium itaq. et peccatum odiendum et or
rendum est. & homo diligendus. Ag Secūm lucā. Illatum ergo dno puerum spiritū turbat
& elidit. quia sepe dum conuersti ad dm post peccata conamur. maioribus nouisq. antiqui
hostis pulsamur grauius insidiis.

ergo quoties p̄ accipimus · non praeterit eis impossibilitas · sed infirmitas de peccatis
eq. magna fides · grano sinapis cōparatur · Moneis translatio · p̄ eius significat quē oculis
nis aspiramus · sed illius qui ad no translatus fuerat ex presenti lunatico · qui mons
Quare nos ēi potuimus eicere illū · dicit
illis iēs · Propter incredulitatem uram ;
Am quippe dico uobis · Si habueritis fide
sicut granum sinapis · dicetis monti
huic · transi hinc · et transibit · & nihil
impossibile erit uobis ; hoc autem genus
p̄ eicit · nisi p̄ oratione et ieunium ;
conuersantib · autem eis in galilea · dixit illis
iēs ; Filius hominis tradendus ē · in
manus hominū · et occident eū · et tertia
die resurget ; Et contristati sunt uehement ;
Et cū uenissent capharnaū · accesserunt
qui dr̄ dragma accipiebant ad petrū ·
et dixerūt ei ; Magister ūr p̄ soluit di
dragma · Ait · etiam ; Et cū intrasset in
domū · praeuenit eū iēs dicens ; Quid
tibi uidetur sīmon · Reges terrae
a quib · accipiunt tributū uel censū ·
A filis suis · an ab alienis · Et ille dixit ;
Ab alienis ; Dixit illi iēs ; Ergo · liberi
sunt filii ; Ut autem p̄ scandalizemus
eos · uade ad mare et mitte hamum ·
Et eum piscem qui primus ascenderit
tolle · et apertō ore eius · inuenies
stater · Illū sumens · da eis pro me et te ;

In illa hora · Accesserunt
discipuli ad iēm · dicentes ; Q̄s putas
maior est in regno celorū · et ad uo
cans uū parulū · statuit eū in me
dio eorum · et dixit · Am dico uobis ·
Nisi conuersi fueritis · et efficiamini
sicut parulī · p̄ intrabitis in regnum

ēr pro nobis animam in cruce posuit · et tributa dedit · sed nos pro illius honore tributa
rreddimus · et quasi filii regis a uectigalibus immanes sumus
habet dr̄ dragma · ut ostenderetur similitudo carnis · dum in eo dem et dūs et seruus
ctio emitur ·

exp

quia magna fides · granum sinapis comparatur · Moneis translatio · quia significat quem oculis
nostris aspiramus · sed illius qui ad nos translatus fuerat ex presenti lunatico · qui mons
et prophetam corrumpere dicit
omnem terram ·
R In hoodemoniaco ad nos curato ·
saluationem omnium fidelium de
designata · qui originat culpe
reatu afficti uenimus in mun
dum · p̄ecnisiuimus redempto
ris in xpi fide sunt et gratia
saluandi · de grauioribus peccatis
Ac Nouerimus grauiora quaeq ·
peccata · ieiuniis et orationib ·
superanda · Iram quoq · dni
cū inultione nrorū scelerū fuerit
accensa · hoc remedio singulari
posse placari · contra iulianū ·
b Erubescat iulianus heresiarcus ·
Xq dicere audet omīs homines ·
absq · ullo peccati contagio ·
nasci in carne · Innocentes q ·
esse ut adam creatus est ·
Confiteatur etiam catholicus ·
q̄ a nemo immunis a noxa p̄me ·
preuaricationis nascitur ·
& inuocet gratiam dī · qua
liberetur de corpore mortis ·
h Ieunium generale est · p̄ solū
abescis · sed a cunctis illecebris
abstinere carnalibus ·
Accesser qui dr̄ dragma accep
h Post augustum cesarem · iudea
facta est tributaria ·
m Simplex intellectus edificatur au
ditorum · dū pro nobis tantē dns
fuerit pauper ut unde tributa
redderet · p̄ non haberet ·
th dns nr̄ et secdm carnē & secdm
spm regis filius erat · uel ex da
stirpe generatus · uel omnipotis
patris aeternum uerbum ·
Ergo tributū quasi regū filius p̄
debebat · Sed q̄ a humilitate
carnis assumpserat · debuit ad
implere omnem iustitiam ·
Xq Mr̄ stice iste est piscis ad ā prim ·
q̄ captus est · q̄ etiā p̄ secdm adam ·
Idest xpm liberatur · Ore eius ·
Idest in confessione ueritatis ·
Nos infelices q̄ xpi censemur
nomine · & nihil dignū tanta
facimus maiestate ·
h Stater dicitur · qui

cogitationes eorum et causas eorum intellegent. Vult desiderium gloriae humilitate contentione sanare. Octavo autem de octavo. Qui talis fuerit ut Xpi imitet exemplum et humilitate. In eo Xpi suscipitur. Ut innocentiam parvulorum habeamus. et ut malitiae

non sapientia parvuli simus.

h Et qui susceperit unum parvulum ut innocentia parvulorum diligamus. Non peculiare disciplinae sumere. sed Xpi magisterium ipsorum honore et suscipiendos.

m Asinus ad molam. et ad lapidem gentilis ad saxum. quem illa pro deo adorabant.

n Per molam asinariam. secularis circuitus est. utique et labor exprimit. Profundum maris extrema damnatio designat. Qui ergo ad sanctae speciem per ducatus. vel verbo ceteros deterruit vel exemplo. melius profecto erat ei. ut hunc ad mortem sub exterior habitu terrena acta constringeret. Quia nimirum si solus caderet. utique hunc tolerabile or pena infernorum cruciaret.

m Necesse enim ut veniant scandala. Ve homini per quem necesse est. ut in mundo fiat. ut in suo facinore ut per se fiat.

R Per manum et pedem appellat necessarium amicum. vel etiam suos propinquos. Sed manus et pedes necessarium est nobis. possunt dici tales propter ministerium discursus quibus in nostris usibus accomodandos.

h Igitur dominico praecepto omnis truncat affectus. et universa propinquitas amputatur. Nec occasionem pietatis unquam credentium scandalis patiatur. Nihil enim amori domini praeponatur.

Magna dignitas animarum. ut unaquaque habeat ab ortu nativitatis suae. In custodia sui semper angelum delegatum. Si una ovis erraverit.

h Nota quod unum de et ad novem ut decem sint. et ad nonaginta novem ut centum sint. Varia enim praerogativa et magnitudine numeri possunt quibus unum deest ut perficiant. Ipsum vero unum in se manens. cum accesserit ceteros perficit. Quidam putant istum esse pastorem novem genus humanum designantem. Notandum et scandalum proximi. aliquando vero possumus vitare proximorum scandalum. Mittit scandalum nasci. quem veritas

celorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste. hic est maior in regno celorum.

Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo. me suscipit.

Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis. qui in me credunt. expediret ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius. et demergatur in profundum maris. Vae mundo ab scandalis. Necesse est enim. ut veniant scandala. Verumtamen. vae homini per quem scandalum venit.

Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te. abscide eum et proice abs te. Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum quam duas manus vel duos pedes habentem. mitti in ignem aeternum. Et si oculus tuus scandalizat te. erue eum et proice abs te. Bonum tibi est unum oculum habentem in vitam intrare. quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis.

Videte. ne contemnatis unum ex his pusillis. Dico enim vobis. Qui angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei. qui in celis est. Venit enim filius hominis salvare. quod perierat.

Quid vobis videtur. si fuerint alicui centum oves. et erraverit una ex eis. Nonne relinquet nonaginta novem in montibus. et vadit quaerere eam quae erravit. Et si contigerit ut inveniat eam. Amen dico vobis. quia gaudet super eam magis quam super nonaginta novem. quae non erraverunt. Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in celis est.

m Quidam putant istum esse pastorem novem. Notandum sane quia in nostro bono opere. aliquando ovem vero pro nihilo contemnendum. In quantum vero sine peccato debemus. Si autem scandalum de veritate sumitur. ut illum perire relinquatur.

ut pereat unus de pusillis istis.

Si autem peccauerit in te frater tuus. Uade corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit. lucratus eris fratrem tuum.

Si autem non te audierit. adhibe tecum adhuc unum uel duos. ut in ore duorum testium uel trium. stet omne uerbum.

Quod si non audierit eos. dic ecclesiae.

Si autem ecclesiam non audierit. Sit tibi sicut ethnicus et publicanus.

Amen dico uobis. Quaecumque alligaueritis super terram. erunt ligata et in caelo;

Et quaecumque solueritis super terram. erunt soluta et in caelo;

Iterum dico uobis; Quia si duo ex uobis consenserint super terram. de omni re quamcumque petierint. fiet illis a patre meo qui in caelis est;

Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo. Ibi sum in medio eorum;

Tunc accedens petrus ad eum. dixit; Dne. quoties peccabit in me frater meus. et dimittam ei usque septies.

Dicit illi ihs. Non dico tibi usque septies. sed usque septuagies septies;

DEO ASSIMILATUM EST regnum celorum homini regi. qui uoluit rationem ponere cum seruis suis.

Et cum cepisset rationem ponere. oblatus est ei unus. qui debebat decem milia talenta.

Cum autem non haberet unde redderet. Iussit eum dnus uenundari

emendus est fr sororum. Si sensimus pudorem ac uerecundiam amiserit. permaneat in peccato. L duob. uobis tib. dicendum. ō. ut de refractionis eum habeant.

Ag. nubis tiaq. dicendum. ō. ut qui p̄ potuit pudore saluari. saluetur ob probrus fidelium.

Ag. Sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Nec ideo tam salus eius neglegenda est. Nam et ipsos ethnicos atq. gentiles in numero fratrum quidem p̄ dicitamus. sed tamen eorum salutem inquirimus.

h peccanti fr̄i et penitentiam agenti. dimittendi habes potestatem immo necessitatem. ut et tibi penitenti ac flagitanti pater qui in celis ignoscat. Reg. sed m lucā. [exeuntq.]

h L Si duo ex uobis consenserint. id est ad recipiendum humilē penitentē. uel ad proiciendum superbum. Spiritū. quia anima. spiritus et corpus consenserint addi sororum. impetrent a patre dā.

Ag. Confitenti et penitenti dedi

h omnia peccata mittendis peccatis. dixit ōdimittenda. quando septuagies septies dixit. Quia illud undecim duo septies. et fiunt septuagies septies.

Non David in se peccantibus. non potuit ueniam dare. ut absalon refraturus. et ioseph ueniam uenundationis fribus suis concessit. quindam peccatū

Ag. Ecce fr̄es in aptō. admonitio utilis ualde. et salubris obediēdia debet. utq. iussū. ō. impleatur.

Quia omnis homo et debitor est dī. et debitor ō habet frōm suū. qui peccat in dm̄. debitor est dī. Qui aut in fratrem suū peccat. debitor est fr̄i. qd etiā dimittere potest. Si aut in dm̄. non est fr̄i arbitri. nisi dignam egerit penitentiam. quoluit rationem pon

h Homo ut ore redempto rn̄ est. spiritualiter. Duo debitores sub tipo duorum populorum.

Precepit dns petro sub comparatione. sin se peccantibus maiora gratuita sua misericordia ueniam tribuit. multo magis nos peccantibus in nobis misereri debemus.

decem milia talenta

ruus hic q̄ x talentorum debuit iudaicus esse populus. q̄ decalogo legis conferitur. h maiora peccata. id est homicidia

ebitarum transgressionū debitis fuerat obnoxius.

otera x talentorum nom figurari. h x talentorum legis precepta contemnentes.

cor cupiditatem. filii operamala. uenundatio dānationem aeternis supplicis significat.

Quisunt autem conseruisti q proteruia serui nequa dno renuntiant. Nisi predicatores
eugtii & apti. q cotidie psalut credentiū contra dolos psecutorū dnm implorant.
Formido lesa sententia. ē. si iuxta nrām mentem sententia di flectit atq mitigat.

Si enim parua frib. ñ dimittimus. magna nob adā ñ dimittantur penitentibus uenia.

Fros nros qui peccauerint ip nos omnimodo diligamus. disciplinaq. eis cum opus est diligenter demus.

Si hoc qd in nos delinquitur ex corde ñ dimittimus. et illud rursus a nobis exigitur. qd nobis iam p penitentiā dimissū fuisse gaudebamus.

et uxorem eius. et filios. et omnia quę habebat
et reddi. Procidens aut ē seruus ille. orabat
eum dicens. Patientiam habe in me. & omnia
reddam tibi. Misertus aut dns serui illius. di
misit eum. et debitū dimisit ei. Egressus aut
seruus ille. Inuenit unum de conseruis suis.
qui debebat ei centum denarios. Et tenens
suffocabat eū dicens. Redde quod debes.
Et procidens conseruus eius. rogabat eum
dicens. Patientiā habe in me. et omnia reddam
Ille aut noluit. sed abiit. et misit eū in car
cerē. donec redderet debitū. Uidentes aū
conserui eius quae fiebant. contristati sunt
ualde. Et uenerē. et narrauerē domino suo
omnia quae facta fuerant. Tunc uocauit
illū dominus suus. et ait illi. Serue nequa
omne debitum dimisi tibi. qm rogasti me.
Non ergo oportuit et te misereri conser
uitui. sicut et ego tui misertus sum. Et
iratus dominus eius. tradidit eū tortori b.
quoad usq. redderet uniuersum debitū.
Sic et pater mus caelestis faciet uobis. si ñ
remiserit unusq.q. fri suo. de cor dib. uris.

Ot cxxxviii
ch cui

Et factū. ē. cū consumasset iūs sermones istos.
migrauit a galilęa. et uenit in fines iudee
transiordanen. Et secute sunt eū turbae
multę. et curauit eos ibi. Et accesserunt
ad eū pharisęi. temptantes eū et dicentes
Si licet homini dimittere uxorem suam.
quacūq. ex causa. Qui respondens. ait eis.
Non legistis quia qui fecit ab initio ma
sculum et feminam fecit eos. Et dixit.

Iuxta migrauit a galilęa.

Hinc ergo incipit euangelio. quę in iudea dns fecit. docuit. siue quod passus est.

Turba sitaq. deuotio pietatis. & pharisęorum stimulus inuidie et liuoris adduxit.

Dns nam q. sic suam responsionem temperat ut decipulā transeat. scam scripturam adducens in testimonium.

Notandū quod singulare numero masculum et feminā dixerit non plurali.

Premium denuptiis nuptiarum est. ex duobus unam carnem fieri. et castitas iuncta spū. unū efficit spū.

Omnipotentia dei actum est aeterno et salubri consilio. ut portionem sui corporis uiram plecteretur in femina. nec aso putaret ē diuisum qd de se cognoscebat fabricatum qd dicūnx. Homo separat. quando ob desiderū sedę uxoris. primam dimittit. Dis separat qui et coniunxerat. quando ex consensu hoc propter amorem dei et seruitium faciunt.

Propter hoc dimittet homo patrem et matrem
& adherebit uxori suae. et erunt duo
in carne una; Itaq. iam non sunt duo. sed
una caro; Quod ergo deus coniunxit. homo
non separet; Dicunt illi; Quid ergo moyses
mandauit dari libellum repudii et dimit
tere. Ait illis; Quoniam moyses ad duriciam
cordis uri. permisit uobis dimittere
uxores uestras; Ab initio autem non sic fuit;
Dico autem uobis. Quia quicumque dimiserit
uxorem suam. nisi ob fornicationem. et aliam
duxerit. moechatur; Et qui dimissam
duxerit. moechatur;
Dicunt ei discipuli eius. Si ita est causa homi
ni cum uxore non expedit nubere. Qui dixit
Non omnes capiunt uerbum istud. sed quib.
datum est; Sunt enim eunuchi. qui de matris
utero sic nati sunt, Et sunt eunuchi.
qui facti sunt ab hominibus; Et sunt
eunuchi. qui seipsos castrauerunt propter
regnum celorum; Qui potest capere. capiat;
Tunc oblati sunt ei paruuli. ut manus
eis imponeret. et oraret, Discipuli autem
Increpabant eos; Iesus uero. ait eis;
Sinite paruulos. et nolite eos prohibere
ad me uenire; Talium enim est regnum
celorum; Et cum imposuisset eis
manus. abiit inde
Et ecce unus accedens. ait illi magister
bone. quid boni faciam. ut habeam uitam
aeternam. Qui dixit ei; Quid me interrogas
de bono. Unus est bonus deus; Si autem uis

Nulla causa est de dimittenda uxore.
Iesus xpus dns ds nr dicit. quicumque
dimiserit uxorem suam ex cepta for
nicationis causa. moechatur
Non enim precepit dari libellum
repudii. hoc iubet ut uxor dimit
tatur. Sed quia dimittere. de illi libell
Ubi iracundiam temerariam
proiecerit si uxorem. libelli cogi
tatio temperaret
Dns ergo ad confirmandum
illud dicit ut non facile uxor dimit
tatur. praeter solam causam
fornicationis. Ceteras uero
uniuersas molestias siquae poste
exiterint. iubet pro fide con
iugalis pro castitate fortiter
sustinere. Et mechum etiam di
uitum. qui eam duxerit quae
saluta est auiro. Reg sedm. cvi
de eunuchis euangelicis
Dns illos beatificauit eunuchos.
quos si puerum necessitas facit
casos. sed continentie uirtus

oblatis iam paruulis. ut manus
Non quia nolebant paruulis. salua
toris & manu et uoce benedici:
sed quo necdum habentes plenissi
mam fidem. putarent eum in
similitudinem hominum offe
rentium impunitate lassary
Uere pueri sunt. qui pueri
malitia et innocentes actu existunt
Imponit dns paruulis manus.
quando humilibus auxilium sui
gratiam tribuit. & sedm qo
luntatem suam dirigit. an bone.
quia dm non confitetur.
disert sem hominem dr compa
ratione non esse bonum:
Ds enim solus essentialiter
bonus. an pater et filius et spsscs
pr solus essentialiter bonus est.
quis putet mo quod bonus ds dicitur. excludi a bonitate filium di et spm sem. Legim
ergo. Ego sum inq. ihs pastor bonus. Et propheta dicit. Spm sem tuum ne auferas a me
patrotate & enim nrae. utrum uolimus esse pfecti. Sequitur ueraciter xpm. qui
trator eius est. et per uestigia mandatorum eius graditur. pl cura & contemplatiua uita

M. Ecce duas ad nos uiuxpo hominibus propositas uias audiuimus. Actiuam scilicet et contemplatiuam. Actiua autem pertinet ad legem. Contemplatiua autem ad euangelium.

R. Siuis perfectus esse. Hec est tristitia quae ducit ad mortem. causaq tristitiae reddit.

q̃ a multas possessiones habuit. Inter pecunias habere et pecunias amare. p̃ nulla distantia. Multi enim eas habentes p̃ amas. multi illas p̃ habentes amant.

Ad uitam ingredi. seruaman data dicit illi quae. Jhs autem dixit. Non homicidium facies. non adulterabis. non facies furtum. Non falsum testimonium dices. honora patrem tuum et matrem. et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens. Omnia haec custodiui. Q̃d adhuc deest. Ait illi Jhs. Si uis perfectus esse. uade et uende quae habes. et da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. et ueni sequere me. Cum audisset autem adolescens uerbum. abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Jhs autem dixit discipulis suis. Amen dico uobis. quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus transire. quam diuite intrare in regnum celorum. Audito autem hoc discipuli. mirabantur ualde dicentes. Quis ergo poterit saluus esse. Aspiciens autem Jhs. dixit illis. Apud homines hoc impossibile est. Apud dm̃ autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus. dixit. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Jhs autem dixit illis. Amen dico uobis. quod uos qui secuti estis me. In regeneratione cum sederit filius hominis. In sede maiestatis suae. Sedebitis et uos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israhel. Et omnis qui reliquit domum. uel fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrem. aut uxorem. aut filios. aut agros. propter nomen meum. centuplum accipiet. et uitam eternam possidebit.

Ad uitam ingredi. seruaman data dicit illi quae. Jhs autem dixit. Non homicidium facies. non adulterabis. non facies furtum. Non falsum testimonium dices. honora patrem tuum et matrem. et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens. Omnia haec custodiui. Q̃d adhuc deest. Ait illi Jhs. Si uis perfectus esse. uade et uende quae habes. et da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. et ueni sequere me. Cum audisset autem adolescens uerbum. abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Jhs autem dixit discipulis suis. Amen dico uobis. quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus transire. quam diuite intrare in regnum celorum. Audito autem hoc discipuli. mirabantur ualde dicentes. Quis ergo poterit saluus esse. Aspiciens autem Jhs. dixit illis. Apud homines hoc impossibile est. Apud dm̃ autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus. dixit. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Jhs autem dixit illis. Amen dico uobis. quod uos qui secuti estis me. In regeneratione cum sederit filius hominis. In sede maiestatis suae. Sedebitis et uos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israhel. Et omnis qui reliquit domum. uel fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrem. aut uxorem. aut filios. aut agros. propter nomen meum. centuplum accipiet. et uitam eternam possidebit.

Ad Altiori autem spiritu sensu. facilius est. xpm pati pro dilectoribus saeculi quam dilectores sedi ad xpm posse conuertj.

Hexeme ch cviii lv ccxviiii & clii

Camelum nomine xpm scriptura legi uoluit. quia sponte humiliatus infirmitatis nrae onera sustulit.

ch exev ii ch cviii lv ccxx

Per acum. punctiones. p punctiones. dolores in passione susceptos significant.

Foramen acus dic angustias passionis. quas scilicet nostrae infirmitatis quasi uestimenta quodam modo resarcire. id est recuperare dignatus est. quatinus post lapsum moluis reformari. gaudeam adtestimonium apti dicentis. Quicuq. in xpo baptizati estis. In natiuitate sci pauli apti. Hieron pbr.

Tunc respondens petrus dix. Ecce nos reliqm̃ oma. & secuti. Grandis fiducia; petrus piscator erat. diues p̃ fuerat. cibos manu & ad os querebat. & tam loqt confidenter. reliqm̃ omnia. Et quia p̃ sufficit tantum reliquere. iungit qd p̃ fecum̃ e. & secuti sumus te. Jhs au rdt. N dix q reliqtis oma. hoc & philosophi fecerunt. sed q secuti estis me. q p̃ prio apto rum̃ e. atq. credentium. In resurrectione. quando ex mortuis & de corruptione resurgent incorrupti. sedebitis & uos quia uos credentes bus illi credere noluerunt. Et omnis qui ergo propter fidem xpi seculi uoluptates contempserint. isti centuplum accipient. & uitam eternam possidebit. Sensus igitur iste. qui carnalia pro saluatore dimiserit. spiritalia recipiet. quae comparatione & merito sui. tra erunt quasi parua numero. centenarius numerus comparatur. Unde dicit apti. quasi nihil habentes. & omnia possidentes.

ch exevi x saluf

ch exeviii v lv cclxxii

ch exeviii ii ch cx lv ccxxi

aut sorores. aut patrem. aut matrem.
aut uxorem. aut filios. aut agros.
propter nomen meum. Centuplum
accipiet. et uitam aeternam possidebit
ULTI AUTEM ERUNT PRIMI
NOUISSIMI. Et nouissimi primi
Simile est regnum celorum homini patri
familias. qui exiit primo mane con
ducere operarios in uineam suam. Con
uentione autem facta cum operariis ex de
nario diurno. misit eos in uineam suam.
Et egressus circa horam tertiam. uidit
alios stantes in foro otiosos. et illis dixit.
Ite et uos in uineam. et quod iustum fuerit
dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem
exiit circa sextam et nonam horam. & fecit
similiter. Circa undecimam uero exiit.
& inuenit alios stantes. et dicit illis.
Quid hic statis tota die otiosi. dicunt
ei. quia nemo nos conduxit. dicit
illis. Ite et uos in uineam. Cum sero autem
factum esset. dicit dominus uineae procuratori
suo. Uoca operarios. et redde illis mer
cedem. Incipiens a nouissimis. usque
ad primos. Cum uenissent ergo qui
circa undecimam horam uenerant. Ac
ceperunt singulos denarios. Uenientes
autem & primi. arbitrati sunt quod
plus essent accepturi. Acceperunt autem
& ipsi singulos denarios. Et accipi
entes. murmurabant aduersus
patrem familias dicentes. hi nouis

simi una hora fecerunt. et pares illos
nobis fecisti. qui postauimus pondus
diei. et aestus. At ille respondens. um
eorum dixit. Amice. non facio tibi in
iuriā. Nonne ex denario conuenisti
mecū. Tolle quod tuum est. et uade
Uolo autē et huic nouissimo dare. sicut
et tibi. Aut ñ licet mihi qđ uolo facere.
An oculus tuus nequā ē. quia ego bonus
sum. Sic erunt nouissimi primi. et
primi nouissimi. Multi enim sunt
uocati. pauci autem electi.

Req̄ scdm marc̄. cxii. d

Et ascendens iēs hierosolymā. Assūpsit
duodecim discptos secreto. et ait illis.
Ecce ascendimus hierosolymā. et fili
us hominis tradetur principibus sacer
dotū. et scribis. et condemnabunt eū
moste. Et tradent eū gentibus. ad de
ludendum. et flagellandum. et cruci
figendū. Et testia die. resurget.

Tunc accessit ad eū mater filiorū zebe
dei cum filiis suis. adorans et petens aliqd
ab eo. qui dixit ei. Qd uis. Ait illi. Dicut se
deant hi duo filii mei. unus ad dexte
ram tuam. et unus ad sinistram in
regno tuo. Respondens autē iēs. dixit.
Nescitis. quid petatis. Potestis bibere
calicem. quem ego bibiturus sum.
Dicunt ei. Possumus. Ait illis. Calicē
quidē meū bibetis. sedere autem ad
dexterā meā et sinistrā ñ est meum
dare uobis. sed quib. paratum est

a patre meo;

Et audientes decem indignati sunt
de duobus fratribus. Ihs autem uocauit eos
ad se. et ait. Scitis quia principes
gentium dominantur eorum. et qui maiores
sunt potestatem exercent in eos.
Non ita erit inter uos. Sed quicumque
uoluerit in uobis maior fieri. sit
uester minister. Et qui uoluerit in
uobis primus esse. erit uester seruus.
Sicut filius hominis non uenit mini
strari. sed ministrare. Et dare ani
mam suam redemptionem pro multis.
Et egredientibus illis ab hiericho. secuta
est eum turba multa. Et ecce duo
ceci sedentes secus uiam. audierunt
quia Ihs transiret. Et clamauerunt
dicentes. Dne miserere nri fili dauid.
Turba autem increpabat eos ut tacerent.
At illi magis clamabant dicentes.
Dne miserere nri fili dauid. Et stetit
Ihs et uocauit eos. et ait. Quid uultis
ut faciam uobis. Dicunt illi. Dne. ut
aperiantur oculi nri. Misertus autem eorum
Ihs tetigit oculos eorum. Et continuo
uiderunt. et secuti sunt eum.

Duo caeci sunt. Iudeos et gentiles significant. quod alter scripturam legem. alter naturalem sequens. sine expo. id est sine ueraua caeci fuerant. cum appropinquarent hierosolymis

Et cum appropinquassent
hierosolymis. et uenissent bethfage
ad montem oliueti. Tunc Ihs misit
duos discipulos. dicens eis. Ite in
castellum quod contra uos est. Statim
inuenietis asinam alligatam. et pullum

Bethfage. domus buccae siue maxillarum. Bethania domus obedientiae. Mons oliueti. ipsum dnm quinos unctione sua saluat

Duos discipulos mittit. propter geminam dilectionem dei et proximi. duos mittit. id est petrum qui cornelium ad fidem xpi conuertit. et philippum qui samariam et asinam peccatis alligatam predicauit. Asina iudeos. pullus gentes significat. Dns omnium. cuius est terra et plenitudo

liasion. ecclesia est fidelium. Ecce. uidere pi carnali aspectu. sed spiritali intellectu. Operasturum eius aspicere. non scemauisionis eius. Ag. Rex tuus uenit tibi. Si uoluerit. uenit tibi uos saluetur. Si pi intellexeris. uenit contra te ut perdat te. Job. Eunt et apti. soluerunt asinam et pullum. qd ministerium illorum fuit. uirtus autem et auctoritas xpi

tudo uestimento tegitur. sicut naturalia mala carnis nre peccatis et gratia diuina tegun-

L. Uidere differentias uniuscuiusq; psone. Apti. Uestimenta turba fronde. tramos.

id est uerba atq; sententias patrum eorum eloquio excerpunt. et hoc in uiatu ad auditorum animum uenientes humili praedicatione sumittunt.

ch ccvii vii
l c i

R. Primo templum dni ad uiti formam nobis religionis quam sequam ostendit osanna. saluanos. hebraicum est. & significat qd ad uenm xpi salus sit mundi.

ch ccviii ii
ch cxviii
lv ccxxxiii

Hoc autem factum est ut adimpleretur qd dictum est per prophetam dicentem; Dicite filiae sion. Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. sedens super asinam & pullum filium subiugalis.

Euntes autem discipuli. fecerunt sicut precepit illis ihs. Et adduxerunt asinam & pullum. et imposuerunt super eos uestimenta sua. et eum desuper sedere fecerunt; plurima autem turba. straueruntuestimenta sua in uia; Alii autem cedebant ramos de arboribus. & sternebant in uia.

ch ccviii i
ch cxviii
lv ccxxxiii
l c

Turbae autem quae precedebant. et quae sequebant. clamabant dicentes; osanna filio dauid. benedictus qui uenit in nomine dni. osanna in altissimis;

ch ccx i

Et cum intrasset hierosolima. commota est uniuersa ciuitas. dicens; quis est hic. Populi autem dicebant; hic est ihs propheta. a Nazareth galileae;

ch ccxi i
ch cxxi
lv ccxxxviii
l xxi

Et intrauit ihs in templum dei. et eiciebat omnes uendentes et ementes in templo. & mensas nummulariorum. et cathedras uendentium columbas euertit; Et dicens. Scriptum est. domus mea. domus orationis uocabitur; Uos autem. fecistis illam spelunca latronum.

ch ccxii
l ci

Et accedentes ad eum caeci et claudi in templo. et sanauit eos.

ch ccxiii
lv ccxxxv

Uidentes autem principes sacerdotum et scribae mirabilia quae fecit. et pueros clamantes

Intrauit ihs in templum

L. Notandum uero qd iste introitus xpi hic in hierusalem ante quinq. dies paschae in quo mysterium sacrosanctae passionis suae implere decreuerat factus est. Joh dicit. Ante vi dies paschae. uenit hic

Templum quoq. dei et domus est. Ipsa mens et conscientia fidelium

Uisum est suae potentiam in templo dns ostendit calumniatoribus. ut quod illi clamabant uerbis. ille factis ostenderet.

Mihi inter omnia signa quae fecit ihs. hoc uidetur esse mirabilius. quod dum homo. & illo in tempore contemptibilis. et in tantum uilis ut postea crucifigeretur. Ista mira faceret

intemplo·et dicentes· osanna filio dd·
indignati sunt· et dixerunt ei; Audis quid
isti dicunt· Ihs autem· dicit eis; Utique·
Numquam legistis· quia ex ore infantium
et lactantium perfecisti laudem·
Et relictis illis· abiit foras extra ciuitatem
in bethaniam· ibiq· mansit; Mane autem
reuertens in ciuitatem· esuriit; Et uidens
fici arboreum a secus uia· uenit ad
eam· et nihil inuenit in ea· nisi folia
tantum; Et ait illi; Num quam ex te fructum
nascatur in sempiternum; Et arefacta est
continuo ficulnea; Et uidentes discipuli·
mirati sunt dicentes; Quomodo continuo aruit·
Respondens autem Ihs· ait eis; Amen dico uobis·
si habueritis fidem· et non hesitauerit is;
Non solum de ficulnea facietis· sed· et si
monti huic dixeritis· Tolle· et iacta
te in mare· fiet;
Et omnia quaecumq· petieritis in ora
tione credentes· accipietis·
Et cum uenisset in templum· accesserunt
ad eum docentem principes sacerdotum
et seniores populi· dicentes; In qua
potestate hec facis· Et quis dedit tibi
hanc potestatem· Respondens Ihs· dix
eis· Interrogabo uos et ego unum sermonem
que si dixeritis mihi· et ego uobis dicam·
In qua potestate haec facio; Baptis
mum iohannis· unde erat· e celo· an ex
hominibus· At illi· cogitabant inter
se dicentes· Si dixerimus e celo· dicet

Et relictis illis· abiit in ciuitatem
99 N. Ihs abscondit se· Unde et
paulus dicit· date locum irae·
quanta humilitate nam proximi
ferre debeat ppendat homo· si
furores irascentium abscondendo
se declinauit ds· Nemo ergo se
contra accepta contumelia ser
gat· Nemo contumelias contumelias
reddat· Imitatione dni di glori
osius est· iniuriam tacendo fugere·
quam respondendo superare· Dicen
Ego gladium meum non quero·
L Reliqit incredulos· quia in illa
urbe maxima· nullum hospitem inuenit
h Arbor sinagoga iudeorum·
Uia xpm signat· qui in uia eum
erant· sed non crediderunt in eum·
Folia tradiones iudaicas
Mane lucem· meridies passionem
xpi· Esuriens salutem credentium
Sicut arbor folia ut truncus remanerent· & fracti ramis· radix
uiueret· quia in fine sti iudei
In xpm credituri sunt· Implentur q·
scriptura· Et arbori spes
dicunt sacerdotes ad ihm
h In qua potestate hec facis·
Et quis dedit· Manifesto di
filium negant· quem putant non
suis· sed alienis uiribus signa facere
L Baptismum iohannis·
quem confitemini in qtum de
celo habuisse prophetam· mihi testi
monium phibuit· & a illo audistis
In qua potestate hec facio·
R omnes ergo gregis multitudines
iohannis receperant baptismum·
& sicut habebant ut pphetam·
Amen dico uobis· N· quod non
necessarie parti· flexis genibus
ad monitum dni promissionis suae
ut maiorem longius iuxta fidem poten
tis agerent· Et mane facto inuenit
reuersus mane non fructum relicto
fructu arb· sed quantum ipsi
opus habuerant·

Iste homo dr intellegitur qui omnes homines quos naturaliter creauit patro di igit
Habebat duo filii. qui in luce parabolis describuntur Et zacharias propheta duas
uirgas dicit. id est duos filios. Unam uocauit decorem. alteram funiculum appellauit
primus filius. id est gentilis populus qui naturalis legis notitiam audiuit. quod tibi
uis facere et fieri. alteri si feceris. qui sub hac continentia respondit. Nolo. Postea in
aduentu saluatoris egit penitentiam. Sed populus iudaorum qui respondit mori si.
Omnia quecumque dixeris faciemus. quia uter fecit patris familias filio. seipsum putauit esse heredem.
Alii simpliciter putant istam esse parabolam peccatorum & iustorum.

Hic cexviii sat

Quid uobis uidetur. Nobis quare ergo non credidistis illi.
Si autem dixerimus. ex hominibus timemus turbam. omnes enim habent iohannem. sicut prophetam. Et respondentes
ihu. dixerunt. Nescimus. Ait illis et ipse
Nec ego dico uobis. In qua potestate hec facio
Quid autem uobis uidetur. Homo quidam
habebat duos filios. et accedens ad primum
dixit fili. uade hodie operare. In uinea
mea. Ille autem respondens. ait. Nolo
postea autem penitentia motus. abiit
Accedens autem ad alterum. dixit similiter
Ait ille respondens. ait. Eo domine. & non
ait. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris.
Dicunt. Primus. Dicit illis ihs. Amen dico
uobis. quia publicani et meretrices
praecedunt uos in regno dei. Uenit enim
ad uos iohannes in uia iustitiae. et non
credidistis ei. Publicani autem & meretrices. crediderunt ei. Uos autem uidentes
nec penitentiam habuistis postea. ut crederetis

m cexxiii
cf cxxviii
Lu cexli

Aliam parabolam audite. xx

Homo erat paterfamilias. qui plantauit
uineam. et sepem circumdedit ei. et fodit
in ea torcular. et aedificauit turrim. et
locauit eam agricolis. et peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum
appropinquasset. misit seruos suos ad
agricolas. ut acciperent fructus eius.
Et agricole apprehensis seruis eius. Alium
ceciderunt. Alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus

Homo erat pater fam
Homo iste. dr omnipotens
uinea ecclesia uel domus dei. ou
Sepem circumdedit ei. id est
scorum angelorum auxilia dedit
Fodit in ea torcular. id est
altare. Et locauit agricolis
quos alibi uineae operarios
appellat
peregre profectus est. Non loci
mutatione. Sed abire dns sui
dedit uineae. ut uinitoribus
liberam operandi arbitrium
derelinquat
Serui qui primi missi sunt. sci
patriarchi fuerunt. Postea
dns uineae et suos prophetas
misit. Nouissime filium suum misit
Heredem filii. sci et ecclesia. cum eis et congregata degentibus. Quam etiam p mortem
ei pater reliquit. sed ipse xps filius dei uiui eam sua sacro sancta morte mirabiliter ad quisiuit
quia resurgendo illam possedit. Extra uineam hereditatem uineae trucidatur. quia pro
ihs xps ut sanctificaret p suum sanguinem populum. extra portam passus est

et fecerunt illis similiter. Nouissime
aut. misit ad eos filium suum dicens, uere
bunt filium meum. Agricole autem uidentes
filium. dixerunt intra se, hic est heres.
uenite occidamus eum. et habebimus
hereditatem eius, Et apprehensum eum
eiecerunt extra uineam. et occiderunt.
Cum ergo uenerit dominus uineae.
quid faciet agricolis illis. Aiunt illi
malos male perdet. et uineam locabit
alius agricolis. qui reddant ei fructum
tempori b. suis, Dicit illis iesus, Nunquam
legistis in scripturis. Lapidem quem
reprobauerunt aedificantes. hic factus
est in caput anguli. A domino factum est
istud. et est mirabile in oculis nris.
Ideo dico uobis. quia auferetur a uobis
regnum dei. et dabitur genti facienti fru
ctus eius, Et qui ceciderit super lapidem
istum. confringetur. Super quem
uero ceciderit. conteret eum,
Et cum audissent principes sacerdotum
et pharisei. parabolas eius. cognouerunt
quod de ipsis diceret, Et querentes
eum tenere. timuerunt turbas,
Quoniam sicut prophetam eum habebant
Et respondens iterum. dixit iterum in para
bolis eis dicens. Simile factum est regnum
hominis regi. qui fecit nuptias filio
suo. Et misit seruos suos uocare in
uitatos ad nuptias. et nolebant
uenire. Iterum misit alios seruos.

eiectus extra uineam et occisus est. quia prius ab inorantium cordo repulsus. a do
le crucis aldictus est. Lapis angularis xpsc. duos condens in semetipso popu
los in unum templum dei.

I. Aliquotiens diximus regnum de
scripturas sacras intelligi. qs
abstulit dns a iudeis et nobis
poruerant fidem tradidit
Aliud est enim offendere ve
Aliud enegare xpm. qui
peccator. et tamen illi credit
cadit quidem super lapidem et
confringitur. sed tamen omnino
contritus. Resuruaturum
patientiam dei ad penitentiam
fratrum.

Regsat luc clxxx

Qm greg pp. sca luc clxxxi

hoc distare fris km in mundi delicias
corporis et cordis solet. qt corpo
ralos delitio cupi habentur. grauiter
in desiderium accendunt. eum
uero habitu edunt. comedo to
protinus in fastidium pfacietate
uertunt. At contra spiales delitio
cupi habent in fastidio sup
eum uero habentur in desiderio
Ut pl. Gustate et uidete qm dns
Ecclesiastes dicit. Suauitatem eius
qm agnoscetis. si hanc minime
gustatis. homo qdam fecit cenam mag
qui iste homo. nisi ille loq
per prophetam dicit. et homo. et
qs cognoscet illum. quis hoc cenam
quia sacietatem nobis dulcedinis
interne preparauit. q cum multos
sed pauci uenium. quia pnumquam
ipsi qui eis fidem subiecti sunt.
Ecce noui conuiuio male uinen
do contradicunt. Misit seruum
quid hoc agit. nisi finis. est
mundi. Nos in greaplos in quos
finis sclorum deuenerunt.
Non omnium debem excusare conui
uium dei. cum uos admoneo ad
contemptum sedi. Inuitare uos uenio
ad cenam dei. Nomo mo pnomode
spiciat. magnos delitie quas
uobis dip mitto.
Ad diuinam cenam conuiuium. et
excusamus. Primum dix. Villam emi.
Quid per villam nisi terrena substantia
figurat. Exit ergo uidere illa.
uia sola exterior a cogitat propter substantiam. Alii dix. Iugaboum. quid in his nisi. corporis
ons sus accipimus. qui tres q. iugaboum. quia in utroq. sexu geminantur
Recte eos curiositas designat. Dum dicit rogo te. et tamen uenire contemnit. humilitas
sena tinuoco. superbia iniactionem. Nam cum dicim culiba puso. Conuiuio te dm sequere.
respondit orap meq pocatorsum hoc facere pm possum. qd aliud agit nisi rogat et excusat

dicens. Dicite inuitatis. ecce prandium meum paraui. Tauri mei et altilia occisa. et omnia parata. uenite ad nuptias. Illi autem neglexerunt. et abierunt alius in uillam suam. Alius uero ad negotiationem suam. Reliqui uero tenuerunt seruos eius. et contumelia affectos occiderunt. Rex autem cum audisset irratus est. et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos. et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiae quidem paratae sunt. sed qui inuitati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum. et quos cumque inueneritis. uocate ad nuptias. Et egressi serui eius in uias. congregauerunt omnes quos inuenerunt malos et bonos. et impletae sunt nuptiae discumbentium. Intrauit autem rex. ut uideret discumbentes. Et uidit ibi hominem non uestitum uestem nuptialem. et ait illi. Amice. quomodo huc intrasti. non habens uestem nuptialem. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis manibus eius et pedibus. mittite eum in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Multi autem sunt uocati. Pauci uero electi. ℣.

XXIII

Tunc abeuntes pharisei consilium inierunt. ut caperent eum in sermone. Et mittunt ei discipulos suos. cum herodianis. dicentes. Magister

Aliis autem dixit. Uxorem duxi. propter hoc fecunditatem prolis. quae quidem uxor nisi uoluptas carnis accipitur. sed desideria exponunt uoluptatis. Et ideo prouidens significari potest per incertum in uia. Exit enim in platea. Ecce quod terrenae substantiae plus iusto incubat. quod labori curiositatis insudat. quod carnalibus desideriis inseruit. spiritalis conuiuii opulas respuit. et quaeuis superbi renuunt. pauperes uocantur. Apte ergo quod infirma mundi elegit deus. ut confundat fortia. Debiles quod in suo iudicio apud semetipsos infirmi. Caeci. quod nullum in gentilium habent. claudi quod recto gressu non habent. Ut illo euangelice. Inseruisti domino quanti mercenarii in domum Domini fecerunt. ut imperasti. Multi ex iudaea collecti sunt. sed adhuc locus uacat in regno. ubi suscipi debeat numerositas gentium. Docuit significatione psalmusta dicit. Tunc exultabunt omnia ligna silua. ante faciem domini quoniam uenit. Notandum uero quod in hac inuitatione festiua non dicit inuitati sed compelle intrare. Uocati et uenire contemnunt. quod bonum quod intellegunt non faciunt. Uocati et uenire nolunt. quod acceptam intellectus gratiam operando perficiunt. Quidam uero sic uocantur ut compellantur. Sunt enim nulli quod bona facere intellegunt. sed haec facere desistunt. His plerique contingit. ut eos in carnalibus suis desideriis mundi huius aduersitas fortiat. et ipsi semetipsos deprehendentes ad dominum corda conuertunt. Valde ostendit tremenda sententia quae prius subinferetur. Intentat hanc cordis aures percipere fratres et domini mei. Inquantum peccatores fratres mei. Inquantum uestri domini mei. ut tanto caeuinus sentiatis in examine. quanto nunc audistis formidolosius in praedicatione. Attenti. Dico autem uobis. quia nemo. Ecce uocat per se. per angelos. per patres. per prophetas. per apostolos. per pastores. uocat et per nos. Uocat et per miracula. per flagella. per prospera. uocat aliquando per aduersa. Nemo contonat. nec dum uocatus excusat. cum uolunt intrare per ualeat. Unde salomon dicit. Tunc inuocabit. et non exaudiam. mane

sup sub cesare augusto iudea subiecta. romanis. quando in toto orbe celebrata. scriptio stipendiaria. ostaeft in populo magna seditio de reddendis tributis.

Scimus quia uera es. et uiam dei in uerit-
tate doces. et non est tibi cura de aliq;
Non enim respicis personam hominum,
Licet ergo nobis. Quid tibi uidet. licet
censum dare caesari. an non. Cognita
autem ihs nequitia eorum. ait, Quid me
temptatis hypocritae. Ostendite mihi
Nomisma census, Attulerunt ei
denarium; Et ait illis ihs, Cuius est
imago haec et superscriptio. Dicunt
ei. Cesaris, Tunc ait illis, Reddite
ergo quae sunt caesaris caesari. et
quae sunt dei deo; Et audientes mirati
sunt. et relicto eo abierunt,
Nilla die accesserunt ad eum saducaei.
qui dicunt resurrectionem non esse. et
interrogauerunt eum dicentes, Magister.
Moyses dixit, Si quis mortuus fuerit.
non habens filium. ut ducat frater eius
uxorem illius. et suscitet semen fratri
suo; Erant autem apud nos septem fratres,
Et primus uxore ducta. defunctus est.
& non habens semen. reliquit uxorem
suam fratri suo; Similiter secundus. et ter
tius. usq. ad septimum; Nouissime autem
omnium. et mulier defuncta est;
In resurrectione ergo. cuius erit de
septem uxor. Omnes enim. habuerunt eam;
Respondens autem ihs. ait illis. Errati.
nescientes scripturas. neq. uirtutem dei,
In resurrectione enim. neq. nubent.
Neq. nubentur. sed sicut angeli dei in

m Blanda et fraudulenta interrogatio. illuc prouocat respondere ut magis cesarem quam dominum timeat.

h Ostendite inquit ihs mihi pecuniam cens. hoc est genus nummi. quod pro cenno nummis imputabatur. simul habens et imaginem cesaris.

To Hic cesarem pro puto aug. sed tyberium significari pruzgnum est. qui in loco successerat utrique. sub quo ihs exp passus est. hypocritae ergo appellat. qui aliud est. & aliud simulat.

Am Reddite ergo cesari nummum tributum et pecuniam. do aut decimas. et primitias. et oblationes et uictimas.

Aq quemadmodum cesar a nobis exigit impressionem imaginis sue. sic et dei. ut quemadmodum illi reddit nummus. sic deo anima reddat. lumine uultus eius illustrata atq; signata. PL. Signatum est super nos lumen.

de septem fratribus.

R Mystice septem hi fratres sine filius defuncti. quibusq. reprobis congruunt. qui per totam huius seculi uitam quasi per septem diebus uoluntur. a bonis operibus sterriles existunt. quib. uitam miseram post praereptas. ad ultimum mundana conuersatio. quam illi absq. fructu uitalis operis exegerant. quasi uxor infecunda transibit.

h Propterea errate. quia scripturas nesciunt. Et quia scripturas ignorant. consequenter nesciunt uirtutem dei. hoc est enim xpm qui est dei uirtus. & dei sapientia.

m Sunt sicut angeli dei. qui gloria resurrectionis innouati. absq. ullo mortis motu. perpetua fruuntur uisione dei.

dico uobis. quia nemo uir. mo. consurgent & non inuenietur. hinc et in euangelio fatuis uirgo dicit. Am dico uobis. nescio uos. Nonne uiri sunt audem dicere ut omnia relinquatis. sed tamen simultis omnia et uirtutem retinendo relinquitis. si sic temporalia gentis. ut tamen tota mente ad aeterna tendatis. Hinc ait apostolus dicit. Tempus breue est. Reliqui sunt. qui habent uxores. tamquam non habentes sint. Q flent. & q gaudent. & q emunt. & q utuntur hoc mundo. tamquam non utantur. propter enim figuratum mundi. quicunq. igitur mente tota amte diligunt. et spe certa eterna omnia. non ad desiderium. sed usum assumunt.

h Congregatis pharisei in unum. tentim xpm multitudine sua uincerent atq; terrore
In his duobus mandatis uniuersa pendet. Ad illo refertur. ibi finem habet & pfoc

De duabus tabulis mosi.

Ag Lex tota in duobus preceptis.
& lex in duab. tabulis scripta est
Tria in una tabula precepta ad
dn pertinentia posita fuerant.
Septem in altera tabula ad pximu
In prior tabula scripserat
Primum pceptu. e. In ma tabula
I Ego sum dns ds tuus. ps habebis
dos alienos.
II Non assumes nomen dni tui in ua
num. Non enim habebit dns ip
sontem eum qui assumpserit
Ag Jesum xpm di filium confitem.
Non accipiamus in uanum. ut
putemus eum factum. uel ali
quam esse creaturam per quem
facta sunt omnia.
III Memento ut diem sabbati
sanctifices. Omne opus seruilem
facietis in eo. Quia uere ter
iesus ds. id est pat & filius et spis
tus unus est ds. Ip
spus sc hoc. e. in dono
dei. requies sempi
terna promittitur.

In altera uero tabula.
I Honora patrem tuum et
matrem tuam. ut sis longeuus
II Non occides.
III Non moechaberis.
IV Non furaberis.
V Non falsum testimo
nium dices.
VI Non concupisces
uxorem proximi tui
VII Non con
cupisces rem proximi tui.
Ag Hec septem iungamus
illis tribus superioribus ad
dilectionem dei pertinentibus & cantem.
dm canticum nouum.
Si enim uolumus cantare
canticum nouum hominum nouum
quib. saluator etiam dedit
mandatum nouum. ut diligamus
inuicem sicut ipse dilexit nos.
h Notandum contra malos magist.
ergo quod hec sententia dni
generaliter aduersus omnes magistros dictasit. qui grandia iubent. & minora facium

Ch ccxxv
ch cxxxiiii
Lv ccxlv

Ch ccxxvi
ch cxxxiiii
Lv ccxlvii

Ch ccxxvii
Solvs

Talos enim sunt nunc ip discreti sacerdotes qui omnino iustitiam populo mandant.
Ipsi nec modicum seruant. Si enim peccanti homini graue penitentie pondus imponitur
processo est ut aut penitentiam reiciat. Aut suscipiens dum ferre non potest. scandalizatus amplius peccet.

caelo. De resurrectione autem mortuorum
ps legistis quod dictum. e. a dno. dicente
uobis. Ego sum ds abraham. et ds isaac.
et ds iacob. Non est ds mortuorum. sed
uiuentium. Et audientes turbe. mi
rabantur in doctrina eius. Pharisei
autem audientes quod silentium impo
suisset saduceis. conuenerunt in unum. &
interrogauit eum unus ex eis legis docto.
temptans eum. Magister. quod est man
datum magnum in lege. Ait illi ihs. Dili
ges dnm dm tuum. ex toto corde tuo. &
in tota anima tua. et in tota mente tua.
Hoc est maximum. et primum mandatum.
Secundum autem. simile est huic. Diliges
proximum tuum. sicut te ipsum. In his duob.
mandatis. uniuersa pendet. & pphete.
Congregatis autem pharisei. interrogauit
eos ihs dicens. Qui uobis uidet de xpo.
Cuius filius est. Dicunt ei. dauid
Ait illis. Quomodo ergo dauid in spu
uocat eum dnm dicens. Dixit dns dno
meo. sede a dextris meis. donec pona
inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
Si ergo dauid uocat eum dnm. quomodo
filius eius est. Et nemo poterat respon
dere ei uerbum. Neque ausus fuit
quisquam ex illa die. eum amplius interrogare
Tunc ihs locutus. e. ad turbas. et ad disci
pulos suos dicens. Super cathedram
mosi sederunt scribe et pharisei. Omnia
ergo quaecumq. dixerint uobis.

Ch ccxxvi
ch cxxxiiii
Lv ccxlvii

Ch ccxxvii
Solvs

regis
mandatum
cxxxi

seruate et facite, Secundum opera
uero eorum nolite facere, Dicunt
enim et non faciunt,

Alligant autem onera grauia et
impostabilia et imponunt in hu
meros hominum. digito autē suo
nolunt ea mouere,

Omnia uero opera sua faciunt. ut
uideantur ab hominibus, Dilatant
enim filacteria sua et magnifi
cant fimbrias, Amant aut primos
recubitus in cenis et primas cathe
dras in synagogis et salutationes
in foro. et uocari ab hominibus rabbi,

Vos aut nolite uocari rabbi, Unus ē
enim magister uester, Omnes autē
uos fratres estis, Et patrē nolite
uocare uobis sup terrā, Unus est
enim pater ur qui in celis est, Nec
uocemini magistri quia magister
uester. unus est xps,

Qui maior est uestrum erit minister
uester, Qui autē se exaltauer humili
abit et qui se humiliauer exaltabit

VAE AUTEM UOBIS SCRIBE XXIIII
et pharisei hypochrite. qui claudi
tis regnū celorū ante homines, uos
enim non intratis. Nec intro eun
tes sinitis intrare

Vae uobis scribae et pharisei hypo
chrite. qui comeditis domus uidu
arū orationes longas facientes orantes

Ubi scribebant ph x uerba legis
h Pharisei scribebant in membra
nulis decalogum morsi. compli
cantes ea et ligantes in fronte et
in capite suo. philacteria
h Pittaciola illa decalogi.
pharisei philacteria uocant.
quicumq. enim habuissent ea
quasi ob custodiam et muni
mentum sui habuerunt. non
intellegentes in corde illa esse
postanda non corpore
h Sic et superstitiose muli
erculae in crucis ligno. et
in parabolis sci euglii faciunt.

qui clauditis regnū celorū
h Omnis ceste magister q uerbo
praedicat homines et edificat.
sed scandalizat malis operib.
displos suos. claudit ante eos
regnum celorum
Io habent scribe et pharisei le
gis et prophetarum notitiam.
sciunt xpm esse filium dī. non
ignorant eū natū ee de uirgine.
sed hoc ipsū infideliter negant.

Io ch. de profundo impietatis

Nequeso accidat unquam cuiquam fideli. quod impius solet Impius cū in pfm mal
on enim peccatorum multitudo in desperationem adducit animam. sed impietas
propterea salomon n dixit. quia omnis peccator cū in profundū malorū uenerit con
mnit. Xps enī pro impius et peccatorib. passus est. ut n desperent si penituerint ueniā
sed quid dicit. Impius inqt si uenr in pfundū malorū. contēnit ueram penitentiam

qui circumitis mare
h proselytum aduenam quem
circuncidebant. & quem lege
docebant seruanda appel
Tripice autem maris et terre
peregrinatione significatur.
Iudeos in toto orbis finib.
sco cuncto obtrectatores.
L Filius autem perditionis uel gehenne
quomodo filius huius mundi
dicuntur. Vocatur filius ge
henne ad illam preparatus.
non ex illa gentur. Unusquisq.
enim cuius opera agit. eius
filius appellat. siue di. siue
peccati. de templo et altari.
Ia Templum enim uel altare ad
gloriam dei pertinet. & ad hominum
spiritualium salutem. Iudei aurum
quo ipsi deleectabantur. et dona
quib. ipsi pascebantur. et uiuera
essodiebant. Totum autem
faciebant pro ob diuitiarum.
sed ob diuitiarum cupiditatem.
Spiritus templum et
altare ipse xpc. aurum et donum
laudes & sacrificia pro eum.
quae in eo per eum offerimus.
Non enim illo haec. sed ista per
illum sanctificantur. de camelo
h Camelum pure iudicium et
misericordiam et fidem signat.
Culicem. decimas mentae. anet.
& cimini. & reliquorum uiliu
olerum. Hoc itaq. capitulo
arguit eos auaritie. quia
studiose etiam uiliu olerum
decimas exigant. et misericordiam
iudicium. et fidem negligebant.
Ac Opportuit et illa non omittere
! dest domos uiduas fructuum
terrenorum.
h Possumus per allegoriam ad iudeos
referri. qui misericordiam barabbam &
xpm crucifixerunt.
Ac Per culicis nomine per absurdo
figuram sedriosus homicida.
Et cameli nomine propter
humilitatem subeundam
onerum magnitudinem con
gruent intellegit omnipotens.
de culice et usu illius.
h L Calicis namq. usus interior est. quisi obsorduerit. quid proficiet lotus exterior. Atq. ideo
Interioris conscientie nitor est obtinendus. ut ea quae corporis sunt forinsecus lauentur
Sepulcri qq. eos comparauit. q. prestant foris in anim. uerbis lustrigspecie. habent uero intra se
conscientie sue mortis q. fetorem.

Propter hoc. amplius accipietis iudicium.
Vae uobis scribae & pharisei hypocritae. qui circumitis mare et aridam.
ut faciatis unum proselytum. Et cum
fuerit factus. facitis eum filium gehen
nae. duplo quam uos.
Vae uobis duces caeci. qui dicitis qui
cunq. iurauerit per templum. nihil est
qui autem iurauerit in auro templi
debet. Stulti et caeci. quid enim
maius est aurum. an templum quod
sanctificat aurum. Et quicunq. in altari iurauerit
nihil est. Qui cunq. autem iurauerit
in dono quod est super illud. et debet.
Caeci quid enim maius est donum. An
altare. quod sanctificat donum. Qui ergo
iurat in altari. iurat in eo. & in omnib.
quae super illud sunt. Et qui iurauerit
in templo. iurat in illo. &
in eo qui habitat in ipso. Et qui iurat
in celo. iurat in throno dei. et in eo
qui sedet super eum.
ch ccxxxiii
Lu cxxxvi
Vae autem uobis scribae et pharisaei
hypocritae. quia decimatis mentam
et anetum. et cyminum. & reliquistis
quae grauiora sunt legis. iudicium.
et misericordiam. et fidem. haec
oportuit facere. et illa non omittere
ch cc
Lu
Duces caeci. excolentes culicem. camelum
ch ccxxxv
Lu cxxxv
autem glutientes.
Vae uobis scribae et pharisei hypocritae.
qui mundatis quod de foris est

Non enim propter amorem ueritatis & pietatis hoc fecerunt. sed propter fauorem uanglauis.
Et ideo ꝗ manumenta prophetarum ornare. sed interfectores prophetarum imitari scelerisa.

calicis et parapsidis. Intus autem
plenisunt rapina et immunditia.
Et pharisee caece. munda prius quod
intus est calicis et parapsidis. ut
fiat et id quod deforis. ē mundū.
Vae uobis scribe et pharisei hipo
chrite. quia similes estis sepulchris
dealbatis. quae a foris parent homi
nib. speciosa. Intus uero plena sunt
ossib. mortuorū. et omni spurcitia.
Sic et uos a foris quidem parētis
hominib. iusti. Intus autem pleni
estis. hipochrisi et iniquitate.
Vae uobis scribae et pharisei hipochrite.
qui aedificatis sepulchra prophe
tarum. & ornatis monumenta iustorū.
et dicitis. Si fuissemus in dieb. patrū
nrorū. Non essemus socii eorum In
sanguine prophetarū. Itaq. testi
monio estis uobismetipsis. quia
filii estis eorū qui prophetas occider.
Et uos implete mensura patrū uroru.
Serpentes. genimina uiperarum.
qm fugietis a iudicio gehenne.
Ideo. ecce ego mitto ad uos. prophe
tas. et sapientes. et scribas. et ex
illis occidetis et crucifigetis. et ex
eis flagellabitis in sinagogis uris.
et persequemini de ciuitate In ci
uitatem. ut ueniat super uos omnis
sanguis iustus. qui effusus est super
terram. A sanguine abel iusti.

Innat. scī stephani protomr.
h Hoc ad personam dni nri ihu xpi
pertinere nulli dubium est. cogt.
caput omnium fidelium occidendus esset a bis.
Ac hoc prius dixit. hoc quod
illis defuit uos implete. patres
ceteri uri intfecerunt seruos.
Vos dnm crucifigite. Et seruus
quippe lapidatus. ē stephanus.
petrus crucifixus. & alii uario
mortis genere occisi sunt.
Moris est sacrarū scripturarum
duas sepe generationes hominū.
malorū scilicet bonorūq. com
putare. de ꝗ bonorū & mat.
omniū quoq. iniquorū a cain
usq. in finē seculi una generatio.
Atq. simul omniū bonorum. ab
abel iusto usq. in finem seculi
una generatio computatur.
Sequit. A sanguine usq. ad altare
do abel quin sit iustus nulla
dubitatio est. & iustarum
generationum significat.
Similiter zacharias filius barachie
filio ioiade sacerdotis. quē inter
occiderunt templū iudei & abaye.
h Barionas benedictus dni. &
ioiadas iustitia interpretatur.
quibus iustus dns in fine dieū
rus benedicit. Nonne ben patris.
Et Tom in eugio dr. Videns ciu
tatem floui super illā. Non omni
saxa et aedificia plangit ciui
tatis. & uocat ea sed habitatores
Hoc genus de gallina Quidq
animantis id de gallina magnū
affectū habet in filios suos. ita
ut eorū infirmitates affecta
& ipsa infirmet. Alis enim suis
eosdem filios protegit. Sic et ā.
magna sapientia dī. p carnis
suscepti ōnē quodam infirmata
compassa & quasi protegit ip
firmitatem nostram.
Quotiens uoluimus retro pphetas
a semisses eos idem dns retatur
de penitentia iudeorum
h habent iudei datum sibi penitentię tempus. confitcantur
Et xpi ora conspicient. Nisi penitentia egeritis et uero con
fitemini qui uenit. id est xpm benedictum patris. de quo omnes prophete cecinerunt filium
omnipotentis patris. facie mea iudebitis. nec amo benedici in aeternum mereamini

usque ad sanguinem zacharie filii
barachiae. quem occidistis inter tem
plum et altare. Amen dico uobis. uenient
omnia hec omnia super generationem istam. XXV

HIERUSALEM HIERUSALEM
quae occidis prophetas. et lapidas eos
qui ad te missi sunt. Quotiens uolui con
gregare filios tuos. quemadmodum
gallina congregat pullos suos sub alas.
et noluisti. Ecce. relinquetur uobis do
mus uestra deserta. Dico enim uobis. Non
me uidebitis amodo. donec dicatis.
Benedictus qui uenit. In nomine dni.

Et egressus ihs de templo. ibat. Et acces
serunt discipuli eius. ut ostenderent
ei aedificationem templi. Ipse autem
respondens. dixit eis. Uidetis hec omni
Amen dico uobis. Non relinquetur hic
lapis super lapidem. qui non destruatur

Sedente autem eo super montem oliuet
Accesserunt ad eum discipuli secreto.
dicentes. Dic nobis quando hec erunt.
& quod signum aduentus tui. et consu
mationis saeculi. Et respondens ihs.
dixit eis. Uidete. ne quis uos seducat
multi enim uenient in nomine meo.
dicentes. ego sum xpus. et multos seducent.

Audituri enim estis proelia. et opini
ones proeliorum. Uidete ne turbemini
Oportet enim haec fieri. sed nondum e
finis. Consurget enim gens in gentem
& regnum in regnum. et erunt pestilentiae

Oratte ut non fiat fuga uestra
hieme uel sabbato. Ipse
Si decaperit urbem hierusalem uoluerimus accipere. quando autem
et uespasiano capta est. orare debent ne fuga eorum hieme
uel sabbato fiat. quam
alterum duritia frigoris prohibet ad solitudinem pergere in
montib. desertisque latitare. In
alterum autem transgressio legis est si
fugere uoluerint. aut omnino immi
nens si remanserint. Sic autem de
consummatione mundi intelle
gitur. hoc praecipit ut non refri
gescat fides nostra et in xpm caritas
neque ut otiosi in operibus torpeant
uirtutum sabbato. Notandum
autem quod hanc dni sententiam
secundum matheum. alia sententia
apud lucam illustratur. Atten
dite inquit uobis. ne forte gra
uentur corda uestra in crapula
et ebrietate et curis huius
uitae. et super ueniat in uos
repentina diesilla. Tanquam
laqueus enim super ueniet in omnes
qui sedent super faciem orbis terre
Uigilate itaque omni tempore ora
ntes. ut digni habeamini fugere
ista omnia quae futura sunt.
Hec intelligitur fuga quam
matheus commemorat quae
non debet fieri hieme et sabbato
Ad hiemem autem pertinent
curae huius uitae. quas lucas apte
posuit. Ad sabbatum autem crapula
et ebrietas. Curae quippe tristes sunt
uelut hiems. crapula uero et e
bietas carnalis laetitia luxuriaque
cor sublimes et atque obtuit
Quod malum sabbati nomine
significatum est. quia haec
erat iam sicut et nunc e
iudaeorum pessima consuetu
do. illo die deliciis affluere. di
spiritale sabbatum ignorant

Erit enim tunc tribulatio
hec temporibus antichristi pro
pinquantibus. quando non
solum tormenta crebriora & acerbiora quam prius consueuerant ingerenda sunt fidelib.
sed quod gravius est signorum quoque operatio eos quos tormenta ingerunt comitabitur
testante apto quia. Cuius est aduentus sed mo per operationem satanae in omni seductione signis
et prodigiis mendacis

b Porro esi simpliciter aut de anti xpo accipi. Aut de imagine caesaris quam pilatus
posuit in templo. Aut de adriani equestri statua quae in ipso sco scorum loco usq.
in praesentem diem stetit. abhomi
b Abominatio quoq. secundum ueritatem sa
scripturarum. Idolum nuncupatur
et idcirco addit desolatio. quia
in desolato templo atq. desecto
idolum posuit. de desolatio
b Desolatio signat. heresos et
flagitia regnare inter eos q celestib.
misteriis uidebantur esse consecrati.
Iudea confessionem. uere fidei.
Mons. uirtutum altitudinem.
culmen rectum spiralia misteria
qui descendat ad infirmos actus.
Domus. mundus hic et caro nra.
In agro inocta. tunica est sac
cularis uita. de pregnantib.
Pregnantes sunt. qui in se tume
scunt. nutrientes qui iam adepti
quod concupierant.
Pregnans. e. qui res alienas con
cupiscit. nutriens. e. qui iam rapuit
hoc quod concupierat. de concepti
b Omnis enim concipit. nec
ullus potest esse sine conceptu.
sed alii de xpo accipiunt. alii de
diabolo concipiunt.
b Nisi breuiati fuissent dies illi.
De consumatione seculi intellege dicu
Hoc intellegendum
quod nullus peribit. omis qi electio
diuina praescuit aut praedesti
nauit di esse electos. de trib & dimidio
R Tribus annis et dimidio.
quantum conici potest. regnum
anti xpi stabit. In penetrab
u In deserto uel in penetrabilibus
heretici habitant. qa plerumq.
errorem suum secretis praedicati
onibus occultant. In deserto
In penetrabilibus autem deserto.
quod significant occulta et obscura
conuenticula heroticorum.
b Illuc congregat aquilae. id est in celu
quo xpc caput leuauit. Na aquile
nomine appellant scidi. Unde psalm. ta
Renouabitur iuuentus tua.
Ipse enim etiam lapidem contra
uenenum nido collocat. Xpus uero
in dan proph. lapis est praecisus
sine manibus. de aquilis.

Et fames. et terremotus per loca; haec autem
omnia. Initia sunt dolorum;
Tunc tradent uos in tribulationem &
occident uos. et eritis odio omnibus
propter nomen meum;
Et tunc scandalizabuntur multi. et in
uicem tradent. et odio habebunt in
uicem; Et multi pseudo prophetae sur
gent. et seducent multos; Et quoniam abun
dauit iniquitas. refrigescet caritas
multorum; Qui autem perseuerauerit
usque in finem. hic saluus erit.
Et praedicabitur hoc euangelium regni
in uniuerso orbe. in testimonium omib.
gentibus; Et tunc ueniet consumatio
Cum ergo uideritis abhominationem de
solationis. quae dicta est a daniele
propheta stantem in loco sco. qui
legit intellegat;
Tunc qui in iudea sunt fugiant ad mon
tes. et qui in tecto. non descendat tol
lere aliquid de domo sua. et qui in agro.
non reuertatur tollere tunicam suam;
Ve autem pregnantibus et nutri
entibus in illis diebus; [ccl vi ccxlv]
Orate autem. ut non fiat fuga ua
hieme uel sabbato. [ccclx ccxlvi ccclv]
Erit enim tunc tribulatio magna.
qualis non fuit ab initio mundi
usque modo. Neque fiet. [ccclxx vi ccxlvii]
Et nisi breuiati fuissent dies illi. non
fieret salua omnis caro. Sed propt

Aquile transmaria sciunt cadauera. quanto magis sci aduentum xpi bL Signum crucis
ostendant iuxta zachariam prophetam. In quo compunxerunt. Aut uexillum victoriae
triumphantis. Aq Aquatuor dimatibus celi. omis electi obuia xpo congregantur.

arboreficiq. Qui uero iudaos arboreis to significari. q in fine secti sunt et redacti
in xpm. Ut iob fatet. Lignu habet spem. si precisum fuerit. rursu
uiresce. perfidem.

Quid tunc faciunt homines
quando angeli ad ultimum
Celum et terra transibunt.

Petrus apostolus beato petro
apto q̃ alii celi sunt ignis periturq̃
quibus aqua fuerant p̃ diluuium.
Hoc est in aqua hoc et nubilosa
uentosi aeris spatia. quo cuncti
eni p̃ uenire poterant diluuium.
eo nimirum iuxta p̃fata sententiam apti. Ignis quoq. iudicii
p̃ uenient. celum et terra
Celum enim et terra per
commutationem innouationis
transibunt. Sed uerba dni
sine effectu impletionis nul
lo modo praeteribunt.
Unde et prophetia ex persona
dni ait. Uerbum meum quod egre
dietur ex persona dni de ore meo
non peretransibit. Et psalmista.
In aeternum in celo dno permanet
uerbum tuum.

Celum et terra transibunt.
Igitur celum quod transibit. non
ethereum. siue sidereum. sed
aereum aqueum et auis celi eo
rum dominantur intellegendum. ut
petro apostolo attestante qui dicit.
Celi erant prius et terra de aqua
et per aquam consistens di uerbo per
quem ille tunc mundus aqua in
undatus periit. Celi autem qui
nunc sunt et terra eodem uerbo
reposita sunt igni reseruati
In diem iudicii. de nouissimo
Nemo igitur die iudicii
quia nouissimum inutiliter
diem quanto uenturus sit. sed
uigilemus omnes bono uiuendo.
ne nouissima dies cuiuscumq.
nrm nos inueniat inparatos.
Etiam quisq. qualis hic ex
ortus in nouissimo die. talis
inueniatur in nouissimo die.

De trib. hic hominum generibus.
Ut puto alia genera esse
hominum quibus constat
ecclesia quam tria ista
habentia binas differentias. propter assumptionem et relictionem. Ut hic et
prophetae testatur. Si fuerint in medio eorum. Noe. danihel et iob. filios aut fil
In quib. uidelicet trib. generibus. Rectores significantur per noe qui arcam rexit in diluu
Per danihelem continentes notantur. Et iob ses in coniugis placuerunt.

electos. breuiabuntur dies illi.

ch ccl.iii
ch cxlviii
lu ccc.iiii

Tunc si quis uobis dixerit. ecce hic xps.
aut illic. Nolite credere.

ch ccl.iiii
ch cxlviii

Surgent enim pseudoxpi. et pseudopro
phete. et dabunt signa magna et pro
digia. ita ut in errorem inducantur.
Si fieri potest etiam electi. Ecce.

ch ccl.v
lu ccc.ii

praedixi uobis.
Si ergo dixerint uobis. ecce in deserto
est. nolite exire. Ecce in penetrabi
libus. Nolite credere.

ch ccl.vi
lu ccc.v

Sicut enim fulgur exit ab oriente
et paret usque in occidentem. ita
erit et aduentus filii hominis.

ch ccl.vii
lu ccc.xiiii

Ubicumque fuerit corpus. Illuc
congregabuntur aquilae.

ch ccl.viii
ch cl.ii
lu ccl.viii

Statim autem post tribulationem
dierum illorum. Sol obscurabitur.
et luna non dabit lumen suum. et
stellae cadent de caelo. et uirtutes
caelorum commouebuntur. Et tunc

ch ccl.vi
ch cl.i
lu ccl.viii

Parebit signum filii hominis
Et tunc plangent omnes tribus terre.
et uidebunt filium hominis uenientem
in nubibus caeli. Cum uirtute magna
et maiestate. Et mittet angelos suos
cum tuba et uoce magna. Et congre
gabunt electos eius. a quattuor
uentis. A summis caelorum. usque
ad terminos eorum.

A barboreici. discite parabolam.
Cum iam ramus eius tener fuerit.

Uigilate ergo · patrfamias spm sem · fure diabolum · pfossiano domus · mors inopinata · Nocte diem extremum · dormientem peccantem animam significant · de dno isto

et folianata · Scitis · quia prope
est aestas · Ita et uos cum uideritis
oma
haec fieri · Scitote · quia prope
est in ianuis · Amen dico uobis ·
quia non praeteribit hęc gene
ratio · donec omnia fiant ·
Caelum et terra transibunt ·
ecl lx vi
cl ii
Uerba autem mea non prętibunt ·
De die autem illa et hora · nemo scit ·
ecl xc v
neq · angeli caelorum · Nisi
cc vii
pater solus ·
Sicut autem in diebus noe · Ita erit
aduentus filii hominis · Sicut enim
erant in diebus ante diluuium ·
Comedentes et bibentes · nubentes
et nuptum tradentes · Usq · ad eum
diem quo introiuit in arcam noe ·
et non cognouerunt · donec uenit
ccl xii v
diluuium · et tulit omnes · Ita
cc xii
erit et aduentus filii hominis ·
Tunc duo erunt in agro · unus assu
metur · & unus relinquetur ·
Duae molentes in mola · una assu
metur · et una relinquetur ·
ccl xiii vi
et cl iii
Duo in lecto · Unus assumetur ·
et unus relinquetur ·
Uigilate ergo · quia nescitis qua hora
dns uester · uenturus sit ·
ch ccl xiiii
ch cl v
et cl vi
Illud autem scitote · qm si sciret
paterfamilias qua hora fur uen
turus esset · Uigilaret utiq · et
non sineret perfodi domum suam ·

Fl dns · xps est · seruus apti · familia
sua est ecclia · Nos ergo fratres
et serui patrisfamias · & dispensa
tores dni sumus · boni seruus ·
b Do bonis seruis dictum est · q̃ enim
doctri fuerint fulgebunt quasi
splendor firmamenti · et qui ad
iustitiam erudiant multos ·
m Fq̃d in tuitia tardum dni ad
uentum putauerit ·
l Diuidet · id est a consortio sorum ·
separet · quare · quia a ductu
dni desperauerit ·
r Pastęq · eius ponet · cum his qui ip
agro a dno doluiatq · de relictis ·
quia diuersę uoluntatis inuenus ·
u Duplicem de duplici gehenna ·
gehennam esse ignis et frigoris ·
Iob sed testatur dicens · A calore
nimium transeunt ad aquam niuum ·
mihi uidetur hęc comparatio · ad
omne hominum genus pertinere ·
Similes erit regnum col · decem uirg ·
cc Regnum colorum · praesens est ecclia ·
Sponso et sponsa · xpo et ecclesię ·
quinq · uirg · quinq · prta continentia ·
cc hoc est usu auditu gustu odoratu & tactu
d oleum · nitor gloriae · uasculum · cor
da sunt et conscientia nra ·
siue oleo · letitiam mentis id est ·
conscientię pure fideq · in xpo ·
b Traditio iudeorum est · media nocte
xpm in fine sęculi media nocte uen
turum · Unde et ut traditionem
apticam manis sic · uidie uigilarum
pasche ante noctis medie spatium
populos · dimittere licere · utiq ·
quasi expectantes aduentum xpi
cc Mors sorum · somnus appellatur ·
h quia in xpo amissei resurgunt ·
Ac Oleum nomine · caritatem di et
proximi significat · Apts inquit ·
Adhuc eminentiam nam caritatis
uiam ostendens ·
b Lampades exparte lucent · qa non
habent lumen in deficiens · id est
cc operabona · Fides sine operib · mortua ·
d Apts dicit · Desponsaui uos uni uiro ·
qa propter uirginitatis nom quod est
honorabile corruptis exclusis · comune
quinq · uirgines prudentes sunt · quę solum modo propter dni continentes sunt · quinq · fatue
quę propter hominum laudes continentia seruant · Uirgines enim sunt · propter abstinentiam ·
lampades uoros · propter operabona · Oleum · intentio cordis id est letitia · propter eam xt cordis fit
Vel caritas di et proximi designatur · Omnib · enim humoribus oleum excellit · infusum

Demostri somnol requie
de dormientibus. Noctem posuit pro ignorantia. In uasis suis. id est in cordibus suis.

Est somnus quem nemo euadit. Apts inquit. Nolo uos ignorare

Apto restauro gloriam ra
hoc ō tot fimantiū conscieptie
nrāe. ubi dominum magnum
dedi dono est gratuito.
h. Consilium generale ēdnī nīū xpi
. Penitentiam agite. sed modo.
ff Clausa ē ianua
. electi recepti sunt in caelum.
. Non enim post iudicīū patet pcū
. aut meritorū locus. Erit nam q tē
. penitentia. sed non fructuosa.
ff Magna ēdi de iudicio
. seuertas post iudicīū. cuius ante
. iudicium in effabilis misericordia
. praerogata est. de sera penitentia
. pulsare coperī. sed serum dictū ō
. Modo ue acriter pulsa. tempus ē.
. modo misericordie. Age ergo modo pe
. nitentiā. ne sero id est tempore
. iudicij. non prodeat tibi sera
. penitentia. de decē uirginibus.
ff Sopouos frīs kārī admoneo. praua
ff. opera fugere. mundi huius in quia
. mentadouitare. sed hodierna sci
ff. euangelii lectione cōpellor dicere.
. ut ea bona quae agitis cum mala
. cautela timeatis. ne ho quod
. a uobis recum geritur. fa
. cur aut gratia quaeratur
. Ne apportiuus laudis subripiat.
. & quod foris ostenditur. intus
. amercedo uacuetur.
. Ecce ēnī redōptoris uoce de com
. uirgines. et omīs dicunt uirgines.
. sed tam intra boni tudinis tanua
. ñ omīs recepto. quia earū quedā
. dū de uirginitate sua gloriam
. foris expetunt. In uasis suis oleū
. habere noluerunt.
. Sciendū ō. quod sepe in sacro elo
. quio regnū celorum. pro sonat
. temporis ecta dicit. De qua alia in
. loco dnīs dicit. Mittet filius hom
. nis angelos suos. & colligent de
. regno eius omnia scandala. Et
. unde rursū dicit. qui ergo solue
. rit unum de mandatis istis. &c
. Quid igitur phanes sontentiam.
. nisi presens ecta celorū regnū
. dicit. In qua doctor q mandatū
. solueritminimū uocatur. quia cuius uita despicitur. refoatur & predicatio
. contonat. In quinq. aut corporis sensibus. unusquisq. subsistit. Geminatus autem
. quinarius denarū pficit. & quia ex utroq. secu fidelium multitudo colligitur
. sca ecta de cō uirginib. similis denuntiat. In qua & malicū bonis & reprobi oū electis
admixti sunt.

Ideo et uos estote parati. quia qua
nescitis hora. filius hominis uenturus
Quis putas est fidelis seruus et pru
dens. quem constituit dominus suus.
super familiam suam. ut det illis
cibum in tempore.
Beatus ille seruus. quem cum uenerit
dominus eius. Inuenerit sic facientē
Amen dico uobis. quoniam super
omnia bona sua. constituet eum.
Si autem dixerit malus seruus ille
in corde suo. moram facit dominus
meus uenire. et coperit percutere
conseruos suos. manducet autē
et bibat cum ebriosis. Ueniet dnīs
seruiilius in die qua nō sperat. et
hora qua ignorat. et diuidet eū.
pastēq. eius ponet cū hipocritis,
Illic erit fletus. et stridor dentiū
unc simile erit regnū caelorum.
decem uirginibus. que accipiēs
lampades suas. exierunt obuiam
sponso et sponse. Quinq. autem
exeiserant fatue. et quinq. pru
dentes. Sed quinq. fatue. acce
ptis lampadibus. nō sumpserē oleū
secum. Prudentes uero. acceperē
oleum in uasis suis cum lampadibus
Moram autem faciente sponso.
Dormitauerē omnes et dormierē.
Media autem nocte clamor factus
est. Ecce sponsus uenit. exite obuiam

ch ccl xv
lv clvii

ch ccl xvi
lv clv
& clvii

ch ccl xvii
lv clviii

ch ccl xvi
Solus

Tunc surrexerunt omnes uirgines
illę. et ornauerunt lampades suas.
Facęque autem sapientib. dixer.
Date nobis de oleo uro. quia lam
pades nrae extinguuntur. Re
sponderunt prudentes dicentes,
Ne forte non sufficiat nobis et
uobis. Ite potius ad uendentes
et emite uobis, Dum auteirent
emere. uenit sponsus. Et quae
paratę erant. intrauerũ cũ eo
ad nuptias. et clausa est ianua.
Nouissime uero. uenium et reli
quae uirgines. dicentes, Dne
dne. aperi nobis, At ille respon
dens. ait Amen dico uobis.
Nescio uos, Uigilate itaque.
Quia nescitis diẽ. neq. horam,
Sicut enim homo peregre profi
ciscens. uocauit seruos suos. et
tradidit illis bona sua,
Et uni dedit quinq. talenta. alii
autem duo. alii uero unum.
Unicuiq. secdm propriã uirtutẽ.
et profectus est statim, Abiit
aut qui quinq. talenta accepe
rat. et operatus est in eis. et lucrat.
est alia quinq. Similiter et qui
duo acceperat. lucratus est alia
duo. Qui autem unum acceperat.
abiens fodit in terra. et abscon
dit pecuniam domini sui.

Porro loum appenitor glorię designat. Uascula autem nra sunt corda. in quibus
mus cuncta quę cogitamus. Paulo attestante qui ait. Gloria nra hoc est testi
monium conscientię nrae. et psalmista. Omnis gloria eius
filię regum ab intus. Mora
quia loctia & reprobi in mortis
somno sopiunt. Media nocte.
Et dies dni sicut fur in nocte ita
uenet. Omes surgunt. lampades
ornant. quia sua secũ operam
merant. De oleo dicit. Oleum aut
peccatoris. Oi si apere in cordis
palato possit. quid admiratio
nis habet qd dicit uomit sponsus.
quid dulcedinis. Intrauerũ cũ eo
ad nupt. quid amaritudinis. &
clausa est ianua. Pensate fris km
anto conspectũ tanti iudicis. q
in illo die terror erit. qndo iam
in pęnam remediũ p erit. Tunc
regni ianua lugentib. claudit.
quom cotidie penitentib. aperit
dno dno. preces offerunt sed
non sonant. Uigilate. generalis
exhostaria est. & consiliũ di
N. doctrsauro. qui in utrumq
positus. In dueias poenitentię
ad dno uol usq. mano potest.
sed minime accepit
homo quidam perg. omt ggpp
Lectio ougtu fris km. si illuc con
sideraremos admonet. nemos qui
plus ceteris in hoc mundo aliqd
accepisse cernimur. ab auctore
mundi grauius in de iudicem
cũ omi augent dona. rationes
etiã crescunt donorũ.
quis ẽ iste homo. nisi redemptor
nr. qui nos a uno quã assumpserat
abiit in eglũ. carnis locus pprius.
terra ẽ. quę quasi ad peregrina
ducit. dum redemptor nrm
in eglo collocatur. de talentis
quinq talenta quinq. sensus
corporis. Uidelicet uisus. auditus.
gustus. odoratus. et tactus.
per duorat. intellectũ & operatio
perunũ. Intellectus designatur
Bene aut alia. v. t. ii. in lucrum
uenisse referunt. quia ẽ triq.
sexui predicatio imponitur.
er quinq. talenta. seculares fidelos. qui & hoc qd scium prædicare student. Et sunt pauli
qui quasi duob. talentis ditati. Intellectu atq. operatione papiunt. sub alia de interius
intellegunt. mirando exteriorib. operant. Cuq. intellegendo & operando alios pdicant.
quasi duplicatum de negotio lucrũ portant. rq sit mare. c lx

Ps. Latinqus Nab
uasissus. idest in
ote parat. qu
filius hominis
fideliss seruus et
onstitut dom
um suam. ut de
npore.
us. quem cum ve
Inuenerit sic
obis. quoniam
ua constituet
it malus seruus
mo nam facit do
et coepit pe
os. manducet
ebriosis. Uenit
die qua nesciet
orat. et diuide
ponet cũ hipo
nibus. Que acce
as. exierunt o
onse. Quinq. a
atue. et quinq
quinq. fatue
ibus. p sumpse
lentes uero. ac
issus cum lum
m facientes pa
omnes et dorm
m nocte clamor
nsuuenit. exit
r. refaratur. pro
ubsistit. Commu
lium multitudo
licũ bonis & rgbis
admet

Per quinq talenta · populus ex lege credentium · p duo talenta · ex ceteris populus fide et confessione in xpm credentes · ex uno talentum · populus est in lege persistens et carnalis · et nihil spiritalem mellis · habentes fidem xpi · et tam legis honor additur ·

Et qui fidem habet & bonam uoluntatem in dno · etiam si qd minus in opere uel thesauro habuerit · dabit ei a bono iudice ·

Qui amorem habet uerbi di dabit illi sensus et tam sensus intellegendi quod amat ·

Multi cum bonum ingenium naturaliter habeant · p duo bonum desidia · & q non habent adquirunt ipsi stanti studio ·

Dns lumen uerum · o · qui abeo foras mittitur · uero lumine carent ·

Frustra quidam haec sibi persuasione blandiuntur · ut dicant · Sufficit ut de sonus quisq · rationem reddat · de differentiis in die iudicii boni et mali hominum ·

Cum autem uenerit filius hominis · duae erunt differentiae · bonorum et malorum · Bonorum duo sunt · qui iudicant et qui iudicantur · Malorum etiam duo differentiae · unus ordo illorum qui extra ecclesiam iudicati sunt · alios q iudicantur in ecclesia ·

Dominus enim filius di qui filius est hominis · & filius est hominis et filius di ·

Angeli testes sunt · humanarum actuum & cogitationum ·

Quicquid do offertur puritatem fidei et pacis et simplici intentione offerri debet · Tuetur in qt · Nesciat sinistra tua qd fac dextera ·

Numquam mali cum do fuerunt · sed uidebantur cum eo esse · quamdiu mali permixti fuerant in occlusa bonis ·

Iniusta sententia dni · possumus intellegere quali tormento uel quali pena damnandis · illi qui mala faciunt · quando illi in ignem mittuntur qui bona non faciunt ·

Letus et hilaris pauperibus tribue · pro q accipies uitam aeternam · Liberanobis erit intellegentia · quod in omni pauperem xpm pascetur · qdum in quit fecistis · mihi uidetur et de xpi pauperibus · id est humilibus spu · hoc esse dictum & approbatum ·

Si enim cum diabolo damnatur qui pauperibus non dedit panem suum · ubi damnandus est ille · qui rapuit alienum ·

Post multum uero temporis · uenit dominus seruorum illorum · et posuit rationem cum eis · Et accedens qui quinq talenta acceperat · obtulit alia quinq talenta dicens · Dne · quinq talenta mihi tradidisti · ecce alia quinq superlucratus sum ·

Ait illi dominus eius · Euge bone serue et fidelis · quia supp pauca fuisti fidelis · super multa te constituam · Intra in gaudium domini tui ·

Accessit autem et qui duo talenta acceperat · et ait · Dne · duo talenta mihi tradidisti · Ecce alia duo lucratus sum ·

Ait illi dominus eius · Euge serue bone & fidelis · quia super pauca fuisti fidelis · super multa te constituam · Intra in gaudium domini tui ·

Accedens autem et qui unum talentum acceperat · ait · Dno · scio quia homo durus es · metis ubi non seminasti · et congregas ubi non sparsisti · Et timens abii · et abscondi talentum tuum in terra · Ecce habes quod tuum est ·

Respondens autem dominus eius · dixit ei · Serue male et piger · Sciebas quia meto ubi non semino · et congrego ubi non sparsi · Oportuit ergo te committere

mina · grece mna dicitur · Lx sicloſ habet · id eſt obolos · m ce · uel centum dragmas · ſecundum dicitur talentum · ¶ Talentum enim nomine cuilibet pauperi etiam

pecuniam meam nummularijs · et uenienſ ego recepiſſem
Lxxi tiq · quod meum eſt cum uſura ;
cxxx Tollite itaq · a eo talentum · et
date ei qui habet decem talenta ;
Omni enim habenti dabitur ·
et abundabit ; Et a uero qui
Lxxii non habet · et quod uidetur
cxxxi habere · Auferetur a eo ;
Et inutilem ſeruum · eicite in te
nebras exteriores · illic erit
Lxxiii fletuſ et ſtridor dentium ;
Cum autem uenerit filius homi
nis in maieſtate ſua · et omneſ
angeli cum eo · Tunc ſedebit
ſuper ſedem maieſtatis ſue ;
Et congregabuntur ante eum
omneſ gentes · et ſeparabit eoſ
ab inuicem · ſicut paſtor ſegre
gat oueſ ab hedis ; Et ſtatuet
oueſ quidem a dextris ſuis · hedoſ
autem a ſiniſtris ;
Tunc dicet rex his · qui a dextris
eius erunt ; Uenite benedicti
patris mei · poſſidete paratum
uobis regnum · a conſtitutione
mundi · Eſuriui enim · et dedi
ſtis mihi manducare · Sitiui ·
et dediſtis mihi potum · hoſpes
eram · et collegiſtis me · Nudus ·
Et operuiſtis me · Infirmus · et
uiſitaſtis me · In carcere eram ·

ipsum reputabitur uel quod minimum accepit · Siue ut ad legentiam uerbi · siue substantiam seu aſtem · uel familiaritatem diuitum ·

Spiritualiter · q esurientem et sitientem · panem oficit uerbi diuini · siue potum refrigerantis sapientie diuinae · Et qui errantem a uia ueritatis reuocat atq · p poenitentiam accipit · & qui infirmum in fide assumit · Sine dubio caritatis di agit opera · et implet di mandata ·

b maledicti · non quia mala opera fecistis · sed quia bona opera facere noluistis · Immo & ideo perditi in etnum quia per penitentiam et elemosinam ea redimere noluistis ·

L Excusare se satagunt · quasi dm fallere possint · qui homines in presentiuita fallebant ·

maledicti sunt ·

m qui in malitia exercuerunt tota uita sua · Impenitenti corde · et in ignem mittuntur aeternum · quo sine fine cruciabunt cum diabolo ·

Notandum quod illos qui ad dexteram di sunt futuri · sola di misericordia liberabit · & illos qui ad sinistram sunt · sola auaritia condemnabit ·

et uenistis ad me

Tunc respondebunt ei iusti. di
centes dñe. quando te uidi
mus esurientem. et pauimus.
Sitientem. et dedimus tibi potũ
Quando autem te uidimus.
hospitem. et collegimus te.
Aut nudum. et cooperuimus.
Aut quando te uidimus infir
mum. aut in carcere. et ue
nimus ad te.

Et respondens rex. dicet illis
Amen dico uobis. quamdiu
fecistis uni de his fratrib. meis
minimis. mihi fecistis

Tunc dicet et his. qui a sinistris
erunt. Discedite a me maledicti.
In ignem aeternum. qui para
tus est diabolo. et angelis eius

Esuriui enim. et non dedistis mihi
manducare Sitiui. et non de
distis mihi potum hospes erã.
et non collegistis me Nudus.
et non operuistis me Infirmus
et in carcere. et ꝑ uisitastis me

Tunc respondebunt ei. et ipsi
dicentes dñe. quando te uidi
mus esurientem. aut sitientem.
aut hospitem. aut nudũ. aut
Infirmum. uel in carcere. et

Non ministrauimus tibi.
Tunc respondebit illis dicens

prudens lector diligenter intende. quod supplicia impiorum aeterna sunt. et uita piorum atq. beatorum perpetua et aeterna est.

Amen dico uobis. quamdiu non fecistis uni de minoribus his. nec mihi fecistis. et ibunt hi in supplicium aeternum. Iusti autem. in uitam aeternam.

Et factum est cum consummasset iesus sermones istos omnes. dixit discipulis suis.

Scitis. quia post biduum pascha fiet. et filius hominis tradetur. ut crucifigatur.

Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum. qui dicebatur caiphas. et consilium fecerunt. ut iesum dolo tenerent et occiderent. dicebant autem. non in die festo. ne forte tumultus fieret in populo.

Cum autem esset iesus in bethania in domo simonis leprosi. accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi. et effudit super capit ipsius recumbentis. Uidentes autem discipuli. indignati sunt dicentes. ut quid perditio hec. Potuit enim istud uenundari multo. et dari pauperibus. Sciens autem iesus. ait illis. quid molesti estis mulieri. opus bonum operata est in me. Nam semper pauperes habetis uobiscum. me autem. non semper habetis.

bl Post sermonem quo se uenturum in redditu claritatis ostenderat. nunc passurum se admoneat. quatinus sacramentum crucis admixtum esse gloriae aeternitatis accipiendo agnoscerent.

ch cclxxiiii
m clvi
lv cclx
f xx

Scitis quia post biduum

h Mystice autem post duos dies clarissimi luminis uteris a nouitate testamenti uerum pro mundo sum pascha celebrabatur.

Ag Ex illo ergo die quo uenit iesus sedm iohannem in bethaniam. atq. illud de unguento factum est. usq. ad diem quo ista omnia gesta sunt et dicta. Intellegimus etiam euangelistis commemorantibus consumptum fuisse quadriduum. ut occurreret dies quem ante biduum pascha marth et mare definierunt.

ch cclxxv
a y
m clvii

m Pascha quidem non a passione ut plerique arbitrantur. sed a transitu nominatur.

b Pascha hebraice phase. id est transitus dicitur. Ut iohannes in eugto dicit. Sciens iesus quia uenit eius hora ut transeat de hoc mundo ad patrem.

m cclxxvi
a m clviii
w lxxiiii
f xc viii

Ag Tumultum ergo in populo uerebantur euenire. qui non timuerunt filium dei trucidare.

L Notandum quod passurus dnus pro omni mundo. moratur in bethania. id est in domo obedientie. que quondam fuit simonis leprosi. id est obedientis quem ipse antea saluator mundauit.

Ag Mulier ista. maria magdalena. erat soror lazari. quem suscitauit iesus.

quid molesti estis.

R Judas dixit propter quia furorat. ceteri uero propter pauperum curam.

hl Sicut maria gloriam prorum mundum. ita proditor damnationem. ad quam iuit. Nec cum munerib. quasi falsum testimonium dicit. dum id. e. uerita euenit.

h primam diem azimorum xiiij diem primum mensis appellat · quando fermento abiecto · Immolare agnum secundum legem debebant · quod apostolus exponit dicens · Etenim pascha nostrum immolatus est christus · quilicet quintadecima luna sit crucifixus · hac nocte a iudeis tentus est ·

b Joseph non tantum multi putant iuxta septuaginta interpretes uiginti auroisuendicus est · sed triginta argenteis · Non enim poterat pretiosior esse sorrus quam dni ·

Æq caritatis et uoritatis iura spernunt · dmutriq · quia est uera caritas et summa uoritas uendunt · et produnt ·

h Cenaculum magnum · Loquitur esse · Aqua baiulum · gratiae diuinae · et puae misericordiae forte preconem ·

o Uespere tuno facta est · qnda lux mundi id est solus oris · ad occasum mortis spperauit · Et tuno discubuit cum discipulis suis dns · quia ois tunc quietem eternam preparauit ·

h Omnia sic agit iudas · ut tollat suspitio proditoris · Caeteri uero apostoli mentes suam fragilitatem · plus magistro credebant ·

m Est autem parabsis · utquidam dicunt uas aqcarium quadrangulum · Ab hoc tradictu · quod parib · absidissit · hoc est aequalibus lateribus ·

Aq O magna pietas dni · proditor suus mittit manum cum eo in parabside · ut audacia bonam conscientiam mentiret · Sed patientia dni nutrit impudentiam suam ·

Mittens enim hec unguentum hoc in corpus meum · ad sepeliendum me fecit · Amen dico uobis · ubicumq · praedicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo · dicetur · et quod hec fecit in memoriam eius ·

+ Tunc abiit unus de duodecim · qui dicitur iudas scharioth · ad principes sacerdotum · et ait illis · quid uultis mihi dare · et ego uobis eum tradam · Illi · constituerunt ei triginta argenteos · Et exinde quaerebat opportunitatem · ut eum traderet · Prima autem die azimorum · Accesserunt discipuli ad ihm dicentes · Ubi uis paremus tibi comedere pascha · Ait ihs dixit · Ite in ciuitatem ad quendam · et dicite ei · Magister dicit · tempus meum prope est · apud te facio pascha cum discipulis meis · Et fecerunt discipuli · sicut constituit illis ihs · et parauerunt pascha ·

+ Uespere autem facto · discumbebat cum duodecim discipulis suis ·

Et edentibus illis · dixit · Amen dico uobis · quia unus uestrum me traditurus est ·

Et contristati ualde · coeperunt singuli dicere · Nuqd ego sum dne · At ipse respondens · ait · Qui intingit mecum manum in parabside · hic me tradet ·

Non putandum quod antea fuisse iudas quam nasceretur. sed simpliciter dictum
Id est melius et esse non subsistere. quam male subsistere. & omnino non fuisse

Filius quidem hominis uadit. sicut
scriptum est de illo.
Ve autem homini illi. per quem fi
lius hominis tradetur; Bonum erat
ei. si natus non fuisset homo ille;
Respondens autem iudas qui tradidit
eum. dixit Numquid ego sum rabbi.
Ait illi; Tu dixisti;
Cenantibus autem eis. Accepit ihs
panem. et benedixit ac fregit.
dedit q. discipulis suis. et ait; Acci
pite et comedite. hoc. e. corpus meu
Et accipiens calicem. gratias egit.
et dedit illis. dicens; Bibite ex hoc
omnes. hic est enim sanguis meus.
pro multis effun
nouum testamenti. qui
detur. In remissionem peccatorum;
Dico autem uobis; Non bibam
amodo de hoc genimine uitis.
Usq. in diem illum. cum illud bibam
uobiscum nouum. in regno patris mei;
Et hymno dicto. exierunt in
montem oliueti;
Tunc dicit illis ihs;
Omnes uos. scandalum patiemini
in me. in ista nocte;
Scriptum est enim; Percutiam
pastorem. et dispergentur oues
gregis; Postquam autem resurrexero.
praecedam uos in galilaeam;
Respondens autem petrus. ait illi;
Et si omnes scandalizati fuerint in te
ego. numquam scandalizabor; Ait illi ihs

R Finitis paschae uetoris sollem
nis. ihs xps quad in sui sc̄
redemptionis memoriam
ecclam frequentare
uolebat format.
Gratias itaq. agit. qui
quiflagella alienae iniqui
tatis susceperit. et qui
nihil dignum passioni
exhibuit. humiliter
in percussione benedicit. ut ostendat quid in correptione faciat
subditus. sum flagello
positus dō patri grati
as agit aequalis.
Ad peruersus adam. corpus xpi. per
nouum. immortalitatem renoua
torum corporum.
Non ultra carnalibus
synagogae cerimoniis
delector. adest enim tempus
nouum resurrectionis meae.

b Sublevatis ihs oculis
praedicit ihs discipulis suis qd passuri
sunt. ut non desperent salutem.
sed poenitentiam agant.
bl Praedicit locum pas
sionis suae hierusalem.
sic et resurrectionis suae
in galilea.
b
Non est haec temeritas.
Non est mendacium. sed fidelis est
apostolorum. & ardens affectus erga
dominum saluatorem. pro quo oblitus
est in hac illi tatem
& fragilitatem hu
manitatis et propriae
suae carnis.

R Nacte negauit petrus. postea galla canente fleuit amare. et uera penitentia
sardos negationis lauit.

Ag quo negatio an to primu gallicantum coopta sedm
tres cuctas. sed ante sedm
gallicantu peracta fuerat
sedm marcu.

u Monstratusq. hodie loc.
gethzemani in qd ns orau
ad radices montis oliueq.
ubi intellegimus fuisse hostum.
deq ioh narrat. ibi nocta o. estructa
oratio dni pauentis

cc Id est donec procuncti soluas
araret. qa eius oratio nrm est
omnium redemptio. Solus et a
xps patitur pro uniuersis
Gethzemani interpretatur uallis pinguiu
siue pinguedinum. contra
Ag Iuis xps di filius hoc est
dsq. omps in corpore estitua
fragilitatem uere suae carnis
exposuit. ut eorum qs aeramtum
incarnationis eius abiu
rant. excludere impietas.
deniq. et hec e manich
dixit. et manichous pon
erodidit. ualentin negauit.
marcion fantasma iudicau
Suscepit ergo uoluntatem
meam. suscepit tristitiam
meam dns nr ihus xps.

b Non quod ii uoluntates.
humano affectu loquar.
sed id propter qd ad tota
tua uoluntate descendi

A Aduersus np duas in
euticianos. qd dicunt una in modia
tore dei et hominu et saluatore nra
operationes fuisse. atq. una uoluptate
Cui oni dicit. Sps qd oppt.
duas uoluntates ostendit. xpi oe uoluntat

Ag humanam uidelicet quae carnis e.
et diuina quae deitatis est.
Ubi humana quidem
propter carnis fragilita
tem recusat passionem.
Diuina autem eius. e praeptissima
Quo formidare quidem in passi
one humane fragilitatis est.
suscipere autem dispensationem
passionis diuine uoluptatis et

ch cexcv
ch clxxi

ch cexcvi
ch clxxii
lx cclxxxiiii
f lvi

ch cexcvii
ch clxxiii

ch cexcviii
ch clxxiiii
f lvii

ch cexcviiii
ch clxxv
lx cclxxxi
f lxi

ch cexcv
ch clxxvi
lx cclxxxii
f lvii

ch cexcvi
ch clxxvii
lx cclxxx
a cclxxxiiii

ch cexcvii
ch clxxviii
f lxx

ch cexcviii
ch clxxviiii

Amen dico tibi. quia in hac nocte.
antequam gallus cantet. ter me negabis.

Ait illi petrus. etiam si opportuerit me
mori tecum. non te negabo. Simi
liter et omnes discipuli dixerunt.

Tunc uenit ihs cum illis in uillam
quae dicitur gethsemani. et
dixit discipulis suis.

Sedete hic. donec uadam illuc et
orem. Et assumpto petro et
duobus filiis zebedei. cepit
contristari. et maestus esse.

Tunc ait illis. Tristis est anima
mea usq. ad mortem. Sustinete
hic. et uigilate mecum.

Et progressus pusillum. procidit
in faciem suam. orans. et dicens.
mi pater. si possibile. est transeat
a me calix iste.

Verumtamen. Non sicut ego uolo.
Sed sicut tu.

Et uenit ad discipulos suos. et inuenit
eos dormientes. et dicit petro.
Sic non potuistis una hora uigi
lare mecum. Uigilate et orate.
ut non intretis in tentationem.
Spiritus quidem promptus est.
Caro autem infirma.

Iterum secundo abiit. et orauit
dicens. Pater mi. si non potest
hic calix transire nisi bibam illu.
Fiat uoluntas tua. Et uenit
iterum. et inuenit eos dormi
dentes. xpi orationibus. ÷

mum reuestens dnis a oratione · discipulos oburgat · secundo filios · testio quoscerouibet · testio ista est · quod primum post resurrectionem suam dispersos · diuisos · & trepidos reprehendit

entes · Erant enim oculi eorum
grauati · Et relictis illis · ite
rum abiit, et orauit testio
eundem sermonem dicens ·
Tunc uenit ad discipulos suos ·
& ait illis; Dormite iam · &
requiescite · Ecce appropin
quabit hora · & filius hominis
tradetur in manus peccatorum;
Surgite · eamus; Ecce appro
pinquabit · qui me tradet; c +
Adhuc ipso loquente · ecce iudas
unus de duodecim uenit · & cum
eo turba multa · cum gladiis &
fustibus · missi a principibus
sacerdotum · et senioribus populi;
Qui autem tradidit eum · dedit
illis signum dicens; Quemcumque osculatus fuero · ipse est · tenete eum ·
Et confestim accedens ad ihm · dixit; Aue · rabbi · Et osculatus
e · eum · Dixitque illi ihs; Amice · ad quod uenisti · Tunc accesserunt et manus iniecerunt
in ihm · & tenuerunt eum;
Et ecce unus ex his qui erant cum ihu · extendens manum exemit gladium suum · & percutiens seruum principis sacerdotum · amputauit auriculam eius;
Tunc ait illi ihs; Conuerte gladium tuum in locum suum · Omnes

Secundo missis spiu paraclito gra
uatos ad conuenienda euangelii digni
tatem et libertatem oculos uisitauit ·
Nam aliquamdiu legis amore dormi
entes · quodam fidei somno occupatis ·
Testio uero · id est claritatis suae
reditu · securitatem eis et quietem re
stituit ·
m Tribus uicibus orauit · ut nobis de
monstraret omni tempore orationi instandum ·
h Postquam autem testio orauerat · & apo
stolorum timorem sequente penitentia
impetrauerat corrigendum ut ero
so praebet persecutoribus ·
u Seruus iste populus est iudaeorum · qui
in passione dni doctrinam auriculam ·
id est spiritalem intellegentiam amisit
& perdidit · sinistra tantum hoc est
utilitate litterae contentus ·
R Auris pro dno amputata et ado
sanata · significat ablata uetustate
spis & non in uetustate litterae ·
b Marchus quo nomine seruus ille uo
catur · rex siue regnaturus in
terpretatur ·
m Cessat iudicia legis · remissio pec
catis largiat ·
Af · quo quis peccato delinquit · eo quasi
gladio iugulatur ·

Legio apud uetores sex milibus complebatur hominū. Unde tripus est septuaginta milia angelorū. In quo lingua gentium omnium diuisa est. de duodecim legionibus fiery.

Tanquā ad latronem

Proprium ad patiendū pro nobis demonstrat piissimum animum.

Aduersum me in tenebris congregamini. quia potestas ura in tenebris est. sequit alonge

Quod ad passionē suā eundem dnm alonge sequitur petrus. significat certam securitatem quidem hoc est imitatorem passionis dni. sed longe differentem. Ecce enim pro se patitur. At xpus pro ecclesia occiditur.

Caiphas interpretat. in uo frigator uel sagax. siue uomens oro. Sagax enim fuit ad prosequendā & ad explendā doli sui nequitiā. sed impudens ad proferendum mendacium. et ad petendum homicidium.

Nec enim illum negare posset. si xpo proximus ad hostis set. Negauit

Sicut petrus culpam sed penituit negationis pōnitentie lacrimis abluit. & confessione dominici amoris funditus extirpauit. recuperationem ostendit eorum qui in martirio lapsi sunt uel labuntur. Tracetur discipuli fugienda cautela fugē docent. qui se minus idoneos ad tolerandā supplicia sciunt.

Maxima uenerati petrus sequitur ne dignū est. qd petrus dnm non reliquerit etiā cū mortē timeret.

Quod ergo timet. naturę uero est. quod sequitur. deuotionis est. quod negat. obreptionis est. quod penitet. ueritatis fidei est.

eni qui acceperint gladium. gladio peribunt. An putas quia non possum rogare patrem meum. & exhibebit mihi modo plus quā duodecim legiones angelorū. Quomodo ergo implebunt scripture. quia sic oportet fieri.

ccc iiii
m cl xxxiiii
lv cc lxxviii
p c lxx

In illa hora dixit turbis. Tanquā ad latronem existis cū gladiis & fustibus cōprehendere me. Cotidie apud uos sedebā docens in templo. & non me tenuistis.

m ccc v
p iiii
m c lxxxv

Hoc autem totum factum est. ut implerentur scripturae prophetarum. Tunc discipuli omnes. relicto eo. fugerunt.

ccc vi
m c lxxxvii
lv cc xc
p c lxxii
& cc lxxxiiii

At illi tenentes iesum. duxerunt ad caiphan principē sacerdotum ubi scribe & seniores conuenerant.

m ccc vii
p c lxxiiii

Petrus autē sequebatur eum alonge usq. in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro. sedebat cum ministris. ut uideret finem.

ccc viii
m cl xxxviiii
lv ccc v

Principes autē sacerdotum & omne concilium querebant falsum testimonium contra iesum. ut eum morti traderent. Et non inuenerunt. cum multi falsi testes accessissent.

m ccc viii
p c xc

Nouissime autē. uenerunt duo falsi testes. & dixerunt. hic dixit. Possum destruere templum dei. & post triduum reaedificare illud.

omodo falsi testes sunt. si ea dicunt quod dnm dixisse legimus. sed falsus testis est qui non eodem
in su dicta intellegit quo dicunt. Dns inquit eu gla dixerat de templo corporis sui.

Et surgens princeps sacerdotum
ait illi; Nihil respondes ad ea que
isti aduersum te testificantur.
Ihs autem tacebat; Et princeps
sacerdotum ait illi; Adiuro te
per dm uiuum. ut dicas nobis.
si tu es xps filius di;

h cccx
a i
n cxci
v ccxcvii
lxviiii

Dicit illi ihs. Tu dixisti. Uerum
tamen dico uobis; A modo uide
bitis filium hominis sedentem
a dextris uirtutis. et uenien
tem in nubibus caeli;

h cccxi
a vi
n cxcii

Tunc princeps sacdotum scidit uesti
menta sua dicens; Blasphemauit.

h cccxii
a ii
n cxciii

Quid adhuc egemus testibus. ecce
nunc audistis blasphemiam. Quid
uobis uidetur. At illi responden
tes dixerunt; Reus est mortis.

v ccxcviiii

h cccxiii
a i
n cxciiii
v ccxciiii
clxxii

Tunc expuerunt in faciem eius.
& colaphis eum ceciderunt. Alii autem
palmas in faciem ei dederunt di
centes; Prophetiza nobis xpe.
quis est qui te percussit.

h cccxiiii
a i
n cxcv
v ccxci
clxviii

Petrus uero sedebat foris in atrio;
Et accessit ad eum una ancilla dicens;
Et tu cum ihu galileo eras. At ille
negauit coram omnibus di
cens; Nescio quid dicis.

h cccxv
a i
n cxcvi
v ccxcii
clxxv

Exeunte autem illo ianuam. uidit
eum alia ancilla. et ait his qui
erant ibi; Et hic erat cum ihu
nazareno. Et iterum negauit

M Ira preceps & impatiens excutit
de solio pontificem. ut insaniam
mentis motu corporis demonstraret.
h Marcus dicit dnm dixisse.
ego sum. ut ostenderet tantum ua
lere quod ei dixit dns. tu dixisti.
L quem de solio sacerdotali scid uest
furor excusserat. eadem rabies ad
scindendas uestes prouocat. Scidit
uestimenta sua. ut ostendat iudeos
et sacerdotalem gloriam perdidisse.
& uacuam sedem habere pontificis.
R Altiori mysterio est factum.
ut in passione dni pontifex iude
orum sua ipsa uestimenta desciderit.
cum tunica dni nec ab ipsis qui eum cruci
fixere militibus scindi potuerit.
Figurabatur enim quod pontificum
iudeorum sacerdotium foret scinden
dum. & soliditas scae ecclie inuiolata
sit permansura. Expuerunt in faciem
Co Significat eos qui xpi gratie prae
sentiam respuunt. Colaphis eum cedunt.
qui ei honores suos praeferunt.
Palmas in faciem eidant. qui perfidia
cecati eum non inuenisse affirmant. tan
quam praesentiam eius exterminantes
& repellentes. de trib. gen heretic
L Error hereticorum de xpo. trib. gene
ribus terminatur. Aut enim de diuini
tate. aut de humanitate. aut de
utroque falluntur. Accessit una ancil
Ac Significat quod non uiri solum. sed etiam iste
sexus femineus peccasse in necem dni
uideretur. & ille sexus redimeretur per
passionem dni.

Ag gallicantu aut post ostiam negationem petri secundum eos intelligimus. sicut marcum expressit
quod oni petrus ante primum gallicantu negauit. illos significat qui xpm ante resurrectionem
dm ossopuerant. eiusq. mortem turbati
sunt. Quod uero illos ante secundum gal
licantu negauit. illos qui nunc
in illo secundum hominem uel secundum dm in
utraq. substantia errant. et ideo
ueritatem negant. gallus cantau.
q Solet scriptura sacra sepe mortium
causarum. p statu designare temporum.
Primus oni gallicantus. intelligitur
resurrectio capitis. secundus autem
tempus ipsius dni sed in corpore uniuse
ecclesie resurrectio. Respexit dns
L Mihi uidet. illa respectio diuinitus
facta. ut respiciente dno poenitere et
& petrus salubriter fleret.
b Respexit enim saluator petrum.
& intuitu suo ad amaras lacrimas
prouocauit. Nec fieri poterat ut
in tenebris negationis permaneret.
quem lux respexerat mundi.
h Quarto magnitudinem impietatis
pondus excludit. Nam qui diuersas
naturas conant intraducere. &
dicant iudam fuisse malo natura.
respondeant quomodo mala natura
egerit poenitentia. de poen iude
Ai Sed nihil ei profuit penitentia.
quam sodus corrigere non potuit.
Ut ore culicem liquantes. camelum
autem glutientes. Non mittunt
pecuniam in corbonan. id est gazo
philacium. et fundunt innocentem
xpi sanguinem. Acheldomach
Ag Prauas iudaeorum studia suscepimus
in saluto. et in pretio sanguinis
eius requiescimus. Figulia uero ager
appellatur. quia figulus nr exps.

cum iuramento. quia non noui
hominem. Et post pusillum. acces
serunt qui stabant. et dixerunt
petro. Uere. et tu ex illis es. Na
et loquela tua manifestum te fa
cit. Tunc cepit detestari & iura
re. quia non nouisset hominem.
Et continuo. gallus cantauit.
Et recordatus est petrus uerbum
quod dixerat. prius quam gallus
cantet. ter me negabis. Et egres
sus foras. fleuit amare.
Mane autem facto. consilium inierunt
omnes principes sacerdotum et
seniores populi aduersus ihm.
ut eum morti traderent.
Et uinctum adduxerunt eum. & tradi
derunt pontio pilato presidi.
Tunc uidens iudas qui eum tradidit
quod damnatus esset. penitentia
ductus. retulit triginta argentei
os principibus sacerdotum et senio
ribus dicens. Peccaui tradens san
guinem iustum. At illi dixerunt.
Quid ad nos. tu uideris. Et pro
iectis argenteis in templo. recessit.
Et abiens laqueo se suspendit.
Principes autem sacerdotum. acce
ptis argenteis dixerunt. Non
licet mittere eos in corbanan.
quia pretium sanguinis est.
Consilio autem inito. emerunt

m ccc xvi
a ii
m cxc vii
l v ccc xiii

m ccc xvii
a ii
m cxc viii
l v ccc xv

m ccc xviii
a i
m cxc viii
l v ccc
p clxxvi

m ccc xviii
x
solus

Magnum hoc prophetio sacramentum & in factis iniquitatis miraculi plenam edixerit.
figuli opus est de luto uasa formare. ad suam uoluntatem; Agrum autem secundum nuncupari
ipsius domini nostri uerbis continetur. Xpi ergo pretio secundum emitur. id est unius uestra est.

ex illis agrum figuli in sepultura
peregrinorum. Propter hoc uocatus
est ager ille acheldemach. hoc
est ager sanguinis. usque in hodi
ernum diem. Tunc impletum
est. quod dictum est per hiere
miam prophetam dicentem; Et
acceperunt triginta argenteos.
pretium appreciati. quem
appreciauerunt a filiis israhel.
et dederunt eos in agrum figu
li. sicut constituit mihi dnus.

eccxx
i
ec
ccc ii
clxxviii

Iesus autem. stetit ante preside.
Et interrogauit eum prefec
dicens. Tu es rex iudeorum.
Ait illi Iesus. Tu dicis. Et cum accu
saretur a principibus sacerdotum
& senioribus. nihil respondit.
Tunc dicit illi pilatus. Non
audis quanta aduersum te dicunt
testimonia. Et non respondit
ei ad ullum uerbum. ita ut
miraretur prefec uehementer.

eccccxxi
iiii
ec i
cxcii
clxxx

eccxxii
ii
ec ii
ccccviii

Per diem autem solemne. consue
uerat prefec dimittere populo.
unum uinctum quem uoluissent.
Habebat autem tunc uinctum in
signum. qui dicebatur barabbas.
Congregatis ergo illis. dixit
pilatus. Quem uultis dimittam uobis.
barabban. Aut eum qui dicitur xps.

ad quirentur. In sepultura peregri
norum atq. inopum deputatur. Et
idcirco hic ager figuli est. quadrama
sup. cuius in manu est nos ut uolit
formare. Vocat eum agelille
Hoc testimonium in hieremia non
inuenitur. In zacharia uero qui
penultimus prophetarum est.
quedam similitudo defertur. Et qua
quam sensus pene multum discrepet.
tamen & ordo & uerba diuersa sunt.
Ideo indubitanter accipi debere quic
cuq. per prophetam ipsis dixit.
singula esse omnium. et omnia singu
lorum. Est apud hieremiam quod emor
agrum. apud zacharia xxx argenteis.
Attendo quod pilato qui in uitus
ferebat sententiam aliqua in pasto
responderit non iudeis.
Hanc dimissionem sollemnem im
perialis legis sanctione pilatus ipse
usum habebat. sed annua gentis cui
pralus placere gaudebat. Inuidia
igitur causa crucis. manifeste in
uidia est. Multa passus
Notandum quod gentibus sepe ad
summa reuocentur. Multor. species
plebis gentilium. pharisei
qui debuerunt docere plebem legem et
iustitias dni. ipsi seduxerunt eos.
ducentes eos per inuia.

R Mirifice autem pilatus qui interpretatur malleatoris. significat diabolum qui secundum prophetam malleus est universe terre. per quem tempterare permittit dns electos suos.

Q Quanta p fidorum crudelitas. quo p solum accedere innocentem. sed et pessimo mortis genere desiderare crucifigere

U Latro seditiosus & homicidiorum auctor. dimissus est. populo iudeorum id est diabolus. Sanguis eius super nos

B Perseuerat usq. in presentem diem hodie in precatio apud iudeos. Sciendum pilatum romanis legibus ministrasse quibus sanctum. et ut qui crucifigerent. prius flagellis uerberarentur. de

U Mirifice in purpura. caro purpura xpi est designata. de qua isaias proph dicit. quare rubrum est indumentum tuum. In corona spinea. nrorum susceptio peccatorum. pro qua mostalissimo dignatus est. Sicut enim dixit dns ad adam. Terra spinas et tribulos germinabit tibi. Id est conscientia tua punctiones tibi aculeosq. peccatorum procreare poterit.

R Milites pilati. heretici et pagani milites diaboli sunt. Caput xpi est. et. Percutiunt caput. qui eum eo dmnogant. Harundine. sacram scripturam significant. qua errorem suum iudei confirmant. Facie dni percutiunt. quando eius incarnationem negant

Sciebat enim. quod per inuidiam tradidissent eum. (ccccxxiiii solus)

+ Sedente autem illo pro tribunali. misit ad eum uxor eius dicens. Nihil tibi & iusto illi. multa enim passa sum hodie per eum. (ccccxxv ccccxxiiii lxxxx clxxxiiii)

+ Principes autem sacerdotum et seniores. persuaserunt populis ut peterent barabban. ihm uero perderent. Respondens autem preses. ait illis. Quem uultis uobis de duobus dimitti. Ait illi dixerunt. Barabban. (ccccxxvi ccccv lxxxxi clxxxviii)

Dicit illis pilatus. Quid igitur faciam de ihu qui dicitur xpo. Dicunt omnes. crucifigatur. Ait illis preses. Quid enim mali fecit. Ait illi. magis clamabant dicentes. Crucifigatur. (ccccxxvii x solus)

+ Videns autem pilatus quia nihil proficeret. sed magis tumultus fieret. accepta aqua lauit manus coram populo dicens. In nocens ego sum. a sanguine iusti huius. uos uidetis. Et respondens uniuersus populus. dix. Sanguis eius super nos. & super filios nros. Tunc dimisit illis barabban. (ccccxxviii ccccxvii lxxxxiiii clxxxvi)

Ihm autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur. (ccccxxviii ccccxvii lxxxxiiii clxxxvi clxxxvii) XXVIII

+ Tunc milites presidis. suscipientes ihm in pretorio. congregauerant ad eum uniuersam cohortem

Et exuentes

eum. clamidem coccineam circu
dederunt ei; Et plectentes coro
nam de spinis. posuerunt super
caput eius. et harundinem in de
xtera eius; Et genu flexo ante
eum. illudebant dicentes;
Aue. rex iudaeorum.

Et expuentes in eum. acceperunt
harundinem et percutiebant
caput eius; Et postquam illuser
ei. exuerunt eum clamide. et
induerunt eum uestimenta eius. & du
xerunt eum ut crucifigerent;

Exeuntes autem. inuenerunt hominem
cirineum nomine simonem; hunc
angariauerunt ut tolleret crucem eius;

Et uenerunt in locum qui dicitur golgatha
quod est caluariae locus;

Et dederunt eum ut bibere. cum fellem mixtum
Et cum gustasset. noluit bibere;

Postquam autem crucifixerunt
eum. diuiserunt uestimenta
eius sortem mittentes; Et se
dentes. seruabant eum.

Et imposuerunt super caput eius.
causam ipsius scriptam; hic
est ihs. rex iudaeorum.

Tunc crucifixi sunt cum eo duo latro
nes. unus a dextris. & unus a sinistris;

Praetereuntes autem blasphemabant
eum. mouentes capita sua et dicentes;
Uuah. qui destruit templum di.

flagellatus & conspuitur. et irridet. qui habet proprium uestimentum. sed ea
propter peccata nostra sumpserat. quando in carnari dignatus est. Inuenitur

Primo nag. adam eruce postea est
scam ioh. deinde simon postanda
imposita est. Simon obediens.
cirenoi heres ingrorum. Illa enim
greco. pagus dicit. Unde pagani ac
ciuitatedi alieni appellari sunt.
Do pago simon egredienti. crucem
postea pastium. cum populus nationum
pagani rebus dereliquis. uestigia
dominice passionis obedientia plectit.
Qui fuit quod iudeus in xpm
sociantibus. ad cum patiendum ei pere
grinus accurrerat. Apostolus inquit. Si
compatimur. & conregnabimus.
Caluariae locus. ob decollationem pere
grinorum et proprium dicitur.
Fel pro amaritudine mirra uinum
amarissimum. uel mixtum uinum follo
& mirra quae amarissimum reddit.
Quadriga uestis domini. quadriga
octauam eius figuram. ex toto orbe con
gregatam. Per sortem enim gratia
dei. quae in mare in fide profigurat.
Supra crucem domini titulus scribitur.
quia a corona maiestatis fulgebit
Sacerdos etiam xps est. quia seipsum
patri obtulit pro nobis.
Rex etiam est. quod titulus pendet.

proceruntos aut. quia infidelitate & propria malitia praeter gradiebantur uiam recta
iniqua uiatera & recto itinere id est scarum scripturarum intellegentia ambularon labant

Uuah. quod hoc xpm facere posse
iudei confitebantur propria eos
condemnat sententia qua cum
omnia posse confirmant

Pluralem numerum pro singulari euan
gelista posuit. cum unum maledicerent

Iudei hora tertia uocem xpm crucifixerunt
ministri hora sexta eum in cruce leuauerunt

Rationis igitur immo diuino pietatis
ordo poscebat. ut eodem temporis
articulo. quo tunc adae peccantis
paradisum obduserat. ipse nunc latroni
dispenitenti iam uam paradisi reserare

Et qua hora primus adam peccando
mortem huic mundo intulerat. eadem
hora secundus adam mortem mori
endo deseruerat. heli heli

Saluator nr ioxe hoc dicens. propriae
ostendebat corporis nri fragilitate
quam assumpserat uolle redimere
Iosephus refert. uisum esse angelicas
psidos quondam templi tunc partes
adinuicem damasse transeamus hinc
ab his sedibus. Et de dor in unum

Dato quod est. Iudei omnes orant ac cotumul
de gnerantes sauino prophetarum
tanq de plenos uase. quidem quate
mundi huius implere cor habentes
uelut spongia cauernosis quammodo
& tortuosis latibulis fraudulentum

Hisopo autem xpi humilitas. harun
dine sacra scriptura figuratur

& in tridui illud reaedificat.
Saluate metipsum. Si filius di
es. descende de cruce

Similiter et principes sacerdotum
illudentes cum scribis et seniorib.
dicebant. Alios saluos fecit. se
ipsum non potest saluum facere.
Si rex israhel est. descendat nunc
de cruce. & credimus ei. Confidit
in deo. liberet nunc eum si uult. di
xit enim. quia dei filius sum
Idipsum autem & latrones qui crucifixi
erant cum eo. improperabant ei
A sexta autem hora tenebrae fa
ctae sunt super uniuersam terra
usque ad horam nonam
Et circa horam nonam clamauit ihs
uoce magna dicens. heli heli
lamazapthani. hoc est deus meus
dus meus. ut quid dereliquisti me.
Quidam autem illic stantes. et audi
entes. dicebant. heliam uocat iste
Et continuo currens unus ex eis.
acceptam spongiam implenit
aceto. & imposuit harundini.
et dabat ei bibere
Ceteri uero. dicebant. Sine. ui
deamus an ueniat helias liberans
eum. Ihs autem iterum clamans
uoce magna. emisit spiritum.
Et ecce uelum templi scissum
est in duas partes. a summo

usq. deorsum; Et terra mota
est. & petrae scissae sunt. &
monumenta apertasunt. &
multa corpora sanctorum qui
dormierant surrexerunt
Et exeuntes de monumentis
post resurrectionem eius.
uenerunt in sanctam ciuitatem
& apparuerunt multis.

Centurio autem & qui cum eo erat
custodientes iesum. uisa terre
motu et his quae fiebant. ti
muerunt ualde dicentes.
Uere filius erat iste.

Erant autem ibi mulieres multae
a longe quae secutae erant iesum
a galilea ministrantes ei. In
ter quas erat maria magdalena.
& maria iacobi & ioseph mater.
et mater filiorum zebedei.

Cum sero autem factum esset.
uenit quidam homo diues
ab arimathia nomine ioseph
qui et ipse discipulus erat iesu.
hic accessit ad pilatum. et
petiit corpus iesu. Tunc pila
tus. iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph. In
uoluit illud in sindone mun
da. & posuit illud in monu
mento suo nouo. quod exci
derat in petra. Et aduoluit

mota. ō. pondere dnm & creatore suū ferro ūi sustinuisse. potuisse. ut indicarent diuinitatem. iudaorū. qui ipsum de filiū intellegere noluerunt. Et mon aperta. insignū future resurrectionis.

R Per centurionem fidem ecclesie designat. quem ex mysteriorum celestium reserato. per mortem dni. uim in ipsum hominem & dm uerum dei filium confirmat.

m Decurio. q etiam curialis. a procuran do munera ciuilia solet appellari.

h Talem decebat cui corpus dni sepeliret. q et ipse fuerat in mortuorum tali ministerio dignus esset. & nobilitatem potentiae secularis facultatem haberet ministrandi. N. sept dni

Ag Ex simplici sepultura dni. Ambitio diuitum condemnat. qui nec in mu lis quidem possent aliorum diuitis.

Th Spiritaliter quod corpus dni non aure figemmis. non fortes. sed lineamine puro obuoluendum sit. Sindone aut in uolutum. qui puram eum mente colendo suscepere. In monumento nouo

Ag Post sepulchrum nouum. scam mariae pertinuerunt designare uterum pari sancto greco. Latine pparasti. ad iuxta hoc quod scriptum est domina. sexto die collig ouis duplum. Sexta enim die dns crucifixus est. sexta etiam aetate saeculi. quia seductor ille

m Seductor in ipsum erat. id est falsitatem aduersatem transducens fidelis.

R Disputaxpi furos. qui ab ingratis iudais monita salutaria auferebat gentib. xpm predicantes. de infi

Io Potior iudaeis erat delitatem iudaeorum infidelitas resurrectionis. quam crudelitas crucis. Potior est illis contemptus penitentiae. quam error ignorantiae.

Hecexlviii
Ccexxvii
Vcccxxxii
Ccvi

Hecexlvi
II
Ccexxv
Cccxxx

Hecexlvii
VI
Hccxxvi

Hecexlviii
I
Ccexxvii
Vcccxxxii
Ccvi

Hecexlviii
Ccexxviii
Vcccxxxiii
Ccviii

m Uespere sabbati iro cooperant sco illo mulieres. sed luce sconto mane in prima sabbati
ad sepulchrū p uenerunt. Id est uespere aromata parauerī mane ad sepulchrū detulerī.

h Jūr latino eloquio salutaris. id. ē
saluator interpretatur.

ff Multi iūtunc dici poterant. p
tam substantialiter sed nuncupative.

h Non est hic. p presentia carnis dicit.

R Quasi dicerent. si meis uerbis p credi
tis. uacuo credatis sepulchro.

cc Galilea transmigratio facta int̄ pas.

E Quia enim resurgente
dno resurrexerī a mortuis. et iam eo
ascendente ad celos simul ascendisse
credendi sunt.

h Nota quesicque erat. quo ita curre
bant. morebant enim habere dnm re
surgente. et primo audire meruer.
Auctor. Ultima dicentū acuo mulieris.
In mulieribus solue rotur.

hl Mirificoloquens eugelista.
quantū dignitatis hoc sacratissima
nox de gloria douicte mortis accepe
rit. insinuare studuit. dum eius
ex ordiū quo douore xpo feminae
in obsequium illius uigilare cepe
rit. in sequente iam diem lucesce re phibuit.

saxum magnum ad ostium mo
numenti. et abiit.

Hecel
ß VI
cccxxviii

Erat autem ibi maria magda
lena. & altera maria. sedentes
contra sepulchrum.

Hecel
X
Solus

ALTERA AUTĒ DIE QUE EST
post parasceuen. Conuenerunt
principes sacerdotū & pharisei
ad pilatum. dicentes. Domine.
recordati sumus. quia seductor
ille dixit adhuc uiuens. post
tres dies resurgam. Iube ergo
custodiri sepulchrū. usq. in die
tertiū. Ne forte ueniant disci
puli eius et furentur eum. et
dicant plebi. surrexit a mortuis
Et erit nouissimus error. peior
priore. Ait illis pilatus. ha
betis custodiam. ite custodite
sicut scitis. Illi aut̄ abeuntes.

Hecel
ß I
cccxxx
Lucccxxxvi
Fcoviii

muniēr sepulchrum. Signantes.
lapidem. cum custodibus. XXVIII

VESPERE AUTĒ SABBATI
quae luceſſit in prima sabbati.
Uenit maria magdalena et
altera maria. uidere sepulchrū.
Et ecce. terremotus factus est
magnus. Angelus enim dni
descendit de celo. & accedens
reuolut lapidem. & sedebat
super eum. Erat autē aspectus
eius sicut fulgur. et uestimentū

eius

...quia uobis dormientibus. de auaritie malo R. O pestis maligna et semper bonis animis
...standa auaritia. Quid illesum. quid in concussum dimittis. Tu primum hominem
...didisti. tu discipulum seduxisti.
tu modo testes decepisti. Rectissimus
Rectissimus ordo praedicandi.
ordo predicandi. & modernis quoque
praedicatoribus ecclesie diligentissime
sectandus. Ut primo quidem doce
atur auditor. deinde fidei sacra
mentis imbuatur. deinde ad ser
uandum dni mandatum ex tempore
liberius instruatur.
Aq. Miracula talia sunt facta circa se
pulchrum. ut ea ipsi milites qui
custodes aduenerant testificarent.
si uellent uera nuntiare.

sicut nix. Praetimore autem
eius exterriti sunt custodes. h
& facti sunt uelut mortui.
Respondens autem angelus.
dixit mulieribus. Nolite
timere uos. Scio enim. quod iesum
qui crucifixus est queritis.
Non est hic. Surrexit enim.
sicut dixit. Uenite et uidete
locum. ubi positus erat dns. Et
cito euntes. dicite discipulis
eius. quia surrexit. Et ecce.
praecedet uos in galileam. Ibi eum
uidebitis. ecce praedixi uobis;
Et exierunt cito de monumento
cum timore et gaudio magno.
currentes nuntiare disci
pulis eius;
Et ecce. iesus occurrit illis dicens;
Auete; Illae autem accesserunt
et tenuerunt pedes eius. & adora
uerunt eum; Tunc ait illis iesus.
Nolite timere; Ite. nuntiate
fratribus meis. ut eant in
galileam. ibi me uidebunt;
Quae cum abissent. ecce quidam
de custodibus uenerunt in ciuitatem.
& nuntiauerunt principibus
sacerdotum. omnia quae facta
fuerant; Et congregati cum
senioribus. consilio accepto.
pecuniam copiosam dederunt

h Decies uisum post resurrectionē dn̄m ih̄m xp̄m. euangeliorum nobis et actuū ap̄lorū
Am̄ prodit historia. ubi ipso dominico die ih̄m xp̄m quinquies apparuisse legitur.
Ac̄ I Primo marie magdalene flenti
hl̄ ad monumētū. II Scd̄o marie eidē et
l̄ alteri eiusdē nominis femimine.
ū regredientib. a monumēto. III Tertio
m̄ symoni petro app̄. IIII Quarto deo pe
R̄ socio eius. V Quinto disp̄lis in eodem
B̄ loco ianuis clausis. ubi aberat thomas.
OR̄ VI Sexto post dies octo. q̄ndo erat cū eis
VII & thomas. Septimo piscantib. ad
VIII mare tyberiadis. Octauo undecī
VIIII in monte in galilea. Nono recūben
tib. illis undecī discipulis apparuit.
die qua ascendit in caelum.
X Decimo uiderunt xp̄m ih̄m ipsa
die non iam in terra positum. sed
eleuatum in aera. celosq. petentē.
dicentibus angelis. uiri galilei.

militibus dicentes. Dicite quia
discipuli eius nocte uenerunt.
et furati sunt eum nobis dor
mientibus. Et si hoc auditum
fuerit a preside. nos suadebi
mus ei. et securos uos faciemus.
At illi accepta pecunia. fecer̄
sicut erant docti. Et diuulga
tum est uerbum istud apud
iudeos. usq. in hodiernū diem.

VNDECIM AUTĒ DISCIPULI
abierunt in galileam. In mon
tem ubi constituerat illis ih̄s.
Et uidentes eū. adorauerunt.
Quidam autem dubitauerunt.
Et accedens ih̄s. locutus est eis
dicens. Data est mihi omnis
potestas. in celo et in terra.
Euntes ergo docete omnes gen
tes. baptizantes eos. In nomi
ne patris. et filii. et sp̄s sc̄i.
Docentes eos seruare omnia.
quaecumq. mandaui uobis.
Et ecce ego uobiscum sum om
nibus diebus. usq. ad consum
mationem saeculi.
EXPLICIT EUC̄L SC̄DM MATH

m. euangeliorum nobis
xpm quinquies apparuit
ibus dicentes Dicite
ulie ius nocte uenen
ati sunt eum nobis
tibus Et si hoc aud
t a preside nos suad
i. et securos uos fac
accepta pecunia fe
erant docti Et di
ft uerbum istud ap
usq. in hodiernu d
CIM AUTE DISCI
unt in galileam. In
bi constituerat illis
dentes eu adorauer
m autem dubitauer
edens iuis locutus est
Data est mihi om
tas in celo et inter
s ergo docete omne
aptizantes eos. In n
tris. et filii. et sps
ntes eos seruare om
cumq. mandaui uo
ego uobiscum sum
diebus usq. ad cons
onem saeculi
LICIT EUCLS COM

ARCUS EUANGELISTA DI. ET
petri in baptismate filius. atq.
In diuino sermone discipulus.
sacerdotiū in israhel agens. se
cundū carnē leuita. conuersus
ad fidem xp̄i euangeliū in ita
lia conscripsit. ostendens in
eo qd̄ et generi suo deberet
et xp̄o. Nam initiū principu
in uoce prophetice exclamati
onis instituens. ordinē leuitice
lectionis ostendit. ut p̄dicans
predestinatū iohannē filium
zacharie. In uocem angeli enun
tiantis emissū. non solū uerbū
caro factū. sed corpus dn̄i in oma
p uerbū diuine uocis animatū.
Initio euangelice p̄dicationis
ostenderet. Ut quisquis hec le
gens sciret. cui initium carnis
in dn̄o & ihu aduenientis habi
taculū caro deberet agnoscere.
atq. in se uerbum uocis quod in
consonantibus p̄diderat inuenit
Deniq. et p̄fecti opus euangelu
intrans. & a baptismo dn̄i prae
dicare dn̄m inchoans. p̄ laborau
natiuitatē carnis quā in prio
ribus uiderat dicere. sed totius
exprimens expositionē de sesti
leiunium numeri. tēptationē

diaboli · congregationem ·
bestiarum · et ministerium
protulit angelorum · Ut in
stituens nos ad intellegendū ·
singula in breui compingens ·
nec auctoritatem factae rei
demeret · & perficiendi operis
plenitudinem nō negaret ·
Deniq · amputasse sibi post
fidem pollicem dicitur · ut
sacerdotio reprob · haberet ·
Sed tantū consentiens fidei
praedestinata potuit electio ·
ut nec sic in opere uerbi ꝑderet ·
quod prius meruerat in genere ·
Nam alexandriae ep̄s fuit ·
Cuius per singula opus scire euan
geliiq · in se dicta ostenderet
& disponeret · atq · disciplinā
in se legis ostenderet · et agno
sceret · & diuinam in carne dn̄i
intellegeret naturam · Quę
nos primum requiri · dehinc
inquisita uolumus agnosci ·
habentes mercedem exhosta
tionis · quoniam qui plantat
et qui rigat unum sunt · qui
autem incrementū prestat ·
d̄s est ·

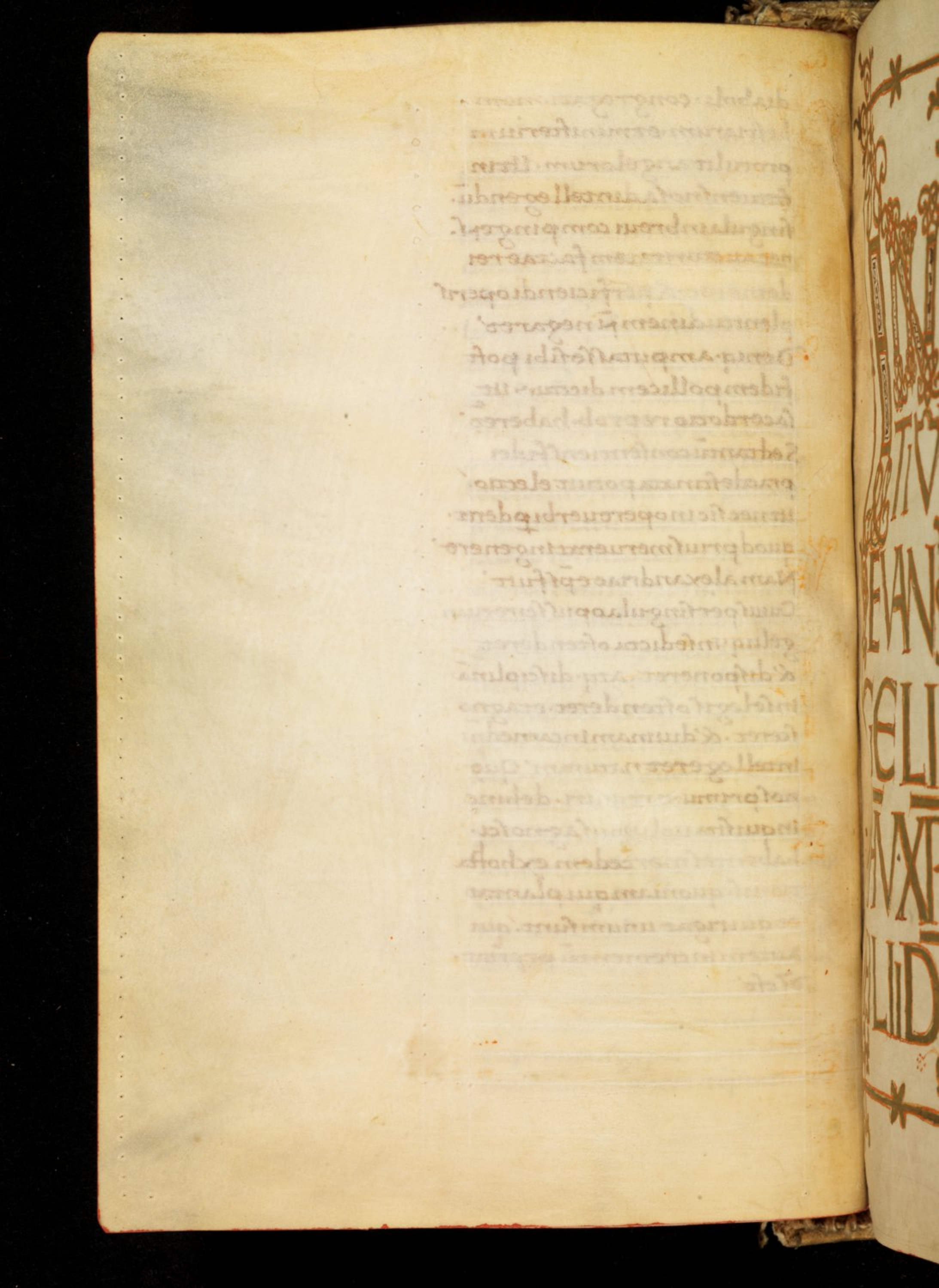

INITIV
EVANGELII
IHV XPI
FILII DI

Am Euangelium. bonum nuntium dicitur. Quod autem melius. praeclarius. aut necessario humanae naturae fragilitati nuntium allatum est. quam diuina nobis pietas dicit omnibus

Sicut scriptum est in isaia propheta. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam. qui praeparabit uiam tuam.

Vox clamantis in deserto. parate uiam domini rectas facite semitas eius.

Fuit iohannes in deserto. baptizans et praedicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad illum omnis iudea regio. et hierosolimitae uniuersi. & baptizabantur a illo in iordane flumine. confitentes peccata sua.

Erat iohannes uestitus pilis camelorum. et zona pellicea circa lumbos eius. Locustas & mel siluestre edebat. et praedicabat dicens. Uenit fortior me post me. cuius non sum dignus procumbens soluere corrigia calciamentorum eius. Ego baptizo uos in aqua. ille uero baptizabit uos in spiritu sancto.

Et factum est in diebus illis. uenit ihs a nazareth galileae. & baptizatus est in iordane a iohanne. Et statim ascendens de aqua. uidit apertos celos. et spiritum sanctum tanquam columbam descendentem et manentem in ipso.

Ag. Ecce mitto angelum meum. In malachia propheta scriptum inuenitur. Uox clamantis autem ait. in isaia. Ideo indubitanter accipi debere. quaecumque prophetarum dixerint. et singula esse omnium prophetarum. & omnia singulorum. exposita.

Eg. Constat ergo fratres quia unigenitus filius dei dominus noster. uerbum patris uocatur. Diconem secundum euangelium. In principio erat uerbum. Iohannes uero uox appellatur. quia uerbum id est christum praedicanda procedebat. Exemplum

R. Exemplum omnibus confessionis peccatorum confitendi peccata. ac meliorem uitam profitendi. eis a baptisma accipere debuerant. Ut petro dictum est. occide et manducabo. quod est apud dicere. occide ipsos fidelis a deo qui fuerant prius abrenuntiatione scelerum. per uitam penitentiam. de uestitu pilis. uestitus ioh. mitto ioh. erat pilosa. Illud autem uestis indicium est. Aliud luxuriae molliori. Zona autem pellicea mortificationis indicium est.

Eg. Potest etiam interna conuersationis iohannis habitus designari. qui uitam peccantium non blandientis fouit. sed uigore asperae increpationis increpauit dicens. Genuina uiperarum. de cibo eius. Locustas et mel siluestre edebat. quia dulcis sapiebat uis praedicatio iohannis. quia eum esse christum putabant. Ipse mellis enim dulcedo. In locusta lacertus. sed cito deciduus. quia caro

b. Uiterna quidem caro incedit in sacris scripturis. Uiterna caro in scriptura sacra iuxta naturam.

ii. Uiter iuxta culpam. iii. Uiter iuxta corruptionem mortalitatis. quae ex culpa contigit appellatur. Iuxta naturam. iuxta naturam quidem cum dictum est. Hoc nunc os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Et iterum. Et uerbum caro factum est. & habitauit in nobis. iuxta culpam. Iuxta culpam uero cum dicit. Caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem. corruptionis. Iuxta corruptionem mortalitatis. cum scriptum est. Et memorat. quia caro sumus. id est fragiles & morbundi

Regnum aut dei caro non possidebit. id est caro iuxta culpam uel mortalitatem. Et tamen caro possidebit regnum dei. id est caro iuxta naturam. quam ad dns uidendam post resurrectionem suam palpandamque discipulis exhibuit. Misterium sce trinitatis

Et uox facta est de celis. Tu es filius meus dilectus. In te complacui.

Et statim sps expulit eum in desertum. et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus. et tentabat a satana. erat que cum bestiis. et angeli ministrabant illi.

ꝑ VIII	
ꝯ XVIII	
ſ XXVI	
ꝑ VIIII	
V	
ꝯ XX	

Post quam autem traditus est iohannes. Venit ihs in galileam. praedicans euangelium regni dei et dicens. Quoniam impletum est tempus. et appropinquabit regnum dei. Penitemini. et credite euangelio.

Et praeteriens secus mare galilee. uidit simonem et andream fratrem eius mittentes retia in mare. erant enim piscatores.

Et dixit eis ihs. Uenite post me. et faciam uos fieri piscatores hominum. Et protinus relictis retibus. secuti sunt eum.

Et progressus inde pusillum. uidit iacobum zebedei et iohannem fratrem eius. et ipsos in naui componentes retia. et statim uocauit illos. Et relicto patre suo zebedeo in naui cum mercenariis. secuti sunt eum.

Et ingrediunt capharnaum. et statim sabbatis ingressus ih

Misterium in baptismate xpi sce trinitatis ostenditur & demonstratur. Dns ihs baptizatur. spss descendit in specie columbe: patris uox testimonium filio phibentis audit. Ampliorem spssci confirmatio eporum gratia per impositionem manus epi solet celitus dari. specialem donum hoc enim mediatori dei et hominum donum est specialo collatum. ut implens eum semel spss non quasi recedat. sed pesistat in illo manet. Nam cetteris fidelibus ad signa uirtutum & miracula facienda quibus ad dilectionem & proximi atq. opera bona facienda pertinet: aliquando gratia spssci confertur. aliquando tollitur. de xl dieb. xl dieb. & xl noctib. totum huius temporis insinuant. quib. membra eius uidelicet scam ecclam. tempta diabolus numquam desistit. x enim quater ducti. xl fiunt. Per x legem. per iiii. quattuor sca euangelia figurantur. In bestiis ca. In bestias commoratur ut ham. sed ministerio angelico utitur ut ds. Johanne tradito. recte incipit xpe predicare. Desinemo lege. consequenter ortur euangelium. Xpi singt. Postquam uenit plenitudo temporis misit ds filium suum quasi olim est ut hoc clamatur. Rutina aliquando audiatur. qm impl. est tempus. Renuntiare in quamo stuis operibus. credere in dnm nrm. In hoc de quattuor mundi elementis mortali corpore. ex iii elementis subsistimus. terra. aqua. aere. igne. Terra nam que sicca et frigida. Aqua frigida et humida. Aer humidus & calidus. Ignis calidus et siccus. Itaq. homo ex iii elementis homo subsistit. ex quattuor elementis his conditus. Habet uero ex aere flatum. ex igne sanguinem. ex aqua humorem. ex terra corpus. de utraq. pte xpi. In utraq. natura xpi unus pson ecclam ostendit ds et homo. q tempta a diabolo & ab angelis ut dominus ministratur.

Allegorice isti quattuor disci ad nno uocati. Duos populos pdi gratiam uocatos significant duae naues. duas ecclas figurant. Retia predicationem sci euangelii. per mare mundum. per pisces homines carnali sapientiae deditos. et postum finem presentis uitae significant.

L Quod sabbatis maximo docet iusi.
quia eam uenerat adimplere
& prophetis. Jhs uero quasi dns
legis quemnus uidebantur addebat
in lege. uel commutans pdicabat
Jn matheo nāq. quanto tionis
scriptum. ō. Ego autē dico uobis.
Ag Si uero uirum doceo ad liberatio.
a demonio liberatū. moraliter
animum ab immunda cogitatio
ne purgatum significat. ut dixim.
consequenter feminā febrib. tenta.
sed ad imperium dni curata. carnē
ostendit a concupiscentiae suae
feruore p continentiae procopta
frenatam. Apts sing omis amaro
R Omnis enim amaritudo.
et ira. et indignatio. furor est
immundi spiritus. Fornicatio
et immunditia. febrē significant.
h Scio Confessio dēmonum.
quis sēs dei. Non uoluntatis est
ista confessio. quam premium
sequitur confitendi. sed necessita
tis extortio quo cogit inuitos
et uelut sorti fugitiui. solum de
uerberibus cogitantes dnm pre
cantur. sicsi eum aduenisse
sese iudicando. immundi spiritus
fatentur. Moralis intellectus.
gg Moralit a demone uirū liberat.
animū ab immunda cogitatione
purgat. Feminam a febre esse
sanatam. carnem ostendit a con
cupiscentiae suae fetore pro
hibitam. Cum sol occidisset.
B Sol occidente plures demoniac
quam ante plus sanantur egroti.
quia quia temporalit in carne uiuens
paucos iudaeorū docuit. calcato
regno mortis. omnib. p orbem
gentibus fidei salutisq. dona
transmisit. Psalmista ait. Exsultā
ter facientes qui ascendit super occ
Sup occasum dns ascendit. quia
unde in passione occubuit. Inde
maiorem suam gloriam resur
gendo manifestauit. Laudes phibā
Ag Quare ab illis solo laudare dns pro
hibuit. ut in psalmo. Peccatori
autē dixit ds. Quare tu enarras.
Neq; dū pdicare audet. sequatur
errantem. Improbus enim magister
est diabolus. qui falsa ueris sēpe
miscet. ut specie ueritatis testimonium fraudis obtexat. R Solis occasus. mors
xpi. Diluculū. resurrectio xpi. Oratio aut xpi signat. q. corda eorum p gratiam
sci spi ad iustitiem orationis excitabat.

ostendit se non sub lege eō. sed supra legem.
R Pharisei docebant quos scripta fuerant
pro libertate uoluntatis suae. uel ea
synagogam docebat eos.
Et stupebant super doctrina eius
Erat enim docens eos. quasi po
testatē habens. & ñ sicut scribe.
Et erat in synagoga eorū homo
in spiritu inmundo. et exclama
uit dicens. Quid nobis et
tibi ihu nazarene. uenisti p
dere nos. Scio quis sis sēs dei. et
comminatus est eum ihs dicens.
Obmutesce. et exi de homine.
Et discerpens eum spiritus im
mundus. et exclamans uoce ma
gna. exiuit ab eo. Et mirati
sunt omnes. ita ut conquire
rent inter se dicentes. Quid nā
est hoc. Que doctrina hec noua.
quia in potestate et spiritibus
immundis imperat et obediunt
ei. Et processit rumor eius statim
in omnem regionem galileae.
Et protinus egredientes de sina
goga. uenerunt in domū simo
nis. et andree. cū iacobo et io
hanne. Decumbebat autē socrus
simonis febricitans. et statim
dicunt ei de illa. Et accedens
eleuauit eā. apprehensa manu
eius. et continuo dimisit eam
febris. & ministrabat eis. Uespe
re autem facto. cū occidisset sol.
afferebant ad eū omnes male

In morsu
ch xiiii
ch lxii
lu iiii
& xxiiii
ch xiiii
lu xxv
ch xv
fl lxvii
lu xxvi
II
R Solis occasus. mors

habentes. et demonia habentes.

Et erat omnis ciuitas congregata
ad ianua. & curauit multos
qui uexabant uariis languorib:
Et demonia multa eiciebat. et p
sinebat loqui ea. qm sciebant eu
Et diluculo ualde surgens. egres
sus abiit in desertu locu. ibique
orabat, Et persecutus est eum
simon. et qui cum illo erant,
Et cum inuenissent eum. dixe
ei. quia omnes quaerunt te,
Et ait illis. Eamus in proximos
uicos et ciuitates. ut et ibi pre
dicem, Ad hoc enim ueni, Et erat
praedicans in synagogis eorum.
et omni galilea. & demonia eiciens.

Et uenit ad eu leprosus deprecans
eum. et genu flexo dixit, dne.
si uis. potes me mundare, Ihs
autem misertus eius. extendit
manu sua. et tangens eu. ait illi.
Uolo. mundare, Et eu dixisset.
statim discessit a eo lepra. et
mundatus est, Et comminatus est
ei, Statimq. eiecit illu. et dicit
Uide nemini dixeris. sed uade
ostende te principi sacerdotum.
& offer pro emundatione tua
quae precepit moses. In te
stimonium illis,

At ille egressus. coepit predicare

hac predicatione quam dicit eum habuisse in omni galilea. Intelligitur etiam serma
habitus in mosle. cuius commemorationem facit matheus euangelista.

Uenit ad eum leprosus. origenis.
Decorsu currens rogat homo. & in
morte nihil dicit. quaro sit. qua
topus & tempora omni rei sub celo.
tp doctrine. & curationis.
Ille in faciem procidit quod humi
litatis est et pudoris. ut unus asq.
de suguite maculis erubescat.
Sed confessionem. uerecundia
non repressit. Ostendit uulnus.
remedium posculauit. Et ipsa di
gionis & fidei plena confessio. e
Contra horoscos.
Uolo dicit propter fotinum. Im
perat propter arrium. tangit
propter manicheum. Qui enim
dns legis est. non obsequitur legi.
sed legem facit. Nihil mediu. e
inter opus di atq. precepta. qa
inpcepto est opus. Ipse dixit. et
omnia facta sunt.
Ut intelligat sacerdos leprosum
illum non legis ordine. sed gratia
di supra legem esse curatum.
sacerdotis offrendo. Summo
sacerdote di paris mundat.
Non uenias
in conspectu sei templi dni
infructuosus. sed offer
munus tuum. quare. ut omis
qui uident te postaro ot of
ferre. et gaudant his mirabilib:
& magnificent dm qui mi
sertus est tui.
Ad illu oni hoc tunc dictum.
nos admonet omes. Ad illum
loquens. nobis omnib. dicit.
ut & nos munera nra & dona
non teneamus apud nos. sed
reddamus do maxime eu do
aliqua liberam pertanore.
Et in fidelibus phocinere pate
& testimoniu duricordis
ipsorum fiat.

Uide nemini dixeris. sed uade

[illegible] quidonim unigenitus filius patri & spui sco coaeternus. hac in re uolle habuit quodim
ere ꝓ potuit. sed notandu quod reale omptor nr p mortale corpus omne quod egit hoc
bis in exemplo actionis erubuit. Eleeri quod. eius exempla doctrine illius sequentes.
magnis qui faciunt. laudere quidem in uoluntate habeant. sed ut prosint alius
od amaurin uiri.

Paralyticus · q aquattuor portabat · uiturros · prudentia · fortitudo · temperantia · et iustitia · dum · sed tectum domus in qua xpi est appetenda · ut psalmus · In quo corrigit adolescentior decurationē paralytici

Curatio paralytici huius · salutionem signat animae · Ministri · doctores sunt sci · Turba prisca operat cogitationū · Denudatio tegularū · apertio est · In uilitate litterę sensus spialis · Decrabatto · hominem in carne constitutum · xpm debere cognosci ut saluetur

Filium uocat · cui peccata dimittit · Ꝑ quam propria cuiusque fides apud dm ualeat · ubi tanti ualuit fides aliena

Uerum dicunt scribę · quia nemo peccata dimittere potest · nisi solus ds · quia etiam xpi uerus · ē · ds ·

Eadem maiestate & potentia qua cogitationes eorū intuetur · possum et hominibus peccata dimittere

O mira humilitas dei · despectum · & debilem · totius · membrorū capacib · dissolutum filium uocat · quo sacerdotes ꝑ dignabantur attingere ·

Frigitur carnalo signum · ut probetur spiralo · quanquam eiusdem uiturissit · et corporis et animę uitia dimittere

Necesse est ad conscientiam nrām reuocati · & sollectior operanra atq · cogitationes exploremus · et quicquid nos peccasse deprehendimus · digna castigatione purgemus · Si aliquid dō donante recte egimus per humilitatem custodiamus

Spialiter decrabatto surgere · animā a carnali desiderio · ubi egra iacebat abstrahere · Crabattum tollere · Ipsam carnem adolescens ꝑ continentiā segregare

Sublato aut crabatto domum ire est · ad paradisum redire · hoc est enim domus nra in celis

Uerberibus domo lectis corporū enim corporalibus ad aeterna tormenta compelli · Impenitentium est poena reproborum · ut herodes et antiochus testant · qm procul dubio sunt quinq differentiae causarum · pro quibus in hac uita molestis corporalib · affligim · ꝑ th ter ·

B Quattuor sci euangelorum libri sunt · uel iiij

b Non in infimis iacendum · id est sacre scripture sublimitas est appetenda · ut psalmus

et diffamare sermonem · Itaut iam ꝑ posset manifeste In ciuitatem Introire · sed foris in desertis locis esse; Et conuenebant ad eum undique ·

R. XX · Th LXX · Lv XXXV · L XXXV

Et iterum Intrauit capharnaum post dies · et auditum est quod In domo esset; Et conuenerunt multi · Itaut ꝑ caperet usq · ad ianuam · et loquebat eis uerbū · Et uenerē afferentes ad eum paralyticū · qui a quattuor portabatur; Et cum ꝑ possent eū offerre illi prae turba · nudauerē tectū ubi erat · & patefacientes · summiserē crabattū In quo paralyticus iacebat; Cū uidisset autem ihs fidem illorū · ait paralytico; Fili · dimittuntur tibi peccata tua · Erant autem illic quidā de scribis sedentes · et cogitantes In cordibus suis · Quid hic sic loquitur · blasphemat · Quis potest dimittere peccata · nisi solus ds · Quo statim cognito ihs spu suo · quia sic cogitarent intra se · dicit illis · Quid ista cogitatis In cordib · uris · Quid est facilius dicere paralytico · dimittuntur tibi peccata · an dicere · surge tolle lectum tuum & ambula · Ut autem sciatis

quia potestatem habet filius hominis.
in terra dimittendi peccata.
ait paralytico; Tibi dico. surge.
tolle crabattum tuum. et uade in
domum tuam; Et statim ille surrexit.
et sublato crabatto. abiit coram
omnibus. ita ut admirarentur
omnes. et honorificarent dominum
dicentes Quia numquam sic uidimus.
Et egressus est rursum ad mare.
omnisque turba ueniebat ad eum.
et docebat eos; Et cum praetiret.
uidit leuin alphei sedentem ad
theloneum. et ait illi; Sequere
me; Et surgens. secutus est eum;
Et factum est cum accumberet
in domo illius. multi publicani
et peccatores simul discumbebant
cum ihesu et discipulis eius; Erant
enim multi. qui et sequebantur
eum; Et scribe et pharisei uiden
tes. quia manducaret cum pecca
toribus & publicanis. dicebant
discipulis eius; Quare cum publi
canis et peccatoribus mandu
cat et bibit.
Hoc audito ihesus. ait illis. Non necesse
habent sani medicum. sed qui
male habent; Non enim ueni uoca
re iustos. sed peccatores; Et erant
discipuli iohannis et pharisaei
ieiunantes. & ueniunt & dicunt

Uidit ihesus leuin alphei.
qq Ipse dominus ihesus xpo qui hunc exterius
ut se sequeretur uocauit. Intus
diuina inspiratione accendit ut
mox sequeretur. Ipse etiam inuisi
biliter quomodo sequeretur ostendit
& sequendum esset edocuit Ad
h. Ibat autem dominus ad conuiuia peccatorum
conuiuia peccatorum. ut occasi
onem haberet docendi. et spirituales
inuitatoribus suis praeberet cibos.
m Ieiunauit xpo. de ieiunio xpi
ne preceptum declinares. Mandu
cauit cum peccatoribus. ut gratiam
cerneres. & agnosceres potestatem
Ac Colligendum obiectio a plurib.
a plurib. hanc domino obiectam esse
questionem. uidelicet a phariseis.
a discipulis iohannis. a conuiuis.
atque aliis quibuslibet quos hoc
mouebat

R Juxta logos tropologiae sciendum · quod quam diu sponsus nobiscum est · In letitia sumus nec ieunare possumus nec lugere · Cum autem ille propter peccata a nobis recesserit et auferetur · tunc indicendum est ieunium · tunc luctus recipiendus ·

Ag Uestimentum operum nostra bona sunt · quae foris agimus et hominibus lucemus · Uino nouo · feruor fidei spei et caritatis · quo in conspectu nri conditoris · In nouitate sensus nri intus ipsi reformam exprimit ·

h Quando transierint nuptiae · et passionis ac resurrectionis tempus aduenerit · tunc sponsi filii ieunabunt ·

a Post ascensionem dni facti sunt apti nouum uestimentum et utres · pauci · orando et sperando quando promissum spm scm accepissent ·

L Nouum etiam uinum iam nouis utribus uenerat · hoc est sps sci feruor · spialium corda replenerat ·

Ag Carnales adhuc quoq · apti · et necdum passionis resurrectionisq · xpi ac fide solidatos · pi possent seuiora ieunia · continentie sustinere precepta · nec p austeritatem nimiam · etiam crudelitatem quam habere uidebantur · amittant ·

illi · Cur discipuli iohannis · et pharisaeorum ieunant · tui autem discipuli p ieunant · Et ait illis ihs · Numquid possunt filii nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est ieunare · Quantum tempus habent secum sponsum · non possunt ieunare · Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsus · et tunc ieunabunt in illis diebus · Nemo addit commentum panni rudis assuti uestimento ueteri · Alioquin auferet supplementum nouum a ueteri · et maior scissura fit · Et nemo mittit uinum nouum in utres ueteres · alioquin disrumpet uinum utres · et uinum effundet · et utres peribunt · Sed uinum nouum · In utres nouos mittendum est ·

III Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata · ut discipuli eius cepissent praegredi et uellere spicas · pharisei autem dicebant ei · Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis · quod non licet · Et ait illis · Numquam legistis quid fecerit dauid · quando necessitatem habuit · et esurit ipse et qui cum eo erant · quomodo introiuit in domum dni · sub abiathar principe sacerdotum · et panes

Dolita austeriori aptorum ·

h Uino austeriori indicium est · non paratas epulas · sed cibos simplices quaerentium · Apti litteram

on Nota quod primum apti sabbatis salutaris nri litteram sabbatizo struunt · aduersum obionitas ·

R Uellere spicas est · homines a terrena intentione eruere · fricare manibus exemplis scarum scripturarum et uiturum inferuere · grana manducare est · emundatum auditis sco ecclae membris incorporari et ora praedicantium ·

Ag Si dauid propheta sos est · quia tamen transgreditur mandatum di · et fames in causa est · Cur non eandem famem probatis in apostolis meis · quamquam et in hoc multa est distantia · Isti spicas non prohibitas · Illi panes propositionis sumunt · imitari · siue quod omnes filii scae ecclesiae · fideliter sacerdotes xpi esse debent ·

R Omis xpiani et nos uiam sacerdotalem debemus

Ag Unguimur diuina misericordia in sacerdotium scm · nos met ipsos offerentes do hostias spiales ·

R aior cura sanitati et utilitati hominis. quam custodire sabbati est adhibenda Siuero mel
as exierit. non esset reus qui sabbatum uiolasset. Ut in circumcisione et in pugna
ad habgorum et in cotidianis uictimis apparet

propositionis manducauit.
quos non licebat manducare nisi
sacerdotibus. et dedit eis qui
cum eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatum propter
hominem factum est. et non homo
propter sabbatum. Itaq. dominus est
filius hominis etiam sabbati.
Et introuit iterum in synagogam.
& erat ibi homo habens manum
aridam. Et observabant eum si
sabbatis curaret. ut accusarent
illum. Et ait homini habenti
manum aridam. surge in medium.
Et dicit eis. Licet sabbatis bene
facere. an malefacere. animam saluam
facere. an perdere. At illi tace
bant. Et circumspiciens eos cum
ira. contristatus super cecitatem
cordis eorum. dicit homini.
Extende manum tuam. Et ex
tendit. & restituta est manus illius.
Exeuntes autem statim pharisei
cum herodianis. consilium facie
bant aduersus eum quomodo
eum perderent. Et iunxit cum discipu
lis suis. secessit ad mare.
Et multa turba a galilea et iudea
secuta est eum. Et ab hierosolimis.
et ab idumea. et trans iordanem.
& qui circa tyrum et sidonem.
multitudo magna audientes

Erat ibi homo manum habens aridam
b Homo manum habens aridam. ame humanum genus significat. In fecunditate boni operis arefactum. sed domini miseratione curatum. Cuius dextera quoque in primo parente dum uetitum arboris poma decerpere aruerat. pro redemptoris gratiam in sancta cruce sanitas restituta est.
m Et bene in synagoga manus erat arida. quia ubi scientia donum manus. ibi grauius est in excusabilis noxio periculum.
R Dobilitas ergo in fructuosis animo. pullo melius ordine. quam elemosynis curatur. ut eugenius sentiat. qui habet inquit duas tunicas. det non habenti. Et qui habet escas. similiter faciat.
Argumentum iudeorum hoc erat. Si sabbato curaret. transgressionis. si non curaret. crudelitatis aut imbecillitatis arguerent.

Exeuntes pharisei cum herodianis
R Herodis tetrarchi ministros. propter inimicitias quas herodes aduersus iohannem exercebat. etiam eum xpm saluatorem nostrum quotidie predicabat. insidiis insequebantur et odio. Exemplum dat illis dns
b Ubi exemplum dedit xpus suis discipulis. sicut dixit illis. Si uos persecuti fuerint in una ciuitate. fugite in aliam.
R Nauicula enim deseruiens domino in mari. sancta ecclesia est congregata de gentibus. et fluctibus seculi labentis liberae mentis uiatore transgressa.

Do peccato usque ad mortem.
icit iohn. Est peccatum ad mortem. non dico ut pro eo rogetis. Peccatum ergo fratris ad mortem. non
to eo. cum post agnitionem dei per gratiam domini nostri iesu xpi. quisque oppugnat fraternitatem et diuisus
am gratia qua reconciliatus est deo. In uidio facibus agitatur. Peccatum autem ad mortem est.
si quis non amore ob fraternitatem alienauerit. sed officia fraternitati debita. pro aliqua. uel solum
irmitate pro exhibuerit. Quapropter dns in cruce ait. Pater. ignosce illis. quia nesciunt quid faciunt.

b Iuxta legos tropologio. dns in eo quod egressus de sinagoga secessit ad mare. ibiq. ue
entem ad se multitudinem populi. plurima turba sanaturus ac docturus ex coepit.
nram manifesto saluationem praefigurauit. ad quos uenire perfidem rollcta
ob fidiam iudea dignat est.

Ag arriani contra arrianos.
post resurrectionem negant ihm
xpm eē filiū dī. quē dēmonesiam
in carne positum. apta uoce con
fitentur. confessio phibet.
L prohibent eū confiteri. neq; dum
predicantem audit. sequatur
errantē. secatori dixit dns. qtenam
R manisfe
altitudinem iustitię designat.
qua instituendi erant. et quam
predicare hominib. debuerant.
de numero duodecimo.
b Ter enim quaterni. duodecim
faciunt. Ter quaterni missi ap̄li
ad predicandū. et per universas
quadrati orbis plagas baptiza
rent. et predicarent omēs gentes.
In nomine patris et filii et spūsq;
De peccato ad mortem
Ag. Nos. dū enim gratie
spūsci participes facti. societatem
sc̄ fratrnitatis inierunt. Beat oni
pmr stephanus orat pro suis lapida
toribus. quia nondū xpo crediderat.
nec. aduersus illā cōmunē gratiā.
dimicabant. Et ap̄ls paulus propter
credo p̄ orat pro alexandro q̄ frater
erat. & ad mostrī de est in iudaeorum
facibus fraternitatē oppugnanda
peccauerat. sed pro aliis rogat ut
eis ignoscatur. de differentia pec
Ag. Ista differentia peccatorum. catoni
iudam tradentē dnm. a petro no
gante distinguit. Non quia petrus
uol pēitenti p̄ sit ignoscendum.
nec contra illam sententiam dni ueni
amus qua procipit semp ignoscendū
esse fratri petenti ut sibi fratri
ignoscat. sed quia illius peccati
tanta labes. ē. ut de pcanti humili
tatem subire non possit. etiamsi
peccatū suū mala conscientia et
agnoscere & enuntiare cogatur.
Cum enim dicit iudas peccaui.
facilius tam desperatione incurrit
ad laqueum. quā humilitate
ueniam deprecatus est. quappe
multū interest. quali pēitentia
ignoscat dns. Mali enim multo citius se fateri peccasse. atq; ita sibi succonsen
tire uehementer se peccasse polint. Sed tam animū ad humiliandū et obtemperan
cor implorandamq; ueniam non deponunt. quia mentis affectionem propter
peccati magnitudinem iam de damnatione illos habere credendum est.

que faciebat. uenerunt ad eū.
Et dixit discipulis suis ut na
uicula sibi deseruiret propter
turbam. ne comprimerent eū.
Multos enim sanabat. ita ut irru
erent in eū ut illū tangerent.
quotquot habebant plagas. Et
spiritus immundi cum illū uide
bant procidebant ei. ch xi Lu xi
Et clamabant dicentes. quia tu es
filius dī. Et uehementer comi
nabatur eis. ne manifestarent illū.
Et ascendens in montē. uocauit ch
ad se quos uoluit ipse. et uenerūt Lu
ad eum. Et fecit ut essent duode
cim cum illo. et ut mitteret eos
praedicare. Et dedit illis pote
statem curandi infirmitates. ch xi
et eiciendi daemonia. Lu xi
Et imposuit simoni nomen petrus.
et iacobū zebedei et iohannem
fratrem iacobi. & imposuit eis
nomina boanerges. quod est filii
tonitrui. Et andreā et philippū.
& bartholomeū et mattheū. et
thomam et iacobum alphei. &
tadeum et simonem cananeum.
et iudam scharioth. qui tradi
bat illum. ch xi Sol
Et ueniunt ad domum. & con
uenit iterum turba. ita ut non
possent neq; panem manducare

Et hoc credo est fortasse peccare in spm sem. id est per malitiam et inuidiam fraternam oppugnare caritatem. post acceptam gratiam spsci. Nam quomagna inuidentia dixerat. Ingrati praesentib. di beneficiis quamuis pdu xpiani fuerint. tam propter inuidiae magnitudinem in spm sem credendi sunt. Nemo hoc colligit de ubis dni. Tam uidere potest ad huc eos admonuisse ut accedant ad gratiam. & post acceptam gratiam non ita peccent. ut nunc peccauerunt.

CXII Et cum audissent sui. exierunt
II tenere eum; dicebant enim. quo
CXI niam in furorem uersus est;
CXVII Et scribe qui ab hierosolimis descen
derant dicebant. quo beelzebub
CXIII habet. et quia in principe daemo
II niorum eicit demonia;
CXII Et conuocatis eis. in parabolis dice
XVIIII bat illis; Quomodo potest satanas.
satanan eicere. Et si regnum in se
diuidat. pm potest stare regnum
illud; Et si domus sup semetipsum
dispertiatur. pm potest domus
illa stare; Et si satanas consurre
xerit in semetipsum. dispertitus est.
& pm potest stare. sed finem habet;
Nemo potest uasa fortis ingressus
CXIII domum diripere. nisi prius alli
III gauerit fortem. et tunc domum
VII eius diripiet;
Amen dico uobis. qm omnia di
mittentur filiis hominum peccata
& blasphemiae. quib. blasphema
uerint; Qui autem blasphemaue B
rit in spm sem. pm habet remissio
nem in aeternum. sed reus erit aetni
CXV delicti. quoniam dicebant. spi
XX rittum immundum habet;
CXII IIII
Et ueniunt mater eius et fratres. C
& foris stantes. miserant ad eum uocan
tes eum; Et sedebat circa eum turba.
& dicunt ei; Ecce mater tua. et

Do blasphemia in spm sem

A Sola ergo blasphemia in spm sem est. quaquisq. in similitudinem diabali & angelorum eius contra scientiam suam maiestatem dei tatis impugnat. & cor de impenitentem obtrectare & oppugnare non trepidat. Item

B Nam neq. hi do blasphemia qui spm sem non esse. neq. quibus hunc esse. sed dm non esse. neq. q hunc dm quidem esse. sed patre filioq. minorem credunt et confitentur. quia pm inuidia diabolica et inuidentia. sed humana hoc ignorantia ducti faciunt. in remissibilis blasphemie crimine tenentur.

Item de blasphemia in spm sem

b Est enim tempatio ad uconsp peccatum quasi nemine tempet. & est tempatio probans fidem. quae ds tempare dignatur. ita eum audiuim qui auto blasphemauerit in spm sem. pm omne blasphemandi genus debem intellegere. Sicut qui crediderit et baptizat fuerit pm omes credentes & baptizatos. sed quos ds intuebatur. in ea scilicet constitutos fide. quae apto distinguente per dilectionem operatur. omne do blasphemia peccatum et blasphemia remittet hominibus per uera penitentia. quia ubi hoc peccatum pm fuerit cordis impenitentis contra spm sem. quo in eodem omnia peccata soluuntur. cuncta alia dimittuntur. Item do blasphemia

C Unum ergo suffugium est ne sit in remissibilis blasphemia. cor impenitens caueat. pecaliter penitentia pdeo credat. nisi ut teneatur ecclia ubi remissio peccatorum datur. et

tas spsi in pacis uinculo custoditur. A Istam blasphemiam spsci non omnem sed quandam loquimur. eamq. pseuerantem in ea cordis impenitentis. et diximus inuenimus et ostendimus in pusco immundus spiritus eicit. & omnia peccata in eo per penitentiam dimittunt. ergo sola impenitentia spsci blasphemia est. quae pm remittetur neq. in hoc seculo neq. in futuro

Sed ista impenitentia uel cor impenitens. quamdiu quisq. in hac carne uiuit potest iudicari
De nullo enim desperandum est. quamdiu patientia dī ad penitentiam adducit. Non
nec adhuc de hac uita rapit impium. q̄ p̄ uult mortem impii. quantum in eo est. & uiuat

DE SCA TRINITATE

Nostis km̄ in illa inuisibili & incorruptibili trinitate quā fideles uera & catholica ecclesia tenet et predicat. de dō patre

Dm̄ patrem non sp̄ sci patrem sed filii. et dm̄ filium. non sp̄ sci eō filium. sed patris. dm̄ autem esse sp̄m sēm. non solius patris. aut solius filii esse sp̄m sēm. sed patris et filii. Et hanc trinitatem quā uis seruata singulorum proprietate & subsistentia personarū tamen propter ipsam indiuiduam & inseparabilem aeternitatis. uertitatis ac bonitatis essentiam uel naturam. non eōtres deos. sed unum dm̄. Ac hoc capiamus nro quantū ista per speculum & in enigmate. praesertim talib. quales adhuc sumus uidere concedtur. Insinuatur nobis in patre auctoritas. In filio natiuitas. In spū sco patris filiq. communitas. In tribus aequalitas.

Quod Se ipsi patri et filio com. ergo commune est patri et filio. p hoc nos uoluerunt habere communionem et inter nos et sociū. & p illud donum nos colligere in unum. quod ambo habent unū. Hoc est per sp̄m sēm dm̄ & donū dī. In hac enim reconciliamur diuinitati. eamq. delectamur. Nam qd̄ nobis prodesset quicqd̄ boni nosse mus. si pietatem diligeremus. Sicut autem uertitate discimus. ita caritate diligimus. ut ut plenius diligamus & cognoscamus. & beati cognitio perfruamur. Caritas inquam dī diffusa est. & caritas cooperit multitudinem peccatorum. de uerac patre

Est ergo pater filio uertitati. origo uerax. Et filius de uerac patre ostauertitas. & sp̄ses a pater bono et filio bono. effusa bonitas. Omnium est autem non impar diuinitas. nec separabilis unitas.

I. Primum ergo in nos de bonitate dī ad accipiendam uitam aeternam quo in nouissimo dabitur de bonitate dī munus uen ab initio fidei remissio peccatorum. de remissione pocē. Dicit enim xpo. ē dns dī nr

Accipite sp̄m sēm. Sicut dimiseritis peccata. remittuntur ei. Nam et illa regeneratio ubi fit omnium praeteritorum remissio peccatorū. In spū sco fit dicente dno. Nisi qs renatus fuerit ex aqua et spū sco. non potest introire in regnum dī.

fratres tui foris. quaerunt te
Et respondens ihs. ait eis. Quae est mater mea. et qui sunt frres mei.
Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant. ait. Ecce mater mea. et frres mei. Qui enim fecerit uoluntatem dī. hic frater meus. et soror mea. et mater est.

Et iterum coepit docere ad mare. & congregata est ad eū turba multa. ita ut in nauī ascendens sederet in mari. & omnis turba circa mare super terram erat. Et docebat illos in parabolis multa. & dicebat illis in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans. ad seminandum.

Et dum seminat. aliud cecidit circa uiam. & uenerūt uolucres et comederūt illud. Aliud uero cecidit super petrosa. ubi non habuit terram multā. Et statim exortū est. quo non habebat altitudinem terrae. Et quando exortus est sol. exaestuauit. et eo quod non haberet radicem. exaruit. Et aliud cecidit in spinis. et ascenderūt spinae. & suffocauerūt illud. et fructū non dedit. Et aliud cecidit in terram bonā. & dabat fructū ascendentē et crescentē. Et afferebat unum triginta. et unū sexaginta. et unū centum. Et dicebat. Qui habet aures audiendi. audiat. Et cum

esset singularis. interrogauer
eum hi qui cum eo erant duodeci
parabolā. et dicebat eis, Uobis
datum est scire mysterium regni dei,
illis autem qui foris sunt. in para
bolis fiunt omnia. ut uidentes
uideant & non uideant. et audien
tes audiant & non intellegant. ne
quando conuertant et dimittan
eis peccata. Et ait illis, Nescitis
parabolam hanc. Et quomodo
omnes parabolas cognoscetis.
Qui seminat. uerbum seminat.
hi autem sunt qui circa uiam. ubi
seminatur uerbum. Et cum audie
rint. confestim uenit satanas.
& auferet uerbum quod seminatum
est in cordibus eorum. Et hi sunt si
militer qui super petrosa seminan
tur. qui cum audierint uerbum. statim
cum gaudio accipiunt illud. Et
non habent radicem in se. sed tem
porales sunt. Deinde ostata tribu
lationem & persecutionem propter
uerbum. confestim scandalizantur.
Et alii sunt. qui in spinis seminan
tur. hi sunt qui uerbum audiunt.
et erumnae saeculi et deceptio
diuitiarum. & circa reliqua concu
piscentiae introeuntes suffocant
uerbum. & sine fructu efficiunt.
Et hi sunt qui super terram bona

XVII I XXIIII XVII VIIII

XVIII II XV CVIII

rimum et eaq. credentium beneficium est benignitatis dei. In spusco remissio peccatorum
e consonat predicatio precursoris & dni. qua dicit. Penitentiam agite appinquabit enim regn
em dicit ipse ioh. Ego baptizo uos in penitentia. xps autem baptizabit uos in spusco. In re
missionem peccatorum.
Ait etiam etiam xps discipulis suis
Johannes quidem baptizauit aqua.
Uos autem baptizabimini spusco.
quem accepturi estis.

Omlia beati gregorii pape

Lectio scti euangeliu qua modo
fris kmi audistis. expositione non
indiget. sed admonitione. qua
enim per semetipsam ueritas ipsa expo
suit. hanc discutere humana
fragilitas non presumit. Expo
nendo enim quod dixit. figurate
loqui innotuit. quatenus ceteros
uos redderet. cum uobis nra fra
gilitas uerborum illius figuras
aperiret. Bene alias euangelista
testatur. Neque aqua dns solas diui
tias. sed falsas diuitias appellat.
Fallaces enim. quae nobiscum diu
per manere non possunt. Fallaces s.
quae mentis nrae in opia non expel
lunt. Sole autem diuitias ueros.
quae nos diuites uisuris facit.
Si ergo fris kmi ea diuitias cupitis.
uera diuitias amate. Si culmen
ueri honoris quaeritis. ad celeste
regnum tendite. Si gloriam digni
tatis diligitis. In illa superna
angelorum curia. ascribi festi
nate. Uerba dei quae aure percipitis.
mente retinete. Cibus enim nris
est sermo dei. Et quasi acceptus
cibus. stomacho languente
reiicit. quando auditus sermo.
In uentre memoriae non tenetur.
sed siquis alimentum non retinet. hui
profecto uita desperatur. Ae teneni
mostris periculum formidate.
si cibum quidem scae exhortatio
nis accipitis. sed uerba uitae
id est alimentum uitae in memo
ria non tenetis. Ecce transit omne
quod agitis. & ad extremum
iudicium sine ulla momenti
interpositione cotidie uolentes
nolentesq. properatis. Quid
ergo amatur quod relinquitur.
Cur illud neglegitur quod uenitur.
omnes enim qui illic aderant. aures corporis
habebant. Aures in qua procul dubio cordis requirit. Curate ergo. ut acceptus sermo
in cordis aure remaneat. Curate ne sem iuxta uia cadat. ne malignus spus ueniat. et
a memoria uerbum tollat.

¶ Notandum uero. e. quod exponens dnr dicit quia sollicitudines et uoluptates et diuitie suffocant uerbu. Notandu etiam quod duo sunt. quod diuitias iungit. sollicitudines et uoluptates. quia profecto et per curam mentem opprimunt. et per afflictionem resoluunt

Terra autem bona fructum per patientia reddit. quia si licet nulla sunt bona quae agimus. si non aequanimiter etiam pxi morum mala toleramus. quasi enim quisq. altius proficerit. tanto in hoc mundo inuenit quod durius pertot. quia cum a presenti seculo mentis nrae dilectio deficit. eiusdem seculi aduersitas crescit. hinc enim qtplorasq. conmunis et bona agere. et tam sub grauoribus tribulationu fasce desudare. req LXXVIIII. sot luca.

qui enim habet dabitur illi.

¶ Omnis qui habet amorem ubidi dabitur illi etiam sensus intellegendi quod amat. Et qui non habet. si ingenium naturale habet. etiam id auferet ab eo.

R Iaciat si homo iaciat sementem. sementem in terra. du cordis suo intentionem bonam in sinu suo. Dormit. id est in spe boni operis quiescit. Nocte ac die. inter aduersa et prospera proficit. Dum nescit ille. Praeuenit eum gratia di mentem hominis. quae semel concepta. uisus est quae ad profectu ducitur. Cum igitur desideria bona concipimus. semen in terra mittimus. Cum operari recta incipimus. herba sumus. Cum autem ad profectu boni operis crescimus. ad spicam peruenimus. Cum in eiusdem operis perfectione solidamur. iam plenu frumentum in spica proferimus.

m Nullus itaq. qui ad bonu propositu adhuc in mentis tenerritudine ec conspicitur. omnino despicitur. quia frumentudi. ab herba incipit. ut granum fiat.

¶ Granum sinapis. regnum di. id est uel praedicatio euangelij. uel noua sacrarum scripturarum. Dns in qt iudeis. Auferet a uobis regnum di. Praedicatio enim euangelij. minima est omnibus disciplinis.

Ac homo q seminat. saluator noster est. In agro. in semetipso. et in corde suo. quis est ipse qui seminat nisi sensus nr et animus est. qui suscipiens granu fouet sementem humore fidei. facit in agro sui pectoris pullulare.

seminati sunt. qui audiunt uerbum et suscipiunt et fructificant. unum triginta. et unum sexaginta. et unum centum,

ch xxxv
t ch xxxii
lv cxxxiii

Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto. Nonne ut super candelabrum ponatur.

ch xl
t ch xcii
lv lxxx

Non enim est aliquid absconditum qt pu manifestetur. nec factu est occultu. sed ut in palam ueniat.

ch xli
t l
lv lvi

Si quis habet aures audiendi. audiat.

Et dicebat illis. Uidete. quid audiatis. In qua mensura mensi fueritis. remetietur uobis. et adicietur uobis.

ch xlii
t ch cdix
lv cccxx

Qui enim habet. dabitur illi. Et qui non habet. etiam quod habet auferetur ab illo.

ch xliii
t ch xl
lv xl

Et dicebat. Sic est regnum di. quemadmodu si homo iaciat sementem in terra et dormiat. et exurgat nocte ac die. et semen germinet et increscat. dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat. primum herbam. deinde spicam. deinde plenum frumentum in spica. Et cum se produxerit fructus. statim mittit falcem. quoniam adest messis.

ch xliv
t ch xxxi
lv cxlv

Et dicebat. Cui assimilabimus regnu di. aut cui parabolae comparabimus illud. Sicut granu sinapis. quod cum seminatu fuerit in terra

talib. parabolis. Non ita dictum quasi nullum uerbum aptum ad ipsa turbas fecerit.
rum ita potius quod nullus facile sermo xpi inuenitur. In quo non aliquid parabolarum
inter mixtum. Ad quos Ihs xps suis disptis omnia aperuit. ut intellegerent et eap fecto
praedicarent.

minus est omnibus seminibus. quę
sunt in terra, Et cum seminatum
fuerit. ascendit. et fit maius
omnibus holeribus. et facit ramos
magnos. ita ut possint sub umbra
eius. aues caeli habitare,

Et talibus multis parabolis loque
batur eis uerbum. prout poterant
audire, Sine parabola autem.
non loquebatur eis,
Seorsum autem. discipulis suis dis
serebat omnia,

Et ait illis in die illa cum sero esset
factum. transeamus contra, Et
dimittentes turbam. assumunt
eum ita ut erat in nauim. et aliae
naues erant cum illo. Et facta ē.
procella magna uenti. et fluctus
mittebat in nauim. ita ut imple
retur nauis, Et erat ipse in puppi
super ceruical dormiens. et ex
citant eum. et dicunt ei, Magister.
non ad te pertinet quia perimur.
Et exurgens comminatus est uento.
et dixit mari. tace. obmutesce,
Et cessauit uentus. et facta est
tranquillitas magna, Et ait illis.
Quid timidi estis. Nondum habetis
fidem. Et timuerunt timore magno.
et dicebant ad alterutrum, Quis
putas est iste. quia et uentus et
mare obediunt ei, Et uenerunt

Ca. Ihs in hac nauigatione dns ihs xps.
utramq. uniuersi orbis domq. suae
psonę naturam dignatur assu
mere et astendere. dum idcirco ipse
qui ut homo dormit in naui.
furorem maris potenter com
pescuit ut dns.
B Mare praesens sedm. uentis spirit
immundi. procella suasio noqua
naui serux xpi. dormitio xpi
in puppi. quia uerus gubernator.
supra colueal in uera humanitate
Surrexit enim xps. et diabolum
cum suis fraudib. superando straui
R Recte arguuntur q praesente
xpo timebant. cum utq. quiet ad
hęserit. perire non possit. Et apts.
Impossibile est in q sine fide pla
cere deo.
Homo ex IIII elementis constat.
H Homo ex quatuor elementis con
ditus est. Ex aere. igne aqua tra
Habet ex aere flatum. ex igne san
guinem. ex aqua humorem. ex
terra corpus. quatuor elementa
hominis. quatuor elementa mundi
simulantur. de capite hominis
Caput autem hominis ad caelum
refertur. ubi sunt duo signa
sol et luna. de corpore hominis
Corpus aeri coniungitur. quia
sicut in aere discurrunt uenti.
ita et in pectore flatus uigescit.
Uentre hominis. De uentre
mare assimilatur. de pedibus
Pedibus hominis. terra quam cal
camus assimilatur.
de fine legis qui xps est. ad iustitiam
L Finis autem legis xps est. ad iustitiam
omni credenti. Baptismum autem su
in secondidit sacramentum. quia ipsum
nibus primatum tenens. se docuit
esse principium. Et tunc regenera
tionis principium sanxit. quando
de latere ipsius profluxerunt san
L guis redemptionis et aqua bap
tismatis. Sicut ergo uetus testamentum
nouum testificatio fuit. Et lex per Moysen
a. e. gratia et ueritas per ihm xpm facta est. L. Ioh baptizauit aqua in penitentia. Ihs aut
nu sco & igni. Ioh. Euidenter agnoscitis fres in baptizandis electis. qui secdm aptica regulam.
xoreismus seruandi. et ieiunii sacificandi. et frequentib. supr praedicationib. imbuendi.
tantum tempora. id est pasca et pentecosten obseruanda.

h Gergesa siue gergesi urbs est insignis arabie. & interpretat colonum eiciens. siue aduena appp. qui gentium populum signans. a quib. xpc demones eiciens. in uerum dm sei psum credere fecit. Et populus qui erat longe factus propter peccata prope fit miscdia xpi in sanguine eius.

Ac homo iste figuram habet populi gentilis. qui ante xpi incarnationem. idola pro dō colebat.

Am Notandum iuxta litteram. quod omnes creature sentiunt creatorē suum. Maiestate itaq. conditoris. que apud nos insensibilia. illi sunt sensibilia.

m Qui domicilium habebat in montib. quia in supbia & in mostuis operib. hoc est in peccatis delectabatur. In quo enim non habitat dī sermo. anima peccatis mostua reduditur.

cc Studendum sum opere est. ut si quando ut homines a diabolo superemur. mox eius laqueos euitare satagamus. ne si aliqndo tardius eius iuri resistatur. qndoq. laborius pellatur. de caten

h Catene et compedes. graues et dure leges significant gentium. quibus et in eorum republica quasi peccata cohibentur. quibus transgressis. ad maiora scelera cupiditate ducebantur.

cc Sed xps de gratia xpi gratia sua suscitauit de lapidibus filios abrahe. cum dura et infideliū corda. ad pietatis fidem conuestit.

h Legio. sex milia. qd sit legio.

m Nisi enim quis porci more uixerit. ñ in eum diabolus accipit potestatē. Et hoc permissu dī.

h Legio significat populū gentiū. ñ uni cuilibet sed innumeris ac diuersis idolatrie cultibus esse mancipatum.

R Matth duos ee dicit. Duorum gentium populorum incredulitatē exprimit.

h Nam cum tres noe filios genuerit. unius summa solum familia est ascita dī in possessionem. Ex duob. namq. reliquis diuersarum nationum que idolis manciparentur pro creati sunt populi.

L Pastores porcorum. primates sunt impiorum. de potest demonū

m Notandū non sua potestate nos demones posse nocere. qui nec in porcis potestatem habebant.

transfretum maris in regionem gerassenorum. et exeunti ei de naui statim occurrit ei demonum̄tis homo in spiritu immundo. qui domicilium habebat in monumentis, Et neq. catenis iam quisquam eum poterat ligare. quo saepe compedib. & catenis uinctus disrupisse catenas. et compedes comminuisset, Et nemo poterat eum domare, Et semp nocte ac die in monumentis. et in montibus erat. clamans et concidens se lapidibus.

Videns autem ihm a longe cucurrit et adorauit eum. et clamans uoce magna dixit, Quid mihi et tibi ihu fili dī summi. Adiuro te per dm. ne me torqueas, Dicebat enim illi, Exi spiritus immunde ab homine, Et interrogabat eū. Quod tibi nomen est. Et dicit ei Legio nomen mihi est. quia multi sumus, Et deprecabatur eū multū. ne se expelleret extra regionem.

Erat autem ibi circa montem grex porcorū magnus pascens. et deprecabantur eum spiritus dicentes. Mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. Et concessit eis statim ihs, Et exeuntes spiritus immundi. Introier in porcos. et magno impetu grex praecipitatus est in mare.

B Non uelut inscius nomen inquirit ihs. sed ut confessa publice peccata et peste quam furens tolerabat. uistus curantis gratior emicaret. Corde enim creditur ad iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem.

Erant autem quasi duo milia.
& suffocati sunt in mari; Qui
autem pascebant eos. fugerunt
et nuntiauerunt in ciuitatem &
in agros; Et egressi sunt uidere
quid esset factum. et uenerunt ad
ihm. et uident illum qui a demonio
uexabatur sedentem uestitum &
sanę mentis. et timuer; Et nara
uerunt illis qui uiderant qualit
factum fuisset ei qui demonium
habuerat. et de porcis; Et cepere
eum coeperunt. ut discederet
a finibus eorum;
umq. ascenderet nauim. coepit
illum depcari qui a demonio uexat
fuerat. ut esset cum illo; Et non
admisit eum. sed ait illi; Uade in
domum tuam ad tuos. et annuntia
illis quanta tibi dns fecerit. et
misertus sit tui; Et abiit. et coe
pit praedicare in decapoli. quan
ta sibi fecisset ihs. & omes mirabant;
Et cum transcendisset ihs in nau
rursus transfretum. conuenit tur
ba multa ad illum. & erat circa
mare; Et uenit quidam de archi
synagogis. nomine iairus; Et
uidens eum procidit ad pedes
eius. & depcabatur eum multum
dicens. Quo filia mea in extre
mis est. ueni imponem manus sup

nsci gerasem fragilitatis suę. praesentia sedm iudicabant indignos. quod eripso
ero uiso piscium miraculo. contigisse legitur

Deponitentia & remissa sa
Is Formauit seruus mes et uisti.
Non obliuiscerismeq. Deleui ut
nubem iniquitates tuas. et quasi
nebulam peccata tua. Reuertere
ad me. quia redemi te. de con
Is Si iustus uersione ad dnm
et saluans. non est praeter me.
Conuertimini ad me & saluemini.
omnes fines terre. quia ego dr
& pter alius. In meetipso iurauq.
egredietur de ore meo iustitiae
uerbum. & pr reuertetur qa mihi
curuabit omnia genu. de ore
Is Non mihi missione e gradi
uocasti iacob. nec laborasti in me.
isrl. Uerum tamen seruiere me seruire
In peccatis tuis. praebuisti mihi
laborem In iniquitatibus tuis.
Ego sum ego sum ipse qui deleo
iniquitates tuas propter me.
& peccatorum tuorum pr recordabor.
Reducemo in memoriam. ut iudi
cemur simul. Narra si qd habes.
ut iustificeris. qd xpm uenor
bL qui ad ihm xpm uenerunt et illum
tetigerunt. iure saluati esse phi
bentur. qui animirum uera
fidei & dilectio. salutem solet
gignere aeternam. post remis
Ac post remissionem si non peccat
peccatorum redeundum est in noscitia
bonam. & seruiendum sco euangelio.
& pn neglegendum ministerium
praedicationis. fratnę redem
ptioni accomodatum. quere
Ut a parabdni pnitentiae
de filio luxurioso et prodigo.
V qui mox stola prima induitur
eum anulo. Manifeste in sinuat.
quidquid quis uero corde pnitu
erit de admissis. potest donante
xpi gratia. prima iustitie opera
de quibus ceciderat cum anulo
inuiolatae fidei recuperare.

B Iairus illuminans. siue illuminatus.
morsen significat. Filia eius. synagoga iudeorum. Et morrousa mul
er. plenitudinem gentium signat.

Et mulier quae in profluuio sang
ulier ista. sca ecclesia est congregata de gentibus. Mulier infirma. et filia archisynagogi
o dennos fuerunt. Una enim tempore & erat. synagoga coepit in patriarchis et pro
ritis nasci. et gentes idolatriae sanie foedari et infirmare

Misericordia domini multa quia non sumus consumpti. quia non defecerunt miserationes eius.
Pars mea dns dixit anima mea. propter ea expectabo eum. hier. pp

hiemia pro ph sententia
Seruemur uias nras et reuestam.
ad dnm. Leuemus corda nostra cū
manibus ad dm in celum. Nos in
iqueegimus. ad iracundiam te
prouocauimus. Ideo inexorabilis
es. Sed domi misericordia di
non repellit in sempiternū dns.
& miserebitur secdm multitudi
nem miserieordiarum suarum.

Accessit retro et tetigit
Scm eugelm dicit. si qs mihi ministrau.
Et rem. Post dm tuū ambulabis.
Tangit uestimentum eius. quia
fidē solius catholice ecclesie
fideliter corde xpm uenerat.
Ecce quo dixitis. qi me tetigit.
interrogatio dni respondebat. utet
ipsa costius crederet & confirmaret
in fide. et pluribus idem salutis.
et ut ipse praeberet exemplum.
Et fit ergo de corpore xpi
corpus xpi ꝗ pressura corporis xpi.
Habetis enim uestimenti fimbriā
quam tangitis in ū xpi dni nri.
ut a profluuio sanguinis. Id est
carnalium uoluptatum fluxu
sanemini. Uestem xpi putate
ee aptos. subtextura unitatis ei.
adherentes lateribus xpi. In
his quasi fimbria apts erat qui
dixit. Ego sum minimus aptorū.
Medicos intellege
falsos theologos. uel logum secu
larium doctores & inuentores.
Fons sanguinis. origo peccati
id est immunditie primordiorū
rum cogitationis. ex quo om
ne peccatum nascitur.
Fimbria. minimū mandatū in
lege intellege. qd qui transgressus
fuerit. minimus uocat in reg cel.
Uel assumptionē
carnis. p qua uenim ad ubūdi.
& illuis postea fruim maiestate.

Et tamen ut saluasset et uiuat. Et abiit
cum illo. et sequebatur eum turba
multa et comprimebant illum.
Et mulier quae erat in profluuio
sanguinis annis duodecim. et fu
erat multa passa a compluribus
medicis. et erogauerat omnia sua
nec quicquam profecerat sed ma
gis deterius habebat. cum audisset
de ihu. uenit in turba retro. et
tetigit uestimentū eius. Dicebat
enim. quia si uel uestimentū eius
tetigero. saluaero. Et continuo
siccatus est fons sanguinis eius. &
sensit corpore quod sanata esset
a plaga. Et statim ihs cognoscens
in semetipso uirtutem quae exierat
de eo. conuersus ad turbam. aiebat
Quis tetigit uestimenta mea. et
dicebant ei discipuli sui. Uides
turbam comprimentem te. et
dicis. quis me tetigit. & circum
spiciebat uidere eam quae hoc fece
rat. Mulier autē timens et tremens.
sciens quod factum esset in se. ue
nit et procidit ante eū et dixit ei
omnem ueritatem. Ihs autē dixit ei
Filia fides tua te saluam fecit.
Uade in pace. Et esto sana a plaga
tua. Adhuc eo loquente. uenium
ab archisinagogo dicentes. Quia
filia tua mortua est. quid ultra

uocas magistrum. Ihs autem uerbo
quod dicebat audito. ait archi
synagogo; Noli timere. tantum
modo crede; Et non admisit quem
quam sequi se. nisi petrum et iacobum
et iohannem fratrem iacobi; Et
ueniunt ad domum archisyna
gogi. et uidit tumultum. et
flentes et heiulantes multum. et
ingressus. ait illis; Quid turbamini
& ploratis. puella non est mortua
sed dormit; Et irridebant eum.
ipse uero eiectis omnibus. assumit
patrem et matrem puellae et
qui secum erant; Et ingreditur
ubi erat puella iacens. et tenens
manum puellae. ait illi. Thabita cumi
quod est interpretatum. puella.
tibi dico surge; Et continuo surre
xit puella. et ambulabat; Erat
autem annorum duodecim. & obstu
pueruit stupore timore maximo; Et pre
cepit illis uehementer ut nemo
id sciret. & dixit dari illi manducare.
Et egressus inde. abiit in patriam
suam. & sequebantur illum discipuli sui;
Et facto sabbato. coepit in syna
goga docere; Et multi audientes.
admirabantur in doctrina eius.
dicentes; Unde huic haec omnia.
Et quae est sapientia quae data
est illi. & uirtutes tales quae per

tandum quod synagogam mortuam supernaturalis fundituus perire non patitur. quin
tus circa finem sancti. reliquias eius secundum electionem gratiae. saluti et uitae restituet
de resurrectione animae
Ac Si non prius a secretioribus cordis
expellitur impostura secularium
multitudo curarum. animaque
intrinsecus iacet mortua non resurgit
de tribus generibus mortuorum
Et ordo. resurgentium generibus
Tres illi mortui. tria genera resur
rectionis animarum significant
Ao Si quidem non nulli de consensu
consensum malo delectationi
praebendo. peccati morte sibi
consenserunt puella in domo
resuscitatur. de delectatione.
Ah Alii non solum noxie delectationi
consentiendo. sed et ipsum malum
quod delectantur explendo. mor
tuum suum extra portam efferunt.
Sed resuscitat illos xpi filium
uiduae. & poenitentem animam
restituet ecclesiae. de peccati
Ac Quidam uero non consuetudine
solum cogitando et faciendo
illicita sed et ipsa peccati con
suetudine sese quasi sepeliendo
corrumpunt. de uirtute et
Ai Uerum nec gratia saluatoris
ad hos erigendos minor fit
uirtus et gratia saluatoris. si
Ae tamen assint cogitationes
L. sollicite quos supe eorum salutem
uelut deuote expo sororis inui
gilent. de conuersione pecc
Am. Dicit namque hiezechihel propheta
Uiuo ego dicit dns. non uolo morte
peccatoris. sed ut magis conuer
tatur & uiuat. Et in sco euangelio.
Facite igitur fructus dignos poenit
Ah Ad testimonium de uera resurrect
quidem uere resurrectionis dari
puellae iussit manducare praecepit
qui si quis aspiali mortuo resurrexerit
celesti necesse est mox pane
satiatur. & diuini scilicet cibi
& sacro sci altaris particeps
efficiatur

b Typico fabri filius erat ihs. qui fabricator omnium In principio creauit ds. celum & terram.
Patrem xpi. igne operatur & spu. sicut precursor ait. Ipse uos baptizabit in spu sco
& igni. qui etiam in domo magna huius mundi diuersi generis uasa fabricat. ut uasa

manus eius efficiunt. Nonne
istoest fabri filius et maria.
frater iacobi et ioseph. et iude
& simonis. Nonne et sorores
eius hic nobiscum sunt.

Et scandalizabantur in illo; Et
dicebat eis ihs. quia non est pro
pheta sine honore. nisi in patria
sua et in cognatione sua. et in
domo sua; Et non poterat ibi uir
tutem ullam facere. nisi paucos
infirmos. impositis manib. cura
uit; Et mirabatur. propter in
credulitatem illorum;

Et circuibat castella. in cir
cuitu docens.

Et conuocauit duodecim. & cepit
eos mittere binos; Et dabat illis
potestatem spirituu immundoru.
& precepit eis ne quid tollerent
in uia. nisi uirgam tantum; Non
peram. non panem. neq. in zona
aes. sed calceatos sandaliis. & ne
induerentur duabus tunicis;
Et dicebat eis; Quocumq. introie
ritis in domum. illic manete.
donec exeatis inde.
Et quicuq. ne receperint uos. nec
exaudierint uos. exeuntes inde.
excutite puluerem de pedibus ue
stris in testimonium illis;
Et exeuntes praedicabant ut peni

Ad Lc I Th cxlii Lv xxxi Ps xxxv

Ad Lc II Th lxxvi Lv clxxvi

Ad Lc III Th lxxxi Lv lxxxvii & cx

Ad Lc IIII Th lxxxiii Lv lxxxviii & cxii

Ad Lc V Th lxxxv Lv cxiii & lxxxviii

Ad Lc VIII Lv lxxxviii

Intunica duplex uestimentum necessarium ossi intellegamus. ne alio uestiri. aliud
nobis futuram timore seruemus. Allegorice aut. per peram. onera seculi.
per panem delicie temporales. per aes in zona occultaria sapientiae designatur.
Sapientia itaq. abscondita & thesaurus occultus quae utilitas in utrisque.

b Tr̃pico fabri filius erat ihs. qui fabricator omnium In principio creauit ds. celum & terram.
Patrem xpi. igne operatur & spu. sicut precursor ait. Ipse uos baptizabit in spu sco
& igni. qui etiam in domo magna huius mundi diuersi generis uasa fabricat. ut uasa
irae. se ipsos suis igne mollionda. In
misericordia uasa commutat.

De subtili & occulto dei iudicio.

cc Subtili ergo occultoq. iudicio ag̃
runda auribus praedicatio sca.
subtrahitur. quia suscitari per
gratiam ne merentur. Unde
necesse est fris kmi ut omne quod
agimus. omnis sup nos dni esilia
occultatim eamus. nedum mens
nra extorius fusa a sua uoluntate
se non reuocat. Intus contra eum
iudex terribilior aduersa dispo
nat. quod bene psalmista intuens
ait. Venite et uidete opera di.
quae terribilis. e. in consilius super
filios hominum.

R Uidit namq. quod alius miseri
cc corditer uocatur. alius iustitia
exigente repellitur. Et quia
alia parcendo dns. alia irascen
do disponit. expauit qd̃ penetrare
ne potuit. & quae ne solu inuesti
gabilem uidit in quibusdam
suis sententiis. sed etia inflexi
bilem. terribilem in consiliis
esse memorauit.

Nihil tuleritis in uia.

Ag Nisi uirgam tantum. ut intellegat.
quia potestatem a dno accepta.
quia uirga nomine significata. di
ctia quae ne postant illis ne decerus.
Hoc et de duab. tunicis intellegen
dum est. ne opus esset alia sollicit
postare. cum ex illa potestate
possit accipere. de sandaliis.

h Mystice uel soleis dni
sandaliis. et soleis significatur.
ut pes neq. tectus sit totus. nec
nudus ad terram. Id est ut nec
occultetur sem euangelium.
nec terrenis comodis innitat.

u Expressius de duab. tunicis
dicit. ne induerent duab. tuni
cis. Admonet nos ne duplicter
ut heretici. sed simplicit ut xpi
ani ambulare.

cc Binos apstos dns mittit. propter
duo precepta caritatis. id est
prope dilectionem di. et proximi.

Ad Lc III Th lxxxi Lv lxxxvii & cx

Ad Lc III Th lxxxiii Lv lxxxviii & cxii

Ad Lc V Th lxxxv Lv cxiii & lxxxviii

Ad Lc VIII Lv lxxxviii

bus apl̄s sc̄s dicit Infirmatur quis in uobis. Unde apte patet qd̄ instructi apl̄i
hunc scāe eccl̄e morem tradiderunt. ut energumini uel alii quilibet egroti
uant oleo sc̄o pontificali benedictione consecrato. & orent sup penitentem. &
si in peccatis sit dimittent ei

tentiam agerent. et demonia
multa eiciebant. et unguebant
oleo multos egros & sanabantur,
t audiuit herodes rex, manifestū
enim factum est nomen eius.
et dicebat, Quia iohannes bapti
sta resurrexit a mostuis. et pro
p̄tea operant uistutes in illo;
Alii autem dicebant. quia helias
ē; Alii uero dicebant. ꝓpheta est.
uasi unus ex prophetis, Quo audito
herodes. ait, Quem ego decollaui
iohannē. hic a mostuis resurrexit,
pse enim herodes misit et tenuit
iohannem. et uinxit eū in car
cere propter herodiadē uxorē
philippi fratris sui.
uia duxerat eam, dicebat enim
iohannes herodi, Non licet tibi
habere uxorem fratris tui, hero
dias autem insidiabatur illi. et
uolebat occidere eum nec poterat,
herodes enim metuebat iohannē.
sciens eū uirū iustum et sc̄m. et cu
stodiebat eum, Et audito eo multa
faciebat. & libenter eū audiebat,
t cum dies opostunus accidisset.
herodes natali suo caenam fecit
principibus et tribunis. et pri
mis galileę. Cumq. introisset
filia ipsius herodiadis et saltasset.
et placuisset herodi simulque

de resurrectione

B. Bene omnimodis de uistute
resurrectionis senserunt. qd̄
maioris potentię futuri sup̄ sc̄i

De inuidia iudeorum

hl. quanta inuidia iudeorum c̄tra
dn̄m. Johannem quidem resur
rexisse a mostuis qui signum
nullum fecit asserunt. & xp̄i
resurrectionem negant

h. Uetus narrat hr̄ storia philippū
fr̄em herodis duxisse uxorem
herodiadem filiam regis arathę
Postea uero socerum eius exostis
quibusdā contra generum suū
simultatibus. herodi fratri suo
scilicet philippi mariti poris.
eandem herodiadem filiā suā
nefarie copulasse

Perecumbentibus rex ait puellae
ete a me quod uis. et dabo tibi
Et iurauit illi quia quicquid
petieris dabo tibi licet dimidiu
regni mei. Quae cum exisset. di
xit matri suae. Quid petam. At
illa dixit. Caput iohannis bapti
stae. Cumq. introisset statim cu
festinatione ad regem. petiuit
dicens. Uolo ut protinus des mihi
in disco. caput iohannis baptistae.
Et contristatus est rex. Propter
iusiurandum. et propter simul
recumbentes. noluit ea contristari.
Sed misso spiculatore. precepit
afferri caput eius in disco. Et de
dit illud puellae. Et puella dedit
matri suae. Quo audito discipuli
eius. uenerunt & tulerunt corpus
eius. & posuerunt illud in monumento.
Et conuenientes apostoli ad iesum. re
nuntiauerunt illi omnia quae
egerant & docuerant.
Et ait illis. Uenite seorsum in deser
tum locum. & requiescite pusillu
Erant enim qui ueniebant et re
diebant multi. et nec manducan
di spacium habebant.
Et ascendentes in nauim. abierunt
in desertum locum seorsum. Et uidi
derunt eos abeuntes. et cognouer
multi. Et pedestres de omnib.

Et dedit illi eum in carcere et attulit caput eius in disco.

Et dicit eis. Qui

Et precepit e

Et fecerunt omne

Omelia origenis de ado loc

Attendite a falsis prophetis.
Attendite diligentius. obser
uate cautius. ut non seducamini.
Attendite ergo. hoc considerate.
quia non oues sed lupi. quia non
religiosi. sed irreligiosi.
lupi rapaces. heretici. omnes.
infideles. qui non xpiani. sed uerita
uacui. xpianorum persecutores.
Ex fructib. Nolite ad uultum
attendere. sed ad opera. Nunquid
Nullus ergo sapientiut prudentiu
ab inanibus uoritate heretis.
aut irreligiosis. aut infidelib.
ex indo scitatis dulcedinuent
repotorit. Sicut enim spino et tri
buli. omnaque cum caperepossi.
attrahunt. detinent & scindunt.
tra omnes infideles heretici faciunt
quomodo inquit dnus conuersa os in amaritudinem ut is alieno.
Do hominib. Loquitur propria uoluntate. seu bonum fructum. seu malum proferunt
Non potest malus. usquaque. in benignus. fr bonum. Neque bonus. usque. malum fructum
facere.

Tradit eis cum bonum fructum afferre. prut lorum spinas.
Sic ergo omnis arbor.

ciuitatibus cucurrerunt illuc &
preuenerẽt eos; Et exiens uidit
ingens turba multa. et misertus est
super eos. quia erant sicut oues non
habentes pastorem; Et coepit
docere illos multa;
Et cum iam hora multa fieret. ac
cesserunt discipuli eius dicentes; Deser
tus est locus hic. et iam hora prete
riit; Dimitte illos. ut euntes
in proximas uillas et uicos. e
mant sibi cibos quos manducent;
Et respondens. ait illis; Date eis
uos manducare; Et dixerunt ei;
Euntes emamus denarius ducen
tis panes. et dabimus eis mandu
care; Et dicit eis; Quot panes
habetis. ite. et uidete; Et cũ cogno
uissent. dicunt; Quinq. et duos
pisces; Et precepit eis. ut accum
bere facerent omnes. secundum
contuberniam super uiride foenũ;
Et discubuerunt in partes. per cen
tenos et per quinquagenos; Et
acceptis quinq. panibus et duob.
piscibus. intuens in caelum bene
dixit et fregit panes. et dedit
discipulis suis. ut ponerent an
te eos; Et duos pisces. diuisit om
nibus; Et manducauerunt omnes. &
saturati sunt; Et sustulerunt reliq
as fragmentorum duodecim

Non enim dixit dns. si potestis mali esse et bonus esse fieri. sed dus. q. ô mali. q. hoc. bonũ fructũ si potest facere. In uoluntate ergo ô hominũ & in potestate hominis cuiusq. eligere siue bonũ siue malũ. Judã primo aptm. dein de apostata Manasse idolatrã. sed conuersũ contẽplare. Omnis arbor. de qdns ait. Ite in ignẽ etnũ. Nemo nis. Judi anthoohiq dubitant de fide. q duplices corde. illi q xpm nominant nomine. sed abnegant substantia. Hom. Non in sermone. ẽ regnũ dei. sed in uirtute. Sed qui facit uolũt patris. Et quomodo efficit uoluntas patris. ẽ. Ita autem credatur filio eis. Ita autem confitea tur unigenitũ eius. ex patris substantia natus. Hoc. ẽ enim opus dei ut credatis et quẽ misit illo ait dns. Sed q fac. Primae enim uoluntas dei hac. ẽ. ut credat filius. de uoluntate dei. ut unigenitus confitea tur. ad oret ut creator omnium. genit consistens in sinu patris. in una substantia cũ patre. uoluntate. Hoc est enim o fratres karissimi. uoluntas patris. sei ficatio ura. caritas ura. Immaculatio ura. fides ura. religiositas uestra. Hoc ẽ uolũt patris. ut uos bonis operib. demonstretis q sitis. & cuius sitis. pstantes & adiuuante ipso dno nro Ihũ xpo

Cum multa iam hora fieret.

Ihs xps dns ds et saluator nr ac modicus. excipiendo fatigatos. docendo inscios. sanando egrotos. recreando ieiunos. quantum de uotione credentium delectet insinuat. de quinq. panibus. per quinq. panes. quinq. libros mosi. totam q testamenti uetera scripturam significat. Et duos pisces. id est psalm et pphetas. Uenien in carne dns benedicit panes. id ẽ. q alia quam quae in lege et prophetis praedicta sunt predicat. & plane quam grauida sint mysteri gratia demonstrat. Aptos suos dns panũ fragmentis impleuit. id ẽ mistica et altioribus ẽceptis. q in firma huius mundi elegit ds ut confundat fortia. Per u milia hominũ. v exteriores. quatuor milia hominum. septem

cophinos xii. Aptos xii. Fragmenta altiora ẽcepta. minus sensus. legalibus preceptis inforuct. d. panibus refecti. id est euangelica ẽfectione et spiali gratia sunt intus erudti.

Io In monte orat. quidm orando quoriti. pon seculum. Orat dns ut pon prose obsecrat.
sed ut pro me impetret.

Pl Obsecrandum sdm formā homi
nis patrem pro nobis cōputat.
quia aduocatus est nr. Aduocatū
inq apls habemus apud patrem
ihm xpm iustum.

Ag Si aduocatus nostor est xpis. debet
pro meis intuenire peccatis.

R Non ergo quasi infirmus. sed
quasi pius obsecret. Uis scire
quia omnia quoquolit possit. &
aduocatus et iudex est. In
altero pietatis officium. In
altero insigne est potestatis.

Orq Dns in Domiraculo panum
miraculo panum. quod esset
conditor omniū rerū ostendit.
& in ambulando superundas.
qd haberet uerū corpus. ab omni
peccatorum grauedine liberum:
edocuit. et in placando uentos.
Undarumq. rabiem sedando.
quod cunctis elementis domi
naretur monstrauit.

Ih Adhuc Contra heriticos
quidam heretici putant. fanta
ma fuisse dnm. nec ueram assu
psisse carnem de uirgine.

Ag Et contra Catholica fides
fidos catholica respondus sdm
carnem habere dnm praedicat.
& onus corporeum. et cū pondere
aep onere corporali incedere
sup aquas pū infusis podibus.

Uidens eos uiris laborā in remigando
Ou Labor in remig. labores cōcta
uarios. Litore quos patria ae
cclesis significatur. Nauis.
occta xpi est. uenti immundi
spiritus sunt. Uidit eos dns.
id est suo respectu uisitat.

R Carnales adhuc
disci nec dum hunc dm esse
cognoscunt. Et quidē magnitu
dinem uisturum eius stupebant.
nec dum tamen ueritatem diuino
maiestatis cognoscere ualebant.

Ge In quocumq. cessauit uentus.
onim cordis pgratia sui amori
ad est. mox uniuersa uitiorum
& aduersantis mundi uitia cessant.

copbinos plenos. et de piscibus.
Erant autem qui manducauer.
quinque milia uirorum.

Et statim coegit discipulos suos
ascendere nauim. ut precederet
eum trans fretum ad bethzaidā.

Dum ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos. abiit in mon
tem orare. Et cum sero esset. erat
nauis in medio mari. & ipse solus
in terra. Et uidens eos laborantes
in remigando. erat enim uentus
contrarius eis. Et circa quartam
uigiliam noctis. uenit ad eos
ambulans super mare. et uola
bat praetire eos. At illi ut uider
eum ambulantem super mare.
putauer fantasma esse. & ex da
mauer. Omnes enim eū uiderunt.
& conturbati sunt. Et statim lo
cutus est cum eis. et dixit illis.
Confidite. ego sum. nolite timere.

Et ascendit ad illos in nauim. et
cessauit uentus. & plus magis
intra se stupebant. Non enim in
tellexerant de panibus. erat eni
cor illorum obcaecatum. Et cū
transfretassent. puener in terra
genne sareth & applicuerunt.
Cumq. egressi essent de nau. con
tinuo cognouer eū. Et p̄ curren
tes uniuersam regionem illam.

coeper in sabbatis eos qui se
male habebant circumferre.
ubi audiebant eum esse, Et quo
cumq. introibat in uicos uel in
uillas aut ciuitates. In plateis
ponebant infirmos. et deprecabantur eum. ut uel fimbriam
uestimenti eius tangerent, Et
quotquot tangebant eum
salui fiebant,

Et conueniunt ad eum pharisei.
& quidam de scribis. uenientes
ab hierosolimis, Et cũ uidissent
quosdam ex discipulis eius. com
munib. manib. id est non lotis
manducare panem. uituperaue
runt eos, pharisei enim et
omnes iudei. nisi crebro lauent
manus ñ manducant panem.
tenentes traditionẽ seniorum,
Et a foro redeuntes. ñ nisi bapti
zentur ñ comedunt, Et alia multa
sunt quae tradita sunt illis
seruare. baptismata calicum &
urceorũ. & eramentorũ et lectorũ,
Et interrogabant eum pharisei
et scribe. dicentes, Quare disci
puli tui ñ ambulant iuxta tradi
tionem seniorũ. sed cõmunibus
manibus manducant panem.
At ille respondens. dixit eis
Bene prophetauit isaias de uobis

quam uera illa confessio dni. ad patrem. quia inq abscondisti hec a sapientibus. Gerasen.
minus doctq uidebant. ñ solum ipsi inueniunt. sed et suos infirmos adducunt & gestant ad
eum. Pharisei qui in lege moysi docti uidebant. gratiam dei uituperant & salutem negligunt.

de superstitiosa traditione

Superstitiosa est hominum traditio.
semel lotos. o cibum et panem man
suas crebrius lauare

de necessaria doctrina ueritatis

Sed necessaria doctrina ueritatis
quae iubet homines qui cum pane
uito descendente de celo participare
uoluerint & desiderant. cro bro clo
mosinarũ. lacrimarum. aliorũq
insuper fructuum lota lo mentro.
sua mala opera purgare. ut casto
corde et corpore celestib. ualeant
communicare misteriis. de lau
dis iudaicis

Frustra iudei
manus lauant uel baptizantur.
quamdiu contemnunt fontem ui
xpi omnium saluatoris ablu
Isaias enim dicit. Lauamini. mundi
estote. auferte malũ cogitationũ
a oculis meis. et mundamini
qui fertis uasa dni.

hoc ñ carnaliter intellegendũ. o
moyses enim et prophete qui prea
probant uasa populi uel aquis dilu
uel igne purgari. uel oleo sanctificari.
non solum uasorum emundationẽ
sed mentium potius et operum
castigationem. ac sermoniam. &
salutem mandare uoluerunt

de pessima doctrina pharisaeorũ

pharisei docuerunt pessimos filios.
ut si quis ea quae parentib. offerenda
sunt. dõ uouere uoluerit quia ueru
o. pater. oblatio dni praeponitur
parentum muneribus. Uel certe.
ipsi parentes quod dõ consecrata sunt.
declinantes ne sacrilegii crimen
incurrerent. egestate conficiebant.
ut in sacerdotum lucra omnia cederent.

moyses in lege dni dixit

Honora patrem et matrem ut sis.
Honori sto in elemosina ac munere
collationes sentitur. Ut apostolus inquit
Honora uiduas. quae uere uiduae sunt
hic honor. donum intellegitur

De duplici honore in scripturis sacris

Honor in scis scripturis. ñ tantũ in salutationibus & officiis. quantum in elemosinis ac
munerũ collationibus laudatur & cognoscitur. Apostolus inquit ses. Presbiteri duplici honore
honorandi sunt. maximeque qui laborant in uerbo & doctrina dni. Per hoc mandatum
iubemur bouis triturantis os non concludere. Et in eugelio scriptũ o. Dignus. o. operarius in sua

h Dicebant inquam iudei parentibus suis: Quodcumq. donum oblaturus traditio iudeorum
eram dō. in tuos consumo cibos. tibiq. prodest o pater uel mater quatinus illi timentes non
acciperent quod dō uiderent esse mancipatum: ut hoc ipsum p oblationē sacdotes accipere
Non communicat hominem
h Uerbum communicat. proprie
scārum scripturarum est. et
publico sermone teritur. Nam
iudei communes cibos immundos
uocant
L Commune ergo est quod ceteris
hominibus patet. & quasi de pasto
dī non est. pro immundo appel
latur scalon uel scandalum
h Scalon enim et scandalum. nos
offendiculum. uel ruinam. uel
impactionem pedis possum dicere.
R Etiam que planas in scripturis
que plana sunt in sacris scripturis.
plena sunt questionibus. qnm
ista plantatio in uoluntate pro
prii arbitrii est. nullusq. alius
poterit eradicare. nisi ipsa tribu
erit assensum
h Corripiuntur a dño.
quare parabolice dictum putet.
quod p spicue locutus est
quid sit anime principale
Ag Ergo anime principale. non
secdm platonem in cerebro.
sed sodm xpm in corde est
Ꝑ male cogit ex propria uol
h cogitationes ex propria uoluntate
nasci. Diabolus enim adiutor et
incentor malarū cogitationū
esse potest. auctor ñ potest
R Si in autem semp in insidiis po
situs suis fomitibus scintillam
inflammauerit. Non debem
opinare eum cordis quoque
occulta rimari. sed ex corporis
habitu & gestibus. estimare qd
uersemus intrinsecus

hypochritis. sicut scriptum est
Populus hic labiis me honorat.
cor autem eorum longe est a me
In uanum autem me colunt. do
centes doctrinas mandata homi
num. Relinquentes enī mandatū
dī. tenetis traditionē hominum.
baptismata urceorum et calicum.
& alia similia his facitis multa
Et dicebat illis. Bene irritū facitis
mandatum dī. ut traditionē urām
seruetis. Moyses enim dixit. ho
nora patrē tuū. & matrē tuā. Et
qui maledixerit patri aut matri.
moste moriatur. Uos autē dicitis.
Si dixerit homo patri aut matri
corbán quod est donum. quodcūq.
ex me. tibi profuerit. Et ultra
ñ dimittitis eum quicquā facere
patri suo aut matri. rescindentes
uerbum dī. p traditionem urām
quam tradidistis. Et similia huius
modi multa facitis. Et aduocans
iterum turbam. dicebat illis
Audite me omnes et intellegite
Nihil est extra hominē introiens
in eum. quod possit eū coinquinare
Sed quae de homine procedunt.
Mt lxxii illa sunt quae coinquinant homi
Mt clvii nem. Si qs habet aures audiendi. audiat
Et cum introisset in domū a turba.
Interrogabant eū discipuli eius

parabolam; Et ait illis; Sic et uos
in prudentes estis. Non intelle
gitis quia omne extrinsecus intro
iens in hominem. non potest eum com
municare. quia non intrauit in cor
pus eius. sed in uentrem et in secessu
exit. purgans omnes escas. Dice
bat autem. quoniam quae de homine ex
eunt. illa communicant hominem;
Abintus enim. de corde hominum.
cogitationes male procedunt;
Adulteria. fornicationes. homicidia.
furta. auaritiae. nequitiae. dolus. im
pudicitia. oculus malus. blasphemia.
superbia. stultitia; Omnia haec
mala abintus procedunt. et com
municant hominem;

VII hl.

Tinde surgens. abiit in fines tyri
et sidonis; Et ingressus domum.
nemini noluit scire. et non potuit
latere; Mulier enim statim ut au
diuit de eo. cuius habebat filia
spiritum immundum. intrauit et
procidit ad pedes eius; Erat autem
mulier gentilis. syrophenissa genere;
rogabat eum. ut demonium eiceret
de filia eius; Qui dixit illi; Sine
prius saturari filios; Non est enim
bonum sumere panem filiorum. et
mittere canibus; At illa respondit.
et dicit ei; Utique domine; Nam et catelli
sub mensa comedunt de micis pue

Abiit uis in fines tyri et sidonis
Ipsorum xpi domens & misericors.
coniugis mulieris ad se querendum.
& salutem rogandam inuisibili
accendit instinctu. ut exemplaq
discerent. quib. sanandi gratiam
inferrent.
Tripice mulier hoc gentilis. sed
cum fide ad dnm uenient & dnm.
ecclam designat ex gentib. collectam
Mira fides ecclae sub specie istius
mulieris. In ea quippe. fides.
patientia & humilitas cōpbatur.
Fides uera. qua credidit de fide
ab illo sanari posse filiam suam.
Patientia pfecta. de patientia
quatuor iens ad no quasi contēpta
in precib. fideliter perseuerat.
Humilitas cara. de humilitate
qua seipsam non solum canibus.
sed et catulis deuotissima cōparat
Mira gratia di. de mira gratia di
rerum conuersio. Iesus quendam
filius. nos canes dicebamur.
Posteaq de iudeis dictum est. Circumdederunt
me canes multi. Et item.
Uidete canes. uidete malos operarios.
Ap. Uidete concisionem.
In eugto autem seo audiuimus.
intelleximus atq. credidimus. Alias
inquit aues habeo quae non sunt ex hoc ouile

rficosia ad primas rogantis ecclae preces dns respondere. id est pos
stulata orantib. sospirata mentis dare distulerit. nec sic quidem aperenda querendo
lsando desistendum est. nec impetrandi subeunda desperatio. Magna est itaque
seratio xpi dni dinit. In pseuerantia orationis. Dicit enim. In patientia ura. possidb

Notandū qm̄ ad gentes non sit missus xp̄s. sed qm̄ primum ad illos missus sit. ut illis
ideo iudeis eugēlm. Lucas fieret transmigratio eius. N. qdras oues quę pro eorum
domus sit. ut ex hoc loco etiam unam erroneam ouem intellegas.

Catolli. ex gentibus credentes
in xpm. Mensa uero sacra scri
ptura. panis ueta aeterna est.
Mystice mica sunt. Interna
mysteria. quibus humilium
corda xp̄s reficit. hic datur
exemplū catheizandi infantes.
Propter humilem matris fi
delem q. sermonem. filiam
deseruit dęmonium. hic dat
exemplum catheizandi et ba
ptizandi infantes. qa uidelicet
p fidem et confessionem in ba
ptismo liberantur a diabolo
paruuli qui nec dum per se
sapere uel aliquid agere boni
possunt aut mali.
Exiens iuris de finibus tyri. hodie.
Surdus ille & mutus quem mirabilit
curatū a dno audium. gen̄ desi
gnat humanū. in his q̄ab errore
diabolicę deceptionis. diuina amo
rent gratia liberat. Obsurduit
nāq. homo ab audiendo ut eū uerbo.
postqua mortifera serpentis ūba
contra dm̄ tumidus audiuit
Mutus a laude conditoris effect
est. ex quo cū seductore colloqū
habere p̄sūpsit. Et heu miser gene
ris humani defectus. quod in radices
uitiorū germinauit. uitiosius
multo dilatari cepit in pagine
delictorū. Sed ubi habundauit
peccatū. sup habund̄t gratia xpi
quia ut licitis gratia di
iudeis q decalogi mandata acce
perant. ex toto ad gentes.
ut sic ioūs ait. Filios dī gerant disp
Adducunt eū amici. dn̄ supplicat.
& dno supplicant pro eis. salute
Et benedicunę pietatis aspectibus
offerat. atq. ad sanandū eū sup no
mans flagitatur auxilium.
Nec tardat celestis misericordia medicę.
suum tenta p̄ cantū p̄ hesitat nec
deficit oratio. dono gratię di
digitos q̄ppemisit. cū p dona gratię
spialis. diu p credentes. ad audi
tū sui uerbi conuertit
tangit linguā. cū p predicationē
rationē fidei praestat. Per digitos nāq. dn̄i. spsi dona significari. & ipse docet dicens.
Si ego in digito di eicio. &c. Et. Et psalmista. qm̄ uidebo celos. id est uidebo scos scos spū ros eorū.
Spū q̄q. capitis et oris dn̄i. uerbū eū ouguū. qd ex inuisibili diuinitatis archano super
uisibilit mundo ut sanari posset ministrare dignatus. ē

rorum. Et ait illi propter hunc
sermonem. Uade. exit dęmoniū
de filia tua. Et cum abisset domū
suam. inuenit puellam iacentem
super lectū. & dęmoniū exisse de ea.
Et iterum exiens de finibus tyri. LXXIII solus
uenit per sidonem ad mare galileę.
inter medios fines decapoleos.
Et adducunt ei surdum et mutum.
et deprecabant eū. ut imponat illi
manum. Et apprehendens eum de
turba seorsum. misit digitos suos
in auriculas. et exspuens. tetigit
linguam eius. Et suspiciens in cęlū.
ingemuit. et ait illi. Ephetá. quod
est adaperire. Et statim apertae
sunt aures eius. et solutum est uin
culum linguae eius. et loquebatur
recte. Et pcepit illis. ne cui dicerent LXXVIII LV.c
Quanto autem eis precipiebat. tanto
magis plus praedicabant. et eo
amplius admirabantur dicentes LXXVI DCLX
Bene omnia fecit. et surdos fecit au
dire. et mutos loqui. In illis diebus
iterum. cum turba multa esset nec
haberent quod manducarent. con
uocatis discipulis. ait illis. Misereor
super turbam. quia ecce iam tridu
sustinent me. nec habent quod man
ducent. Et si dimisero eos ieiunos
in domum suam. deficient in uia.
Quidam enim ex eis de longe uenerūt.

Et respoderunt ei discipuli sui;
Unde istos poterit quis hic saturare
panibus in solitudine. Et interroga
uit eos, Quot panes habetis. Qui
dixerunt. septem, Et precepit
turbe discumbere super terram;
Et accipiens septem panes. gratias
agens. fregit. et dabat discipulis
suis ut apponerent, Et apposuer
turbe. Et habebant pisciculos pau
cos. & ipsos benedixit. et iussit ap
poni, Et manducauer. & saturati
sunt, Et sustuler quod superauerat
de fragmentis. septem sportas,
Erant autem qui manducauerun
quasi quattuor milia. et dimisit
eos, Et statim ascendens nauim
cum discipulis suis. uenit in par
tes dalmanutha,
Et exier pharisei et coeper conqui
rere cum eo. quaerentes a illo si
gnum de celo temptantes eum,
Et ingemiscens spu. ait, Quid gene
ratio ista quaerit signum.
Amen dico uobis. si dabitur generati
oni isti signu, Et dimittens eos.
ascendens iterum nauim. abiit
trans fretum, Et obliti sunt sume
re panes. et nisi unum panem non
habebant secum in naui.
Et pcipiebat eis dicens, Uidete et
cauete a fermento pharisaeorum.

L Suspiciens in colum. Ingemuit
ut nos p penitentie gemitus et
suspiria ad hec redeum esse. In
sinuaret. In fantib. saliua aures
tuas.
b Unde credamus in ebriuerit
ecclia. qd sacerdotes in fantibus
baptizandis. primo intercedere
de saliua ori sui nares tangui
et aures. dicentes epheta.
Per saliua. gustu sapientie.
pactu uero. ut solu semp xpi
amplectentur odorem. deq; qd
xpi bonus odor sumus do.
Ecce eni dicit. quia a pro sunt.
Qui ergo recto laqui baptismatis
nri tempore reducam. cordo creden
do ad iustitia. ore au confessione
faciendo ad salute. curandum
sumopere. e. ne post baptisma
ad iniusta et noxia uorba dedi
nemus.
cc Quare fris km hec acta credam.
num quid nam estimandu est.
quod unigenitus di filius signu
faciens. & abscondi hoc uoluerit.
& contra uoluntatem illius sit
patefactum in turbas. An
forte nobis exemplu dare uo
luerit. ut iustitiam operafaci
entes. uitium iactantiae per
omnia uitamq; malam. glori
amq; uitemus humana. si bona
nra actio pinane gl amp datur.
& per inane uulgi fauorem
obfuscetur.

Amen dico uobis. si dabitur.
Si dabitur. id est pn dabitur. sed
aptis et generationi quaeren
tium dnm.
Sicut dns de salute hominum le
tatur. ita super eorum dolet et in
gemiscit erroribus.
Confitebor tibi pt dne celi et te
Et turbatus est spu cum uidam
proditorem suum arguere
Mirifice unus panis. xpm saluatore
signat. q panem in us replen. min
de terreno cogitabant. deferre
Fermentum pharisaeorum. mala doctrina est eorum. Fermentum herodis
um in xpm et iohannem. adulterium et homicidium erat. Aptis ingit. Non in fermento uetery
rmentum. peruersum dogma hereticorum ut apts dicit. Modicu fermtu totam massa corrupit

& fermento herodis;

Et cogitabant ad alteutrū dicentes. quia panes non habemus; Quo cognito ihs. ait illis; Quid cogitatis quia panes ñ habetis. Nondum cognoscitis. neq. intellegitis. Adhuc cecatum habetis cor urm; Oculos habentes ñ uidetis. et aures habentes ñ auditis; Nec recordamini quando quinq. panes fregi in quinq. milia. et quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis. Dicunt ei. duodecim; Quando et septem panes. in quattuor milia. quot spostas fragmentorum sustulistis. Et dicunt ei. septem; Et dicebat eis. Quomodo nondum intellegitis.

Et ueniunt beth zaidam. et adducunt ei caecum. et rogabant eum ut illum tangeret; Et apprehensa manu caeci. eduxit eū extra uicū. Et exspuens in oculos eius. impositis manibus suis. Interrogauit eum si aliquid uideret; Et aspiciens. ait; Uideo homines. uelut arbores ambulantes; Deinde iterū imposuit manus sup oculos eius. et cepit uidere; Et restitutus est. Ita ut uideret clare omnia; Et misit illum in domum suam dicens. uade in domū tuā; Et si in uicum introieris. Nemini dixeris;

Et ueniunt beth zaidam

b Apprehendit ihs manum caeci. id ē. ad bona opera prouocat. Eduxit extra uicum. id ē. a uita uulgari segregat. quisquis enim lumen aeternitatis uidere desiderat. exempla necesse est sui conditoris sequatur

B Uideo homines. primus nimirū cuiuscumq. uistutis est introitus. hominum mores uitaq. ceterorū inspicere. ut quicquid uspiam boni uiderit imitetur. quicquid mali cauoat ac detestetur

L qui enim discre discretio tionem boni et mali nescit. quasi homo ambulans instar arborū uidet

de tactu dñi

qq Tangimus nos dñm. cum ei fide integra adheremus. Tangit nos dñs cum mentē nrām afflatu sci sps illustrat. Scientes quia tactus dñi sicut leprosū mundaye. ita etiā & cecū illuminare ualeret

quid agendū. credendū uesit

R Clare uidetis qui intellegit quomodo credendum qualiter uiuendum & sperandū sit. Et si in uicum. Mystice admonet oms qui in agnitione ueritatis illustrantur. ut ad cor suum redeant. & donū dī erga se perpendant. & dō gratias agant

de sputo dñi

h Sputum oris dñi. gratiam sci sps signat. Tactus enim manuum dñi. uistutem adiutorii eius

p illo tempr. Uenit ihs in partes. secdm matth. Lectio sci euangelii quamodo fr audistis.
tanto intentius cogitanda. ac sine obliuione est iugiter retinenda. quarto constat quia

Et egressus est ihs et discipuli eius
in castella caesariae philippi. &
in uia interrogabat discipulos
suos. dicens eis, Quem me dicunt
esse homines. Qui responderunt
illi dicentes, Johannem baptistam,
alii heliam. Alii uero quasi unum
de prophetis.
Tunc dicit illis, Uos uero quem me
dicitis esse. Respondens petrus.
ait ei, Tu es xpc, Et comminatus
est eis. ne cui dicerent de illo. Et
coepit docere illos. quo oportet
filium hominis multa pati. et re
probari a senioribus. et a summis
sacerdotibus et scribis. et occidi.
& post tres dies resurgere. Et
palam uerbum loquebatur.
Et apprehendens eum petrus. coe
pit increpare eum. Qui conuersus
& uidens discipulos suos. commi
natus est petro dicens, Uade retro
me satanas. quo pi sapis quae di sunt.
sed quae hominum sunt.
Et conuocata turba cum discipulis
suis. dixit eis, Si quis uult me sequi.
deneget seipsum. et tollat crucem
suam. et sequatur me. Qui enim
uoluerit animam suam saluam facere.
perdet eam. Qui autem perdiderit
animam suam propter me et euange
lium. saluam eam faciet. Quid

magnam nobis fidei profectionem
commendat. magnum eiusdem profectum
fidei contra omnia tentamenta
robur ac. demonstrat.
quem dicunt inquit. ut confes
sionem recte fidei illorum digna
mercede remuneret. Nam sicut
interrogatis generaliter omnibus.
petrus respondit pro omnibus. ita
quod petro dns respondit. in petro.
omnibus respondit. R. sm petrum.
Tu es xps filius di uiui. dm uiuum
appellat addistinctionem falsorum
deorum. Pulchre homines appellat.
eos qui de filio hominis tantum loq
nouerant. qui diuinitatis eius
misteria archana nesciebant.
Nam q diuinitatis eius misteria
capere norunt. merito supra ho
minem esse dicunt. apto et tanto
q ait. q to oculus pi uidit. nec auris
audit. Et in psalmo. Ego dixi dii estis.
Barjona siriaco. R. ius dixit. hoc
latine dicit filius columbae. Et recte
inquit prudentes sicut serp. & simplices col.
Vel coste quia spiritus sc sup dnm in
columbae specie descendit. recte
filius columbae nuncupat. qui
spiritali gratia plenus extitisse
monstratur.
Dns enim ihs xps filius di pnatu
ram. petrus sicut et ceteri electi.
filius sci spiritus est per gratiam.
Xps filius di quia de ipso nat. e.
petrus filius spiritus sci. q de ipso renat e.
Xps filius di ante tempora. Ipse
est enim di uirtus & di sapientia
quae dicit. dns possedit me in initio
ante qua. Petrus filius spiritus sci.
ex eo tempore quo a ipso illumi
natus gratia diuinae cognitionis
accepit. Et quia una uoluntas.
eadem est operatio scae trinitatis.
recte cum dixisset. beat. es sm on.
bariona. id est filius gratie spiritalis.
pm adiunx. quia caro & sang
Pater quippe. columbae filio reuel.
quia una e. gratia patris et spiritus sci.
eadem quoq. & filii. qd sacre scripture
probabitur exemplis.

Dicit nam q. apis de patre. Misit dis spm filius suis in cordanna. Dicit ipse filius de spusco. cum aut
uenerit paracl. &c. Dicit de spusco apis. Haec autem oma operat unus atq. idem spis. Pater ergo
mittit spm. filius mittit spm. spis ipse ubi uult spirat. quia pfecto ut dixim. Una est ua
luntas et operatio patris et filii et spis sci

h Sequ. Ergo dico tibi. supra petram id. o. sup dnm saluatorem. scriptum. o. Petra autem erat xps.
a petra omnid expo. petrus uocat. Sup hanc edificat ecclia. Fundamentum enim aptis nemo pote

m Posto inferi. doctrine sunt
nequa. & torrenta atq. blan
dimta persecutorum. sed et
prauaa infidelium opera In
eptaq. colloquia posteriaq.
scilicet inferi. Inquantum suis uel
auctoribus uel sequatibus inter
pdationis ostendunt

h Caro et sanguis. Intelliguntur
homines. sapientia carnis
inflati. Ut aptsinqt. carna
lis homo pi percipit eaque sus
spi. Discretio ligandi solui.

R Claues autem regni celorum.
ipsam discernendi scientiam
potentiaq. nominat qua dignos
recipere in regnum. Indignos se
cludere debere a regno. quae
soluendi ac ligandi potestas.
quamuis soli petro data uideat
a dno. absq. ulla tam dubietate
noscendum. et quia et ceteris aptis
datur. Ipse testeq. post resurrec
tionem sua apparens eis. Insuf
flauit & dixit omnibus. Accipite spm sem. quorum remisen
tis peccata. decorrepti fris

L Unde alias dns. decorrepto sem. et
ceteris. et testio. sed pnitente
fre. pcipit dicens. Si tpi audie
mox terribili adiunx. Amen
dico uobis. quecumq. alligaueritis

R Omni igitur electorum ecclie.
iuxta modum culparum ad poe
nitentia. ligandi ac soluendi
datur auctoritas.

h lxxxvi
h xciiii
lv xcvii
cxlvi

Qui enim me confusus fuerit et me
uerba in generatione ista adulte
ra et peccatrice. et filius hominis
confundetur eum. cum uenerit
in gloria patris sui cum angelis. sancis

h lxxxvii
ii
h clxxii
lv xcviii

Et dicebat illis. Amen dico uobis. quia
sunt quidam de hic stantibus qui
non gustabunt mortem. donec
uideant regnum dei uenientem in
uirtute. Et post dies sex. Assum
psit ihs petrum et iacobum et
iohannem. et duxit illos in mon
tem excelsum seorsum solos. et
transfiguratus est coram ipsis.
Et uestimenta eius facta sunt
splendentia. et candida nimis
uelut nix. qua ia fullo super terra
non potest candida facere. Et
apparuit illis helias cum morse.
et erant loquentes cum ihu. Et
respondens petrus. ait ihu. Rabbi.
bonum est nos hic esse. & faciamus
tria tabernacula. Tibi unum. et
morsi unum. et helie unum. Non
enim sciebat quid diceret. erant
enim timore exterriti. Et facta
est nubes obumbrans eos. & uenit
uox de nube dicens. hic est filius

meus carissimus. audite illum;
Et statim circumspicientes. no
minem amplius uiderunt nisi iesum
tantum secum; Et descendenti
bus illis de monte. precepit illis
ne cui quae uidissent narrarent
nisi cum filius hominis a mortu
is resurrexerit.
Et uerbum continuerunt apud
se conquirentes quid esset cum
a mortuis resurrexerit;
Et interrogabant eum dicentes;
Quid ergo dicunt pharisaei et
scribae. quia helian oportet ue
nire primum. Qui respondens.
ait illis. helias cum uenerit pri
mo restituet omnia; Et quo
modo scriptum est in filium
hominis. & multa patiatur &
contemnatur; Sed dico uobis.
quia et helias uenit. et fecerunt
illi quaecumque uoluerunt.
sicut scriptum est de eo.
Et ueniens ad discipulos suos.
uidit turbam magnam circa eos.
& scribas conquirentes cum illis;
Et confestim omnis populus
uidens eum stupefactus est. et
expauerunt. & accurrentes sa
lutabant eum. Et interrogauit
eos; Quid inter uos conquirtis.
Et respondens unus de turba.

de dispti. sacro scam fidem sce trinitatis in ecclia catholica signat. R Jn hoc loco intello
us est fullo. quem poenitens psalmista precatur Amplius lauamodis a iniqtate mea.
L Non potest fidelib. suis
intra dare claritatem. quae eis
conseruata manet in caelis.
U Usq. nunc imperitis notatur.
qsq. legi prophetis et euangelus
tria tabernacula facere cupit.
cum haec abinuicem nullatenus
ualeant separari. unum habet os
tabernaculum. id. ē. ecclam
M Nonnulli ergo
in populis hoc praedicari. non
credibile esse pro rei magnitudine.
& post tantam gloriam apud
rudes animos. sequens crux scan
dalum facere.
de penitentia
CC. Fris kmi contrito corde et correctis
moribus deuota ad lacrimas mte
ueniamus. ut districtus iudex du
cum culpas nras nos punire consideret.
Ipse a sententia dni proposita
damnationis parcat.
Distantia mentium et turbarum
AC Nota distantiam mentis. scriba
rum et turbarum. Turba xpm
laudant. scriba nihil deuotionis.
fidei et humilitatis exhibent.
AD Jn hoc demoniaco a dno curato.
salutem omnium fidelium ēt
designatam. q originalis culpae
reatu afficiendi uenimus in mundū.
Nec nisi unius redemptoris in xpi
fidem sunt et gra saluandi.
a bona inchoatione ad magna puen
mo ro ponto fit summus. sed in bona conuersatione a minimis qsq. inchoat. ut ad magna p
uat. plerumq. diabolus dum de corde expellitur. a cor eros in eo temptationes generat
nium generale est. non solum a bescis. sed a uinolentis illecebris abstinere carnalibus.

Cum docet dns aptos. quomodo demon nequissimus debeat expelli. omnes instruit aduersam.

ut scilicet nouerimus grauiora quoq. uel immundarum spiritum uel hominum tempt̃amina. ieiunis & orationibus esse superanda.

Iam quoq. dni deiradni cum in ubiq̃ nr̃orum scelerum fuerit accusa hoc modo singulari posse placari. dem fi

Infideles mutos sup. deliraro fi agendo fidem. surdos fi audiendo di sermonem. spumant cum stultitia tabescunt. fremunt dentibus cum iracundia furore flammescunt. arescunt. cui oris corpore q. languescunt. & nulla uirtutis in ductria confortati enerui uiuunt. de igne & aqua

Ignis. feruor iracundiae est. aqua uoluptas carnis.

Dns etiam pi puero. sed demoni comminatus est. Utriq̃ itaq. & peccati corripiendum est. et hominem diligendum intellege.

Erubescat contra iulianum iulianus hereticus qui dicere audet omnes homines absque ullo peccati contagio nasci. p carnis. innocentes q. esse etiam ut adam quando creatus est.

Confiteatur catholica fides etiam catholicus. quia nemo immunus a noxa primeq̃ praeuaricationis nascitur. et inuocet gratiam dei qua liberetur de corpore mortis secundum apostolum. p ihm xpm dnm nrm.

Sci augustini contra arrian

Quomodo diuinitas discernitur a semetipsa. cum lucis splendor aut solis calor nulla ratione separatur. In solo trias. in separab

Ecce enim sicut uidemus in solo trias sunt. & separari omnino pi possunt. quo autem trias sunt uideamus. cursus. splendor. & calor. ignis tria haec habet. sed diuidi non potest. Haec sunt motum. lucem. feruorem.

Si igitur diuide creati solum nefande hereticodi si potes uidere non potes creatum solum & ignem. quomodo potes diuidere omnium dm̃ creatorem. Audi autem et disce hanc magnam et unicam trinitatem ab o cordio generis humani fuisse ostensam.

dixit. Magister. attuli filium meum ad te. habentem spiritum mutum. Qui ubicumq. eum apprehendit. allidit eum et spumat. & frendet dentib. et arescit. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum. & non potuer.

Qui respondens. dicit eis. O generatio incredula. quamdiu apud uos ero. quamdiu uos patiar. Affer illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum uidisset illum. statim spiritus conturbauit eum. et elisus in terra uolutabatur spumans. Et interrogauit patrem eius. Quantum temporis est ex quo hoc ei accidit. At ille ait. A b infantia. Et frequenter eum et in igne et in aquas misit. ut eum perderet.

Sed si quid potes adiuua nos. misertus nri. Ihs autem. ait illi. Si potes credere. omnia possibilia credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis. aiebat. Credo dne. adiuua incredulitatem meam. Et cum uideret ihs concurrentem turbam. comminatus est spiritui immundo. dicens illi. Surde et mute spiritus. ego tibi precipio. exi ab eo. & amplius ne introeas

sca trinitate et ueritate In genesi scriptum est. Fecit deus hominem ad imagi-
nem et similitudinem suam. Et item. Faciamus inquit deus hominem ad imaginem
& similitudinem nostram.

in eum; Et clamans et multum
discerpens eum. exiit ab eo; Et
factus est sicut mortuus. Ita ut
multi dicerent. quia mortuus est.
Ihs autem tenens manum eius.
eleuauit illum. et surrexit;
Et cum introisset domum. discipuli
eius secreto. interrogabant eum;
Quare nos non potuimus eicere eum.
Et dixit illis; Hoc genus in nullo
potest exire. nisi in oratione & ieiunio;

ET INDE PROFECTI PRAET VIII
grediebantur galileam. nec uole-
bat quemquam scire; Docebat autem
discipulos suos. et dicebat illis;
Quoniam filius hominis tradetur in ma-
nus hominum. et occident eum. &
occisus tertia die resurget; At illi
ignorabant uerbum. et time-
bant eum interrogare;
Et uenerunt capharnaum; Qui
cum domi essent. interrogabat
eos; Quid in uia tractabatis.
At illi tacebant; Siquidem inter se
in uia disputauerant. quis esset
illorum maior; Et residens uo-
cauit duodecim. et ait illis Si quis
uult inter uos primus esse. erit
omnium nouissimus. et omnium
minister; Et accipiens puerum.
statuit eum in medio eorum; Quem
cum complexus esset. ait illis.

Item in eodem libro. Et spiritus dei fere-
batur super aquas. de spiritu sco
Et propheta isaias dicit. Spiritus domini
super me. propter quod unxit
dominus me. euangelizandum pauperibus
Item in euangelio. Ipse dominus dicit post
resurrectionem suam. Data est
mihi omnis potestas in caelo
& in terra. Euntes docete omnes
gentes. baptizantes eos in nomine
Dauid etiam propheta dicit.
uerbo domini caeli firmati sunt. &
spiritu oris eius omnis uirtus eorum.
Item ipse dauid dicit. Redde mihi
laetitiam salutaris tui & spiritu
Et apostolus paulus. O altitudo diui-
tiarum sapientiae et scientiae
dei. Et infra. quoniam ex ipso
et per ipsum & in ipso sunt omnia.
Ipsi honor et gloria. in secula
saeculorum

Profectus inde praetergrediebantur
L Postea in domo est disputatio de primatu.
quod dominus tres discipulos. id est petrum.
iacobum. et iohannem assumpserit.
Et accipiens puerum. statuit eum.
h Significat humiles dignos esse
complexu ac dilectione dei. pro
christi enim nomine quisque innocen-
tes suscipit. ipsum christum suscipit.
Talis est filius. qualis pater et.
cc Talem se enim christus ac tantum credi
uolens. qualis et quantus pater est.
Iohannes. Uidimus quendam in nomine
L Iohannes excludendum beneficio puta-
uit eum. qui non utatur officio.
Sed docetur neminem a bono quod
apostolo habeat arcendum. sed ad
hoc potius quod nondum habet
prouocandum. Apostolus inquit. siue
occasione siue ueritate christus annuntietur.

sci In hoc precepto. id est in frigida aqua. exclusit dominus omnem excusationem. Quisquis potuerit dedit
pusillus fide uocatur. qui scandalizari potest. magnus quem non potest qui pusillus est animo et
...uus. occasiones querit quomodo scandalizetur. his oportet maxime consulere. ne occasi-
...nostri offendant. et recedant a fide. ac decidant a salute.

mx Si diligenter audistis euangelica lectione. intellegere poteritis quemadmodum
de sacerdotib. di reuerentia debeatur. et qua ipsos decet in uita humilitate
se oportet praeuenire. mx

INVITATORIUM MICHAHEL IS

Quicuq. enim humiliauerit se.
sicut puer iste. Unde intellegim
quod humilitate peniteat ad
regnu. simplicitate penetrat
ad celum. Uincere ni si alu
officiu. ut possit uincere sci
tate. Si eni ter non lesit fris
obsequium. meret ut diligas.
quod si forsitan lesit. magis
obsequiu meretur ut uincas.
Hec enim nra expiantur. o
summa. ut amantib. uicissi
tudinem. lodentib. patientia
rependas. de astania

Astanum et angusta qua est
dicit dns. que ducit ad regnu.
Et facilius est camelu p foram
acus transire. quam diuitem
intrare in regnu celorum.
Nam ideo in seculo nudi nasci m.
nudi accedimus ad lauacru.
ut nudi quoq. et expediti. ad
celi iaiuam properemus.
Siuisinq. eius p fect. oo. uade
uende omnia. et da pauperib.
et ueni sequere me. de adā

Nudus enim adam in cola para
disi fuit. Deniq. post peccatu
nuditate sua peruidens. folio
pudenda contexit. Prius eni
quam peccaret. honestatis erat
calore uestitus. atq. ideo nu
ditate inhonesta. p natura
in fruto. sed delicti reatus
inuenit. Nam et sci angeli
cu stellis naturalis sua
nuda substantia uestiuu
dentur. oo. quod sci sunt.
Nam uitiosis ad corruptelam
nuda sunt omnia. atq. reli
giosis ad castimoniam. opta
sunt uniuersa. qui scandaliz

Qui scandalizauerit unum.
pusillos hic p aetate paruulos.
sed malitia paruulos dicit.
sic apts die. malitia paruuli.
qui sunt isti. nisi clerici idonei. et monachi religiosi uel laici. quisquis
igitur his in reuerentia aut contumeliosus extiterit. hac poena
plectetur. ut in formi saxo religato illi ad collu. precipiret in mare

Quisquis unum ex huiusmodi
pueris receperit in nomine meo.
me recipit. m xcvi
Et quicum q. me suscepit. non
me suscipit. sed eu qui me misit.
Respondit illi iohannes dicens.
Magister. uidimus quenda in no
mine tuo eicientem demonia.
qui p sequit nos. et prohibuimus eu.
Hi autē. ait. Nolite prohibere eu.
Nemo est enim qui faciat uirtute
in nomine meo. et possit cito male
loqui de me. Qui enim non est
aduersum uos. pro uobis est.
Quisquis enim potum dederit
uobis. calicem aque frigide in
nomine meo quia xpi estis. Am
dico uobis. q p det mercede suam.
Et quisquis scandalizauerit unu
ex his pusillis credentib. in me.
bonum est ei magis si circūdaret
mola asinaria collo eius. et p
mare mitteretur.
Et si scandalizauerit te manus tua.
abscide illam. Bonu. e. tibi debile
introire in uita. quam duas ma
nus habentem. ire in gehenna
in ignem inextinguibile. ubi
uermis eorū non morit. et
ignis non extinguitur.
Et si pes tuus scandalizat te. am
puta illum. Bonu. e. tibi claudu

intrare in uitam aeternam quam
duos pedes habentem mitti in
gehennam ignis inextinguibi
lis. ubi uermis eorum non mortur.
& ignis non extinguitur; Quod si
oculus tuus scandalizat te.
eice eum; Bonum est tibi luscum
introire in regnum dei. quam
duos oculos habentem mitti in
gehennam ignis. ubi uermis
eorum non mortur. et ignis non ex
tinguitur; Omnis enim igne sali
etur. et omnis uictima salietur;
Bonum est sal; quod si sal insulsu
fuerit. In quo illud condietis.
habete in uobis salem. et pace
habete inter uos;
Et inde exurgens. uenit in fines
iudee ultra iordanen. et conue
niunt iterum turbae ad eum;
Et sicut consueuerat. iterum do
cebat illos; Et accedentes phari
sei interrogabant eum; Si licet
uiro uxorem dimittere. tem
prantes eum; At ille respondens.
ait eis; Quid uobis precepit
moises. qui dixerunt; Moises per
misit libellum repudii scribere.
et dimittere; Quib. respondens
ait; Ad duriciam cordis uri.
scripsit uobis preceptum istud;
Ab initio autem creature. ma

ubi uermis eorum non mortur. & ignis non extinguitur. Per fermentum fouetur carnis
uel luxuriam. cui condimentum continentia resistit. Unde quisq. corpus sale continentie
mentum sale sapientiae sui doceat
castigare. Sale sacrificia dii salita
Q Sal enim signo salita dii sacrificia:
In lege in omni uictima et sacri
ficio sal offerri preceptum est.
Sal ergo dulcedinem sapientie.
ignis spiritus sancti gratiam designat.
U Omnis igne salietur. Omnis hostia salietur
salietur. quia omnis electus.
sapientia debet spiritali & sui spi
ritus gratia expurgari. a corruptione
concupiscentie carnalis ut uicti
ma diuinis altaribus apta possit
effici. Et omnis uictima salietur.
Ille enim uera et ueracit uictima dni
existit. qui suum corpus et animam
auitus emundando. per amorem
sui spiritus do consecrat. Uictima sale
R Nec solum uictima talis sale
aspergitur. sed igne consumitur.
quando non peccati tantum
contagio pellitur. sed a electo
rum mente ipsa etiam uite pre
sentis que in carne est delectatio
tollitur. & future magis uite con
uersatio intentamento suspi
catur. ut apls. Nra autem conuersatio
Ae Altaredi. sacrificia et hostie
cor electorum. hostie et sacrifi
cia bona sunt opera fidelium.
In omnibus autem sacrificiis
sal debet offerri. quia nullum est
opus bonum. quod non sale
sapientie ab omni corruptione
expurget. & cura continentie
a carnalib. castiget illecebris
B Sal bonum di. sal torrefactus
uerbum est. quo condimento
ueritatis refectus qui ad apostasia
redierit. quo alio doctore corri
gitur. et ut quidam sapiens dicit. qui
miserebitur incantatori a serpente
percusso. Per salem. sapientia
M Per sal enim uera sapientia de
signatur. Sal quippe sine pace.
non uiuentis est donum. sed dani
monis augmentum. quo enim
quisq. melius sapit. eo deterius
delinquit.

Dictum est autem · quicumq· dimiserit uxorem suam · det illi libellum repudij · m exe
de libello repudij · h Hoc iustitia minor est pharisęorũ · cui p̃ · ō · contrariũ qd dicit dns ·

Ego autem dico uobis · quicũq· dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa moechatur · hoc fecit · Non enim moses q̃ pcepit dare libellũ repudii · hoc precepit ut uxor dimitteret · sed quidimiserit inq̃t · det illi libellum repudij · Ut iracundia temeraria proicientis uxorem · libelli cogitatio temperaret · ptr dns ergo ad illud solã fornicationẽ confirmandum dicit ut p̃ facile uxor dimittat · praeter solam fornicationis causam · de certo Ceteras res molestus sustinq̃t · uniuersas molestias siquae fortes extiterint · iubet pro fide coniugali ac pro castitate fortiter sustinere · de moecho utroq· · Et moechum dicit etiam uirum qui eam duxerit quae dimissa est a uiro · de termino nubentium ·

Cuius rei apls terminũ ostendit · quam obseruandum dicit q̃m diu uir eius uiuit · illo autem mortuo dat nubendi licentiam · Hanc etiã ipse regulã tenuit · et in ea p̃ suum consilium sicut etiã non nullis monitis · sed precepti dni iubentis ostendit cum ait ·

Eis autem de nupti quae nupte uel in coniugio sunt · precipio p̃ ego sed dns · mulierem a uiro p̃ discedere · qd si discesserit · manere innupta aut uiro suo reconciliari · Et uir · uxorẽ p̃ dimittat · Credo simili forma · ut si dimiserit p̃ ducat alia · aut reconciliet uxori ·

Fieri enim potest de fornicatione ut dimittat uxorem causa causa fornicationis · quam dns · excepta esse uoluit · n̄ licet Iam uero de dimittere uxorẽ sine illi nubere concedit · ut uiuo uiro a quo recessit · nec huic alteram ducere · ut uiua uxore quam dimisit · multo minus fas est illicita cũ quibus libet stupra cõmittere ·

Sciora de sciori bus coniugis · sane sunt coniugia iudicanda · quae continentiam inter se pp̃ dm pari consensu seruare potuerint · quod etiam dns dicit · discedere · qd de bcamus odire · ęq Quis odorit patrem aut matrem aut uxorẽ · O potest ergo utq̃ssi uita aeterna hic meditari uoluerit · odorit p̃ ipsos homines · sed ipsas necessitates temporales · Si inuenit bonũ xpianũ diligere in una femina creaturam quae formari ac renouari desiderat · odisse autem coniunctionẽ copulationẽq· corruptibilẽ atq· mortalem · Hoc est uero in uxore suo diligere qd homo ē · odisse quod uxor est ·

sculum et feminam fecit eos dns · et dixit · Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem · et adhęrebit ad uxorem suam · et erunt duo in carne una · Itaq· iam non sunt duo · sed una caro · Quod ergo ds iunx · homo p̃ separet ·

Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogauerunt eũ · m cxiii solus

Et dixit illis · Quicumq· dimiserit uxorem suam et aliam duxerit · adulterium committit super eã · m cv ii m exe lv exc v

Et si uxor dimiserit uirum suum et alii nupserit · moechatur · m cvi ii m exci lv cc xvi

Et offerebant ei paruulos · ut tangeret illos · Discipuli autẽ · comminabantur offerentibus · Qs cum uideret ihs · indignetulit · et ait illis · Sinite paruulos uenire ad me · et ne prohibueritis eos · talium est enim regnũ di ·

Amen dico uobis · quisquis non receperit regnum di uelut paruulus · non intrabit in illud ·

Et complexans eos · et imponens manus super illos · benedicebat eos ·

Et cũ egressus esset in uia · p currens quidã genu flexo ante eũ rogabat eum · Magister bone · quid faciam ut uitã aeternam pcipiam · Ihs autem · dixit ei · Quid me dicis bonũ · nemo bon · m cvii ii m cxciii lv cc xviii & cxxi

Consulemus aptm ne aliquid tomoro dicamus. Pcipapts. Hisquisunt inconiugio Inqt.
Precipio non ego sed dns. Uxorem a uiro non discedere quodsi discesserit manere innupta
aut uiro suo reconciliari. Et uir
uxorem non dimittat. Quare pi addit
ex coopta fornicationis causa:
quod dns omittit. Nisi quia simil
formam uolut intellegi. ut
si dimisserit qt causa fornicationis
omittit. maneat sine uxore. qtq.
aut reconciliet uxori.
Non enim de reconciliatione mit
male reconciliare uir illi mulier
en. quacum lapidare nemo aus
esset. dicit ei pius dns. Uade.
uide de incepi ne pecces. quia
a quidicit. Licet homini dimit
uxorem suam Nisi causa fornicationis.
cogit retineri uxorem. si causa
fornicationis non fuerit. Si aut
fuerit. non cogit dimittere. sed
omittit. Si ante uiri mortem nupsit.
Sicut dicitur. si mulier ante uir
suum mortem nupserit. rea est. Si
post mortem nupserit. non rea.
Non enim iussa est nubere. sed
omissa. potestas corpis mulier
fr apts. Mulier non habet potestatem
corporis sui sed uir. sim et uir non
Si ergo similis forma est. oportet
intellegi licere muliere uirum
dimittere. nisi causa fornicationis
sicut et uiro. Hoc dicit apts
Sequit. Ceteris ego dico non dns.
Quid igitur uult quod aut ceteris.
Nisi quia superius loquebatur eis
qui sic copulati erant. ut parte
in fide xpi essent. Ceteris uero non
dicit. id est eis qui sic copulatis.
ut non ambo fideles sunt. Non
Si qis frater ex persona dni dicit
habet uxorem infidelem. Si hoc
ergo pi pcepit ex persona dni. sed ex
sua persona monet. Ita est hoc bonum.
ut si quis aliter fecerit pi sit pcepti
transgressor. sicut de uirginib.
paulo post dicit. Preceptum enim
dni non habeo. consilium autem do
Laudat de uirginitate apts.
uirginitatem ut arripiat eam
qui uoluerit. non tamen ut si pi
fecerit. contra pcptu fecisse
uideat. Aliud qd. iubetur.
monetur. Ignoscitur.

Aliud est enim quod iubetur. aliud quod monet. aliud quod ignoscitur. Iubet. mulier
uiro pi discedere. Monetur. si qs uir fidelis habet ux in fide. Ignoscit. Hoc autem secdm
eniam. non secundum imperium. h. hoc est tristitia quae ducit ad mortem. causaq. tristitiae
dat. quia possessionis multas habuit.

Nisi unus ds, precepta nosti,
Ne adulteres. Ne occides. Ne
furteris. Ne falsum testimonium
dixeris. Ne fraudem feceris.
Honora patrem tuum et matrem,
Et ille respondens. ait illi, Ma
gister bone. omnia haec obser
uaui a iuuentute mea,
Ihs autem intuitus eum dilexit
eum. et dixit illi, Unum tibi deest,
Uade quaecumq. habes uende.
et da pauperibus. et habebis thes
aurum in celo. & ueni sequere me,
Qui contristatus in uerbo. abiit
merens, Erat enim habens pos
sessiones multas, Et circumspici
ens Ihs. ait discipulis suis, Quam
difficile qui pecunias habent.
In regnum di introibunt, Discipu
li autem. obstupescebant in uerbis
eius, At Ihs rursum respondens.
ait illis, Filioli. quam difficile. e.
confidentes in pecuniis. In regnum
dni introire, Facilius est
camelum per foramen acus transire.
quam diuitem intrare in regnum di,
Qui magis admirabantur. dicen
tes ad semetipsos. Et quis potest
saluus fieri. Et intuens illos Ihs.
ait, Apud homines impossibile est.
sed non apud dm. Omnia enim
possibilia sunt apud dm. Et

Quid enim ait dicit apostolus. Cohaere ut uir fidelis consentientem secum habitare mulierem infidelem non dimittat. Ait quit. Cum ergo dicens dns precipiat ut non dimittat uir uxorem nisi causa fornicationis. Quare hic dicit. Ego dico non dns. Quia scilicet idolatria quam sequunt infideles. et quilibet noxia superstitio. fornicatio est. Hoc ipse misit non iussit

Dns autem ipse causa fornicationis uxorem dimittere. sed quod ipse misit non iussit. Dedit locum aptis monendi. utrum uoluerit non dimittat uxorem infidelem. quo sic fortasse possit fidelis fieri. Sufficatus est enim ingenuus infidelis. Aliqn. filium uirum in mundi essent. Nos autem scimus. quid non fierent. si coniugium dissociaret credentem. et non coloraret infidelitas coniugis usque ad opportunitatem credendi. Hoc est ergo consilium apti. Cui credo dictum esse. si quid supererogauerit. redit ei reddatur ibi.

Quid ergo. dono non dimittendi quis iamquam libet illicitam concupiscentiam. potest recte a fornicationis genere separari. si uarietas fornicatio est. uxore

Ex quo intellegitur. si aliquem cogat uxor sacrificare idolis. quare talem dimittit causa fornicationis dimittit. Non tantum illius causa sed sua. Illius quia fornicatur. sua ne fornicetur. Nihil enim iniquius quam causa fornicationis dimittere uxorem. si ipse conuincatur fornicari. uxore

Et rursus ita dono quia supra quaerit utrum si uxoris ipsius. si uo sterilis. si uoque concubitum patri non uult. adhibuerit sibi alteram uir. non alienam. neque aliquo seiunctam. possit esse sine crimine fornicationis. Ex historia quidem uetere sic tamen inuenit exemplum. sed nunc precepta sunt maiora euangelii. quae non ipsi mittuntur sed exhibentur.

Si quis non dimittenda uxore uxorem habere. si uo sterilem. si uo deformem corpore. caecam. surdam. dam. uel si quid aliud si uo morbis. doloribus. que confectam. et languoribus. uel quoque quid excepta fornicationis causa. potest cogitari uehementer horribile. profiteri. societatem sufferre. Non tale abiciat. sed etiam si non habeat. non ducat eam quae soluta sunt auro. Quae si non licet facere. multaminus sibi licere arbitretur. ad illum aliud illicitum concubitum accedere

coepit petrus et dicere, Ecce nos dimisimus omnia. et secuti sumus te,

m cx
n cxcviii
l cccxxi

Et respondens ihs. ait, Amen dico uobis. nemo est qui reliquerit domum. aut fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrem. aut filios. aut agros. propter me. et propter euangelium. qui non accipiet centies tantum nunc in tempore hoc. domos. et fratres. et sorores. et matres. et filios. et agros cum persecutionibus. et in saeculo futuro uitam aeternam.

m cxi
n cxcvi
l cccxx

Multi autem erunt primi nouissimi. et nouissimi primi.

Erant autem in uia ascendentes in hierosolimam. et praecedebat illos ihs. et stupebant. et sequentes timebant, Et assumens iterum duodecim. coepit illis dicere. quae essent ei euentura, Quia ecce ascendimus hierosolimam. et filius hominis tradetur principibus sacerdotum. et scribis. et senioribus. et damnabunt eum morte, Et tradent eum gentibus. et illudent ei. et conspuent eum. et flagellabunt eum. et interficient eum. et tertia die resurget,

m cxii
n cxcvi
l cccxxx

m cxiii
n cxi
l cccxxi

m cxiii
n vi
l cc ii

Et accedunt ad illum iacobus et iohannes filii zebedei. dicentes,

Magister. uolumus utq̃dcuq.
petierimus. facias nobis, Ait ille
ait eis, Quid uultis ut faciam
uobis. Qui dixerunt, Da nobis.
ut unus ad dexteram tuam. et
alius ad sinistram tuā sedeamus
in gloria tua, Jhs autē. ait eis,
Nescitis quid petatis, Potestis
bibere calicem quem ego bibo.
aut baptismo quo ego baptizor
baptizari. Ait illi dixerūt ei, Pos
sumus, Jhs autē. ait eis, Calicē q̃dē
quem ego bibo bibetis. et baptismo
quo ego baptizor baptizabimini,
Sedere autē ad dexteram meam
uel ad sinistram. p̃. ē. meū dare
uobis. sed quibus paratum est,
Et audientes decem. coeperunt
indignari. de iacobo et iohanne.
Jhs autem uocans eos. ait illis,
Scitis quia hi qui uidentur prin
cipari gentibus. dominantur eis.
et principes eorum potestatem
habent ipsorum. Non est autē
ita in uobis, Sed quicūq. uoluerit
fieri maior. erit uester minister,
Et quicūq. uoluerit in uobis pri
mus esse. erit omnium seruus,
Nam et filius hominis non uenit
ut ministraretur ei. sed ut ministra
ret. et daret animam suam. re
demptionem pro multis.

ccxxxiii
ii
ccciii
clxx

cxv
iiii
ccciii
xci
cxxxv

ētum. ē. antiquis. Ne iurabis. Redde autē dno iurāmenta tua. Usq. ēcōp̃ñ. sēdm̄ xxxviii
stitia pharisēorū. ē. p̃ iurare. hanc confirmat quia erat iurare. q̃d pertinet ad iustitia
regni cēlorum. Non iurare
Sicut enim falsum loqui non potest
qui loquit. sic iurare non potest
qui non iurat. Iustū iurare p̃ iuratū
diligenter consideremus hoc capitu
lum. ne contra p̃ceptū dni faciamus
apls. qui se pe testem dm adhibet.
& hoc modo iurat cū dicit. quo
autem scribo uobis. ecce coram deo.
quia p̃ mentior. de p̃iurio
Ita ergo hic intellegitur p̃cepisse
dnm ne iuret. ne quisquā sicut
appetat iusiurandum bonum.
& assiduitate iurandi ad piurii
p̃ consuetudinem dilabatur.
Sit autē sermo ūr est est. non non.
Id est iuramentum compellentis. sciat
de necessitate conuenire infirmitatis.
eorū quib. aliquid suadet. quae
utq. infirmitas malum est.
Unde nos cotidie liberari precam
cum dicim. sed libera nos a malo.
Ita q. p̃ dixit q̃d amplius ē. a malo ē.
q̃d autē amplius ē. malū. ē. tu autē
non malū facis qui bene uteris
iuratione. quē etsi non bona. ē.
necessaria tamen. ē. ut alteri p
suadeas quod utiliter p̃suades.
sed a malo est illius cuius infirmi
tate iurare cogeris. Red. ad dno
Judei autē sōp̃
putabant dno debere iusiurandū.
sic caelum aut terram iurarent.
Nota. p̃ non omnipotenti
Omnipotenti tribue. p̃ omnia
potenti. ut id des quod dari honesto
& iusto potest. Et cum iusto nega
ueris quod potit. Indicanda est ei
ipsa iustitia. ut p̃ eū in anē dimittas.
Ita omnipotenti te dabis. quāuis
p̃ sōmp id q̃d potit dabis. & aliq̃do
moliuś aliquid dabis eū potentem
in iusto. corroueris.
Et qui uult mutuari ate
hoc ad animum referendum est.
hilarē eū datorē diligit.
Mutuatur autem
omnis qui accipit.
etiam si p̃ ipse solutus est.
Xp̃s legem p̃ soluit. sed adimplenit
Xp̃s filius di qui uenit legem implere. p fiat benignitatem. cum eam usq. ad inimicos dilo
nem p duxerit. Nam illo gradus quāuis p̃ nullus sit. tam parum est tam iteum publicanis
tam possit esse cōmunis. nec q̃d in lege dictū. ē. odio habebis inimicū tuū. uox iubentis iusto accipienda.
ste. sed p̃ mitentis infirmo

utesitis filii patris sui. Joh. inquit in eo evangelio. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt
λ. Xpi omnium naturaliter filius dicitur. Nos eius gratia adoptati. In quantum eaque a ipso.

precipuntur implemus
Filii ergo Regeneratione
efficimur dei regeneratione spiali.
& adoptamur in regnum dei. pi
tanquam alieni. sed tanq ab eo
facti et creati. hoc est conditi.
λ. Utrunum sit beneficium quod
nos fecit eo cum nihil antecesserit.
Alterum qd adoptauit ut eu eo
tanqua filii uita aeterna pro
nostra participatione fruerem.
h. Jericho caecus
famosissime miserie fuit. et
ex aliqua magna felicitate deiecti.
quia non solum caecus. uerum
etiam mendicus sedebat. Cuius.
illuminatio. famosa extitit
R Cecuisti. homines sunt uerae
lucis. quae xpi est in seipso. sed
ipso donante ad cognoscendam
confitendaq. suam cecitatem
ac petenda ueritatis lucem copunct
ff Hericho. luna
defectu nrae mutabilitatis ac
mortalitatis signat. Uenient
ergo in carne dni & passionis
propinquans. multos ad fidem
& confessionem diuinae cogni
tionis adduxit.
L Trpice in uno ceco signatur. qd
xpi ante passionem uniuersum
populo iudaeorum predicauit. post
resurrectionem sua per suos apostolos iudeis
& gentibus. et aeterne diuinitatis.
& assumpte a se humanitatis
archana patefecit.

Et uenium hierichum. Et profi
ciscente eo de hericho. et di
scipulis eius. et plurima multi
tudine. filius tymei bartho
meus caecus. sedebat iuxta
uiam mendicans. Qui cum
audisset quia ihs nazarenus
esset. coepit clamare et di
cere. Fili dauid. miserere
mei. Et comminabantur illi.
multi. ut taceret. At illo
multo magis clamabat. fili
dauid. miserere mei. Et stans
ihs. precipit illum uocari.
Et uocant caecum. dicentes ei.
Animequior esto. surge. uo
cat te. Qui proiecto uestimento
suo. exiliens uenit ad eum.
Et respondens ihs. dixit illi.
Quid tibi uis faciam. Cecus autem
dixit ei. Rabboni. ut uideam.
Jhs autem. dixit ei. Uade. fides
tua te saluum fecit. Et confes
tim uidit. & sequebatur eum in uia.
Et cum appropinquarent hieroso
lymis et bethanie ad montem
oliuarum. mittit duos ex disci
pulis suis. et ait illis. Ite
in castellum quod contra uos est.
& statim intrantes illuc
inuenietis pullum ligatum. super
quem nemo adhuc hominum sedit.

b Bethania. domus obedientiae inter
pretatur. Quae etiam quasi xv
stadius ab hierosolymis aberat.
Per uerum enim obedientiam.
dni sibi domum. in qua pspm son.
in habitaret effecit. p montem
oliueti. gratiam atq. unctionem
spiritus designat.
R pullus praedicator gentibus
ante missus erat.
qui nullis sessionem dno prae
pararet.

h Asina. synagoga significat. pullus
populum nationum ligatos peccatorum funibus. Apt sing. Omnes enim peccauerunt. et egent
gloriam. qsq gratiam. sos est. Is solus dni est. Qui autem immundus et peccator est.
communis multorum daemonum est.

Quos mittit · siue propter scientiam ueritatis & operationis munditiam · siue propter
mine dilectionis dī et proximi sacramentum toto orbe praedicandum

Soluite illum · et adducite
xviii Et si quis uobis dixerit quid fa
viii citis · dicite quia dn̄o necessarius
xxxiii ē · et continuo dimittet huc;
Et abeuntes inuenerunt pullū ligatū
ante ianuā foris in biuio · et sol
uunt eū; Et quidā de illic stan
tibus · dicebant illis, Quid faci
tis soluentes pullū · Qui dixerunt
eis sicut p̄ceperat illis ds̄ · et
dimiserunt eis, Et duxerunt pullum
ad ihm̄ · et imponunt illi uesti
menta sua · & sedit super eum;
Multi autē · uestimenta sua straue
viiii runt in uia, Alii autē · frondes
iiii cedebant de arboribus · et ster
xxxiiii nebant in uia;
Et qui praeibant et qui sequebantur ·
clamabant dicentes, Osanna ·
benedictus qui uenit in nomine
dn̄i; Benedictū quod uenit re
xx gnum patris nostri dauid ·
i xiiii Osanna in excellis;
Et introiuit hierosolymā in tem
plū; Et circumspectis omnibus ·
cum iam uespera esset hora · exiū
in bethaniam cum duodecī; Et
alia die cum exirent a bethania ·
esuriit; Cumq · uidisset a longe
ficum habentem folia · uenit
si quid forte inueniret in ea; Et
cū uenisset ad eam · nihil inuenit

ū Uia xp̄s est · in biuio gentiles positi
sunt · quia uerā fidem nescientes ·
p uarios errores distrahebantur
b̄ Saluator nr̄ asellum
sedens · hierosolymam tendit · q̄ndo
uniuscuiusq · fidelis animā regens ·
ad pacis intime uisionem ducit ·
ac̄ Scē eccle uniuersaliter praedicat &
praesidet · eamq · in superne pacis
desiderium ascendunt
Precessit iudaicus populus · secutus ē ·
gentilis in mediatorem dn̄m xp̄m
dī et hominū credendo collaudant ·
q̄m una spes & una fides est omnium ·
h̄ Uestimenta ·
sacramenta et scriptura sacra · et doc
trina uiri tutum aplorūq · xp̄i ·
Nō quanta sit consonantia turbae
dn̄m collaudantis · cum uoce euan
gelizantis gabrihelis qui ait scāe
marie dī genetricis · Hic erit magnus ·
& filius altissimi uocabitur ·
h̄ Osanna · ex corrupto et integro cōp̄ ·
Osi · salua uel saluifica Anna · Int̄
iectio deprecantis ·
dat nobis formam orandi
q̄q̄ Dat nobis formam praeomnibus ad
ecclam ire orandi causa · Non hoc
semel egit · sed p quinq · illos dies fre
quenter ante passionem suam ·

R. Inspicit enim internus arbiter omnium corda. querens ubi caput reclinet. & in eis q obediunt
uerbo mansionem sibi una cū patre et spū sco facere gaudet

R. Prius. iudeorū sinagogā habentes
legem & non facientem. Moris
xpi cuptis pascere bona anīa actī
one. et recusamus ne a illo pascam.
m. O si non uis terribilem
sententiā audire in iudicio a xpo.
Discedite a me maledicti in ignē.
Arbor ista sterilis.
homines infructuosos significat.
Sterilis enim arbor esse in hac uita
cauete. quin potius pauperi xpo.
fructum pietatis quo misestus nrī
indiget affer.
Ag. Si ergo dns nec a uolebat in templo
uenundari. quē in templo uolebat
afferri. quanto magis ea quae
nusquam fieri licet. plus celestis
ira merentur. si in aedib. sacratis
dō agantur.
R. In praesenti sca ecclia uera domus dni
est constructa. In fide scē trinitatis.
Unde fit cordibus fidelium purifica
tio. ut p̄ tantū peccata quē in erant.
Diuinitus in missa compunctio tollat.
sed etiam ne illa ultra peccant.
diuina in eis gratia perseuerans
misericorditer adiuuet.
De misericordia conditoris nrī
qq. Habeto fiduciam fr mei. de mise
ricordia conditoris nrī. Conside
rantes quod iustus sit. peccata ura
nolitque negligere. Considerantes
uero quod pius sit. nolitque desperare.
Probet apud dm homini fiduciā.
ds homo. Est nobis spes magna
poenitentibus. quia aduocatus nr
factus est iudex nr. qui uult &

praeter folia. Non enim erat
tempus ficorum. Et respondens.
dixit ei. Iam non amplius in
aeternū quisquā fructus exte
man ducet. Et audiebant disci
Et uenium hierosolymā. Et cum
introisset templū. coepit eicere
uendentes et ementes in templo.
& mensas nūmulariorū. et cathe
dras uendentiū colūbas euertit.
Et non sinebat ut quisquā trans
ferret uas p̄ templum. et docebat
dicens eis. Nonne scriptum est.
quia domus mea. domus oratio
nis uocabitur omnib. gentibus.
Uos autē. fecistis eā spelunca latronū.
Quo audito principes sacerdotū &
scribę. querebant quomodo eū
p̄derent. Timebant enim eum.
quoniam uniuersa turba admi
rabatur super doctrina eius.
Et cum uespera facta esset. egredi
ebatur de ciuitate. Et cum mane
transirent. uiderunt ficū aridā
factam a radicibus. Et recordat.
petrus. dixit ei. Rabbi. ecce
ficus cui maledixisti arui
Et respondens ihs. ait illis. habete
fidem dī. Amen dico uobis. quia
quicūq. dixerit monti huic tol
lere. et mittere in mare. et non
hęsitauerit in corde suo. sed

credideritis quia quodcumque
dixerit fiat. fiet ei.
Propterea dico uobis, Omnia
quecumque orantes petitis. credite
quia accipietis. & uenient uobis.
Et cum stabitis ad orandum. di
mittite si quid habetis aduersus
aliquem. ut et pater uester qui
in celis est. dimittat uobis pec
cata ura. Quod si uos non dimiseritis.
nec pater uester qui in celis est.
dimittet uobis peccata uestra.
Et uenium rursus hiero
solimam. Et cum ambularet in
templo. accedunt ad eum summi
sacerdotes. et scribe. et seniores.
et dicunt illi. In qua potestate
hec facis. et quis tibi dedit hanc
potestatem ut ista facias. Ihs
autem respondens. ait illis. Inter
rogabo uos et ego unum uerbum.
& respondete mihi. et dicam uobis
In qua potestate hec facio. Bap
tismum Iohannis. de celo erat.
an ex hominibus. Respondete
mihi. Illi cogitabant secum di
centes. Si dixerimus de celo. dicet.
Quare ergo non credidistis ei. Si
dicemus ex hominibus. timebant
populum. Omnes enim habebant
Iohannem. quia uere propheta
esset. Et respondentes dicunt

Vineam pastinauit homo. morali sane intellectu cuiq. fidelium cum mysterium baptismi qd exerceat operando committitur. quasi uinea quam excolat locatur. Mittitur itaq. seruus. unus. alter. et testius. id est lex. psalmodia. prophetia. sed missus seruus eicitur cesus. cū di sermo auditus contemnitur. uel qd peius ē. blasphematur.

Quasi heredem occidit in se. qui et filium di conculcauerit. & spūi gratie quo sci ficatus est contumeliā fecerit. Perdito enim malo cultore. uinea dabitur alteri. cū dono gratiae qd superbus spreuit. humilis quisq. ditabitur.

Quiusq. hodie psequentem turbā significatur. hoc cotidie geritur in eccla. cum quilibet solo denomine frater. eam quā ñ diligit ecclesiastice fidei ac pacis unitatem. ppt cohabitantium frm bonorum multitudinem. aut erubescit. aut timet impugnare.

Qui tamen sicut destultissima auium strutione dns dicit. cū tempus fuerit. in altū alas erigit quia psequendo ecclam. quasi dnm dm cruci addicere. & ostentui gaudebit habere.

ihu. nescimus, Et respondens ihs. ait illis, Neq. ego dico uobis. In qua potestate hec faciā. Et coepit illis in parabolis loqui.

Vineam pastinauit homo. et sepem circumdedit. et fodit lacū. et edificauit turrim. et locauit eā agricolis. et peregre profectus est, Et misit ad agricolas in tempore seruum. ut ab agricolis acciperet de fructu uinee, Qui apprehensum eum ceciderunt. & dimiser uacuū.

Et iterū misit ad illos aliū seruū. et illū in capite uulnerauer. et contumeliis affecer, Et rursū aliū misit. et illū occider, Et plures alios. quos dā cedentes. alios uero occidentes, Adhuc ergo unū habens filiū carissimū. & illū misit ad eos nouissimum dicens. quia reuerebunt filium meum, Coloni aut. dixer ad inuicē, hic est heres. uenite occidamus eum. et nra erit hereditas.

Et apprehendentes eū occider. et eicer extra uineā, Quid ergo faciet dns uinee. Ueniet & pdet colonos. & dabit uineam aliis. Nec scripturā hanc legistis. lapidem quem reprobauer aedificantes. hic factus est in caput

anguli · a dño factum est istud ·
& est mirabile in oculis nostris ·
Et querebant eũ tenere · et timu
erunt turbam; Cognouer̃ enim ·
quod ad eos parabolã hanc dixerit;
Et relicto eo abier̃ · et mittunt ad
eũ quosdã ex phariseis et herodi
anis · ut eum caperent in uerbo;
Qui uenientes · dicunt ei; Magist̃ ·
scimus quia uerax es · et ñ curas
quenquã · nec enim uides in faciẽ
hominũ · sed ut ueritate uiam dĩ
doces; Licet dari tributũ cesari ·
an ñ dabimus · qui sciens uersutiã
eorũ · ait illis; Quid me tẽptatis ·
Affeste mihi denariũ · ut uideã;
At illi · attuler̃ ei; Et ait illis; Cu
ius est imago hec · et inscriptio ·
dicunt ei · caesaris; Respondens
aut̃ ihs̃ · ait illis; Reddite igitur
quae sunt cesaris · cesari · et que
sunt dĩ dõ; Et mirabant̃ sup eo;
Et uener̃ ad eũ saducei · q̃ dicunt
resurrectionẽ ñ esse · et int̃roga
bant eũ dicentes; Magister ·
moyses nobis scripsit · ut si cuius
frater mostuus fuerit · et dimi
serit uxorem · et filios ñ reliquerit · accipiat frater eius uxorẽ
ipsius · & resuscitet sem̃ fratri suo;
Septẽ ergo fr̃s erant; Et primus
accepit uxorẽ · & mostuus est

B. Duo erant heroses in iudeis. una pharisaeorum. altera saduceorum. Pharisaei
L traditionum et observationum quasi illi deuteroseis uocant iustitiam prae
ferebant. Unde et diuisi uocabantur. de saduceis

h Saducei autem quinque tantum libros
iusti. et ipsi iudicabant sibi quod
non erant. Phariseis et corporis et
animo resurrectionem credentib.
confitentib. q. angelos et spiritus
sequentes iuxta actum apostolorum.
omnia denegabant. sed spm

L Iuxta litteram nubere cogitur
iniuria. iuxta distantiam spis.
ipse est magister castitatis.
Turpitudinem fabulae opponunt.
ut resurrectionis denegent
ueritatem. sed mystice sint

h Mystice septem fratres sine filiis
defuncti. reprobis. q. per totum
saeculum quod diebus uolutur. a bonis
operib. steriles existunt. qb.
uiritim post tot miseras peptis.
ad ultimum illa miseranda
conuersatio. quasi in
fecunda transibit. In resurre

L In resurrectione enim ubi mors
non est. neq. conubium. et. Aequa
les enim angelis sunt. et filii
dei sunt. de saduceis

h Sadducei quinque tantum libros
moysi recipiebant. prophetarum
uaticinia respuentes.

m Omnes enim uiuunt deo. illi quorum
ipse est dns dr. Uiuunt et utique
uita uera. quia et iusti uiuunt
quando hic corpora moriuntur
de qua alibi dns ait. qui credit
in me. etiam si mortuus fuerit uiuet. Credo ergo. et si
mortuus fueris uiues. Uidua
enim quae indolitus est uiuens.
mortua est.

Conuenerunt pharisei in unum

B Conuenerunt pharisei in unum. ut
multitudine dnm uincerent.
quae ratione superare non poterant. temptans eum. Mag

B Magistrum uocat. cuius non uult
esse discipulus. De magno enim
mandato interrogat. qui nec quantum
minimum obseruat. ad dignitatem

h Magnum aut et minimum mandatum dicimus. quantum ad dignitatem. non quantum ad utilitatem. Alioquin utilitas mandatorum una. et. et tas sibi cohaerent. ut alterum sine
altero esse non possit. Ut puta dignius est fundamentum et pars melior edificatione. non utilior
Sic et capite dignius est. sed non sine membris. Sic dignioresq. sacerdotes. q populus. non utiliores.

non relicto semine. Et secundus
accepit eam. et ipse mortuus est.
et nec iste reliquit semen. Et ter
tius similiter. Et acceperunt eam
similiter septem. et non reliquerunt semen.
Nouissima omnium defuncta est
mulier. In resurrectione ergo.
cum resurrexerint. cuius de his
erit uxor. Septem enim habuerunt
eam uxorem. Et respondens ihs.
ait illis. Nonne ideo errastis. non
scientes scripturas. neq. uirtutem
dei. Cum enim a mortuis resurre
xerint. neq. nubent. neq. nubent.
sed sunt sicut angeli in caelis.
De mortuis autem quod non resurgant.
Non legistis in libro moysi super
rubum. quomodo dixerit illi ds
inquiens. Ego sum ds abraham.
et ds isaac. et ds iacob. Non est
ds mortuorum. sed uiuorum.
Uos ergo multum errastis.
Et accessit unus de scribis qui
audierat illos conquirentes. et
uidens quia bene illis responde
rit. Interrogauit eum quod es
set primum omnium mandatum.
Ihs autem respondit ei. Quia pri
mum omnium mandatum est. Audi
israel. dns ds nr. ds unus est. Et
diliges dnm dm tuum ex toto corde
tuo. et ex tota anima tua. et ex

ch cxxxi
vi
ch cxxxiii

totamente tua. et ex tota uirtute
tua. hoc est primum mandatum;
Secundum autem. simile est illi;
diliges proximum tuum. tanquam
teipsum; Maius horum. aliud
mandatum non est;
Et ait illi scriba; Bene magister In
ueritate dixisti. quia unus est.
et non est alius praeter eum; Et
ut diligatur ex toto corde. et ex
toto intellectu. et ex tota anima
et ex tota fortitudine. et dili
gere proximum tanquam se
ipsum. Maius est omnib. holo
caustomatib. et sacrificiis; Jhs
autem uidens quod sapienter re
spondisset. ait illi; Non es
longe. a regno di
Et nemo iam audebat eum in
terrogare;
Et respondens Jhs. dicebat docens
in templo; Quomodo dicunt scribe.
xpm filium esse dauid. Ipse enim
dauid dicit in spusco; Dixit dns
dno meo. sede a dextris meis. do
nec ponam inimicos tuos scabellum
pedum tuorum; Ipse ergo dauid dic
eum dnm. Unde est filius eius.
Et multa turba eum audiebat libenter;
Et dicebat eis in doctrina sua; Ca
uete a scribis. qui uolunt in stolis
ambulare. et salutari in foro. et

a et dignius. et hoc mandatum diliges dnm dm tuum. quam occidos. non concupiscas. tamen
tilitas una est. Dns inqit. Si quis unum ex minimis istis mandatis soluerit. docuerit hom. min

Diliges autem primum est. quia dilig
ere magis. et quam moro
ution. perfecta dilectio. foras
Nonnulli ergo dicuntur amentur
ab hominib. quasi dns. sed ut dili
gatur quasi pater. quia adopti
onis spm donauit hominibus.
Considerem quid in initio dixit.
Faciam hom ad imagem et similitudinem
Similar eni conuenit filius ad
patres suos. non etiam seruus ad do
minos suos. dedit eis ut ne di
quid. et hoc. ut cor tuum semper sit
inclinatum ad dm. et ut eum plus
omnib. diligas. Perfectum enim
odium. et perfectus amor. rerum
iudicium non cognoscit. quia
aut odit. aut diligit omnia.
qui enim diligit ut amet dm
dm. qui omne bonum credit
apud dm. et omne bonum credit
esse dm. omne sapientia. uirtu
tem. et omnia facere dm credit.
Diliges dnm. dedit di et proxim
et primum. et magnum. Diliges
autem proximum. magnum
quidem. et primum autem non est
Et ideo dixit. Simile est
Considera ergo mysterium.
quis. et proximus nr. xps
suscipiens carnem nram. fact
est proxim nr. Utinam eum to at
susceptum uulneratum a samaritano
qui ipse est xpc. Primum mand
Ergo primum mandatum. et
magnum. dm patrem diligere.
Secundum et simile. filium di
diligere. id est cognoscere
dicit eni ioan. qui dicit se dm dit
et frem suum odit. mendax est.
qui hominem amat. imaginem di
amat. Diliges dnm dm tuum
Uidetur quod dix. cognosces dnm dm tuum.
sed diliges. quam cognoscere omnium
dm. pene proprium est humano
naturae. Diligere autem dm
religiosi cordis et recti. de eodem
Sicut modum omnem malum suggerit.
sic dilectio omne bonum. apt
et fidem quoque caritate operat.
In his duobus mandatis mandatum

Qm itaq. de patre et filio omnis prophetarum et legis predicatio existebat. per quos
prophetas agnoscens quis proximum suum. hoc est filium di. ad primum et magnum
mandatum puenietur. ut diligeret dnm dm. melius cognoscens eum per xpm

Cum audieritis plia. et ruo. exlviii. Dns ac redemptor nr portum mundi: pauerrima
mala denuntiat. ut ea minus perturbent uenientia quo fuerint praescita. Min enim
iacula fortiunt quo prouidentur.
Et nos tolerabilius mundi mala
suscipim. si contra hec ppsentio
dr peu munim. Ecce etoni dicat.
Cu audieritis plia usq. ndum finis.
Pensanda sunt uerba redemptoris nri. q
quia nos aliud interius. aliud exteri
us passuros denuntiat. Bella qppe
ad hostes pertinent. seditiones ad ciues.
Ut ergo nos indicet interius exteri
usq. turbari. aliud nos patet ab
hostibus. aliud afrib. ppetri. Sed ut
malis puenientib. quia pstantissimis
sequat adiungit. Surgetgens suppgent.
Ut ma tribulatio. multis tribulati
onib. puenit. ut pcerebra malaque
puenient. Indicant mala ppetua
quo subsequunt. surget gens.
Quia ergo omnia consumanda sunt.
Ante consumationem omnia probant.
Et quia in euentis deliquimus. Ipsi
euentis formimur. Ut imploat qd dr.
Pugnabit pro eo orbis terrarum contra
insensatos. Omnia nuq. quo ad usu
ro accepim. ad usu conuertim culpe
Iuro igit restat ut simul nos
omnia formant. quo simul
am auicus nris malo subacti
seruiobant. quia au cuncta
hec pdeinu fitia ferenda sunt.
sed de merito mundi patienti.
facta prauorum hominum pmittuntur
cu dr. sed ante hec omnia incipiet.
Aesia predicat. Prius cordahominum
& post domantur turbant. ut cuiorum
ordo confundit. ex qua iam retribu
tione uenia at demonstrat.
Continget. uidelicet qrum
pisi eorum q aut psequnda
mostos infer. aut uidendo
pimitant. Mors quippe
iustorum bonis in adiutorium uertit. malis
in testimonium. ut inde pueri sine
excusatione pereant. unde electi
exemplum capiunt uiuuant.
Ponite in cordib. Aesia predicat suis
membris infirmantibus. Nolite trepi
dare nolite expauescere et pauescere. Ut
ad cestam accedatis. sed ego plior
Ut sua uerba dicit. sed ego sum qui loquor
Sapt. Tradomini. Minorem dolorem
mala ingerunt. quam extraneis inferunt.
Et quidem sunimiem mi malo dixisset.
capitis membra sunt. caputq. suum in passionibus sequuntur. sed quia hec dura. pen subdit
consolatio resurrectionis. Et capillus de capite uro non peribit.

Qui deuorant domos uiduarum sub
obtentu prolixe orationis. hi
accipient prolixius iudicium.
Et sedens iesus contra gazophila
cium. aspiciebat quomodo turba
iactaret aes in gazophilacium.
Et multi diuites. iactabant multa.
Cum uenisset autem una uidua
pauper. misit duo minuta. qd
est quadrans. Et conuocans
discipulos suos. ait illis. Amen
dico uobis. qnm uidua hec paup.
plus omnib. misit. qui miserunt in
gazophilacium. Omnes enim. ex eo
quod habundabat illis miser.
hec uero. de pecunia sua omnia
quae habuit. misit totum victum suum.
Et cum egrederet de templo. ait
illi unus ex discipulis suis. Magist.
Aspice quales lapides. et quales
structure. Et respondens iesus.
ait illi. Nonne uides has omnes
magnas edificationes. non relinquet
lapis super lapidem. qui non destruat.
Et cum sederet in monte
oliuarum contra templum. inter
rogabant eum separatim. petrus &
iacobus et iohannes et andreas.
Dic nobis quando ista fient. et
qd signum erit quando hec omnia
Hinc etenim qd de iuda traditore suo ps alm ista dnm dic
Et rursum. Homo pacis meae. Omnes ergo electi quia summi
consummari

...it. In patientia uera. Ir circo possessio animę in uistute patientię ponitur. quia radix
...iu custosq. uistutu patientia est. Per patientiam uero possidemus animas nras. quia
dum nobis ipsis dominari discimus.
hoc ipsum incipimus possidere.
quod sumus. Patientia uera est.
aliena mala aequanimiter perpeti.
contra eum quoq. qui mala irrogat.
nullo dolore morderi. Nam qui sic
proximi mala postat. ut tamen
tacite doleat. et tempus digne retri
butionis querat. patientiam non
exhibet sed ostendit. de caritate
Scriptum quippe est. Karitas patiens est.
Patiens namq. est. ut aliena mala tole
ret. benigna uero est. ut ipsos etiam
quos postat amet. Hinc ueritas dicit.
Diligite inimicos uros. usq. calumniantibus
uobis. Uistus itaq. est. coram hominibus
aduersarios tolerare. sed uistus est
coram deo diligere. quia hoc solum deus
sacrificium accipit. quod ante eius
oculos in altari boni operis flamma
caritatis incendit. de duob. gen.
Duo quippe mastyrii mastyrii
sunt genera. Unum in publico opere.
aliud in mente simul et actione.
Itaq. esse mastyres possumus. etiam
si nullo ferro percutientium trucidemur.
Mori quippe a persequente mastyrium
in aperto opere est. ferre uero con
tumelias. odientem diligere.
mastyrium in occulta cogitatione
sicut testatur ueritas. loquens filiis
zebedei. Potestis bibere calicem.
R. calicem. quid enim per calicem nisi
dolorem passionis accipimus. de quo alio
loco dicit. Pater si fieri potest transeat.
Et zebedei filii. id est iacob. et ioh.
non utique per martyrium occubuit. sed
quod utique calicem biberit audiuit.
Ioh. namq. nequaquam per martyrium uitam
finiuit. sed tamen martyr extitit.
quia passionem quam non suscepit in cor
pore seruauit in mente. de trib.
Sciendum preterea modis patientię
quod trib. modis uistus patientię
exerceri solet. Alia namq. sunt quę a deo.
alia quę ab antiquo aduersario. alia
quae a proximo sustinemus. A proximo
namq. persecutionis damna. Ab antiquo uero
aduersario temptamenta. a deo autem
flagella toleramus.
Nulli malum pro malo reddentes
...d in omnibus his trib. modis uigilanti oculo semetipsam mens debet circumspicere. ne contra
...ala proximi pertrahatur ad retributionem mali. Ne contra temptamenta aduersarii seducatur ad
...lectationem uel consensum delicti. ne contra flagella opificis ad excessum proruat mur
...urationis. Nam pro labore uerę patientię bona speranda sunt sequentis uitę.

incipient consummari. Et re
spondens ihs. coepit dicere illis;
Videte. ne quis uos seducat, Multi
enim uenient in nomine meo di
centes. quia ego sum. et multos
seducent; Cum audieritis bella
et opiniones bellorum. ne timue
ritis; Oportet enim fieri. sed non
dum finis; Exurget enim gens
supra gentem. et regnum super
regnum. et erunt terremotus
per loca et fames, Initium dolorum hęc;
Videte autem uos metipsos, Tradent
enim uos in conciliis. et in synago
gis uapulabitis, Et ante presides
et reges stabitis propter me.
In testimonium illis;
Et in omnes gentes. primum opor
tet praedicari euangelium;
Et cum duxerint uos ante presides,
Nolite cogitare quid loquamini;
Sed quod datum uobis fuerit
in illa hora. id loquimini, Non
enim estis uos loquentes. sed spiritus sanctus;
Tradet autem frater fratrem in
mortem. et pater filium, Et consur
gent filii in parentes. et morte
afficient eos; Et eritis odio om
nibus. propter nomen meum, Qui autem
sustinuerit in finem. hic saluus erit;
Cum autem uideritis abominationem deso
lationis stantem ubi non debet.

Mt cxl vi
Mt ccxlvi
Mt cxli ii
Mt lxxxviii
Lv cxlviii
Mt cxli

Domisericordia dni sing in eugio ait
Qui omnis iustitie eius in obliuione er
peccator. es. praesume dimise
ricordia dni ut resurgas. Ecce ia
aut lapsi sumus. stare nequaquam
uoluimus. Lu prauis nris desideris
iacemus. sed q nos condidit rectos.
adhuc expectat & prouocat ut
surgam. sinu sugpietatis aperto
nos q. adseruipere p poenitentia
querit. de digna penitentia
Sed pententia agere dignes pos
sum. nisi modu quoq. eius de pen
tentia cognoscam. pententiam
ppe agere. o. & ppetrata mala
plangere. & plangenda ppetrare.
Nam qui sic alia deplorat. ut tam
alia comittat. adhuc penitentia
agere. aut ignorat. aut dissimulat.
Na cogitandu sum opere o. ut qs
illicita meminit comisisse. aqui
bus da etia licitis studeat abstinere.
Binoda. cu aqua desiderasset de beth
lemitica cisterna. & ei allata fuisset.
fundens ea libauit. sicut illis scriptu o.
libauit ea dno. In sacrificio q pdni
effusa aqua conuersa. o. quia
culpa concupiscentie macta aut.
p penitentia reprehensionis sue. qui
ergo aliquando concupiscere alio
nam coniugem primuit. postetiam
quia aqua concupisset expauit.
Si sic agimus pententia. si ea
quo comisimus. p fetto defleamus
Pensem de supnis diuitiis di
supnas diuitias conditoris nri. pec
cato posuit deo. & ptulit q nos a mo
culpa peccare prohibuit. etia post
culpa expectare adueniam p dosistit.
Ecce ipse nos quo despeximus uocat.
auersi a illo sumus. & tam p auestit.
Unde bone p sauam dn. Et o culitui
uidentes pceptore tuu. & auros
tuos audient uoce post tergum
monentis. Ecce nos peccando au
tori nro torga in facie dedimus. &
tam sustinemur. sup boa auersos.
bonigne uocat. Et q fere nos ad
uersantes potuit. Ut re uocatam munera
promittit.
sup quem missu de celo lum. e.
& uoce dni audiuit. Dimissu e peccata
Et quide omps ds peccatu eius potuit
tacendo laxare. sed loquendo p uoce. radiando p lum. ex emplo sue misericordie. nra ad poenitentia
uoluit corda conuertere. Habete ergo fiducia frres mei de misericordia conditoris nri. cogitate
quo facitis. recogitate quo fecistis. Largitate supne pietatis aspicite. & ad misericordem
iudice. du ad huc expectat cum lacrimis uenite.

Gaudiu erit in celo. Et ito ppheta dic. Iustus quacu dio pe
cora me. Iustus es. Iram primesce peccatis.

Qui legit intellegat; Tunc qui in
iudea sunt fugiant in montes. ch. cxlv
et qui sup tectum. ne descendat
in domum. nec introeat ut tollat
quid de domo sua; Et qui in
agro erit. non reuestatur
retro. tollere uestimentu suum ch. cxlvi
Vae autem praegnantibus et
nutrientibus. In illis diebus ch. cxlv
Orate autem. ut hieme non
fient haec; ch. cl
Erunt enim dies illi tribulatio ch. cxlvi
nes tales. quales nu quam fuerunt
ab initio creature. quam condidit
ds usq. nunc. neque fient ch. cxlvii
Et nisi breuiasset dns dies illos. non
fuisset salua omnis caro; Sed pp
electos quos elegit. breuiauit dies ch. cxlv
Et tunc si quis uobis dixerit. ecce
hic. o. xpc. ecce illic. ne credideritis
Exurgent enim pseudochristi. et ch. cxlviii
pseudo prophete. et dabunt si
gna atq. postenta. ad seducen
dos si potest fieri etiam electos.
Uos ergo uidete. ch. cl
Ecce praedixi uobis omnia; Sed
in illis diebus post tribulatione
illam. sol contenebrabitur. et
luna non dabit splendore suu;
Et stellę caeli erunt decidentes.
et uirtutes quae sunt in caelis
mouebuntur;

Et tunc uidebunt filiu hominis.
uenientem in nubibus. cu uir
tute multa et gloria; Et tunc
mittet angelos suos. et congre
gabit electos suos a quattuor
uentis. a summo terre. usq. ad
summum celi; A ficu autem.
discite parabola. Cu iam ramus
eius tener fuerit. et nata fue
rint folia. cognoscitis quia in
proximo sit aestas; Sic et uos
cum uideritis haec fieri. scitote
quod in proximo sit in ostiis;
Amen dico uobis. qm n transibit
generatio hec. donec omnia ista
fiant; Celum et terra transibunt.
Uerba autem mea n transibunt;
De die autem illa. uel hora. nemo
scit. neque angeli in caelo. neq.
filius. nisi pater;
Videte. uigilate. et orate; Ne
scitis enim. quando tempus sit
Sicut enim homo qui peregre pro
fectus reliquit domum suam.
& dedit seruis suis potestatem
cuiusq. operis. et ianitori pre
cipiat ut uigilet;
Uigilate ergo. nescitis enim quando
dns domus ueniat. sero. an media
nocte. an gallicantu. an mane.
Ne cu uenerit repente. inueniat
uos dormientes; Quod autem uobis

Talentu in terra abscondere cest. acceptum ingeniu in terrenis implicare. lucru spiralo
ni quorere. cor a terrenis cogitationibus numq. leuare. sapienti sutf mala
Sugebono seruo & fidelis.
Pauca q pp se oma presentis sutte
bona quam liber multa uidoare.
Notandu qd inutilis seruus du
ru dnm uocat. curam ad lu
cru de seruire dissimulat.
Sunt enim plerique in sca ecclia
qui melioris sutte uias aggredi
metuunt. & tamen tacere in
sut tor peris signa uia n petume
scunt. quorum aliqndo petrus
speciem gessit dicens. Exiame
dno. quia homo peccator sum.
Immo stto peccatore considerasti.
o poster ut a te dnm n repellas.
Unde huic dicit. Serue mala.
A cap tredicat. Si iuxta ua sen
tentia et illud exquiro qd n dedi.
quanto magis a te exquiro qd
ad erogandum dedi. v talenta.
P v tal. qnq. sensus. id de exterior.
scientia designatur. P duo. ii tal
Intellectus & operatio ex pmit.
plus ergo habuit. qui duo qui
q v talenta accepit. quia qui
v talenta v exteriorum ad mini
stratione meruit. sed ab ip
tellectu interiorum adhuc uacu
us fuit. Unum intellectum qd
unu talentu significare dixim.
illud ari debuit. qui bene ex
teriora que acceperat mini
strauit. de caritatis bono
Omni habenti dabitur & ha
bundabit. quia q s caritatem
habet. et ad dona alia capit.
Unde necesse est fris mei. ut per
omne quod agimus. ergo cari
tatis custodiam uigilemus.
Caritas autem uera. et & amicu
diligere in dno. et inimicu dili
gere propter dm. qua quisq s
n habet. omne bonu amittit
quod habet. omis tat di acep.
Sciendu uero. e. qd nullus piger
ab hac talenti acceptione secur. e.
Alius nq. accepit intellegentia
dicationis. alius terena substantia
Alius didicit a stom. Alius fami
liaritatem apud diuites meruit.
Consideremus ergo que accepimus. atq. in eorum erogatione uigilemus. Nulla
nos a spiali opere terrena cura impediat. ne si in terra talentu abscondatur.
talenti dns ad iracundiam prouocetur.

Pascha. id est uase. transitus dni dicitur
ut transiret de hoc mundo ad patrem.
quid inter pascha et azima distet
Inter pascha et azima distat.
qd pascha ipse solus dies appel
latur in quo agnus occidebat
ad uesperam. hoc est. xiiii luna
primi mensis. xiiii. xxv luni
Quintadecima uero luna qndo
egressum est de egipto succedo
bat festiuitas azymorum.
quae vii diebus constat. id est
usq. ad uicesimum primum die
eiusdem mensis ad uesperam.
statuta est sollemnitas.
Euangelista autem indiffe
renter posuit pascha et azima
Et cum esset ihs in bethania
Quem simonem ihs curauerat.
Simon. obedienti. Bethania
domus obedientie interpretatur.
Mirifice Istam mariam sororem
marie dolibuit. fidem accipiens
sce ecclie designat. quae cum
diuinitate qua aequalis est patri
confitet. caput unguit. cum
assumpto humanitatis misteria
dignis suscipit. pedes xpi unguit
Synodochice Ut quid pditio ista
pluralinumero iudam significat
Alterum Nos in xpo unum sumus
quia nos in xpo. et in nobis xpm
manere opatur. Unum domini
et calices aquam miscetur. Caput
nrm xpm. nos eius membra sumus.
Xpm amare In sacrificio di
nrae redemptionis nos to patrit.
ut nos illius passione saluare ac
patri offerre posset. Unu domi.
Ideo nec calices aquam misce
re. neque unum sine aqua. neq. granu
frumenti solum sine aqua offertur.
Quod uos officium sepulturae xpi
pitatis est sed ditionem unguenti.
officium meae sepulturae est.
Nota quod In toto mundo cele
In toto mundo ista mulier quam
ecclia praedicatur. quod sepoliert
saluatorem. quod unxerit capitis
celebratur In presentia carnis.
Me autem non semper habebitis.
Id est in presentia carnis. quam
nunc inmo cernitis.

Sicut ion in euangelio. de uero agno dicit.
dico. omnibus dico. uigilate.

XII

Erat autem pascha. et
azima post biduum;
Et quaebant summi sacerdotes &
scribe. quomodo eum dolo tenerent
& occiderent, Dicebant enim, Non
in die festo. ne forte tumultus
fieret populi;
Et cum esset ihs in bethania in domo
simonis leprosi et recumberet.
Venit mulier habens alabastrum
unguenti nardi spicati pretiosi.
et fracto alabastro. effudit super
caput eius, Erant autem quidam
indigne ferentes intra semetipsos.
et dicentes, Ut quid pditio ista
unguenti facta est. Poterat enim
unguentum istud uenundari.
plus quam trecentis denariis. &
dari pauperibus. Et fremebant
in eam. Ihs autem. dixit, Sinite eam
Quid illi molesti estis. Bonum enim opus.
operata est in me, Semper pauperes
habetis uobiscum. et cum uolueritis.
potestis illis benefacere, Me autem
Non semper habebitis;
Quod habuit hec fecit. praeuenit
unguere corpus meum in sepultura.
Amen dico uobis. ubicumq. prae
dicatum fuerit euangelium istud in
uniuerso mundo. et quod hec fecit
narrabitur in memoriam eius;

Et iudas scharioth unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes. ut proderet eum illis; Qui audientes gauisi sunt. et promiserunt ei pecuniam se daturos; Et querebat quomodo illum opportune traderet; Et primo die azimorum quando pascha immolabant. dicunt ei discipuli; Quo uis eamus. et paremus tibi ut manduces pascha. Et mittit duos ex discipulis suis. et dicit eis; Ite in ciuitatem. et occurret uobis homo lagenam aquae baiulans; Sequimini eum. et quocumque introierit dicite domino domus. quia magister dicit; Ubi est diuersorium meum. et refectio mea. ubi pascha cum discipulis meis manducem. Et ipse uobis demonstrabit cenaculum grande stratum. et illic parate nobis; Et abierunt discipuli eius. et uenerunt in ciuitatem. et inuenerunt sicut dixerat illis. et parauerunt pascha; Vespere autem facto. uenit cum duodecim; Et discumbentibus eis et manducantibus. ait ihs; Amen dico uobis. quia unus ex uobis me tradet. qui manducat mecum; Ait illi coeperunt contristari. et dicere singilatim; Numquid ego. Qui ait illis; Unus ex duodecim. qui intingit manum mecum in catino

propria scelerato mentis inisso consilium. h Infelix iudas damnum quod ex effusione unguenti accessisse credebat uult magistri pro compensare.

Apts exponens quid ad pascha signf significet pascha dicebat. Etenim pascha nrm immolatus est xps.

R In eo quod omnia praedicit. indicium prescio diuinitatis declarat.

m Aqua. lauacrum salutaris gratiae. Lagena. fragilitate humanitatis designat. Apts inqt. habemus thesaurum istum in uasis fictilib. Cenaculum. ecclam spialem gram. Aqua baiulum gratie preconem. quem quum ecclam sequitur. sps se illuminat. cenaculum magnum

hL In alto mentis solario xpo refectionem praeparat. quia cuncta uel paschae sacramenta. uel ceteras legis decreta. eius sacramenta cognoscit. Lex spiat

h Cenaculum magnum lex spialis. quod angustius litterae egredienti. in sublimi loco recipit saluatorem. qui accidente litterae seruauerit. & agnum paschalem quasi pecus intollexerit. Iste nimirum in imis pascha facit. quia maiestatem sei spis in uerbis di comprehendere nedum didicit.

Unus ex duodecim qui intingit

Arguit dns iudam ne manifeste. non impudentior fieret. Mittit crimen in numero. ut agat conscius penitentiam. Dedit inquam iude proditori suo xps. locum penitentie. de pietate di

R Opietas di. poenam ergo iudae praedicit. ut quem pudor ne iuuerat. corrigant supplicia pnuntiata.

h Non ideo ne fuit antequam nasceret. putandum est ante fuisse quam nasceretur. quia nulli possit esse bene nisi ei qui fuerit. sed simpliciter dictum est. multo melius est non subsistere. quam male subsistere

h Non bibam amodo. uult intelligi hoc uetus esse. cum illud nouum dicit. Uobiscum enim
ponad idtempus. sed ad eandem innouationem dictum accipiendum est.

Ag quod autem dicho genimine
uitis etiam illud nouum dixit.
significat eadem corpora resur
recura secdm innouationem celo
stem. quae nunc secdm uetusta
tem mortura sunt. Nota quod

Ag Luxit tradit et praesumptionem
enim peccatum traditionis pro
sumptio sacramenti. cum ho
mini ingrato intrasset panis
in uentrem. hostis ut cumple
nius possideat intrau in mente.

m quid quid facere debet at homo
in correptione faciat homo
subditus. si in flagello positus
patri gratias agit equat filius.

R Forassis fictionem iudae
p panis intinctionem. illius
significauit fictionem. qui
fictus ad cenam uenit amicus.
atq. falsus ad magistrum uadit
discipulus. Eleuatis in sect

L Porro autem hymnus etiam illo
intelligi. quem dns sct ioh eugt
patri gratias agens decantabat.
eleuatis sursum oculis patrem
alloquitur et precatur.

Et filius quidem hominis uadit.
sicut scriptum est de eo. Ue autem
homini illi. per quem filius ho
minis tradetur. (ch clxxiii ch ccl xxxii)
B onum est ei. si non esset natus
homo ille. (ch clxxv ch ccl xxxiii)
Et manducantibus illis. accepit (ch clxxvi ch ccl xxxiv)
ihs panem. et benedicens fregit.
et dedit eis. et ait. Sumite. hoc
est corpus meum. (ch clxxvii ch ccl xxxv)
E t accepto calice. gratias agens
dedit eis. et biberunt ex illo
omnes. Et ait illis. hic est sanguis
meus nouitestamenti. qui pro
multis effundetur. Amen dico
uobis. quod iam non bibam de
genimine uitis. usq. in diem illum.
cum illud biba nouum in regno di. (ch clxxviii ch ccl xxxvi)
Et ymno dicto. exierunt in mon
tem oliuarum. (ch clxxviii ch ccl xxxvi)
Et ait illis ihs. Omnes scandaliza
biminii in me nocte ista. quia scriptum (ch clxxx ch ccl xxxvii)
Percutiam pastorem. et dispergent
oues. Sed postea quam resurrexero.
praecedam uos in galileam. (ch clxxx ch ccl xxxvii)
Petrus autem. ait ei. Et si omnes
scandalizati fuerint. sed ego
Et ait illi ihs. Amen dico tibi.
quia tu hodie in nocte hac prius
quam bis gallus uocem dederit. (ch clxxxi ch ccl xxxviii)
Ter me negaturus es.
Ait ille amplius loquebatur. Et si

Omnes scandalizabimini in me.

h Scandalum. in pacione pedis sig
Petrum ideo singillatim in fracetr
os increpat. quia preceteris
numquam se negandum uel
scandalizandum fuerat gloriatus.

humanū affectū. ea est tristitia ista quam meo xps suscepit affectu. Ergo
pro me doluit. qui ipse nihil habuit quod doleret. Mea est enim uoluntas
o postuerit me simul cōmoriteū.
quam xps suam dixit. quia
propter me factus est homo.
humanitate dixit.
Suam uoluntatem dixit quam
sumpsit a matre. patris uero
uoluntatem a quo aeternaliter
genitus est una eademq.
uoluntate. Abba pater
quod duplici nomine
abba pater. utrumq. populū
iudaicum atq. gentilē saluat.
Abba hebreum nomen. ē
pater. grecū atq. latinū.
Apostolus inquit. Accepistis spm
adoptionis. in quo clamam.
abba pater. humana ani
Impossibile est mate est
humanam animā pteptari
propter ea dicimus. Nonsinat
intepte. hoc est quam ferre
non possumus. Non intretis
Non dixit. peremptemini. sed
non introemus in temptatione.
hoc est pter temptatio nos superat
ultima. & intra suos casus tenet
p̄ tenegabo; Similit aut et omnes dicebant;
Et ueniunt in praedium. cui
nomen gethsemani.
Et ait discipulis suis; Sedete hic.
donec orem; Et assumit petrum
et iacobum et iohannem secum.
Et cepit pauere et tedere; Et ait
illis; Tristis est anima mea. usq
ad mortē; Sustinete hic. et uigilate;
Et cum processisset paululū. pro
cidit super terram et orabat. ut si
fieri posset transiret ab eo hora;
Et dixit; Abba pater. omnia pos
sibilia tibi sunt. transfer calicē
hunc a me;
Sed non quod ego uolo. sed quod tu
Et uenit et inuenit eos dormi
entes. et ait petro; Simon dormis.
non potuisti uigilare una hora.
Vigilate et orate. ut non intre
tis in temptationem.
Spiritus quidem promptus est.
Caro autem infirma
Et iterum abiens. orauit eundem
sermonem. dicens; Et reuersus
denuo. inuenit eos dormientes;
Erant enim oculi eorum grauati.
et ignorabant quid respondere ei;
Et uenit tertio. et ait illis; Dormite
iam. et requiescite; Sufficit;
Ecce tradet filius
uenit hora. ecce tradet filius

Suam uoluntatem dixit quam
sumpsit a matre. patris uero
uoluntatem a quo aeternaliter
genitus est una eademq.
uoluntate. Abba pater
hl. quod duplici nomine
abba pater. utrumq. populū
iudaicum atq. gentilē saluat.
Abba hebreum nomen. ē
pater. grecū atq. latinū.
Apostolus inquit. Accepistis spm
adoptionis. in quo clamam.
abba pater. humana ani
Impossibile est mate est
humanam animā pteptari
propter ea dicimus. Nonsinat
intepte. hoc est quam ferre
non possumus. Non intretis
Non dixit. peremptemini. sed
non introemus in temptatione.
hoc est pter temptatio nos superat
ultima. & intra suos casus tenet
Dispositorū omnipotens erat
propitius. sed caro infirma
erat. quia non dū induti
erant uirtute ex alto.
Iterum solo orat. ut fieret
uoluntas patris. quę non ē
contraria filii uoluntati.
dicente propheta. Ut faciem
uoluntatem tuam dsm uolui.
Diligenter intuere ista
Diligenter uerba dni
igitur considerandae sunt uerba dni.
quę protulit de possibilitate et
uoluntate patris. quia
possibilitas et uoluntas
patris in nullo discordant.
pondere quid passionis & calic
Id est passionis. quā calicis nomine
mox significauit. Nmū pater pot
Ne quis eū putaret patris minuisse
potestatem cum ait. Si fieri
potest transeat a me calix iste
Non enim dixit si fac ro potest.
sed dixit. si fieri potest
si fieri potest. Fieri enim potest qd dū uoluerit. Sic itaq. dictum est. Si fieri potest.
et si dicereturr. patris uis. Manifestat id cum dicit. Omnia tibi possibilia sunt

Hoc aduersum tomorarios dictum est. quia quicquid crediderint. putant se consequi posse
Itaq. quantū de ardore mentis confidimus tantū de fragilitate carnis timeamus.

Sufficit. id est quod requie
uistis iam sufficiat. Post tot iam
Postquā dñs exp̄e dñi oratione
tertio orauerat. & apl̄orū timore
sequenti penitentia impetrauerat
corrigendū. securus de passione
sua porgit ad persecutores.
Nūquā ergo de pietate dñi
pietatis sue dñs obliuiscetur. qui
etiam hostes suos p̄ patrie uulnerat.
Iam dicit iūm in hostum ingressum.
& p̄ cōmemorat quid illic egerit.
donec traditor ueniret.
Concordat ꝓpe factum iude simul
cū mutatione mentis eius. Ad
auctorem enim uitae accessit.
cum meditatione mortis.
Suscipit autē osculatus est eum.
in exp̄e osculū traditoris. p̄
quo simulare nos doceat.
sed ne p̄ tentationē fugere ui
deat. Unde dicit. Cum his q
oderunt pacem. am̄ q ace
quidē omnis q accepert gladium.
Nisi ipso peccato quis moritur animo
quo quaecumq commiserit
unde legio. sex milib. cōplebat hom
Tr̄ p̄ū dixisse sufficiat. LXXII
angelorū sunt in XII legionib.
sic in LXX duas linguas. om
nigentiū linguē disperges.
Proptum ad patiendū propta
demonstrat affectū & animum.
qd etiā pphete frustra cecinerint.
p̄ ipsi dñs eos uera dixisse passione
sua sca asseruerit. uel patēdi
Stultum est inquit iūs cū gladius
et fustibus quērere. qui ultro
se uris tradat manibus. abeis
Ait. quod fugit fugit p̄ a dno
abeis. Non enim a dno saluatore
& magistro suo fugerat. Significat
illos. qui ut securiores ab incursib.
hostium fiant. quicquid in hoc
mundo possidere uidentur.
propter xp̄m abiciunt. Nq̄ potest
maxima uenerationē dnm p̄ rei
dignum est. quod petrus dnm non
reliquit. etiam cum timeret
Significat ecclam secutura
quidem xp̄m. hoc est imitatura
passionē illius. sed longe differentem.
qd timet petrus. natura uere est. qd sequit deuotionis. qd negat obreptionis. quod penitet
fidei uoluntatis.

hominis in manus peccatorum.
Surgite. eamus. Ecce qui me
tradet. prope est.
Et adhuc eo loquente. uenit Iudas
scharioth unus ex duodecim. et
cum eo turba multa cum gladiis
et lignis. missi a summis sacerdo
tibus. et scribis. et senioribus.
Dederat autem traditor eius signu
eis. dicens. Quem cūq osculatus
fuero. ipse est. tenete eum. et du
cite caute. Et cum uenisset. statim
accedens ad eum. ait. Rabbi. et
osculatus est eum. At illi manus
iniecer in eum. et tenuerunt eū.
Unus autē quidā de circumstantibus
educens gladium. percussit seruum
summi sacerdotis. et amputauit
illi auriculam.
Et respondens ihs. ait illis. Tāquā
ad latronem existis cum gladiis
et lignis comprehendere me. Cotidie
eram apud uos in tēplo docens.
et non me tenuistis. Sed ut ad
impleantur scripturae.
Tunc discipuli eius relinquentes
eum. omnes fugerunt.
Adolescens autem quidam sequebatur
illū. amictus sindone super nudo.
& tenuerunt eum. At ille relicto
sindone. nudus profugit ab eis.
Et adduxerunt ad summū sacerdotē.

Ecclesia enim prosepatit. et xp̄s pro ecclia patiebat.

Sequitur petrus dnm · uidelicet uel amore displi uel humana curiositate scire cupiens quid iudicaret de dno pontifex · Utrū eum nec addiceret · an flagellis cesum dimitteret · Illi fugiunt · Iste quanquam procul tam sequitur saluatorem ·

XVIII Et conuenerunt omnes sacerdo
VII tes · et scribae et seniores ;
III

Petrus autem alonge secutus est
VIII eum usq · intro in atriū summi
III sacerdotis · et sedebat cū ministris ·
et calefaciebat se ad ignem ;

Summi uero sacerdotes · et omne
concilium quaerebant aduersu
ihm testimonium ut eum mosti
traderent · nec inueniebant ;
Multi enim testimonium falsum
dicebant aduersus eum · et con
IIII uenientia testimonia non erant ;

Et quidam surgentes · falsū testi
dicentes
monium ferebant aduersus eū ·
quōm nos audiuimus eū dicentem ;
Ego dissoluam templū hoc manu
factum · & per triduum aliud non
manufactum aedificabo ; Et non
erat conueniens testimonium
illorum ;

XIII

Et exurgens summus sacdos
in medium · interrogauit ihm
dicens ; Non respondes quicqua
ad ea quae tibi obiciunt a his ·
Ille autem tacebat · & nihil respon
dit ; Rursū summus sacerdos inter
rogabat eum · et dixit ei · Tues
filius dī benedicti ·
et
CX
XCVII
VIII

Ihs autem · dixit illi ; Ego sum ;
Et uidebitis filium hominis · a
dextris sedentē uirtutis · et ueni

h Petrus dnm sequens · significat eo tam imitaturam passionis dni · sed longe differentē · Et ea separatur · xpo per eata ·
h Est de dilectione ignis · et cupiditatis
Ag dilectionis ignis · est et cupiditatis · De hoc dicitur ignē dilectionis · Ignē uenit mittere in terram · De illo autē ignē cupiditatis · Omnes autē adulterantes · uolut clibanus corda eorū ·
Josephus hoc narrat ·
h quia pontificatū emerit summum a romanis iste caiphas · unius anni tantum absq · merito dignitatis · Nec ergo mirum est · si iniquus pontifex · Iniqueiudicat ·
h dns dixerat iudeis · soluite templū hoc · Id est uos soluite · non ego soluo · Ut ostenderet animal uiuum et spirans esse templum qd dixerat · Et ego in tridiuo suscitabo illud · qm dixit uestrum templum edificabo ·
Ag Falsus testis est · q non eodē sensu dicta intellegit q dicuntur ·
L Aduersus pilatū & aduersus caiphan · similis est ihu responsio · ut propria sententia condemnentur · Non ubi matth dix · Iudixisti · Mare ego sum posuit · contra iudeos · hereticos ·
A Si ergo atq · contra paganos · tibi in xpo · o iudee · heretice · pagane · Contemptus · infirmitas · et rux contumelia est · Uide quod per hoc filius hominis · ad dextera dī patris est sessurus · & cetera · Iuxta aptm · quia humiliauit semetipsum ·
h quia Ihs autem dixit illi · ego sū · blasphemiū hoc eē putauerunt · ideo xpm mosti addixerunt · Contra legē egerunt itaq · dicente dno · Innocentē & iustum qui interficies · Non enim iudiciū obseruauerunt · sed exercuerunt in uidiam · De triplici parte cupiditatis · & trina
Ag tremsicut tempt timoris · temptatio cupiditatis trina est · Ita temptatio timoris trina est · Cupiditati quē in curiositate · opponitur timor mortis · Cupiditati

tro honorum uel laudis · opponitur timor ignominie & contumeliarum · Cupiditati autem
oluptatis · opponit timor doloris · T · C · Curiositas · Laus hon · Uoluptas · T · Timor · Ignominia · dolor

h. Quitunc cesus est xpeins calaphis uel alapis iudeorum. cedetur etiam nunc blasphemus
psequentiū eum iudeorum. Quitunc saluus conspurtus fuerat. nousq.
meloru xpianorū exhonoratur
atq. irritatur obprobriis.

entem cum nubibus caeli.
h exeii vi
h cccxi

Summus autem sacerdos. scindens
uestimenta sua. ait;
h exeiii
h cccxii
lx cccxviiii

Quid ad huc desideramus testes.
audistis blasphemiam;

Quid uobis uidetur. qui omnes con
demnauerēt. esse reum mortis
h exeiii
h cccxi
lx cccxi
Io clxx

Et coeperūt quidā conspuere eum
et uelare faciē eius. et colaphis
eū cedere. et dicere ei; Prophetiza
h exeiv
h cccxii
lx cxxxi
Io clxxiii
& clxxvi

Et ministri alapis eū cedebant

Et cum esset petrus in atrio deorsū
uenit una ex ancillis summi sacer
dotis; Et cum uidisset petrū cale
facientem se. aspiciens illum ait
Et tu cum iesu nazareno eras
h exeiv
h cccxv
lx cccxiii
I clxxv

At ille negauit dicens; Neq. scio
neque noui quid dicas;

Et exiit foras ante atrium. et gallus
cantauit; Rursus autē cū uidisset
illum ancilla. coepit dicere circū
stantibus. quia hic ex illis est
At ille nagauit iterum; Et post
pusillum rursus qui astabant.
dicebant petro. Uere ex illis es;
Nam et galileus es; Ille autem
coepit anathematizare et iurare.
quia nesciо hominem istum quē
dicitis; Et statim iterum
h exeiv
h cccxvi
lx cccxiii

gallus cantauit;

Et recordatus est petrus. uerbi
quod illi dixerat ihs. prius quā

p. Et quod sexus feminous peccin xp
A. Quid sibi uult quod prima eum
prodit ancilla. Nisi ut ex iste sexus
peccasse in necem dni uideretur.
atq. idem ipse sexus per passionem
dni redimeretur. gallicantū
Doctrina petri negatione ante
m. Primū respondit. Nescio quid dicis.
Sed cum iuramento negat. Non
nosse se hominem idē. ipsū xpm
Testio. tē cepit detestare. et iurare.
R. Perseuerare dem peccat. psouer
enim in peccato. incrementum
scelerum confert. quia q modia
spernit. incidit in maiora. secdm
Ag. Galli autē cantū eē gallicantū p
post testiam negationem petri. nā
secdm eē gallicantum intellegimus.
sicut modo marcus exprimit. qd pm
Ar. Quod enim petrus gallicantū signif.
ante primum gallicantū xpm negauit.
illos significat qui xpm ante resur
rectionem dm esse non putauerūt.
eius morte turbati sunt. pm galle
Quod uero bis ante secdm gallicantū
negauit. illas signf qui nunc in illa
uel secdm hominem uel secdm dm
errant in utraq. substantia. et
ideo ueritatē negant. prim galle
Primus enī gallicantus. intellegit
resurrectio baptis dni ihu xpi. secd
Secundus autē gallicantū. gallicant
Item ipsius resurrectio corporis dni.
sed in corpore uniuerso ecclie. galicus
U. Utriq. fuerunt hebrei. sed suas
in illa lingua habendo pprietates.
uernaculum loquendi sonum ad no
uitare non possit. datur uitagat
hl. Non solum cum agitur penitentia
poenitentia. sed etiam uitagatur.
dni misericordia est necessaria.
Respicere nam q. dī. eius misericordiē
I. Ob hoc est sicut apparet rem penit
petrus hesitare p missus. ut in ecclie
principe remedium penitentie
condoretur.

ut penitentia iude infructuosa fuit. sic et oblatio reprobabilis. Nihil enim illa profuit
gentium in templo proiectum. cum illum non absoluit a reatu. sed magis fecit noxium.

gallus cantet bis. terme nega
bis. Et coepit flere;

Et confestim mane consilium
facientes summi sacerdotes cum
senioribus et scribis et uniuer
so concilio.

Vincientes iesum duxerunt. et tra
diderunt pilato;

Et interrogauit eum pilatus; Tu es
rex iudeorum. At ille respondens
ait illi; Tu dicis.

Et accusabant eum summi sacerdotes
in multis; Pilatus autem rursum in
terrogabat eum dicens; Non respon
des quicquam. uide in quantis te
accusant; Iesus autem amplius nihil
respondit. Ita ut miraretur pilatus;

Per diem autem festum dimittere solebat
illis unum ex uinctis. quem
cumque petissent;

Erat autem qui dicebatur barabbas.
qui cum seditiosis erat uinctus. qui
in seditione fecerat homicidium;
Et cum accessisset turba coepit
rogare eum sicut semper faciebat
illis; Pilatus autem respondens
eis. & dixit; Uultis dimittam uobis
regem iudeorum. Sciebat enim
quod per inuidiam tradidissent
eum summi sacerdotes;

Pontifices autem concitauerunt turba
ut magis barabban dimitteret eis.

Scriptum est enim. oblatio impi
orum ab hominabilis domino. que
offertur ex scelere.

Uincientes iesum duxerunt.
Notandum quod non tunc primum
ligauerunt eum. sed mox compre
hensum nocte in hosto. ut ioh declarat.
et sic adduxerunt eum ad
annam primum.
Non solum ad pilatum. sed etiam
ad herodem ductus est iesus.

Exemplum uere patientie
Uerum ut nobis patientie
praebeat exemplum. sicut
ante uulneratus est uel uer
beratus. sic et modo accusatus
silet et reticet. Pilatus enim
sciens quod propter inuidiam
Offerebat iudeis optionem
pilatus dimittendi quem uel
lent. iesum an latronem.
Non dubitans iesum potius eligen
dum. sciens eum propter inuidiam
iudeorum fuisse traditum.

Iesus amplius nihil respondit.
Iesus respondere pilato noluit. ne
crimen obiectum diluens. dimit
teretur a preside. & crucis uti
litas differreretur.

Require secundum matthaeum
Sedente autem pilato pro
tribunali. hoc est in tribunali.
Tribunal enim. sedes est
iudicum. Sicut solium.
sedes est regum. Et cathe
dra. solium est doctorum.
Misit ad illum in uisionibus
quoque et somniis gentilis uxor.
Nam hoc intellexit illa quod
iudei uigilantes nec credere
nec intellegere uoluerunt.

Tunc uere intellexit diabolus
Hac etenim uice non ante
intellexit se diabolus per xpi
mostem nudatum. et spolia
humani generis siue in
mundo. siue apud tartaros
amissurum.

b hoc est iudeis usq. hodie sua
perfidia. quam tanto labore
impetrauerunt. quia pro
saluatore interfecto
rem. pro datore uinc
elegerunt ad oppressorem
merito salutem perdiderunt & uitam.

L Quasta decrudet iudeorum.
perfidorum crudelitas quem solum
occidere innocentem. sed et
pessimo genere mortis occidere
hoc est crucifigere,
desiderabant.

Ag Quod fecit pilatus.
In eo ipso quod fecit
aliquantu participes fuit. sed
in comparatione multo ipso
innocentior. Impcatio iud.

b Perseuerat usq. in praesentem
diem. haec imprecatio super
iudaeos. & sanguis dni per
auferetur ab eis.

Pilatus autem iterum respondens.
ait illis; Quid ergo uultis faciam
regi iudeorum. At illi iterum clamabant.
Crucifige eum; Pilatus uero. dicebat
eis; Quid enim mali fecit. At illi
magis clamabant. Crucifige eum.
Pilatus autem uolens populo satis
facere. dimisit illis barabban. et
tradidit ihm flagellis caesum.
ut crucifigeretur;
Milites autem duxerunt eum intro in
atrium praetorii. et conuocant
totam cohortem; Et induunt eum
purpura. & imponunt ei plectentes
spineam coronam. et coepe salutare
eum; Aue. rex iudeorum. Et percu
ebant caput eius harundine. et
conspuebant eum. et ponentes
genua adorabant eum;
Et postquam illuserunt ei. exuerunt il
lum purpura. et induerunt eum
uestimentis suis. et educunt illum
ut crucifigerent eum.
Et angariauerunt praetereuntem
quempiam simonem cyreneum
uenientem de uilla. patrem ale
xandri et rufi. ut tolleret crucem eius.
Et perducunt illum in golgatha
locum. qd est interpretatur caluarie locus.
Et dabant ei bibere murratum uinum. et non accepit.
Et crucifigentes eum. diuiserunt

Exuerunt illum purpura.
R Mystice purpura. caro dni signatur.
quam passionibus obiecit. Prop
ter hoc tarte. Quare ergo rubrum. et
indumentum tuum.
In spinea corona susceptio peccatorum.
h Magnetuno
fuisse opinionis iste sermon uidet.
cum filii quoq. eius quasi iam not
omnibus designent ex nomine.
dns primum crucem portauit.
L Primo ad nm crux xpi est
postata. deinde sermon
postanda imposita.
Congruo sacris ordine
mysterii. Xps omnia passus est pro nobis.
pro nobis relinquens exemplum.
R Per simonem. populi
gentium signantur.
qui quondam peregrini et hospites
testamentorum. nunc obedienda
ciues sunt & domestici dei. coheredes xpi

a pluralem · pro singulari numero positum

uestimenta eius · mittentes sortem
super his · quis quid tolleret ·
rat autem hora tertia · et crucifixerunt eum ·
t erat titulus causae eius scriptus ·
Rex iudaeorum ·
Et cum eo crucifigunt duos latrones ·
unum a dextris · & alium a sinistris eius ·
Et adimpleta est scriptura quae dicit ·
et cum iniquis reputatus est ·
Et praetereuntes blasphemabant eum ·
mouentes capita sua · et dicentes ·
Uuah · qui destruit templum · et in
tribus diebus aedificat · Saluum fac
temetipsum · descendens de cruce ·
Similiter et summi sacerdotes · illu
dentes ad alterutrum cum scribis ·
dicebant · Alios saluos fecit · seipsum
non potest saluum facere · Xpe rex
israhel · descendat nunc de cruce ·
ut uideamus et credamus ·
Et qui cum eo crucifixi erant ·
conuitiabantur ei ·
Et facta hora sexta · tenebrae factae
sunt per totam terram · usque
in horam nonam ·
Et hora nona · exclamauit ihs uoce
magna dicens · heloi · heloi · lema
sabacthani · quod est interpretatum ·
deus meus · deus meus · ut quid me dereli
quisti · Et quidam de circumstantibus
audientes · dicebant · Ecce heliam uocat ·

h Quadripartitae estis dni · quadripartam
eius figuram ut scam ecclam · et toto
orbe diffusam · de tunica dni
Tunica dni sortita · omnium partium
significat unitatem · quae caritatis
uinculo continetur · Ut apostolus ait ·
Supeminentiore uobis uiam · id est
caritatem ostendo ·
Caritas uero supeminet omnib ·
praeceptis · merito uestis quasi signi
ficatur · de sup eo contexta perhibet ·
N · gratiam dei
A In sorte · quid nisi dei gratia · Sic
quippe in uno ad omnes peruenit ·
cum sors omnibus placuit · quia
& dei gratia in unitate ad omnes
peruenit · et cum sors mittitur ·
non pro nocuius quo uel meritis · sed
occulto dei iudicio editur · Unde apostolus
Ueteris homo nr simul crucifixus est cum illo · ut euacuetur cor
pus peccati · T de scriptio et interpretatio scae crucis dni nri ihu
R Aptsinquit · Spe gaudentes · ut re quae
futura est cum hilaritate in laboribus
operemur · Latitudo intransuersa ligno
Hanc hilaritatem significat scae cruc
crucis latitudo in transuersa ligno
ubi figuntur manus · Per manus
opera · per latitudinem hilaritatem
operantis · quae tristitiae facit
angustias · Altitudo crucis ·
Per altitudinem crucis cui caput
adiungitur · expectatio retributi
onis de sublimi iustitia dei · qui red
det unicuiq · secundum opera sua · his
qui secundum tolerantiam boni operis ·
gloriam et honorem et incorruptionem
quaerentibus uitam aeternam ·
Longitudo Longitudo scae crucis
scae crucis est · quatenus totum corpus ex
tenditur · Ipsam q · tolerantiam
significat · Unde etiam longanimes
dicuntur qui tolerant · Profundum
Profundum autem est · scae crucis ·
lignum scae crucis quod tri infixum
est · & secretum sacramenti figurat ·
Sexta hora ada pecc · Ipsa xpe crucifigit
h Igitur rationis immo diuinae
pietatis ordo poscebat · ut eodem
temporis articulo quo tunc ad
praeuaricantem paradisum obdulserat ·
Et qua hora primus ada
mem latronem dns penitentem ianuam eiusdem paradisi reseraret · et qua hora primus ada
m peccando mortem huic mundo inuexit · eadem hora sed ad mortem moriendo destruere

h Heloi. ostendebat corporis fragilitatem. manens uiscus aeterna & sapientia dei.

Uerus dns xps. & uerus homo xpc

Ac Ut homo loquitur. meos circumferens motus. ut homo turbatur. flet. crucifigitur. N. qd dixit.

R Quid dixerit lucas eugla aperuit. hoc est. In manus tuas pater commendo spm meum.

De fide centurionis.

M Magna est fides centurionis. Uere nullus alius habet potestatem emittendi spm. nisi qui animarum conditor & redemptor est. dns noster ihs xps. Ostendit dns

h Ministrabant dno typu displis. scte mulieres de substantia sua. ut meteret eorum carnalia. cuius ille metebant spialia. Typumq. ostendit dns displis. ut uictu atq. uestitu contenti essent. Vi die homo creat. e.

Ac Sexta die & eodem die xpc crucf homo factus est. & mundi creatura perfecta. Ipso eodemq. die ic xpc crucifixus est. atq. humanae restaurationis impleuit archanum.

h Parasceue grece. praeparatio latine dicitur.

Decurio. quod sit de ordine curie. & officium curie administret. qui etiam curialis. a procurando munera ciuilia solet appellari.

h Arimathia.

Ipsa est ramathaim. ciuitas helcane et samuhelis prophete.

Currens autem unus et implens spongiam aceto. circumponensq. calamo. potum dabat ei dicens. Sinite. uideamus si ueniat helias. ad deponendum eum;

Ihs autem emissa uoce magna. exspirauit;

Et uelum templi scissum est in duo. a summo usque deorsum;

Videns autem centurio qui ex aduerso stabat. quia sic clamans. exspirasset. ait. Uere homo hic filius dei erat.

Erant autem et mulieres a longe aspicientes. inter quas erat maria magdalena. et maria iacobi minoris. et ioseph mater. et salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum. et ministrabant ei. Et alie multae. quae simul cum eo ascenderant hierosolymam;

Et cum iam sero esset factum. quia erat parasceue. quod est antesabbatum. uenit ioseph ab arimathia nobilis decurio. qui et ipse erat exspectans regnum dei. et audacter introiit ad pilatum. et petiit corpus ihu. Pilatus autem mirabatur si iam obisset. Et accersito centurione. interrogauit eum. si iam mortuus esset; Et cum cognouisset a centurione. donauit corpus ihu;

Ioseph autem mercatus syndonem

et deponens eum inuoluit
syndone. Et posuit eum in
monumento quod erat exci
sum de petra. et ad reuoluit lapi
dem ad ostiū monumenti;
Maria autē magdalena et maria
ioseph. aspiciebant ubi poneret;
Et cum transisset sabbatum.
maria magdalenę. et maria
iacobi et salomę. emerunt
aromata ut uenientes un
guerent ihm;
Et ualde mane una sabbatorū.
ueniunt ad monumentum.
osto iam sole; Et dicebant
ad inuicem; Quis reuoluet
nobis lapidem. ab ostio monu
menti. Et respicientes. ui
derunt reuolutum lapidem;
Erat quippe magnus ualde;
Et introeuntes in monumen
tum. uiderunt iuuenem se
dentem in dextris. coopestū
stola candida. et obstupuer;
Qui dicit illis; Nolite expaue
scere; Jhm queritis nazarenū.
crucifixum. surrexit. non
est hic; Ecce locus. ubi posu
erunt eum; Sedite. dicite
discipulis eius et petro. quia
praecedit uos in galilaeam;
Ibi eū uidebitis. sicut dixit uobis.

At illae exeuntes fugerunt
de monumento; Inuaserat
enim eos tremor et pauor.
& nemini quicquam dixerunt
Timebant enim; Surgens
autem mane primo sabbati
apparuit primo mariae
magdalenae. de qua eiecerat
septem demonia; Illa uadens
nuntiauit his qui cum eo fue
rant lugentibus et flentibus
Et illi audientes quia uiue
ret. et uisus esset ab ea. non
crediderunt;

Post haec autem duobus ex
eis ambulantib. ostensus est in alia effigie
euntibus in uillam; Et illi
euntes nuntiauerunt cete
ris. nec illis crediderunt

Nouissime recumbentibus illis
undecim apparuit. et expro
brauit incredulitatem illorum.
& duriciam cordis; Quia his
qui uiderant eum resurrexisse
non crediderunt; Et dixit eis
Euntes in mundum uniuersum
praedicate euangelium. om
ni creaturae; Qui crediderit
et baptizatus fuerit. saluus
erit; Qui uero non crediderit
condemnabitur; Signa au
tem eos qui crediderint. hec

Considerandum est. quod idcirco dominus tunc di
scipulos increpauit cum corporaliter reliquit.
ut uerba quae recedens diceret. in corde
audientium artius impressa remanerent.
Nunquid fratres mei sanctum euangelium uel in sensatis
uel brutis animalibus fuerat praedicandum.
sed omnis creaturae nomine signatur homo.
quia omnis creaturae aliquid habet homo.
Habet namque commune esse cum lapidibus.
uiuere cum arboribus. sentire cum animalib.
intellegere cum angelis. sugitur commune
aliquid habet cum omni creatura homo.
iuxta aliquid omnis creatura homo. Omni
creaturae praedicatur euangelium.
cum soli homini praedicatur.
Ascendit dominus in iub. Et ascendens in altum
captiuam duxit captiuitatem. quia corruptionem
nostram uirtute suae incorruptionis ab
soluit. Dedit d. hominem. quia misso desuper spiritu.
alii sermonem sapientiae. alii sermonem scientiae.

sequentur; In nomine meo
demonia eicient. linguis
loquentur nouis. serpentes
tollent; Et si mostiferum
quid biberint. non eos noce
bit; Super egros manus impo
nent. et bene habebunt;

Et dns quidem ihs postquam
locutus est eis. assumptus
est in caelum. & sedit a dex
tris di; Illi autem profecti.
praedicauerunt ubique;
dno cooperante. et sermone
confirmante. sequentibus
signis;

Incant cantic. Ecce iste uenit saliens
in montibus. et transiliens colles.
Veniendo quippe ad redeptionem
nram. quosdam ut ita dixerim
saltus dedit. de celo uen in uterum
uirginis. deutero in p sepiu. & cetera
usq. iteru ad celu. Ecce ut nos p se currere
faceret. quos p nob saltus. manifesta
p carne ueritas dedit.
Redeptor nr. n curru n anglis subleuat
legit. quia is q fecerat oma nimiru
sup oma sua uirtute ferebatur.
Nb. frs kmi quia hodie deletu e. cyrografu
dannationis nre. mutata e. sententia
corruptionis nre. Illa enim natura cui dic
tu e. terra es. et in tra ibis. hodie in celu ut
Pro hac ipsa naq. carnis nre subleuatione.
p figura beat iob dnm auem uocau dicens.
semita ignorauit auis. Cuius sem ign.
quisquis eu ad celu ascendisse n credidit.
Abbacuc. pp. Eleuatus e. sol. et luna stetit
in ordine suo. Quis enim solis nomine nisi dns.
et lune nisi eccla designat. quia cu dns
celu petiit. sca ei eccla in auctoritate pre
dicationis excreuit.
Hoc nob magnopere ppendendu e. quia is
qui placidus ascendit. terribilis redit;
Et quicqid nob cu mansuetudine p cepit.
hoc a nobis cu districtione exiget. Nemo
ergo indulta penitentie tepora parui
pendat. nemo cura sua cu ualet agere
neglegat. quia redeptor nr tanto te
in iudiciu districtior uenit. quanto
nobis ante iudiciu magna pacientia
prae rogauit;

PIT. PROLOG
SIRIUS ANTIOCEN
discipulus aplor
secutus usq. ad
dno sine cri
habens umqua
quattuor ann
plenus spu sco
essent euangelia p
in iudea p marcu a
gante spu. In acha
psit euglm. Sign
principio ante alu
extra ea que ordo
tionis exposcit. e
fras laboris fuit. u
fidelib. omni prop
In carne di xpi
nec iudaicis
in sologis deside
ereticis fabulis
seducti. exce
laboraret. Dehi
euangelii iohann
sumpta. cui euan
dicaret. Contesi
esse. quae essem
Cui ideo post
affectione ger
repletę. repete
uitatis huma
est. ut requir

Incipit prologus in Lucā

Lucas syrus antiocensis arte
medicus discipulus aplorū postea
paulum secutus usq ad confessionē
eius seruiens dno sine crimine Nā
neq uxorē habens umquā neq filios
septuaginta quattuor annorū obiit
in bithinia plenus spū scō Qui cū iam
scripta essent euangelia p mattheū
quidem in iudea p marcū autē in italia
scō instigante spū in achaie partib
hoc scripsit euglm Significans etiā
ipse in principio ante alia esse descri
pta cui extra ea que ordo euangelice
dispositionis exposcit Ea maxime
necessitas laboris fuit ut primum
grecis fidelib omni prophetatione
uenturi In carnē di xpi manifestata
humanitas nec iudaicis fabulis at
tenti in solo legis desiderio tenerent
neue hereticis fabulis & stultis solli
citationib seducti excederent aue
ritate elaboraret Dehinc ut in prin
cipio euangelii iohannis natiuitate
praesumpta cui euangeliū scribe
ret indicaret Contestans in se com
pleta esse quae essent ab aliis in
choata Cui ideo post baptismum
filii di a pfectione generationis
in xpo replete repetende a princi
pio natiuitatis humane potestas
pmissa est ut requirentib demon

straret. In quo apprehendens erat
p nathan filiū introitū recurrentis
in dm̄ generationis. admisso ind
parabilis dī. praedicans in hominib.
xp̄m suum. p fecti opus hominis redire
in se p filiū faceret. qui p dauid patrē
uenientib. iter preberet in xp̄o. Cui
luce ꝑ in merito etiā scribendorum
aplorum actuū potestas in mysterio
datur. ut dō in dm̄ pleno. & filio per
ditionis extincto. oratione ab aplis
facta. sorte dn̄i electionis numerus
compleretur. Sicq. paulus consum
mationem aplicis actibus daret.
quem diu contra stimulū calcitran
tem. dn̄s elegisset. Quod et legentib.
ac requirentib. dm̄. & si p singula
expediri a nobis utile fuerat. Sciens
tamen quod operantem agricolam
oposteat de fructib. suis edere. ui
tauimus publicam curiositatem.
Ne non tam uolentibus dm̄ uiderem
quam fastidientibus prodesse.
EXPLICIT PROLOGUS.

QVI

Multi conati sunt
ordinare narratio
nē. quę in nobis con
pletę sunt rerū sicut
tradiderunt nobis.
q̄ ab initio ipsi uiderē.
et ministri fuerē. ser
monis. uisū. ē. & mihi
ad secuto. a principio
omnibus diligenter
ex ordine tibi scribere
optime theophile.
ut cognoscas eorum
uerborum de quib.
eruditus es ueritatē.

FUIT IN DIEBUS HERODIS
regis iudaeae sacerdos quidam nomine
Zacharias de uice abia et uxor illi
de filiab aaron et nomen eius eli
sabeth Erant autem iusti ambo ante
dm Incedentes in omnib mandatis
& iustificationib dni sine querela
Et non erat illis filius eo quod esset
elisabeth sterilis & ambo p cessisset
In dieb suis Factu o aute cu sacer
dotio fungeret In ordine uicissue
ante dm secundu consuetudinem
sacerdotii sorte exiit ut incensum
poneret Ingressus in templu dni
Et omnis multitudo erat populi
foras in hora incensi Apparuit
aute illi angelus dni stans a dextris
altaris incensi Et zacharias turba
tus e uidens & timor irruit super
eu Ait autem ad illum angelus
Ne timeas zacharia qm exaudita o
deprecatio tua & uxor tua elisabeth
pariet tibi filiu & uocabis nomen
eius iohanne Et erit gaudiu tibi
& exultatio & multi in natiuitate
eius gaudebunt Erit enim magnus
coram dno & uinu et sicera n bibet
Et spusco replebit adhuc ex utero
matris sue & multos filiorum israhel
conuertet ad dnm dm ipsorum Et
ipse praecedet ante illu in spu et
uirtute helie ut conuertat corda

Bede Missus. e. angl. Aptu profecto humanę restaurationi pr[illegible]
pri angl adō mitteret a uirgine pastu consecrandū diuino. qm mors intrauit p
patrum in filios. & incredibiles ad femina. apte redit & uita per
prudentiam iustorū; Parare dno. femina. Illa a diabolo seducta
plebem pfecta; Et dix zacharias serpente uiro g astū necis opu
ad angelum; Unde hoc sciam. Ego lit. hec edocta p angelū. mundo
eni sum senex. et uxor mea pro auctorem salutis edidit.
cessit in diebus suis;

E t respondens angelus. dixit ei; Ego sū gabriel. qui asto ante dm. & missus
sū loqui ad te. & hęc tibi euangelizare.

E t ecce eris tacens. & nō poteris loqui
usq. in diem quo hęc fiant. pro eo
qd non credidisti uerbis meis. quę
implebunt in tempore suo; Et erat
plebs expectans zacharia. et mira
bant qd tardaret ipse in templo;
Egressus autē nō poterat loqui ad
illos. & cognouerūt qd uisionē uidis
set in templo; Et ipse erat innuens
illis. et pmansit mutus; Et factū
est ut impleti sunt dies officii eius.
abit in domū suā; Post hos autem
dies. concepit elisabeth uxor eius
& occultabat se mensib. quinq. dicens
Quia sic fecit mihi dns. in dieb. quib.
respexit. auferre obprobrium meum
inter homines;

IN MENSE AUTEM SEXTO
missus est angelus gabriel a deo
in ciuitatē galileę. cui nomen
nazareth. ad uirginē desponsatā
uiro. cui nomen erat ioseph. de domo
dauid. & nom uirginis maria;

Gabriel nūq. fortitudo dicit
pl. dns inquit fortis & potens.
Quod dicitur de domo dauid.
dd. nō tantū ad ioseph. sed etia
pertinet ad mariam. maria
interpretat eni stella maris. Et
ipsa quasi sidus eximiū. inter
fluctus seculi labentis. gratiae
priuilegio specialis refulsit
Ue gratia gratia plena.
erat plena. cui ipsū pq gra
& uerta facta. et iam xpm
regenerare donatum est. Iam
In his etiā uerbis dm uerū esse
tota redemptionis nrae summa
consistit. nam manifestissime dm
iam id. e. saluatorem nrm. & uerū
di patris. & uerū hominis matris.
filium predicant. di filium
Ecce inquit eo ip & hominis.
Agnosce uerū hunc hominem.
uerā de carne uirginis assum
psisse carnis substantiam.
Confitere eundē etiā uerū dm
de deo uero. & a eterno patri filiū
semp esse coaeternum. sedēdd
Sedēdd. regnū dicit israhelitico
plebis. & quia hunc de genere dd
incarnari disposuit.
Domū nūq. iacob octam dicit
uniuersam. spūs sēs obumbrauī
Obumbrauit au boatū ligno
tri cōiustus altissimi. quia spūs
sōs carillius impleuit & sēficauit
quia de sēficatione semine
spūs concipiens. sem erit qd gignit
omis homines inimicis. con
cipimur. sed gradi ex aqua et spū
scō renascimur. Solus uero ipse
de deo natus est.
abumbrari nos diam. obumbrauī
cū ferueret meridiano solo. ali
quo umbraculi genere intnos & so
lē apponim. q ardorem eius ad
lucem. nobis tolerabiliorem
reddamus. Sed solus lucem sign
Redēptor igitur nr pūm merito solis lucem uel ardore designatur. q nos ueritatis et
scientia illustrat & amore inflammat. Unde ipse per prophetā dicit Uobis autem
timentibus nom meum orietur sol iustitię. Sicq. uirtus altissimi obumbrabit ei. dū diuina
potentia xpi & ea presentali impleuit. & ut capi a illa possit substantia sen fragi
litatis obnubit

legitimi nati patrem. & ioiada pontifices quonda de tribu iuda id est regia

B duxisse uxores. Unde trib. utraq. hoc est sacerdotalis & regia cognatione semp adinuicem
probatur esse coniuncta
Siquidem de regia potestate dicit.
& regnabit in domo iacob. in eternum.
& de pontificali. tuessaet in eternum

R Magna quippe magna humilitatis constantiam tenet.
que se ancillam sui conditoris dum
mater eligitur appellat.

R Fiat ut spiritus se aduenientem me
celestibus dignam mysteriis
reddat. fiat ut in meo utero
filius dei humane substantiae
habitum induat. atq. ad redem
ptionem mundi tanquam sponsus
suo procedat ethalamo.

Exurgens maria in diebus illis

B Lectio quam audiuimus sei
licet. & redemptionis nre
nobis semp ueneranda primor
dia predicat. & salutaris sep
iterandae humilitatis remo
dia commendat.

L Aperiente os ad salutandum
beata maria. repleta est mox
spiritu sancto elisabeth. repletus est io
hannes. atq. uno eodemq. spiritu
ambo edocti. illa salutantem
quae esset agnouit. & uterum
trem dni sui debita cum benedi
ctione uenerata est. uoce

cc Recte uoce magna magna
quia magna dei dona cognouit.
Non solum benedicta inter mulie
res. sed inter mulieres benedi
ctas. maiori benedictione spe
cialiter insignis. benedicta tu

B O quanta in prophetissae
monito humilitas. quam uerus
sermo dni quem dixerat. supque
rogo scet spiritus. & nisi sup hunt

R qui. primo magnificat an
dona sibi specialiter concessa fitet
Eius anima dnm benedicat. qui
omnis interioris hominis sui affe
ctus diuinis laudibus. ac seruitutis mancipat.

Auctor salutis

cc quia quem potum salutis au
ctorem nouerat. hunc ipsum
temporali ostiu de sua carne
nasciturum cognoscebat. quatenus
in una eademq. psona. uera et

U suus et filius esset et dni. Et misericordia. utriusq. populi iudaici uidelicet & gentilis.
Potrusinqt Non enim psonarum dis accepitor. sed in omni gente qui timet dm & operatur iustitiam acceptus est illi. Fecit pot. In brachio suo. In ditione propria uirtutis significat.

A Et ingressus angelus ad eam. dixit
Aue gratia plena. dns tecum. benedicta
tu. In mulieribus. Que cum audisset.
turbata est in sermone eius. et cogi
tabat qualis esset ista salutatio. Et
ait angelus ei. Ne timeas maria. In
uenisti enim gratiam apud dm. Ecce
concipies in utero et paries filium. &
uocabis nomen eius ihm. Hic erit ma
gnus. et filius altissimi uocabitur.
Et dabit illi dns ds sedem dauid
patris eius. et regnabit in domo iacob
in aetnum. et regni eius non erit finis.
Dixit autem maria ad angelum. Quo
modo fiet istud. quoniam uirum non cognosco.
Et respondens angelus. dixit ei.
Spiritus superueniet in te. & uirtus
altissimi obumbrabit tibi. Ideoq.
et quod nascetur scm. uocabitur filius di.
Et ecce elisabeth cognata tua. et
ipsa concepit filium in senectute sua.
Et hic mensis. est sextus illi que uocat
sterilis. quia non erit impossibile apud
dm omne uerbum. Dixit autem maria.
Ecce ancilla dni. fiat mihi secundum
uerbum tuum. Et discessit ab illa angelus.
Exurgens autem maria in diebus illis.
abiit in montana cum festinatione
in ciuitatem iuda. et intrauit in do
mum zacharie. & salutauit elisabeth.
Et factum est. ut audiuit salutationem
marie elisabeth. exultauit infans

Dopoſuit potentes. eoſdem potentes appellat. quos antodixerat ſuppos. quia ido
nimirũ ſuperbi uocant. Eſurientes. quia hi qui actna bona peccerũ eſuriunt

In utero eius. Et repleta eſt ſpuſco eliſa
beth. exclamauit uoce magna. et dixit
Benedicta tu inter mulieres. et bene
dictus fructus uentris tui. Et unde hoc
mihi. ut ueniat mater dñi mei ad me.
Ecce enim ut facta ē uox ſalutationis
tue in auribus meis. exultauit in gau
dio infans in utero meo. Et beata que
credidit. quoniam perficient ea que dicta
ſunt ei a dño. Et ait maria. Magnificat
anima mea dñm. Et exultauit ſpiritus
meus. In deo ſalutari meo. Quia reſpexit humi
litatem ancille ſue. ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens eſt.
& ſanctum nomen eius. Et miſericordia eius in
progenies et progenies timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio ſuo. diſ
ſipauit ſuperbos mente cordis ſui. deposuit
potentes de ſede. & exaltauit humiles.
Eſurientes implenit bonis. & diuites
dimiſit inanes. Suſcepit iſrl puerum
ſuum. memorari miſericordie ſue. Sicut
locutus eſt ad patres noſtros. abrahe et
ſemini eius in ſecula. Manſit autem
maria cũ illa quaſi menſibus tribus.
& reuerſa eſt in domum ſuam.

Eliſabeth autem impletũ eſt tempus
pariendi. et peperit filium. Et audie
runt uicini et cognati eius. quia magnifi
cauit dñs miſericordiam ſuam cũ illa. et
congratulabantur ei.

Suſcepit iſrl. Iſrl quippe uir
uidens dm interpretatur
Sicut locutus eſt. patrũ memoriã
facienſ ſcã maria

Eliſabeth impletum eſt tempus
Precurſoris dñi natiuitas. ſic
ſacratiſſima lectionis euan
gelice prodit hiſtoria. multa
miraculorũ ſublimitate re
fulget. quia nimirum decebat
ut ille quo maior inter natas
mulierũ nemo ſurrexit. maior
pceteris ſciſ in ipſo mox oſtu uir
tutum iubare clareſceret. Seneſ
ac diu infecundi parentes. dono
nobiliſſime proliſ exultant. ipſi
patri que incredulitas mutum red
diderat. ad ſalutandũ nouũ pconẽ
gratie. & ſe linguam reſoluit.
Nec ſolum facultas dm benedicen
di reſtituit. ſed deo oriũ prophe
tandi uiſtus uigorem. Excitati
fama facti omnes uicini. admira
tione ac metu pcellunt. omni
uq. qui audiere circumquaq.
ad aduentum noui prophete
corda praeparant. Iohannẽ
Iohannes interpretatur dñi gratia
ſiue in quo eſt gratia. quo nomi
ne & totam euangelice diſpen
ſationis gratiã quã predicat.
& illũ ſpecialiter dñm ſignat. pq
que ea de gratia mundo donata ē.
Unde bene zacharias. memor
dñi interpretat. quia uide licet
memoria antique obſeruatio
nis. que utiq. a dño data ē. fi
gurate denuntiat. circũciſio
Recte enim circumciſio domi
nice reſurrectionis imaginem
praefert. quia et hoc octauadie
hoc ē. poſt ſabbatum facta eſt
In quibus Zacharie prophetia
profecto uerbis notandũ quia
beatus zacharias quod in choatũ
& proxime futurũ in ſpũ pro
uidebat. prophetico more quaſi
iam factum eſſet narrabat. Uiſtrauit enim noſ apparitionem dñi in carne. quaſi longius a ſe
recedentes quos in peccatis poſitos. quaerere & iuſtificare curauit. Fecit redemptionem
ſanguinis ſui pro eis quos liberauit. Uiſitauit noſ oriens. In uia pacis. Diabolus recte mari et men
dacii. ſicut e contra dñs ihũs xpſ ueritas uocat & iuſtitia. Direxit noſ xpſ greſſus ſuos in uia
quam in pua uoluntatis quam monſtrauit incedere. atq. ad mansionem pp potue pacis poſſim
intrare quam promiſit.

R Hoc igitur donaf̃ris k̃mi supne
bonitatis. hoc aeternorũ donorum
promissia habentes. benedicam
& nos dn̄m in omni tempore.
quia uisitauit et fecit redẽptionẽ
plebis suae. Semp laus eius in ore
uro uersetur. semp eius et me
moria retineamus. et inuicem
annuntiemus uisitatiõem q̃ de ten
bris nos uocauit. In admirabile
lumen suum. Eius continue fla
gitemus auxilium. ut lucem
scientie quã contulit in nobis.
ipse conseruet. atq. ad pfectu
usq. diem perducat
B Quia beati iohannis precurso
ris dn̄i hodie natalicia celebra
mus. opostet ut quem salutis
aetne preconem suscepimus.
hunc etiam nro orationis ad
iutorem quaeramus.
Ipsu traq. intercedendo rogem.
impetrare. ut ad eam cui testi
monium phibuit lucem. uita
et uoriatem puenire mere
amur. Ihm xpm dn̄m nrm
Exiit edictum a caesare
99. Qua largione dno missarũ sollemnia
tor hodie celebratur sum. Loq
99 dui de caelestia angelica lectione q̃ pos
sumus. Sed nos aliq̃d breuiter
dicere. redẽptoris nri natiuitas
ipsa compellit. quid. ẽ quod
nascituro dn̄o mundo describi
tur. nisi hoc q̃d apte mon
stratur. quia ille apparebat in
carne. q̃ electos suos ascribe
ret in aetnitate. Cui contra
dere prohibis p̃ propheta dicit.
Deleant de libro uiuentiũ. &
cũ iustis n̄ scribant. Qui bene
etiã in bethleem nascitur.
Bethleem ppe. dom̃ panis int̃
pretatur. Ipse nãq. ẽ qui ait.
Ego sum panis uiuus. q̃ de celo
descendi. Locus ergo in q̃ dn̄s
nasceret. domus panis ante
uocatus. ẽ. quia futurũ erat
pfecto. ut illic ibi p materiam
carnis appareret. q̃ electorũ
mentes intina satietate
reficeret. qui non in parentũ doma. sed in uia nascitur. ut pfecto ostenderet.
quia p humanitatem quã assumpserat. quasi in alienum nascebatur. Alienum u.
dolicet p̃ secm potestatem dico. sed secm naturã. Nam de potestate eius semp
ẽ. In propria uenit. In natura etnis sua. ante tempora natus. ẽ. p nostram
uenit ex tempore. qui ergo aetnus p manens. temporalis apparuit.

Et factũ est in die octauo. uenerunt
circumcidere puerum. & uocabat
eũ nomine patris sui zachariam.
Et respondens mater eius. dixit. Nequaquã
sed uocabitur iohannes. Et dixerunt
ad illã. Quia nemo est in cognatio
ne tua. qui uocetur hoc nomine. In
nuebant autem patri eius. quem uellet
uocari eum. Et postulans pugillarem
scripsit dicens. Iohannes est nomen eius.
Et mirati sunt uniuersi. Apertum
autem est os eius et lingua eius. &
loquebat benedicens dn̄m. Et factus
timor super omnes uicinos eorum.
& super omnia montana iudee. di
uulgabantur omnia uerba hec. Et
posuerunt omnes qui audierant in cor
de suo. dicentes. Quid putas puer
iste erit. Et enim manus dn̄i erat
cum illo. Et zacharias pater eius.
impletus est spũsco. & pphetauit dices.
Benedictus dn̄s deus israel. quia uisitauit. &
fecit redẽptionem. plebis suae
Et erexit cornu salutis nobis. In do
mo dauid pueri sui. Sicut locutus est
per os sanctorũ. q̃ a sto ppheta rũ eius
Salutem ex inimicis nris. & de manu
omnium q̃ oderunt nos. Ad faciendã mise
ricordiã cũ patribus nris. & memorari
testamenti sui sci. Iusiurandũ q̃ iurauit
ad abrahã patrem nrm. daturus se nobis
Ut sine timore de inimicorũ de manu

. alienū ē ubi descendit. Et quia ꝑ prophetā dicit. Omnis caro foenum. Factus
omo. foenū nr̄m uestit in frumentū. q̄ de se met ipso ait. Nisi granū frumenti
nr̄orū liberati. seruiam illi. In sc̄itate
et iustitia coram ipso. omnib. dieb. nr̄is.
Et tu puer ꝑ ꝑ altissimi uocaberis. pre
ibis enī ante faciē dn̄i. parare uias ei.
Ad dandā scientiā salutis ꝑ plebi eius.
In remissionē peccatorū eorū. Per uiscera
misc̄die dī nr̄i. In q̄b. uisitauit nos ori
ens ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris
et in umbra mortis sedent. Ad dirigen
dos pedes nr̄os. In uiam pacis.

Puer autē crescebat et confortabat spū
et erat in disertis. usq. in diē ostensionis
sue ad isr̄l. Factū ē aut̄ in dieb. illis.

Exiit edictū a cesare augusto. ut descri
beret uniuersus orbis. Hec descriptio
prima facta ē. a preside syrie cyrino.
Et ibant omnes. ut ꝑfiterent singuli
in suā ciuitatē. Ascendit autē et ioseph
a galilea de ciuitate nazareth. In iudeā
ciuitatē dauid. que uocat bethleem.
Eo quod esset de domo et familia dauid.
Ut profiteretur cum maria despon
sata sibi. uxore pregnante.

Factū est autē cū essent ibi. Impleti s.
dies ut pareret. Et peperit filiū suum
primogenitū. et pannis eū inuoluit.
et reclinauit eū in presepio. quia non
erat eis locus in diuersorio. Et pastores
erant in regione eadem uigilantes. et
custodientes uigilias noctis. supra
gregē suū. Et ecce angelus dn̄i stetit
iuxta illos. et claritas dī circūfulsit

usq. solū manet. Unde et natus
in praesepi reclinatur. ut
fideles omnes uidelicet scā
animalia carnis suae fru
menta reficeret. ne ab eterne
intellegentie pabulo ieiuna
remanerent. Quid est autē
quod uigilantib. pastorib.
angelus apparet. eosq. dī
claritas circūfulget.
Nisi quod illi ꝑ ceteris ui
dere sublimia merentur.
qui fidelibus gregibus pre
esse solliciti sciunt. Dumq.
ipsi pie super gregē uigilant.
diuina super eos gratia lar
gius coruscat. Regē uero natū.
angelus nuntiat. eiusque
uoci angelorū chori conci
nunt. et congaudentes cla
mant. Gloria in altissimis
dō. et in terra pax in homi
nibus bone uoluntatis. Prius
quippe quam redemptor nr̄
ꝑ carnem nasceretur. discor
diam cum angelis habuim.
a quorum claritate atque
mundicia per prime culpe
meritum. et cotidiana deli
cta longe distabamus. quia
enī peccato extranei eramus
a dō. extraneos nos a suo con
sortio deputabant angeli
ciues dī. Sed quia nos cogno
uimus regem nr̄m. recogno
uerunt nos angeli ciues suos.
quia enim caeli rex. terram
nr̄ae carnis assumpsit. In
firmitatē nr̄am illa iam an
gelica celsitudo ꝑ despicit.
Ad pacem nr̄am angeli rede
unt. Intentionem prioris
discordie postponunt. et
quos infirmos prius abie
ctosq. despexerant. Iam
ut socios uenerant. Hinc
ē. quod loth uel iosue an
gelos adorant. Nec tamen
adorare prohibentur. Io
hannes uero in apocalypsi
adorare angelū uoluit.

sed tamen isdem hunc angelus ne se debeat adorare compescit dicens. Uide
ne feceris. conseruus tuus sum. et fratrū tuorū. Quid ē q̄d ante redēptoris
aduentū. angeli ab hominib. adorantur et tacent. postmodū uero adorari refu
giunt. Nisi quod naturā nr̄am quā prius despexerant. postquā hanc super
se assūptā conspiciunt. substratam sibi uidere pertimescunt. Nec iam sub se

uolut infirmā contemnere ausi sup. quāsup se incolis uel dicere rogē uoneranē.
Nec habere dedignantur hominē socium. quisup se adorant hominem dm.

ff Curemus ergo fr̄es kārī. ne qua
nos immunditia polluat. qui
inactna praescientia. et di
cuios. et angelis aequales sum.
Uindicemus moribus. dignita
tem nr̄am. Nullam nos luxuria
inquinet. nulla turpis cogita
tio accuset. Non malitia mē
mordeat. ne inuidia rubigo con
sumat. non elatio inflet. non
ambitio terrena oblectamēta
dilanietur. Dii enim uocati
homines. Defende ergo tibi
o homo contra uitia honorem
di. quia propter te factus
est dī homo.

illos. et timuerunt timore magno.
Et dixit illis angelus. Nolite timere.
Ecce enim euangelizo uobis gaudium
magnum. qd erit omni populo. quia
natus est uobis hodie saluator. q. est
xps dnus. In ciuitate dauid. Et hoc
uobis signum. Inuenietis infantem
pannis inuolutum. & positum in presepio.
Et subito facta est cum angelo multi
tudo militiae celestis. laudantium
dm. & dicentium. Gloria in altissimis
do. et in terra pax in hominib. bone uolun
tatis.
Et factum est. ut discesserunt a eis angeli in celum.
pastores loquebantur ad inuicem. Trans
eamus usq. bethleem. et uideamus hoc
uerbum quod factum est. quod dnus ostendit
nobis. Et uenerunt festinantes. et inue
nerunt mariam et ioseph. & infantem positum
in presepio. Uidentes autem. cognouerunt
de uerbo quod dictum erat illis. de puero
hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt.
& de his quae dicta erant a pastoribus
ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia
uerba haec. conferens in corde suo. Et
reuersi sunt pastores. glorificantes
et laudantes dm. In omnib. quae audi
erant & uiderant. sicut dictum est ad illos.
Et postquam consumati sunt dies octo.
ut circumciderent. uocatum est nomen
eius ihs. Quod uocatum est a angelo.
Et prius quam in utero conciperetur
Et postquam impleti sunt dies

Postquam impleti sunt dies purgationis.
B Sollemnitate pobis hodierne
celebritatis. quam xl dominicae
nativitatis die debitis uoneram
officiis. maxime eius dominī sal
uatoris nr̄i simul et in eo mora
genetricis eius humilitate de
dicata. sacra eucharistiae lectio de
signat. Exponens eos q̄ nihil
L legi debuerant. Implendis se legalib. per omnia subdidisse decretis. Postquam impl
ex p̄ceptis q. lex. ut mulier quae suscepto semine genuisset filium. immunda esset diebus.
& indicium circumciderent infantulum nomq. aperiret. Deinde cum alios xxxiii dies. ab
ingressu templi a cuiuslibet toro abstineret. donec xl mo nativitatis die filium cum hostiis
ad templum dni deferret. sicut fem̄ in mundicitia xiii diebus. & lxvi diebus. alus templo

Par turturū. hoc hostia pauporū erat. Precipit q̄ppe dn̄s in lege. Ut q̄ possent agnū pro filio filia
simul & turturē siue columbā offerrent. Qui uero p̄ sufficere. duos tūr turtures. duos pullos col
columba ergo simplicitatē. turtur
indicat castitatem. turtur & columba
hoc autē differt. q̄ turtur solitarius. columba autē gregatim gemere solet
ut ab illo secreta sua oratione cum lacrimas. illa publicos cetus conuentū
insinuat. Circumcisio dni
puer iuxta primo circūcidit. ac sic
hierosolima intrepositis diebus. cum
hostia deferetur. Ut unusq̄sq̄ nr̄m
prius aqua baptismi a peccatis
omnib. quasi uera circūcisione
purgatur. ac sic adultaros sem
salutari hostia dominica corpo
ris et sanguinis consecrandus
ingreditur. de simeon & anna
hoc dicendū de eo q̄ simeon &
anna xpm in manib. susceperunt.
quia mortes utq. sexus ei gratu
labundus occurrere. quia
utriusq. redēptor apparebat.
duo pulli columbarū significant.
duo genera cōpunctionis. quib.
semetipsos dna fidelis in ara
cordis immolant.
q̄ animi rū sic ex patrum dictis
accipim. dm sitiens anima a pus
timore compungit. postea amore.
Prius enim se in lacrimis afficit.
quia dū malorū suorū recolit. p
his supplicia aetna apparere timet.
q̄ ē de uno turture.
Et dū longa mororis anxietate
fuerit formido consupta. quia
iā de p̄sūpto uenio securitas
nascitur. & in amore celestium
gaudiorū animus inflāmatur.

Tecce homo erat
in hierusalem. cui nomen symeon;
Et homo iste iustus et timoratus.
expectans consolationem israhel. et
spiritus erat in eo; Et responsū acceperat
a spiritu sancto. non uisurū se mortem. nisi
prius uideret xpm dni; Et uenit in
spiritu in templū; Et cū inducerent puerū
iesum parentes eius. ut facerent secūm
consuetudinē legis pro eo. et ipse acce
pit eum in ulnas suas. et benedixit dm
et dixit; Nunc dimittis seruū tuū dne.
secūm uerbū tuū in pace; Quia uiderē
oculi mei salutare tuū. quod parasti
ante faciē omniū populorū; Lumen
ad reuelationem gentium. Et
gloriam plebis tuae israhel;

Et erat pater eius et mater mirantes
super his quę dicebantur de illo; Et benedix
illis symeon. & dixit ad mariam matrem eius
Ecce positus est hic in ruinam et resurre
ctionem multorum in israel. & in signū cui contradicetur
Et tua ipsius animam pertransibit gladius.
ut reuelentur ex multis cordib. cogitationes

Simeon senex iustus et timoratus
Et spiritus sanctus erat in eo
Et responsum acceperat a spiritu sancto
non uisurum se mortem
nisi prius uideret xpm dni
Et uenit in spiritu in templum
Et cum inducerent puerum iesum parentes eius
ut facerent secūm consuetudinem legis pro eo
et ipse accepit eum in ulnas suas
et benedixit dm et dixit
Nunc dimittis seruum tuum dne
secūm uerbum tuum in pace
Quia uiderē oculi mei salutare tuum
quod parasti ante faciē omniū populorū
Lumen ad reuelationem gentium
et gloriam plebis tuae israhel
Et erat pater eius et mater mirantes
super his quę dicebantur de illo
Et benedixit illis symeon
et dixit ad mariam matrem eius
Ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in israel
et in signum cui contradicetur
Et tua ipsius animam pertransibit gladius
ut reuelentur ex multis cordib. cogitationes

Et erat pater eius & mater
fabulā et uitiadicā culmen
super his quę uiatabantur de illo.
& pater et mater mirabantur.
illius sermo. symeonis fuit
Ecce positus. e. & in augto ruin
In iudicium ego ueni in mundum
Ecce dis logis prophetarum
iudaeorum qualis sit. Ego inquit
occidam & ego uiuificabo.
Non in rosurrectionem tantum. sed
in ruinam. In lego scriptum

Lq̄ dis. Ego in mea libertate habeo ut interficiar. quando oni uetus in me homo oft et
uiuo adhuc quasi homo. cupio ut occidat in me dis uetere hominē. & uiuificet me ex
mortuis. habem in nobis omis homines. et aspectum & cogitatum adam.

Uidendum itaq. ꝗ nostro saluatori p alius ara. alius in ruina uenerit et in resurrectionem uenerit.

omnib. quenarrat historia de saluatore. contradicitur. Virgo mat. ei. signum. ei. cui contradicit. Et tua. quando xpm crucifigi scamaria cernebat. ut reuolent. id. ei. ut se cornant boni et mali. Primu uenit symeon. deinde mulier plenus sapientia. Sapientia qdē. quia in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporalit. Gratia autē qua eidem mediatori dei et hominu homini in tu xpo magna gratia donatu. ei. ut ex quo homo cōstet fieri cooperator effectus esset d̄ d̄s. Et ideo inq̄ plenu eu gratia eo & ueritate.

Hanc parentes eius pōnsan

Describit nāq. infantia puerili aq. nri redemptoris. quam reparticeps humanitatis dignat. ei. fieri. Cōmemorat eēnitatem diuine maiestatis. in qua patri mansit aequanor semp aequalis. Qui enim idem uerus homo. & uerus erat d̄s. ad ostendendum quia homo erat. homines magistros humiliter audiebat. ad eō probandū quia d̄s erat. et sde loquentib. sublimit respondebat. Fili quid. diuino maiestatis indicium fuit. de qua alibi dicit. Oma quecūq. habet pat mea sunt. quia animirū quorū una eō maiestas et gloria. horum etiā una sedes. ac domus est. Nec solū materialis domus di quē ad adorandū eum temporaliter fieri solet. sed etiā domus intellectualis quē ad laudandū eū in aetnū constituit. aeq. patri et filio. immo & spūsco confratre esse communis. erat subdit

Quod autē rodiens nazareth erat subdit parentibus. humano et uerit indicū. simulq. humilitatis exēplū. In ea nāq. natura subditus erat hominib. Ideo et humanitate. In qua minor eis. patre. Ua do inq̄ ad patrē. q̄ pater. In qua etiā minor eius. ei. paulo minus ab angelis. In illa aut. in qua ipso et pat unū sunt. In qua ñ extra poro uadit ad patrē. sed semp in ipso. ei. Omnia p ipsum facta sunt. Omnia quē de dno tradno dicta siue acta sunt. solliciter cuncta memorie cōmendabat.

onis. Et erat anna prophetissa filia phanuel de tribu aser. hic processerat in dieb. multis. et uixerat cū uiro suo annis septem a uirginitate sua. Et hanc uidua usq. ad annos octogintaquatuor. quē p̄ discedebat de templo ieiunis et obsecrationibus seruiens. nocte ac die

Et hanc ipsa hora supueniens confitebat dno. et loquebat de illo omnibus. qui expectabant redēptionē hierusalē. Et ut p̄ fecerunt omnia secdm legē dni. reuersi sunt in galilea. In ciuitate sua nazareth. Puer autem crescebat & confortabat. plenus sapientia et gratia di erat cum illo.

Et ibant parentes eius p̄ōn sanno sip hierusalē. In die sollemni paschę. Et cū factus esset annorū duodecim. ascendentib. illis in hierosolima. secdm consuetudinē diei festi. Consumatisq. diebus cū redirent. remansit puer iesus in hierusalem. et non cognouerē parentes eius. Existimantes aute illū esse in comitatu. uenerūt die et requirebant eū inter cognatos et notos et non inuenientes. regressi sunt in hierusalem. requirentes eū. Et factum est post triduū. Inuenerē illū in templo sedē te in medio doctorū. audientem illos. et interrogantem eos.

Stupebant autē omes qui eū audiebant. super prudentia et responsis eius. Et uidentes. admirati sunt.

Et dixit mater eius ad illū. Fili. quid

fecisti nobis sic. Ecce pater tuus et ego
dolentes quaerebamus te. Et ait ad illos;
Quid est quod me querebatis. Nesciebatis
quia in his quae patris mei sunt oportet
me esse. Et ipsi non intellexerunt uerbum
quod locutus est ad illos. Et descendit cum
eis et uenit nazareth. et erat subditus illis;
Et mater eius conseruabat omnia uerba
hec conferens in corde suo. Et iesus pro
ficiebat sapientia et aetate. et gra
tia apud deum et homines. III

ANNO AUTEM QUINTODECIMO
imperii tiberii cesaris. procurante pon
tio pilato iudaeam. Tetrarcha autem
galileae herode. philippo autem fratre
eius tetrarcha iureae et traconitidis
regionis. et lisanie abilinę tetrarcha.
sub principib. sacerdotum anna et caiphá.
Factum est uerbum dni. super iohan
nem zachariae filium in desesto;
Et uenit in omnem regionem iordanis. prę
dicans baptismum penitentię. in remis
sionem peccatorum. Sicut scriptum est. in libro
sermonum. Isaiae prophetę. Uox claman
tis in desesto. parate uiam dni. rectas facite
semitas eius. Omnis uallis implebitur.
& omnis mons & collis humiliabitur.
Et erunt praua in directa. & aspera in uias
planas. Et uidebit omnis caro. salutare dei;
Dicebat ergo ad turbas. quę exiebant ut
baptizarentur ab ipso. Genimina uiperarum.
quis ostendit uobis fugere a uentura ira.

Anno xv. Redemptoris procurser quo tempore uerbū praedicationis accepere.

memorato romano ceteri pu
plico principe & iudeorū ib.
designatur cū dicit. Anno
quintodecimo. usq. in de sesto
quia enī illū praedicare uoni
ebat. qui et ex iudea quos da.
& multos ex gentibus redem
pturus erat. pro gen gentiū
& principes iudeorū. praedica
tionis eius tōpora designant.
quia aut gentilitas colligenda
erat. & iudea proculpa pfidie
dispgenda. Ipsaq. descriptio
terrori principatus ostendit.
quō & in romana repuplica
unus profusso describitur. &
in iudeo regno pq quasta pasta
plurimi principant. Uoce et
enī nri redeptoris dicit. Omne
regnū in seipsū diuisū. desola
bitur. Liquet ergo qual ad finē
regni iudea uenerat. quae
tot regib. diuisa sub iacebat.

Cunctis legentib. liquet. qa
ioh baptismū penitentie non
solū predicauit. uerū etiam
quibus dā dedit. Sed tamen baptis
mū in remissionē peccatorum
dare pq non potuit. Remissionē
enī peccatorū. in solo nobis
baptismo xpi tribuit. Uox qd
in de sesto. Ioh uoce a prophe
ta uocatus. ē. quia uerbū probat.
Parate uia. omnis q fidē recta &
bona opera predicat. xpo uiam
parat. Omnis uallis. qa hoc loco
uallis nomine. nisi humiles.
quid montis et colliū. nisi sup bi
homines designant. Inque to
omnis q exaltat humiliabitur.

Dicat recte. Omnis uallis. quia
humiles donū accipiunt. qa se
cordas sup bientiū repellunt.
Et uidebit omnis caro. id est
omnis caro. omnis homo. sed di.
ypm. Qeni minauip. Uentura
enī ira est. anī adusio ultionis
extrema. quā tunc fugere pec
catores qui alōt. qnē ad lamenta
penitentie pī recurrit.

Facite ergo fructū dignos
Aliud nāq. ē fructū facere. aliud dignū penitentie facere. Facere fructū. Uniuscuiusq.
conscientia conuenitur. ut tanto maiora queat bonorum operū lucra pp penitentia.
quanto grauiora sibi intulit damna per culpam.

Facite ergo fructus dignos penitentie. &
nec cepertis dicere. patrē habemus abraha.
Dico enī uobis. quia potest ds de lapidibus
istis. suscitare filios abrahe. Iam enim.
securis ad radicē arborū posita. ē. Omnis
ergo arbor non faciens fructum bonum.
excidetur. et in ignem mittetur.

Et interrogabant eū turbe dicentes. Quid
ergo faciemus. Respondens autē. dicebat
illis. qui habet duas tunicas. det pī habenti
Et qui habet aescas. similiter faciat. Uenerū
autē et publicani ut baptizarent. & dixerū
ad illū. Magister. quid faciemus. At ille
dixit ad eos. Nihil amplius. quā qd consti
tutū uobis faciatis. Interrogabant autē
eū. & milites dicentes. Quid faciem et nos.
Et ait illis. Neminē concutiatis. neq. calū
niam faciatis. et contenti estote stipendiis
uris. Existimante autem populo. et cogi
tantib. omnib. in cordibus suis de iohanne.
Ne forte ipse esset xps. Respondit
Iohannes. dicens omnibus.

Ego quidem. aqua baptizo uos. Uenit autē
fortior me. cuius pī sum dignus soluere
corrigiam calciamentorum eius. Ipse
uos baptizabit in spū sco. et igni.

Cuius uentilabrū in manu eius. & purga
bit aream suā et congregabit triticum
in horreū suū. paleas autē. comburet
igni inextinguibili. Multa quidem
et alia exhortans. euangelizabat populo.

Herodes autē tetrarcha. cū corriperetur

abillo · de herodiade uxore fratris sui ·
& de omnib · malis quae fecit herodes ·
adiecit et hoc super omnia · et inclu
sit iohannem in carcerem ;
Factum est autem cum baptizaretur
omnis populus · Et iesu baptizato et
orante · Apertum est celum · et descen
dit spiritus sanctus corporali specie sicut columba
in ipsum · et uox de celo facta est ·
Tu es filius meus dilectus · In te complacuit mihi ·
ipse iesus erat incipiens quasi annorum
triginta · ut putabatur filius ioseph ·
Qui fuit heli ·
qui fuit matthan ·
qui fuit leui ·
qui fuit melchi ·
qui fuit ianne ·
qui fuit ioseph ·
qui fuit matthathie ·
qui fuit amos ·
qui fuit naum ·
qui fuit hesli ·
qui fuit naggę ·
qui fuit maath ·
qui fuit matthathie ·
qui fuit semei ·
qui fuit ioseph ·
qui fuit iuda ·
qui fuit iohannan ·
qui fuit resan ·
qui fuit zorobabel ·
qui fuit salathiel ·

Per oliua · opus misericordie · per ulmum sustentationem uitae · per buxum · ut intelligant pariter · quia cum intrascam octam diuersi hominum mores · diuersi sunt ordines · necesse est eos simul discant simul · dum in ea spiralesuri · diuersae qualitatis · aetatis · & ordinis · Ad imitandum simul uidentur ·

quia uero in illa die retributionis examinis parentes boni · mali filius pro eis possint testari · per propheta qui dicit · Noe · daniel · & iob si fuerint in medio eius · uiuo ego dicit dominus · quia filium & filiam liberabunt · sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas · Et rursum · quia boni filii nihil malis parentibus prosunt · sed ad reatum potius malorum parentum proficiat bonitas filiorum · Ipsa per ueritas sua doset eos dicit · Si ego in medio eius · uiuo · futurorum · Omnis enim Arbor huius mundi · uniuersum genus humanum · Securis ad est · scilicet redemptorem · qui uolit ex manu brioniae ex humanitate · de ferro incidit ex diuinitate · quae ad radicem arbis posita · quia et si patientia expectat · uidet tamen quid facturus est · Bene quasi securim iuxta ramos posita · sed ad radicem dicit · quia simul et ramos prae omnes tollit · non ut ramus erat · unde prauae eorum soboles crescat · quid faciem · R · qui habet · Ad fructum dignum poenitentiae primo · ut non solum exterior aqua · & minus necessaria · sed ipsa uel de necessariis diuidere cum proximis de bonis · sed licet uel esca quae carnalis uitae uitam · uel tunicam quae uestimur · Id circo enim de duabus tunicis dicit praecepit diuidendis · quia hoc donum dicit potuit · In hoc autem secundum · quantum miscetur aperta uale ant · cum ad fructum dignos poenitentiae ipsa per eorum proprium · hinc etiam per semetipsam ueritas dicit · Date elemosinam · Date · & dabitur uobis · Igne ardente extraque condudo olem in cordo pauperis · & hoc probabit · In eugto quae prophetam · mercedem iusti accipiet · Aliud est merces de iusto · aliud merces iusti ad iusto · Dabo in solitudine cedrum et spinam · mistum & lignum olui · Pana inde est tu abiecto · ulmum et buxum simul · ut uideant & sciant · et recogitent · & intelligant pariter · Ad hoc enim cedrus in ecclesia ponitur · cedrus boni odoris · per spinam compunctionem · per mistum temperamentum consolationis ·

¶ A diob. iohannis bapt. quia qui peccatorib. penitentiam indixit. quid aliud quam regnum celorum pati uiolentiam docuit. Recogitemus ergo fratres karissimi mala que fecimus et nosmetipsos assiduis lamentis atteramus. Hereditatem iustorum quam pertenuimus per uitam rapiamus per penitentiam. Uult a nobis omnipotens talem uiolentiam perpeti. Nam regnum celorum rapi uult nostris fletibus. quod nostris meritis non debet.

¶ Abspei ergo cestitudine nulla nos malorum nostrorum qualitas. nulla quantitas frangat. Prestat magnam fiduciam uenie. latro ille uenerabilis. quia inde uenerabilis unde latro. Nam latro ex crudelitate. uenerabilis ex confessione. Cogitate ergo cogitate. quam sint incomprehensibilia in omnipotenti domino misericordie uiscera. In cruce meruit audire. Hodie mecum eris. Quid est hoc. quis tantam bonitatem dei dicere. quis estimare sufficiat. De ipsa poena criminis. peruenit ad premia uirtutis. Id circo autem omnipotens dominus electos suos in quibus dam lapsibus cadere permisit. ut aliis in culpa iacentibus. si toto ad eum corde consurgant. spem uenie redderet. Et eis per lamenta penitentie uiam pietatis aperiret.

¶ Exerceamus ergo nosmetipsos in lamentis. extinguamus fletib. et dignis paenitentie fluctib. culpas quas fecimus. ad indulgentiam nobis tempora indulta non pereant. Quia qui multos a suis iniquitatibus iam sanatos aspicimus. quid aliud quam superne misericordie pignus tenemus. Ipso adiuuante qui cum patre et spiritu sancto

Deponitentia

qui fuit neri.
qui fuit melchi.
qui fuit addi.
qui fuit cosan.
qui fuit helmadad.
qui fuit her.
qui fuit iesu.
qui fuit heliezer.
qui fuit iorim.
qui fuit matthat.
qui fuit leui.
qui fuit symeon.
qui fuit iuda.
qui fuit ioseph.
qui fuit iona.
qui fuit helchim.
qui fuit melea
qui fuit menna.
qui fuit mathatha
qui fuit nathan.
qui fuit dauid.
qui fuit iesse.
qui fuit obed.
qui fuit booz.
qui fuit salmon.
qui fuit naason.
qui fuit aminadab.
qui fuit aram.
qui fuit esrom.
qui fuit phares.
qui fuit iude.
qui fuit iacob.

qui fuit isaac.
qui fuit abrahã
qui fuit zarę.
qui fuit nachor
qui fuit seruch.
qui fuit ragau.
qui fuit phalech.
qui fuit heber
qui fuit salę.
qui fuit cainân.
q̄ f̄ arphaxath.
qui fuit sem.
qui fuit noe.
qui fuit lamech.
qui fuit matusale.
qui fuit enoch.
qui fuit iareth.
q̄ f̄ malalehel.
qui fuit cainan.
qui fuit enos.
qui fuit seth.
qui fuit adam.
qui fuit dī.

IHS AUTEM PLENUS SPU SCTO
regressus est a iordane. et agebatur in
spu in desesto. diebus quadraginta.
et temptabatur a diabolo.

Lxv
ii
m xv
m vi

Lxvi
v
m xvi

Et nihil manducauit in dieb. illis. Et con
sumatis illis. esuriit. Dixit autem illi diabolus.
Si filius dei es. dic lapidi huic. ut panis fiat.
Et respondit ad illum IHS. Scriptum est. quia non
in solo pane uiuit homo. sed in omni uerbo
dei. Et duxit illum diabolus. et ostendit illi omnia
regna orbis terre. In momento temporis. &
ait illi. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam
et gloriam illorum. quia mihi tradita sunt.
& cui uolo. do illa. Tu ergo si adoraueris
coram me. erunt tua omnia. Et respondens
IHS. dixit illi. Scriptum est. dnm dm tuum ad
orabis. et illi soli seruies. Et duxit illum in
hierusalem. et statuit eum supra pinnam
templi. & dixit illi. Si filius dei es. mitte
te hinc deorsum. Scriptum est enim. quod
angelis suis mandabit de te. ut conser
uent te. & quia in manib. tollent te.
Ne foste offendas ad lapidem pedem tuum.
Et respondens IHS. ait illi. dictum est. Non
temptabis dnm dm tuum. Et consumata
omni temptatione. diabolus recessit
ab illo. usque ad tempus.

Lxvii
m xxiii
m xxviii
lxlvi

Et regressus est in uirtute spus in galileam.
& fama exiit per uniuersam regionem
de illo. Et ipse docebat in synagogis eorum.
et magnificabatur ab omnibus.

Lxviii
Solus

Et uenit nazareth ubi erat nutritus. &

Regressus est IHS in uirtute spus
orig Bene quidem IHS xps stans legit.
sed libro reddito resedit. Stare
enim operantis. sedere quiescentis
uel iudicantis est. quia dns IHS
xps ut uiam nobis scientie pate
faceret. ad tempus in carne
dignatus est operari. de
h Synagoga grece. synagoga
latine dicitur congregatio.
Et ecclia conuocatio interpretatur. Unde dns ad annam. Ego inquit semper docui in synagoga iudeo
Intrauit IHS die sabbati in synagogam. ut ritum legis mosaice cumulo gratie euangelistis implere

dicium humillimo dispensationis est. quia dñs in hominos ministrare ministrari ue

R Pulchre librum prophete clausum accepit. sed revolutu legit. quia mysterium incar

Intrauit secdm consuetudinem suam die sabbati
in synagogam, & surrexit legere. Et tradi-
tum est illi liber prophete Isaiae, Et ut revoluit
librum. Inuenit locum ubi scriptum erat, Spi
dni super me. propter quod unxit me. euan
gelizare pauperib. misit me, Sanare
contritos corde. predicare captiuis remis
sionem. & cecis visum, dimittere confractos
in remissionem. pdicare annum dni acceptum.
& die retributionis, Et cum plicuisset librum
reddidit ministro. & sedit, Et omnium in
synagoga oculi erant intendentes in eum,
Coepit autem dicere ad illos, Quia hodie
impleta est hec scriptura. in auribus uestris,
Et omnes testimonium illi dabant. & mirabantur
in uerbis gratie. que procedebant de ore ipsius,
& dicebant, Nonne hic est filius ioseph.
Et ait illis, Utique dicetis mihi hanc similitu
dinem, Medice. cura teipsum, Quanta audiuim
facta in capharnaum. face hic in patria tua, Ait au
Amen dico uobis. quia nemo propheta
Acceptus est in patria sua,
In ueritate dico uobis, multe uidue erant
in dieb. helie in israel. quando clausum est celum
annis tribus & mensib. sex. cum facta esset
fames magna in omni terra. & ad nullam
illarum missus est helias. nisi in sarepta sy
donie. ad mulierem uiduam, Et multi lepsi
erant in israel sub heliseo propheta. & nemo
eorum mundatus est. nisi naman syrus, Et
repleti sunt omnes in synagoga ira. hec
audientes, Et surrexerunt et eiecerunt

natione missus uoce prophetarum
prescriptum. et prius suscepit
exhibendum mortalibus aperuit. spi
N on quod dns dñs habeat dni sup
dnm dm. sed qd iuxta dispensa
tionem carnis assumpte dicat
ea quae humilia sunt. xpc
Ideo dns semissum atq. missus
unctum dicit. ad medendum
confractis siue contritis corde.
Iuxta psl. qui sanat contritos
tritos. Sacrificium deo spiritus
R Ineo itaq. impleta scriptura
est scriptura. quia magna facie
bat. & maior dns euangelizabat.
Qd igit maius querimus testimonium
quam qd soius xpc fuisse q locutus est.
in propheticis ppriis uocis signauit.
Synagoga greco. latino dicit
congregatio. Uerum differt
qd prius utroq. uocabulo.
Noui autem tantum ecclesia
nunc uocatur. stans dñs legit
L Stans dns legit. stare enim opo
rantis. sed oro quie est contrist
iudicantis. est quia dns in hac expo
uitum nobis scientiae quae de
se scripta erat patefacere et
ad tempus in carne dignatus est
operari. de mirifico: mill
Mirifice nobis ex omnium
est ponens. utuerbi quisquis
pdicator. eius desit factor.
surgat. legat. et resideat.
hoc est operet. predicet.
& sic premia aeterna expectet
Et qd librum ipse revolutum legit.
ministro autem plicatum tradidit.
quia missus a patre spu ueritatis
Testimonium illi dabant. ad te
standum illum uerum dixerat
eum esse deum et cecinerat pphetae
Uere spiritu gratia punctum
uero se pauperes. ceci. captiuos. atq. confractos. illius
super omnia indigeremus
misericordia et auxilio.

Et omnes testimonium illi dabant.

Nonne hic est filius ioseph. Quia tamen uti liberi ioseph aut se mariae iuxta heretico putandi. sed
eius iuxta morem sacre scripture cognati ipsorum sunt intellegendi. Faber est uerus. quia
a ipsum facta sunt. quia etiam in domo magna huius mundi diuersi generis uasa fabricat.
mo uasa ire. spi signo molliendo. in misericordiae uasa commutat

Medicus est xpi. quia omnia ipsum restaurata sunt in celo & in terra. Et sicut dos ipso restaur
Non habent opus sani medico. sed qui male habent. MAX Per fabrum oni xpm creatus es
ut ossa. p medicum xpm. miseri
corditer recreatus es. ut post
uulnera sanus esses.
R Nonnq hoc qd diuina uis
fastidiosis suo cibus beneficia sub
traho. prophetarum gesta ad usat.
U Uidua illa hoc meruit ob fidei
gratiam. Noman quia deuote
quesiit. a proph curari p meruit.
Sic et uos p alia quam inuidie
p fidieq causa supno munere
priuabit a iudeis.
Io Allegorice. quia uis in patria
sua receptus p ipsi inuidia p fidia
sup biam notasse inuenit iudeorum.
M Nom capharnau.
qd ager consolationis interpret.
gentiu illu predicasse salutem
intellegitur. ubi maiora cotidie
signa p apostolos et eorum successores
facit. p nontam corporum quam
animarum sanatione.
R Uidua illa. gentiu designat ecclam
Sydonia qppe. uenatio inutilis.
Sarepta incendiu uel angustias
panis interpretatur. quia ubi
abundauit peccatum. super
abundauit gratia. N. farina
I. Farina oleuq. oleum q. benedicit.
In ecclia o re prophetico benedicit.
Id est fructus et hilaritas caritatis.
siue gratia dominici corporis.
& chrismatis unctio. In defectuo
uerbi celestis munere fecundat.
Te Mistice p solum ligni nomine.
sed etiam numero lignorum signu
crucis exprimens. quo nobis est
panis uite preparatus. +
R Hoc triuphum sce crucis exponens
apls scum ait. In nom crucis omne genu flect
hoc est enim quod eiusdem sce cru
cis cacumina celo tendunt. Ima
petunt inferos. cornuata tregum
B O peior Ut precipitarent eum
magistro. discipulorum heredites.
Diabolus uerbo dnm tempt.
iudei facto. Ut inps. Retribuebat
m mala pro bonis. Nec du eniuo
nerat hora passionis. que p libet
sabbato. sed in parasceue pasche
uentura extiterat. Et descendit in capt.
Uidere dementiam dni saluatoris. nec propt illa omnia iudeam deserit. quin etiam mon
Iniuria. memor tamen proprie clementie. p nunc docendo. p nunc liberando. p nunc sanando
Infidi plebis corda demulcet.

illu extra ciuitate. & duxer illu usq ad
supcilium montis. supra quem ciuitas illoru
erat aedificata ut precipitarent eu. Ipse
autem transiens. per medium illoru ibat
Et descendit in capharnau ciuitatem LXXII & VII M XII
galileg. ibiq docebat illos sabbatis.
Et stupebant in doctrina eius. quia LXXXII M LXI
potestate erat sermo ipsius.
Et In sinagoga erat homo habens demoniu LXXXIII M LXII
immundu. & ex clamauit uoce magna dicens
Sine. quid nobis et tibi iesu nazareno.
Uenisti p dere nos. Scio te quis sis sce di
Et increpauit illu ihs. dicens. Obmutesce.
et exi ab illo. Et cu proiecisset illu demo
nium in mediu. exiit ab illo. nihilq eum
nocuit. Et factus est pauor in omnib. et
colloquebant ad inuicem dicentes. Quod est
hoc uerbu. quia in potestate et uirtute
imperat immundis spiritibus. et exe
unt. Et diuulgabatur fama de illo.
In omnem locum regionis. LXXXVI M LXVII M XV
Surgens autem ihs de sinagoga. Intrauit in
domu simonis. Socrus autem simonis tenebat
magnis febribus. et rogauerunt eu pro ea
Et stans sup illam imperauit febri. et dimi
sit illa. Et continuo surgens. ministrabat
illis. Cu sol autem occidisset. omnes q habebat
infirmos uariis languoribus. ducebat
illos ad eum. At ille singulis manus LXXXVII M LXXVIII
imponens. curabat eos.
Exiebant autem demonia a multis. clamen
tia et dicentia. quia tu es filius di. Et

gulariter dñs ac principalitor solus ex potestate bona locutus est quia ex infirmitate
lamyla cōmisit. Ex diuinitatis quippe potentia habuit id quod nos p humanitatis sug

III Increpans permittebat ea loqui quia
scibant ipsum esse xpm;

Facta autem die egressus ibat in desertum
locum, Et turbe requirebant eum et uenerunt
usq. ad ipsum. Et detinebant illum ne discederet ab eis, Quibus ille ait, Quia et alis
ciuitatibus oportet me euangelizare
IIII regnum dei. quia ideo missus sum. Et
erat predicans in synagogis galilee;

Factum est autem cum turbe irruerent in eum ut
audirent uerbum dei. Et ipse stabat secus
stagnum gennesareth. Et uidit duas naues
stantes secus stagnum, piscatores autem descen
derant et lauabant retia. Ascendens autem
in unam naum quae erat simonis. ro
gauit eum a terra reducere pusillum, Et
sedens docebat de naucula turbas;

Vt cessauit autem loqui dixit ad simonem duc
in altum. Et laxate retia uram in capturam.
Et respondens simon dixit illi, Preceptor
per totam noctem laborantes nihil cepimus.
In uerbo autem tuo laxabo retia. Et cum hoc
fecissent conclauserunt piscium multi
tudinem copiosam; Rumpebatur autem
rete eorum, Et annuerunt socis qui erant in
alia nau ut uenirent et adiuuarent
eos, Et uenerunt et impleuerunt
ambas nauiculas ita ut mergerentur,

Quod cum uideret simon petrus procidit
ad genua iesu dicens, Exi a me quia
homo peccator sum dne, Stupor enim
circumdederat eum et omnes qui cum illo erant

Innocentia ministrauit
Ipsum uis xpi auctorimple
torq. logis. uel mutando uel
augendo quominus uidebant.
libere agendo subseruit. Erat.
Expellere enim hom. dom. hab.
demonia. et homines sci possunt.
sed in uerbo dei. Ipsum autem displiu.
propria potestate uisuros in
tellego posse operari.
Non uoluntatis ista demonum. et
confessio. sed necessitatis.
Presentia enim saluatoris. territa
sunt demonum. uirtus saluat
diuina p missione liberandus.
a demon homo proicit in medium.
ut uirtus per facta saluatoris.
plures ad fidem iam q. salutis
inuitet. qd dicit nihil q. cum nocuit
id est non eum dobilitauit.
Factum est autem cum turbe irruerent
stagnum gennesareth. idem
dicunt esse quod mare galilee uel mare tyberiadis.
Cennasar. quasi generans
sibi auram dicitur. stagnum
quia ergo stagnum siue mare.
qd hebraice omnis congregatio aquarum siue dulcis siue
salsa sit. mare nunc uocant
qua et lacus autem est. et
ad potandum habilis. interfluentes ordine. ex L stadiis
in longitudine. et XL exten
dit in longitudine. presentem
statim designat. Dns sec mare
stat. postquam surrexit a mortuis.
In ea qua passus est carne. sta
bilitate perpetue quietis adeptus
Turbarum ad eum conuentus. gen
tium in fide concurrentium pus
est. De eq. ysaias. Tributum pop
multi ad eum. Duo naues.
Duo naues. circumcisionem et
populum figurant. quia p
utrosque populos nouum dns qui et
Piscatores autem. Piscatores
doctores ecce. qui nos rete fidei
comprehendunt. Retia enim
quasi et retinentia uocata
Sed retia modo laxantur ipsi
habile doctrine. sed nunc
Ascendens autem. Naus simonis.
quia multitudinis credentium

B duc in altū. significat tēperatē pdicare turbis. t prius in proximis regionib. quē pdic
B uol ad remotas gentes quibus postea praedicatū est pertineat. Et ait ad eū. Precipe

ut ps. Nisi dns edificauerit domū.
diuinum enim solus gratia dedit
est. ut audiatur praedicator.
Rupebat. quia nunc cū electis &
reprobi nectas. Et ait uersoc
Alia nauis. octaes gentium.
harū impletio nauiū. usq. in fine
sēcli crescit. Exiamo. obstupefact.
dixit petrus. Nolī confortat eum.
& exponit qd capturā piscū sig.
Et subductis. potest significare
finem temporis. quo ab huius mdi
sala qui xpo inheserint. penitus
recessuri sunt.

Nota quod nunc ad nō primum
uocatos aptos pdicit. sed tantū
petro predicit quod esset homi
nes capturus in sinuat. Quod
non ita dictū est. quasi ī piscos
nunquam esset capturus. Nā
et post resurrectionem dni
legim aptos esse piscatos.
Unde datur intelligi eos ad captu
rā piscium ex more remeasse.
ut postea fierent qd math & marc
narrant. quando eos binos uocau

B Tunc ni pī subductis ad terā nauib.
tanquā curare deuendi. sed ita
eū secuti sunt. tanquam
uocantem ac iubentem ut
sequerentur.

Ecce uir plenus lepra

Sicut lepra sus adam et omnem genus
humanū signat. pl. Mihi aūt adherere
dō bonū est. ut custodiat similitudinē
& imaginē dei ad quā factus est.

Io Homo positus sub precepto dei
pcepto. in paradiso audiū ad nōdā.
pomi uetangere arborem. arbor bona
prorsus bona. ē arbor. quia ex ingē
di obedientē uolo eō. nō ē obedientia
Bona est. sed obedientia melior ē
Nūqd illa arbor mala erat. ut
moriaris. Inobedientia
sed inobedientia est subiecit mortis.
qua prohibita est tangi. Ideo illa
arbor appellata ē. scientia dino
scendi bonum et malū. Sola ibi
inobedientia nuntiat poenā. Unde quod p obedientia faciem dei quasi amici aspexit. et
uisitationē audiuit. cuius uocem postea quasi inimici timuit p inobedientiam

In capturā piscū quā ceperant. Simili
ter autē iacobum et iohannem filios zebe
dei. qui erant socii sīmonis.
Et ait ad sīmonē hīs. Nolī timere. ex hoc
iam homines eris capiens. Et subductis
ad terram naubus. relictis omnib.
secuti sunt illum.
Et factū ē. cum esset in una ciuitatum.
et ecce uir plenus lepra. Et uidens hīm.
& procidens in faciē. rogauit eū dicens.
Dne si uis. potes me mundare. Et extendes
manū. tetigit illū. dicens. Uolo. mundare
Et confestim. lepra discessit ab illo. Et
ipse precepit illi. ut nemini diceret. Sed
uade. ostende te sacerdoti. & offer pro
emundatione tua. sicut pcepit moyses.
In testimonium illis.
Perambulabat autē magis sermo de illo.
& conueniebant turbe multe ut audirent.
et curarentur ab infirmitatibus suis.
Ipse autem secedebat in deserta. & orabat
Et factū est in una dierū
et ipse sedebat docens. Et erant phariseī
sedentes & legis doctores. qui ueneran
ex omni castello galileae. et iudeae.
et hierusalem. et uirtus erat dni
ad sanandum eos.
Et ecce uiri portantes in lecto hominem.
qui erat paralyticus. & quaerebant eum
inferre. & ponere ante eum. Et nō inue
nientes qua parte illū inferrent prae
turba. ascenderūt super tectū. & per tegulas

ratio paralytici huius. anime post diuturnam illecobrgarnis in ostiam. ad xpm suspi
ratis indicat saluationem. que primo omniū ministeris q eam subleuero & xpo afforaq.

summiserunt illū cum lecto in medium.
ante eum. Quorū fidem cum uidit. dix. homo
remittunt tibi peccata tua. Et coeperunt
cogitare scribe & pharisei. dicentes. Quis
est hic qui loquit blasphemias. quis potest
dimittere peccata nisi solus. Et cognouit
aut ihs cogitationes eorū. respondens
dix ad illos. Quid cogitatis in cordib. uris.
Quid. ē. facilius dicere. dimittunt tibi pec
cata. an dicere. Surge et ambula. Ut autē
sciatis. quia filius hominis potestatem
habet in terra dimittere peccata. Ait para
lytico. Tibi dico. surge tolle lectū tuū. &
uade in domū tuā. Et confestim surgens coram
illis. tulit in quo iacebat. & abiit in domū
suā magnificans dm. Et stupor appre
hendit omes. & magnificabant dm. Et
repleti sunt timore. dicentes. Quia
uidimus mirabilia. hodie.
Et post hec exit. & uidit publicanum
nomine leui. sedentem ad theloneum.
et ait illi. Sequere me. Et relictis om
nibus. surgens secutus est eum.
Et fecit conuiuiū magnū leui in domo sua.
& erat turba multa publicanorū. & aliorū.
qui cū illis erant discubentes. Et murmu
rabant pharisei & scribe eorū. dicentes
ad discipulos eius. Quare cū publicanis &
peccatoribus manducatis et bibitis.
Et respondens ihs. dixit ad illos. Non
qui sani sunt medico. sed q̄ male habent.
Non ueni uocare iustos. sed peccatores

id est bonis doctoribus qui spem
sanationis. opemq. in tot cessi
onis suggerant indicet

Etum portantes hominem.
R quia quatuor uiri portabat.
quia quatuor euangelistis ud
quatuor uiri turb. sanantur.
I id est sobrietate. II sapientia.
III iustitia. IIII atque uirtute
quas p̄ nulli uorsis nominibus.
Prudentiam. Fortitudinem.
Temperantiā. Iustitiam que
appellant. quia uidimus mirabilia
uerū dō testimonium reddunt.
scilicet personam xpi negando fallunt
Errant itaq. uidei. qui cū trinitatem &
xpm esse & peccata posse dimitte
re euangelici uorbis deuicti
negare p̄ audeant. nihilominus
tamen dm negare non timent.
Eadem ergo inquit maiestate
& potentia qua cogitationes
uras intuior. possū et hominib.
delicta dimittere. Ex uobis ip
se colligite. quid paralyticus con
sequatur. Correptio di
Corripit enim dominus. omnes
homines. ut conuertantur.
Et cupit nolentibus subuenire
desideratq. miseros peccatores
qui si peccauerint dignos fructus
exhibeat penitentie. penitentia
Iu uirtus enim dī in reos uindicat.
si dī indulgentiā miseranti
contemnat. Amateni corrigi
peccatores. qui inuitā p̄ on in
mostrum a principio constituit
homines. Ipse enim sibi in fest
inuentū. q medentis dni con
tempsit consilium. Et penit
P Reuertimini inquit ad me. et
ego reuertar ad uos. penit
Nolo mortem peccatoris.
Non uult dns in quem quam
dominari nostrum. p̄ uult
dns in poenā deduci hominē
quem in uita constituit

Sponsus xpc. sponsa ecclia est. De hoc seo spiali q. conubio. aptisunt creati. Undomare
ouigta. filios eos appellat nuptiarū. pontantū sponsi sed etiā sponse uoleris intelligi
quia per lauacri regenerationē. in pgenitentia Ait illi. dixerad eū. Quare
Prius diuine generationis as discipuli Iohannis ieunant et frequenter
sumpti sunt. Nūqd possfilii & obsecrationes faciunt. similit et pha
Eligant in mia aut eos dem ipsos risęorū. Tua autē edunt & bibunt.
q loquebant fuisse faciuros ut quib. ipse ait. Nūquid potestis filios
lugentes ieunare nec filius sponsi sponsi. Du cū illis est sponsus facere
qm ipsi cont in m xpm. Id est ueri ieunare. Uenient autē dies cū ablatus
sponsū occisum. quādiu cū illis fuerit ab illis sponsus. tunc ieunabūt
Juxta leges aut trepologię sciendum. quod quādiu sponsus nobscū in illis diebus. Dicebat aut & similitu
est & in letitia sumus. nec ieunare dinem ad illos. Quia nemo cōmissurā
possumus nec lugere. Cum aut illū propter peccata a nob recesserit. aueſtimento nouo immittit in uesti
& auolauerit. tunc indicendū mentū uetus. Alioquin. & nouū rupt.
ieunium. tunc recipiendus est & ueteri p̄ conuenit cōmissura a nouo.
luctus. tunc p̄ petuisse seuerior. Et nemo mittit uinū nouū. In utres
Respondit carnales quos q. etnec uetere. Alioquin. rumpet uinū nouum
dū passionis resurrectionisq. fide utres. & ipsum effundet. & utres peri
solidatos. p̄ posse sequiora ieunia bunt. Sed uinū nouū in utres nouos
& continentię sustinere p̄cepta. mittendum est. & utraq. conseruabit.
Generale ieunium. ieunium genit Et nemo bibens uetus. statim uult nouū.
esse debere docet. p̄ a concupiscentia ciborum tantū. sed ab omni Dicit enim. Uetus melius est
letitia temporaliū delectationū. Cuius quasi pannū id est pastem Factum. Ex aut in sabbato secdo primo.
aliquam quę ad cibos pertinet. cum transiret p̄ sata. uellebant disci
Dicit p̄ ę posterę hominibus ad pituli eius spicas & manducabant. confri
huc ueteri consuetudini dedit cantes manibus. Quidā aut pharisęorū
imperij. Uetera legis mand dicebant illis. Quid facitis. qd non licet
Ipsos ad huc discipulos tanquam in sabbatis. Et respondens ihs ad eos.
uetera uestimenta. Nouus pannus. dixit. Nec hoc legistis quod fecit dauid.
id est aliqua pasticula doctrinę cum esuiret ipse & qui cū ipso erant.
quę ad nouę uite temperantiam Quomodo intrauit in domū di et
pertinet. et consessio uidet fieri. panes propositionis sumpsit et man
& ipsi uetustati p̄ conuenit. ducauit & dedit his qui cum ipso erant.
Dicit psalm. Ex in sabbato secdo quos non licebat manducare nisi tantū
Uacate et uidete. qm suauis est dns. sacerdotibus. Et ait illis. Dominus
Uollunt apti spicas. cum testimo sabbati filius hominis. Ex
nia scripturarū sacrarum ad quę legentes pueniunt. meditando
assumunt. & tam diu scrutationę sedula discutiunt. donec in eis
medullā dilectionis quę latere uidebatur in uoluptate extrahant.
Potest et ita. In sabbato secdo
in sabbato secdo primo dictum
intelligi. ut unum idemq. noui
testamenti sabbatū & secdm et pri
mum sit. Secdm quia post legale
sabbatum a nobis obseruatur. primum quia ante decreta legis. a iustis obseruabatur.
Nota quod primi apti saluatoris litteram sabbati destruunt aduersum hebionitas.
qui cum ceteros aptos recipiant. paulum aptm quasi transgressorem legis repudiant

alis hoc causa erit quales hodie in legitimis ieuniis. ubi siquis egor de egris q̃ ieunant.
pro pter infirmitatem ieuniam corruperit. pullaratione reuocetur

sacerdotibus. Et dicebat illis. Quia
dn̄ est filius hominis. etiam sabbati;
actū. e. autē et in alia sabbato. ut intra
ret in sinagogā & doceret. & erat ibi homo
& manus eius dextera erat arida; Obser
uabant autē scribe et pharisei. si in sabbato
curaret. ut inuenirent unde accusarent
illū; Ipse uero sciebat cogitationes eorū.
& ait homini q̃ habebat manū aridā;
Surge. & stan in medio; Et surgens. stetit
Ait autē ad illos. si. Interrogo uos. si licet
sabbatis bene facere. an male. animam
saluā facere. an perdere. Et circūspectis
omnibus. dixit homini. Extende manum
tuā. Et extendit. & restituta. e. manus
eius; Ipsi autem impleti sunt insipi
entia. et colloquebantur ad inuicem.
quid nam facerent ihu
Factum est autem in illis diebus. exiit
in montem solus orare. et erat per
noctans. In oratione dei;
Et cū dies factus esset. uocauit discipulos suos.
& elegit xii ex ipsis. quos & apostolos nomi
nauit; Simone quē cognominauit
petrū. & andreā frēm eius. Iacobū et
iohannē. philippū & bartholomeum.
matheū & thomā. Iacobum alphei et
simonē qui uocat zelotes. Iudā iacobi.
et iudam scarioth qui fuit proditor;
Et descendens cū illis. Stetit in loco capes
tri. & turba discipulorū eius; Et multi
tudo copiosa plebis. ab omni iudaea.

R Misericordiam uolo. melius est de fa
mis periculo hominos liberare.
quādo offerre sacrificium

de uera elemosina
h Iohēs in sco euglio inqit. qui habet
duas tunicas det non habenti.
Frustra enim manus ad dm pro
peccatis rogaturus expandit.
qui p̃ has aduiduā & pauperē
rogantem. beneficium laturus
extiterit. Nō ds. auctor malī
u Non quod ds summe bonus. auctor
mali nobis aut p̃ditionis esse
possit. sed quod eius p̃ saluare
scripture sacre consuetudine
p̃dere dicatur. In dn̄ corpt
h Sicut legit. Indurauit dn̄s corpt
Non quod mollescere induraueritur.
sed q̃ meritis precedentibus ob
duratū misericorditer emollire no
luerit. de temptatione
Ne nos inducas in temptationē.
cum dicimus. manifeste intellegimus
eius inducere in temptationem.
p̃ hoc aliud quā p̃ lib a malo. xii
iusq. animam perdere esse. cleg
ad tentationem p̃ non saluare. In monte
R In monte duodecim discipulos elegit
ex pluribus. quod eos apostolos nominauit
quod m̃ praetermisit. tunc q̃ illū
habuisse sermonem q̃ m̃ intermisit.
& lucrauit. hoc est in monte.
Ad eundem eū descendisse. p̃ mer
do catalogo xii apostolorū di gratia
h Catalogus autē apostolorū ideo in euglio
ponit. ut extraho s q̃ pseudo apti
sum futuri excludantur. & ut
significet q̃ nomina illorū simul
& eorū q̃ in illorū doctrina traduntur
& fidem sequuntur. In libro uite
scripta continentur. di gratie
Ag Non enim illorum electionis
ac studii fuit. sed diuine ligna
tionis et gratie ut in apostolatū
uocarentur.

et hierusalem. & maritima et tyri. et
sydonis. qui venerant ut audirent eum. &
sanarent a languoribus suis. Et qui vexa
bant a spiritib. immundis. curabant.
Lxlvi v m xxvi Et omnis turba querebat eum tangere. quia
vistus de illo exiebat. et sanabat omnes.
Lxlvii v m xxviii Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos. dicebat
Beati pauperes. quia vrm est regnum dei.
Lxlviii v m xxviii Beati qui nunc esuritis. quia saturabimini.
Beati qui nunc fletis. quia ridebitis.
Lxlviiii v m xxx Beati eritis cum vos oderint homines. & cum
separauerint vos & exprobrauerint. et
eiecerint nomen vrm tanquam malum
propter filium hominis. Gaudete in illa
die et exultate. ecce enim merces vra
multa in celo. Secdm hec eni. faciebant
prophetis patres eorum. Ll sol
Verum tamen uae vobis diuitibus. quia
habetis consolationem vram. Uae vobis qui
saturati estis. quia esurietis. Ue vob qui
ridetis nunc. quia lugebitis et flebitis. Lli sol
Vae cum bene dixerint vobis omes homines.
secdm hec faciebant pseudo prophetis
patres eorum. Lliii v m xl
Sed vobis dico qui auditis. diligite inimicos
vros. benefacite his. qui vos oderunt.
Benedicite maledicentibus vobis. orate
pro calumniantibus vos. Lliii v m xxxviii
Et qui te percutit in maxillam. prebe et alteram.
Et abeo qui aufert tibi vestimentum. & iam
tunicam noli prohibere. Omni autem petenti
te tribue. & qui aufert que tua sunt. ne repetas.

b Luctus hic de luctu bonorum non mostuorum ponitur. communi lege naturae. sed peccatis et vitiis neglegentiisq. mostuorum. speciebus

De quattuor lacrimarum

m Quattuor species lacrimarum natura
I continet. Sunt quidem lacrime natura humide. ut abluant sordes peccatorum. & restituant penitentia perditum baptismum.
II Sunt salse et amare. ut restinguant carnis fluxum. et temperent dulcedinem voluptatum.
III Sunt calide. ut praeualeant contra infidelitatis frigus.
IIII Sunt pure lacrime. ut apristinis erroribus mundatos. in pura constituant conuersatione.

de diuitiis. et eius culpa

Aq Notandum quod non tam diuitie. quam diuitiarum amor in culpa est. Ue diuitibus. qui audituri sunt a iusto iudice. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua. Sic ille diues. purpuratus. qui pauperem lazarum despexit.

de peccatorum laudibus

h Ut psalmista ait. quoniam laudatur peccator in desideriis anime sue. Cui non minima poene pars est. sua scelera non modo argui. sed insuper quasi bene gesta laudari. quia ipsa peccati nutrix adulatio. sicut oleum flammis. sic in culpa ardentibus solita est ministrare fomentum. maxima uti que est poena peccantium.

B Estote ergo misericordes. & reliq. Hoc loco nihil aliud nobis praecipi existimo.
nisi ut omnia facta quae dubium est quo animo fiant. in melius interpretemur.

Et prout vultis ut faciant vobis homines. et vos facite illis similiter.

Et si diligitis eos quos diligunt. quae vobis est gratia. Nam et peccatores diligentes se diligunt. Et si bene feceritis his quos bene faciunt. quae vobis est gratia. Siquidem & peccatores hoc faciunt. Et si mutuum dederitis his a quib. speratis recipere. quae gratia est vobis. Nam et peccatores peccatoribus foenerant. ut recipiant aequalia. Verum tamen diligite inimicos vestros. & bene facite. & mutuum date. nihil desperantes. et erit merces vestra multa. Et eritis filii altissimi. quia ipse benignus est super ingratos et malos. Estote ergo misericordes. Sicut et pater vester misericors est.

Nolite iudicare. & non iudicabimini. Nolite condenare. & non condenabimini. Dimittite. et dimittemini. Date. & dabitur vobis. Mensura bona et confesta et coagitata & super effluentem dabunt in sinum vestrum. Eadem enim mensura qua mensi fueritis. remetietur vobis.

Dicebat autem illis et similitudinem. Numquid potest caecus caecum ducere. Nonne ambo in foveam cadunt.

Non est discipulus super magistrum. Perfectus autem omnis erit. sicut magister eius.

Quid autem vides festucam in oculo fratris tui. trabem autem quae in oculo tuo est non consideras. Aut quomodo potes

Raro enim et magna necessitate obiurgationes adhibendae sunt. de obiurgatione
Tamen ut etiam in his ipsis non nobis sed doceamur seruamus instemus. Ipse est enim
finis ut nihil duplici corde faciamus. auferentes trabem de oculo nostro. Invidentiae vel
malitiae. vel simulationis.

domanifestis domanifestis peccatis
quae possunt bono animo fieri:
sicut fornicationes. blasphemiae.
& siquae alia. de quib. nobis
iudicare permittit. de cibis
De genere autem ciborum.
quae possunt bono animo fieri
& simplici. apte sinit quis man-
ducet manducantem spernat.
Et alio loco. Nolite ante tempus iud
Duos autem in quib. temerarium iu
dicium cauere debemus. cum in
certum est. in quo animo quidq. fiat.
tum in certum est. qualis futurus sit.
quem et malus et bonus apparet.
de dimittere nos
iniurias. dare beneficia iubet.
Mensura. huic similes est quod
alibi dicit. ut & ipsi recipiant.
Xpus merces huius qui ipsi pauperes
reddetur est.
Apte sinit. qui parcos eminat.
vel quia uidet reddet singulis
inquit. secundum opera sua.
Sensus huius sententiae
pendet ex superioribus. Nuqd
tu mentem uitiata. uitium eius
curare poteris. quia caecum uidet
oculo. hoc est. si erro cor deducere
curabas ad lum.
Sicut xpus suas inultum tulit iniurias
maluit. sic et nos homines agam.
Quid autem uides. Et hoc ad supe
riora respicit. ubi caecum caeco
duci. id est peccantem a peccato se
castigare posse promonuit.
quantum inter In festuca enim
aut in festuca et trabem. quasi tantum
distare inter iram & odium. Fieri
enim potest ut si irascaris homini
uelis etiam corrigi. Si autem poteris
homini. non poteris eum uelle corrigere
id est primo de ira expellenda
abstere expelle odium. & dum cop spe
teris iam eum quem diligis emendare.
Cogitemus nos esse homines. &
habere hoc uitium potuisse et posse.
Nam cum sit. exitus. nostra non
de simplicitate oculi nisi securi tas
simus. tangat nos communis infirmi
tas.

dicere fratri tuo. Frater sine eiciam
festucā de oculo tuo. Ipse in oculo tuo
trabē ꝑ uidens. Hypocrita eice
primū trabē de oculo tuo. et tunc
ꝑspicies ut educas festucam. De
oculo fratris tui

L lx v m lviii

Non ē enī arbor bona que facit fructus
malos. Neq arbor mala faciens fructū
bonum. Una quaeq enim arbor
De fructu suo cognoscitur

L lxi v m lvii

Neq enī de spinis colligunt ficus.
Neque de rubo uindemiant uuam.

L lxii v m cxxi

Bonus homo. de bono thesauro cordis
sui profert bonū. Et malus homo. de
malo thesauro profert malū. Ex abun
dantia enim cordis. ōs loquitur

L lxiii iii m lviiii p cxvi

Quid autem uocatis me dn̄e dn̄e
et non facitis quae dico.

L lxiiii v m lxi

Omnis qui uenit ad me et audit sermo
nes meos. et facit eos. ostendā uobis cui
similis sit. Similis ē homini edificanti
domū. qui fodit in altum. et posuit
fundamenta supra petrā. Inundati
one autē facta. illisū ē flumen domui
illi. & ꝑ potuit eam mouere. Fundata
enim erat supra petram. Qui autem
audiuit & ꝑ facit. Similis ē homini
edificanti domū suā supra terrā. sine
fundamento. In quā illisus ē fluuius.
et continuo cecidit. et facta est
ruina domus illius magna

L lxv iii m lxiii p lxxxvii

VI

Cum autē implesset omnia

h Neq enim fieri potest. ut ex malo bonum. ex bono ue oriatur malū.

Aq Thesaurus cordis. intentio est cogitationis. Ex qua enim prouentum operis. Internus arbitr iudicat.

h In hoc loco ipsos iudeos dn̄m blasphemantes ostendit. de quali thesauro hoc est de abscondito cordis blasphemiā proferant.

uerba sua in aures plebis. Intrauit capha-
naum; Centurionis autem cuius dā seruus
male habens. erat morituru. q illi erat
pretiosus; Et cū audisset de ihu. misit ad
eū senores iudeorū. rogans eū ut ueniret.
et saluaret seruū eius; At illi cū uenissent
ad ihm. rogabant eū sollicite. dicentes. se.
quia dignus est ut hoc illi prestes; diligit
enī gentem nram. & sinagogam ipse edifi
cauit nobis; Ihs autem. ibat cum illis;
Et cum iam nō longe esset a domo. misit
ad eū centurio amicos dicens; dne. noli
uexari; Non enim dignus sum ut sub tectū
meum intres. propter quod et me ipsū non
sum dignum arbitratus. ut uenire ad te.
Sed dic uerbo. & sanabit puer meus; Nā
et ego homo sum sub potestate constitut.
habens sub me milites; Et dico huic uade.
& uadit; Et alio ueni. et uenit; Et seruo
meo. fac hoc. et facit; Quo audito ihs
miratus. est. & conuersus sequentib. se
turbis dixit; Amē dico uobis. nec in isrl
tanta fide inueni.

Et reuersi qui missi fuerant domū inue
nerē seruū qui languerat sanum;

Et factū. est. deinceps. Ibat in ciuitatē quē
uocat naim. & ibant cū illo discipuli ei.
& turba copiosa; Cū autē appropinqua
ret porte ciuitatis. ecce defunctus effe
rebatur filius unicus matris suae; Et
hec uidua erat. et turba ciuitatis multa
cum illa; Quam cum uidisset dns. miser

Ibat ihs in ciuitatem que
B. Defunctus hic qui extra portā
B ciuitatis multis ē. intuentib.
elatus. significat hominem
lectali ori minum funere
soporatum. eandemq. in sup
anime mortem p̄ cordis adhuc
cubilitegentem. sed a multi
torum [illegible] p locutionis
operis sue indicium. quasi p
suae ostia ciuitatis p palata.
qui bene unicē filius matris
sue fuisse phibetur. qua alia &
ex multis collecta sonis. una
sit perfecta et immaculata
uirgo mater ecclia. singuli
quiq tam fideliū uniūsalis
se ecclie filios rectissime fa
tentur; de ecclia uniūsali

Nā et electus q̄ liber quando a dura imbuit filius. ē. quando alios imbuit mā. ē.
Aptis inq̄t. Filioli mei q̄s ēt pasturo. Poste ciuitatis. quinq. sensus sunt corporis. qui
in excelsum loq̄t. quid mut ad concup. q detractionē libenter audit. p̄ posta mortuus effertur
obsecro dne ihu. cuncta mēte ciuitatis postas. luxurie tue poreas facias.

Nota dnm prius misericordiam motus ceciq matre. ac sic filium post suscitasse cuius tacet ostendit ut in uno nobis exemplum imitando pietatis ostenderet. In altero fidem mirando potestatis afferuerit.

Loculus in quo mortuus efferebatur male secura desperatio peccatoris conscientiae est. qui uero mortuum portant et sepeliunt. immunda desideria sunt. Residet que erat mortuus. cui etiam in contritione reuuiscit peccator. Reddit matri. cum per sacerdotalis decreta iudicii. communi societur ecclesiae.

Uide dd prophetam. petrum apostolorum quo gradus altior. eo casus grauior. quo autem grauior casus. eo pietas erigentis gratior. quo uero gratior eis dni pietas apparuerit. eo certior cunctis penitentibus. spes salutis effulsit.

Uiuere omnes qui audiunt diuinum. qd suiscitauit plebem suam. Non tantum uerbum suum semel in corporanda. sed etiam nunc hoc ut suscitari debeamus semper in corda mittendo.

Requiescam matt. cii

Cum uerba sacae praedicationis et annuntiationis aliquis fratribus impendit. profecto angelus uocatur. et nemo admonere dicat se sufficio. ex hostari id onus non sum. quantum potes exhibe. ne malo seruatum talentum qd acceperas. in tormentis exigaris. Neq. enim plus quam unum talentum acceperat. qui hoc abscondere magis studuit. quam erogare.

Et scimus qd in di tabernaculo non solum phiale. sed per ipsum dno etiam cyathi facti sunt. Scyphalas quippe doctrina exuberans. per cyathos uero parua atq. angusta scientia designatur. In di ergo tabernaculo id est in ecclesia positi. si per doctrine sapientiam ministrare phialas minime potestis. in quantum pro diuina largitate sufficitis. proximis suis boni uerbi cyathos date. In quantum uos profecisse pensatis. etiam alios trahere uobiscum satagite. et in uia di habere socios desiderate. hinc enim scriptum est. qui audit. dicat uenit. et qui iam in corde uocem supni amoris accepit. foras etiam proximis uocem exhortationis reddat. Et si fortasse panem ut indigenti elemosinam porrigat non habet. sed manus eius qd tribuere ualeat. quilibet habet.

cordia motus super eam. dixit illi. Noli flere. et accessit. et tetigit loculum. hi autem qui portabant. steterunt. et ait. Adolescens. Tibi dico. surge. et resedit qui erat mortuus. et coepit loqui. et dedit illum matri suae. Accepit autem omnes timor. et magnificabant dm dicentes. Quia propheta magnus surrexit in nobis. et quia dns uisitauit plebem suam. Et exiit hic sermo in uniuersam iudeam de eo. et omnem circa regionem. Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius. de omnibus his. et conuocauit duos de discipulis suis iohannes. et misit eos ad dnm dicens. Tu es qui uenturus es. An alium expectamus. Cum autem uenissent ad eum uiri. dixerunt. Iohannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es qui uenturus es. An alium expectamus. In ipsa autem hora. curauit multos a languoribus. et plagis. et spiritibus malis. et caecis multis donauit uisum. et respondens. dixit illis. Euntes nuntiate iohanni. quae uidistis et audistis. Quia caeci uident. et claudi ambulant. leprosi mundantur. Surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est. qui per me fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuntii iohannis. coepit dicere de iohanne ad turbas. Qd existis in deserto uidere. harundinem uento moueri. Sed qd existis uidere hominem mollibus uestimentis indutum. Ecce qui

luxoriosi enim uerbi pabulo uiscera impinguantur montem roficere quam uenere morietur carnis terrena panos sacciare. Nolite ergo fratres proximis uestris eleemosynam ubi subtrahitis

In uestimentis pretiosis sunt et deliciis. In domibus regum sunt. Sed quid existis uidere prophetam. Utique dico uobis. et plus quam prophetam.

Ioe. de qs scriptum. Ecce emitto angelum meum ante faciem tuam qui parabit uiam tuam ante te. Dico enim uobis. maior inter natos mulierum non est propheta Iohannes baptista. nemo est autem minor est. In regno dei maior est illo.

Et omnis populus audiens. et publicani iustificauerunt deum. baptizati baptismo Iohannis. Pharisei autem et legisperiti. consilium dispreuerunt in semetipsos. qui baptizati a eo.

Cui ergo similes dicam homines generationis huius. et cui similes sunt. Similes sunt pueris sedentibus in foro. et loquentibus ad inuicem et dicentibus. Cantauimus uobis tibias. et non saltastis. Lamentauimus. et non plorastis. Uenit enim Iohannes baptista neque manducans panem. neque bibens uinum. et dicitis. Demonium habet. Uenit filius hominis manducans et bibens. et dicitis. Ecce homo deuorator et bibens uinum. Amicus publicanorum et peccatorum. Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis.

Rogauit autem illum quidam de pharisei. ut manducaret cum illo. Et ingressus domum pharisei. discubuit. Et ecce mulier quae erat in ciuitate peccatrix. ut cognouit quod accubuit in domo pharisei. attulit alabastrum unguenti. et stans retro secus pedes eius. lacrimis coepit rigare pedes eius.

colloquia ad aedificationis studium uestrum. quae colorem huius uitae temporalem fugiant considerate. quae diuitias uestras attendite. hunc proximorum uestrorum mentibus intimate. hunc ante oculos uestros ponite. uestis quantum uiros supponunt. si annuntiare eum non neglexeris. uacua ab eo angeli. cum Iohanne ualeatis.

Rogauit autem illum quidam de pharisei. Cogitanti mihi domum tua ponere tortia flore magis libet quaeque dicere. Cuius enim uel saxeum pectus illo huius peccatrix eius lacrimis ad oscula compulsum poenitendi non emolliant. Considerauit nam quid fecerit. et noluit eum donari quid faceret. Super conuiuantes ingressa. et non uisa uenit. in tepulantes lacrimas obtulit. Discrepant dolorem ardor. qui flore intepulas non erubescit. Hanc uero peccatricem Iohannem mariam nominat. Illam mariam de qua Marcus septem demonia eiecta fuisse testatur. Septem demonia ergo maria habuit. quae uniuersis uitiis plena fuit.

Quid igitur miramur fratres mariam uenientem. an dominum suscipientem. suscipientem dicam an trahentem. dicam melius trahentem et suscipientem. quia nimirum illo odore permuscatam traximus. qui per mansuetudinem suscipitur. Attulit alabastrum unguenti. Liquor fragilis et illicitis acerbus prius mulieris intenta. unguento pedes suae carnis adhibuit. quos ergo in se habuit oblectamenta tot. dolores inuenit holocausta. Cum nostra aduertantur numerum numerum criminum. ut totum seruiret domino in penitentia.

uiro quidem contempserat in culpa. Sed hoc intuens pharisaeus despicit. Unde nobis sacerdotibus semper necesse est. ut cum peccatores quosque conspicamur. nos metipsos prius illorum calamitatem deploremus. quia fortasse aut in similibus lapsi sumus. aut labi possumus. Sicut fortendus est peccator. nutriendus est proximus. Et peccator poenitendo uero efficitur proximus.

Opponitur de duob. debitorib. paradigma. respondit. q. plus diligit. quam renotandum est. quia dum sua sententia pharisaeus conuincitur. quasi frenetice funem postat. ex q. liquet

Enumerant ei bona peccatricis. & enumerant falsa iusti cui dr. Intrauit in domum tuam. & cetera. Et sub infertur. ppter qd dico tibi. Remittunt. quid fr̃is mei esse dilectionem credim̃ nisi ignem. & quid culpam nisi rubiginem. Ecce fides saluata. e. In pace eam ipse capit. ut auertatis iniquos. a. inuia scandali ulterius p̃ diruet. Ut zacharias. ad dirigendos in pedes ñ in uia pacis. pharisaeus

quid pharisaeus. nisi iudaicum popl. quem mulier. nisi iuuersam gentilitatem designat. Nos ergo nos illam mulierem exp̃sit. si toto corde ad dn̄m post peccata redeamus. si eius penitentiae lucem imitem q. dnam q. unguento. nisi bonam odor opinionis exprimit. Laudingt Xpi bonus odor sum̃. Potest q. p pedes. ipsum ministerium incarnationis eius intellegi. Uerbum enim caro factum e. Osculam igitur pedes dni. cum m̃ist incarnationis. ex toto corde diligimus. Unguento pedes unguimus. cum ipsam humanitatis potentiam. sacri eloquii bona opinione p̃dicamus.

Osculum. dilectionis signum. Ut incant̃ canticorum. Osculetur me. Per caput dni. ipsa diuinitas designat. Unde & apts. Caput xpi dm. Pensem̃ quanto pietatis fuerit. peccatricem mulierem p̃ solum ad se admittere. sed etiam ad tangendum pedes p̃bere. Considerem̃us gratiam misericordiae. & damnem̃ multitudinem reatus nri. Ecce peccatores uidet. & sustinet. et cotidie p eius clementiam conuestant uocat.

Et facies ut inf. usq. regnum di

Uidemus in xpi disp̃tis impletum. qd de antiquo illo hebreorum poptlogim̃ dictum. Sicut aquila prouocans. Expandit alas suas. Prius q. dem dns docet in synagogis. miracula facit. famam ubiq. dispergit. conuenientes ad se turbas suscipit. cura inferuit. Hic disp̃tos facit. In sponsi nuptiis p̃ficit. p̃ sata ducit. atq. ac lumina

Et capillis capitis sui tergebat. & osculabatur pedes eius & unguento ungebat

Uidens autem pharisaeus qui uocauerat eum. Ait intra se dicens. Hic si esset propheta. sciret utiq. quae et qualis mulier esset quae tangit eum. quia peccatrix e. Et respondens ihs. dixit ad illum. Simon. habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister. dic.

Duo debitores erant cuidam foeneratori. Unus debebat denarios quingentos. Alius quinquaginta. Non habentib. illis unde redderent. Donauit utrisq. Qui ergo eum plus diligit. Respondens simon. dixit. Estimo. quia is cui plus donauit. Ait illi dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem. dixit simoni. Uides hanc mulierem. intrauit in domum tuam. Aquam pedib. meis non dedisti. Hec autem. lacrimis rigauit pedes meos. et capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti. Hec autem. ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti. Hec autem. unguento unxit pedes meos. Propter qd dico tibi. Remittunt ei peccata multa. qm dilexit multum. Cui autem minus dimittit. minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et coperunt simul accumbere. dicere intra se. Quis e hic. qui etiam peccata dimittit. Dixit autem ad mulierem. Fides tua te saluam fecit. Uade in pace. Et factum e deinceps. & ipse per ciuitates & castellum. praedicans et euangelizans regnum di. Et duodecim cum illo.

Lxxv. Lu

ribus pharisaeis quasi teneros aquilae pullos. a serpentum morsibus defendit. Interpretatur autem susanna. lilium aut gratia eius. Iohanna. dns gratia eius. uel dns misericors. Maria. amarum mare. propter utriq. insitum p̃nitentiae rugitum. quo uel

ꝑ samaria uel nos singuli uitia prisca deflemus. ut ad gratiam splendoremque
uenire moreamur aeternum. Magdalena turris. PL. Deduxisti me quia factus sum.

& mulieres aliquae quae erant curatae
ab spiritib immundis & infirmitatib;
Maria quae uocat magdalena de qua demo
nia septem exierant. & iohanna uxor
chuzae procuratoris herodis. et susanna
et aliae multae quae ministrabant
eis de facultatibus suis;

Cum autem turba plurima conueniret. et
de ciuitatib properarent ad eum. dixit per
similitudinem. Exiit qui seminat. seminare
semen suum; Et dum seminat. aliud cecidit
secus uiam. et conculcatum est. & uolucres celi comes
derunt illud. Et aliud cecidit super petram. et
natum aruit. quia non habebat humorem. Et ali
ud cecidit inter spinas. & simul exortae spinae
suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terra
bona. & ortum fecit fructum centuplum. Hec
dicens clamabat. qui habet aures audiendi
audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius
quae ecclesia haec parabola. Quib ipse dixit. Uobis
datum est nosse mysterium regni di.
aeteris autem in parabolis. ut uidentes non
uideant. & audientes non intellegant.
Erat autem haec parabola. Semen est uerbum di.
Qui autem secus uiam sunt. hi sunt qui audiunt.
deinde uenit diabolus. & tollit uerbum
de corde eorum. ne credentes salui fiant.
Nam qui super petram. qui cum audierint cum
gaudio suscipiunt uerbum. Et hi radices non
habent. qui ad tempus credunt. & in tem
pore tentationis recedunt. Qui autem in spinis
cecidit. hi sunt qui audiunt. & a sollicitudinib.

De consuetudine coram mulier.
Consuetudinis iudaicae fuit. nec
ducebatur in culpam more egressis
antiquo. ut mulieres de sub
stantia sua victum atque uestitum
praeceptoribus ministrarent.

de misericordia redeuntis.
Tempera autem nobis distin
ctione legis. misericordiam poenitentis.
In nulla ipse scriptum est. si quis hoc
uel illud fecerit. mox moriatur.
Apparuit conditor nostri in carne.
confessionem peccatorum. non
poenam sed uitam promittit.
In exodo. quamuis mores
erant graues. Aaron autem & hur sustentabant manus eius.
Moyses ipse sedit in lapide.
cum lex requiescit in recta
Aaron. mons fortitudinis. & hur. ignis interpretatur. quem
Aaron. nisi redemptorem nostrum.
Deus israel dicit. Ecce innouas
diebus ipsorum mons domini.
Aut quis pignoris nisi pessimus figat.
Hanc nobis sequentis misericordiae promissionem in nuptiis
cum ezechiel oppho dicit.
Nolo mortem peccatoris.
Hinc igitur sub iudae specie
unicuique peccatrici animae
dicit. Si deroliquerit uir uxorem suam. & illa recedens duxerit alium. nunquid reuertetur
ad eum ultra. Nunquid non polluta
Tu autem fornicata es cum
tam reuertere ad me dicit.
Pensatores pondus tantae pietatis. dicit quae fieri non potest.
& demonstrat. quia hoc ipse
facere etiam contra morem
potest. Et conuocat & quos in
quinatos denuntiat. hos etiam
amplecti quaerit. a quib. de
sertum se esse queritur
Nemo ergo tantae misericordiae
tempus perit. nemo oblatae
remediae diuinae pietatis
abiicit. de mis. domini

sq. igitur pensetque debito constringit. quando illud expectat. nec contemptus
peratur. quare ergo p manorem noluit redeat. quis tarde contempsit. saltem post lapsum
at. quanto nos amore conditor noster expectat insinuat. cum pph dicit. Aetendi et
culeau. Nemo qui bonum est loqt. Nunquam cogitauimus dolum. adhuc sustinetur cogitem

cc. Terrena nāq. desideria iam fugiunt. & tamen flagellis duriorib. fatigantur.
Sed iuxta uocem dni. fructum ꝑ patientiam expectando reddunt. quia aū humi-
liter flagella suscipiunt. post
flagella ad roquiē sublimiter
suscipiuntur. Sicut uua calcibus
tunditur. & in uinum saporē ligat.
cc Sic oliua contusionibus ex-
pressa. amaritiam suam deserit.
& in oleum liquorem pinguescit.
Sic ꝑ tritura arge a paleis grana
separant. & ad horreū purgata
puenium. De seruulo pa.
cc In qua parte iacet quo eunt ib. ad
ecclesiam beati clementis. ē. quia
Fuit quidā seruulus nomine.
quē multi urbem mecum nouerunt
rebus pauper. meritis diues.
quem longa egritudo dissol-
uerat. In extremis. cū tuto ro
magni clamoris dicens.
Tacete. Nūqd ꝑ audituis qnto
resonant laudes in aulo. cū
ad easdem laudes quas in tuis au
diuit aure cordis intendere
scā illa anima carne soluta cē.
Sed ecce ut illa. tanta illic fla
grantia odoris aspersa est.
ut omnes illi q aderant. In
aestimabili suauitate replo
rentur. Ita ut ꝑ hoc parentes
agnoscerent. quod easdem
laudes in celo suscepisset. Sed
uos rogo fres kmi intendite. qd
excusationis argumentū in illa
diferito iudicio habituri sum
nos. Non contra nos dns apls
ostendet. ꝑ mart. sed hunc ser
uulum. Heu uobis seū agite fres.
sicut nos ad studium boni operis
instigate.

Omi gg pp. sc̄d luc cl.xxxii.

Si qui uenit ad me & ꝑ odit pa
gg Si considerauerimus fres kmi quae et
quantas quotidie nobis ꝑ mittuntur
in celis. uile esset omnia animo
quē habentur in terris. Terrena
nāq. substantia sup nē felicitati
cōparata. pondus. ē. ꝑ subsidium.
gg Temporalis ira aeterne ira com.
parata. mors est potius dicenda
quā ira. Ad se uenientib. uerba
dicit. Si qui uenit ad me. & ꝑ odit.
Sed ꝑ cunctari liberq̄ parentes & carnalit propinquos ꝑ ipsum odisse. q iubem & inimicos di-
gere. Et cōstodi uxore uerba dicit. quod ds coniux. homo ꝑ separet. Et paulus ait. Uiri diligite
uxores uras. sicut et xps ecclam. Ecce discipulus uxores diligendas ꝑ dicat cū magister dicat. qui
uxorem ꝑ odit. ꝑ potest esse discipulus. Nūqd aliud iudex nuntiat. aliud ꝑ eo clamat.

L. lxxviii. T. xxxii. C. xxxviii.

Nemo aū lucernā accendens operit eam uase
aut subtus lectū ponit. sed sup candela
brum ponit. ut intrantes uideant lumen.

L. lxxx. T. xcii. C. xl.

Nō enim. ē. occultū q̄d ꝑ manifestet. nec ab
sconditū q̄d ꝑ cognoscat. & in palā uenit.

L. lxxxi. T. cxxxii.

Videte ergo. quomodo audiatis. Qui enim
habet. dabitur illi. Et qui ꝑ habet. etiam q̄d
putat se habere. Auferetur ab illo

L. lxxxii. T. cxxx. C. cxxxv.

Venerāt aū ad illū mater et fratres eius. &
ꝑ poterant ad eū ꝑ turba. Et nuntiatū
ē illi. Mater tua et fratres tui stant foris. uolen
tes te uidere. q̄ respondens. dixit eis. Mater mea
& fres mei hi sunt. qui uerbū dei audiunt & faciunt.

L. lxxxiii. T. cxxviii. C. xlvii.

Factū. ē. aū in una dierū. et ipse ascendit
in una nauicula. et discipuli eius. Et ait ad illos.
Transfretemus trans stagnū. & ascendē
Nauigantib. aū illis. obdormiū. Et descen
dit procella uenti in stagnū. & cōplebant
& periclitabant. Ascendentes aū. susci
tauerē eū dicentes. Preceptor. perimus.
At ille surgens increpauit uentū. et tempe
stati aquē. et cessauit. Et facta. ē. tran
quillitas. dixit aū illis. Ubi. ē. fides ura.
timentes. mirati sunt ad inuicē dicentes.
Quis putas hic. ē. quia et uentis imperat
& mari. & obediunt ei. Et nauigauerāt aū
ad regionem gerasenorū. que. ē. contra

galilea; Et cum egressus esset de terra. occurrit
illi vir qui habebat demonium iam tem
poribus multis; Et vestimento non induebatur.
neque in domo manebat. sed in monumentis;
Cum vidisset autem illum. et exclamasset
voce magna dixit. Quid mihi et tibi. Iesu
fili dei altissimi. obsecro te ne me torqueas;
Precipiebat enim spiritui immundo. ut exiret
ab homine; Multis enim temporibus arripiebat
illum. et vinciebatur catenis. et compedibus custo
ditus. et ruptis vinculis agebatur a demonio
in deserto; Interrogavit autem illum iesus dicens; Quod
tibi nomen est. At ille dixit; Legio; Quia intraverant
demonia multa in eum; Et rogabant illum
ne imperaret illis ut in abissum irent; Erat
autem ibi grex porcorum multorum pascentium
in monte. et rogabant eum ut permitteret
eis in illos ingredi; Et permisit illis; Exie
ergo demonia ab homine. et intraverunt
in porcos; Et impetu abiit grex per preceps
in stagnum. et suffocatus est; Quod ut viderunt
factum. qui pascebant. fugerunt et nuntiaverunt in
civitate et in villas; Exierunt autem videre quod
factum est. et venerunt ad iesum. et invenerunt homi
nem sedentem a quo demonia exierant. vestitum
ac sana mente ad pedes eius. et timuerunt
Nuntiaverunt autem illis et qui viderant. quo
modo sanus factus est a legione; Et ro
gaverunt illum omnis multitudo regionis
gerasenorum. ut discederet a ipsis. quia
timore magno tenebantur;
Ipse autem ascendens navim. reversus est;

nisi simul et a diabolo possumus et diligere. sed si iam percepti pondimus. utrumque agere et discreti
omnia valemus. ut eos qui earum nobis cognatione conjunctissimi. et quos proximos novimus
diligamus. et quos adversarios ipsa via adeptam odiendo et fugiendo nesciamus. Ad huc autem
et animam suam. Odisse itaque percipimus
proximos. et odisse et animam nam
constat ergo quia amando debet
et odisse proximum. qui sicut eum odit
sicut semetipsum. sic eum imitando
exhibere proximis nostris adhibita discretione debemus. ut neque et diligamus
quod sunt. et habeamus odio quod in
nobis iniquum obsistunt. Nec ipse
agab. Et paulus. Ego qui solum alligari
sed et mori in hierusalem pro nomine
domini nostri iesu christi. Nec facio animam meam
priorem quam me. Ecce quomodo
animam suam amando odisse. Immo
odiens amabat. Amor quilibet ipse
hoc mundo adversatur. sed in via
dei contrarius est amor et tota pro
pinquus. Amandi ergo sunt
proximi. Imponenda caritas
omnibus. et propinquis et extraneis
per eam pro eadem caritate adi
amore flectendum. scriptum namque est.
Ibant autem in diversum vacco per viam
quod ducebat hierusalem. uno itinere
gradiebantur gentes et mugi
entes. et qui declinabant neque ad
dexteram neque ad sinistram. quod
igitur accensis fidelis qui sic
designant. et dum sacri eloquii percepta
considerant. quasi super imposita
domini arca postant. De quibus notandum
hoc est. quod fuisse ferunt memorant.
quia plerique in via adi intrinseco
positi. foris carnalibus affectibus
ligant. sed qui declinant a recto
itinere. quia arcadi postant in mire
Bethsamis. dr domi solis. Et pp
vobis autem timentibus nomen solis iu
stitiae. Tota enim iustitia pensandum
est. quod vaccae plaustro sub
posita pergunt et gemunt. dant
abitum mismugit. et tamen et in neque
qui deflectunt gressus. Sic enim
rum predicatores dei verbi. sic fideles
qui et intra scam ecclam deb omnes
ut compatiantur proximis per caritatem
et tamen via adi qui exorbitent per
passionem. Qui qui baiulat crucem suam. Crux quippe a cruciatu dicitur. Et duobus modis crucem
lamus. cum aut per abstinentiam carnis afficimus. aut per compassionem proximi. necessitate illius
m putamus. qui enim dolorem exhibet in alienam necessitatem. crucem postat in mente. qui baiulat
lando etenim crucem postat dum in corde est. vel carnis abstinentia. vel compassione proximo.
studio aeterna intentionis exhibeo. qui enim exuit. usque quia hic homo. in fol.

coepit aedificare. & ꝑ potuit consumare. Omnia quæ agimus. præcaueamus ꝑ studium consulen-
tionis debemus. Hæc enim turrem & colosseum ædificium distat. quæ turrem ædificaui expensa
colligendo construit. colosseum ue-
expensas diffundendo consumatur.
Iste sumptus diu sibi habere non
potuit. qui in eugio cum præparasset. qd
omnia audisset. tristis abscessit.
Omnes quidem. quia iuxta paulum
uocem. spectaculum facti sumus mundo.
& angelis. & hominibus. Et ip-
sa omnia quæ agimus considerant oc-
cultos aduersarios nostros debemus.
Qs pphetam inuensaut. Dimisit me
ere do plorat. Noli irridere ad malum
In bonis ergo operibus intenti. nisi
contra malignos spiritus sollicite
uigilemus. Ipsos irrisores patimur.
quos ad malum persuasores habemus.
Aut qs rex iturus. usque quo pacis sup-
quibus. ergo lacrimis nos uoluntam
sperare debemus. qui in illo tremendo
examine cum reprehensi ex aeque
ad iudicium ꝑ uenimus. qs nimirum
condemnationis infirmitatis et causa
Inferiores exhibet. Decem mil-
ia duo millia. simplum ad duplum.
Nos autem simulatum pficum. uix ex re-
rum nostrarum opera. In rectitudine ser-
uamus. Illo autem iudicatur uenit.
exteriora simul & interiora iudi-
cat. facta parit & cogitationes
pensat. Longe enim eo dicitur.
quia ad pseuds ꝑ iudicium ꝑ uidet.
Mittamus adhuc legationem lacri-
mas nras. mittamus misericordiam opera
matrem in ara eius hostias pla-
cationis. Cognoscamus nos cum eo
In iudicio ꝑ posse contendere.
pensemus uisceribus eius fortitudi-
nis. rogemus eum quo pacis sunt
Hoc est nra legatio. quo regem
uenientem placat. Pensate
fratres quam benignus sit. qd is qui suo
aduentu nos ualere ꝑ primo ꝑ-
tardat uenire. Mittamus ut dixi-
mus adhuc legationem nram.
flendo. eleemosynas tribuendo. sacras
hostias offerendo. Nota de cap
tuo qd dat. qd tempore sacrificii
absolutus est. De cassiano epo.
ad qd dns suum pterm misit dicens eq
ago qd agis. operare qd operaris.
qn eg eos flagellat a dno dicit
Hora est. Ipse xpus secundum qd dix consumatus est.
Ecce cotidiano hostia. illa cum eleemosynis & lacrimis missa legatio quantam cum rogo
uenientem gratia pacem fecit. Ultorem placari peccatis. qs est quia postea ꝑ passus est

Et rogabat illum ut ire a quo demonia exie-
rant. ut cum eo esset. Dimisit autem eum iesus dicens
Redi in domum tuam. Et narra quanta tibi
fecit dns. Et abiit per uniuersam ciuitatem
prædicans quanta illi fecisset iesus.

VII

Factum est autem cum redire
iesus. excepit illum turba. Erant enim omnes
expectantes eum. Et ecce uenit uir cui nom
iairus. & ipse princeps synagogæ erat
Et cecidit ad pedes iesu. rogans eum ut intra
ret in domum eius. quia filia unica erat illi
fere annorum xii Et hæc moriebatur. Et contin-
git dum iret. a turbis comprimebatur. Et mulier
quæ erat in fluxu sanguinis ab annis xii.
quæ in medicos erogauerat omnem substan-
tiam suam. nec ab ullo potuit curari. Accessit
retro & tetigit fimbriam uestimenti eius. et
confestim stetit fluxus sanguinis eius.
Et ait iesus. Quis est qui me tetigit. Negantib-
autem omnibus. Dixit petrus et qui cum illo erat
Preceptor turbæ te comprimunt & affligunt
Et tu dicis. quis me tetigit. Et dixit iesus Tetigit
me aliquis. Nam ego nouui uirtutem de me ex-
isse. Uidens autem mulier quia non latuit.
tremens uenit. & procidit ante pedes illi
us. et obquam causam tetigerit eum. Indica
uit coram omni populo. et quemadmodum con
festim sanata sit. Ait ipse dixit illi. Filia fides
tua te saluam fecit. uade in pace. Adhuc illo
loquente. uenit quidam ad principem synagogæ
dicens ei. Quia mortua est filia tua. Noli
uexare illum. Iesus autem audito hoc uerbo.
Nam illos sepe cotidie missa colobrando. In pace dixit
Quando experta fuerit. hoc egit pam ex uocatione
quo rogabat. duo
nesciam. o
quando qui sit xp

respondit patri puellę; Nolitimere.
credetantu. et saluaerit; Et cu uenisset
ad domu. p̃ p̃misit intrare secu quemqua.
p̃ nisi petru. et iacobu. et iohanne. & patre
et matre puellę; plebant autem omnes. &
plangebant illa; At ille dix; Nolite flere;
p̃ē. eni mortua. puella sed dormit. Et deridebant
eu. scientes quia mortua eet; Ipse aute eiecis
manu eius. clamauit dicens; puella surge.
Et reuersus. ē spiritus eius. & surrexit conti
nuo; et iussit illi dari manducare; Et
stupuer parentes eius; Quibus precepit
ne alicui dicerent. quod factu fuerat;
Conuocatis autem duodecim
aptis. dedit illis uirtute et potestate super
omnia demonia. & ut languores curaret;
Et misit illos praedicare regnum di.
et sanare infirmos;
Et ait ad illos; Nihil tuleritis in uia. neq;
uirga. neq. pera. neq. pane. neq. pecunia.
neq. duas tunicas habeatis; Et in quamcuq. domu
intraueritis. ibi manete. & inde exeatis;
Et quicumq. non receperint uos. exeuntes
de ciuitate illa. etiam puluere pedu uestru
excutite in testimonium super illos;
Egressi aute circuibant per castella. euan
gelizantes. et curantes ubique;
Audiuit aut herodes tetrarcha omnia quę
fiebant ab eo. & hesitabat eo qd diceretur
a quib. da. q. a iohe surrexit a mortuis; A qb. da
uero. quia helias apparuit; A b alis aute.
quia appheta unus de antiquis surrexit;

poenaq. diuiti sua et cognitio seruatur & memoria. Cognoscit enim lazaru que
pexit. frm quoq. suorum nomine quos reliquit. Perfecta quippe ultio ei non esset
do pauperem situ nec in retributi
tione non recognosceret. Et perfecta
poena inigne esset. si in hoc
quod ipse patit suis timeret.
Credendum uero est qd ante retri
butione extremi iudicii. Ipse iusti
in requie qs dat iustos conspiciat
ut illorum bono crucient. Iusti u
in tormentis sep inuenientur iniustos.
ut hinc eorum gaudium crescat. qua
malum conspiciunt. quod misericor
diter euasere. Simul sep et pphetas.
quia nimirum qui uerba legis de
spiciunt. redemptoris preceptaq ex
mortuis resurrexit. quanto sub
limiora sunt. tanto hęc difficiliu
implebunt. Minus enim q equid
plegendum. qua hoc qd p dnm iubet
illa peccati carnis resecat. redemptor
nri illicitas cogitationes dnat.

de benign et clementia dni

Benignus et dominus dns et
magister pius. non inuidit seruis
a disptis suis uiatores agere
Nec uirgam. Neq. uirgam
Unde satis ostendit quia sic
eos mittebat. ut eis hec deberent
monstrare ab illis. quibus
eu tm credentib. annuntiaret.
Clarum aut hoc concessisse non
precepisse. quia paulus apti
uictum de manuum suarum
labore adquisiuit. Lazarq
Sed uos fr km et requiem
lazari & poenam diuitis cogno
scentes. sollicitor aqua. culpa
rum murarum intercessores quae
rite. atq. aduocatos habit
in iudicii pauperes procu
rate. multos & enim non Lazaros
habetis. antoianum uasiacos.
atq. his indigentibus uobis tam
faciatis cotidie domi cadit.
Cotidie si Lazarum querim inuenim
si nim querim cerim. Ecce impor
tunes pauperes offert. rogant
nos qtus ne pro nobis intercessores
uenient. Cotidie omnino
rogare debuimus. & tam rogam
Uidetis ing are debem qd perim
quando patrem sunt qui petunt

panem partior & uerbum. Panem refecimus cum uerbo correptionis. & duo a uobis
ita petiuit qui unum querebat. dum exercitus cibo. & interiorem satiat eloquio. Sed ecce multos
qs cuius sit mortis nescim. Omis ergo uenerandis sunt. tanto q necessitas est ut omnibus te
uiuere debeas. quasi qui sit xpi ignorat. Nq dorodepta & sua discipula romula. quae etia
ula paralisi incurrerat. & in eadem semp patiente indisertio p mansit. pretiosa margarita

Qm̃ beati gregorij papę

Si quis uult post me uen-
ire. Uitę enim nr̃e auctorem. ip-
sum uitis erudito. contrari
oratę opposuit nouitatis
suę. quidem uetus. quid
carnalis homo nouerat.
nisi sua et nore. aliena
rapere si posset.
concupiscere si p̃
posset. sed cohesti
medicus. singulis q̃b. q.
uitus. obuiantia adhibet
medicamenta. Uolubrias
continentiam. tenacibus
Largitatem. iracundis
mansuetudinem.
elatis p̃ceptor humi-
litatem. Dixoni. q̃ renuntiat
amib. quę possidet. p̃ p̃ sed.
qui uult post me uenire.
Ibi dicitur ab ego omnem nra.
hic dicitur ab ego omnes.
Ad se autem uenientib. dns p̃b
p̃cepit renuntiem nrm.
quia qq. ad agonem fidei uc-
nimus. luctam contra mali
gnos spiritus sumim. Nihil
autem malignus spiritus in hoc
mundo p̃ prium possidet.
p̃ quid ergo cum nudo luctari
debemus. Nam si uestitus q̃sq. cum
nudo luctat. citius adtra-
hitur. quia habet unde teneat.
quid enim terrena oma. nisi quam
corporis indumenta.
Nec tam sufficit nra
relinquere. nisi relin-
quamus et nos.
Quis. quadit. si de seruis
sed aliud sum p̃ peccatum
lapsi. aliud p natura cedit.
Aliud quod fecim. aliud quod
factus sum. Relinquamus
nos metipsos. quales peccan-
do nos fecim. et ma-
neam nos metipsi.
quales p̃ gram facti
sumus. hinc scriptum.
Uos to impios et peruersi.
Conuersinaq. ipui p̃ eruersi.
p̃ q omnino p̃ er in ossepia.
sed scilicet p̃ erunt in impietatis culpa. Pensem q̃m sepaulus abnegauerat. q̃ dicebat
Uuo autem iam ego. Extinctus q̃ p̃ fuerat seuus ille persecutor. et uiuere coeperat p̃dicans
pius. Protinus subdit. Uiuit uero in me xp̃s. Aesia predicat. Ego q̃d am̃ o metipsum
extinctus. q̃ carnalit p̃ uiuo. sed tamen essentialiter mostruus p̃ su. q̃ spiritalit uiuo.

Quia dns ac redemptor nr̃. nouus homo uenit in
mundum. Noua precepta dedit mundo.

Et ait herodes. Iohannem ego decollaui.
Quis autem est iste. de quo audio ego talia.
Et quaerebat uidere eum.

L xcii
m xlvi

Et reuersi apti. narrauerunt illi quęcuq. fecerant
Et assumptis illis. secessit seorsum in locum desertum
qui est bethsaidę. Qd cum cognouisset turbę.
secutę sunt illum. Et exceptit illos. et loquebatur illis
de regno di. et eos q̃ cura indiebat. sanabat.
Ie sau cęperat declinare. Et accedentes xii.
dixerunt illi. Dimitte turbas. ut euntes in castella.
uillasq. quęcunq. diuertant. et inueniant
escas. q̃ hic in loco deserto sumus. Ait autem ad illos.
Uos date illis manducare. Illi dixerunt. Non sunt
nobis plus quam v. panes. et duo pisces. nisi
forte nos eamus. et emamus in omnem hanc turbam
escas. Erant autem fere uiri. v. milia. Ait autem
ad discipulos suos. Facite illos discumbere per con
uiuia quinquagenos. et ita fecerunt. et discumbere
fecerunt omnes. Accepit autem. v. panes. et duos
piscibus. Respexit in celum. et benedixit illis. et
fregit. et dedit discipulis suis. ut ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes.
et saturati sunt. Et sublatum est quod superfuit
illis fragmentorum. cophini duodecim.
Et factum est cum solus esset orans. erant cum illo et
discipuli. Et interrogauit illos dicens. Quem me
dicunt esse turbę. Illi responderunt. et dixerunt
Iohannem baptistam. Alii autem heliam. Alii quia
pheta unus de prioribus surrexit. Dixit autem
illis. Uos autem. quem me esse dicitis.
Respondens simon petrus. dixit. Xpm di. At
ille increpans illos. precepit ne cui dicerent.

L xciii
m xlvii
m lxxxi
l xlvi

L xcv
m lxxiii
m lxxxiii

L xcvi
m lxxvi
m lxxxii
l lxxiii

llat crucē suā. Duob. etenim modis crux tollit. cū pa abstinentia carnis afficit corp.
et p compassionē proximi affligitur animus. Aptsingt. Castigo corpus meū.
hoc dicens. quia oportet filiū hominis Ecce in afflictione corp crux.
multa pati. et reprobari a senioribus. et Aritrē. Quis infirmatur.
principib. sacerdotū. et scribis. et occidi. Ecce cruce postabat in mte
et tertia die. resurgere. Econtra q̄da falsa uirtute.
q̄ sr̄mon crucē in angalia p
Sr̄mon ergo crucē dni in anga
ria postat. q̄ cū ad opus bonū
ex bona uoluntate q̄ ducitur.
rē iustis sine fructu peccator
operatur. cōpassio proxam.
Compassio q̄ p̄ p̄ hominī. et
rectitudo uirtus debetur.
Ut in uno eodēq. homine &
diligam̄ bonū q̄ factus est.
& p̄sequam malaque fecit.
Sequt. Qui enī uolt aīm̄ suā.
Aesiagricola dicat. Frūmtum.
si seruas sedis. si seminas. renouas. qui enī nescit. q̄ frūmtū.
cū in semine mittit. perit ab
oculis. Intra deficit. sed unde
putrescit in pulure. Inde rur
desciit in renouatione.
Quid enī prosit homini
cū p̄ secuto ab ad ūsariis
deest. ualde uigilanti
us cor custodiendum est. Nā
pacis tēpore q̄ licet uiuere.
licet ambire. quo p̄ fecto aurtia
bene cōposcit. sup̄ sostatus ambi
entis sollicito considerotur.
Nā curinstor ad colligendum.
quando stare ipse non potest.
qui colligit. Cursū suū q̄sq. con
sideret. & cognoscit sibi posse
sufficere parua q̄ habet.
Sed fostasse metuit. ne in hui
uite tinere sumptus deficit.
Longanīa desideria increpat
uia breuis. In cassum multa
postant. cū iuxta ē. q̄ p̄ gitur.
Nā q̄ mo erubuerit. & meos ser
dicunt enī homīn. p̄ o rubescim̄
sermones eius. Et ubi ostendam
nobis. Uerom sepe a proximis
despici. de dignam iniuria subi
tolerare. & priores satisfacere.
Aptsingt. Pro xpo legatione
fungim̄. tā q̄dō ex hostarte p
nos. obsecram̄ p xpo reconciliamīdō
eo in nos & dm̄ discordia peccando fecimus. & tamen a dnos dī suos legatos prior
nisit. ut nos ipsi qui peccauimus. ad pacem dī rogari ueniamus. Erubescat ergo
umana superbia. confundat q̄sq. sip̄ satisfaciat proximo suo. q̄ndo post culpā tam
ueri reconciliari debeam̄. & ipse q offensus ē. legatis intuenientib. obsecrat dī.

hoc dicens. quia oportet filiū hominis
multa pati. et reprobari a senioribus. et
principib. sacerdotū. et scribis. et occidi.
et tertia die. resurgere.
L xcvi ch clxx
11
ch Lxxxv
Dicebat autē ad omnes. Si quis uult post me
uenire. abneget seipsū. et tollat crucē suā
cotidie. & sequat me. Qui enī uoluerit ani
mā suā salua facere. p dē illā. Nam qui
perdiderit anima suā propter me. saluam
faciet illā. Quid enī proficit homo. si lucret
uniuersum mundum. se autē ipsum p dat.
et detrimentum sui faciat.
L xcvii
11
ch xciiii
ch Lxxxvi
Nā q̄ me erubuerit & meos sermones. hunc
filius hominis erubescet. cū uenerit in ma
iestate sua et patris. et scorum angelorū
Ico autem uobis. Uere sunt aliqui hic stan
tes. qui non gustabunt mortem. donec
uideant regnum dī.

VIIII

ACTŪ EST AUTĒ POST HAEC
uerba fere dies octo. Et assumpsit petrum
et iacobū. et iohannē. et ascendit in mōtē
ut oraret. Et factū est dū oraret. species
uultus eius altera. & uestitus eius albus reful
gens. Et ecce duo uiri. loquebant cū illo.
Erant autē moyses et helias uisi in maiestate
et dicebant excessū eius. quē cōpleturus erat
In hierusalē. Petrus uero et qui cū illo. gra
uati erant somno. Et euigilantes. uiderunt
maiestatē eius. & duos uiros q̄ stabant cū illo.
Et factū ē. dū discederent a illo. ait petrus.
ad iūm. preceptor. bonū ē nos hic esse. &
faciamus tria tabernacula. Unum tibi. &

Dico autem uobis. Nere sed dā
usq. adeo in corpore uicturi
mundi huius gloriā erectā
consolatoriā promissione
nunc dicitur. sunt q dam
qd si subtilit attendamus.
quanta dispensatione pieta
tis agatur agnoscim. Disci
pulis enim rudib. etiā de pre
senti uita aliquid pmittendu
fuit. ut possint robustius de
in futura solidari. pietate di
Cosbosi apud quendā magnū
iudicem. causa quelib. ira
ossor uentilanda die cra
stina. totus hodiernus dies
in cogitatione ducerotur.
Ecce dis fiet iudex ihs
uenturus est. tanti illius an
gelorum archangelorumq.
concilii terror adhibetur.
In illo conuentu causam ira
discutit. & tam nos patronos
modo p̄ querim. quos tunc
defensores habeam. Assup
defensores nri. sci martyres
gari uolunt. atq. ut tradi
xori querut quorantur.

Am gg pp. L. cxviij

Dos signauit dns & alios septu.
Dns & saluator nr frs km
aliquando nos sermonib.
aliquando uero operib.
admonet. Ipsa tenū facta ei.
p̄cepta sunt. quia dū aliq d
tacitus facit. quid agere de
beamus in notescit. Ecce ni
binos in praedicatione dici
pulos mittit. quia duo sunt
p̄cepta caritatis. diuide licet
amor & proximi. Et min quā
in duos habere caritas p̄ potest.
Et misit. Praedicatores enim
suos dns sq t. quia praedicatio
p̄uenit. atq. p hanc uerbas p
mentes suscipit. Hinc esaias pph.
hs de p̄dicatoribus dic. Parate
uiā dni. rectā facite semitas dni nri.
Hinc p psalmista ait. Iter facite
ei qui ascendit super occasum.
Super occasū dns ascendit. qui
unde in passione occubuit. Inde maiorē suā glorīā resurgendo manifestauit. Super occasū
dns ascendit. qui mortē quā tulit. resurgendo calcauit. Ei ergo qui ascendit super occasū iter facimus.
cū nos eius gloriā uirtutib. p̄dicam. ut eas & ipse post modum uenienti. p amoris sui
praesentiam illustret. Messis qdē multa. operari aut paucī. Usq. in messem suam.

Hoc loco. praesens ecclia uocat. Et quia p̄ nulli ex discipulis
erant. ut ecclam dei constructā conspicerent. & ctra
Et unum morsit. Et unum heliae. nesciens
quid diceret. Hec aut illo loquente. facta est
nubes. & obumbrauit eos. et timuerūt. Intran
tib. illis in nubem. et uox facta est de nube dicens.
Hic est filius meus dilectus. Ipsum audite. Et
dū fieret uox. Inuentus est ihs solus. Et ipsi tace
runt. et nemini dixerunt in illis diebus quic
quam. ex his quae uiderant.

Lectio II. cl.xxiiij. & xci

Factū est autem in sequenti die. descendentib. illis
de monte. occurrit illis turba multa. Et ecce
uir de turba. exclamauit dicens. Magister.
obsecro te. respice in filium meum. quia unicus est
mihi. Et ecce spiritus apphendit illum. & subito
clamat et elidit. et dissipat eum cum spuma. & uix
discedit. dilanians eum. Et rogauī discipulos tuos
ut eicerent illum. & p̄ potuerūt. Respondens aut
ihs dix. o generatio infidelis et puersa. usq. q
ero apud uos. & patiar uos. Adduc hic filium
tuum. Et cū accederet. elisit illum demonium. et
dissipauit. Et increpauit ihs spiritū immun
dum. & sanauit puerum. & reddit illum patri eius.
Stabant autem omnes. In magnitudine dei.
omnibus q mirantibus. in omnib. que faciebat.
dix ad discipulos suos. Ponite uos in cordib. uris
sermones istos. Filius enim hominis. futurum est
ut tradatur in manus hominum. At illi ignora
bant uerbum istud. et erat uelatum ante eos.
ut non sentirent illud. Et timebant eum
interrogare. de hoc uerbo.

Lectio III. cl.xxxviij & xcv

Ortus autem est cogitatio in eos. quis eorum maior
esset. At ihs uidens cogitationes cordis illorum.
Apprehendens puerum. statuit illum secus se. &

at illis. Quicũq· suscepert puerũ istũ in
nomine meo· me recipit· Et quicumq· me
recepert· recipit eũ qui me misit· Nãq·
minor· ẽ· inter omes uos· hic maior est·
Respondens autẽ iohannes· dixit· Preceptor·
uidimus quendã in nomine tuo· eicientem
demonia· & prohibuimus eũ· quia non sequit·
nobiscũ· Et ait ad illũ ihs· Nolite prohibere·
Qui enim non· ẽ· aduersus uos· pro uobis est·
actũ· ẽ· aut dũ complerent dies assumptio
nis eius· et ipse faciẽ suã firmauit· ut iret·
hierusalẽ· Et misit nuntios ante cospectũ
suũ· Et euntes intrauerẽ in ciuitatẽ samari
tanorũ· ut pararent illi· Et non receperẽ eũ·
quia facies eius erat euntis hierusalem·
Cũ uidissent autẽ discipuli eius· Iacobus et
iohannes· dixerẽ· Dne· Vis dicimus ut ignis descen
dat de celo· et consumat illos· Et conuer
sus· increpauit illos dicens· Nescitis cui·
spiritui estis· Filius hominis non uenit animas·
perdere· sed saluare· Et abierũt in aliud castellũ
actũ· ẽ· aut ẽ ambulantib· illis in uia·
dixit quidã ad illũ· Sequar te quocumq·
ieris· Et ait illi ihs· Vulpes foueas habent·
& uolucres celi nidos· filius autẽ hominis
non habet ubi caput reclinet· Ait autẽ ad
alterũ· Sequere me· Ille autẽ dixit· Dne·
permitte mihi primum ire· et sepelire
patrẽ meũ· Dixitq· ei ihs· Sine· ut
mortui sepeliant mortuos suos· Tu autẽ
uade· Annuntia regnum dei·
Et ait alter· Sequar te dne· Sed primum

Lectio viii de xxvii

Lectio xi sct

Lectio xi solus

Sepe ergo per suam quietem apud ecclesiam restringit lingua· sepe uero ex subiectorũ culpa agitur· uo. cis que prius predicationis sermo subtrahatur· Ex sua quippe natura sicut psalmista ait· peccatori autem dixit deus· quare tu enarras· Et rursus ex culpa subiectorũ· sic ad hiezechiel dns dic· Linguã tuã adherere faciam palato tuo· Ecce ego mitto uos· considerandũ nobis· ẽ· quia sic agnis inter lupos mittimur· ut sensu seruantes innocentie· morsum malitie non habeamus· Nolite postaro· Predicatori enim tanta debet inde cõfiducia· ut presentis uite suptus quãuis non prouideat· tamen sibi hos non deesse certissime sciat· Que sicut uerba etiã per allegoriã uelit intellegi· Non sacculo· pecunia clausa est· Pecunia uero clausa· ẽ· sapientia occulta· scriptum namq· ẽ· Sapientia abscondita et thesaurus occultus que utilitas in utrisque· Quid uero peperam· nisi onerasti· & quid hoc loco per calcamenta· nisi mortuorũ operũ exemplaria signant· Inquãtũq· pax quae labore predicatoris offertur· autem receptrix domus sit· ita filius pacis fuerit· aut ad eundem predicatorem reuertetur· quia ad hunc merces prolaboris sui operis recomponsabitur· Dignus enim operi· quia ad hunc merces de labore predicationis in choot· quo illic de ueritatis uisione perficit· Sed quia nos a pastore quod sine grauiori dolore non possumus· agimus· quod & mercedem consequimur· & tamen operari neque quasumus· Nam per eundem dicit· peccata populi mei comedunt· quia peccata delinquentium potentium fouent· ne temporalia stipendia amittant· sacerdotes peccata populi comedunt· tam diam quod beati illi uocedicitur· Si ad uersum terram meam damat· & cum ipsa sulci eius deflent· si fructus eius comedi absque pecunia· Terra enim contra possessorem amat· quando contra pastorem suum iuste ecclamurmurat· cuius terra sulci deflent· cordaa audientium quae precedentibus patribus predicationis uoce & rigore inuectionis carata· uident aliquid quod lugeant de uita pastoris·

cuius uidelicet fructus possessor bonus. sine pecunia p̃ manducat. quia
discretus pastor prerogat talentu uerbi. ne addamnatione sua doceat stipendio
sumat alimta. Preconiis naq. uenturi iudicii sum. qs ergo uenturu iudicem mundo
nuntiet. si p̃ co tacet.

Pensem qd dns aptis die. Levii
uos estis sal terre. sugit solui
salsum. condiremus fideliu
debemus. Curare naq. sacer
doti necesse est quesingulis
dicat. unuquomq. qualiter
monat. ut quisquis sacedoti
iungit. quasi ex salis tactu
aeterne uite sapore cediat.

Tuno denobis uero cõpungi
mur. cu p̃ceptadi studiose
pscrutam. & p hoc proficere
ipsi contendim. p quo etia
profecisse nouimus. quos
uenoramur. Hinc. ei eni
qd domo ise scriptu Lex
est. Posuit & labru aeneu.
in q lauant aaron et filii
eius. cu ingrederentur in sa
scorũ. quom fecit de speculis
mulierũ. q excubabant.
In ostio tabernaculi. Lexii
qua lex di prius nos la
uari p̃ cõpunctionẽ p̃ci
pit. Cogitationũ uitia cor
rigunt. & quasi renitentes
uultus uelut ex reddita ima
gine componunt.

Speculaq ppos mulibru. Solus
preceptadi. Uidentes aut
maculas. in penitentiq dolore
cõpungim. cõpunctiuero qsi
in labro de speculis
mulierũ lauamur.
Inornatio q ppo tab
naculi. bis tinctus coccus
offerri p̃cipit. ut ante di
oculos carnis p̃ra. di et pro
ximi amore coloretur.
Ille aut uere se diligit. qui
pure diligit auctorem. Tunc
ergo coccus bis tinguit. qndo
ergas se & proximũ ex amore
ueritatis ãim inflamat.
Gratis accepistis. gratis date.

Reuocate ante oculos quod
dns ingressus in templum.
cathedras uendentũ columbas cũ
Columbas igitur uendit.
qui a manus imposito p̃ quã spiritus accipitur. ad pretium p̃ibetur. sed ed opi
nr cathedras uendentũ columbas cũ eiecit. qua alii negotiatorũ sacerdotiũ destruxit.
Hinc est eni quod sacri canones simoniacã heresim damnant. & eos sacerdotio
priuari p̃cipiunt. qui dolargiendis ordinib. pretium quaerunt.

p mittem ibi renuntiare his qui domi sunt.
Et ad illũ ihs. Nemo mittens manum suã
In aratrum. et aspiciens retro. aptus est regni
Dei.

POST HEC AUTEM DESIGNAVIT DS
dns et alios septuaginta duos. et misit illos
binos ante faciem suam in omnem ciuitatem &
locum quo erat ipse ventturus. Lcxvii

Et dicebat illis. Messis quidem multa. operarii
autem pauci. Rogate ergo dnm messis.
ut mittat operarios in messem suam. Lxcxvi

Ite. ecce ego mitto uos. sicut agnos inter lupos.

Nolite portare sacculũ neq. peram. neq. calceamenta
& nemini per uiam salutaueritis. Lcxi

In quacũq. domũ intraueritis. primũ dicite.
Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis. Re
quiescet super illũ pax uta. Sin aut. aduos reuertet
Ne ad eam domo manete. edentes et bibentes que
apud illos sunt. Dignus. e. eni operarius. mer
cede sua. Nolite transire. de domo in domũ.

Et in quacũq. ciuitate intraueritis. et susceperint
uos. manducate quae apponuntur uobis.
Et curate infirmos qui in illa sunt. et dicite
illis. Appropinquabit in uos. regnum di.

In quacũq. ciuitate intraueritis. et p̃ suscepe rint
uos. exeuntes in plateas eius dicite. Etiam
puluerem qui adhesit nobis de ciuitate ueã ex
tergimus in uos. Tamen hoc scitote. quia appro
pinquauit regnũ di. Dico uobis. quia sodomis in die
illa remissius erit. quam illi ciuitati. Lcxv

Uae tibi corazain. uae tibi bethsaida. Quia si in
tiro et sidone facte fuissent uirtutes. que in
uobis facte sunt. olim in cilicio et cinere sedentes

ultauitissp̃u sco. Confiteor tibi pater. Nunc ergo ad uestra. Si confiteor xpo dixit. a quo
ergo est omne peccatū. quia ap̃ solius est peccatoris confessio. sed aliquando etiā laudatoris.
penitterent. Uerūtamen tiro et sidoni. ꝓ
missius erit in die iudicii. quā uobis. Et tu
capharnaū. usq. in celū exaltata. Usque
ad infernum dimergeris.
Qui uos audit. me audit. Et qui uos spernit.
me spernit. Qui autem me spernit. Sper
nit eum. qui me misit.
Euersi sunt autem septuaginta duo cū gaudio.
dicentes. Dne. etiā dēmonia subiciuntur
nobis in nomine tuo. Et ait illis. Uidebam
satanan. sicut fulgur de celo cadentem.
Ecce dedi uobis potestatem calcandi supra
serpentes et scorpiones. & super omnem
uirtutem inimici. & nihil uos nocebit. Uerū
tamen in hoc nolite gaudere. quia spiritū
uobis subiciuntur. Gaudete autem. quod
nomina uestra scripta sunt in celis.
ꝓ ipsa hora. exultauit spiritu sco et dixit. Confi
teor tibi pater. dne celi et terre. quia abscon
disti hec a sapientib. et prudentib. et reue
lasti ea paruulis. Etiam pater. quia sic placuit ante te.
Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo
scit qui sit filius. nisi pater. & qis sit pater nisi filius.
& cui uoluerit filius reuelare.
Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi
qui uident quae uidetis. Dico enim uobis. quia
multi prophete et reges uoluerunt uidere
quae uos uidetis. et non uiderunt. Et audi
re quae audistis. et non audierunt.
Ecce quidā legis peritus surrexit. temptans
illum. & dicens. Magister. quid faciendo uitam
aeternam possidebo. Ille dixit ad eum.

Confitemur ergo nos siue lau
dantes dm. siue accusantes nos
metipsos. Ꝑ hoc est utraq. confessio.
siue cum te peccatorem reprehendis.
siue cum dm sine peccato esse
confiteris. Sed enim scriptura ait.
A mostuo quasi qui non sit. perit
confessio. Si perit a mostuo con
fessio. qui confitetur uiuit. Et
si peccatū confitet. utrq. a mostro
greuixit. q̄ nos resuscitauit. di gratia
qui secum resuscitauit. di gratia.
Nullus mostruus. sui ipsius suscita
tor est. Confiteor tibi. laudo te.
non accuso me. Quantū autem
pertinet ad ipsius hominis suscepti
onem. tota gratia. singularis gra
tia. Quid di gratia
meruit ille homo qui xps est.
Si tollas gratiam. & tantam
gratiam qua unum oportet esse xpm.
& ipsum esse quem nouimus.
Tollis istam gratiā. quid xps est
nisi homo. quid nisi quod tu.
Suscepit animam. suscepit corpus.
suscepit plenum hominem.
Coaptat sibi unam fac dns
cum seruo ꝑ sonā. Quanta ista
gratia. xps in celo. xps in terra.
Simul xps in celo et in terra. Non
duo xpi. sed idem xpe in celo
& in terra. Xps apud patrem.
Xps in utero uirginis.
Xps in cruce. xps apud
inferos subueniens.
quibusdam peccatoribus. Hec
confessio. ut dixi laudem habet.
qui sunt paruuli. humiles. qui
sapientes & prudentes. superbi
de semetipsis presumentes.
Quia reuelata est. reuelet ē paru
paruulis. debemus esse paruuli.
dicentes se esse sapientes ut
apti sint. stulti facti sunt. dic
ut esse stultū. & sapiens eris.
dic de excorde. Si dicis. policā
hominibus dicere. sed coram dō.
Clama q̄ scriptū ē. Tu illuminas
lucernā meā dne. lumine tuo dns
illuminat tenebras meas. meere.
illuminat tenebras. nihil nisi tenebrosum sunt. Tu aut
on. fugat tenebras. illuminans q. mē. q̄ tu es lumen. q̄ illuminat omnem hominem
mg. q̄ ens. ē. Si propter ap̃ potes a bello fugere quia ubiq. praesens dns est. de proximo fuge ad dnm
ne fiendo peccatorem et salue te. dicit eni dns. Celum et terram. ego impleo. Ideo fuge
re a se non mise te m dm. ne sentias uenientem durum iudicem.

Homo iste · adam est · hierusalem celestis · a cuius beatitudine lapsus · in hanc mortalem miseriam
uitam deuenit · hiericho · luna ob defectu interpretatur · Latrones · diabolum et angelos eius
intellege · In quos quia descendebat ·
Incidit · p superbia et inobedientia ·
plage · peccata sunt · Semiuiuum
reliquerunt · quia beatitudinem utique
immortalis exuere · sed p sensum rationis abolere ualuerunt · Ex qua parte
cognoscat dm · uiuus est homo · ex
qua peccatis contabescit & miseria
deficit · mortuus · sacerdos
Sacerdotium et ministerium est
ueteris testamenti · xpe proxim ·
Specialiter di filium ihm xpm pro
ximum esse per humilitatem nrm ·
Gloria immortali uestis immortalitatis & innocentie usu priuauerunt
Hec est prima stola protoplasti ·
Samaritanus · q dicit custos · dm
significat · q propter nos factus est
homo · de penitentia
Peccata que in hominib · inuenit
redarguendo corripuit & cohibuit · id est spem uenie penitentib
terrorem pene peccantibus ip
cutiens · Iuisinuit · Penitentiam
dum precipit · Penitentia agite ·
Infundit oleum · Appropinquabit
enim regnum celorum · Infundit uinum ·
Omnis arbor que non facit fructum bonum · ex
cidetur & in ignem mittetur ·
Et altera die protulit duos d
Stabulum · ecclesia est presens · ubi
reficiunt uiatores · de peregrinatione hac in patriam redeuntes ·
Jumentum · xpi caro est · In qua
ad nos uenire dignatus est · Et be
ne iumento imposito duxit in stabulum · quia nemo nisi baptizatus ·
nisi corpori xpi adunatus · ecclesiam
intrabit · Jumento itaq · imponitur
ip ipsam incarnationem xpi credere · eiusq · misterius intuiari ·
simul et ab hostis incursione tu
tari · xpi gratia p eugitur
Primum xpi p eugitur sui gratiam
illos q in tenebris & umbra mortis
Altera dies est · post dni resurrectionem · Duo denarii · duo testamenta sunt · In quib · etni regis nom
& imago continetur · Finis enim
legis · xpc est · Diligamus xpm qui
dnm dm nrm · diligamus proximum
quasi nosmetipsos · Nihil enim tam proximum · quam caput membris est · Altera die ·
Tunc aperuit illis sensum · Et spiritus aduenientis docuit apostolos omnem ueritatem ·
In iudicio dicturus est · Euge serue bone et fidelis · quia super pauca fuisti fidelis · Iuxta
litteram · manifesta sententia est ·

In lege quid scriptum · est · quomodo legis · Ille
spondens · dixit · Diliges dnm dm tuum ex toto
corde tuo · et ex tota anima tua · et ex omnibus
tuis · et ex omni mente tua · et proximum tuum
sicut te ipsum · Dixitq · illi · Recte respondisti
Hoc fac · et uiues ·
Ille autem uolens iustificare seipsum · dixit ad ihm
Et quis est mis proximus · Suspiciens autem ihs ·
dixit · Homo quidam descendebat ab hierusalem in
hiericho · et incidit in latrones · Qui etiam despo
liauerunt eum · et plagis impositis · abierunt
semiuiuo relicto · Accidit autem ut sacdos quidam
descenderet eadem uia · & uiso illo pertransiit ·
Similiter et leuita cum esset secus locum · et uiderit
eum · pertransiit · Samaritanus autem quidam iter
faciens · uenit secus eum · et uidens eum misericordia
motus est · Et appropians alligauit uulnera eius
Infundens oleum & uinum · Et imponens illum in
iumentum suum duxit in stabulum · & curam eius egit
Et altera die protulit duos denarios · et dedit
stabulario · et ait · Cura illius habe · Et q d cum q
superogaueris · ego cum rediero reddam tibi · Quis
horum trium uidetur tibi proximus fuisse illi qui
incidit in latrones · At ille dixit · Qui fecit
misericordiam in illum · Et ait illi ihs · Uade · et tu
fac similiter · Factum est autem dum irent · & ipse
intrauit in quoddam castellum · et mulier quedam
martha nomine · excepit illum in domum suam ·
Et huic erat soror · nomine maria · Quae etiam
sedens iuxta pedes dni · Audiebat uerbum illius ·
Martha autem · satagebat circa frequentem mini
sterium · Quae stetit · et ait · Dne · Non est tibi

curæ quod soror mea reliquit me solam
ministrare. Dic ergo illi. ut me adiuuet;
Et respondens. dixit illi dn̄s; Mastha
mastha. Sollicita es. et turbaris erga plurima;
Porro. unum est necessariū; Maria optimā
pastem elegit. quę non auferetur ab eo.

ET FACTUM EST CUM ESSET — L cxxiij M xliii

In loco quodam orans. ut cessauit dixit unus
ex discp̄lis eius ad eum; Dn̄e. doce nos orare.
Sicut Iohannes docuit discp̄los suos, Et ait
illis. Cum oratis. dicite; Pater. Sc̄ificetur
nomen tuum. Adueniat regnum tuum. fiat uoluntas tua. sic in cęlo et in tra;
Panem nostrum cotidianum da nob̄ cotidie.
Et dimitte nobis peccata nr̄a. siquidem et
ipsi dimittimus omni debenti nobis. Et
ne nos inducas in temptationem. — L cxxiiij Solus
Et ait ad illos. Quis uestrum habebit amicum.
et ibit ad illū media nocte. et dicet illi.
Amice. commoda mihi tres panes. q̄nm
amicus meus uenit de uia ad me. et n̄ habeo
quod ponā ante illū; Et ille deintus respon
dens. dicat; Noli mihi molestus esse. Iam
ostium clausum ē. et pueri mei mecum sunt
in cubili. n̄ possum surgere. et dare tibi. Et
ille si p̄seuerauerit pulsans. dico uobis. Et
si non dabit illi surgens eo quod amicus eius
sit. Propt̄ improbitatem tamen eius surget.
Et dabit illi quotquot habet necessarios — L cxxv M liii
Et ego uobis dico. Petite. et dabitur uobis;
Querite. et inuenietis; Pulsate. et aperitur
uobis; Omnis enim qui petit accipit. et qui
querit inuenit. et pulsanti aperietur.

B tra uis eicienis demonii. Demoniacus ite apud matth. ꝓ solum mutus. sed et cecus
fuisse narrat. curatusq. dicitur a dño. Et aut loquerentur & uiderent. Tria ergo sim
in uno homine ꝓpetrata sunt
cecus uidet. mutus loquitur.
possessus a demone liberat.
Beelzebub. q. d. senta accaron.
uirmus earum siue habens mu
scas in dorsum. ꝓ ē diuisu.
Di patris & filii et spiritus sancti
U Si aut. Ergo patris. et filii.
& spiritus sancti regnum non
diuisum. quod sine
ulla contradictione
ꝓ aliquo impulsu de
solandum. sed etna. et
stabilitatem mansurum.
Y L cxxvi
V ch cxviii

E

Y L cxxvii
II ch cxxi
ch xxxii

h Si uero secundum indi
uiduum trinitatis in
diuiduum manet regnum. de
sistant arriani
minorem patre filium.
minorem filio sem
dicere spm. quia agru
unum. e. regnum horum. e.
& una maiestas.
Iste ordo dignitatis. q. magi
ni ingenii pro confessi sunt. q. &
legimus in tabulis scriptum.

Y L cxxvii
V ch cxxvii

Q

E

B Igitur si brachium dni
manus est brachium dni. di
filius est. & dicitur et spiritus
sancti. patris. et filii. et spiritus
una substantia est. Non
est scandalum. et membrorum
inaequalitas. cum edificet
unitas corporis. Aliter di
gitus di uocat spiritus sanctus. propter
partitionem donorum quo
in eo dant unicuique ꝓpria
siue hominum siue angelorum.
Ipse dom diabolum. arrum illius
mundum q. in maligno positum.
appellat. In ouig. non oni
prinem hui & in monchilum
ltm. Ne prinem hui m eiectum for
Si aut. de ipso loquitur ds.
Arma. a furio de lo spiritat
noquitiosi. sp hom de ipsi
quo uicerit xps distribuit
q. d. insignia triumphantis.
q. capti ducens capti dat dona
q. s. daquido apostolos. alios eu
st pastores & doctores. in
U Cum inmundus spiritus. mundi sci
In aquosa loca. corda fidelium sunt. quae a mollicie fluxu cogitationis expurgata su
subumbrant. dormit. id. cum praui cordium dolorationibus. scopum. Aqua baptis
& gratia liberata. uacantem a bonis operib. ꝓ neglegentia. simulatis uirtutib. ꝓ hip
sin.

Quis autem ex uobis patrem petit panem. Numq.
lapidem dabit illi. Aut piscem. Numquid
pro pisce serpentem dabit illi. Aut si petie
rit ouum. Numq. porriget illi scorpionem.
Si ergo uos cum sitis mali. nostis bona data
dare filiis uestris. quanto magis pater uester
de celo. dabit spm bonum. petentibus se
E tetat eiciens demonium. et illud erat mutum
et cum eiecisset demonium. locutus est mu
tus. et admiratae sunt turbae.
Quidam autem ex eis dixerunt. In beelzebub
principe daemoniorum. eicit demonia.
Et alii tentantes. signum de celo querebant
ab eo. Ipse autem ut uidit cogitationes
eorum. dixit eis.

L cxxviii. ch cxxii
II ch xxxiii

O mne regnum in seipsum diuisum desolatur
& domus super domum cadit. Si autem & satana
in seipsum diuisus. e. quomodo stabit regnum
ipsius. quia dicitis in beelzebub eicere me
demonia. Si autem ego in beelzebub eicio de
mia. Filii uri in quo eiciunt. Ideo ipsi iudice
uri erunt. Porro. si in digito di eicio demonia
profecto p uenit in uos regnum di. Cum fortis
armatus custodit atrium suum. In pace sunt ea
quae possidet. Si autem fortior illo superueni
uicerit eum. uniuersa arma eius auferet. in qui
confidebat. et spolia eius distribuet. Qui ꝓ
est mecum. Aduersum me est. Et qui non
colligit mecum. dispergit.

L cxxx
V ch cxxviii

C um inmundus spiritus exierit de homine.
pambulat p loca inaquosa quaerens requi
& ꝓ inueniens dicit. Reuertar in domum me

uniuersa uma designan
a sed mundana cupiditas a
circumuenerit. Inuenit
peruncuadit. & assumit
sed in quiore esse. & ingre
sunt nouissima homin
ora prioribus.

L cxxxi
solus

m cum haec diceret. extolle
mulier de turba. dixit illi.
postaurt. & uberaque sux
gum immo. beati qui audi
custodiunt illud.

L ex
V ch ex

incurrentibus. cepit dic
ato generationem quam e
signum ꝓ dabit illi. nisi
Ninuitae fuerunt signum Ninuit
sicut hominis. generation
iudicabunt. In iudicio cum ui
illa. quia pententia
ne. Et ecce. plus iona h
accendit. et in abscond
modio. sed super candel
ducuntur. lumen uidear
corporis tui. et oculus tuus. Si
simplex. totum corpus tuum. l
ne qua fuerit. etiam corp
erit. Uide ergo. ne lumen
tenebrae sint. Si ergo corpus
fuerit. habens aliquam par
m. erit lucidum totum. Et
missio peccatorum. Sic fiet & p
quinte. Ulnus est. quia su
Accipe cor die quod tibi pr

ervu malos spiritus. unuuersa uitia designantur quomcuq. eni post baptisma suo
prauitas horotica. seu mundana cupiditas arripuerit. moxomnium prostornit

unde exiui. Et cū uenerit. Inuenit scopis
mundata. et tunc uadit. & assumit septē
alios spiritus. seū nequiores se. & ingressi. ha
bitant ibi. Et sunt nouissima hominis
illius. peiora prioribus.

L. cxxxi
solus

Actum est autem cū hec diceret. extollens suo
cem quaedā mulier de turba. dixit illi. Beatus
uenter qui te portauit. & uberaque suxisti.
At ille dixit. quinimmo. beati qui audiunt
uerbum dī. et custodiunt illud.

L. cxxxii
V
di cxxviii

urbis autē concurrentibus. cepit dicere.
Generatio haec. generatio nequam est.
Signū quērit. & signū nō dabit illi. nisi signū
Ionae. Nāsicut ionas fuit signū niniuitis.
Ita erit et filius hominis. generationi isti.
Regina austri surget in iudicio cū uiris gene
rationis huius. et condēnabit illos. quia
uenit a finib. terre audire sapientiā salomo
nis. Et ecce. plus quā salomon hic. Uiri nini
uitē surgent in iudicio cū generatione hac
& condemnabunt illā. quia penitentiā egerē.
Ad pdicationē ionē. Et ecce. plus iona hic.
Nemo lucernā accendit. et in abscondito po
nit. neq. sub modio. sed super candelabrū.
Ut qui ingrediuntur. lumen uideant.
Lucerna corporis tui. est oculus tuus. Si oculus
tuus fuerit simplex. totū corpus tuū. lucidū
erit. Si autē nequā fuerit. etiam corpus tuū
tenebrosum erit. Uide ergo. ne lumen quod
in te est. tenebrae sint. Si ergo corpus tuū
totū lucidū fuerit. nō habens aliquā partem
tenebrarum. erit lucidum totum. Et sicut

Inima uitiorum. Immūdi spiritū
Immūdi spiritū exiū audois. qndo
accepor legem. amb p gentiū
solitudinōs. quorū potea
credidissent. in ois pī in uacuo
loco. dix. Rouersa aduē
Dimittēt uos domū ūra desola
Septenariū de septēnum
autē numerū adiunctū dia
bolo. uel propē sabbatū in
logo. uel pp̄ numū spēs sēi. Ut
quomodo in isaia. vii spēs sup
urgādo radicoiesse.
Credamus sēm mariā dni dīnī
in xpi fidoli eō gonotricem.
De oratione dominica.
Dic ergo tu p gratiam dī Pater
nr. ut filius meoaris eō eccle
Contuitu etiam et considerati
one ipso commenda. quid
est in colis. Ex celsus sup omēs
gentes dns. Et coli enarrant glo
riam dī. Colū est ergo. ubi culpa
cessauit. Colū est. ubi flagitia pēs
Colū est. ubi nullum est mortis
uulnus. Sēificetur nomen tuū
Quid. ē sēificet. ut sēificetur
in nobis. ut ad nos possit eius sēifi
catio puenire. Adueniat reg
Adueniat regnū tuū. Tunc uenit
regnū dī. quando eius estis gram
consecuti. Ipse enim ait. Regnū
dī intra uos est. Fiat uol
Fiat uoluntas tua. San
guine xpi pacificata sup
omnia uel in celo uel in terra. Sēi
ficatū ē celum. dejectus. ē. diabol
Ibi uersat. ubi et homo quē
ille decepit. Fiat uoluntas
tua. hoc est sit pax in terra.
quem admodū ē in celo. In terra
dixi uobis quod ante uerba xpi
quod offertur. panis dicitur. ubi
autē uerba xpi. de prō pta fuerint.
iam pō panis dicit. sed corpus appellat
Non iste panis qui uadit in corpus.
sed ille panis uite aeterne. qui
animam in substantiam fulcit.
Ergo tu audis. quod quotiens cūq.
offertur sacrificiū. mors dni colebr
arrectio dni. et remissio peccatorū. Sēificetur & panē istū uite nre cotidianum assumis. qui
nus habet. medicinā requirit. Uulnus est. quia sub peccato sumus. medicina celestis est. et
crabile sacramentū. Accipe cotidie quod tibi prosit. sicut uno ut cotidie mercaris accipere

Dimitte nobis debitum quid est.
Ag rium. Et ideo qui eras liberi nx po
inimicus. sed eadem dns crucifixit.
& suo cruore deleuit. Abstu
lit debitum tuum. reddidit liber
tatem. Quomodo ego inquit di
mitto. sicut dimitto. Si dimi
seris. bene conuenit ut dimit
tatur tibi. Si non. nec tibi dimit
tetur. Et ne nos inducas
Tb Talem uult temptationem qua
ferre possit humana fragilitas.
Amalo. hoc est inimico. a pec
cato liberetur. Potens est autem
dns. dimittere peccata uestra.
Nam qui do se committit.
diabolu pontimor. Aptsingt.
Si ds pro nobis. quis contra nos.
Rogau. iuim qda. ut prandere
Ag Quomodo pepcit ds homini qui
fuerat inuitatus. magis ob
iurgando pepcit. ut corre
cto in iudicio parceret.
R Ostendit nobis dns quia et bap
tismu quod semel adhibetur.
p fide mundat. fides autem in tus
est. p foris. Ut in actib. apstorum
R Fide mundans corda
eorum.
Si cuas similiforma
baptisma saluos facit.
n carnis depositio
sordium. sed conscien
tie bone interro
gatio in dm. munda corpo
L Munda prius cor & conscien
tiam. a concupiscentia et
prauis cogitationibus atq.
desideriis. de calicis usu
Tb Calicis usus interior est. id e.
prius conscientia munda. da
te elemosinam. de elemosi
id. e. facite misericordiam.
quid. e. facere misericordiam.
Si intellegis. ait incipe. Mi
serere inqt anime tue. pla
cens do. diligedum dm tuum
& facis misericordiam prius ip
anima tuam.
A De angelis & archangelis
gg Hinaq. qui minima nuntiant
an angeli. qui uero sublima
annuntiant archangeli uocantur.
sed gabriel archangelus mittit.
Ad hoc qpe ministeriu sumu angelu uoluit
fuerat. qui sumu annunciabat. Qui idcirco etiam priuatis nominib. consentiu
ut signetur per uocabula. etiam in operatione quid ualeant.

Nisi peccatu. Accepisti a diabolo debitu. qd pierat nec
debitor factus es diabolo. Cautionem tua tenob
lucerna fulgoris. Illuminabitte. [L cxxxv V ch ccxxxv]

Et cum loqueretur. rogauit illu quida phari
seus. ut prandere t apud se. Et ingressus.
recubuit. Pharisseus autem cepit intra se sepu
tans dicere. quare p baptizatus esset ante
prandium. Et ait dns ad illu. Nunc uos pha
risei quod de foris est calicis et catini mun
datis. quod autem intus est urn. plenu e rapt
na et iniquitate. Stulti. nonne qui fecit qd
de foris est. etiam id quod de intus est fecit.
Uerutamen. quod superest. date elemosina
Et ecce omnia munda sunt uobis. [L cxxxvi V ch ccxxxiii]

Sed uae uobis pharisseis. quia decimatis mentu
& rutam. et omne olus. & praeteritis iudiciu
et caritatem di. haec autem oportuit facere
et illa non omittere. [L cxxxvii. dre xxviii ch ccxxxv]

Uae uobis pharisaeis. qui diligitis primas
cathedras in synagogis. & salutationes in fo
[L cxxxvii V ch ccxxxvii]

Ue uobis quia estis ut monumta quei appare
et homines ambulantes super ea nesciunt
[L cxxxviii V ch ccxxviii]

Respondens autem quida ex legis peritis. ait illi
Magister. hec dicens. etiam nobis contume
lia facis. At ille ait. Et tu quoque legis peritis
quia onerates homines oneribus quae por
tari p possunt. et ipsi uno digito uestro.
non tangitis sarcinas. [L cxl V ch ccxxxviii]

Uae uobis. qui edificatis monumta apphetaru
patres autem uri occiderunt illos. Profecto
testificamini quod consentitis operib. patru
uestru. qm quidem ipsi eos occiderunt.
uos autem aedificatis eorum sepulchra [L cxl V ch ccxl]

Propter hoc et sapientia di dixit. Mitta ad illos
hinc est qd a maria uirgine. p quibus bo an
[illegible]

michahel namque qui ut deus. Gabrihel autem fortitudo dei. Raphahel uero dicitur medicina dei. quotiens mirae uirtutis aliquid agitur. michahel mitti perhibetur. ut ex ipso actu et nomine detur intellegi quia nullus potest facere quod facere praeualet deus.

prophetas et apostolos. & ex illis occident et
persequentur. ut inquiratur sanguis omnium
prophetarum qui effusus est a constituti-
one mundi a generatione ista. A sanguine
abel usque ad sanguinem zachariae. qui
periit inter templum et altare ita dico
uobis requiretur ab hac generatione.
Vae uobis legis peritis. quia tulistis
clauem scientiae. Ipsi non introistis.
et eos qui introibant prohibuistis. XX
CUM HAEC AD ILLOS DICERET.
coeperunt pharisei et legis periti grauiter
insistere. & os eius opprimere. de multis
insidiantes ei. et quaerentes capere ali-
quid ex ore eius. ut accusarent eum.
Multis autem turbis circumstantibus. ita
ut se inuicem conculcarent. caepit
dicere ad discipulos suos.
Attendite a fermento phariseorum.
quod est hypochrisis.
Nihil autem opertum est quod non reueletur.
neque absconditum quod non sciatur. Quoniam
quae in tenebris dixistis. in lumine di-
centur. Et quod in aure locuti estis in cu-
biculis. praedicabitur in tectis. Dico autem
uobis amicis meis. Ne terreamini ab his
qui occidunt corpus. et post haec non
habent amplius quod faciant. Ostendam
autem uobis quem timeatis. Timete eum qui
postquam occiderit. habet potestatem
mittere in gehennam. Ita dico uobis. hunc
timete. Nonne quinque passeres ueneunt

nomine detur intellegi. quia nullus potest facere quod facere praeualet deus. sicut apostoli. Factum est praelium cum michahele. ut ab eo per tempus dicatur. quia ad dei similitudinem per superbiam nullus exurgat. Ad mariam quoque gabrihel mittitur. qui dei fortitudo nominatur. Illum quippe nuntiare ueniebat. qui ad debellandas aereas potestates humilis apparere dignatus est. De quo per psalmistam dicitur. Tollite portas principes uestras. usque ipse est rex gloriae. Raphahel quoque interpraetatur ut diximus medicina dei. qui uidelicet dum tobi oculos quasi per officium curationis tetigit. caecitatis eius tenebras tersit.

de uirtutibus

Uirtutes etenim uocantur illi nimirum spiritus. per quos signa et miracula frequentius fiunt. Potestates etiam uocantur hi qui hoc potius per ceteris in suo ordine perceperunt. ut eorum ditioni uirtutes aduersae subiectae sint. quorum potestate refrenantur. ne corda hominum tantum temptare praeualeant quantum uolunt. Principatus etiam uocantur qui ipsis quoque bonis angelorum spiritibus praesunt. qui subiectis aliis dumque quaeque agenda disponunt. eis ad explenda diuina ministeria principantur. Dominationes autem uocantur. qui etiam potestates principatuum dissimilitudine altera transcendunt. Throni quoque illa agmina sunt uocata. quibus ad exercendum iudicium semper deus omnipotens praesidet. Unde et per psalmistam dicitur. Thronus tuus deus. Et sedes super thronum qui iudicas aequitatem. Cherubin quoque plenitudo scientiae dicitur. & superiora illa agmina idcirco cherubin uocata sunt. quia tanto perfectiore scientia plena sunt. quanto claritatem dei uicinius contemplantur. ut secundum creaturae modum eo plenius omnia

de seraphim

...tur. quo uisioni conditoris sui per meritum dignitatis appropinquant. Seraphim namque ardentes uel incendentes uocantur. quae quia ita deo coniunctae sunt. ut inter haec et deum nulli alii spiritus intersint. tanto magis ardent quanto hunc uicinius uident. Quorum profecto flamma amor est. quia quanto subtilius claritatem diuinitatis eius aspiciunt. eo ualidius in eius amore flammescunt. uerte folium. in signum.

do an ge lis

Sed aliquid prodest nos de angelicis spiritib. ista perstringere. si ipsi studeamus hec etiam
ad nos profecto congrua consideratione deriuare. quia enim supna illa ciuitas ex angelis
& hominibus constat. ad quam tantum credimus humanum genus ascendere. quanto
illic contigit angelos electos remansisse. sicut scriptum est.
Statuit terminos gentium secundum numerum angelorum dei. quia enim tanta illic ascensura creditur
multitudo hominum. quanta ro mansit multitudo angelorum.
superest utique ipsi quoque homines qui ad gloriosam patriam redeunt. ex eis
agminib. aliquid illic reuocentur tot imitent. caro sumus

cc Meminisse deberem quia
caro sum. taceam interiori deso
cretis oculis. sed ante conditoris
oculos manu penitentie tergamus maculas pulueris nri.
Ecce ipsa diuina miscatia
pollicet dicens. Gaudium erit
in celo. & tam per prophetam
dns dic. quia quacumque die uste
pecc. omnis iustitie eius non recordab.
pensem si possum. dispensationem
supne pietatis. stantib. sic cecide
runt minat penam. lapsis uero ut
surgere appetant. permittit miseri
cordiam. illos terret ne presumant in
bonis. istos refouet ne desperant
in malis. ue diuidat in occulto her

b Merito refutatur hic frater.
qui illi ingerere cupit molestiam.
Et merito hominis uocabulo
notatur. non secundum diuis
I Nego ergo sed ns hominum eo
diuisorem. ad quos et socii et
cum angelis pacificando uenerat.
Non enim est dis dissensionis.
sed pacis. quo simplicia uid
Ve quia pi nulla simplicit homini
b. geri uidentur. sed in eternus
arbiter. qua intentione fiant.
quia cernit diiudicat.
Quis diuidi hereditatem. et fructum
in horrea condi pro crimine
deputarat. Non in caro phen
ditur qd fructum collegerit. sed
qd omnem uite sue fiduciam.
in ipsa abundantia rerum posuerit
& quia ex eis elemosinam non
dederit. destruam horrea mea
Nam in ecclesiastico dicitur.
Inuenire requiem mihi. et nunc
manducabo de bonis meis solus. et nescit qd tempus praetcat. & relinquat oma alis
stulto hanc. Hoc dd ad hominem dicere est. prauas eius machinationes subita an
aduersione compescere. Anima misera in nocte ablata est. In suis quemq. peccatorum
tenebris uita perdere. quia dies dni ut fur ueniturus est.

Lectio VI. Ps. XCIIII. Ps. II. Ps. LXXXVI

dipondio. et unus ex illis non erit in oblitione
coram deo. Sed et capilli capitis uri omnes
numerati sunt. Nolite ergo timere. multis
passeribus pluris estis. Dico autem uobis. Om
nis quicumque confessus fuerit me coram homi
nibus. & filius hominis confitebitur illum
coram angelis dei.

Lectio VII. Ps. II. Ps. XXXIIII

Qui autem negauerit me coram hominibus.
denegabitur coram angelis dei.
Et omnis qui dixerit uerbum in filium hominis.
remittetur illi. Ei autem qui in spm sanctum
blasphemauerit. non remittetur.

Lectio VIII. Ps. LXXXVIII. Ps. II. Ps. CXLI

Cum autem inducent uos in synagogas. et ad
magistratus et potestates. Nolite sollicti
esse qualiter aut quid respondeatis. aut
quid dicatis. Spse enim docebit uos in
ipsa hora. quid oporteat dicere.

Lectio IX. Ps. CXLVIII. Ps. Sot.

Ait autem quidam de turba. Magister. dic
fratri meo. ut diuidat mecum hereditatem.
At ille dixit ei. Homo. quis me constitui
it iudicem. aut diuisorem super uos.
Dixitque ad illos. Uidete et cauete. ab
omni auaritia. quia pi in abundantia
cuius qua uita est. ex his que possidet.
Dixit autem similitudinem ad illos dicens.
Hominis cuius da diuitis. uberes fructus
ager attulit. Et cogitabat intra se di
cens. Quid faciam. quod pi habeo quo con
gregem fructus meos. Et dixit. hoc
faciam. Destruam horrea mea. & maio
ra faciam. & illuc congregabo omnia
quae nata sunt mihi. et bona mea.

et nescit qd tempus praetcat. & relinquat oma alis
prauas eius machinationes subita an
In suis quemq. peccatorum

B Ergo quiuule esse in dm diues. non sibi thesaurizet sed dō. & pauperib. propter dm
diferibuat. Sic enim sapiens et filius lucis esse meribitur.

& dicam anime mee. Anima habes multa
bona posita in annos plurimos. Requiesce. comede.
bibe. epulare. Dixit autem illi ds. Stulte. hac
nocte anima tua repetunt a te. Quae autem
parasti. cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat.
et non est in dm diues.

Dixit q. ad discipulos suos. Ideo dico uobis. no
lite sollicitri ee anime. quid manducetis.
neq. corpori quid uestiamini. Anima plus
est quam esca. & corpus plus quam uestimentū.
Considerate corui. quia non seminant.
neq. metunt. quib. non. ē. cellariū neq.
horreū. & ds pascit illos. Quanto magis uos.
pluris estis illis. Quis autem ūm cogitando
potest adicere ad staturā suā cubitū unū.
Si ergo neq. quod minimū. ē. potestis. qd
de ceteris sollicitri estis. Considerate lilia
quomodo crescunt. non laborant. non nent.
dico autem uobis. nec salomon in omni gloria
sua uestiebat. sicut unū ex istis. Si autem
foenū quod hodie in agro est. et cras in di
banū mittitur. ds sic uestit. quanto magis
uos pusillae fidei. Et uos nolite querere.
quid manducetis. aut quid bibatis. Et
nolite in sublime tolli. hec enim omnia
gentes mundi querunt. Pat autem uester scit.
qnm his indigetis. Uerum tamen. querite regnū
di. et haec omnia adicientur uobis.

Nolite timere pusillus grex. quia com
placuit patri uestro. dare uobis regnū.
Vendite que possidetis. & date elemosinā.
Facite uobis sacculos qui non uetere scant.

Anima habes multa
h Istra documenta non sane allegorice discutienda. Anima hoc loco pro istauro posita. ea nouerimus. cuius rerum aculū est. alimentum istud corporeū.

Nolite sollicitri esse
u Eius utiq. prouidentia cuncta gubernantur. qui illa creauit quanto magis homines. quibus aeternitas promittit. dī regum Imperio.

quo rito regnum dī. & oma
Ac Laici tū profecto indicat. Aliud est quod principaliter datur. aliud quod superadditur. quia nobis in intentione sit aeternitas. In usu uero temporalitas esse debet. Et illud datur. et hoc nimirum ex habundantia superadditur.

monita saluatoris
hL prudent ergo accipiat unus quisq. monita saluatoris et preceptoris. non temptat dm. & non dat tempus misericordie saluatoris. quae modo impendit. quamdiu genere humano parcitur. Ad hoc parcit homini ut conuertatur. et ūm sit q dānet.

de fine saeculi
Ac Uidentur quando uenit et finis sit. est tamen modo tempus fidei. Finis sit uerū hic aliquōnūm inueniat nescio. et fortasse non inueniet. Tempus cuiq. nrm in proximo est. quia mortales sumus. et inter casus ambulam.

Si uero sicut uero essem
Ac essemus. minus casus timerem. quid fragilius uase uitreo. & tamen seruatur. & durat p sta. Et si enim casus uitreo timent. senectus eius et febris ūtimetur. quamdiu quisq. uiuat homo. necesse ē. ut uita finiat p sem. & moriatur.

Iustitia dī
Iustitia dī bonum nrm sit. propter quod omnia faciamus. quecūq. facimus.

Nolite timere
Pusillum gregem electorum uel ob comparationem maioris numeri reproborum. uel potius ob humilitatis deuotionem nominat. quam humilitate crescere. & ad promissum regnū humilitate peruenire uult.

Sci euangelii fris mei aptauabis. Lectio recitata. sed non aliqb. ipsa eius planities alta
fortasse uideatur. eam subbreuitate transcurrimus. quatenus eius expositio breuiores
lubentib. fiat cognita. ut tamen thesaurum non deficientem in celis.
scientib. qui sit onerosa. Dicit
dns. Lubeus diaboli in lubis est.
et fortitudo illius in umbilico
uentris eius. A principali
igit sexu lumborum nomine.
luxuria designatur. cui dns dic.
Sint lubii uri pcincti. Lubos oni
pcingim. cu carnis luxuriam pcon
tinentia coartamus. Et lucerne
Lucernas q̃ppe ardentes in manib.
tenem. cu p bona opera proximis
nri lucis exemplaria monstram.
De quib. pfecto operib. dns dic.
Luceat lux ura cora hominib.
Duo sunt autem que iubentur.
et lumbos restringere. et lucer
nas tenere. ut et mundicia sit
castitatis in corpore. et lumen
uoritatis in operatione. Redē
ptori eteni nro. unu sine altero
placere p̃ potest. Et uos simi hom.
Ad nuptias q̃ppe dns abiit.
quia resurgens a mortuis.
ascendit in celu. supna sibi an
gelorum multitudine nouus
homo copulauit. qui tunc
reuestitur. cu nobis lampadi
cum manifestatur. Ut cu uenerit.
Uenit q̃ppe dns. cum ad iudicii
properat. Pulsat uero. cum
iam p egritudinis molestias.
et mortem uicina denuntiat.
Aperire eni iudici pulsanti p̃
uult. qui exire de corpore tre
pidat. et uidere eum que con
tempsisse meminit iudicem
formidat. Beati serui illi.
Uigilat. qui ad aspectu ueri lum
nis mentis oculos aperi studet.
Uigilat. qui seruat operando
quod credit. hinc paulus dicit.
Euigilate iusti. et nolite peccare.
hinc rursu ait. hora iam nos de somno
Amen dico uobis. Praecinge se.
id est ad retributionem
praeparat. Facit illos discubere.
id est in actiua quiete fouere.
Discumbere q̃ppe enim. in regno
quiescere est. Uenit et ministrabit dns dic.
Uenient et recubent. Transiens ministrat dns. qui a luce sue illustratione nos
satiat. et transire eius est. in claritatis sue speculatione nos ducere. Ad iudicium quippe
dns uenens. in forma serui apparet omnib. qua scriptu est. Uidebunt in q̃ transfixerunt
sed cum reprobi in supplicii corruunt. iusti ad claritatis eius gloriam p̃trahunt. sicut
scriptu est. Tollatur impius. ne uideat gloriam di. Reg sedm luc. c. lxiii

. . urm erit

thesaurum non deficientem in celis.
quo fur non appropiat. neq tinea corrumpit.
Ubi enim thesaurus ur est. ibi et cor.
Sint lumbi uri praecincti. et lucerne arden
tes. Et uos similes hominib. expectantib.
dominu suu. quando reuertat a nuptiis.
Ut cum uenerit et pulsauerit. confe
stim aperiant ei.
Beati serui illi. quos cum uenerit dns inue
nerit uigilantes. Amen dico uobis. qd pre
cingetse. et faciet illos discumbere. et trans
iens ministrabit illis. Et si uenerit in se
cunda uigilia. et si in tertia uigilia uenerit
et ita inuenerit. beati sunt serui illi.
Hoc autem scitote. qnm si sciret pater familias
qua hora fur ueniret. uigilaret utiq. et p̃
sineret pfodi domu sua. Et uos estote
parati. q̃ qua hora non putatis. filius homi
nis ueniet.
Ait autem ei petrus. dne. Ad nos dicis hanc
parabolam. an et ad omnes. Dixit autem
dns. Quis putas est fidelis dispensator
et prudens. que constituit dns sup fami
liam suam. ut det illis in tempore tritici
mensura. Beatus ille seruus. que cu uene
rit dns. Inuenerit ita facientem. Uere
dico uobis. quia super omnia quae
possidet. constituet illum.
Quod si dixerit seruus ille in corde suo.
mora facit dns meum uenire. et coeperit
p̃cutere pueros. et ancillas. et edere
et bibere. et inebriari. ueniet dns

L. c. l. v. ii
X
Solus

L. c. l. v
V
m. cc. l. x. vi

L. c. l. v. m. cc
n. ii.
m. c. l. v

L. c. l. v. iii
V
m. cc. l. x. vi

L. c. l. v. iiii
V
m. cc. l. x. vii

Ut ueniens et recubens. Transiens ministrat dns. qui a luce sue illustratione nos
satiat. et transire eius est. in claritatis sue speculatione nos ducere. Ad iudicium quippe
dns ueniens. in forma serui apparet omnib. qua scriptu est. Uidebunt in q̃ transfixerunt
sed cum reprobi in supplicii corruunt. iusti ad claritatis eius gloriam p̃trahunt. sicut
scriptu est. Tollatur impius. ne uideat gloriam di. Reg sedm luc. c. lxiii

habitabano sententiam malo intellegentes: noluerit scire quid faciant. et ideo minus se
putaturos existimant. Sed aliud est nescisse. aliud est scire noluisse. Ipse enim nesciens. sed contemptor addicitur. multum commendauerunt multum. subaudis diuina iudicia.

seruu illius in die qua non sperat. et hora qua nescit. & diuidet eum. partemq. eius. cum infidelibus ponet. Ille autem seruus qui cognouit uoluntatem domini sui. et non preparauit et non fecit secundum uoluntatem eius. uapulabit multas. Quia autem non cognouit & fecit digna plagis uapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est multum querentur ab eo. Et cui commendauerunt multum. plus petent ab eo. Ignem uenimittere in terram. Et quid uolo nisi accendatur. Baptisma autem habeo baptizari. Et quomodo coartor usque dum perficiatur. Putatis quia uenim pacem dare in terram. Non dico uobis. sed separationem. Erunt enim ex hoc quinque in domo una diuisi tres in duo. et duo in tres diuidentur. Pater in filium. et filius in patrem suum. Mater in filiam & filia in matrem. Socrus in nurum suam. et nurus in socrum suam.

Dicebat autem et ad turbas. Cum uideritis nubem orientem ab occasu. statim dicitis. imbrum uenit. et ita fit. Et cum austrum flantem. dicitis quia aestus erit. et fit. Hypocritae faciem cli et terrae nostis probare. hoc autem tempus quomodo non probatis. Quid autem. et a uobisipsis non iudicatis quod iustum est. Cum uadis cum aduersario tuo ad principem in uia da operam liberari ab illo. ne forte trahat te apud iudicem. et iudex tradat te exactori. & exactor

Ly clxxi
Th xxxvi

quadrans. genus nummi. e. qui habet duo minuta. non exies inde donec etiam minuta reddas. quod nihil relinquatur impunitum.

Tanto quisq. ibi tolerabiliorem habebit damnationem. quanto hic minorem habuerit inimicum.

Multum commendatum autem commendatur eq. cui cum sua salute dominici quoq. gregis pascendi cura committitur.

Potentes potenter torquentur. et fortioribus fortior instat cruciatio. Hoc est maiori gratia donatos. si doliquerint maior uindicta sequetur.

Dogma habet duo. clxv.

Ly clx
Th xcv

Et mors sepi. utq. gibbo premit. neque quia ad sacerdotium prouehitur. Et quia xpi sanguine redempti sumus. membra eiusdem sumus sacerdotis efficiemur. Hinc rursus. Piscos q pennulas non habent. quid omni pennatis pisc. nisi doctores animo figurantur. Displicat nobis frisk mi qd curuum. Lonat ante oculos mulier curua. & arbor infructuosa. Ro minus cum malorum quo fecim. mittamus ad radicem cordis cophinum stercoris. ut tunc in retributionis fructu pinguescat. Quod nobis hic porpenitentia probat. & si uiri fortes summa operari non possumus. Ipso dsnr gaudet lumento. ex ipsa eius iustitie inchoatione placebimus. qui in iusta quo fecim punimus. nec mora erit ipsi floribus. qui ad tergent eius transeunt lacrimas. gaudia mansura. p dnm

Ly clxxi
Th clxii

Ly clxxi
Th xxxvi

Cum uadis cum aduersario tuo

Aduersarius. praecepum dei est. Via. uita. Iudice xpm. ministro angelos. carcere. penas aeternas. quadrante. terrena peccata uel minima delicta.

Non. qd nouissimum quadrans

Et quia bonus aduersarius. querit nram uoluntatem. sed utilitatem. quamdiu tu tibi inimicus es. Inimicum habes sermonem di. Esto tibi amicus. & concordasum ipso.

Prima qppe uigilia primo uitem pis est · id est puerita · sed ad adolescentiat iuuo
quod diuina auctoritate sacri eloquij unus · Dicente salomone · Lete re iuuenis in
adolescentia tua · testia senectus accipitur
quia ergo uigilare in
primam uigilia noluit · custodiat uel secundam · Et qui
uigilare in secta uigilia tempore
iuuentutis · testie uigilia
remedia p̃ amittat · Utq et in
iuuentute ad uia sua tempus uigilat ·
saltem in senectute resipiscat ·
Pensate fratres kmi · quia ecclesie
di pietas duricia mutam · N. o
iam quid homo excusationis
inuoniat · di despicit · et ex
pectat · Contemni se uidet et
reuocat · Iniuria de contemptu
suo suscipit · et tam quandoq
reuocantib · etia pmia pmittit
Sed nemo hanc ortus longani
mitatem negligat · Ut paulat die ·
Ignoras qm benignitas di · usq
iustitia iudicii di · ps · alm sua inqt
Dñs iudex iustus · fortis ·
Dicitur qppe longani
mitatem · promisit iustum ·
Hinc terrup quenda sapiens te
dicitur · Altissimus enim · e ·
patiens redditor · Patiens
redditor dicit · quia peccata
hominu patitur · et reddit
Nam quos diu ut conuertantur
tolerat · p̃ euersos durius damnat
Ecce enim paratus · Nescientes
enim pater familias furem domu p̃
fodit · quia dum a sui custodia
spe dormit · In prouisa mors
uenienti · carnis nr habitaculu
irrupens · eu quem dum dom ip
uenerit dormientem necat ·
Horam uero ultimam dñs nr
id circo nobis uoluit esse incog
nitam · ut semp possit esse su
specta · Ut dum illam p̃ uidere p̃
possumus · ad illam sine intermis
sione praeparemur · Proinde
fratres mei in conditione mosta
litatis uro mtis oculos figite ·
uenienti uos iudici p fletus
cordis et lacrimarum paratos ·
quibus illum ut prius uestib ·
induat carne · quid · e · aliud
quam caro · Nolite ergo at
tendere quid habetis · sed quid estis · Uultis audire quid estis · Propheta indicat
dicens · Uere · fenum · e · populus · Sicut fenum populus p̃ · e · Ubi sunt illi qui apud
nos et nobiscum fuerunt · Agite fratres mei · ut in boni operis mercede teneantur · Aud
quid sapiens salomon dicat · Quodcumq potest manus tua facere · instanter operare
quia nec opus · nec ratio · nec scientia · nec sapientia · erit apud inferos quo tu proper

L. clxiij
Solus

L. clxiij
Solus

mittat te in carcerem · Dico tibi · non exie
inde · donec etiam nouissimum minutum redda

ADERANT AUTEM QUIDAM
ipso in tempore · nuntiantes illi de galileis
quorum sanguinem pilatus miscuit cum sacrifi
ciis eorum · Et respondens · dixit illis · Putatis
quod hi galilei prae omnib · galileis peccato
res fuerunt · quia talia passi sunt · Non
dico uobis · sed nisi penitentiam habueritis ·
omnes similiter peribitis · Sicut illi decem et
octo · super quos cecidit turris in siloam ·
et occidit eos · putatis quia et ipsi debitores
fuerint praeter omnes homines habitantes in
hierusalem · Non dico uobis · sed si non peni
tentiam egeritis · omnes similiter peribitis ·
Dicebat autem hanc similitudinem · Arbore
fici habebat quidam plantatam in uinea sua ·
et uenit quaerens fructum in illa et non inuenit
Dixit autem ad cultorem uineae · Ecce anni tres
sunt · ex quo uenio quaerens fructum in ficul
nea hac · et non inuenio · Succide ergo illam ·
Utquid etiam terram occupat · At ille
respondens · dixit illi · Dne · dimitte illam et
hoc anno · usq dum fodiam circa illam · et mitta
stercora · Et si quidem fecerit fructum · sin
autem · In futurum succides eam · Erat autem
docens in sinagoga eorum sabbatis · Et ecce
mulier quae habebat spiritum infirmitatis
annis decem et octo · et erat incurvata · nec
omnino poterat sursum respicere · Quam
cum uidisset ihs · uocauit se · et ait illi ·
Mulier · dimissa es ab infirmitate tua ·

Arborē ficu. Dns et rodomptor nr pouglm suū. aliquando uorbis logē. aliquando robē. aliquando aliud uorbis atq. aliud robus. aliquando aut hoc uorbis quod robus.

Duas etenim res ex ouglo fieri audistis. ficulneā in fructuosā. & mulierē curuā. et utriq. rei. est pietas imponsa. Illud aut dixē p similitudinē. istud egit. p exhibitionē. Ecce aut decem & uij annorū numero signat. q. tertio dns uinea ad infructuosā ficulneā uenisse perhibet. quid arbor ficu. nisi humanam naturā signat. quid mulier in dinuta. nisi eandē naturā significanda denuntiat. quē & bene plantatā. sic sic. & bene creata sicut mulierē. sed in culpā propriā sponte lapsa. neq. fructū seruat operationis. neq. studū rectitudinis. Tertio uenit dns uinea ad ficulneā. quia natura angelorū. uenit humani. ad ologē. sub logo. sub gratia. expectando. admonendo. uisitando quē. sciuit. Dixē aut ad cultorē. ecce decem annis. ecce sunt. exq. uenit ad ologē. qui ab illis naturalē in mollocūdadit. uenit in logo quia pcipienda docuit. uenit post logum p gratiam. quid p cultorem uinea nisi prepositorū ordo signat. quidam pēsunt ecclē. nimirū dominico uineā curam gerunt. Sed ad. Unusq. iuxta modū suū. In quā locū uineē suē presentat. uenio. si fructū boni operis p exhibo. uolui in fructuosa arbor tā occupat. quia in eo loco in q ipso est. & alius operando occasionem negat. Dnō dum intercedē. circa ficulneam fodere. pisi infructuosas mores increpare. omnis q ppo fossa in imo est. & nimirū increpatio. dum mentem sibi de mon stra humiliat. quid est cophinus stercoris. nisi memoria peccatorū. Lecto. & oni carnis. stercora uocat. Unde & p proph. Cōputruerunt iumenta in stercore suo. Iumenta q ppo in stercore suo cōputrescere. mates quasq. in stercore luxurie uitam finire. Ex stercore erigit ad fructū conuersionis. ad locū considerationis peccati. ad bona ac opera. refuscitatum. sip aliq. quia pre fructū. hic p uide ad fecundandū ro pinguescere p increpationē. illic cadet. unde et sup. pentrenta p uafet. & in futuro succidetur. quamuis hic sino fructu uiridis sacro dexter. uere folū & rō signū. X.

Et impositū illi manus. Et confestim erecta est. et glorificabat dm.

Respondens autē archisinagogus indignans quia sabbato curasset iesus. dicebat turbae. Sex dies sunt. In quib. oportet operari. In his ergo uenite et curamini. & p̄ in die sabbati. Respondit aut ad illum dns. & dixit. Hipochrita. unusquisq. ūm sabbato p̄ solut bouē suū. aut asinū. a pre sepio. et ducit ad aquare. Hanc aut filiā abrahe. quam alligauit satanas. ecce decem & octo annis. Non opostuit solui a uinculo isto die sabbati.

Et cum hec diceret. erubescebant omnes aduersarii eius. Et omnis populus gaudebat in uniuersis. que gloriose fiebant a eo.

Dicebat ergo. Cui simile. ē. regnū dei. et cui simile existimabo illud. Simile ē. grano sinapis. quod acceptum homo misit in hortū suū. et creuit. et factū ē. in arborē magnā. et uolucres celi requieuerunt in ramis eius.

Et iterum dixit. Cui simile estimabo regnū dei. Simile est fermento. quod acceptū mulier abscondit in farine sata tria donec fermentaretur totum.

Et ibat p ciuitates & castella docens. et iter faciens in hierusalem.

Ait aut illi quidā. Dne. si pauci sunt qui saluantur. Ipse aut dixit ad illos. Contendite intrare p angustā postam. quia multi dico uobis. querunt intrare

Duas etenim res ex ouglo fieri audistis. ficulneā in fructuosā. & mulierē curuā. et utriq. rei. est pietas imponsa. Illud aut dixē p similitudinē. istud egit. p exhibitionē. Ecce aut decem & uij annorū numero signat. q. tertio dns uinea ad infructuosā ficulneā uenisse perhibet. quid arbor ficu. nisi humanam naturā signat. quid mulier in dinuta. nisi eandē naturā significanda denuntiat. quē & bene plantatā. sic sic. & bene creata sicut mulierē. sed in culpā propriā sponte lapsa. neq. fructū seruat operationis. neq. studū rectitudinis. Tertio uenit dns uinea ad ficulneā. quia natura angelorū. humani. ad ologē. sub logo. sub gratia. expectando. admonendo. uisitando quē. sciuit. Dixē aut ad cultorē. ecce decem annis. ecce sunt. exq. uenit ad ologē. qui ab illis naturalē in mollocūdadit. uenit in logo quia pcipienda docuit. uenit post logum p gratiam. quid p cultorem uinea nisi prepositorū ordo signat. quidam pēsunt ecclē. nimirū dominico uineā curam gerunt. Sed ad. Unusq. iuxta modū suū. In quā locū uineē suē presentat. uenio. si fructū boni operis p exhibo. uolui in fructuosa arbor tā occupat. quia in eo loco in q ipso est. & alius operando occasionem negat. Dnō dum intercedē. circa ficulneam fodere. pisi infructuosas mores increpare. omnis q ppo fossa in imo est. & nimirū increpatio. dum mentem sibi de mon stra humiliat. quid est cophinus stercoris. nisi memoria peccatorū. Lecto. & oni carnis. stercora uocat. Unde & p proph. Cōputruerunt iumenta in stercore suo. Iumenta q ppo in stercore suo cōputrescere. mates quasq. in stercore luxurie uitam finire. Ex stercore erigit ad fructū conuersionis. ad locū considerationis peccati. ad bona ac opera. refuscitatum. sip aliq. quia pre fructū. hic p uide ad fecundandū ro pinguescere p increpationē. illic cadet. unde et sup. pentrenta p uafet. & in futuro succidetur. quamuis hic sino fructu uiridis sacro dexter. uere folū & rō signū. X.

Erat autem docens. Paulo ante diximus quia hoc erat trinus aduentus domini quod x et viii anno numerus. Sexto enim die homo factus est. atque eodem die sexto opera domini cuncta perfecta sunt. Senarius autem numerus intrigonum ductus. decem et viii facit. Quia ergo homo qui sexto die factus est perfecta opera habere noluit. sed ante legem sub lege. atque in exordio incohantis gratie infirmus extitit. decem et viii annis mulier curua fuit. Omnis peccator terrena cogitans incuruatur. Ad corda uestra fratres karissimi redite. quid horis omnibus in cogitationibus uestris uoluatis aspicite. Alius de honoribus. alius de pecuniis. alius de prediorum ambitu cogitat. cuncta hec in imo sunt. et mens per hoc flectitur ab statu sui rectitudine.

Et uenient ab oriente

Multi sero ad dei seruitium uenientes magnis uite meritis extollant. Alii uero a prima aetate spirituali studio feruentes. ad extremum otio torpente lacescant. uulpes foueas

Propter dolos et insidias herodem uulpem appellat. quod plenum fraudis est animal. que cuncta hereticis quorum herodes typum tenet congruunt. qui xpm occidere id est humilitatem fidei xpiane credentibus eripere moliuntur.

Mystice hec a domino et figurate dicta intelleguntur. refertur ad corpus xpi quod est ecclesia. Expelluntur enim demonia cum credunt in xpm perficiuntur sanitates. cum secundum xpi precepta uiuitur. Postea quam fuerit diabolo et huic seculo renuntiatum usque in finem resurrectionis. quatenus quam testia consumabitur. immortalitas perficietur.

Cum intrasset iesus in domum

Ydropis morbus ab aquoso humore uocabulum trahit. Grece enim ydor latine aqua dicitur. proprium est ydropici quanto magis abundat humore inordinato tanto amplius sitire. Comparatur diuiti auaro.

Ydropicus quippe quo amplius biberit amplius sitit. Et omnis auarus sitim multiplicat. Cuius uerum asinus non animalis sed uere auaritie consulentes. quanto magis ego hominem qui multo melior est pecore debeo liberare. de ydropico.

Et non poterunt

Cum intrauerit pater familias et clauserit ostium. et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes domine aperi nobis. Et respondens dicet uobis. nescio uos. Tunc incipietis dicere. Manducauimus coram te et bibimus. et in plateis nostris docuisti. Et dicet uobis. nescio uos unde sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis. Ibi erit fletus et stridor dentium.

Cum uideritis abraham et isaac et iacob. et omnes prophetas in regno dei. uos autem expelli foras. Et uenient ab oriente et occidente. et aquilone et austro. et accubent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi qui erant primi. et sunt primi qui erant nouissimi.

In ipsa die accesserunt quidam pharisaeorum dicentes ei illi. Exi et uade hinc quia herodes uult te occidere. Et ait illis. Ite et dicite uulpi illi. Ecce eicio demonia et sanitates perficio hodie et cras. et testia die consummor. Uerumtamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare. quia non capit prophetam perire extra hierusalem.

Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te. Quotiens uolui congregare filios tuos quemadmodum auis nidum suum sub pennis. et noluisti. Ecce relinquetur uobis domus uestra deserta. Dico autem uobis quia non uidebitis me donec dicatis. Benedictus qui uenit in nomine domini.

Et factum est cum intrare in domum cuiusdam principis pharisaeorum

Congruent enim hydropico animali quod cecidit in puteum operaruit. sicut illam
mulierem quam decem & octo annis alligatam dixerat. Et bonum utroq. loco. bonum
posuit et malum.

sabbato manducare panem. & ipsi observabant
bant eum. Et ecce homo quidam hydropi
cus. erat ante illum. L. e. lxxvii. ch. cxvi. ch. xxvii

quia sicut sapientes quosq.
et thesaurus. sicut ut supradictum
est. utrumq. populum eos
significare sentiamus.

Et respondens iesus. dixit ad legis peritos et
pharisaeos. dicens. Si licet sabbato curare.
Illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum. sanavit
eum. ac dimisit. Et respondens ad illos. dixit.
Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadit.
& non continuo extrahet illum die sabbati.
Et non poterant ad hec. respondere illi. L. e. lxxviii. solus

omnes salvator adveniens
satane vinculis astrictos.
omnes in imo concupiscentie
puteo demersos invenit.
Non enim est distinctio.
omnes enim peccaverunt.

Dicebat autem et ad invitatos parabolam intuen
dens quomodo primos accubitus eligerent.
dicens ad illos. Cum invitatus fueris ad
nuptias. ne discumbas in primo loco. Ne
forte honoratior te sit invitatus a deo.
veniens is qui te et illum vocavit. dicat tibi.
amico. ascende superius. Tunc erit tibi
gloria coram simul discumbentibus
Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et
qui se humiliat. exaltabitur.

Ut ecce ad me
ad monitio. doceas humili
tatem non solum apud dm. sed
etiam apud homines esse
laudabilem.
Quid etiam mistice
designet hoc parabola.
intuendum est.
Nuptias appellari. xpi et
ecclesie coniunctionem. multis
locis apparet. Et hic unum.
Nuptias possunt filius sponsi.
Aliud. Sim. fac. regnum cel.
hominem regi. q. fecit nuptias.
Has ergo nuptias quisq.
invitatus adierit.
id est. ecclesie membris
fidei gratia coniunxerit.
non discubat in primo
loco. sed nuptiali uestem
uestitus. humilia de se
sentiat. de humilitate
quanto magnus es. humilia
te in omnibus. humiliat
su usq. quaq. Ego sum ego
& in laboribus assuetus.
Manifeste significans ita se
ad no posse unificari. si de
suis ipsius virtutibus humilia
sentiret. Veniens dns que
humile invenerit. amici
nomine beatificat.

Dicebat autem et invitato. Cum facis
prandium aut cenam. Noli vocare amicos tuos.
neq. fratres tuos. neq. cognatos. neq. vicinos
divites. ne forte et ipsi te reinvitent. & fiat
tibi retributio. Sed cum facis convivium.
vocа pauperes. debiles. claudos. caecos. et
beatus eris. quia non habent retribuere tibi.
Retribuetur enim tibi. In resurrectione iustorum.
Hec cum audisset quidam de simul recubentib.
dixit illi. Beatus qui manducabit panem. In regno di

Omn. ec. papa.
Isti omnes scriptam
in uno sum. math.
capit. ccxx.

Et ipse dixit illi. Homo quidam fecit cenam magnam
& vocavit multos. Et misit servum suum hora

erigit. quando quidem ipsius gratia illuminam. sed exigent ab. nisi merits adiuvari non possum.
quia nimirum iam dudum pena peccatorum est. ut ex dono quidem possit bonum conspicere. sed tamen
eo quod dispicit. contingat prius mortem repellere. Ut sicut a culpa obligat merito. ut nequaquam
ergo possit ad rectitudinem. Conat & labitur. quia ubi spontaneo diu pestiferum. ibi & cum noluerit
pacta cadit. Unde psalmista dicit. In eum vicissitudo humiliat su usq. quaq. rg. rasa. s. luc. clx.
Ad hunc locum. Et tunc incipias cum rubore. novissimum locum tenere. Sed cum vocatus

Audisti in lectione euangelica fratres mei. quia publicani accesserunt ad redemptorem nostrum. & non solum ad colloquium dari sed etiam ad conuiuium recepti sunt. Ex quare colligite. quia uera iustitia compassionem habet. falsa iustitia dedignationem. Quis ex uobis homo. Ecce mira dispensatione pietatis. similitudine ueritas dedit. qua et in se ipse homo recognoscere. & tamen hoc specialiter ad ipsum auctorem hominum pertinere. quia cum centesimus numerus perfectus est. ipse centum oues habuit. cum scorum angelorum substantia et hominum possedit. Sed una ouis tunc perit. quando peccando homo pastorem uitae reliquit. Dimisit autem nonaginta nouem oues in deserto. quia illos sublimes angelorum choros reliquit in celo. Cum autem celum desertum appellatur. quisquis quod desertum dicit derelictum. Et cum inuenit. O uomin humeros suos imposuit. quia humanam naturam suscipiens. peccata nostra ipse portauit. Et notandum quod ait. congratulamini inuenta ouis. sed mihi. Quam uidelicet eius gaudium. et uita nostra. Et cum nos ad celum reducimur. sollemnitate letitie ei impletur. Dico uobis. quod tacent. quia plerique hi qui nullis scoparum prosos peccatorum molib. seruiunt. tantum de in uia iustitie. nullam illicita portant. sed tam ad celestem patriam anxie festinant.

Lclxxxii
Th xcvi

Lclxxxiii
Solus

At contra nonnulli qui. si aliquam illicita egissemus. ex ipsius dolore compunctis. in ardescunt ad amorem dei. sese in magnis iusticiis exercent. quia dux in bello plus eum illum diligit. qui post fugam conuersus hostem fortiter pugnauit. quam illum qui nunquam tergum ceperit. & nunquam aliquid fortiter fecit. Sic agricola illam amplius terram amat quae post spinas uberes fruges profert. quam eam quae nunquam spinas habuit. & nunquam fertilem messem produxit. Sed in hoc sciendum est. quia sunt plerique iusti. In quorum uita tanto est gaudium. uterque quod peccatorum penitentia preponi nullatenus possit. Nam uti iusti sunt. qui sicut non mala peccata operum. sic ipsi peccata cogitationum deplorant. quidem quod dixerit. pusillanimes. cum eos angeli. cum eos iustos & penitentes. Quantum do gaudium fac iustis quando humiles plangunt. ita fit gaudium in celo. cum per penitentiam corrigitur in uitam.

Rog. sct luc. Lxxxiii

Et ad redemptorem nostrum. & non solum ad colloquium dari sed etiam ad conuiuiendum cene. dicere mutatis ut uenirent. quia iam parata sunt omnia. Et coperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei. Uillam emi. & necesse habeo exire. et uidere illam. Rogo te. habe me excusatum. Et alter dixit. Iuga boum emi quinque. et eo probare illa. Rogo te. habe me excusatum. Et alius dixit. Uxorem duxi. et ideo non possum uenire. Et reuersus seruus. nuntiauit hec domino suo. Tunc iratus patrifamilias. dixit seruo suo. Exi cito in plateas et uicos ciuitatis. et pauperes ac debiles. et caecos et claudos. introduc huc. Et ait seruus. Dne. factum est ut imperasti. et ad huc locus est. Et ait dns seruo. Exi in uias et saepes. & compelle intrare. ut impleatur domus mea. Dico autem uobis. Quod nemo uirorum illorum qui uocati sunt. gustabit cenam meam.

Ibant autem turbae multae cum eo. et conuersus dixit ad illos. Si quis uenit ad me. et non odit patrem suum. et matrem. & uxorem. & filios. et fratres. & sorores. adhuc autem & animam suam. non potest esse meus discipulus. Et qui non baiulat crucem suam. & uenit post me. non potest meus esse discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrim edificare. non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt. si habet ad perficiendum. Ne posteaquam posuerit fundamentum et non potuerit perficere. omnes qui uiderint. incipiant illudere ei dicentes. Quia hic homo cepit edificare. & non potuit consumare.

Sopt. Aut quae mulier. usq. quae p didrat. quia signat p pastorem. ipsos & p mulier.
Ipse omni dñi. ipse & dñi sapientia est. Et quia imago exprimitur in dragma. mulier

Aut quis rex iturus committere bellum. aduer
sus alium regem. Non sedens prius cogitat
si possit cum decem milib. occurrere illi. qui cum
uigintimilibus. uenit ad se. Alioquin.
adhuc illo longe agente. legationem mittens.
Rogat ea quae pacis sunt. L. clxxxiiij. T. cxcvi
Sic ergo omnis ex uobis. qui non renuntiat
omnib. quae possidet. Non potest meus
esse discipulus. XV. L. clxxxv. T. ii. Th. xxxi. Ot. cii.

Bonum. e. sal. Si autem sal
quoq. euanuerit. In quo condietur. Neq. in
terra. neq. in sterquilinium utile est. sed foras
mittet. Qui habet aures audiendi. audiat.
Erant autem appropinquantes ei publicani
et peccatores. ut audirent illum. Et mur
murabant pharisei et scribae. dicentes. Quia
hic peccatores recipit. & manducat cum illis.
Tam ad illos parabolam istam dicens. Quis
ex uobis homo qui habet centum oues. Et
si p didrit unam ex illis. Nonne dimittit
nonaginta nouem in deserto. et uadit ad
illam quae perierat. donec inueniat illam.
Et cum inuenerit eam. Imponit in humeros
suos gaudens. Et ueniens domum. conuocat
amicos & uicinos. dicens illis. Congratu
lamini mihi. quia inueni ouem meam quae
perierat. Dico uobis. quod ita gaudium erit
in celo. super uno peccatore pententiam
agente. quam super nonaginta nouem
iustis. qui non indigent pententia.
Aut quae mulier. habens dragmas decem.
Si p didrit dragma una. Nonne accendit

L. clxxxvi. T. ii. Th. lxxii. Ot. xxii.
L. clxxxvii. T. clxxxii.
L. clxxxviij. solus.

dragma p didrit. quando homo
qui conditus ad imaginem dei
fuerat. peccando a similitu.
dine sui conditoris recessit.
Sed accendit mulier lucernam.
quia dei sapientia apparuit.
in humanitate. Lucerna ap pe.
lum in testa est. Lumen uero
in testa est. diuinitas in carne
do quam uidetur esse testa sui cor
poris. dicit ipsa sapientia. Ex
aruit uelut testa uirtus mea.
quia a non testa in igne solidat.
eius uirtus sicut testa exaruit.
quia assumpta carne ad resurre
ctionis gloria. ex passionis tri
bulatione roborauit. Accensa
autem lucerna euerrit domum.
quia amoxit eius diuinitas
p carnem claruit. omnis sensa
conscientia concussit. Domus
nam euerritur. cum con
sideratione reatus sui.
humana conscientia por
turbat. Euersa ergo domo. in
uenit dragma. quia dum p
turbat conscientia hominis.
reparat in homine similitudo
pastoris. quae amicos
uel uicinos. nisi illos pro
fratres celestes. decem
uero dragmas habuit mulier.
quia nouem sunt ordines angelorum.
sed ut ceteri plenitudo numeri.
homo decimus est creatus.
qui conditori suo nec post
culpam peccauit. quia hunc etiam
sapientia per carnem miracu
lis coruscans. ex lumine testae
reparauit. De nouem ordinib.
Nouem ergo angelorum ordines
diximus. quia uide
licet ceteri testante sacro elogio
sumus. Angelos. archangelos.
uirtutes. potestates. princi
patus. dominationes. thronos.
cherubim atque seraphim.
Sed uirtutes assistentium
angelorum choros eru
morando per ignem. si non
eorum quoque ministeria subtilit

rimamur. Greca enim lingua angelum uocat.
ndum uero quod angelorum uocabulum. nomen est officii non naturae. Nam et illi celesti
nos spiritus. semper quidem sunt spiritus. sed semper uocari angeli non quaquam possunt
iam tunc solum sunt angeli. cum per eos aliquam nuntiant. Unde et psalmista dicit. Qui facit
gelos suos spiritus. Ac si apertius dicat. Eos qui semper habent spiritum. et tunc cum uolunt angeli fiunt

Qui scit lui capit exli.

lucernã et euestit domum. & quaerit
diligent donec inueniat. Et cũ inuener
cõuocat amicas et uicinas. dicens
Congratulamini mihi. quia inueni
dragmam quam perdideram. [E clxxxvii / F clxxxii]
Ita dico uobis. gaudiũ erit coram angelis di.
sup uno peccatore. pẹnitentiã agente [E / F]
Ait autem. homo quidã habuit duos filios
et dixit adolescentior ex illis patri. Pater.
da mihi portionẽ substantiae. quẹ me
contingit. Et diuisit illis substantiam.
Et non post multos dies. congregatis omnib
adolescentior filius. peregre profectus. e
In regionẽ longinquã. et ibi dissipauit sub
stantiã suã uiuendo luxuriose. Et postq
omnia consumasset. facta. e. fames ualida
in regione illa. et ipse cẹpit egẽre. Et abiit
& adhesit uni ciuiũ regionis illius. et mi
sit illũ in uillã suã. ut pasceret porcos. Et
cupiebat implere uentrẽ suã de siliquis
quas porci manducabant. & nemo illi
dabat. In se autem reuersus. dixit. Quanti
mercennarii in domo patris mei abun
dant panibus. ego autẽ hic fame pereo.
Surgam et ibo ad patrem meũ. et dicam illi.
Pater. peccaui in cẹlum et coram te. et iam
non sum dignus uocari filius tuus. fac me sicut
unũ de mercennariis tuis. Et surgens. uenit
ad patrẽ suũ. Cũ autẽ adhuc longe esset.
uidit illũ pater ipsius. et misericordia motus. e.
Et accurrens cecidit supra collum eius. &
osculatus est eũ. Dixitq. ei filius. Pater.

b Omnipotens sacerdotium uocatio in populorũ
scripturo de uocatione duorũ po
pulorũ plenos sunt sacramentis.
Substantia dei est omne subsistẽ
qd uiuimus. sapimus. cogitamus. &
loquimur. Hoc est qualitẽ uniuersis
& in cõmuno largitus est. Ut sem
ouẹlm dicere. Erat lux uera quae illu
b quasi liberum de libero arbitrio
arbitriũ. qui diuisit illis substã.
Do dicmonis proprio uoluntate
seruire do ex uoluntate. p necessi
tate. qui cũq. ad eo recedit. sed ti
fluctibus quaerit. fidelibus
b Fidelib. scilicet sue gratie prote
ctionẽ quãdo sic erabant impertien
do. In fidelibus uero naturalis solũ
ingenii quo contenti erant bene
ficium concedendo. pars substã
c Pars substantiae. ipse sensus in ho
mine rationalis est.
Non locũ mutando. sed animũ.
quanto enim quis plus in praua
opere delinquitur. tanto ad ẹgra
longius recedit. Regio longinqua
d Regio longinqua est. qui habitat
In regione umbre mortis. dissipauit
h Omnia quẹ dissipauit. ornamenta
naturẹ quẹ consumpsit significat.
Fames. Indigentia uerbi ueritatis
In obliuione creatoris. Coep egẹre
quia diuitias sapientiẹ dei deseri
quit. & de eius fonte uiuentium.
In peccatis egere romansit. In uil
l In uillã mittit est. substantiẹ lam
mundialis cupiditates subiugari.
Siliquẹ doctrinẹ seculares.
Id est immolaret
demonib. animã suã. Porcinãq.
demones significant. Demonum
cibus. e. ebrietas. luxuria. forni
catio. Demonibus. e. carmina poe
tarũ. In se reuersus dixit
b Id est reducens faciens conscientiẹ
suẹ intentionem ad seipsum.
Mercennarii patris. mercenã
abundant panibus. quaq fuerẹ
merces in uitu digna operari
sataguntur. cotidianis supnẹgrẹ
reficiuntur alimentis.
m Pulchre dix. surgã. patre abscõso
non steterat. Peccatorũ aut iacere. fare iustorũ e. Omnisq peccatũ facit. de diabolo patre
natus. e. Peccauerat utiq. in cẹlũ. qa deseruerat dm. Non est dignus. qa seruus eẹ maluerat
Pater peccaui. Coram sciendi omnibus. coram teuero in ipso conscientiẹ interioris conclusi. q
di solius corda penetrare ualebant. p sũ dignũ. Incipit peccata in ecclia confiteri. p sũ dignũ
hoc uni uult fieri p dignũ. qa se indignum eẹ p merita fatet. Nisi forte ideo dm patre aud
uocare. quia plenam ẹ conuersus. e. Dicitqq. ds. pecc cũ conũ sui ingenii. saluus erit

Peccaui in celum et coram te. Iam non sum dignus
uocari filius tuus, dixit autem pater ad seruos
suos, Cito proferte stolam primam et induite
illum. et date anulum in manu eius. & calciamenta
in pedes, et adducite uitulum saginatum. et occi
dite. & manducemus. et epulemur, Quia hic
filius meus mortuus erat et reuixit. perierat
& inuentus est. Et coeperunt epulari. Erat autem
filius eius senior in agro, Et cum ueniret et
appropinquaret domui. Audiuit sympho
niam et chorum, Et uocauit unum de seruis
et interrogauit quae haec essent, Is q. dixit illi,
Frater tuus uenit. & occidit pater tuus uitulum
saginatum. quia saluum illum recepit, Indignatus
est autem. & nolebat introire, Pater ergo illius
egressus. cepit rogare illum, At ille respon
dens. dixit patri suo, Ecce tot annis seruio
tibi. et nunquam mandatum tuum praeteriui.
et nunquam dedisti mihi hedum. ut cum amicis
meis epularer, Sed postquam filius tuus hic
qui deuorauit substantiam suam cum meretricib.
uenit. occidisti illi uitulum saginatum, At ipse
dixit illi, Fili tu semper mecum es. et omnia
mea tua sunt, Epulari autem et gaudere
oportebat. quia frater tuus hic mortuus erat.
& reuixit Perierat. et inuentus est,
Dicebat autem et ad discipulos suos. homo
quidam erat diues. qui habebat uilicum, Et
hic diffamatus est apud illum. quasi dissipasset
bona ipsius, Et uocauit illum. et ait illi, Quid
hoc audio de te. Redde rationem uilicationis
suae, Iam enim non poteris uilicare, At aut

de stola prima
Stola prima est. uestis innocentie
quam adam peccando perdiderat.
id est nuptialis uestis. de anulo
Anulus est. sincere fidei signaculum. id est signaculum similitudinis
dei xpi. secundum illud. credentes
signati estis. spiritu repromissionis
in induite illum
Serui qui stolam proferunt.
reconciliationis predicatores sunt.
Profer stolam gratia dei
prima. quando mortalos terreni
homines. gratuita gratia eius
angelorum. heredes dei. coheredes q.
fiunt xpi. euangelizare
Officium euangelizandi.
Manus igitur & pedes. id est
opus ornatur et cursus.
Ipse dns. secundum carnem. Uitulus
saginatus. q ad penitentiam
immolatur salutem. Ipse saluator
est. cuius cotidie pascimur. &
cruore potamur. Adducite
Adducere uitulum uitulum
& occidere est. predicare xpm &
mortem eius insinuare.
Et notandum quod ante stola
prima. ante anulus. ante calcia
menta praestantur
Cotidie pater filium recipit.
semper xpi credentib. immolat.
Dico uobis q d gaudium erit in celo.
Uitulus enim uitulus
illo. in corpore & sanguine
dominico. et offertur patri.
& pascit totam domum satur
Usq. huc de persona mistice sunt
filii uniuersi disputatum est.
secundum mysticos autem intellectus.
de futura quoq. uocatione gentium prophetari de senio filio
Filius senior populus israel est.
qui licet in longinqua pro abierit
patria domi. sed in agro dicitur
esse moratus. id est litterae solum
legis custodia contentus. longe
a gratia spiritus. a consilio patris
extorris. assumpsit gentes
Hec interrogat et nunc israel. quae
dsingentium assumptio noleat
causa letitie di patris
salutem di patris. salus omnium gentium. salus est peccatoris. letari in xpo angeli. sup uno peccatore pag
lemmadi quia benignus & clemens pater. q rogat filium ut letitie domus participes fiat. rogat
orp angelos. id est euangelii predicatores hedum non de omni mandato. sed de uno q d m colunt
cator. hedus nomine significari solet. Sed postquam hic filius
penitentiam. q fuerat mortuus p delicta. Solus dse. in q peccatum pi cadit. coram deo sint liberi
ri. iuxta q d & homo ad imaginem & similitudinem dei factus. In utrq. pasto. sua flectur uoluptate
mundi in se occidi. & erant omnes suos eius ad intellectum. Nec usque in se diuersi uiuens

uilicus intra se. Quid faciam. quia dns meus au
fest a me uilicationem. Fodere non ualeo.
mendicare erubesco. scio quid faciam. Ut
cum amotus fuero a uilicatione. recipiant
me in domos suas. Conuocatis itaq. singulis
debitorib. domini sui. dicebat primo. quan
tum debes domino meo. At ille dixit. Centum
cados olei. Dixitq. illi. Accipe cautionem
tuam. et sede cito scribe quinquaginta. de
inde alio dixit. Tu uero quantum debes.
qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accip
litteras tuas. & scribe octoginta. Et laudat
dns uilicum iniquitatis. quia prudenter fe
cisset. Quia filii huius seculi. prudentio
res filiis lucis. In generatione sua sunt. Et
ego dico uobis. Facite uobis amicos de mam
mona iniquitatis. ut cum defeceritis recipi
ant uos. In aeterna tabernacula. Qui fide
lis est in minimo. & in maiore fidelis est.
Et qui in modico iniquus est. & in maiore
iniquus est. Si ergo in iniquo mammona
fideles non fuistis. Quod uerum est. quis cre
det uobis. Et si in alieno fideles non fuistis.
Quod uestrum est. quis dabit uobis.
Nemo seruus. potest duob. dominis seruire.
Aut enim unum odiet. et alterum diligit.
Aut uni adherebit. et alterum contenet.
Non potestis deo seruire. et mammonae.
Audiebant autem omnia hec pharisei qui erant
auari. et deridebant illum. Et ait illis. Uos
estis qui iustificatis uos coram hominibus.
Ds autem nouit corda uestra. Quia quod

Magna enim uis. et uiolentia grandis est. Nos terra
possidere uelle per uirtutem. quod non potuimus
tenere per naturam. Beati enim pauperes spu

hominibus altum est. abominatio. ē. ante dm
ex et pphte. usq. ad iohannē. Ex eo regnū
dī euangelizatur. & omnis in illū uī facit
L excvi
ꝓ xxxiiii
aciliusest autē cēlum et terra practerire.
quam de lege unum apicem cadere;
L excv
ii
ꝓ exc
ꝓ ev
omnis qui dimittit uxorem suam. et ducit
alteram. moechatur; Et qui dimissa a uiro
ducit. moechatur;
L excvi
solis
XVI
OMO QUIDAM ERAT DIUES
qui induebatur purpura et byisso. & epula
bat cotidie splendide; Et erat quidā men
dicus. nomine lazarus. qui iacebat ad ianua
eius ulceribus plenus. cupiens saturari demi
cis. quē cadebant de mensa diuitis. Sed et
canes ueniebant. et ling ebant ulcera eius;
Factū est autē ut moreretur mendicus. et por
taretur a angelis in sinū abrahe; Mortuus
est autē et diues. & sepultus. ē. In inferno;
Eleuans autē oculos suos cū esset in tormentis.
uidit abrahā a longe. et lazarū in sinu eius;
Et ipse clamans. dixit; Pat. abrahā miserere
mei. & mitte lazarū ut intinguat extremū
digiti sui in aqua. ut refrigeret linguā meā;
quia crucior in hac flamma; Et dixit illi
abrahā; Fili. recordare quia recepisti bona
in uita tua. & lazarus similiter mala; Nunc
autē hic consolatur. tu uero cruciaris; Et in his
omnib. inter nos & uos chaos magnū firmatū
est. ut hi qui uolunt hinc transire ad uos. nē
possint. neq. inde huc transmeare; Et ait
Rogo ergo te pat. ut mittas eū in domum
patris mei;

trahit. & foras erumpit
quid. ē. ergo peccatorū con
fessio. nisi quēdā uulnorū cor
ruptio. sed & canes uenibant.
quia gentilē quēq. ad cogni
tionē legis admittere.
supb. ille populus despiciebat.
Et qui ab eo uerba defluebant de
scientia. quasi micē cadebant de
mensa. Non nūquā salentin sacro
eloquio. p canes prēdicatores in
tellegi. Canū enī lingua uulnē
dum linguit curat. qui aut doc
tores sēi dum in confessione
peccati nri nos instruunt. qsi
tangendo uulnus mentis per
lingua tangunt. Ut psalmista.
Lingua canū tuorū ex inimicis ab ipso
Ex iudeis infidelib. sēi p dictos
res electi sunt. Et de ēē grundam
reprbationē dr. Canes mori non
ualentes latrare. In sinu abr.
quid sinus abrahe. nisi secreta
rē ē significat patris. de qua
uoritas dic. Multi ingt uenient
in regno lazarū. Infidelis populus
uerba legis in ore tenuit. quē
opere seruare contempsit.
Notandū qd dr. Momento mei.
Ecce enī abrahā filiū uocat.
quōtam a tormento ꝑ liberat
quinq. frs. quinq. sensus corpo
ris supā. Cui rosp. si mosen & ppte
Vnde ueritas in euēto dicit.
si crederetis mosi. crederetis
Ex mortuis enī dns resurrexit.
sed iudaicē populus ꝑ credidit.
Ecce enī dr. homo qdā erat diues.
& erat qdā mendicus nomē lazarus.
hic in euēto. dic. nosco uos.
Ad mosen aū. nouit ex nomine
Desiaprodicat. pauperem
humilē sco. supbū diuitem
nosco. Pensandū nobis ē & ia
qd conditor rūm. omnia consi
deratione dispensat. una & ē
omnim res ꝑ prouna re agit.
Nā ecce plenus ulceribus mendicus
lazarus. ante ianuas diuitis
iacet. quadorum. dns duo
iudicia explicuit. deduxit

dissent & omnim fortasse aliquā excusatione dīues. si lazarus pauper et ulcerosus ante eius
ianua ꝑ iacuisset. si remotus fuisset. si eius inopia ꝑ oculis impostura. Ipse una cum doma
ns excusione pauperis. ꝑ miserenti diuitis cumulū damnationis intulit. & rursū exclusione
diuitis. tempta cotidie pauperem probauit

Habeo enim quinq. fratres. ut testetur illis.
Ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum.
Et ait illi abraham. Habent moysen et prophetas.
audiant illos. At ille dixit. Non pater abraham.
sed si quis ex mortuis ierit ad eos. penitentiam
agent. Ait autem illi. Si moysen et prophetas non
audiunt. neq. si quis ex mortuis resurrexerit. credent.
Et ad discipulos suos ait. Impossibile est. ut non ve-
niant scandala. Ve autem illi. per quem veniunt.
Utilius est illi. si lapis molaris imponatur circa
collum eius. et proiciatur in mare. quam ut
scandalizet unum de pusillis istis. Lex xviii ch. clxxxiii
Attendite vobis. Si peccaverit frater tuus. increpa
illum. et si penitentiam egerit. dimitte illi.
Et si septies in die peccaverit. et septies in die
conversus fuerit ad te dicens. penitet me.
Dimitte illi. Leo v ch. clxxv
Et dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fidem.
Dixit autem dominus. Si habueritis fidem sicut gra-
num sinapis. diceretis huic arbori moro. eradica-
re et transplantare in mare. et obediret vobis.
Quis autem vestrum habens servum arantem. aut pascen-
tem. qui regresso de agro dicat illi statim. transi
recumbe. Et non dicet ei. para quod caenem
et precingere et ministra mihi donec manducem et bibam.
et bibam. Et post hec tu manducabis et bibe.
Numquid gratiam habet servo illi. quia fecit
quae imperaverat. Non puto. Sic et vos cum
feceritis omnia quae precepta sunt vobis. di-
cite. Servi inutiles sumus. quod debuimus
facere. fecimus. Lccc solus
Et factum est dum iret in hierusalem. transiebat
per mediam samariam et galileam. Et cum ingrederet

Pater abraham. usq. in hac flamma. O quanta est discretio iudiciorum dei. Lazarus in hac vita
dentes micas de mensa divitis querebat. dives autem distillari aquam in ore suo concupiscit.
Hinc erga hinc fratres colligere quanta sit districtio severitatis dei. superius dominus hunc divitem
superbum non loquacitati vacantem
dixerat. sed superflue conviviantem.
Primo namq. male conviviantibus
famulatur culpa loquacitatis.
post loquacitatem ludendi etiam
levitas sequitur testante sacra scriptura.
sedit populus manducare et bibere. et surrexerunt
ludere. quid est. quod innuitur. nisi
quod isti conviviando magis
de loquacitate peccaverunt.
pro retributionis iustitiam in
lingua atrocius ardebant sequitur.
Fili recordare. Ista fratres kmi
sententia pavore potius indi-
get quam expositione. Recepisti.
Ecce enim indicat. et dives iste boni
aliquid habuisse ex quo in hac
vita bona receperit. Et lazarum
habuisse aliquid malum quod purgaret.
Illum paupertas afflixit et tersit.
istum habundantia remunera-
vit et reppulit. Et in his omnibus
inter nos et vos. Transire
hi qui in infernos cupiunt.
ad beatorum sortem. et iustorum
mente ire est. per misericordiam eosq.
velle liberare. Et tunc ipsi iusti
iudici concordant cui inherent.
et eis quos eripere non possunt.
nec ex misericordia condescen-
dunt. Rogate ut mittas lazarum
qua in ronotam. ardenti divitis.
quam ad supplicium cumulantur.
Quis vestrum habens servum.
Hec parabola docet. ut fides
quo iustitibus foris excellentior.
Eo in ipsa conscientia fiat intus
humilior. Servus quippe arans aut
pascens. quib. et ecclesie doctor in-
tellegitur. de quo dominus ait. Nemo
mittit in arvum manus.
Servus de agro regreditur. cum
intermissa praedicatione ad con-
scientiam doctor recurrit. sua
acta vel dicta retractat.
Cena vero est humilitatem
proprie considerationis exhi-
bere. Precingi. mente humili-
ari est. Domini ministrare est. omnia
in auxilio divine gratie credere
constare.
Ministrat ergo conditori. qui eius naturam considerans. eiusq. iudicia pertimescens. de suis se vi-
humiliat. Et post hec tu manducabis. Postquam inquit ipse tue predicationis opere delectatus
compunctionis epulis fuero refectus. tunc in futuro in aeternum dapibus reficieris. Si hom
ab homine servo. non uniforme sed multiplex ministerium exigit. nec tamen ei gratiam habet. qu
magis vos qui sine mihi nihil potestis facere. R Servi. quia pretio empti estis. inutiles vero quia dominus
vestrorum non indiget. quia misericordia dei praevenit et subsequitur electos dei. L Debitores sibi nos fe

Leprosi non absurdo intellegi possunt. qui contra uere fidei habentes
uarias doctrinas profitentur erroris. Non omnis uolabscondunto imperitia sua
quod da castellum. occurrerunt ei decem uiri
leprosi; qui steterunt alonge. et leuauerunt uocem
dicentes, Iesu preceptor. miserere nri. Quos
cum uidit. dixit, Ite. ostendite uos sacerdotib.
et factum est. dum irent. mundati sunt. Unus
autem ex illis cum uidit quia mundatus est. re.
gressus est cum magna uoce magnificans dm.
et cecidit in faciem ante pedes eius. gratias
agens. et hic erat samaritanus, Respondens
autem ihs. dixit, Nonne decem mundati sunt:
et nouem ubi sunt. Non est inuentus qui
rediret & daret gloriam do. nisi hic alige.
nigena, Et ait illi, Surge uade. quia
fides tua te saluum fecit, [I. ccl. V. ch. cc. lv]
Interrogatus autem a pharisaeis. quando
uenit regnum di. Respondit eis et dixit,
Non uenit regnum di cum observatione.
Neq. dicent. ecce hic. aut ecce illic. [L. ccl. X. solus]
Ecce enim regnum di. Intra uos est.
Et ait ad discipulos suos, Uenient dies. qndo
desideretis uidere unum diem filii ho.
minis. et non uidebitis, [L. ccl. XI. ch. cc. lx. ch. cx. lviii]
Et dicent uobis, Ecce hic. ecce illic. nolite
ire. neque sectemini. [L. ccl. V. ch. cc. lvi]
Nam sicut fulgur coruscans de celo.
in eo que sub caelo sunt fulget. Ita erit
filius hominis in die sua. [L. ccl. V. ch. cl. xxxiii. B. ii. ch. lxxxiii]
Primum autem oportet illum multa pati.
et reprobari a generatione hac, [L. ccl. VI. ch. cc. lxi]
Sicut factum est in diebus noe. Ita erit etiam
in diebus filii hominis, Edebant et bibebant.
uxores ducebant. & dabantur ad nuptias.

uidendo omnia tolerare. se pro tolerando nonnulla etiam facere cogimur. Aequitina omnia quo non potuimus prohibere faciamus.

sed prosum a pertia apforum
In lucem. & iactantia sermonis
ostendunt. Nulla porro falsa
doctrina de. quem aliqua uera
int miscet ut heretici.
Et bone ut Ita a preceptor
saluent. Ita m preceptorem nomi.
nant. quia enim quem uerbis.
se erraste significant. hunc
saluandi humilit preceptorem uocant.
Nullum dnsorum nm ad sacerdotes
quib. hoc corporalia benefica
profuit. In uoce misit ad
sacerdotes nisi leprosos. qa
uidelicet sacerdotium iudeorum
figura erat sacerdotii legalis.
quod. de. in ecta. In qua omnis
heretica color fidei quam por.
dideram accipiunt.
Unus iste. unus ecclesia deuota.
xpo humilitate significat.
Cadit in terram sua infirmitate.
humiliter uidet & magnam su.
misdia conditoris agnoscit.
Nam lecti in facie reprobiro.
trorsum cadunt. hic. alienigena
Unus iste addat ad nouem. quia
effigies unitatis fit implera.
Unum autem eis indiget. ut ea
stodiat unitate. unde unus
electus. nouem reprobi. qui in
perfecti permanserant.
Sed m corpus qd de facilo
de. uidere posse hominem
non habere lepra & tamen
animo de non bonis. Mundatos
eos. sed ingratos dns accusat.
Scrutenti di eligere. nescire reprobare. Qui dum ante dm
cecidit. surgere & uiam precepit.
& sue saluationis gratias agere.
quomodo illicita fortenda sunt
Qualiter pena illicita fortenda est
Illicita immoderatius acquirere punit.
Ut peccatis hominum que
salamus ita in terra in horrere
horrescimus. ut ita uere pro abu.
abluendis filii di sanguis effusus non
quamuis tam magnas sint ut omnia
claudi contra se faciant regnum di.
facere cogimur. Aequitina omne

Loth in sodomis · id est electorum populus quorum reprobos ut aduenas morabatur · sed iustus erat · Nota quod ignis et sulfur quietis de caelo sed subitaneum dei illius significat aduentum · Pulchre reuelabitur · quasque ipsorum apparens omnia iudicabit · tunc apparens omnia iudicabit · qui fuerit in tecto

Intecto · id est spiritualiter uiuit · Ua sacerdos in domo · conuiuis contra carnales · In agro · id est in occupatione temporalis saeculi respiciat · cuiremuneratio · Uxor loth significat eos qui in tribulatione retro respiciunt · et se a spe diuine promissionis auertunt · Et ideo frequentia salutis facta est · ut admonendo homines non hoc facerent · tanquam conditor eorum ipsi sint factus · Ifrequentia genera

Nec quod alia genera esse hominum quibus constare dicuntur quamuis frequentia habentia tabinas differentias · propter assumptionem et relictionem · Unde et hiezechihel pphta resuitos liberatos uidit · ioel danihel · oziab ·

In quibus uidelicet tribus · predicatores · continentes · atque coniugati signati sunt · Nam non aliam in uidis exercit · atque adeo figura rectorum tenuit · Danihel · etiam aula regia abstinentia deditus fuit · et idcirco uita continentium signauit · Job uero in coniugio positus · et curam domus proprio exercens placuit · per quod igne bonorum coniugium ordo figuratur ·

Dominus saluator interrogatus est · unum dixit · aliud sub intelligendum reliquit · Ubi enim fuerit dns corpore · illuc electi assumentur ·

Hic ergo iniquus iudex per exsimilitudinem · sed ex dissimilitudine adhibitus · Non enim ullomodo ille iniustus iudex · persona dei allegorice sustinet · Sed tamen quantum dis laboris eius sustinet · de peccatores · hinc conuertit dns uolunt · quod nec iniustus homo eos qui illum assiduis precibus fundunt · uel propter rectum determinandum potest contemnere

Ipse autem uidua potest habere similitudinem ecclesiae ·

Si quomodo mouet · cur electi dies uindicari deprecent · cum pronis inimicis et persecutoribus orare iubemur · Intelligendum uindictam eorum iustorum · in omnis malis peraguntur · Poscunt autem duobus modis · aut conuersionem iustitiae aut amissa per supplicium potestatem · quem finem iustum cum nostro desiderant · quasi pro assistere · tamen per absurdum uindictam desiderare dicunt · hoc non dubitando sed increpando dicunt ·

usq · in diem quam intrauit noe in arcam · et uenit diluuium · et perdidit omnes · Similiter sicut factum est in diebus loth · edebant et bibebant · emebant et uendebant · plantabant · edificabant · Qua die autem exiit loth a sodomis · pluit ignem et sulphur de caelo · et omnes perdidit · Secundum haec erit · qua die filius hominis reuelabitur · In illa hora · qui fuerit in tecto · et uasa eius in domo · Non descendat tollere illa · Et qui in agro · similiter non redeat retro · Memores estote · uxoris loth · Quicumque quaesierit animam suam saluam facere · perdet illam · Et quicumque perdiderit illam · uiuificabit eam · Dico uobis · In illa nocte · erunt duo in lecto uno · unus assumetur · et alter relinquetur · Duae erunt molentes in unum · una assumetur · et altera relinquetur · Duo in agro · unus assumetur · et alter relinquetur · Respondentes · dicunt illi · Ubi dne · Qui dixit eis · Ubicumque fuerit corpus · illuc congregabuntur aquilae · Dicebat autem et parabolam ad illos · quoniam oportet semper orare · et non deficere · dicens · Iudex quidam erat in quadam ciuitate · qui dm non timebat · et hominem non reuerebatur · Uidua autem quaedam erat in ciuitate illa · et ueniebat ad eum dicens · Uindica me de aduersario meo · Et nolebat per multum tempus · Post haec autem dixit intra se · Et si dm non timeo · Nec hominem reuereor · tamen quia molesta est mihi haec uidua · Uindicabo illam · ne

publicanus humiliter orans. ad illa praefato uidu hoc. o. ecce omnem brap
tinet. de qb. supra dicit. Ds aut non faciet uindictam. Pharisaeus autem merita
Innouissimo uenient. suggillet me. Attaudus. iactans. ad ea de quibus
Audite quid iudex iniquitatis dicit. Ds autem terribilis in conclusione
non faciet uindictam electorum suorum clamantium sententia subdit. Uerum
ad se die ac nocte. et patientiam habebit in illis. tamen filius hominis uenens.
Dico uobis. Quia cito fiet uindicta illorum. Uerum putas inueniet fidem in terra.
tamen. filius hominis uenens. putas inueniet iiii species sunt arrogant
fidem in terra. Dixit autem ad quos dam qui in se Quattuor species. quib.
confidebant tamquam iusti. & aspernabant omnis tumor arrogantium
ceteros. parabolam istam. Duo homines ascen demonstratur. Cum bonum
derunt in templum. ut orarent. Unus phari uita semetipsis habere se
seus. et alter publicanus. Pharisaeus stans. haec estimant. aut sibi datum
apud se orabat. Ds. gratias ago tibi. quia non de superedunt. aut ipsum
sum sicut ceteri hominum. Raptores. Iniusti. se accepisse meritis putant.
Adulteri. uel ut etiam hic publicanus. Ieiuno Aut cum iactantia habere
bis in sabbato. decimas do omnium quae possideo quam habent. quam pharisaeus iste
Et publicanus a longe stans. nolebat nec oculos iactantia peste laborasse
ad caelum leuare. sed percutiebat pectus suum. dicens. deprehenditur
Ds. propitius esto mihi peccatori. Dico uobis. De Iste arrogans ad referendas
scendit hic iustificatus in domum suam ab illo do gratias oculum habuerat.
Quia omnis qui se exaltat. humiliabitur sed a humilitatis custodia
et qui se humiliat. exaltabitur. non habebat. Et quod pro. o.
Afferebant autem ad illum etiam infantes. ut eos tangeret. quod contra hostium insidias
Quod cum uiderent discipuli. increpabant illos. pene tota cuiras cautio custo
Iesus autem conuocans illos. dixit. Sinite pueros ditur. sinum foramen
uenire ad me. et nolite eos uetare. Talium aprum relinquitur.
Est enim. regnum caelorum. undique ab hostib. intrat.
Amen dico uobis. quicumque non accepit regnum Quantauenio doenia
Dei sicut puer. Non intrabit in illud fiducia digne poenitentib.
Et interrogauit eum quidam princeps. dicens. prebet quod publicanus quia
magister bone. quid faciens uitam aeternam possi reatus sui nequitiae per
debo? Ait eum Iesus. Quid me dicis bonum. Nemo fectio cognouit. flouit.
bonus. nisi solus Ds. mandata nosti. Non confessus est. Et sic iniustus
ad templum uenit. iustificatus ad templum redit.
Tripice autem pharisaeus in
deorum. populus. qui ex
iustificationib. legis ex
tollit mentem suam.
publicanus uero gentilis
est. qui longe a populus
positus confitet peccata
sua.

Redemptorem quidem ex passione sua discipulorum animos perturbandos. ois longo ante et
eiusdem passionis pena & resurrectionis suae gloriam praedicit. ut cum morientem
dnm sicut praedicitur. cernerent. etiam resurrecturum non
dubitarent.

99 Caecus iste mysterium significat generis humani. quod ip
parente primo a paradisi ga
dio expulsum. claritatem
supne lucis ignorans. dam
nationis suae tenebras patitur.
sed tamen redemptoris prae
sentiam illuminantur. ut ip
se lucis gaudia iam desi
derum videat. atq. in ua
uere boni operis gressum ponat.

99 Hiericho quippe
luna interpretatur. Luna autem
in sacro eloquio. pro defectu
ponitur carnis. Dum igitur con
discipulorum appropinquat hiericho.
caecus ad lumen redit. quia dum
diuinitas defectum nrae carnis
suscepit. humanum genus lumen
quod amiserat recepit. Unde
enim dm humana patitur. In de
homo ad diuina sublimatur.
qui uidelicet caecus recte et
iuxta uiam sedere. & mendicans
esse describitur. Ipse enim
ueritas dicit. Ego sum uia.
Qui ergo aeternae lucis dam
nosci. caecus est. sed si iam in
redemptorem credit. iuxta
uiam sedet. Si autem
credit. sed rogare dissimulat. atq. apostolus cessat.
caecus quidem iuxta uiam sedet
sed mendicare contemnit.
qs qs ergo caecitatis suae teno
bras agnoscit. qs qs hoc qd sibi
deest lumen aeternitatis intellegit.
clamet metullis cordis. clamet
& uocib. mtis dicens. Jesu fili
dauid miserere mei. qpibus.
quia prius quam eis ad cor ueniat.
mala quae fecim cogitationum
nrae suis imaginibus illisa. in
ipsa nos nra oratione turbant. Ipse uero multo magis
quanto enim grauiores tumul
tu cogitationum carnalium
premimur. tanto orationi insistere ardentius debemus. Sed cum in oratione
nra uehementer insistimus. transeuntem eum mente figimus. Sed transeuntem
quanto transire bat. quia dum turbas fantasmatum in oratione patimur. eum aliquatenus transi
euntem sentimus. Cum uero uehementer orationi insistimus. statim ut lucem restituat.

occides. Non mechaberis. Non furtum facies.
Non falsum testimonium dices. honora
patrem tuum et matrem. Quia haec
omnia custodiui a iuuentute mea.
Quo audito ihs. ait ei. Adhuc unum tibi deest.
Omnia quae habes uende & da pauperibus
et habebis thesaurum in celo. & ueni sequere me.
His ille auditis contristatus est. quia diues erat
ualde. Uidens autem illum ihs tristem factum. dixit.
Quam difficile qui pecunias habent. In regnum
di intrabunt. Facilius est enim. camelum
per foramen acus transire. quam diuite intrare
In regnum di. Et dixerunt. qui audiebant.
Et quis potest saluus fieri. At illis. Quae
Impossibilia sunt apud homines. possibilia
sunt apud dm. At autem petrus. Ecce nos
dimisimus omnia. & secuti sumus te.
Qui dixit eis. Amen dico uobis. nemo est qui
reliquit domum. aut parentes. aut fratres.
aut uxorem. aut filios propter regnum di.
Et non recipiat multa plura in hoc tempore
& in saeculo uenturo uitam aeternam. Xv

Assumpsit autem ihs duodecim
et ait illis. Ecce ascendimus hierosolima.
& consumabuntur omnia. quae scripta sunt
per prophetas. de filio hominis. Tradetur enim
gentibus. et illudetur. et flagellabitur. et
conspuetur. Et post quam flagellauerint
occident eum. & die tertia resurget.
Et ipsi nihil horum intellexerunt. Et erat uer
bum istud abscondit um abeis. & non in
tellegebant quae dicebantur.

Lcccxxii
ℳ cxi
ꝑ cxii

Lcccxxi
ℳ cxi
ꝑ cx

Lcccxxii
ℳ cxi
ꝑ cxii

Lcccxxiii
solus

Lcccxxiiii ℳ ccv
ꝑ cxvi

actum est autem cum appropinquaret hiericho.
cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et
cum audiret turbam praetereuntem. Interrogabat
quid hoc esset. Dixerunt ei. quod Ihs nazenus
transiret. Et clamauit dicens. Jhu fili dauid.
miserere mei. Et qui praeibant. increpabant
eum ut taceret. Ipse uero. multo magis cla-
mabat. fili dauid. miserere mei. Stans autem
Ihs. Iussit illum adduci ad se. Et cum appropin-
quasset. Interrogauit illum dicens. Quid tibi
uis faciam. At ille dixit. dne. ut uideam.
Et Ihs dixit illi. Respice. fides tua te saluum
fecit. Et confestim uidit. & sequebatur illum
magnificans dm. Et omnis plebs ut uidit.
dedit laudem do.

L ccxxv XSolus

Et ingressus perambulabat hiericho. Et
ecce uir nomine Zacheus. Et hic erat princeps
publicanorum. & ipse diues. Et quaerebat ui-
dere Ihm qui esset. & non poterat prae
turba. quia statura pusillus erat. Et prae-
currens. ascendit in arborem sycomorum.
ut uideret illum. quia inde erat transiturus.
Et cum uenisset ad locum. suspiciens Ihs uidit
illum. & dixit ad eum. Zachee festinans de-
scende. quia hodie in domo tua oportet
me manere. Et festinans descendit. et
excepit illum gaudens. Et cum uiderent omnes.
murmurabant dicentes. quod ad homine
peccatorem diuertisset. Stans autem Zacheus.
dixit ad Ihm. Ecce dimidium bonorum meorum
dne. do pauperibus. et si quid aliquem
defraudauit. reddo quadruplum. At Ihs

de diuinitate et humanitate

ait dfi in cor defigitur. & lux amissa reparatur. quatenus in re
aliud aliquid nobis dns innuit. qd intelligi de humanitate ac diuinitate illius utilit
possit. Clamare enim cecum
dns transiens audit. sed stans
miraculum illuminationis ex-
hibuit. Transire nam humanitatis est. stare diuinitatis.
Per humanitatem ipse habuit
nasci. crescere. mori. resurgere.
de loco ad locum uenire.
Quia ergo in diuinitate mu-
tabilitas non est. atq. ipsa incipe-
mutari transire est. profecto
iste transitus ex carne est. non
ex diuinitate. Per diuinitatem
uero ait semper stare est. qui ubiq.
praesens. nec per motum uenit.
nec per motum recedit. qd tu iussisti.
Nunq. hoc ignorabat. sed peti-
ult hoc qd et nos petere. & sic
concedere prenosset. Importune
nam. ad oratione nos admonet.
& tam die. scit nam. patur quid
opus sit nobis antequam petamus eum
dno. ut uideam. Lucem quoram
fris quam uidere cum angelis solis
possimus. quam nec initium
inchoat. nec finis angustat.
Ad quam profecto lucem. uia fi-
des est. Respice fides tua.
sed ad hec cogitatio carnalis die
quomodo possum lucem spiritalem
quererem quam uidere non possum.
quib. respondeo. qd anima sua
uidere nemo potest. non etam
se dubitat animam habere
quam uidet. Ex inuisibili nam
anima uisibile regit corpus.
Confestim uidit. Uidet &
sequitur. q bonum qd intellegit.
operat. Uidet autem & non sequitur.
q bonum qd non intellegit. sed bone
operari contenit. Ipsum & non
sequit. qui imitat. Ipse dicit.
sequere me. & dum mostuos.
Et ite. si qs mihi ministrat. Con-
sideramus ergo quae gradi-
ur sequi merea m. Ecce cum
sit dns & creator angelorum.
suscepturn naturam nam qua
condidit. In uterum uirginis uen.
Nasci pduxit se in hoc mundo
poluit. parentes pauperes elegit. Prospectari in mundo noluit. obprobria irrisiones q. tole-
rauit. & crucem sustinuit. & q rerum corporalium dolorem ac gaudio aeterno certidimus.
cum qua amaritudine illuc redeat ostendit. quid itaq. homo p se parti debet. si tanta di
phominib. tulit. & reuocem ergo ante oculos peccata quae fecim. considerem quam terribilis
iudex hec punitur sa ueniat. monto formem ad lamita. ut anima ad top amaroscat

Lipenitentia · ne aetnam amaritudinem sentiat in uindicta · Perfletus appropiadga
dia ducim · ueritate pollicente quia ait · Beati qui lugent · Ad flentium uero e gaudi
puenit · Ueuobis inqit qui ridetis · ad eum · Quia hodie salus domui huic
si ergo retributionis gaudiu
in fuentione quorum penitentie amaritudinem in uia
tenoamus ·

Venit enim filius hominis · quaerere · et
saluum facere · quod perierat ·

Hec illis audientibus adiecens dixit para
bolam · eo quod esset prope hierusalem · &
quia estimarent quod confestim regnum di
manifestaretur ·

Dixit ergo · homo quidam nobilis · abiit in
regionem longinquam · accipere sibi
regnum · et reuesti ·

Vocatis autem decem seruis suis · dedit illis dece
mnas · Et ait ad illos · Negotiamini dum uenio
Ciues autem eius oderant illum · & miserunt legati
onem post illum dicentes · Nolumus hunc
regnare super nos · Et factum est · ut rediret
accepto regno · et iussit uocari seruos · quib
dedit pecunia · ut sciret quantum quisq
negotiatus esset · Venit autem primus · dicens
Dne · mnatua · Decem mnas adquisiuit
Et ait illi · Euge serue bone · quia in modico
fidelis fuisti · eris potestatem habens supra
decem ciuitates · Et alter uenit dicens · Dne ·
mnatua · fecit quinq mnas · Et huic ait · Et
tu esto supra quinq ciuitates · Et alter uenit dic
Dne · ecce mnatua · quam habui repositam su
dario · Timui enim te · quia homo austeris es
Tollis quod non posuisti · & metis quod non seminasti
Dicit ei · De ore tuo te iudico · serue nequam ·
Sciebas quod ego austeris homo sum · tollens quod
non posui · et metens quod non seminaui · Et quare
non dedisti pecuniam meam ad mensam · et ego ueni

homo quidam nobilis abiit
Mris est dno premissu sermone
parabolis affirmare sub ecclesi
Suscepta igitur & commendata penitentia publicani diuitis · adiecit
parabolam doceo sibi penitentiam magis peccatorum · qui uitia placent superborum · de donar nun
dm omnem intellego · Donarius numerus · ad lege pertinet propter decalogu · decem seruos suos
Uocatisq pat familias decem seruos · quos elegit discipulos plitteram legis imbutos · Dat illis
quos legis dicta spiritalit intellegenda studiat · post passionem suam & resurrectionem suam aperuit illis sensum
ut intellegerent scripturas · Mina
Mina autem graeci mnam uocant · centum
dragmis appendit · id est LX sicilos habent
obolos · omnes centos habent ·
Et omnis scriptura sermo quia ut ce
lestis perfectionem suggerit · quasi
numeri centenari pondere fulgescit
Prophetaque · Sumite psalmum & date tympanum · hoc est laude predicationis ·
Tymparum quippe est pellis in ligno extensa · Pellis uero in ligno extenta
caro est nra · ad exemplum dominice crucis affligitur ·
Ciues · impios iudeos dicit · Alibi autem
Et iudei et oderunt & me & patrem meum
Significat tempus quando
dns iudicaturus uenit · Populus sup
pecunia quam bonis seruis adquisiuerat
morando ·
Primus seruus · ordo doctorum est
in arcu cisione missorum · qui unam
mnam acceperat · qui unum dnm ·
unam fidem · unum baptisma · unum dm
predicare iussus est · sed hoc eadem
mna · decem mnas adquisiuit · quia
populum sub lege constituit sibimet
docendo sociauit ·
Qui adulterat uerbum dei · sed sic ex do
coram dno in xpo loquit · Et ciuitates sunt animae plegi uerbum ad gratiam euangelii uenientes ·
Quinq mnas · quinq corporis sensus sunt · Gentes antea mancipatas idolorum cultib · ad fidem euange
gratiam conuertit · Seruus nequam et piger uocatur · quia desidiosus est ad exercendum negotium · & procax
ac superbus ad accusandum dni iudicium · Recte amittit collata gratia quam predicando alius communicare
neglexit · ut ei augeat qui inde laborauit · Spiritus qui dni discessit a saul · & directus est in dauid ·
quod putauerit se pro excusatione dixisse · in culpam propriam uertitur ·

eris cum usuris utique exegissem illud. Et
astantibus dixit Auferte ab illo mnam. et
date illi qui decem mnas habet Et dixerunt ei
dne habet decem mnas [L ccxxx ℞ ccclxxi ℞ xlii]
Dico autem vobis quia omni habenti dabitur Ab eo autem
q non habet. et quod habet auferetur ab eo [illo] [L ccxxxi ℞ ccclxii]
Verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me re
gnare super se adducite huc. & interficite ante me
Et his dictis precedebat ascendens hierosolima
Et factum est cum appropinquasset ad bethfage et
bethania ad montem qui uocatur oliueti misit
duos discipulos suos dicens Ite in castellum quod
contra est In quod intrantes inuenietis
pullum asine alligatum cui nemo unquam homi
num sedit Solite illum & adducite Et si qs
uos interrogauerit quare solutis sic dicetis ei
Quia dns operam eius desiderat [L ccxxxiii ℞ ccclxiii ℞ ccclxiii]
Abierunt autem qui missi erant & inuenerunt
sicut dixit illis stantem pullum Soluentibus autem
illis pullum dixerunt domini eius ad illos Quid
solutis pullum Qui illi dixerunt Quia dns eius necessa
rium habet Et duxerunt illum ad ihm & iactan
tes uestimenta sua super pullum imposuerunt ihm
Eunte autem illo substernebant uestimenta sua in via
Et cum appropinquaret iam ad descensum [L ccxxxiiii ℞ ccclxiiii ℞ ccclxxiiii]
montis oliueti Cepere omnes turbe discipuli
gaudentes laudare dm uoce magna super
omnibus quas uiderant uirtutibus dicentes
Benedictus qui uenit rex In nomine dni
Pax in celo et gloria in excelsis [L ccxxxv ℞ ccclxv]
Et quidam pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum
Magister Increpa discipulos tuos Quibus ipse ait

uusisto ceteris est eorum q ppiitio euangelizare missis sunt. Cui dns ad predicandum eunti. unam mnam
e est uera fidem commitere. qq Pecunia quippe in sudario ligare est. pcepta dona sub otio
lenti corporis abscondere.
Pecunia ergo et argentum. predicatio euangelii. e. et sermo diuinus
quidam datur ad monstrandum hoc. e. propriis paratisq. fidelium cordibus
intimari. qui pecuniam a doctore
pcepit. emit q. credendo. necesse
est eam cum usuris soluat operando.
Ut qd auditu didicit. ex equat & accu
Inusura quippe. pecunia
etiam spi data recipit. uel
cesto dona sacerdotum fenore
uerbi usuras soluit. q ex eo qd audit
etiam alia studet intellegere. quae
nedum ex qd dicantur sed ore didicit.
Date illi qui mnas hab.
Virtutes uteor. Intra so
plenitudine gentium.
& tuno abundantiam gratiae
spialis quamodo nos reponere
exercemur. illius populi doctorib.
ea conferenda
Hoc ad superiorem sententiam
respicit. docens & illum posse amit
tere munus dei q habentis habet.
Idest spi utitur. et in eo augen
qui habentis habet. hoc est
bene utitur. Uerum in iudicio
qd terribilius. e. q fuerunt doctri.
propter neglegentia interim doctores
reputabuntur. Et alii simplices
resfres. ob conuersationis eximie
deuotione. Int apticos doctores.
pmia accipiunt.
Impietate iudeorum uel omnium
reproborum ad xpm conuestiri no
lentium. significat in die iudicii
puniendam. Ut pduos
seruos fideles uterusq.
populi doctores. p x. et v.
mnas. Idem credentes populi.
p seruum nequam alii catholici. p
inimicos q eum super se regnare noluer.
Impietas eorum qui uerbum fidei aut
nunquam audire. aut male intor
pretando corrumpere maluerunt.
Per messionem turis seminatis.
eorum etiam qui uerbum dei ne audire
contigit discussio significatur.

quibusquinq. psonis hominum. omne genus humanum quod in die iudicii futurum. e. exprimit.

Lectionem sci euangelii breuiter possum uolo sermone percurrere. Non illis ea prolixior
dotur intentio. qui sciunt ex paucis multa cogitare. Quod flentes dno illa
hierosolimorum subuersio describat. quae a
uespasiano et tito romanis
principib. facta est. Nullus
qui euersionis eiusdem hi
storiam legit ignorat. Romani
pni principes denuntiant cui
dicitur. Quia uenient dies in te
usq. qin euersum sunt. Hoc qq. qd addit
et pietas in lapide super lapidem.
Et ipsa iam eius de
ciuitatis transmigratio
testat. quia dum ne in eo
loco construeretur. ubi extra
posita dns fuerat crucifixus.
prior illa hierusalem uetus dicit.
funditus euersa. Cui ex qua
culpa euersionis sit poena
fuerit illata. subiungitur
eo quod pi cogni. Creator qppe
omniu pincarnationis suae
misteriu hanc uisitare dignat
est. sed ipsa timoris et amoris
illius recordata non est. Unde
p prophetam in increpatione
cordis humani. aues caeli pi
testimoniu deducunt du dr.
Milluus in celo cognouit tempus suu.
turtur. et hirundo. et ciconia
custodierunt tempus aduentus sui.
populus autem mis pi cognouit iudicium
dni. Sed querendum prius est. qd
sit qd dr. Uidens ciu. Flouit eni
prius redemptor ruina p fide ciuita
tis. quia ipsa sibi ciuitas pi cogno
scebat euentura. Quia si cogni
sub audisset flere. quem quia no
sciret qd imminet exulat. et qd om
cui se eni carnis uoluptatib. daret.
et uentura mala pi prospicere
Indiosua quae ad pace et ce potera
nt habebat. Nunc aut. Si enim
a cordis eius oculis mala quae imminerent
nerent abscondita non essent.
Letam in pentib. prosperis pi fuisset
Cuius etia pena mox quae imminebat de romanis sic pdixi prin
cipibus adiuncta est. qua de scri
pta quid dns fecerit subditur.
Quia ingressus te plu. coepit

L. cexxx. ut fo. uis

L. ccxxxvii. ii ch. cexlii ch. cxxxvii

L. ccxxxviii. che ch. cxxi. i. xx

L. ccxxxviii. i ch. coxx. ch. cxxii. i. lxxx

L. ccxl. ii ch. ccxvii. ch. cxxvii

Dico uobis. quia si ipsi tacuerint. lapides clamab
Et ut appropinquauit. Uidens ciuitatem. fleuit
super illam dicens. Quia si cognouisses et tu. Etiam de
in hac die tua quae ad pacem tibi. Nunc autem ab
scondita sunt ab oculis tuis. Quia uenient dies
in te. et circumdabunt te inimici tui uallo. et
circumdabunt te. et coangustabunt te undique
et ad terram proternent te. et filios tuos qui in te
Et non relinquent in te lapidem super lapidem. eo quod non
cognouisti tempus uisitationis tuae
Et ingressus in templum. coepit eicere uendentes
in illo et ementes. dicens illis. Scriptum est. quia
domus mea domus orationis est. Uos autem fecistis
illam speluncam latronum. Erat docens.
cotidie in templo
Principes autem sacerdotum et scribae et principes
plebis. querebant illum perdere. et non inueniebant
quid facerent illi. Omnis enim populus suspen
sus erat. Audiens illum
Et factum est. In una dierum. docente illo populum
in templo. et euangelizante. Conuenerunt
principes sacerdotum et scribae cum seniorib.
et aiunt dicentes ad illum. Dic nobis. in qua
potestate haec facis. Aut quis est. qui dedit tibi
hanc potestatem. Respondens autem. dixit ad illos.
Interrogabo uos et ego unum uerbum. respondete
mihi. Baptismum iohannis. de celo erat. an ex ho
minibus. At illi cogitabant inter se dicentes.
Quia si dixerimus. de celo. dicet. Quare ergo non
credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus.
plebs uniuersa lapidabit nos. Certi sunt enim
iohannem pphetam esse. Et responderunt se nescire

Dico pi. scriptum est. Quia enim narrauit malauenturam. et protinus templum ingressus est. ut
de illo uendentes et ementes eiceret. profecto innotuit. quia ruina populi. maxime excul pa
sacerdotum fuit. In ipso eni effectu sui operis dns ostendit. unde ora dixp ditionis. In alio
In templo columbas uendebant. qd p columbas. nisi spis sancti donum accipit. sed eos dimittit. qui pro munere
manus impositionem tribuunt. et eos qui donum spis emere nituntur damnat

Iudonis dñs ciuitatē fleuit. Hoc est omologio. hoc est iudicio redemptor nr p oleo cor suos nullatenus
ero, cessat. cū quos dixo bona uita ad mores reprobos peruenisse considerat. Plangunt enim eos
uno scuit eos plangantur. qui iuxta solomonē. Letantur cū malo fecerint. & exultant in robus
unde esset. Etiūs ait illis. Neq; ego dico uobis. pessimis. Deperitura anima
In qua potestate hae facio. Lcexli. ch ccxviii. dh cxxviii. Bone autē perituro animo sen
tentia quo subditur. conuoni
tq dōm hac die. suā habebit dē
oepit autem dicere ad plebē. parabolā hanc. anima puerta. quo transitorio
Homo plantauit uineā. et locauit eā colonis. et gaudet in tempore. pacē habet
ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tem In diesua. quo grauē dānationis
pore. misit ad cultores seruum. ut de fructu suo scandalū in die habebit alienā
uineę darent illi. Qui caesum. dimisere eū in Ibi enim affligendā. ubi uti
anem. Et addidit alterum seruum mittere. lęabunt. Nunc autē. Ferūsaęppe
Illi aut hunc quoq; cędentes. et afficientes anima. reb. pēsentib. dedita. & in
contumelia. dimiserunt inanem. Et addidit terrenis uoluptatib. resoluta. ab
testium mittere. qui et illum uulnerantes scondit sibi mala sequentia. qa
eiecerē. Dixit aut dñs uineę. Quid facia. mitta pūdere futura refugit. quae
filiū meū dilectum. forsitan cū hunc uiderint presente lotrū pturbat. Unde
uerebuntur. Quē cū uidissent coloni. cogita scriptū ē. In die bonorū. non me
uerē intra se dicentes. Hic est hęres. occidamus mor sit malorū. & apts. qgaudent.
illū. ut nra fiat hereditas. Et eiectū illū extra tanq pīgaudentes sint. quia et
uineā occiderē. Quid ergo facet illi dominus si qua ē. presentis temporis et ē.
uineę. Ueniet et pdet colonos istos. et dabit agenda lotria. ut nūq amarituda
uinea aliis. Quo audito. dixerē illi. Absit sequentis iudicii recordat a memo
Ille aut aspiciens eos. ait. Quid est ergo hoc qd ria. scriptū ē. Bat homo qsēp
scriptū ē. Lapidē quē reprobauerē edificantes est pauidus. qūmtis ē. durę
hic factus est in caput anguli. Omnis qui corrupt in malū. Quia uenię
cecidert supra illum lapidem. con quassabit. quum q humano animo
Supra quem autem ceciderit. cōminuet illū maiores inimici. quā maligni
Et quaerebant principes sacerdotū et scribę spiritus. qui hanc a corpore ex
mittere in illū manus illa hora. et timuerunt eunte obsident. Circūdabunt ro
populum. Cognouerunt enim. quod ad ipsos Maligni spiritę qpprundiq. animā
dixerit similitudinem hanc. uiam. angustant. quando eiū solū oporū
Xuiii
Et observantes miserunt uorū etiā locutionis. atq. in sup
Insidiatores qui se iustos simularent. ut cape cogitationis in qrots replicant.
rent eum in sermone. Ut traderent illū princi uq quę prius sso p multa dilata
patui. et potestati presidis. Et interrogauer Insceleto. ad extremū do omib.
angusto in retributione
it adtrā. Tunc anima p cogni
tione creatus sui ad terra
conformat. cū caro quā
uita sua credidit redire
adpulueē urget. sic scrip
Indie porbut illa cogitatio cor
que sulicet duro cogitationes. in
tellegit etiā p lapidū significati
onem mundi. nasqt. Et ūt relinq
quia cū adulterio nō sua anima
ducit. omnis a billa cogitat
onū suarū constructio dissipat
Eo qd pū cogn. Frauē quāq. anima
omps dīs multis modis uisitare
consuerit. cū aduersario tuo
aut scriptū ē. Cum uadis cū aduersario tuo ad principem in uia. da operā liberari a illo.
aduersarius qpponit in uia ē. sermo dei contrarius nris carnalib. desideriis in presente uita. aqua
solutus. q pceptis suis humilit subdit. Alio qn aduersarius iudicę. Indio iudicii. iudex exactor.
uia maligni spiritū. cōpulsa anima trahit ad porta & in inferno proiicit. Quousq. dicit iudicio uenit.
quo iam in infernis ignib. simul & ipse cruciatur. Uersus fot. rq signū.

illum dicentes. Magister. scimus quia recte dicis
et doces. et non accipis personam. sed in uia dei
doces. Licet nobis dare tributum cesari an non.
Considerans autem dolum illorum. dixit ad eos. Quid
me tentatis. Ostendite mihi denarium. cuius
habet imaginem et inscriptionem. Respondentes.
dixerunt. Cesaris. Et ait illis. Reddite ergo
quae sunt cesaris. cesari. et quae dei sunt deo. Et
non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe.
Et mirati in responso eius. tacuerunt. Accesserunt
autem quidam saducaeorum. qui negant esse resurrec-
tionem. et interrogauerunt eum dicentes. Magister
Moyses scripsit nobis. Si frater alicuius mor-
tuus fuerit habens uxorem. et hic sine filiis fuerit.
ut accipiat eam frater eius uxorem. et suscitet semen
fratri suo. Septem ergo fratres erant. et pri-
mus accepit uxorem. et mortuus est sine filiis.
et sequens accepit illam. et ipse mortuus est sine
filio. et tertius accepit illam. Similiter et omnes
septem. et non reliquerunt semen. et mortui sunt. Nouissi-
me omnium. mortua est et mulier. In resur-
rectione ergo. cuius eorum erit uxor. Si quidem
septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis Iesus.
Filii saeculi huius nubent. et traduntur ad
nuptias. Illi uero qui digni habebuntur
seculo illo et resurrectione ex mortuis. Non
nubent. neq. ducent uxores. neq. enim ultra
mori poterunt. Aequales enim angelis sunt.
et filii sunt dei. cum sint filii resurrectionis.
Quia uero resurgant mortui. et Moyses osten-
dit secus rubum. Sicut dicit dominum deum abraham.
et deum isaac. et deum iacob. Deus autem non est

mostuorū. seduuorū. Omnes enim uuuunter
Respondens autē quidam scribarū. dixer
magister. bene dixisti

L cexlviii · th ccxxvi
II
th cxxxiii

tampliuſ. ſi audebant eū quicquā interrogare
dixit autem ad illos. Quomodo dicunt xpm
filiū dauid esse. et ipse dauid dicit in libro
psalmorū. Dixit dns dno meo. sede ad dextris
meis. donec ponam inimicos tuos. scabellum
pedū tuorum. Dauid ergo dnm illū uocat
et quomodo filius eius est.

L cexlvi
II
th ccxxviii · th cxxxv

Audiente enim omni populo. dix discipulis suis
Attendite a scribis qui uolunt ambulare in
stolis. et amant salutationes in foro. et pri
mas cathedras in synagogis. et primos
discubitus in conuiuiis

L cexlvii · th cxxxvii

Qui deuorant domus uiduarum. simulantes
longa oratione. hi accipiant dānationem
maiorem. Respiciens autē. uidit eos qui mit
tebant munera sua in gazophilaciū diuites
Uidit autē et quandam uiduam pauperculā
mittentem aeraminuta duo. et dixit Uere
dico uobis. quia uidua hec pauper. plus quam
omnes misit. Nam omnes hi. ex abundanti
sibi miserunt in munera dei. hec autem. ex eo
quod de eſtrilli. omne victū suū quē habuit misit
Et quibusdam dicentibus de templo. quod
lapidibus bonis et donis ornatum esset. dixit
hec que uidetis. uenient dies in quib. ꝓ relin
quet lapis super lapidē. qui ꝓ destruatur
Interrogauerūt autē illū dicentes. Preceptor
quando hec erunt. et quod signū cū fieri
incipient. et quid dixit Uidete. ne seducamini
Multi enim uenient in nomine meo.

qui pauor mentis. quanta tunc
omnium malorum memoria. que
obliuio transactę felicitatis.
que formido et consideratio
iudicis. quid ergo cōnobis dep
sentib. ad delectationē dobet.

L cexlv
II
th ccxxv
th cxxxiii

quando cuncti simul trans
euntib. ꝓ ualet transire
quod imminet. quando
hoc fundit finit quod
diligit. illud incipit. ubi dolor
nūq finit. Tunc malignis spiritē
In egrediente anima sua opera
requirit. tunc mala quę sua sor
replicant. sed sola ad tormenta
trahit. Sed cur hoc de puerla
solūmodo anima dicim. cum ad
electos qsq. egredientes uenit.
et suū in illis si pra ualeant aliqd
requirit. Unus autē in omnibus
extitit. q ante passionem suam
libera uoce dix. Iam multa loqua
uobiscū. Uenit enim princeps mū
quia enim hunc mortalē hominē
uidit. suū in illo mundi prin
ceps aliqd inuenire posse se
credidit. sed sine ullo peccato
a mundi corruptione exiit.
qui sine peccato ad mundū uenit
hoc nullus sanctorū dicere ausus est
Propheta inq. Et ecce oni iniquitatē
hinc salomon. Non est homo iustus
In terra. q faciat bonū et ꝓ peccet
hinc iob dic. si dixerim quia
peccatū ꝓ habem. ipsi nos seducim
hinc iacob. aut In multis omnē of
fendimus omes. Aut ergo. Uenit
enim princeps. Unde curandū
nobis est. et cum magnis cor
diis flentib. cogitandū.

L cexlvi
II
th ccxlii
th cxxxvii

quā rapidus quā terribilis
sua in nobis opera aggrediat.
In die enim exitū princeps huius
mundi uenit. si etiā addm
carnem morientes uenit. et in illa
aliqd quesiū. ipsi quo
In uenire nēi potuit
quid rogrenti aduer
sario. et multa sua in nobis ꝓ
uenientē dicim. nisi solūqd nō
ecclesiū refugiū. et solida spes.

L cexlviii
II
th ccxliii
th cxxxviii

ma unū cū illa factū sum. In q prinē mundi nihil inuenit. qm solus ē inter mortuos liber. et
peccati iam sortitio uera. libertate solum. quia gi quero ē. liberum im. sed qd prodest. qd eid
dōpromitta ꝓ fide iungim. si a beo morib. disiungam. Ipse enim dic. Non omis qd diem dānat.
Hoc ergo opera fidei recte sup iungenda. Mala que fecim. ꝓ cotidiana lamenta diluamus
de matrimonio monacho. q xpm in quadā leprosi specie ad suū mon repostare studuit

q.q Dnus ac redemptor nr paratos nos inuenire desiderans. senescente mundu quae
mala sequant denuntiat. ut nos ab eius amore compescat. Appropinquantem
eius terminu quanto per
cussiones praeuenant no
tescit. ut sidn metuere
in tranquillitate nolum.
saltu uicinu eius iudicium.
uel percussionib. attriti time
amus. Erunt signa in sole
qq ex quib. profecto omnibus.
alia iam facta cernim. alia
e proximo uentura formi
damus. quia sequentium
rerum cognitio. p. praeter
itarum exhibitio. Ar
scentib. usq. mouebunt.
quidem dnus iustuos colo
ru. nisi angtos. archangt.
tronos. dominat. principat.
& pot appellat. quei p
aduentu districti iudicis.
nris tunc oculis uisibilit
apparent. ut districto
a nobis tunc exigant. hoc
qd nos modo inuisibilis
conditor aequanimit
postat. Et tunc uidebu
in potestate & maiestate eu
suri. quem in humilitate
postru audire noluer. ut
iustuo gl. tanto tunc distri
ctius sentiant. quanto ne
c ouice cordis ad eius pati
entia pundinat. Isai
q Leuate uos contra ura. ad
o loctos logt. ld. p. exhila
rate corda. In scriptura ac
enti sacra. sepe caput pnto
ponit. qa sic capto regun
turmbra. sic a cogitationes
rnt disponuntur. Scriptu
naq. p. quicuq. uoluerit
amicus esse seculi huius. in
imicus di constituitur.
qd p ut ama o talis. nisi una
et qualo sit frs mei ppendit.
in labore uie lasc o scoro.
et tam eandem uiam nolle
finiri. Udoce. usq. regdi.
q Iesia p dicat. quia sicut
ex fructu arboru uiema
ostat. sic agnoscit. Ita ex ruina
mundi prope esse cognoscitur regnum dei. quib. pfecto uerbis ostendit. qa fructus
mundi ruina est. Ad hoc enim crescit. ut cadat. Amicouob. usq. pterb. Iesia p dicat.
Omne quod apud uos durabile est. sine immutatione durabile ad aetnitatem p. p.
et omne qd apud me transire cernit. fixu & sine transitu tenet. qa sine mutatione
manentes sentias. exprimit mis sermo q transit.

Dicentes. quia ego sum. et tempus appropin
quabit. Nolite ergo ire post illos. Cum aut
audieritis proelia et seditiones. Nolite ter
reri. Oportet primum haec fieri. sed n
statim finis. Tunc dicebat illis. Surget gens
contra gentem. et regnum aduersus regnu.
Et terremotus magni erunt per loca. et
pestilentiae et fames. Terroresq. de caelo.
et signa magna erunt [L ccl. m ccxliiii. l cxxxviiii. l cxli]
Sed ante haec omnia inicient uobis manus
suas et persequentur. tradentes in synagogas
& custodias. trahentes ad reges et presides.
propter nomen meum. Continget autem
uobis in testimonium [L ccli. m lxxxviii. l cxli]
Ponite ergo in cordib. uris. n premeditari. que
admodum respondeatis. Ego enim dabo uo
bis os et sapientia. cui n poterunt resistere.
& contradicere. omnes aduersarii uri. Trade
mini aut a parentibus et fratribus et cognati
& amicis. et morte afficient ex uobis. Et eritis
odio omnibus. propt nomen meu. Et capillus
de capite uro non peribit. In patientia ura.
possidebitis animas uestras. [L ccli. solus]
Cum autem uideritis circumdari ab exercitu
hierusalem. tunc scitote quia appropin
quabit desolatione eius. [L ccli. m ccxlviii. l cxli]
Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes.
& qui in medio eius discedant. Et qui in re
gionibus non intrent in ea. quia dies ultio
nis hi sunt. ut impleantur omnia que scripta sunt.
Vae autem pregnantibus et nutrientibus.
In illis diebus. [L ccliii. m ccxlviii. l cxliii]

gq frs mi dilcor. que
testus agnouisti. quod s
pressura magna supe
sequlo huio [L ccl v
dent in oregladii. et
ntes gentes. Et hierus
tibus. donec impleant
ntur signa in sole. et lu
ni pressura gentium
mis maris et fluctuum
mibus pra timore et
superuenient uniue
ntur caelorum moueb
uidebunt filium ho
cum potestate ma
tem fieri incipientib
capita ura. qnm app
ra. Et dixit illis sim
eam et omnes arbor
ssfructu. scitis qnm
cum uideritis hec fi
est regnu di. Amen
terribit generatio h
Caelum et terra tra
mea. Non transibu
tre autem uobis. Ne
ra in crapula et ebr
et supueniat i
Tamqua laqueus e
nes. qui sedent supe
terra q. omni tempo
ubeamini fugere ist
sunt. & stare ante
rem diebus docen
suorum suorq. & inuisib
mpro. Unus ex sic ex
omnu causa sortes. sapie
gemis. Trinitas p octa
ternoq. facu qui hauris
nsi. postea sup in gressu.
& immutabilis eadem

ergo fri mei diligere. quē uidetis diu stare pōsse
diu tostius agnouistis. quod subito turbine annosa arbusta eruta deferuccordamus. &
eni pressura magna super terra. L cclv ℣ cclx ℣ cclxi
a populo huic L cclvi ℣ Solus
cadent in ore gladii. et captiui ducentur
omnes gentes. Et hierusalem calcabitur
entibus. donec impleant tempora nationu
erunt signa in sole. et luna. et stellis. et
terris pressura gentium. prae confusione
nitus maris et fluctuum. arescentibus
minibus prae timore et expectatione
ae superuenient uniuerso orbi. Nam
ftutes caelorum mouebuntur L cclviii ℣ cclviiii ℣ cclx
unc uidebunt filium hominis. uenientem
nube. cum potestate magna et maiestate
sautem fieri incipientibus. respicite et
uate capita ura. qnm appropinquat redem
o ura. Et dixit illis similitudinem. Videte
ulneam et omnes arbores. cum producunt
m ex se fructu. scitis qnm prope est aestas
aetuos cū uideritis haec fieri. scitote qnm
ro pe est regnū dei. Amen dico uobis. quia
praeteribit generatio haec. donec omnia
iant. Caelum et terra transibunt. Verba
utem mea. non transibunt L cclviii ℣ Sat
tendite autem uobis. Ne forte grauentur
ordaura in crapula et ebrietate. et curis
uiuis uitae. et supueniat in uos repentina
ie illa. Tamqua laqueus eni superueniet
n omnes. qui sedent super faciem omnis terre
ligilate itaq omni tempore orantes. ut
ligni habeamini fugere ista omnia quae
iturā sunt. & stare ante filiū hominis.
erat autem diebus docens in templo.

Ut apti. Nolite igit diligere mundū.
ecce afundamus euersos sicut
quanti aduersperū sani atq in
columes. repentina mortes de
funeri sunt. In laqueo ruine
deprehensi. Quid ergo iudex
iste facturus. ē. cū p se metipsū
uenerit. & in ultionē pecca
terū ira eius exarserit. & ip
ira eius praesentia aeque
cara subsistit. Hanc districtionē uenturi iudicis.
paulus considerans ait
horrendū. ē. incidere in manū
dei uiuentis. hanc psalmista ex
primit dicens. dī manifestē uen
Ignis in conspectu eius. ardebit.
districtionē q̄ppetante iusti
tie. tempestas ignisq. comi
tant. qua tempestas exami
nat. quod ignis exurat. de
illo etenī dicit propheta dicit.
Juxta. ē. dies dni magna. iu
xta. & uelox nimis. dies ire
dies illa. dies tribulationis
& angustie. dies calamitatis
& miserie. dies tenebrarū &
caliginis. dies nebule et tur
binis. dies tube & clangoris.
Do hac die dni istorū propter die
Adhuc semel. et ego mouebo
non solū terram. sed et caelū
Illū ergo die fri km. tota in
tentione cogitate. uita emen
gite. mores mutate. mala
tē pentantia resistendo uincite.
ppetrata acta flete. punite
Aduentū nāq. aetni iudicis.
tanto securiores quando q.
uidebitis. quanto nunc
districtionē illustrimdo
praeuenitis. epi
Catholica fides athanasii
Unus dis pat uerbi uuentis. sapi
entio subsistentis. & uistutis
suae & figure. pfecte & pfecti
gentitor. pat filii unigeniti.
Unus solus dns solo dō genitus filius.
figura et imago dicitur. uerbum
ponitur. sapientia comprehendens
omnia. & uirtus quatenus creatum
poruit. Filius uorus uerq. & inuisibilis ex inuisibili. Incorruptibilis ex incorruptibili.
tenus & sempiterna. Unus spiritus sancti dō substantia habens. & quia p filiū apparuit. Imago fili
pfecta. uuentiū causa. sancti. sānificationis prosti tutrix. p quō solus dis super omnia. & in omni
bus. & filius omnis. Trinitas pfecta maiestate. & sēpiternitate. & regno minime diuidatur.
balionat. Igitur neq. facti quid aut seruiens in trinitate. neq. superiuentū. tanquā anto hoc
stens. & quasi postea supingressu. Neq. itaq. umquā defuit filius patri. neq. filio spiritus.
conuertibilis & immutabilis eadem sānitas semper manet

Noctibus uero exiens morabat in monte
qui uocatur oliueti. Et omnis populus
manicabat ad eum in templo. audire eum.

APPROPINQUABAT AUTEM. XV
dies festus azymorum. qui dicitur pascha.

Et quaerebant principes sacerdotum. et
scribae. quomodo eum interficerent.
Timebant uero plebem.

Intrauit autem satanas in iudam. qui
cognominabatur scharioth. unum de
duodecim. Lccclxiii. ii. mccclxxviiii. mcclx

Et abiit et locutus est cum principibus sacer-
dotum et magistratibus. quem admodum il-
traderet eis. Et gauisi sunt. et pacti sunt
pecuniam illi dare. Et spopondit. Et que-
rebat opportunitatem. ut traderet illum
sine turbis. Uenit autem dies azymorum.
In qua necesse erat occidi pascha. Et misit
petrum et iohannem. dicens. Euntes.
parate nobis pascha. ut manducemus.
At illi dixerunt. Ubi uis paremus. Et
dixit ad eos. Ecce introeuntibus uobis
in ciuitatem. occurret uobis homo amphoram
aquae portans. Sequimini eum in domum
in quam intrat. et dicetis patri familias
domus. Dicit tibi magister. Ubi est diuer-
sorium. ubi pascha cum discipulis meis
manducem. Et ipse ostendet uobis caena-
culum magnum stratum. et ibi parate.
Euntes autem inuenerunt sicut dixit illis. et
parauerunt pascha. Et cum facta esset
hora discubuit. et duodecim apostoli

cum eo. Et ait illis. Lcclxiiii. solus

Desiderio desideraui hoc pascha mandu
care uobiscum. Antequam patiar. Lcclxv. mcclxxxv. mclxv.

Dico enim uobis. quia ex hoc non mandu
cabo illud. donec impleatur in regno dei.
Et accepto calice. gratias egit. et dixit.
Accipite. et diuidite inter uos. Dico enim
uobis. quod non bibam de generatione
uitis. donec regnum dei ueniat. Lcclxvi. mcclxxxiiii. mclxv.

Et accepto pane. gratias egit. et fregit.
et dedit eis dicens. Hoc est corpus meum.
quod pro uobis datur. hoc facite in
meam commemorationem. Lcclxvii. mcclxxxv. mclxvi.

Similiter et calicem. postquam caenauit
dicens. Hic est calix nouum testamentum
in sanguine meo. qui pro uobis fundetur.

Verumtamen. Ecce manus tradentis me. Lcclxviii. mcclxxxi. mclxiii.
mecum est in mensa. Et quidem filius
hominis. secundum quod definitum est.
uadit. Uerumtamen. uae illi homini
per quem tradetur. Lcclxviiii. mcclxxx. mclxic. sexxii.

Et ipsi coeperunt quaerere in trase. quis
esset ex eis. qui hoc facturus esset.

Facta est autem et contentio inter eos. quis Lcclxx. mcciii. mcxiiii.
eorum uideretur esse maior. Dixit autem
eis. Reges gentium dominantur eorum.
Et qui potestatem habent super eos.
benefici uocantur. Uos autem. Non sic.
Sed qui maior est in uobis. fiat sicut
iunior. Et qui precessor est. sicut ministrator.

Nam quis maior est qui recumbit. an qui Lcclxxi. solus
ministrat. Nonne qui recumbit.

Ego autem in medio uestrum sum. sicut
qui ministrat. Uos autem estis. qui per
mansistis mecum in temptationib. meis
Et ego dispono uobis. sicut disposuit
mihi pater meus regnum. ut edatis. et
bibatis super mensam meam in regno meo.
Et sedeatis super thronos. iudicantes
duodecim tribus israhel.
Ait autem dns. Symon. symon. ecce satanas
expetiuit uos. ut cribraret sicut triticum.
Ego autem rogaui pro te. ut non deficiat
fides tua.
Et tu aliquando conuersus. confirma
fratres tuos.
Qui dixit ei. dne. tecum paratus sum. et
in carcerem. et in mortem ire. Et ille dixit
Dico tibi petre. non cantabit hodie gallus
donec ter abneges. nosse me. Et dixit eis.
Quando misi uos sine sacculo. et pera. et
calciamentis. Numquid aliquid defuit
uobis. At illi dixerunt. Nihil. Dixit
ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum.
tollat similiter et peram. Et qui non
habet. uendat tunicam suam. et
emat gladium.
Dico enim uobis. qnm adhuc hoc quod
scriptum est oportet impleri in me.
Et quod cum iniquis deputatus. e. Etenim
ea quae sunt de me. finem habent.
At illi dixerunt. dne. ecce gladii duo hic.
At ille dixit eis. Sat est.
Et egressus. ibat secdm consuetudinem

in montem oliuarum. Secuti sunt
autem illum et discipuli.
Et cum peruenisset ad locum. di
xit illis. Orate. ut non intretis in
temptationem.
Et ipse auulsus est ab eis. quanta
iactus est lapidis. Et positis ge
nibus. orabat dicens.
Pater. si uis transfer calicem istum
a me. Uerumtamen non mea
uoluntas. sed tua fiat.
Apparuit autem illi angelus de
caelo confortans eum. et factus
in agonia prolixius orabat. Et
factus est sudor eius. sicut gutte
sanguinis decurrentis in terra.
Et cum surrexisset a oratione.
et uenisset ad discipulos suos.
Inuenit eos dormientes prae
tristia. Et ait illis. Quid dormi
tis. Surgite. orate. ne intre
tis in temptationem. XX
Adhuc eo loquente. ecce
turba et qui uocabatur iudas
unus de duodecim antecedebat
eos. et appropinquauit ihu.
ut oscularetur eum.
Ihs autem. dixit illi. Iuda osculo
filium hominis tradis.
Videntes autem hi qui circa ipsu
erant quod futurum erat. di
xerunt ei. Dne. si percutimus in

gladio. Et percussit unus ex
illis seruum principis sacerdotu.
et amputauit auriculam eius
dextram. Respondens autem
ihs. ait. Sinite usque huc
Et cum tetigisset auriculam
eius. sanauit eum.
Dixit autem ihs ad eos qui uene
rant ad se principes sacerdotu.
et magistratus templi et seniores
quasi ad latronem existis cum
gladius et fustibus. Cum cotidie
uobiscum fuerim in templo. non
extendistis manus in me. Sed
hac est hora uestra. et pote
stas tenebrarum
Comprehendentes autem eum.
duxerunt ad domum principis sacerdotu
petrus uero. sequebatur a longe
Accenso autem igni in medio
atrio et circumsedentibus illis
erat petrus in medio eorum. quo
cum uidisset ancilla quaedam
sedentem ad lumen. et eum fu
isset intuita. dixit. Et hic. cum
illo erat
At ille. negauit eum dicens. mu
lier. non noui illum. Et post pu
sillum. alius uidens eum dixit
Et tu de illis es. Petrus uero. ait
O homo. non sum. Et interuallo
facto quasi horae unius. alius

quidam affirmabat dicens
uere · et hic cum illo erat · Nam
et galileus est · Et ait petrus ·
homo · nescio quid dicis · Et
continuo · adhuc illo loquente ·
cantauit gallus

Et conuersus dns · respexit petrum ·
Et recordatus est petrus uerbi dni ·
sicut dixerat · quia prius
quam gallus cantet · ter me negabis · Et egressus foras petrus ·
fleuit amare

Et uiri qui tenebant illum · illudebant ei cedentes · Et uelauerunt
eum · et percutiebant faciem eius ·
et interrogabant eum dicentes ·
Prophetiza · quis est qui te percussit ·
Et alia multa blasphemantes ·
dicebant in eum

Et ut factus est dies · conuenerunt
seniores plebis · et principes sacerdotum et scribe · et duxerunt
illum ad concilium suum dicentes ·
Si tu es xps · dic nobis

Et ait illis · Si uobis dixero · non
credetis mihi · Si autem et interrogauero · non respondebitis
mihi · neque dimittetis ·

Ex hoc autem · erit filius hominis
sedens · ad extra uirtutis di

Dixerant autem omes · Tu ergo es filius di ·
quia ait · Uos dicitis · quia ego sum ·

L ccxcviiii
II
m ccc xii
m cxciii

At illi dixerunt quid adhuc desi
deramus testimonium. Ipsi enim
audiuimus de ore eius

L ccc. m cccxviii
I
m cxcviiii. q clxxvi

Et surgens omnis multitudo
eorum. duxerunt illum ad pilatum.

Coeperunt autem accusare illum

L ccc i
X
Solus

dicentes. Hunc inuenimus sub
uestentem gentem nostram. et

L ccc ii
I
m cccxx
m cc
q clxxviii

prohibentem tributa dari cesari.
et dicentem se xpm regem esse.

Pilatus autem. interrogauit eum
dicens. Tu es rex iudeorum.
At ille respondens. ait. Tu dicis.

Ait autem pilatus. ad principes

L ccc iii
VIII
q clxxxv
7 cxc
7 clxxxi

sacerdotum et turbas. Nihil

L ccc iiii
X
Solus

inuenio cause in hoc homine.

At illi. Inualescebant dicentes.
Commouit populum docens per
uniuersam iudeam. et incipiens
a galilea usque huc. Pilatus autem
audiens galileam. interrogauit si
homo galileus esset. Et ut cognouit
quod de herodis potestate esset.
Remisit eum ad herodem. qui et
ipse hierosolymis erat illis diebus.
Herodes autem uiso iesu. gauisus
est ualde. Erat enim cupiens ex
multo tempore uidere eum.
eo quod audiret multa de illo. &
sperabat signum aliquod uidere
ab eo fieri. Interrogabat autem illum
multis sermonibus. At ipse.

L cccv II ccc viii cl xxxviiii

Nihil illi respondebat.
Stabant etiam principes sacer
dotum et scribae. constanter
accusantes eum. L cccvi X Solus

Spreuit autem illum herodes
cum exercitu suo. et illusit in
dutum ueste alba. et remisit
ad pilatum. Et facti sunt ami
ci herodes et pilatus. in ipsa die.
Nam antea inimici erant ad inuicē.

L cccvii VIIII cl xxxii cl xxxvi

Pilatus autem. conuocatis prin
cipibus sacerdotum et magi
stratibus et plebe. dixit ad
illos. Obtulistis mihi huncho
minem. quasi auertentem
populum. Et ecce ego coram
uobis interrogans. nullā causā
inueni in homine isto ex his
in quibus eum accusatis.

L cccviii X Solus

Sed neq. herodes. Nam remisi
uos ad illum. et ecce nihil dignū
moste actum est ei. L cccviiii II ccc xxii. ccii

Emendatum ergo illū dimittā.
Necesse autem habebat. dimit
tere eis per diem festum unum.

L cccx ccc xxv ccc iiii cl xxx iiii

Exclamauit autem simul uni
uersa turba. dicens. Tolle hunc.
& dimitte nobis barabban. qui
erat propter seditionē quandā
factam in ciuitate et homicidiū.
missus in carcerem. L ccc xi. ccc xxvi ccc v. cl xxxviii

Iterum autem pilatus locutus

est ad illos. uolens dimittere ihm
At illi succlamabant dicentes.
Crucifige. crucifige illum
Ille autem. tertio dixit ad illos.
quid enim mali fecit iste. Nul
lam causam mortis inuenio in
eo. Corripiam ergo illum et dimitti
At illi instabant uocibus magnis.
postulantes ut crucifigeretur
et inualescebant uoces eorum.
Et pilatus. adiudicauit fieri
petitionem eorum. Dimisit
autem illis eum. qui propter
homicidium et seditionem
missus fuerat in carcere. quem
petebant. Ihm uero. tradidit
uoluntati eorum
Et cum ducerent eum. appre
henderunt simonem quendam
cyrenensem. de uilla uenientem.
et imposuerunt illi crucem
portare post ihm
Sequebatur autem illum multa
turba populi et mulierum.
quae plangebant et lamenta
bantur eum. Conuersus autem
ad illas ihs. dixit. Filie hieru
salem. nolite flere super me. sed
super uos ipsas flete. et super
filios uestros. Quoniam ecce uenient
dies. In quibus dicent. Beatae
steriles et uentres qui non genuer

et uberaquae non lactauerunt.
Tunc incipient dicere montib.
cadite super nos. et collibus.
operite nos. quia si in uiridi
ligno haec faciunt. In arido
c quid fiet.

Ducebantur autem et alii duo ne-
quam cum eo. ut interficerent.
Et postquam uenerunt in locum qui uo
catur caluariae. ibi crucifixerunt
Et latrones. unum a dextris.
et alterum a sinistris.
Illis autem. dicebat. Pater. di
mitte illis. non enim sciunt quid faciunt.
Diuidentes uero uestimenta
eius. miserunt sortes. Et
stabat populus expectans.
Et deridebant illum princi
pes cum eis. dicentes. Alios
saluos fecit. se saluum faciat.
si hic est xpsus dei electus.
Illudebant autem ei et milites.
accedentes et acetum offe
rentes illi. dicentes. Si tu es
rex iudaeorum. saluum te fac.
Erat autem et superscriptio
scripta super illum. litteris
grecis. et latinis. et hebraicis.
hic est rex iudaeorum.
Unus autem de his qui pendebant
latronibus. blasphemabat eum
dicens. Si tu es xpsus. saluum fac

te met ipsum et nos. Lcccxxvi X Solus

Respondens autem alter. Increpabat illum dicens. Neque tu times dm̄. quod in eadem damnatione es. Et nos quidē iuste. nam digna factis recipimus. hic uero. nihil mali gessit. Et dicebat ad ihm̄. Dn̄e. memento mei. cum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi ihs. Amen dico tibi. hodie mecum eris in paradyso. Lcccxxvii II m̄ cccxl. R m̄ ccxx

Erat autem fere hora sexta. Et tenebrae factae sunt in uniuersa terra. usq. in horā nonā. Et obscuratus est sol. et uelum templi scissum est medium. Lcccxxv II m̄ cccxl. R m̄ ccxxi

Et clamans uoce magna ihs. ait. Pater. In manus tuas commendo spm̄ meum. Et haec dicens. exspirauit. Lcccxxvi I m̄ cccxl. R m̄ ccxxiii I ccciiii

Videns autem centurio quod factum fuerat. glorificauit dm̄ dicens. Uere. hic homo iust erat. Lcccxxxi Solus

Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud & uidebant quae fiebant. percutientes pectora sua reuertebantur. Stabant autē omnes noti eius a longe. et mulieres quae secutae erant eum a galilaea. haec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph · qui erat
decurio · uir bonus et iustus · hic
non consenserat consilio et
actibus eorum · ab arimathia
ciuitate iudeae · qui expecta
bat et ipse regnum dei · hic
accessit ad pilatum · et pe
tiit corpus ihu

Et depositum inuoluit syndone ·
et posuit eum in monumento
exciso · In quo nondum quis
quam · positus fuerat

Et dies erat parasceue · & sab
batum illucescebat · Subsecutę
autem mulieres quae cum ipso
uenerant de galilea · uiderunt
monumentum · et quemad
modum positum fuerat corpus eius ;

Et reuestentes parauerunt aromata
et unguenta · et sabbato quidem
siluerunt · secundum mandatum ;

Vna autem sabbati ualde diluculo
uenerunt ad monumentum ·
postantes quę parauerunt aro
mata · et inuenerunt lapidem
reuolutum a monumento ; Et
ingressae · non inuenerunt
corpus dni ihu ; Et factum est
dum mente consternatę essent
de isto · ecce duo uiri steterunt
secus illas in ueste fulgenti

Cum timerent autem et decli

narent uultum in terram. dixe
runt ad illas. Quid queritis ui
uentem cum mostuis. Non. ē.
hic. sed resurrexit. Recordami
ni qualiter locutus est uobis.
cum adhuc in galilea esset dicens.
Quia oportet filium hominis
tradi in manus hominū peccato
rum et crucifigi. et die testia
resurgere. Et recordatae sunt
uerborum eius. Lccc xxxviii XXI
II
Mccc liiii. Mccc xxxiii

Et regresse a monumento. nun
tiauerunt haec omnia illis un
decim. et caeteris omnibus. Lccc xxxviiii
X
Solus

Erat autem maria magdalena
et iohanna. et maria iacobi. &
ceterae quae cum eis erant. que
dicebant ad aplos haec. Et uisa
sunt ante illos sicut deliramentū
uerba ista. et non credebant
illis. Petrus autem surgens.
cucurrit ad monumentum. &
procumbens uidit linteamina
sola posita. et abiit secum mi
rans. quod factum fuerat. Lccc xl
Mccc xxxiiii

Et ecce duo ex illis. Ibant ipsa die
in castellum quod erat in spatio
stadiorum sexaginta ab hieru
salem. nomine emmaus. Et ipsi
loquebantur ad inuicem. de his
omnibus quae acciderant. Et
factum est dum fabularentur &

secum quaererent. et ipse ihs
appropinquans. ibat cum illis.
Oculi autem illorũ tenebantur.
ne eum agnoscerent; Et ait
ad illos; Qui sunt hi sermones
quos conferitis ad inuicem, am
bulantes et estis tristes. Et
respondens unus cui nomen
cleopas. dixit ei. Tu solus pere
grinus es in hierusalem. et ꝓ
cognouisti quae facta sunt
in illa his diebus. Quibus ille
dixit. Quae. Et dixerunt
de ihu nazareno. qui fuit uir
propheta. potens in opere et
sermone. coram dõ et omni
populo; Et quomodo tradide
runt eum summi sacerdotes.
& principes nostri. in damna
tionem mortis. & crucifixer
eum; Nos autem sperabamus.
qui ipse esset redempturus
israhel; Et nunc sup hec omnia
tertia dies est hodie. quod hec
facta sunt; Sed et mulieres
quaedam ex nostris terruer
nos. quae ante lucem fuerunt
ad monumentum; Et non ꝓ
uento corpore eius. uenerunt
dicentes. se etiam uisionem
angelorum uidisse. qui dicuꝫ
eum uiuere; Et abierunt quidã

ex nostris ad monumentum. &
ita inuenerunt. sicut mulieres
dixerunt. Ipsum uero. non inuenerunt
Et ipse dixit ad eos. O stulti &
tardi corde ad credendum. In
omnibus quae locuti sunt pro
phetae. Nonne haec oportuit pati
xpm. et ita intrare in gloriam suam.
Et incipiens a moyse et omnib.
prophetis. interpretabatur
illis in omnib. scripturis. quae
de ipso erant. Et appropinquau
erunt castello. quo ibant. Et
ipse se finxit longius ire. Et
coegerunt illum. dicentes.
Mane nobiscum quoniam aduespe
rascit. et inclinata est iam dies.
Et intrauit cum illis. Et factum
est dum recumberet cum illis.
accepit panem et benedixit
ac fregit. et porrigebat illis.
Et aperti sunt oculi eorum &
cognouerunt eum. et ipse
euanuit ex oculis eorum. Et
dixerunt ad inuicem. Nonne
cor nrm ardens erat in nobis.
dum loqueretur in uia. et ape
riret nobis scripturas. Et sur
gentes eadem hora. regressi sunt
in hierusalem. & inuenerunt congre
gatos undecim. & eos qui cum
ipsis erant dicentes. Quod sur

rexit dn̄s uere. & apparuit
symoni; Et ipsi narrabant que
gesta erant in uia. et quomodo
cognouerunt eum. In fracti
one panis. VIIII l cccxli l ccxiii

Cum autem haec loquuntur.
stetit ih̄s in medio eorum. &
dicit eis. Pax uobis. Ego sum.
nolite timere; Conturbati
uero et conterriti. existima
bant se spiritum uidere; Et
dixit eis; Quid turbati estis.
& cogitationes ascendunt in
corda uestra. Uidete manus
meas et pedes. quia ipse ego sum.
Palpate et uidete. quia spiritus
carnem et ossa non habet. sicut
me uidetis habere; Et cum hoc
dixisset. ostendit eis manus
et pedes VIIII l cccxlii l ccxxi

Adhuc autem illis non credentib.
et mirantibus prae gaudio.
dixit. Habetis hic aliquid qd̄
manducetur. At illi. obtuler̄
ei pastem piscis assi. et fauū
mellis; Et cum manducasset
coram eis. sumens reliquias
dedit eis. X l cccxliii Solus

Et dixit ad eos. haec sunt uerba
quae locutus sum ad uos. cum
adhuc essem uobiscum. qm̄
necesse est impleri omnia

quae scripta sunt in lege moysi.
et prophetis. et psalmis de me.
Tunc aperuit illis sensum ut
intellegerent scripturas. et
dixit eis. Qn̄m sic scriptū est.
et sic oportebat xp̄m pati. et
resurgere a mortuis die testia.
Et praedicari in nomine eius
penitentiam et remissionem
peccatorum in omnes gentes.
incipientibus ab hierosolyma.
Uos autem estis testes horum.
et ego mittam promissū patris
mei in uos. Uos autem sedete
in ciuitate. quoadusq. in dua
mini uistute ex alto.

Eduxit autem eos foris in betha
niam. et eleuatis manib. suis.
benedixit eis. Et factum est
dum benediceret illis. recessit
ab eis. et ferebatur in caelum.
Et ipsi adorantes. regressi sunt
in hierusalem. cum gaudio
magno. Et erant semper in
templo laudantes. et benedi
centes dn̄m. Amen.

EXPLICIT EUĀGL. SC̄O LUCĀ

scripta sunt in legem
phetis. et psalmis de
aperuit illis sensum
egerent scripturas
eis. Qnm sic scriptu
postebat xpm pati
rere a mortuis die
edicari in nomine
entiam et remissi
orum in omnes g
entibus ab hiero
tem estis testes h
mittam promissu
uos. Uos autem
ate. quoadusq in
stute ex alto
utem eos foris
et eleuatis man
xit eis. Et factu
nediceret illis
ferebatur in c
adorantes. reg
salem. cum ga
Et erant sem
audantes. et be
m. Amen
CITEUCL. Sco

est Iohannes
unus ex discipul
virgo electus est a
uoluntem n
dicit dominus Cui uirgin
duplex testimoni
dicitur quod et pr
tus a domino dicitur e
suam iens ad cruce
dominus ut uirginem
aret Denique manif
gelio quod erat ip
bilis uerbi opus in
uerbum caro facti
lumen tenebris com
fuisse testatur Pr
ns quod innuptiis
ostendens quod erat
demonstraret Qu
ptat deficere nupti
ut et ueteri b. in
omnia quae a xpo
appareant hoc au
um scripsit in asra po
athmos insula apoca
ut cui in prin
incorruptibile pr
nes etiam incorrup
per uirginem in ap
dicente xpo. e
Et hic est

IC EST IOHANNES EUANGE
lista unus ex discipulis dñi.
qui uirgo electus est a dõ. quem
de nuptiis uolentem nubere
uocauit dñs. Cui uirginitatis in
hoc duplex testimonium in eu
gelio datur. quod et praeceteris
dilectus a dño dicitur. et huic ma
trem suam iens ad crucem cõmen
dauit dñs. ut uirginem uirgo
seruaret. Deniq. manifestans in
euangelio quod erat ipse incor
ruptibilis uerbi opus inchoans.
solus. uerbum caro factum esse.
Nec lumen tenebris comprehen
sum fuisse testatur. Primũ signũ
ponens quod in nuptiis fecit dñs.
ut ostendens quod erat ipse legen
tib. demonstraret. Quod ubi dñs
inuitat. deficere nuptiarũ uinũ
debeat. ut et ueterib. immutatis.
Noua omnia quae a xpo instituu
untur appareant. hoc autẽ euan
gelium scripsit in asia post ea quã
in pathmos insula apocalipsin
scripserat. ut cui in principio ca
nonis incorruptibile principiũ.
In genesi etiam incorruptibilis
finis per uirginem in apocalipsi
redderetur dicente xpo. ego sum
alpha et o. Et hic est iohannes

qui sciens supuenisse diem recessus
sui. conuocatis discipulis suis in
epheso. p multa signorū experi
menta promens xp̄m. descendens
in defossum sepulturae suę locū.
facta oratione positus. ē. ad patres
suos. tam extraneus a dolore mor
tis. quam a corruptione carnis in
uenitur alienus. Tamen post
omnes eugl̄m scripsit. et hoc uir
gini debebatur. Quorum tamen
uel scriptorū tempore dispositio.
uel librorum ordinatio. Ideo per
singula a nobis non exponitur.
Ut scienti desiderio collata que
rentibus fructus laboris. et dō
magisterii doctrina seruetur.

IN
PR
IN
CIPIO
ERAT
VERBVM

Aug. Ecce uerbum cu dico ds. qua breuiate. qd dixi. quatuor litteras. duo sunt syllabe. qd facti
in corde tuo cu audisses ds. & qd factu. e. in corde meo cu diceres ds. magna et summa quedam substan
cogitata est. uiua. ppetua. omps.
Infinita. ubiq. presens. ubiq. tota.
nusquam exclusa. quando ista cogitas. hoc
est uerbu dei. in corde tuo. substantia
Ag. omne qd subsistit. naturam habet.
Nihil ergo habet naturam. nihil ergo subsistit.
Nihil. non est substantia. ue. e. substan
Ag. Omnia ergo fris sic accipite. per ipsum facta
s. & sine ipso factu. e. nihil. Oma fe. ds
Ag. Vniusa enim creatura per ipsu facta est
maior et minor. supna. inferna. spialis.
corporalis. per ipsu facta sunt. per illud uer
bu. & a illo uero creatore cui dictu est.
Omnia in mensura. et in numero. et
in pondere disposuisti. Nihil. e. aliqd
Aug. Uidete nos sic cogitetis. qa nihil aliquid
e. Solent enim dicere mali intellegentes.
sine ipso factu. e. nihil. & putare quod
aliquid sit nihil. peccatu quidem non
per ipsu factu. e. & manifestu est. quia
peccatu nihil est. et nihil fiunt homi
nes cu peccant. Douermiculo
Ag. dicam fris planius. ut intellegatis. ab
angelo usq. ad uermiculu. Quid pre
clarius angelo in creaturis. quid ex
tremius uermiculo in creaturis.
Per quem factus est angelus. per ipsum fact
e. et uermiculus. Sed angelis dignu colo.
uermiculus tera. Qui creauit. Ipse di
sposuit omnia. Qd factu. e. In ipso uita
Ag. Sic distingue. In ipso uita erat. Aut en
dicere. Faber fecit arca. primu in aste habet
arcu. Arca in operos e uita. arca in aste
uita est. qa uiuit anima artificis ubi sunt
omnia ista antequam proferant. Sic fratres
sapientia di sedm aste continet omnia.
Ag. Non animalium. Lux hominum.
Ab hac uita omes uiuunt & illuminantur
Ipsi etiam homines peccatores. propter pec
cata sua tenebrosi sunt. Ut ma lux.
Quid ergo faciet. mundet et iustificet
cor unde possit uideri ds. Ho mo dictus est
Ag. homo dictus est testimoniu de luce uera. sed
etia a luce illuminatus. Nocta qi illumi
nat. ideo ipse lux. sed ut testimonium ph
Et que erat illa lux. erat lux uera que
illuminat. Mundus eum non cogn
Ag. mundus enim tenebre. qia dilectores
mundi tenebrati sunt et mundus. Nam
alia creatura di. agnouit creatore suu
& testimoniu dedit. Sui p receperu eu
Aug. Id est homines qui receperu eu. dilectores mundi. corde habitantes mundu. Quas ergo spes est.
Quoniam Si filii fiunt. nascunt. qm. ex do nati. Gaudeant ergo. qa ex do nati sunt. psumant se pinei
add dm. Accipiant documu qa ex do nati. Ucubo di. Si uerbu pe erubuit nasci de homine. homines erubescu
nasci de ds. hoc autem qd fecit curau. qa curau uidem. Hoc est uerbu caro qd factu. e. ut qa ita cecabamur.
dextra sanarem. Et sanati qd uideremu. Et uidimus qd gloriam eius. gloria quasi unigeniti a patre. Plenum gratiae
et ueritatis.

E t uerbum erat apud dm.
et ds erat uerbum.
hoc erat. in prinicipio apud dm.
O mnia per ipsum facta sunt.
et sine ipso factum est nihil.
Q uod factum. e. In ipso uita erat
et uita erat lux hominum. et
lux in tenebris lucet. et tenebre
eam. non comprehenderunt.
F uit homo missus a do. cui nomen
erat Iohannes. hic uenit in testi
monium. ut testimoniu phibere
de lumine. ut omnes crederent
per illum. Non erat ille lux. sed ut
testimoniu perhibere de lumine.
E rat lux uera. quae illuminat om
nem hominem. uenientem in mundu
In mundo erat. et mundus per ipsu
factus est. et mundus eu non cognouit.
In propria uenit. et sui eum non
receperunt. Quotquot aute rece
perunt eu. dedit eis potestatem
filios di fieri. his qui credunt in
nomine eius. Qui non ex sangui
nibus. Neq. ex uoluntate carnis.
Neque ex uoluntate uiri. sed
ex do nati sunt.
E t uerbum caro factum est. et
habitauit in nobis. et uidimus
gloriam eius. gloria quasi unigeni
ti a patre. Plenum gratiae
et ueritatis.

Qui post me uenit. & mei ante me factus est. quia ante me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. & gratiam pro gratia. Quia lex per moysen data est. gratia autem et ueritas per ihesum christum factus est.

Iohannes testimonium perhibet de ipso. et clamauit dicens hic erat quem dixi. qui post me uenturus est. ante me factus est. quia prior me erat.

Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. et gratiam pro gratia. quia lex per moysen data est. gratia et ueritas per ihesum christum factus est. Deum nemo uidit unquam. unigenitus filius qui est in sinu patris. ipse enarrauit.

Et hoc est testimonium iohannis. quando miserunt iudei ab hierosolimis sacerdotes et leuitas ad iohannem. ut interrogarent eum. Tu quis es. et confessus est. et non negauit. et confessus est. quia non sum ego christus. Et interrogauerunt eum. Quid ergo. helias es tu. et dixit. Non sum. propheta es tu. et respondit. Non. Dixerunt ergo ei. Quis es. ut responsum demus his qui miserunt nos. Quid dicis de ipso. Ait. Ego uox clamantis in deserto. Dirigite uiam domini. sicut dixit isaias propheta.

Et qui missi fuerant erant ex pharisaeis. Et interrogauerunt eum. et dixerunt ei. Quid ergo baptizas

Post me uenit. & mei ante factus est. quia ante me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. & gratiam pro gratia. Sicut ait. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. & gratiam pro gratia. id est accipiemus. Et nescio quid nos uoluerit intellegere de plenitudine eius accepisse. & in sup gratiam pro gratia.

Accepimus enim de plenitudine expi. primo gratiam. & rursus accepimus gratiam pro gratia. Quia gratiam primo accepimus gratiam & fide. in fide ambulantes. in gratia ambulamus. Unde enim meruimus hoc. quibus nisi precedentibus meritis. Intellegat se peccatorem. Non sequitur. capalpet. redeat in conscientiam suam. redeat ad seriem cogitationum suarum. et attendat quid sit sua aliquid est. sed quid fuerit ut esset aliquid. Inuenietur se dignum fuisse. nisi supplicio. Siergo dignus fuisti supplicio. et uenit illeq. non peccata punire. sed peccata donare. gratia tibi data est. et non merces reddita. Unde uocatur gratia. Gratia gratia quia gratis datur. Nam enim precedentibus meritis emisti. quid accepisti. hanc ergo accepit primam gratiam peccator. ut eius peccata dimitterentur. quid homo meruit. Quid in qua meruit ipse. interroget iustitia. inuenit pena. Interroget misericordia. Inuenit gratiam. Sed et hoc et miserat dis. et pph. Itaq. cum uenit dare quod et miserat. et non solum gratiam dedit. sed ueritatem dis. Quid de hoc. fide enim et merem deuenafide dum. & quia dignum eram qui peccata dimitterentur. ex eo quia tantum donum indigni accepimus gratia uocatur. quia de gratia. donata et reddita. Si debebat. merces reddita est. et non gratia donata. Si aut uere debebat. bonus fuisti. Si autem uerum est malus fuisti. credidisti in eum qui iustificat impium. Quia et qui iustificat impium. ex impio facit pium. Lex per moysen data est. Per seruum lex data est. quia reos fecit homines. et imperatores. et per hominem indulgentia data est. quia reos liberauit. Unigenitus filius qui est in sinu patris. in secreto patris. Secretum patris. sinus patris uocatur. xpi filius dei qui patrem nouit. ipse enarrauit. Nam dum nemo uidit unquam. Ipse ergo uidit. & narrauit quod uidit. De substantia dei. Loquebatur cum moyse angelis. postantem pudiu. & omnia quibus pangitur facta sunt. Illa futura ita gratiam & ueritatem per mittebant. Illud auscultauit quia omnia quo corporaliter uisa sunt. per ea illa substantia dei. In euangelio dicit. Beati mundo corde. quoniam

Magna benuolentia diuina pietas

Magna benuolentia. magna misericordia dei. Unicus dei filius natus est. noluit manere unus. Quotquot enim receperunt. carnem enim per fomina. spiritum posuit puro. Ut aut homines nascerentur ex deo. primo ex ipsis natus est dis. Xpi enim dis. & xpi natus est. ex homine. Id est de matre sancta dei genitrice perpetueq. uirgine maria. De homine xpo. Ita natiuitas. humilitas xpi et gloria est. De xpo filio dei. Xpi unicus filius dei est aequalis patri & sancto spiritui. dis unus. dis eternus. semper manens. ubique regnans omnipotens dis. Haec gloria ihesu xpi est.

sine peccato. q̃ cuius maculę abstersę sint. sed cuius macula nulla fuerat. huius sanguine
agni. omnes homines redempti sunt.

Mysterium baptismi

Quid q̃ nouerat iohannes. tantam potestatem baptismi ipsum dnm habiturum
& sibi retenturum. siue praesentem
intra. siue absentem corpore in eglo.
Didicit ioh eum quem nouerat. sed in eo
didicit. in quo eum q̃ nouerat. qd q̃ nouerat
Potestatem sane dominica baptismi.
In nullum hominem adhuc transituram.
sed ministerium transiturum. Potestatem
adhuc in neminem. ministerium in bo
nos et malos. Mysterium baptismi.
Ipse repetat. Super quem uideris spm de so
lidem. uere dis spm se esse. Et hic est dis qui
baptizat in spu sco. ihs xps filius di.
Et quia sibi teneret solum modo ipsam
potestatem. & in nullum ministrorum
ea transferret. Nouerunt dns q̃ eius
diuersarum gratiarum sunt. q̃ omnes pari
menta habent. Illud uero q̃ datum est
unum est. nec impar ppter impares minis
tros. sed par et equale ppter hoc. hic est
q̃ bapt in spu sco. Qd didicit ioh p columbam.
Quare ioh didicit hoc p columbam. propter
unitatem et pacem sęcęq̃ ecclę. Columba cum
est emissa a noe de arca. attulit ramum
oliuę. sed q̃ folia habebat. habebat tam
et fructum. Fructus autem eius est caritas.
sine qua nihil est homo. De bapt xpi.
Oportebat ut ille baptizaret. qui est
filius di unicus. q̃ adoptatus. Adoptati
filii. ministri sunt. Unicus habebat
potestatem. adoptati in xpo ministe
rium. De cognitione di. hec est uita
Quid nobis promittit. uita aetna.
hoc est autem uita aetna. Cognitio
di nobis spm mittit. Ipsa est gratia gra
Nouerant hoc pphete. sed occultum
erat antequam xps ueniret. Unde
psalmista ait. Una petii a dno hanc
Primo q̃ elegit. Prim elegit piscatores
dns oratores uel imperatores. sed
piscatores. Ecce agnus orator cipri
anus. sed prius petrus piscator.
Et quem postea crederet q̃ tantum
orator. sed etiam imperator.
Numerus hora erat quasi decima.
iste legem significat. quia in deca
ceptis data est lex. Si legem im
plere q̃ possis. fuge ad miseri
cordiam. xpm scilicet filium di. dm et dnm nrm. q̃ docuit nos orare. Pater nr q̃ es in cęlis

Ecce agnus singularis bonus. et solus sine macula

Zas. stuinones xps. Neq. helias.
Neq. propheta.

Respondit eis iohannes dicens. Ego
baptizo in aqua. medius autem
uestrum stetit. quem uos n. scitis.
Ipse est qui post me uenturus est.
qui ante me factus est. cuius ego
non sum dignus. ut soluam eius
corrigiam calciamenti.

Haec in bethania facta sunt trans
iordanen. ubi erat iohannes bapti
zans. Altera die uidit iohannes
ihm uenientem ad se. et ait. Ecce
agnus di. qui tollit peccatum mundi.

Hic est de quo dixi. post me uenit uir.
qui ante me factus est. quia prior
me erat. et ego nesciebam eum.
Sed ut manifestetur israel. propter
ea ueni ego in aqua baptizans.

Et testimonium phibuit iohannes
dicens. Quia uidi spm descendentem
quasi columbam de cęlo. et mansit
super eum. et ego nesciebam eum.
Sed qui misit me baptizare in aqua
ille mihi dixit. Super quem uideris
spm descendentem et manentem
super eum. hic est qui baptizat in
spu sco. Et ego uidi et testimonium
perhibui. quia hic est filius di.

Altera die iterum stabat iohannes
et ex discipulis eius duo. Et respi
ciens ihm ambulantem. dicit.

Intellegere debemus ipsũ nathanahel eruditum fuisse et peritum legis. ꝓpter ea de nathanahel
illum dns noluit inter discipulos ponere. quia idiotas elegit. unde et funderet mundum
hoc solo non est eloctus. ne cuiquam
uideret dns doctores elegisse.

Ecce agnus di; Et audierunt eum
duo discipuli loquentem. et secuti
sunt ihm; Conuersus autem ihs. et
uidens eos sequentes se. dicit eis;
Quid querritis. Qui dixerũt ei; Rabbi.
quod dicitur interpretatũ magister;
Ubi habitas. Dicit eis; Uenite. et ui
dete; Uenerũt et uiderunt ubi manere
ret. & apud eum manserunt die illo;
hora autem erat quasi decima;
Erat autem andreas frater sm o
nis petri. unus ex duob. qui audio
rant ab iohanne. & secuti fuerant eũ;
p uenit hic primum fratrẽ suum
sm onem. et dicit ei; Inuenimus
messiã. quod est interpretatũ xps;
Et adduxit eũ ad ihm; Intuitus
autẽ eũ ihs. dixit; Tu es sm on
filius iona. tu uocaberis cephas.
quod interpretatur petrus;
p crastinũ uoluit exire in galileã.
et inuenit philippum ihs. et dicit
ei; Sequere me; Erat autem philippus
a bethsaida ciuitate andreae et
petri; Inuenit philippus natha
nahel. et dicit ei; Quem scripsit
moyses in lege et prophete. Inue
nimus ihm filium ioseph. a na
zareth; Et dixit ei nathanahel;
A nazareth potest aliquid bonie.
Dicit ei philippus; Ueni. et uide;
Uidit ihs nathanahel uenientem

E

I

VII
LXVI
CCCCII
CCIIII

I

XVIII
Lt

eũ

Ag

Ag

Hoc solo non est eloctus. ne cuiquam
uideret dns doctores elegisse.

Ille uero nathanahel qui optime
sacram scripturã nouerat. Audito
nomine nazareth. erectus est in
spem. et dix. A nazareth p aliqd boni
dolus est. Quid sit dolus.
cũ aliud loqtur. et aliud fingitur
quasi duo corda. ueritatis et men
datii. sicut inqt psl. In corde et
corde. id est duplici corde.
dolus in eo p erat. quia sanabilis erat.
qa peccatorem se eo confitetur.
Aliud est sanabilis. aliud insanabl;
Qui egrotat cum spe. sanabilis dicit.
quia autem cum desperatione. ip
sanabilis dicit. Gratia diuina
dicit dns ad mariã confitentem
peccata. & querente uero medica
medicinã. Dimittibi peccata multa.
quia dilexit multum. Cui aũ modicũ
dimittit. modicum diligit. hoc. e.
dicere. Plus egrotas. sed sanum te
putas. modicum tibi putas dimitti.
cum plus debitor sis. De nathanahel
Beneiste nathanahel quia dolus in illo
p est. meruit medicinam. Quid est
dolus in illo p erat. quia confitebat
peccata sua. qui peccator. e. fatetur
se peccatorẽ. In quo confessionem
dns laudauit peccati. p iudicaũ eũ
p esse peccatorẽ. Misericordia di
dicit ihs. Ante uidite. qa misericordia
mea praeuenitte. De fici arbore
Audite frs mei inuenimus arborem
fici maledictã. qa sine fructu erat.
Adã uero et aeua de foliis ficulneis
se cinxerũ. Folia ficulnea. peccata
intell. Sub arbore fici erat. tanqua
sub umbra mortis. O nathanahel.
sua misericordia ds ante te uidit. cũ sub
peccato iacere. Qd sit messias.
Messias hebraice. xps grece. Latine
unctus dicitur. De scala quid iacob
Quã scalã uidit iacob p somniũ et ang.
di ascendentes et descend. et unx
lapidẽ quẽ posuerat sibi ad capit.
id est credidit uero xpm filiũ di
unctũ a patre oleo exultationis.
A scendunt in xpo ordescendunt in eo

Scala nostra est uita. Latera scalę. corpus nrm et anima est. In qua exaltatione descen
dere. et humiliterato ascendere est. Ag In xpo oms electi ascendunt et descendunt. Ut apls.
qa ascenderat. usq. in ptũ celũ. qa descend. e. usq. ad lac paruulis dandũ. Nam si ipse dns de
scendit et ascendit. praedicatores ascendunt imitatione. descendunt pdicatione

Inmundū ad nupcias uenit. sponsaq. ecclam adquisiuit. quam etiā redemit sanguine
suo. & cui pignus dedit spm sem
Sicofi Totum accipiam in xpo
uerias xpi. ut totum uerū accipi
as in xpo. Uerū uerbū di. di equalis
patri. uera anima. uera caro. ue
rus homo. & uerus di. Uera eius
utraq. natiuitas. passio. mors &
uera resurrectio. Secdm qd di erat
matrem habebat. secdm quod homo
erat matrem hab scam mariam
di genetricem. De sex mundi
In sex mundi aetatibus ovi hidr
aetatib. quasi in sex hidriis pphoria
ñ defuit. Prima sci aetas
In mistr dñi sopor eina dā & tultum
quid tunc significabat. Nisi passio
nē dñi saluatoris. & dormiū adā et
de costa eius fabricat aeua. dormiū
xpi in cruce. et in ecl capitrad spm.
& de latere xpi dñi di nri formatur
ecla. Cū enim pcussus ē. in latere.
exiuit sanguis et aqua. Sanguis re
dēptionis. et aqua baptismatis.
Secda hidria Secta sci etas
innoc. cui tēporib. pmisterium arce
rium arcet diluuiū. gen humanū sal
uat. Itaq crucis baptismi sacramū
In adventu dñi saluatoris de aetna
mosteto mundū eripit. Tertia etas
Tertia hidria impleta ē. in abrahā
& in filio suo. Uerus xpi. sicut isaac ad
locū passionis. Ipse sibi crucis patibu
lū baiulauit. Quarta sci aetas
Quarta in dā impleta ē. qdiē surge
dñe et iudicatrā. Cui dño die surge.
nisi eiq in cruce obdormiū. qnm tu
hered in omib. gent. Quinta aetas
Quinta in dañ. qdix uidisse se lapi
dē de mon sine manib pcisum.
Mons enim iste signif regnū iudeorū.
deq pcisus ē lapis. id est nat. ē. xpe.
sine manibus. qa sine opere nuptiali.
Sexta die ioh. Sexta sci aetas
Progenies uiperarū. fac fructū dignus
uenientis xpi. in illa aqua iactauit
& alia misit. sed illa ipse in uinum
conuertit. quare hoc. qa ñ uenit
legē soluere. sed adimplere.
Quid dicam Mistenū vi hidriarū
potissimū de prima hidria. nisi qa
adā pat ē. omniū gentiū. ñ tantū moda
iudeorū. Qc qd enim figurabat in adā de xpo.
Adā prim pphetau. Propter hoc reliq homo patrem & matrem. Et apls. Sacramentū in qt hoc magnū ē
Ego dico in xpo. et in ecla. Reliq xpi patrem. qa cū in forma di esset ñ rap arbitrio. et equalis do
Sed semetipsū exinaniū. id est ñ in ea forma apparuit hominib. In qua aequalis ē. patri.
Qm reliq matrem. et relinquendo synagogā iudeorū. deq secdm carnem nat ē. & inhorendo ecclę
qui ex omnib. gentibus congregauit. Ergo & prima hidria habebat pphetū de xpo

R

E

E

ad se. et dicit deo. Ecce uere israhelita. in quo dolus non est. Dicit
ei nathanahel. Unde me nosti.
respondit iesus et dixit ei. Prius
quam te philippus uocaret cum esses
sub ficu uidi te. Respondit ei
nathanahel et ait. Rabbi tu es
filius di. tu es rex israhel.
respondit iesus et dixit ei. Quia dixi
tibi. uidi te sub ficu credis. maius
his uidebis. Et dicit ei. Amen amen
dico uobis. uidebitis celum apertum
et angelos di ascendentes et de
scendentes. supra filium hominis.

ET TERTIA DIE NUPTIAE. III

facte sunt in cana galilee. et
erat mater iesu ibi. Uocatus autem et iesus et discipuli eius ad
nupcias. Et deficiente uino dicit
mater iesu ad eum. Uinum non habent.
Et dicit ei iesus. Quid mihi et tibi
mulier. Nondum uenit hora
mea. Dicit mater eius ministris.
Quodcumque dixerit uobis facite.
Erant autem ibi lapideae hidriae
sex positae secundum purificationem
iudeorum capientes singulas
metretas binas uel ternas. Dicit
eis iesus. Implete hidrias aqua. Et
impleuerunt eas usque ad summum.
et dicit eis iesus. Haurite nunc et
ferte architriclino. Et tulerunt.

xpi figuratus est in noe. et in illa arca orbis terrarum. verbo fecit omnia. verbo refecit omnia.
ut per lignum liberaret figuram orbis terrarum quia in ligno suspenda erat. vita orbis terrarum. III
Ipsi habrahe dictum est. In semine tuo benedicentur omnes gentes. Id est in xpo ihu domino nostro. IIII David quoque

V t autem gustavit architricli
nus aquam vinum factum. et
non sciebat unde esset: ministri
autem sciebant qui hauserant
aquam. Vocat sponsum architricli
nus. et dicit ei: Omnis homo
primum bonum vinum ponit.
Et cum inebriati fuerint tunc
id quod deterius est. Tu autem
servasti bonum vinum usque adhuc.
H oc fecit initium signorum ihs
in cana galileae. et manifestavit
XVIIII / XI / XXVIIII gloriam suam. Et crediderunt
in eum discipuli eius.
P ost hoc descendit capharnaum.
ipse et mater eius et fratres eius.
XX / I / LXXIIII / LVI / LX et discipuli eius. et ibi manserunt
non multis diebus.
E t prope erat pascha iudeorum.
et ascendit hierosolimam ihs.
E t invenit in templo vendentes
XXI / I / XXI / CXXI / CXXXVIII boves et oves et columbas. &
nummularios sedentes. Et cum
fecisset quasi flagellum de funi
culis. omnes eiecit de templo.
oves quoque et boves. et nummu
lariorum effudit aes. et mensas
subvertit. Et his qui columbas
vendebant dixit: Auferte ista
hinc. et nolite facere domum
patris mei domum negotia
tionis.

dicit. Surge deus iudica terram. quoniam tu. V
Danihel vidit precisum lapidem de monte. VI
Iohannes baptista. Nolite inquit dicere patrem
habemus habraham. Potens est deus de
Lapides dicens omnes gentes qui a coluerunt
pro deo lapides. Capiebant metretas binas.
Quare ergo metretas binas vel ternas.
Ternas sine dubio. propter misterium
sancte trinitatis. Quare binas. propter
duo precepta caritatis dei et proximi.
In lege quoque et prophetis. non solum sanctae
trinitatis misterium agnoscitur.
sed etiam duo precepta caritatis intelleguntur.
Videamus tamen si et in sancto evangelio
possimus invenire metretas binas ternas.
Ego inquit xps et pater unum sumus. Ecce
habes binas. De ternas inquit. Ite ait
idem. baptizate omnes gentes in nomine patris.
& filii. et spiritus sancti. Ecce habes ternas metretas.
Si enim dicitur greco. Adam.
oriens. occidens. aquilo. meridies. In capi
tibus verborum invenies Adam.
Dicunt enim greci anatole. disis. artos.
Ac mesembria. In adam XL. & VI numerus.
Quoniam ergo in adam invenimus. & quadra
genarium et senarium numerum. quia
caro xpi de adam erat. Ad litterarum
I. IIII. I. XL
numeros computare greci. ADAM
Dominus noster ihs xps de adam. Xps corpus accepit.
corpus accepit. non de adam peccatum traxit.
templum corporeum inde sumpsit. non iniqui
tatem. quae de templo pellenda erat.
Ac Ipsam autem carnem quam traxit de adam.
maria enim de adam. & domini caro de maria.
Iudei crucifixerunt. et ille resuscitatur
erat ipsam carnem triduo. quam illi
in cruce erant occisuri.
Verbi gratia. vides fratrem tuum
peccare. prohibe. mone. contristare.
si zelus domus dei comedit te. De templo.
B Facta sunt encenia. constructione et dedicatione.
Salomon qui primo opus quod domino condidit. VII
anno perfecit. VIII anno X die mensis octobris
dedicavit. Ipso die zacharias pater iohannis
baptiste ab angelo instruitur. sed hoc templum
post annos CCCCXXX incenderunt chaldei.
quando populus israhel. Post annos LXX re
post annos LXX regnantibus persis patria remis
sus est. Rursumque edificatum est templum.
per annos XLVI. et in die mensis marcii opus
ad finem usque perductus est. Cui videlicet operi prefuerunt duces plebis serenissimi Zorobabel
de regio genere. & ihs sacerdos magnus. sed et prophete aggeus et zacharias. Post annos CCCCLVI
Inde post annos ferme CCCLVI. rex nefandissimus grecorum antiochus fraude capta hierusalem
templum idem sordibus idolorum profanavit. Sed iudas machabeus cum esset de genere sacerdotali templum
altaria et vasa purificavit. Dedicavit ea omnia simul & renovavit. vicesima quinta die mensis
decembris. quod ad hiemem pertinere nulli dubium est. Interpretatio templi et dedicationis.

Salomon interpretatur pacificus. Ipse quoque ihm xpm redeptorem nrm typice designat.
Templum catholica eius ecclia. de uniuersis per orbem credentibus. quasi de uiuis lapidib. constructa
VII ann edificatum est templum. totum hui secti temp signat. qd VII dieb. euoluit. Anno IIII ann dedicatum est
qa VIII die xps resurrexit. Recte octonarius numerus nrm qq resurrectionis festa uentura designat.
Qd templum incensum ab hostib. miseranter denuo construit & mundatur.
uarios sce ecclie insinuat euentus. quem ab infidelib. pmittit ne liberat.
Qd templum secundo XL et VI ann edificatum est. ad significationem dominici
corporis qd de sca maria perpetua uirgine assumpsit specialiter respicit. de
qip se iudeis. Soluite inqit hoc templum. & ip
Fer quidem. qa corpus hominis XLVI.
die post conceptionis initium. In membrorum distinctione formetur. ut eo
annorum numero templum edificaret.
quo dierum numero corpus dominicum
in utero uirginali perfici oportebat. Ipse
Iesus credebat semetipsum eis. qui credebat
quib. se credidit. renatis ex aqua et
spu sco. quib. etiam dedit carnem suam
ad manducandum. Apls inqit. patres
nri omes sub nube fuerunt. Ipsi manna
accipiebant. qd est manna. Ego sum inqit.
ihs panis uiuus. Mare rubrum. significat
baptismum xpi. ruber enim xpi sanguine
consecratus. Illi accipiunt xpm. qui ueraci
ter credunt in xpm. Ipse enim sciebat
Plus nouerat astutior. qd erat in corpore
suo. quam ipsum opus qd erat in semetipso.
sicut petrus testatur circa passionem dni.
Et ecce credit in ihm caticumi. Caticumenus. Intrig. Manducas carnem filii
hominis. et bibis eius sanguinem. nescit
qd dicam. qui ihs pm se credidit ei. Renascat
ex spu sco. ut se ihs credat ei. Nichod
Nichodemus nocte uenit. quam uis ad
ihm uenerit. ad huc de tenebris carnis sue loqtur. Non intellexit qd audit
ad no. pm intellexit qd audit a lucoue
que illum om hom uenientem in mundum
Spialiter. Nisi quis renatus fuerit
ergo nascimur. et in spu nascimur. Uerbo
et sacramento ad deum spiritu nascimur.
Spiritus inuisibiliter ad deum. unde nasceris.
quia et tu inuisibiliter nasceris.
Regeneratio spialis una est. sicut generatio carnalis una est. Spiritus ubi uult spirat
Sonat sem eius tum. uox est spiritus. et
nescis unde uenit. aut quo uadat.
Sed in nascaris tu de spu. hoc eris quod
ille. Sic est inquit omnis qui natus est ex spu.
nascere ex spu. Si enim natus fueris ex spu. uias dei tenebis. ut humilitatem xpi sequaris
Terrenum dixit. soluite templum hoc. Caeleste autem quid dam dix. Nisi qui renatus fuerit

Recordati uero sunt discipuli eius
quia scriptum est. Zelus domus
tuae comedit me.
Responderunt ergo iudei. et dixe
runt ei. Quod signum ostendis
nobis. quia haec facis.
Respondit ihs. et dixit eis. Solite
templum hoc. & in tribus diebus
excitabo illud. Dixerunt ergo iudei.
Quadraginta et sex annis aedifi
catum est templum hoc. Et tu
trib. dieb. excitabis illud. Ille autem
dicebat de templo corporis sui. Cum
ergo resurrexisset a mortuis.
Recordati sunt discipuli eius. quia
hoc dicebat. et crediderunt scripture.
et sermoni quem dixit ihs. Cum au
esset hierosolimis in pascha in die
festo. multi crediderunt in nomine
eius. uidentes signa eius quae facie
bat. Ipse autem ihs non credebat
semetipsum eis. eo quod ipse nos
set omnes. & quia opus ei non erat.
ut quis testimonium perhiberet de
homine. Ipse enim sciebat. quid
esset in homine.
Erat autem homo ex pharisaeis nicho
demus nomine. princeps iudeorum
hic uenit ad ihm nocte. & dixit ei
Rabbi. scimus quia a deo uenisti
magister. Nemo enim potest haec
signa facere quae tu facis. nisi

Frs. ds uoluit ee filius hominis. et homines uoluit ee filios di. Ipse descendit propter nos. Nisi quis ascendam propter eum. Solus enim descendit et ascendit. quia hoc ait. Nemo ascendit in celum. nisi qui descendit de celo. Mirares. quia et hic erat et in celo. In xpo enim omnes ascendunt. quia caput omnium fidelium xps est. De serpentib. mordentib.

fuerit ds cum eo. Respondit ihs. et dixit ei. Amen amen dico tibi. nisi quis natus fuerit de nuo. non potest uidere regnum di. Dicit ad eum nichodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex. Num quid potest in uentrem matris suae iterum introire et nasci. Respondit ihs. Amen amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spu. non potest introire in regnum di. Quod natum est ex carne. caro est. Et quod natum est ex spu. sps est. Non mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci de nuo. Sps ubi uult spirat. et uocem eius audis. sed non scis unde ueniat. et quo uadat. Sic est omnis. qui natus est ex spu. Respondit nichodemus. et dixit ei. Quomodo possunt hec fieri. Respondit ihs. et dixit ei.

Tu es magister in isrl. et hec ignoras.

Amen amen dico tibi. quia quod scimus loquimur. et quod uidimus testamur. et testimonium nrm non accipitis. Si terrena dixi uobis et non creditis. quomodo si dixero uobis celestia credetis. Et nemo ascendit in caelum. nisi qui descendit de celo. filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis qui credit in ipso non pereat.

quis serpentes mordentes. peccata de mortalitate carnis gaudentes. quid est serpens exaltatus. mors dni in cruce pendentis. Morsus serpentium letalis. morsus dni uitalis. Attendit serpens. ut nihil ualeat serpens. quid est hoc. attendit mors. ut nihil ualeat mors. Sed cuius mors. mors uitae. Nonne uita xps. et tamen in cruce xps. Nonne uita xps. et tamen mortuus xps. Sed in morte xpi mors mortua est. quia uita mortua occidit mortem. Plenitudo uite deglutiuit mortem. absorta est mors in xpi corpore.

Ergo quantu in uero medico omniu fiducia est. sanare uenit egrotu. ihs xps filius dei uiui d. uer
& homo uerus. Ipse se interimit egrotus. q. precepta medici obseruare p. nult. sic sic uera uitam
occidit. qui iussa filii dei et mandata neglegit. Dicit ei. ihs xps saluator mundi. ut saluet

mundu. fidelos credentes in xpm de
morte dni propter mortalos mestedni
homines. q. inuenio in iustos. dno
di quoru erant bona opera. Nonne
uenisti ut iustifices impios.
Sed dilexerint hom magis tenebras
Ibi posuerunt. Dilexerunt magis
multi enim dilexerunt peccata sua. multi
confessi sunt peccata sua. q. a q. confitentur
peccata sua. & accusant peccata sua.
iacundo faciunt. Accusat di peccata
tua. sicut tu accusas. cuiungeris do.
Quasi duo ressi. homo. et peccator
homo et peccator. qd audis homo.
di fecit. qd audis peccator. ipse ho
mo puer se fecit. de le quod fecisti.
ut di saluet qd fecit. In triu operu
bonoru. confessio. operu malorum.
Uenit ad lucem. qui aut facit uer
q. ac hoc ipsu qd tibi displicuit pecca
tu tuu. p. tibi displiceret nisi di tibi
luceret. et eius uerta. offenderet
Sed q. et admonitus diligit peccata
sua. odit admonentem luce. et fugit
ea. ut p. arg. op. ei mala quo diligit.
Qui autem facit Confessio pecc
ueritate. Ipse accusat peccata sua et
in se mala opera sua confitetur. non
sibi parcit. p. sibi ignoscit. ut di ignos
cat. q. a q. uult ut di ignoscat. Ipse agno
scit. et uenit ad lucem. cui gratias agit.
De baptismo ioh baptiste
Baptizabat iohannes dnm ihm xpm.
Ipse au dns dedit baptismu uerum in re
missione omniu peccatoru.
Joh in. p. sum ego ut uobis dixi xpc
sed qd. missus pcosu. ille iudex di sapi
Non poteit homo. Testimoniu ioh
hoc ioh dixit de se metipso. quod ha
beo ego purus homo. ad o uero et ho
mine xpo accepi de caelo. de cedu
Qui habet sponsam. sponsus est.
Sponsus xps est. sponsa ei sca ecclia
quam adquisiu p. pio sanguine suo.
Ergo castie estote. xpm sponsu amate
Joh amicus sponsi fuit. & audit eum.
& p. cadit q. a humilis est. et gaudet p.
ppter sua uoce. sed ppter uoce sponsi xpi
Tunica dni in passione de tunica xpi
de sup. contexta. significat fidem catho
licam et unitate secdi ecclie

Sed habeat uitam aeternam
Sic enim dilexit di mundum. ut
filium suum unigenitum daret.
Ut omnis qui credit in eum non pereat.
sed habeat uitam aeternam. Non enim
misit di filiu suu in mundu. ut iu
dicet mundu. sed ut saluet mun
dus per ipsu. Qui credit in eu non
iudicatur. Qui autem non credit. iam
iudicatus est. quia non credidit
In nomine unigeniti filii di. Hoc
est autem iudicium. quia lux uenit
In mundu. et dilexerunt homi
nes magis tenebras qua lucem.
Erant enim eorum mala opera.
Omnis enim qui mala agit. odit
luce. et non uenit ad luce. ut non
arguant opera eius. Qui autem
facit ueritate uenit ad luce. Ut
manifestentur eius opera. quia in
do sunt facta.

IIII

POST HAEC UENIT IHS ET
discipuli eius in iudaeam terram
et illic demorabatur cum eis.
et baptizabat.
Erat autem et iohannes baptizans in
enon. iuxta salim. quia aquae
multae erant illic. et uenie bap
et baptizabantur.
Nondum enim missus fuerat in
carcerem iohannes.
Facta est ergo questio ex discipulis

Ixx
Ixx
Ixx

Hoc gaudiu meu impletu est. ut gaudeat ad uocem sponsi. habeo in dt ioh grammea. plus mihi p. assum
po & qd accepi amitta. Intellegit ergo homo. se debere gaudere de gratia qua accepit ad
xpm debet exaltari. qd fuerus et homo. e. me autem humiliari q. homo purus sum.

Qui de sursu uenit. ihs xps est. qui de terra. Iohannes ipse. Sed terra illuminata de xpo et ion
qasi diuina loquit homo. illuminatus ē a dō. Gratia di solūm homines illuminat.

Iohannis cum iudeis de purificatione. Quesierunt a Iohannem
et dixerunt ei, Rabbi. qui erat tecum trans iordanen. cui tu testimonium phibuisti. ecce hic baptizat. et omnes ueniunt ad eum.
Respondit Iohannes et dixit. Non potest homo accipere quicquam.
Nisi fuerit ei datum de caelo.
Ipsi uos mihi testimonium perhibetis. quod dixerim ego non sum xpo. sed quia missus sum ante illū.
Qui habet sponsam. sponsus est.
Amicus autem sponsi. qui stat et audit eum. gaudio gaudet propter uocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illū oportet crescere. me autem minui.
Qui de sursum uenit. sup omnes est. Qui est de terra. de terra est. et de terra loquit. Qui de cęlo uenit. supra omnes est.
Et quod uidit et audiuit. hoc testat. et testimonium eius nemo accipit.
Qui accipit eius testimonium. signauit quia ds uerax. ē.
Quē enim misit ds. uerba di loquitur. Non enim ad mensuram dat ds spm.
Pater diligit filium. et omnia dedit in manu eius.
Qui credit in filium. habet uitam eternam.
Qui autem incredulus. ē filio. ꝗ uidebit uitam. sed ira di manet super eum.

De cęlo uenit dns ds nr ihs xps.
Ipse enim super omnes est. quia uerus ds et filius di est.
Cum loquitur uerbum homo
Remuis dicere. quasi concipisubū
et ipsa rei conceptio in corde tuo
ia uerbū ē. antequam proferas. Nondum
enim accepit sonum aut p syllabas
diuidat. sed manet in conceptione cordis. et in spectaculo mtis.
Sic ds edidit uerbū. Ds genuit uerbū
hoc est genuit filium. Utique dem
extempore gignis filiū uerbum
scilicet in corde. ds sine tempore
genuit filiū. q̄ cre ab omnia pra
Cū ergo di uerbū di ubū filius di ē.
di filius sit. filius autē locutus ē nob.
ꝗ uerbū suū. sed uerbis patris se
nobis loq̄ uoluit. qui uerbū patris
loquebatur. Testimonium xpi
Et testimonium eius nemo accipit.
Nemo infidelium testimonium xpi
accipit. Pour tenī dns q̄ sunt eius
Q̄ illi credituri erant.
ds ergo uerax est. De uera cordo
xps autē et ds est. sed homo mendax.
Ipse xps est ds uerax. et misit illū ds.
Ds inquam misit dm xpm. Non ad mensura
Inuenimus quia ad mensuram dat ds spm
apls inqt. sdm mensuram donationis
xpi. Sed ꝗ xpo ad mensuram dat ds spm.
Pater diligit fit. Pater diligit fit unicū
ut unicū. ꝗ quasi ad optimū. Quid. ē.
omnia dedit in manu eius. Ut tantus sit
filius quantus. ē pater. ad equalitatē
sibi genuit eū. cui rapinam non est in forma
di ē aequalē dō. Ergo cū ad nos est
dignat mittere filiū. ꝗ pour nō
aliqd minus missū quā pater est.
Pater mittens filiū. se alterū misit
Non dixit. Qui autē incredulus. ē
ira di uenit ad eū. sed ira di manet
super eū. Omes q̄ nascuntur mortales.
habent secū iram di. quā iram di.
quam accepit primus ad. Uenit
filius di ihs xps ꝗ habens ira di. id est
peccatū. & induitus. ē carne. Induit. ē
mortalitate. Credentes ꝗm. ut eū capias
in mortale. & iuuas eum eo in per
petuum in mortal ingratia di.

Ergo cognouit ihs. Baptizabat ihs. et ꝗ baptizabat. Baptizabat enim.
ꝗ se mundabat. Non baptizabat. quia non ipse tinguebat. Mundans inqt apls ecclam. Unde. Lauacro
aqę in uerbo. Religiu iudęa. Xps omnib. in se credentib. phebat explū. q̄ unusq̄sq. seruus di ꝗ peccat.
si secesserit in aliū locū. uidens se fore furore ꝗ sequentium se. aut querentiū in malū animam suam

Inuenimus uiſturem ihm. & inuenimus infirmū ihm. qm ihs xpſ di filius unicus uerbū dſ.
& homo purus. Infirmus ergo ihs fatigatus ē abinnere. Ter ipsius ē. caro assupta pro nobis.

De sex mundi aetatibus
sexta seculi aetate prima aet ada
secta noe. tertia abrahā. dd ppiuu.
quinta a transmigr. vi. a ioh bapt
Venit ihs. humiliando se uenit
quid signif mulier facta de aqua
de costa tanquā fortis. ē. Factus. ē. ada
in carne tanquā infirmus. qd signif
xpm et ecclam. xpi infirmitas. nra
ē. fortitudo. Jhs resedit ad puteū
Ad puteum. quia ad fundiratem
huius habitationis & infirmitatis nre
Sedit. qd ppter nos humiliatus est.
Ad Mulier ifta. forma Uenit mulier
ecclo est pi iam iustificata. sed iusti
ficando. Ecclesia degentibus
ecclā uidelicet uenturā omnibus
gentibus. Audiamus ergo in illa nos.
& in illa agnoscam nos. et in illa agam
gratias dō pro nobis. Nonne ea uidetis
alienigenā. omnino uasculis eorū pi
utebantur iudei. Aquā uiuam
Donum dei est spiritus. Uiua aqua dicit illa
quae de fonte exit. Fiet in eo fons aquē.
Spiritū in uisibilē aquā promittebat
ei ihs. Aqua in puteo. Uoluptas secli
In fundiratē tenebrosa. De illa eni
aqua dat xpſ. de qua dicū. ē. Apud
te est fons uitē. & in lumine tuo uidebimus
Fortē dicē animē nre. Intellectus
Uade uocā uirū tuū. Assit intellectus
ut capiat. Et ipse intellectus erit for
tasse uir animē. Nō intellegebat
mulier. qd dixerat ihs.
Ergo constituo animam. excepto in
tellectu tāquā feminā. Intellectū aut
habere tāquā uirū. De uiro
Sed iste uir nō regit bene feminā suam.
nisi cum a superiore regitur. Caput eni
aptsingt mulieris uir. caput aut uiri xpc
Jdest adesto. presens esto. nō sola
Sed noli uenire sola. cū uiro tuo adesto
Quinq. uiros mulieris De sensibus
huius. quidā quinq. libros mors intellr
qnq. nāq. uiros pores animē. mihi uidet
facilius posse intellegere. v sensus esse
corporis. De uoluptate & dolore
Ad hos qnq. sensus mulcet uoluptas. offen
dit dolor. Sed hos qnq. sensus tanquā
qnq. uiros prius uiuit anima. qai sis
regitur. quare uiri dicti. ē. qua lectimi.
ado facti ppe. & ado donati animē. Uocauiū. ut intellectu meo capias. nō errore de me aliquid
falsum sentias. Dnō tunc cepit uenire uir. nondū plene uenit. qa et dnm cū eo et propheram nō
Intellexerat. Spsest dſ. Dns eni in excelsis habitat. et humiliare spicit. Jd. ē. humilib. ppinquat.
Superbos alonge uidet. non eis appropinquat.

VTERGO COGNOUIT IHS / IIII
quia audierunt pharisei. quia ihs
plures discipulos facit. et baptizat.
quam iohannes. quāquā ihs non
baptizaret. sed discipuli eius.
Reliquit iudeam. et abiit iterum
In galilaeam.
Oportebat eum autem transire per samariā
Uenit ergo in ciuitatem samariae
quae dicit sychar. iuxta predium
quod dedit iacob. ioseph filio suo.
Erat autem ibi fons iacob. Jhs
ergo fatigatus ex itinere. sedebat
sic sup fontem. hora erat quasi sexta.
Uenit mulier de samaria haurire
aquā. Dicit ei ihs. da mihi bibere.
Discipuli eni eius abierant in ciuita
tem. ut cibos emerent. Dicit ergo
ei mulier illa samaritana. Quomodo
tu iudeus cum sis. bibere a me posis.
quae sum mulier samaritana. Non
enim conuuntur iudei samaritanis.
Respondit ihs. et dixit ei. Si scires
donū dei. et quis est qui dicit tibi
da mihi bibere. tu forsitan petisses
ab eo. & dedisset tibi aquā uiuam.
Dicit ei mulier. dne. neque in quo
haurias habes. et puteus altus. ē.
Unde ergo habes aquā uiuā. Nūqd
tu maior. es patre nro iacob. qui
dedit nobis puteū. et ipse ex eo bi
bit. et filii eius. et pecora eius.

Messias hebraice · xpi greco · latine unctus dicitur · Dixit ergo ei maria sua mulier · id · e · cupiat
tatem · & pperau annuntiare ueritatem · quid mirum si mulier illa non intellegebat aquam ·
ecce discipuli xpi nondum intellegunt de sei xpi ·

R espondit ihs · et dixit ei · Omnis
quibibit ex aqua hac · sitiet iterū ·
Qui autem biberit ex aqua · quam
ego dabo ei · non sitiet in aeternū ·
Sed aqua quam dabo ei · fiet in eo
fons aque salientis in uitā aeternā ·
D icit ad eū mulier · dne · da mihi hanc
aquā · ut non sitiam · neq · ueniam
huc haurire · Dicit ei ihs · Uade ·
uocaui uū tuū · et ueni huc · Respon
dit mulier · et dixit · Non habeo
uirū · Dicit ei ihs · Bene dixisti ·
quia ꝓ habeo uirū · Quinq · enī uiros
habuisti · et nunc quem habes · ꝑ
est tuus uir · hoc uere dixisti · Dic
it ei mulier · dne · uideo · quia pphe ta
es tu · Patres nri in monte hoc ado
rauer · et uos dicitis · quia hierosо
limis · ē · locus · ubi adorare opor
tet · Dicit ei ihs · mulier · credem ·
quia uenit hora · quando neq · in
monte hoc · neq · in hierosolimis
adorabitis patrē · Uos adoratis qd
nescitis · nos adoramus qd scimus · qa
salus ex iudeis est · Sed uenit hora
& nunc ē · quando ueri adoratores
adorabunt patrē · in spu et ueritate ·
Nam et patrem tales querit · qd orent
eū · Sps est ds · & eos qui adorant eū ·
in spu et ueritate oportet adorare ·
D icit ei mulier · Scio quia messias
uenit · qui dicitur xps · Cū ergo

Ac prius prophete et prior ressei semin
prophete praedicauer · ipsi enim
seminatores sunt · Apti messores ·
Messores tunc apti sunt & fuerint
sed gaudio pariter ꝑ fruentur · &
mercedem simul accepturi sunt
uitam aeternam · Alia messis ·
Exurgit alia messis · quae in fine sdi
metenda est · Cuius messores non
apti · sed angeli dicti sunt · de fama
Primo mulier nuntiauit · primo
ꝑ famam · postea per praesentiam
Sic agitur hodie cum eis q foris sunt ·
& dicendum sunt xpiani · Xps nunti
atur ꝑ xpianos amicos · tanquam illa
muliere · hoc · ē · ecclia annuntiante
Ad xpm uenium · Biduo mansit
crediunt ꝑ ipsa famā · Manet apud eos
biduo · hoc est dedit illis duo ꝑ cepta
caritatis · Et multo plures et firmius
credunt · quere ē ipse saluator mundi ·
De sca trinitate
Ds est pater · ds est filius · ds est et sps scs ·
Et tamen pater non est qui filius · nec
filius est qui pater · nec sps scs · patris
& filii sps · aut pater est · aut filius est ·
Trinitas unus ds · trinitas una ētas ·
Una potestas · Una maiestas est ·
Tres · sed ꝑ dii · Contra arrianos ·
Ecce inq calumniator · tres dixisti ·
Sed qui tres · exprime · Imo tu
numera · Nā ego compleo tres cū dico
pater · et filius · et sps scs · Idēnī quod
pat ad se est · ds est · qd ad filiū ē · pat · ē ·
quod filius ad seipsum · ē · ds est · quod
ad patrē · ē · filius est · de homine ·
hoc de homine · patre et filio · quod
homo est · ad seipsum est · quod pater
est · ad filiū ē · De diuinitate qd sit
diuinitas illa · ē · numer · et ꝑ numerus ·
ut et numerus sit · et ꝑ numerus ·
quia tres sunt · ta quā · ē · numerus ·
sed quaeris qd tres · ꝑ est numerus ·
Trad ꝑ recedit a numero · nec capitur
numero · Unde dictū · ē · Magna uirtus
eius · a · sap eius ꝑ ē num · Pater omps ·
filius omps · sps scs ds omps est · hoc solū
numerū insinuat · qd ad inuicem sunt ·
ꝑ qd ad se sunt · qd enī ds pat ad se ē ds ·
simul cū filio et spu sco · qd ad se ē omps
cum filio et spu sco · ꝑ tres dii · nec tres omp

Quia uero non ad se est pater · sed ad filium · nec filius ad se est · sed ad patrem · nec sps scs ad se est · In ea
quod dicitur sps patris et filii · Non est quid dicam tres · nisi patrem et filium · et sps sem · Unū dm ·
Unum omni potentē · Ergo et unū principiū · Accipito aliqd de sacris scripturis · Et ait illis eorum · et
anima una · sed ubi · in do · Quare magis ipse ds · ds unus est ·

De sca trinitate

Uidemus enim et tanquam proposito diuino spectaculo contuemur. apud
Iordanem commendaro nobis dm nrm in sca trinitate. Cum baptizaretur ihs. aperti sunt celi. descen-
spiritus in specie columbe. et uox patris
auditur. De distincta trinitate
Habes distincta quodam trinitatem.
In uoce patris. In homine filium. In
columba spm scm. Euidenter enim nec ulla
dubietatis scrupulo commendatur hec
sca trinitas. Xps enim filius patris non
pater est. spiritus non filius est
patris uox aperte nec filius. et. nec spiritus.
Habemus hic distincta trinitatem.
Et si con Quasi de separabili sca
sideremus loca. audeo trinitate
dicere quamuis id timide dicam tamen
audeo quasi separabilem trinitatem.
Cum taq. ihs uenit ad fluuium ex
alio loco in aliud locum. Columba descen-
dit de celo. de alio loco in aliud locum.
Uox ipsa patris. nec de terra. nec de
aqua sonuit. sed de celo. Tria hec.
quasi separant locis. separant officiis.
separantur aperibus. De inseparabili
Dicat mali. sca trinitate Fides
Ostendem inseparabilem trinitatem.
Catholica et apta et fide rectissima
retinem. Patrem. Filium. Spm scm. Ipsa
separabilem esse trinitatem. Unum dm.
tres deos. Tamen unum dm. ut filius
non sit pater. ut pater non sit filius. ut
spiritus nec pater sit nec filius. sed
patris et filius sit spiritus. De ineffabili
hanc in effabilem diuinitate
diuinitate. apud seipsam manentem.
omnia innouantem. creantem. reco-
lentem. mittentem. reuocantem. iudicantem.
liberantem. hanc ergo trinitatem. in effa-
bilem simul nouimus. et inseparabilem.
quid ergo agimus. Ecce se ipsum uenit
filius in homine. se ipsum spiritus in
specie descendit columbe. se ipsum uox
patris de celo sonuit. hic est filius meus
dilectus. in quo mihi complacui. Ubi
est inseparabilis trinitas. Fecit uos
medios intentos. orate pro nobis. et quasi
aperientes sinum. donet ipse unde quod
aperuistis impleat. Proponitur
Solet hac questio nodosissima
questio a studiosissimis fratribus proponi.
solet in amatorum uerbi disermanuersari. solet pro hac multum pulsari ad
dm dicentibus hominibus. Interrogatur.
Facit aliquid pater. quod non facit filius. Aut
facit aliquid filius quod non facit pater. Ad. p. Nu dubitatis. Quidem facit pater sine illo. per quem fac-
Omnia ineffabiliter enim per ipsum facta sunt. et societatem inculcans tardis. duris. ingratis. Addid
sine ipso factum est nihil. Sem aug. Omnia per ipsum fecit. per ipsum ordinauit et disponit quo facta sint. Ignoscis
xpm dei uirtutem et dei sapientiam esse. de sapientia. Attingit ergo a fine. Non ergo dubitemus. per ipsum
omnia. per quem facta sunt omnia. Nihil itaque pater sine filio non fit sine patre. Nihil ipse sine patre et filio fac-

uenerunt. Ille nobis annuntiabit omnia
quecumque fecimus. Dicit eis ihs. Ego sum qui loquor tecum.
Et continuo uenerunt discipuli eius.
et mirabantur quia cum muliere loque-
bat. Nemo tamen dixit. quid quaeris.
aut quid loqueris cum ea. Reliquit
ergo hydriam suam mulier. et abiit in
ciuitatem. et dicit illis hominibus.
Ecce. et uidete hominem. qui dixit
mihi omnia quaecumque feci. Nunquid
ipse est xpus. Exierunt de ciuitate
et ueniebant ad eum. Interea rogabant
eum discipuli. dicentes. Rabbi. manduca.
Ille autem. dixit eis. Ego cibum habeo
manducare. quem uos nescitis. Dice-
bant ergo discipuli ad inuicem.
Numquid aliquis attulit eum manducare.
Dicit eis ihs. Meus cibus est
ut faciam uoluntatem eius qui misit me.
ut perficiam opus eius. Nonne uos
dicitis. quod adhuc quatuor
menses sunt. et messis uenit. Ecce
dico uobis. Leuate oculos uestros. et
uidete regiones. quia albe sunt iam
ad messem. Et qui metit. mercedem
accipit. et congregat fructum in uitam
aeternam. ut et qui seminat simul
gaudeat. et qui metit. In hoc
enim est uerbum uerum. quia alius est
qui seminat. et alius est qui metit.
Ego misi uos metere. quod uos non
laborastis. Alii laborauerunt. et

Quidem facit pater sine illo. per quem fac-
et societatem inculcans tardis. duris. ingratis. Addid
Non sunt ex p
et operatio
de miracul
folium et requiem

Nihil facit pater sine filio. Occurrit itaq. questio. Nihil facit pater sine filio. nihil filius sine patre. Quomodo dicis filius natus. ē de uirgine. ꝗ pater. Filius resurrexit. ꝗ pater. Ecce teneo aliq̃d facere filiū. q̃d ꝗ facit pat̃. Aut confitere etiam patrē natū. passū. mortuū. resurrexisse. Aut illud. aut illud dic. Eligo unum de duobus. Ecce neutrū eligo. Nec hoc. nec illud dico. placet questio uobis proposita. Dñs adiuuet ut placeat. absoluta. Filius natus. ē. Non pater. Hoc dico. Filius in qua qui dē ꝗ pater natus. ē. de maria uirgine. Sed ipsam natiuitatem filii ꝗ patris de maria uirgine. et pater et filius operat. ē. Non est q̃dem passus pater. sed filius. passione tam filii. et pat̃ et filius operatus. ē. Non surrexit pat̃. sed filius. Resurrectione tam filii. et pat̃. et filius operatus est. Sed hoc fortē uobis. meis. Uideamus etiā ūbis diuinis. Cum Pater etiā fecit natiuitatē filij. uenit plenitudo temporis. misit. filiū suū natū ex muliere. factum. sublego. q̃ factus. ē. ei ex semine dauid. secm̃ carnem. Filius sortesum exinanit. Uidemus ergo natiuitatē filii ex patre. factā. sed quia filius seipsū exinanit. formā serui accipiens. Uideam̃ natiuitatē filii. & a ipso filio factam. Fecit ergo pat̃ passionem filii. qui. proprio filio ꝗ pepercit. sed pro nobis. omnib. tradidit illū. fecit filius. passionē suā. q̃ me dilexit et tradidit seipsum pro me. Passio uniformis. Passio hēc unifacta. ē. sed a utroq. facta est. Sicut ergo natiuitatē. ita passionē xpi. nec pat̃ fecit sine filio. nec filius sine patre. Tradidit pater. filiū. tradidit filius et seipsum. Operat. Operatur pat̃ resurrectionē filii. pat̃ resurrectionem filii. propter quod illū exaltauit. & dōnauit illi nom̃ q̃d. ē. sup omne nomen. resuscitat seipsū. filius. Solutē igitur iudeis templū hoc. Et potestatē habeo ponendi animam meam. Nemo tollit eā a me sed ego pono eā. Ex solum̃ q̃ pposum̃. Solut̃ per sitio. ppositiones nras firmissimis utar testimonijs & documentis probauimus. ut teneatis. quod audistis. Pater non est natus. Breuiter replicabo. et tam uilissimam quam̃ existimo mentib. nris collocandū commendo. Pat̃ ē natus de uirgine. natiuitatē tam̃ istā filii

uos in laboresē eorum introistis.
Ex ciuitate autem illa. multi
crediderunt in eū samaritanorū;
propter uerbū mulieris testimoni
um phibentis. quia dixit mihi
omnia quaecūq. feci; Cū uenissēt
ergo ad illū samaritani. rogauerē
eū ut ibi maneret. et mansit ibi
duos dies; Et multo plures credi
derē propter sermonē eius. et muli
eri dicebant. quia iam non propter
tua loquela credimus; Ipsi enim
audiuimus et scimus. quia hic
est uere saluator mundi;
post duos autem dies. exiit inde
et abiit in galilaeam;
ipse enim iesus testimonium perhi
buit. quia propheta in sua patria
honorem non habet;
Cum ergo uenisset in galilaeam.
exceperē eū galilaei. cū omnia uidis
sent que fecerat hierosolimis in
die festo. et ipsi uenerant in diem
festum. Uenit ergo iterū in cana-
galilee. ubi fecit aquam uinum;
Erat quidā regulus. cuius filius
infirmabat capharnaum; hic cum
audisset quia iesus aduenisset de iu
dea in galilea. abiit ad eū et rogabat
eū. ut descenderet et sanaret filiū
eius. Incipiebat enim mori; Dixit
ergo iesus ad eū. Nisi signa et prodigia

exiit
xii
viii

xxv

xxvi

xxvii
iii
xiiii
xv

pat̃ et filius operatus. ē. Non surrexit pat̃ a mortuis. resurrectionē tam filii et pat̃ & filius operatus. ē. habetis psonarū distinctionē. & operationis inseparabilitatē. Si ergo dicam̃ aliquid patrē operari sine filio. aliq̃d filiū sine patre. De miraculis etiā suis dicit ipse iesus xpi. Pater in me manens. ipse facit opera. Uete folium & require notam. 1117

Est autem hierosolimis probatica piscina. Piscina illa. et aqua illa. populum mihi uidetur significare
quequinq. libris morsi. quasi quinq. posticis. claudebat. sed illi libri. p debant languido
ꝗ sanabant. Lex enim conuincebat peccatores ꝗ absoluebat. Ideo littera sine gratia. rec
faciebat. quos confitentes gratia
xpi liberabat. Uenit ihs xps
Uenit ergo unus ihs xps ad populum
iudaeorum. et faciendo magna. et
docendo utilia turbauit peccatores.
Turbauit inquam aquam presentia sua.
et excitauit ad passionem suam.
sed latens turbauit. Si eni apts sat
eum agnouissent. nunquam dnm glo
crucifixissent. Qui prior descend
descendere in aqua turbatam. hoc
est humiliter credere in passione dni.
Ibi sanabatur unus. significans
unitatem. Unum sanauit sign
Quid significat. quod inter tot
languidos. illum unum sanauit.
Inuenit utiq. in annis. Numerus
eius numerum quendam languoris.
triginta et octo annorum erat
Adde duo. et fiunt quadraginta.
Id est duo pcepta cartitatis. quia
cartas secdm aptm implet legem.
Et secdm eugltm. In his duob. mandat
uniusa lex pendet et prophete.
pp hoc illa uidua duo minuta alp
dono dimisit. et stabularius duos
numos accepit. et biduum fecit
ihs apud samaritanos. Homo
Uenit infirm ad piscinam. xps
Uere necessarius illi erat homo ad
sanitatem. sed homo ille qui et ds est.
Unus enim ds. unus et mediator di
et hominum ihs xps. ds et homo.
Uenit ergo homo necessarius q erat.
et sanitas languidi ꝗ differtur.
Tria dixit ihs. Tria dixit
Surge. Tolle grabattum tuum. Et ambula.
Sed surge qd dix. ꝗ operis imperium fuit.
sed operatio sanitatis. Sed sane duo
imperauit. qd duo pcepta cartitatis.
di dilectio. prior est ordine pcipi
endi. proximi prior faciendi.
P grabattum. dilectio pximi. Apts
inqt. Inuicem onera ura portate.
Lex ergo xpi cartas est.
Posta portatus proximum tuum. et
ambula ut puenias ad xpm. Ne et
in turba. sed in templo. Sci estote
inqt ds. qnm sessum. Et apts. dicent
templum est qd estis uos.
Ubi impleta sunt omnia opera di. Sexta sabbati. Inclinato capite ihs tradidit spiritum Inc
Et in sepulchro sabbato requieuit. a omnibus operibus suis.

uidetis. Non creditis. Dicit ad
eum regulus dne. descende prius
quam moriatur filius mus. Dicit ei ihs.
Uade. filius tuus uiuit. Credidit
homo sermoni quem dixit ei ihs. et ibat
I am autem eo descendente. serui oc
currerunt ei. et nuntiauerunt dicentes.
quia filius eius uiueret. Interrogabat
ergo horam ab eis. In qua melius ha
buerit. Et dixerunt ei. Quia heri hora
septima. reliquit eum febris. Co
gnouit ergo pater. quia illa hora
erat in qua dixit ei ihs. Uade filius tuus
uiuit. Et credidit ipse. et domus
eius tota. Hoc iterum secundum
signum fecit ihs. cum uenisset
a iudaea in galilaeam. N

Ixxxx
Lxx
xx
Lxx

POSTHEC ERAT DIES FESTUS
iudaeorum. & ascendit ihs hierosolimam. Est autem hierosolimis
probatica piscina. quae cognomi
nabatur hebraice bethsaida. quinq.
posticus habens. In his iacebat
multitudo magna languentium.
caecorum. claudorum. aridorum. expe
ctantium aquam motum. Angelus
autem dni secdm tempus descende
bat in piscinam. & mouebat aqua.
E t qui prior descendisset in piscina
post motionem aquae. sanus fie
bat. a quacumq. detinebat infirmi
tate. Erat autem quidam homo ibi.

Nec locat diuinitas. Aliquid adhuc uolo dicere. ubi uero et acriorem intentionem requiro. & deuotionem apud dm. Et in locis corporalibus. nec occupantur nisi homines corporales. Ultra locos corporales est diuinitas. Dsinuisibilis est.

Nemo etiam tanquam in spatio eam requirat. ubiq. ineffabilis. & inseparabiliter ad est. Non in parte maior. In parte minor. sed ubiq. tota. nusquam diuisa. Ad

triginta et octo annos habens. In
infirmitate sua. hunc cū uidisset
iacentem. & cognouisset quia iam
multum iam tempus habet. dicit
ei. Uis sanus fieri. Respondit ei lan
guidus. Dne. hominē non habeo.
ut cum turbata fuerit aqua. mit
tat me in piscinā. Dū uenio enim
ego. alius ante me descendit.
Dicit ei ihs. Surge. tolle crabattum
tuum. & ambula. Et statim sanus
factus est homo. et sustulit crabat
tum suum. et ambulabat. Erat au
sabbatum in illo die. Dicebant ergo
iudei. illi qui sanatus fuerat. Sab
xxviii batum. ē. Non licet tibi tollere
crabattum tuum.
Respondit eis. Qui me fecit sanum.
ille mihi dixit. tolle crabattū tuū.
& ambula. Interrogauerunt ergo eū.
Quis est ille homo qui dixit tibi.
tolle crabattū tuū et ambula.
Is autē qui sanus fuerat effectus.
nesciebat quis esset. Ihs enim. de
clinauerat a turba constituta in loco.
Postea inuenit eum ihs in templo.
et dixit illi. Ecce sanus factus es.
iam noli peccare. ne deterius tibi
aliquid contingat. Abiit ille ho
mo et nuntiauit iudeis. qui ait is
esset. qui fecit eum sanum.
Propter ea sequebantur iudei ihm.

Quis uidet hoc. quis mirabitur capit hoc. Capescamus nos. meminerimus. qui. unde loquamur. Illud et illud q̄ cū. ē. q̄ dī est. pie credat. sancte cogitetur. et quantū dat. quantūq. potest ipse ineffabilē intellegatur. q̄ cessent uerba. cesset lingua. cor excitetur. cor illuc eloquetur. Non enim est illud tale q̄ in cor hominis ascendit. sed q̄ cor hominis ascendat. Item Inuisibilia enim ipsius de creatura mundi per ea quę facta sunt conspiciunt intellecta. Ne forte quę fecit dns in quib. habeamus quandā familiaritatē consuetudinis. Inueniam aliquā similitudinē unde probem cētria aliqua quę tria separabiliter proferantur. Inseparabiliter operentur. In genesi scriptū. ē. Faciamus ingē hominē ad imaginē et similitudinē nram. Faciamus dicit. p̄ facia. aut fac. aut facia illo. Sed faciamus hominē. ad imaginē et similitudinē. non tuam aut meā. sed nram. Dissimilē ro dissimilis res diuina dico. Nemo enim dicat. ecce tacq̄ quid cōparauerō. quā sint ista similia et dissimilia emptitrinitati p̄ nē ago. sed tam in ipsa creatura dī ima et mutabili. inuenim aliqua tria quę possunt separabiliter demonstrari. et inseparabiliter operari. De homi. Homo habes memoriā qua nesimiliter tenuisti quę dixi. ē. habeo inquis. habes intellectū quo intellegas q̄ tenuisti. ē. habeo inquā. De his duob. requiro abste. Uolens tenuisti et intellexisti. ē. Uolens plane habo sicut ergo uoluntatē. Tria hęc sunt quę me pro misera dicturum. Tria hęc quę sunt in te. quę potes numerare. & p̄ potes separare. Tria ecce nom memoriā. sed hoc p̄ tinet nisi ad solū memoriā similiter de intellectu et uoluntate. De cōtrinitatis operatione.

Ita cētrinitas fecit et mē xpi. sed non pertinet nisi ad solum xpm. Trinitas fecit de celo colubā descendere. sed p̄ pertinet nisi ad solū spm sēm. Trinitas fecit de celo uocem uenire. sed p̄ pertinet uox nisi ad solum patrem. Credo patrē et filiū et spm sēm. p signa quedā uisibilia. p species q̄ dā creaturę assumptę posse et separabiliter demonstrari. et inseparabiliter operari.

Ag patrem usq; nunc operat. Ego inquit uis sop. era cum patre. Operatus est pat lucem. quia dixit fier
lux. Si dixit. uerbo operatus est. Uerbum patris. xpc erat. Ego sum uerbum eis. pme fact sunt omnia
In illis operibus. pme cetera regitur mundus. In istis operib. patris et tuo operatus es. cum fecit
mundum. & usq; nunc operatur cum
regit mundum. Ergo iudicet et
pme fecit cum fecit. et pme regit
cum regit. Aequalis patri
Aequalem se faciens deo. qui cum in
forma dei esset. non rapinam arbitratus est esse aequalem deo. sed erat in illa inquantum est deus. Et ut nos ad eum peruenirem. semetipsum exinanuit. non amittens quod erat. sed accipiens quod non erat.
Hanc formam serui. Forma serui
continentes iudei dnm xpm aequalem patri eo quod intellexerunt quanuis hoc eum se dicere de seipso minime dubitarent. Sed adhuc eos ille perferebat. & sanitates seuientium ingerebat. Aequalitas cum patre
In principio erat uerbum. hic aequalitas cum patre est. Sed uerbum caro factum est. hac carne maior est pater. Tradit eum. equalis. et maior. Equalis uerbo. maior carne. Equalis ei per quem fecit nos. maior eo qua factus est pro nobis. Non alia opera
Non alia opera patris fecit quae uidet filius. & alia filius quam pater faciens. sed eadem opera ipsa. et pater et filius fecit. et similiter facit. quia pater et filius unus est deus. dem patris
Per filium omnia facta. sicut dem monstrat eis patris. filium uisionem gignere. quemadmodum pater filium gignit. Demonstratio quippe generat uisionem. per uisio demonstrationem. quasi purius & perfectius intuentur alterum sortasse inuenirem. nec aliud eum pater aliud eius demonstrationem. nec aliud filium aliud eius demonstrationem.
Pater suscitat animas. sed per filium uerum arte animae suscitatae sub tribunali quia iudicium por filii hominis
illam formam futurum est. quam habet pater. In corde u sensus
Redi ad cor. in corde u sensus habes. ibi imago dei uidetur. in interiore homine xpc habitat. dolitteris
Cum scribimus litteras. facit eas primo cor nostrum. deinde manus nostras sed per similitudinem. Cor intellegibiliter. manus autem uisibiliter facit.
Ag Ostende mihi oculos aures. nares cordis tui. Diuersa sunt quae ad cor tuum referunt. et diuersa ib
membra tua inuenimus. Si hoc imago. quanto potentius ille cuius est imago. Ergo et audire
uidet filius. & ipsa uisio et audito filius. Et hoc est illi audire quod est esse. & hoc est illi uidere quod est
Intellegito ergo fratres nostri patrem et filium & spm scm inseparabiliter sibi cohaerere. & trinitatem hanc
unum deum. & omnia opera unius dei. haec sunt patris. haec sunt patris et filii. haec esse similiter spiritus sancti.

quia haec faciebat in sabbato. Iesus
autem. respondit eis.
Pater meus usq; modo operatur. &
ego operor. propter ea ergo magis
quaerebant eum iudei interficere.
quia non solum soluebat sabbatum
sed et patrem suum dicebat dm. aequalem se faciens deo. Respondit
itaq; iesus. et dixit eis. Amen amen
dico uobis. non potest filius a se
facere quicquam nisi quod uiderit
patrem facientem. Quaecumq; enim
ille fecerit. haec et filius similiter
facit.
Pater enim diligit filium. et omnia
demonstrat ei quae ipse facit. et
maiora his demonstrabit ei opera
ut uos miremini.
Sicut enim pater suscitat mortuos et
uiuificat. sic et filius quos uult
uiuificat. Neq; enim pater iudicat
quemquam. sed iudicium omne
dedit filio. ut omnes honorificent
filium. sicut honorificant patrem.
Qui non honorificat filium.
non honorificat patrem eum. qui
misit illum.
Amen amen dico uobis. quia qui
uerbum meum audit. et credit
ei qui misit me. habet uitam aeternam
et in iudicium non uenit. sed transit
et a morte in uitam.

Pat diligit filiū. Ipse suscitat animas. sed et filiū. ut fruant anime suscitate substantia dei.
hoc est patris et filii et spiritus. Et maiora horū. quib. maiora. s. spiritualib. corporū. Maiores
resurrectio corporis in etnū quā presens. Pat suscitat. de resurrectione animarū dicit.

Amen amen dico uobis. quia uenit
hora et nunc est. quando mor
tui audient uocem filii dei. et
qui audierint uiuent. Sicut enim
pater habet uitam in semetipso.
sic dedit et filio uitā habere in
semetipso. Et potestatem dedit
ei. et iudicium facere. quia filius
hominis est. Nolite mirari hoc.
quia uenit hora in qua omnes qui
in monumentis sunt. audient
uocem eius. Et procedent qui bona
fecerunt. in resurrectionem uite. Qui
uero mala egerunt. in resurrectionem
iudicii. Non possum ego a me ipso fa
cere quicquam. sicut audio. iudi
co. et iudicium meum iustum est.
Quia non quero uoluntatem meam.
sed uoluntatem eius qui misit me.
Si ego testimonium perhibeo de me.
testimonium meum non est uerum.
Alius est qui testimonium phibet
de me. et scio quia uerum est testimo
nium quod phibet de me. Uos misi
stis ad iohannem. et testimonium per
hibuit ueritati. Ego autem non ab
homine testimonium accipio. Sed
hec dico. ut uos salui sitis.
Ille erat lucerna ardens et lucens.
uos autem uoluistis exultare ad horam
in luce eius. Ego autem habeo testi
monium maius iohanne

Quid de resurrectione corporū. s.
redit et dicit. Neq. enim pat iudicat
Resurrectio De resurrectione
animarū fit. p substantiam patris
et filii. eternam et incomutabilem.
Resurr. corporū fit. p dispensatio
nem humanitatis filii temporalem.
ū patri coetna De animarū resurr.
o animū resurr dicitur. In illa enim
resurr omis honorificent filiū.
Q̄d de honorificatione ppter res corp.
honorat enim homo De hominē xpo
xpi. sed ut sicut pater. quare. q. sec.
hoc dix. pat maior me est. qndo aut
honorif filius sic pat honorificat.
In principio erat uerbū. Et ideo ipse
hac honorificatione dat. q. honf.
Non est missus filius. nisi q. fact. est
homo. Xpi ap patre habet uitam
Ex patre habet uitā. ex patre iustifi
cando uiuificat cui credit. q. ille ge
nuit filiū. Uidetq. ecce filius quos
uult sicut pat uiuificat. Credent
Hic non dix credent et q. memisit et credo
uiuent. sed audiendo uocem filii dei
q. audierint. hoc est. ob audierint filio
dei uiuent. Uiuent de patre
Ergo ex patre uiuent cū credent
patri. et ex filio uiuent cū audie
rint uocem filii dei. quare ex patre
uiuent et ex filio uiuent. Sic enim
habet pat uitam. Implenda de res. anim
Resitat eundem ius dicere de resurrē
corp. Et potest dedit ei. et iudicium f
quare aut hoc. q. filius hom est.
Facit ergo pat aliq. Aliq. p filiū
p filiū hominis. q. p fac ex substan
tia sua. cui aequalis est filius.
sicut ipse nasci. crucifigi. mori.
resurgere. Nem aliq. horū patri
contigit. sic et resurr corporū.
Nā resurrectione Resurr. anim
animarū ex substantia sua pater.
ex substantia sua filius. quia aequalis
est patri facit. Animae quippe participes
sunt illius lucis incomutabilis p. corpora
Resurr corporū pat facit R corporū
p filiū hominis. Et pot dedit ei iud
pat p iudicare. q. de res corporū dixit
Uenit hora. et procedet. Et ubi. ipsi qui
qui bona fecerunt in resurr uite.
Ego inq. facio. Sed q. m. facis. s. non
Et iudicio ipsi xpo hoc facis solus. s. q. a. omne iudicium dedit filio.
possum a me fac. Cū agoret de resurr. anim. p. dicebat audio. sed iudeo. audio enim dic. tā q. prec
ptemis patris imperiū. Ia ergo ar sic homo. sic quo maior est. pat. Ex forma serui p. exformati sic
audio iudico. Unde est iudicium iustum hominis. s. fras mei arendere. Non quero uoluntatem meā.
Non quero uoluntatem patris sed. quia eadem patris uoluntas q. filii est. q. dic ego et pat unum sum

Si ego testimonium phibeo deme. Aliusi. qtestim. Perhibet modo alio di pat testimoniu.
Idest coetno filio suo. p ipsum filium suum indicat di filiu suu. et indicat per seipsu pater
consubstantialem filium suu. dsdm. ompsi. omptem. pp quem libet hominem sem
. mariset. prophetg. iohann Testim
. et apli. et omnes testimoniu phibu
. erunt de xpo. Sed his omnibus testi
. moniis. praeponit testimonium
. operum suorum. quia per illa non
. nisi as phibuit testimoniu filio suo.
Testimonium xpo
. Johannes lucerna erat.
. & prophetg. omsq. sci.
. p manserunt eni seru
. di. Lucerne bone. ex
. oleo misericordie illius
. pi exuirib. suis.
. I xliiii
. m cxii
. L cxviiii
. I xlv. Sat
De gratia gratiadi
. Gratia ppe gratuita di illa. oleum
. lucernarum est. Accensi sunt et lu
. cerne apli. et gratias agunt. quia
. et accensi sunt lumine veritatis. et
. feruent spu caritatis. et suppeditat
. illis oleum gratie di
. Sat i xxxviii
De insoparabilib. operib. sce trinitatis
. Insoparabilia sunt opera patris et filii.
. Et hoc si diceret. Non potest filius a se.
. Non potest filius a se facere quicquam.
. Ergo si filius est. natus est. Si natus
. est. a illo est. de quo natus est.
. Sed tamen aequalem sibi genuit
. Aequalis. genuit. Aequat par filio
. aequalem. Aeternus. genuit aeternu
. Quomodo. qmodo De flamma
. flammam ten. poralis. generat luce
. temporalem. Coaeua est autem
. flamma temporalis generans. luce
. quam generat. d. enim flamma
. sine luce. & de ipsa patrem
. sine filio. Quecumq. pater fecerit.
. hec et filius similiter facit. Non alia
. sed hoc. nec dissimiliter sed similiter
. Sed pi facit pater aliquid sine filio.
. quia filius di uerbum di est.
. & omnia ipsum facta sunt.
. maiori. Et maiora de monstr
. ergo aperta sunt mostra uos su
. perare quam languidos cu
. rare. Sicut pater suscitat mortu
. Alius ergo pater. e. Alius filius. e.
. sed omnia ipsum facta sunt. Ipse
. tamq. filius quos et pater. quia pi alia
. nec alia. sed hec et filius similiter facit
. I xlvi
. m xxiii
. d xxvii
. v xlv

Operae eni quae dedit mihi pater ut
pficiam ea. Ipsa opera quae ego
facio. testimonium phibent de me.
quia pater me misit. Et q misit me
pat. Ipse testimoniu phibuit de me.
Neq. uocem eius umquam audistis.
Neq. speciem eius uidistis.
Et uerbu eius pi habetis in uobis ma
nens. quia quem misit ille. huic uos
pi creditis. Scrutamini scripturas.
quia uos putatis in ipsis uita aeterna
habere. Et ille sunt que testimoniu
phibent de me. et pi uultis uenire
ad me ut uita habeatis. Claritate
ab hominib. pi accipio. Sed cognoui
uos. quia dilectione di pi habetis
in uobis. Ego ueni in nomine patris
mei. et pi accepistis me. Si alius
uenerit in nomine suo. illu accipi
etis. Quomodo potestis uos credere
qui gloria ab inuice accipitis. et glo
ria quae a solo est do non queritis.
Nolite putare. quia ego accusaturus
sim uos apud patrem. Est q accuset
uos. moyses in quo uos sperastis. Si
eni crederetis moysi. crederetis
forsitan et mihi. De me eni ille
scripsit. Si autem illius litteris non
creditis. qmodo uerbis meis credetis.
Post haec abiit ihs vi
transmare galilee. quod. e. tiberi
adis. Et sequebat eu multitudo

Si ego testimonium phibeo de me. Idest coetno filio suo. p ipsum filium suum indicat di filiu suu. et indicat per seipsu pater consubstantialem filium suu. dsdm. ompsi. omptem. pp quem libet hominem sem. Testimonium operum suorum. quia per illa non nisi as phibuit testimoniu filio suo.

Testimonium xpo. Johannes lucerna erat. & prophetg. omsq. sci. p manserunt eni seru di. Lucerne bone. ex oleo misericordie illius pi exuirib. suis. Gratia ppe gratuita di illa. oleum lucernarum est. Accensi sunt et lucerne apli. et gratias agunt. quia et accensi sunt lumine veritatis. et feruent spu caritatis. et suppeditat illis oleum gratie di.

De insoparabilib. operib. sce trinitatis. Insoparabilia sunt opera patris et filii. Et hoc si diceret. Non potest filius a se. Non potest filius a se facere quicquam. Ergo si filius est. natus est. Si natus est. a illo est. de quo natus est. Sed tamen aequalem sibi genuit. Aequalis. genuit. Aequat par filio aequalem. Aeternus. genuit aeternu. Quomodo. qmodo. De flamma. flammam ten. poralis. generat luce temporalem. Coaeua est autem flamma temporalis generans. luce quam generat. d. enim flamma sine luce. & de ipsa patrem sine filio. Quecumq. pater fecerit. hec et filius similiter facit. Non alia sed hoc. nec dissimiliter sed similiter. Sed pi facit pater aliquid sine filio. quia filius di uerbum di est. & omnia ipsum facta sunt. maiori. Et maiora de monstr. ergo aperta sunt mostra uos superare quam languidos curare. Sicut pater suscitat mortu. Alius ergo pater. e. Alius filius. e. sed omnia ipsum facta sunt. Ipse tamq. filius quos et pater. quia pi alia nec alia. sed hec et filius similiter facit. Ita plane intellegendu. e. et ita tenendum. sed memento tore qa filius quos uult uuificat. Ioneto bio pi solu potestatem filii. uerum etiam uolentate. Et filius quos uult uuificat. et pater quos uult uuificat. Ad hoc. eadem patris et filii. et potestas et uoluntas est.

quid igitur ait. Dedit filio habere uita in semetipso. Breuiter dixerim. genuit filium. Sicut
oni erat sine uita. et accepit uitam. sed nascendo uita est. Pater uita est. non nascendo.
Filius uita est nascendo. de patre uita
Pater de nullo patre est. filius de
patre est. Pater quod est. a nullo
est. Filius uero et quod filius est.
propter patrem est. et quod est. a patre est
hoc ergo dixit. de filio dedit uita
Tanquam dicoret. Pater est uita in se
metipso. genuit filium. qui esset uita
in semetipso. Pro eo oni qd genuit.
uoluit intellegi. dedit genuit
dedit ei ut filius esset. genuit ut uita esset
manet ergo pater uita. manet et filius
uita. Pater uita in semetipso. non a filio.
Filius uita in semetipso. sed a patre
A patre genitus ut esset uita in semet
ipso. pater uero non genitus uita in
semetipso. nec minorem filium genuit.
qui crescendo fieret aequalis. Aeternus
autem pater. ergo et coaeternus filius.
Aliud est quinon honorificat filium
oni cui commendatus est. quia dei est. Aliud cui
tibi commendatus est quia pater est. de deo
dei est. qa creator est omnium. dei pater est.
quia genuit filium. Qui uerbum meum audit
de uerbum filii audiat. ut credat. qd est audit
uerbum meum. nisi audierint. Et omnes
qui audiunt uiuunt. qomnes qui obediunt
uiuunt. qui audierint. id est qui obaudi
rint. Nomnes qui audient uiuent. sed qui ob
audient filio. uiuent. id est qui audit et ob
audit uiuet. Sicut enim pater habet uitam
quis. pater. Cui. filio dedit. Ita et enim
xps et filius dei et filius hominis est.
In principio erat uerbum. et uerbum caro factum est.
Animas ergo De animarum resuscitatione
suscitat dei per xpm filium dei. corpora
suscitat dei per eundem filium hominis.
hanc potestatem non haberet. dedit ei pote
Nisi acciperet. et esset homo sine pote
state. Sed ipse est filius hominis. qui
et filius dei. Et potestatem dedit ei
Filius hominis habet animam. habet
corpus. Filius dei. quod est uerbum dei.
habet hominem tanquam anima corpus.
Sicut anima habens corpus.
non duas facit personas. sed unum hominem.
sic uerbum habens hominem. non fecit duas
personas sed unum xm xpm. Qd est homo.
Anima rationalis habens corpus.

De una persona dei et hominis in xpo.

Quid est xps. uerbum dei habens hominem. Uideo de qub. reb. loquar. et qs loquor. et quibus le
Delite mitari hoc Para enim fine seculi. ut resurgant mortui. Sed resurgant nunc in mente
unt in carne. Resurgant nunc in mente. per uerbum dei. filium dei. resurgant nunc ut carne per uerbum
et carnem factum filium hominis. Uesto folium. et requiro signum.

magna. quia uidebant signa quę
faciebat. super his qui infirmabantur.
Subiit ergo in montem ihs. et ibi
sedebat cum discipulis suis.
Erat autem proximum pascha
dies festus iudaeorum.
Cum sublleuasset ergo oculos ihs. et
uidisset quia multitudo maxima
uenit ad eum. dicit ad philippum. Unde
ememus panes ut manducent hi.
Hoc autem dicebat temptans eum.
Ipse enim sciebat. quid esset facturus.
Respondit ei philippus. Ducentorum
denariorum panes non sufficiunt eis.
ut unus quisque modicum qd accipiat.
Dicit ei unus ex discipulis eius. An
dreas frater simonis petri. Est puer
unus hic. qui habet quinque panes
hordeaceos. et duos pisces. Sed hęc
quid sunt inter tantos. Dixit ergo
ihs. Facite homines discumbere.
Erat autem. foenum multum in loco.
Discubuerunt ergo uiri. numero quasi
quinque milia. Accepit ergo panes
ihs. et cum gratias egisset. distribuit
discumbentibus. Similiter et ex piscib.
quantum uolebant. Ut autem impleti
sunt. dixit discipulis suis. Colligi
te quae superauerunt fragmenta. ne
pereant. Collegerunt ergo. et imple
uerunt duodecim cophinos fragmentorum.
ex quinque panib. hordeaceis. quae

lxlviii
iii
dxlvi
xcii

lxlviii
cclxxiiii
clvi
lv cclx

clviii
cxlvii
lxiiii
xciii

Fugit iterum in montem. Abscondimini amantes et abscondimini sed humilitate me sequimini. Qa et fugit. non potuit intelligi abscondo eius. Hunc significabat pa

o solus semel in anno templum intrauit

Et tenebre facte. Et tenebre quia xps ad eos ut. q lux omnem

q eum odit frem suum. in tenebris so

lubi habundant in q. refrigerat.

quinquies quinq. xxv. aut xxx.

faciunt xxv. quadratum quinarium

numerum reddunt. q lege significat.

Sicut panes. et v passeres. v libros mosi.

Perfecto in senario. In vi numero

numero signf. nam vi dies. di mundum

p fecit. Et v ipsa vi multiplicent

ut lex p eugelio adimpleatur

Vt fiant sex ies q m. id est triginta

Ad eos ergo qui implent legem

uenit ihs

Amen amen dico uob. quaeritis me

Propter carnem me quaeritis. non propter

spm. Quaeritis me propter me. dabo

uobis cibum meipsum. De gratia

Ipse filius hominis. filii hominis

sequestratus quadam gratia a filii

s hominum. Ipse in qua filius homin.

et filius di est. Dicitur illo dicitur. o. Unxit

eos di tuus oleo exultationis p patrem

hoc est operare. Operamini non cibum

cibum q non perit. Ipsam fidem dixit

opus di. Ipsa o fides. quae p dilectionem

operat. qui gloriatur in dno glorietur. Non cibum q perit

Dicunt eidem adhuc. Tu promittis nobis

cibum q non perit. et non talia operaris.

qualia mosi. Certe minora xpi

facta iudicabant. et ab eo signa

quaerebant. Panis enim di est

Panis enim xps est di. qa et xps di est

q descendit de celo. et dat vitam

Non uenit in

his facit uoluntatem meam. sed uoluit eis q mismet

ipsum eis commendare humilitatis. o

Quem trahit me. incorporatur mihi

humilis fit. Omnis q mihi adhaeret.

humilis erit. qa non facit voluntatem

suam. sed voluntatem di. Quicumque

quem ad me. hoc est qd ait credit in me.

et qd dixit est. hoc est. non est unq

Utrum q significat. aeterna satietas

ubi nulla est egestas. Et ego eum

Neq enim ad iudicium uiuorum et

mortuorum pater ipse ventur est.

Verum recedit a filio pater

Quomodo ergo non ipse ventur est. o. quia non ipse eum dabitur in iudicio. In cuius scripturam. o.

Triquetra transfixer. Forma iudicantis. forma enim illa erit iudex. quae erit sub iudice. I

iudicabit. quae iudicata est. Iudicata. e enim iniquo. Iudicabit iustus. Venit ergo fo

serui. et ipsa apparebit. Et quia solus filius apparebit non pater. Dicitur

Pater non iudicat quemquam. sed omne iudicium dedit filio

I

sup fuerunt his qui manducauerat

Illi ergo homines cum uidissent quod

fecerat signum. dicebant. Quia hic

est uere propheta. qui venturus est in

mundum. Ihs ergo cum cognouisset. q

uenturi essent ut raperent eum. et

facerent eum regem.

Fugit iterum in montem ipse solus

Ut autem sero factum est. descendere disci

puli eius ad mare. Et cum ascendissent

nauim. uenerunt trans mare in capharnaum

Et tenebrae iam factae erant. et non

uenerat ad eos ihs. Mare autem.

uento magno flante exurgebat

Cum remigassent ergo quasi stadia

uiginti quinq. aut triginta. uident

ihm ambulantem super mare. et

proximum naui fieri. et timuerunt

Ille autem dicit eis. Ego sum. nolite

timere. Voluerunt ergo accipere

eum in nauim. et statim fuit nauis

ad terram quam ibant

Altera die turba quae stabat trans

mare. uidit quia navicula alia non

erat ibi nisi una. et quia non intro

iuit cum discipulis suis ihs in nauim.

sed soli discipuli eius abiissent. Alia

uero supuenerunt naues a tiberi

ade. iuxta locum ubi manducauerat

panem gratias agentes dno. Cum

ergo uidisset turba quia ihs non esset

ibi. neq discipuli eius. ascenderunt

Non eiciam foras. humilitatem doceo. admouenitur q̃ potest. nisi humilis. Nmittere foras.
nisi superbia. q̃ exit foras q̃ seruat humilitatem. & q̃ labitur auertitur. timeo ne foras eiciar.

In nauiculas. et uenerunt capharnaum. querentes iesum. Et cum inuenissent eum transmare. dixerunt ei. Rabbi. quando huc uenisti. Respondit eis ihs. et dixit

Amen amen dico uobis. queritis me. Non quia uidistis signa. sed quia manducastis ex panib. & saturati estis. Operamini non cibum qui perit. sed qui manet in uitam aeternam. quem filius hominis dabit uobis. hunc enim pater signauit ds. Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus. ut operemur operadi. Respondit ihs. et dixit eis. hoc est opus dei. ut credatis in eum quem misit ille.

Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum. ut uideamus et credamus tibi. quid operaris.

Patres nri manna manducauerunt in deserto. sicut scriptum est. panem de celo dedit eis manducare. Dixit ergo eis ihs. Amen amen dico uobis. non moises dedit uobis panem de celo. sed pater meus dat uobis panem de celo uerum. Panis enim dei est qui descendit de celo. & dat uitam mundo. Dixerunt ergo ad eum dne. semper da nobis panem hunc.

Dixit autem eis ihs. Ego sum panis uitae. Qui uenit ad me. non esuriet. et qui credit in me. non sitiet umquam. Sed dixi uobis. quia uidistis me.

Sppter exierit anima ado. q̃ a supbia erat. lapsus dubito scriptum est enim. Initium omnis peccati superbia. Et initium supbie hominis apostatare ado. Ubi abundat iniquitas. psupbia cura supbia. nulla ortus iniquitas. Quia descendi de celo qui uenit ad me. modo resurgere humilis factus in membris meis. sed resuscitabo eum in nouissimo die scm carnem. Ego panis sum qui de celo. Panis sppeisto interioris hominis quirit esurientem. Beati q̃ esuriunt & sitiunt iustitiam. De fide Corde creditur ad iustitiam. oro autem confessio fit ad salutem. De radice cordis surgit uera confessio. Nullus credere potest. nisi uolens. Magna Nemo potest uenire ad gratia commendatio. nemo uenit nisi tractus. quenit credit. q̃ credit. ne uenit. Nisi pater meus traxerit eum q̃ de uoluntate trahi. Delectare inqit pst in dno. et dabit tibi petitionem est quedam uoluptas cordis. cui panis dulcis. o angelorum. ille celestis. q̃ xps est. Traxerit eum dicit poeta. Trahit sua quoq. uoluptas quanto fortius dicere debemus. trahi hominem ad xpm. uertitur beatitudine. iustitia. delectatur sopitia uita. q̃ totum xps est. Quo trahat pater. quem trahat. quare illum trahat. et illum trahat. Noli uelle iudicare. Oratione cum spo sponsum uisorare semel accipe et uinculo lege q̃ traheris. ora ut traharis. Ad uestam fris. quantum possumus capiam. Trahit pater ad filium eos qui pptea credunt in filium. q̃ eum cogitas patrem habere dm. Ds enim pater aequalem sibi genuit filium. Et q̃ cogitat atq. infidelia sentit et ruminat. aequale cum patre eum in quo credidit. Ipse trahit pater ad filium. Petrus ad dnm tractus. Tuos inqit petrus. xps filius dei uiui. Ipse a patre tractus est. Uisse te. dicit illi ihs. Beatus es simon bar iona. q̃ caro et sang non reuelauit tibi. Erunt omnes doculos di

Erunt omnes docibiles di. Trahere di est. Omnis q̃ audit a patre. et trahere di est. illum docet pater. qui audit uerbum eius. o uerbum eius. In principio erat uerbum. Iesus enim xps uerus as est. ut ita enim ita enim nostrem assumpsit. ut ita enim mori uoluit. sed de pio non de dolio. Accepit ate. ubi moreretur proto. De petra q̃ xps petra erat xps. Inde panis. Inde potus. Petra xps insignum. uerus xps. in uerbo et carne. Etiam biber. o pcussa. e. petra dou rga bis. Gemina pcussio. duo uiuus signa signi. Nos fideles corpus xpi. si corpus est xpi. si neglegant. Piam corpus xpi. si uoluptuare despu xpi. Despu xpi. non uiuere despu xpi. nisi sit corpus xpi.

Caro enim mea uere est cibus. Corpus inq̃t ihu meu uiuit utq̃ do spu meo. Ui sergo et tu
uiuere do spu xpi. In corpore ee xpi efto. Unus panis inq̃t. unu corpus multi in xpo sumus.

Qui manducat carnem meam et
hoc est in xpo manere. et illu ma
nente in se manere. de participatione
Non enim filius participatione pa
tris fit melior. q̃ natus. e. aequalis.
sed participatione filii p unitatem
corporis eius et sanguinis. q̃d illa
manducatio atq. potatio significat.
nos efficit meliores. Uiuimus ppt xpm
Uiuimus ergo nos propt xpm mandu
cantes eu. Id est accipientes et naui ta
quã p̃ habemus ex nobis. propte
Uiuit aut ipse propt patre missus
a eo. q̃ se metipsu exinaniuit. et
factus e obediens usq. ad mortem.
Pater inq̃t maior me est. pater maior filio
quia filium misit. Missio filii. ex
inanitio suimet ipsius est. et forme
seruilis susceptio. Q̃d recte intelle
git. seruata etiam filii cum patre
aequalitate naturae. Maior pater eo.
Maior est enim pater homini filio.
sed aequalem habet dm filiu. cu idem
ipse sit et ds et homo. Di filius et
hominis filius. Unus xps ihs. Sicut
Ut ego uiuo misit me pater uiuens.
propt patre. ex inanitio mea fecit.
Inquam emisit Ut aut q̃sq. uiuit
propt. participatio facit quam man
ducat me. Ego itaq. humiliat uiuo.
ppt patre. illo erectus uiuit ppt me.
Si autem ita dictu. Uiuo p patre
est uiuo propt patre. qui ipse de
illo. p̃ illo de seipso est. sine detri
mento aequalitatis est dictum.
Nec tamen dicendo Q̃ manducat
q̃ manducat me. et ipse uiuet
propt me. eandem ram et sua aequ
litate significau. Gratia mediatoris
sed gratia mediatoris di et homin
ihu xpi di et dni nri ostendit
q̃d mortui sunt. Panis. o. xpi.
illi. p̃ uiuunt in aetnu. Pan. o. xpi
q̃ de celo desc. Ut illu manduca
do uiuam. q̃ aetna uita ex nobis
habere p̃ possumus. Nã tempora
lit et hi profecto morientur qui
xpm manducant. sed uiuent in
aeternum. quia xps. o. uita etna.
Spis. o. quui uificat. caro p̃ pd eq
Od nri ihu xpo. non prodest quicquã caro. sed q̃m iudei intellexerunt. non prodest quicquã
quomodo. carne q̃ posse intellexer q̃m in cadauero dilaniatur. aut in macello uenditur. p
quomodo spis uegetatur. Dictu e. scientia inflat. ad de scientia caritate. et utilis est scientia
p̃ ipso sed p caritate. Sic et ita nunc caro p̃ prodest q̃quã. sed sola caro. Accedat spis ad carnem
q̃m accedit caritas ad scientia. Et prod o plurimu. Verbu enim caro factu. o. & habitau in nob

et non creditis.

Omne quod dat mihi pater ad me uenet
& eu q̃ uenerit ad me. non eiciam foras.
Quia descendi de celo. non ut faciau uoluntate
mea. sed uoluntate eius qui misit me.
Haec est autem uoluntas eius qui misit
me patris. ut omne quod dedit mihi
non pdam ex eo. sed resuscitem illud.
In nouissimo die. Haec est enim uolun
tas patris mei qui misit me. ut omnis
qui uidet filium et credit in eum. ha
beat uitam aeternam.
Et resuscitabo ego eum. In nouissimo die.
Murmurabant ergo iudei de illo. quia
dixisset. Ego sum panis qui de caelo
descendi. & dicebant. Nonne hic est
ihs filius ioseph. cuius nos nouimus
patrem et matrem. Quomodo ergo
dicit hic. quia de celo descendi.
Respondit ergo ihs. et dixit eis. Nolite
murmurare in inuicem. Nemo potest
uenire ad me. nisi pater qui misit me
traxerit eu. et ego resuscitabo eu in
nouissimo die. Est scriptu in prophe
tis. Erunt omnes docibiles di.
Omnis qui audiuit a patre et didicit
uenit ad me. Non quia patre uidit
quisquam. nisi is qui est a do. hic
uidit patrem.
Amen amen dico uobis. qui credit in me.
habet uitam aeternam.
Ego sum panis uitae.

manducat carnem meam. Dicim fr hoc dnm commendasse in manducatione carnis suae. et potatione sanguinis sui. ut in illa maneamus. et ipse in nobis.

Patres uri manducauerunt in deserto manna. et mortui sunt. hic est panis de celo descendens. ut si quis ex ipso manducauerit. non moriatur.

Ego sum panis uiuus. qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane. uiuet in aeternum. Et panis quem ego dabo caro mea est. pro mundi uita.

Litigabant ergo iudei. ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum.

Dixit ergo eis ihs. Amen amen dico uobis. nisi manducaueritis carnem filii hominis. et biberitis eius sanguinem. non habebitis uitam in uobis. Qui manducat carnem meam. et bibit meum sanguinem. habet uitam aeternam. Et ego resuscitabo eum. in nouissimo die.

Caro enim mea uere est cibus. et sanguis meus uere est potus.

Qui manducat meam carnem. et bibit meum sanguinem. in me manet. et ego in illo. Sicut misit me uiuens pater. et ego uiuo propter patrem. Et qui manducat me. et ipse uiuet propter me. hic est panis. qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres uestri manna. et mortui sunt. Qui manducat hunc panem. uiuet in aeternum. hec dixit in synagoga. docens in capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius. dixerunt. Durus est hic

Aliquid per carnem facit sps. per carnem enim spsa liqd pnta salutem agit. Unde ôqq. ad nos sonus uerbi. nisi quod carnis. sed agitante spu tanquam organum suum. sicut illi intellexerunt carnem. p sic in sinqt ego do carnem meam. Ergo sps est qui iustificat. Sps enim facit uiuam membra. Non uiuam membra facit sps. nisi que in corpore quod uegetat. ipse sps inuenerit. In unitate scilicet sce dei ecclie catholice. Uerba que ego locutus sum uobis. quid est sps et uita sunt. Id est spialiter intellegenda sunt. Intellexisti spialiter. sps et uita sunt. Intellexisti carnaliter. et tamen sic illa sps et uita sunt. si tibi non sunt. Ideo p intellegunt. Sps et uita sunt. quia p credunt. Prophetam namq. dixit. Nisi credideritis. non intellegetis. Fides enim uita est omni hominib. dum tamen. Epi consolatio. Ueritatem loqui. uerita loquendi. Ecce quid dno contingit. Dixit heo. et p didit multos. Remansit ad paucos. sed p conturbatio. Non discedit iudas. quare. hoc tunc dno apparebat. nobis postea manifestatum est. Petrus intellexit. Dona ante do et recordatio spu sco. hoc petrus intellexit. Unde nisi quia do credidit. Odnea. Uita aeterna habes in ministratione corporis et sanguinis tui. Et nos credidimus. et postea cognouimus. Malus malo. Omnib. bonis di. utile bonis di omib. malo utitur malus. Contra malis hominum malorum. bene utitur bonus. qstra bonus. qua solus unus ds. Totum malum iudo. hoc erat. sed malo eius. bene usus est dns. Tradi se permisit. ut redimeret nos. Ecce malum iudo. In bonum conuersum est. Cum dns nr ihs xpus mandatio hom xpi. fris cum homine se plurimum commendauit fidei pro. Etenim semp hoc agit dicis. et factis suis. ut et ds credatur et homo. ds q nos fecit. homo q nos quesiuit. ds semp cum patre. homo nobis cum tempore. Non enim quereret quem fecerat. nisi fieret ipse quod fecerat. Uerum hoc memento et de cordibus uestris nolite dimittere. sic esse xpm factum. ut si desiteritis ds esse. manens ds accepit hominem. q fecit hom

Postheo uenit ihs in galileam. Sc in phegia. festa tabernaculorum die. Frs eius dicti. qa
consanguinei eius. id sc di generis mariae fuerant. Loquebat caro carni. sed caro
sine do. carni cu do. Latuit xps
quando ergo latuit xps ut homo. p
potentia p di disse putandus est. sed
ex emplu infirmitati probuisse. Ne
futuro fidelib. xpi pro crimine obi
ceret latibulum. Precessit enim in
capite. qd in membris confirmatur.

Tempus meum nondum uen
gloriae meae p du uenit
Ui do quia p fundusti.
Sed illo uoluit altitu
dine humilitate sua
p codere. et ad ipsam
celsitudinem. p humili
tatem uia sternere.
Modo p e tempus iudi
candi. sed iniquos tole
randi.
Amatores sceuli. Tempus
gloriae meae p du uenit
O ma in figura contan
gebant illis. ideo festi
uitas tabnaculorum e.
Xps erat in occulto.
In sc in phegia xps erat. sed latens.
Unde murmur. de contentione
qd a aut dicebant qa bonus est.

Mea doctrina. p non est mea
quo fro oritur. mea p mea q modo
mea quomodo non mea. In principio
erat uerbum. et caro factum est. Ipse
ergo xps doctrina patris. qa uerbum
e patris. Hoc ergo magnum in doctrina
atu et etnum qa manet.
Mea doctr. doctrina
id. e. ego p su amor ipso.
Qua uis enim filium patri dicamus et
credamus aequale. nec ullam inei
ee nature substantiae q. distantia.
nec inter generantem
atq. generatum aliquod
intfuisse temporis interuallum.
Tam hoc seruato atq. custodito.
Ista dicam. qd ille pater est. ille
filius est. Pater habet filium.
Pat aut non est. si non habeat filium.
et filius p e. si p habeat patrem.
Sed tam filius d. Filius patrem
de patre. pat aut d. sed p de filio:
Pat filii p d. de filio. ille au filius
patris. et d. de patre. Pat filii
dns enim. xps dicit lum ex lumine.
et lum aequale qd ex lumine. simul unum lum. u duo lumina. Cognoscat de doctrina.
id. e. intellegat. credat. Intellege quia filius di xps. qui est doctrina patris. p. e. a se ipso.
sed filius est patris.

I	LXVIIII
Ch	CCCX
Dt	CXCI
W	CCXCVII

I	LXX
Ch	CCXCVII
Dt	CLXXVIII

I	LXXI
Sol	

I	LXXII
Ch	CCLXXVIIII
Dt	CLXI

I	LXXIII
Sol	

I	LXXIIII
Ch	CLXVI
Dt	LXXII
W	CXCIII

I	LXXV
Sol	

sermo. Quis potest eu audire. Sciens
autem ihs apud semetipsu quia mur
murarent de hoc discipuli eius. dixit
eis. Hoc uos scandalizat.
Si ergo uideritis filium hominis ascen
dentem ubi erat prius.
Spiritus est qui uiuificat. Caro
non prodest quicquam.
Uerba quae ego locutus sum uobis.
Sps et uita sunt. Sed sunt quidam
ex uobis. qui non credunt.
Sciebat enim ab initio ihs. q essent credentes. & q tradituru esset eum.
Et dicebat. Propterea dixi uobis. quia
nemo potest uenire ad me. nisi fue
rit ei datu a patre meo. Ex hoc multi
discipuloru eius abierunt retro. &
iam non cum illo ambulabant. Dix
ergo ihs ad duodecim. Numquid et
uos uultis abire.
Respondit ergo ei sm on petrus. dne.
Ad quem ibimus. Uerba uite aeterne
habes. Et nos credidimus. et cogno
uimus. quia tu es xps filius di.
Respondit ei ihs. Nonne ego uos duo
decim elegi. et ex uobis unus diabo
lus. e. Dicebat autem iudam sm onis
scariothen. Hic enim erat tradituru
eum. cu esset unus ex duodecim. VII
Post haec ambulabat ihs
in galileam. non enim uolebat in
iudaea ambulare. q querebant

cultores scae trinitatis et unitatis. patris. et filii. et spiritus. et unius di. Cultor scae trinitatis
intellegamus de doctrina xpi. qm ipse de eius. Ideo dix. ipse ipso solo q. qnm xps patris et filius
et pax xpi est pater. et filius de do
patre. dicit. Pater autem dicit. non de do
filio dicit. Qui a semetipso solo q̃ qur
hoc est ille qui vocatur anti christus.
Si ergo xps. Xps cum patre et unum
cum patre et unu. aequalis. et pari.
dicit de do. dicit apud dm. co aeternus.
Immortalis. pariter ineo mutabilis.
pariter sine tempore. pariter creator
et dispositor temporum. Tamen
q̃ venit in tempore et forma serui
accepit. et habitu est inventus ut
homo. quere gloriam patris. ipse
suam. Fro considerate
quid tu homo facis. Intende tibi
creatura es. agnosce creatorem tuum.
Ergo dicit. Nonne mors est dedit
circumcisio. nisi carnis expoliatio.
Significat ergo ista circumcisio.
expoliationem a cordo cupiditatum
carnalium. Funum hom mors
Per unum in quem ipsi hominem mors.
sicut per unum hominem resurrectio
mortuorum. hoc est dicere et unde
sim scitis. Et me scitis.
Unde sim scitis. Iris anatarech inquit
sed quod di filius sum nescitis.
Magnifice utrumque monstrauit.
A ipso inquit sum. qa filius de patre dicit.
Et quia qd est filius de illo est. cui
est filius. Ideo dnm in dm xpm
dicimus. dm de do. lum de lumine
Ad hoc pertinet qd dixit a ipso sum.
Quod autem videtis. Caro xpi
me in carne. Ipse me misit. Ubi
hoc audis ipse me misit. noli in
tellegere naturae dissimilitudi
nem. sed generantis auctoritatem
o dispar. Hora eius id est xpi
sua uoluntas hora est illius. Illius
hora quae est nisi uoluntas sua.
Implere inquit ins debeo dispensati
onem meam. et sic pervenire ad passi
onem meam. Hic iam resurrectionem
suam pdixit. Homo in loco est.
Homo enim secdm corpus in loco est.
et de loco migrat. Ds autem implet
omnia. et ubique totus est.
Nesciebant qd dicebant.
sed qua ille voluit prophetabat

eum. audeo interficere. Erat autem
in proximo dies festus iudeorum
scenophegia. Dixerant autem ad eum
fratres eius. Transi hinc. et uade
in iudea. ut et discipuli tui uide
ant opera tua quae facis. Nemo
quippe in occulto quid facit. et
quaerit ipse in palam esse. Si haec
facis. manifesta te ipsum mundo.
Nec enim fratres eius credebant in eum.
Dicit ergo eis iesus. Tempus meum
non dum ad venit. tempus autem
semper est paratum. Non potest mun
dus odisse vos. me autem odit. quia
ego testimonium phibeo de illo. q
opera eius mala sunt. Vos ascendite
ad diem festum hunc. ego enim non
dum ascendo ad diem festum istum.
quia meum tempus non dum imple
tum est. Haec cum dixisset. ipse man
sit in galilea. Ut autem ascenderunt
fratres eius. tunc et ipse ascendit ad
diem festum. non manifeste. sed
quasi in occulto. Iudei ergo quere
bant eum in die festo. et dicebant. Ubi
est ille. Et murmur multus de eo
erat in turba. Quidam enim dicebant.
quia bonus est. Alii autem dicebant.
non. sed seducit turbas. Nemo
tamen palam loquebat de illo. propter
metum iudeorum.
Iam autem die festo mediante.

ascendit ihs in templũ et docebat
et mirabantur iudei dicentes. Quo
modo hic litteras scit. cũ non didicerit.
Respondit eis ihs. et dixit
Mea doctrina. non est mea. sed eius qui
misit me. Si quis uoluerit uoluntatem
eius facere. cognoscet de doctrina
utrum ex deo sit. an ego a meipso lo
quor. Qui a semetipso loquit. gloriã
propriam querit. Qui autem querit
gloriam eius. qui misit illũ. hic uerax
est. et iniustitia in illo non est.
Nonne moises dedit uobis legem. et
nemo ex uobis facit legem. Quid me
quaeritis interficere. Respondit ba
et dixit. Demonium habes. quis te querit
interficere. Respondit ihs. et dixit eis.
Vnum opus feci. et omnes miramini
Propter a moises dedit uobis circum
cisionem. non quia ex moise est. sed
ex patribus. et in sabbato circumci
dis hominem. Si circumcisionem
accipit homo in sabbato. ut non soluat
lex moisi. mihi indignamini. quia
totum hominem sanum feci in sabbato.
Nolite iudicare secũdũ faciem. sed iustum
iudicium iudicate. Dicebant ergo qui
dam ex hierosolymis. Nonne hic est
quem quaerunt interficere. Ecce
palã loquit. et nihil ei dicunt. Nũquid
uere cognouerunt principes. quia hic
est xps. Sed hunc scimus unde sit.

Xps autē cū uenerit nemo scit unde sit,
Clamabat ergo docens in templo ihs
et dicens, Et me scitis et unde sitis
& a me ipso non ueni sed est uerus q
misit me quē uos nescitis, Ego scio eū
qui a ipso sum et ipse me misit,
Querebant ergo eum apprehendere
et nemo misit in illum manus quia
non dum uenerat hora eius,
Et turba autem multi crediderunt in eū
& dicebant Xps cū uenerit Nūquid
plura signa faciet quā quę hic facit
Audierunt pharisaei turbam mur
murantem de illo haec
Et miserunt principes et pharisaei
ministros ut apprehenderent eum
Dixit ergo ihs Adhuc modicū tēpus
uobiscum sum et uado ad eum
qui misit me,
Quęretis me et non inuenietis, Et
ubi sum ego uos nō potestis uenire,
Dixēt ergo iudei ad semetipsos, Quo
hic iturus est quia nō inueniemus eū
Numquid in dispersionē gentium
iturus est et docturus gentes Quis
est hic sermo quē dixit quęretis me
& nō inuenietis et ubi sum ego uos nō
potestis uenire In nouissimo autē
die magno festiuitatis stabat ihs
& clamabat dicens Si quis sitit ue
niat ad me et bibat Qui credit in me
sicut dicit scriptura flumina de

Ubi sū ego uos nō potestis uenire
In nouissimo autem die magne festiuitatis
Si quis sitit Si sitimus audiamus et
nō pedibus sed affectibus nō migrando
sed amando ueniamus Liquor fontis
Bibito isto liquore uiuescit purgata
conscientia et hauriens fontē habebit
& ipsa etiam fons erit Quid est fons
Quid est fons et qd fluuius q manat de
uentre interioris hominis benuo
lentia dilectionis quauuis consulere
proximo Si enim putat qd quod bibit
soli ipsi debet sufficere nō fluit aqua
uiua de uentre eius Decus ergo corpo
ris animus decus animi dei est
Si credimus bibimus Et unus quisque
in se ipso debet agnoscere si bibit et si
uiuit ex eo quod bibit Di pietatis
Non enim uos deserit fons di pietatis si
non deseramus fontem De sauū seū

Hoc autē dixit de spū quē dicit spm. nisi spm sēm. Aptsinqt qs est hominum quę sunt hominis nisi spiritus
hominis q in illo est Sic quae dei sunt nemo scit nisi spus dei Nondū fuerat spūs sēs aptis datus quia xps erat
adhuc resurrecturus & illis post resurrectionem suam plenitudo spm sēm daturus Accipinqt spm Quorū

Dissensio facta est. aliis putantibus quod ipse esset xps. et aliis dicentib. qd de galilea pi exurge
Ministri inquit ad pontifices. non enim qs quasi loqt homo. Ille autem sic locutus. ō. qdā ex eis

Nūquid et tu galileus es.
Dicunt nichodemo. Numquid et tu.
Id ōquasi a galileo seductus es.
Dns enim galileus dicebatur. qm de naza
reth ciuitate erant parentes eius. Id ō.
sedm scam di genetricem mariam.
Non quesiuit ihs intranisi patrem.
qui iam habebat de sup dm patrem.
Nam utraq; xpi natiuitas mirabilis
fuit. Diuina sine matre. humana
sine patre. Dns prophetam ex galilea non
Nota qd pi pph de galilea. sed dns pphe
tarum inde surrexit.

Ihs autem perrexit in montem
In montem oliueti. In monte fructi
ferum. In monte chrismatis.
Ubi enim docebat dm docere. nisi in
monte oliueti. De xpi nomine
Xpi enim nomen. a crismate dicitur.
Crisma grece. latine unctio nuncupat
De xpo longe ante psalm pdixit.
Accingere gladio tuo. Specie tua
Propter ueritatem & mansuetudinem
& iustitiam. ueritas & mansuetudo
Ergo attulit xps ueritatem in doctri
mansuetudinem in liberatione. Iustitiam
ut cognitor. Propter hoc eum esse regna
turum in spu sco pp pdixerat. de in
Xpo enim iniustitia. stultitia xpi
Iudeis scandalum posuerunt. qd ergo
respondit. Uidete quam plenus sit
iustitia. mansuetudine. et ueritate
O responsio. Responsio sapientie
sapientie. Quo eos intromisit. In se
Foris enim calumniabant. seipsos in
trinsecus p scrutabantur. Digito
Quidem scribebat in terra
uobis aliud significat. cum digito
scribit in terra. Digito enim di. lex
mosi scripta est. Sed propter duros.
In lapide scripta est. In lapide lex
Nunc autem dns ihs xps. intra scribebat.
quia fructum quaerebat.
Audistis ergo. Impleatur lex. haec
uox iustitiae est. puniat peccatrix.
sed pi a peccatoribus. Impleat lex.
sed pi a preuaricatoribus legis.
Audiuimus. Nemo te condenauit.
uoce iustitie. audiam et mansuetudin.
plus enim credo territa erat illa mulier
cū audisset hoc a dno. q sine peccato est urm. Dicit illi ihs. Mulier. ubi s. Nemo te. qd ix. Nem dne
Dixit ei ihs. Nec ego te condemnabo. Ag te condenari fosterimus ihs. qa peccatū in me ihs inuenit
Quid est dne. Fauet ergo peccatis. Non plane. Attende qd sequitur. Uade et amplius iam noli peccare

uentre eius. fluent aquae uiuae.
Hoc autem dixit. de spu quem acceptur
erant. credentes in eum. Nondum
enim erat sps datus. quia ihs non
dum fuerat glorificatus.
Ex illa ergo turba cum audissent
hos sermones eius. dicebant. hic
est uere propheta. Alii dicebant.
hic est xps.
Quidam autem dicebant. Nūqd a galilea
xps uenit. Nonne scriptura dicit.
quia ex semine dauid. et de bethle
castello ubi erat dauid. uenit xps.
Dissensio itaque facta est in turba
Propter eum.
Quidam autem ex ipsis uolebant ap
prehendere eum. sed nemo misit
super illum manus.
Venerunt ergo ministri ad pontifices
& pharisaeos. et dixerunt eis illi. Quare
non adduxistis eum. Responderunt
ministri. Nūquam sic locutus est homo
sicut hic homo. Responderunt ergo eis
pharisei. Nūqd et uos seduci estis.
Numquid aliquis ex principibus
credidit in eum. aut ex pharisaeis.
Sed turba haec quae nouit legem.
maledicti sunt.
Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenit
ad eum nocte. qui unus erat ex ipsis.
Numquid lex nra iudicat hominem.
nisi audierit ab ipso prius. et cogno

Redierunt dño in medio · misera et misericordia · Dñs autem cum eos zelo iustitiae percussisset · nec dignatus est eadem eis attendere · sed aversus ab eis obtutu · rursus digito scribebat in terra

uerit quid faciat · Responderit
et dixerunt ei · Numquid et tu
galilaeus es · Scrutare et uide · quia
propheta a galilea non surgit · Et reuer
sus sunt unusquisque in domum suam ·
Lxxxvi
Ihs autem perrexit in montem oliueti ·
& diluculo rursum uenit in templum ·
et omnis populus uenit ad eum · et
sedens docebat eos · Adducunt autem
scribae et pharisei mulierem in adulte
rio deprehensam · et statuerunt eam in
medio · et dixerunt ei · Magister · haec
mulier modo deprehensa est in adulte
rio · In lege autem moises mandauit
nobis · huiusmodi lapidare · Tu ergo
quid dicis · Hoc autem dicebant tem
ptantes eum · ut possent accusare eum ·
Ihs autem inclinans se deorsum · digito
scribebat in terra · Cum autem perse
uerarent interrogantes eum · erexit
se et dixit eis · Qui sine peccato est
urum · primus in illam lapidem mittat ·
et rursum se inclinans · scribebat in
terra · Audientes autem · unus post unum
exibant · incipientes a senioribus ·
et remansit Ihs solus · et mulier in
medio stans · Erigens autem se Ihs ·
dixit ei · Mulier · ubi sunt qui te
accusabant · Nemo te condemnauit ·
Quae dixit · Nemo dño · Dixit autem Ihs ·
Nec ego te condemnabo · Vade ·
et amplius iam noli peccare ·

digni in qua fructum poenitentiae
regrit · Quamam in dño mansuet
Intendam erga quamam in dño man
suetudinem · et timeam suauitatem
Etenim dulcis est rectus dns · Amas quam
dulcis est · timo quad rectus est ·
Tanquam mansuetus dixit · Tamen
sed tanquam iustus · nunquid sopt ac cebo ·
misericors · Miserator dns
et miserator dns · et Iraplano · adde
adhuc · longanimis · adde adhuc · et
multum misericors · sed timo quad
et innouissimo et uorax · Ergo a
dns damnauit · pi hominem · sed pec
catum · De spe et desperatione
Spe et desperatione peridiantur
qsq · quia misericors est dns · Ideo
noli peccare · ne spe peri et timoris ·
Iustus et dns · damnandi sumus · noli
desperare · Spes · desperatio
Inter spem et desperationem flu
ctuat animus · Quid egit dns
Quid ergo egit dns cum peridiantur
utroq · modo · De peridiantur ·
Illis qui spe peridiantur hoc dicit ·
Nolarda conuersi ad dnm · neque
differas de die in diem · desperatione
Illis qui desperatione peridiantur ·
quid dicit · In qua cumq · die iniquus
conuersus fuerit · omnes iniquitates
eius obliuisar · Indulgentia
Propter desperationem · proposuit
Indulgentiam et pietatis postum ·
Propter spem · Propter spem ·
fecit diem mortis incertum ·

Ego sum lux mundi. Ergo. ē. lux. quae fecit hanc lucem. Erat enim lux uera. quae illuminat omnem hominem. A quo ergo salus hominis. a bello et salus pecoris. hominem et uiuentia saluat dne

Qui sequitur me non ambulabit
Modo sequitur. post habebit
modo seqtur p fidē. post habebit per speciem. Sed habebit lucem uitae
quibus uerbis, aliud est qd iussit. aliud quod promisit. Faciamus qd iussit. quod promisit. ipse adimplebit. Sequamur lumen. tenebras metuendo sunt morū pī oculorū
Quod iussit dns faciamus.
Habebat dns iūs testimoniū p phetarū. habebat testim de ioē baptista. sed ipse magis testimoniū erat quod sibi ipsi perhibebat. Et si ego testimonium perhibeo

Et alia demonstrat et seipsum xps qui uera lux est. Lucerna ardet et lucet. ut inuenias quod requiris. Sic et dns iūs xps. inter fideles & inimicos iudeos. tanq in luce et tenebras distinguebat. & illo radio suae lucis p fundebat. Nāsolis et etiā et uidentis etiā faciem illuserat et caeci uidere ille. Ille caecus non uidet. Filius aequalis. Ubi est pater tuus. glorificabat patrē. a quo missus. ē. dns aut nr iūs xpc. & uenit et ibi. ē. et redit. et hic est. Fuit si aliq tenēb. Nos xpiani in cōparatione fidelium minus. lux sumus. Quaeretis me

De passione sua xps dixit. quia ip passione sua potestate erat mori p nobis. quaerēū iudei. p desiderio. sed odio. Malū ē. p quaerere xpm. sed sicut apli. Et malū. ē. quaerere xpm sed sicut iudei querebant. Disputantes

Disputantes p poterant uenire quo illeibat. sed postea uenturi erant. Iudei aut nuqua. qd mori in peccatis. De quib. signis. De colore oculis. de patre dō. qui uerbum genuit aeqlem sibi. Coaetnū sibi. unigenitum sine tempore. Creator mundi. Ego qd feci mundum. et propter ueni in mundū. Uere est enim esse. semp eodem modo esse. ut dns est. In omni agitatione creaturae. duo tempora inuenio. praeteritum et futurū. praesens quero. et in do inuenio. In prinē erat uerbum principium. quia dns. loquor uobis. id ē. quia humilis propter uos factus sum.

Iterum ergo locutus est eis iūs. dicens
Ego sum lux mundi. Qui sequitur me.
non ambulabit in tenebris. sed habebit lucem uitae. Dixerūt ergo ei pharisei. Tu de te ipso testimoniū perhibes. testimoniū tuum non. ē. uerum. Respondit iūs. et dixit eis. Et si ego testimoniū phibeo de me ipso. uerū est testimoniū meū. quia scio unde uenio. et quo uado. Uos autē. nescitis unde uenio. aut quo uado. Uos secundum carnem iudicatis. ego non iudico quenquā. Et si iudico ego. iudiciū meū uerū. ē. quia solus non sū. sed ego et qui misit me pater. Et in lege eura scriptū. ē. quia duorū hominum testimonium uerum est. Ego sum qui testimoniū phibeo de me ipso. et testimoniū phibet de me. qui misit me patē. Dicebant ergo ei. Ubi est pater tuus. Respondit iūs. Neq. me scitis. neque patrem meū. Si me sciretis. forsitan et patrem meum sciretis. Hec uerba locutus. ē. iūs in gazophilacio docens in templo. Et nemo apprehendit eum. quia nondum uenerat hora eius.

VIII

Dixit ergo iterum eis iūs. Ego uado. & quaeretis me. & in peccato uro moriemini. Quo ego uado. uos non potestis uenire

De corde mortis. quia indm credebant. p moriebant in peccatis suis. Reddita. ē. spes desperantibus. excitatio facta est dormientib. cordibus. euigilauerūt plurimi inde et crediderunt. Nemo desperet. Facti membra xpi. pro quib. dix. Pater ignosce illis. qd aut conūso p ignoscit. si fusus xpi sanguis ignoscit. qs homicida desperet. si in spem redditus. ē. a quo etiam xps occisus est

Et credidor indemulti iudeorū donatus est eis sanguis xpi ut magis eum biberent Fides
q liberarent quare dolo effuso tenerentur quis desperet si in cruce latro saluatus est nolimi
rari ubi conuicius ibi damnatus
sed ibi liberatus ubi mutatus est

Dicebant ergo iudei; Numquid
interficiet semetipsum quia dicit
quo ego uado uos non potestis ue
nire Et dicebat eis Uos de deor
sū estis ego de superniss; Uos
de mundo hoc estis ego non sum de
hoc mundo; Dixi ergo uobis quia
moriemini in peccatis uris; Si enī
non credideritis quia ego sum moriemini in peccato uro; Dicebant ergo
ei Tu quis es dixit eis ihs;
Principium quia et loquor uobis;
Multa habeo de uobis loqui et iudicare sed qui misit me uerax est
et ego quae audiui a eo hęc loquor
in mundo; Et non cognouerunt
quia patrem eis dicebat dm; Dixit
ergo eis ihs Cū exaltaueritis filiū
hominis tunc cognoscetis quia
ego sum Et a meipso facio nihil Sed
sicut docuit me pater hęc loquor;
Et qui me misit mecum est non reliquit
me solū Quia ego quę placita sunt
ei facio semper; hęc illo loquente
multi crediderunt in eum Dicebat ergo
ihs ad eos qui crediderunt ei iudaeos;
Si uos manseritis in sermone meo
uere discipuli mei eritis; Et cogno
scetis ueritatem Et ueritas liberabit
uos Respondere ei Semen abrahae
sumus Et nemini seruiuimus unquam
Quomodo tu dicis liberi eritis

Dicebant ergo iudei, Numquid interficiet semetipsum quia dicit quo ego uado uos non potestis uenire. Et dicebat eis Uos de deorsū estis. ego de supernissū; Uos de mundo hoc estis. ego non sum de hoc mundo; Dixi ergo uobis. quia moriemini in peccatis uris, Si enī non credideritis quia ego sum. moriemini in peccato uro; Dicebant ergo ei. Tu quis es. dixit eis ihs; Principium. quia et loquor uobis, Multa habeo de uobis loqui et iudicare. sed qui misit me uerax est. et ego quae audiui a eo. hęc loquor in mundo; Et non cognouerunt. quia patrem eis dicebat dm; Dixit ergo eis ihs Cū exaltaueritis filiū hominis tunc cognoscetis quia ego sum. Et a meipso facio nihil Sed sicut docuit me pater. hęc loquor, Et qui me misit mecum est. non reliquit me solū Quia ego quę placita sunt ei. facio semper; hęc illo loquente multi crediderunt in eum Dicebat ergo ihs ad eos. qui crediderunt ei iudaeos, Si uos manseritis in sermone meo uere discipuli mei eritis, Et cognoscetis ueritatem. Et ueritas liberabit uos Respondere ei Semen abrahae sumus. Et nemini seruiuimus unquam Quomodo tu dicis liberi eritis.

Non capit meor rum. quia sermo mis non recipitur a cor deuro Sicut hamus pisci. tunc capit quando capitur Ego quid iudi Ueritatem uidi apud patrem. ueritatem loquar. quia ueritas sum Patrem dr. nos creauit Patrem abrahā sed gratiam degenere patris nostri abrahę iudęi sunt sed fidem abrahę non sequuntur

Ut credidor indemulti iudeorū donatus est eis sanguis xpi ut magis eum biberent q liberarent quare dolo effuso tenerentur quis desperet si in cruce latro saluatus est nolimirari ubi conuicius ibi damnatus sed ibi liberatus ubi mutatus est

Pater uerax Quimisit me uerax est de suo est uerax quia genuit ueritatem
Aliud est uerax hemo isto quia ap cepit ueritatem aliud est uerax dr quia genuit ueritatem Ecce qm uerax est dr non participando sed generando ueritatem hęc loquor in mundo
Id est post passionem meam cognoscetis quissim Quare hoc Nemo desperet nisi ut nemo desperet in quocūque scelere malesibi conscius quando iudebat eis donari homicidium quod occiderant xpm Crd quod occidit xpm quia pater est dr et filius est dr et spiritus est dr adipsum pertinet tota trinitas Id est A meipso nihil facio quia a meipso non sum sed a patre dō Filius de patre est enī dr Fit de patre est pater aut non est de filio dr Filius est dr de dō pater aut dr sed non de dō Filius est lum de lumine pater aut lumen sed non de lumine Filius est sed est de quo est pater aut est sed non est de quo est Incorporaliter Sicut docuit me pater pater locutus est filio quia incorporaliter genuit filium Et hoc est eum docuisse quia est scientō genuisse Et hoc est docuit me pater quia est scientō genuit me pater Et qui misit me mecum est
O dnostre cum est non unus a alio missus est sed ambo uenistis Et tamen cum ambo simul sint Unus missus est alter illum misit Missio filii Incarnatio est Et ipsa incarnatio filii tantum est non patris uos Id est liberos facit Filius liberabit Liberat a hac seruitute solus dr quia illam non habuit ipsa de illa liberat Et est enī Est medium separans peccatum medium separans sed contra est medi ator reconcilians Medium separans est peccatum mediator reconciliationis est dns ihs xps Unus enī dr Unus mediator dei et hominum homo xps ihs Semen abrahae
Agnosco inquit ihs carnis originem non fidem in uobis patris uri habrahę non hęc fid abrahę

Ut credidor indemulti iudeorū donatus est eis sanguis xpi ut magis eum biberent q liberarent quare dolo effuso tenerentur quis desperet si in cruce latro saluatus est nolimirari ubi conuicius ibi damnatus sed ibi liberatus ubi mutatus est

Pater uerax Quimisit me uerax est de suo est uerax quia genuit ueritatem
Aliud est uerax hemo isto quia ap cepit ueritatem aliud est uerax dr quia genuit ueritatem Ecce qm uerax est dr non participando sed generando ueritatem hęc loquor in mundo
Id est post passionem meam cognoscetis quissim Quare hoc Nemo desperet nisi ut nemo desperet in quocūque scelere malesibi conscius quando iudebat eis donari homicidium quod occiderant xpm Crd quod occidit xpm quia pater est dr et filius est dr et spiritus est dr adipsum pertinet tota trinitas Id est A meipso nihil facio quia a meipso non sum sed a patre dō Filius de patre est enī dr Fit de pater est pater aut non est de filio dr Filius est dr de dō pater aut dr sed non de dō Filius est lum de lumine pater aut lumen sed non de lumine Filius est sed est de quo est pater aut est sed non est de quo est Incorporaliter Sicut docuit me pater pater locutus est filio quia incorporaliter genuit filium Et hoc est eum docuisse quia est scientō genuisse Et hoc est docuit me pater quia est scientō genuit me pater Et qui misit me mecum est
O dnostre cum est non unus a alio missus est sed ambo uenistis Et tamen cum ambo simul sint Unus missus est alter illum misit Missio filii Incarnatio est Et ipsa incarnatio filii tantum est non patris uos Id est liberos facit Filius liberabit Liberat a hac seruitute solus dr quia illam non habuit ipsa de illa liberat Et est enī Est medium separans peccatum medium separans sed contra est medi ator reconcilians Medium separans est peccatum mediator reconciliationis est dns ihs xps Unus enī dr Unus mediator dei et hominum homo xps ihs Semen abrahae
Agnosco inquit ihs carnis originem non fidem in uobis patris uri habrahę non hęc fid abrahę

Dicit ei iesus inq̃t ihs. Unũ patrẽ habemus dm̃. agnoscite mouel fratrẽ urm. Xpi ergo missio.
Incarnatio est. qd uero de eo processit uerbũ. aeterna processio. ꝛ. ꝑ habens tempus. ꝓ quem
factum ꝛ omne tempus. Uos
Unde filii eius. ꝛ de diabolo estis
quia talia desiderastis. ꝑ quia de
illo nati estis. patre urro
Diabolus. prius angelus fuit. sed
in ueritate ꝑ stetit. A seipso men
dacium fuit. mendacium suum ipse
genuit. quia a nemine audiuit.
Quomodo dis pater genuit ueritatem.
sic diabolus lapsus. genuit quasi
filium mendacium. Ille homicida
homicida dicit diabolus. quia ho
minem occidit. Et in ueritate non
stetit. qd de ueritate lapsus est.
Recedite a patre mendacii. cur
rite ad patrem ueritatis. Am
plectimini ueritatem. ut accipia
tis libertatem. Seipsum filius audit.
qd audit filius apud patrem. ꝛ seipsum.
uerbũ patris. ueritatem patris
aeternam. et patri coaeternam.
Quid iudei. Judei apud diabolum
apud patrem suum uident diabolum. ꝛ
qd loquebantur. ꝛ quid. ꝛ mendacium.
Non solum mendax est. sed et pater
eius est. Id est ipsius mendacii qd
loquitur. pater. ꝛ. quia ipse genuit
mendacium suum. Non creatu
rarum nolite rym. sed uerum
attendere creaturam. sed uerum.
Sic sunt isti ex dõ. et ꝑ sunt ex dõ.
Natura ex dõ. uitio ꝑ ex dõ sunt.
Natura enim bona quae ex dõ est
peccauit uoluntate. credendo
qd diabolus persuasit. & uitiata. ꝛ.
Ideo medicum querit. qa sana ꝑ
Quis ex uobis arguit me de peccato.
Quomodo ego inq̃t ihs arguo uos
de peccato. et uos et patrem urm.
Iudei filii abrahe erant. filii erant.
& filii abrahe ꝑ erant. & ꝑ filii erant.
Filii eius erant propter originem
carnis. & ꝑ erant filii abrahã.
propter uitium diabolice persuasionis.
Sic. Qui est ex dõ uerba dei audit
et dm̃ dm̃ nrm̃ attendite.
Ex illo erant. et ex illo ꝑ erant.
ex dõ erant. qui ipse creauit
hominem de quo nati sunt. Ex
ipso ꝑ erant. quia uitiosi a se
ipsis facti sunt. De homine
peccator. non est ex dõ. De tempt̃atione non
dicitur. Timor. ꝑ ẽ in caritate. sed perfecta caritas. foras mittit timorem. Ite. Timor dñi sed
manens. Intelligim̃ ergo duas esse tentationes. unaque decipit. altera quae probat.
Sic secũdũ alterũ iudicium. patet ꝑ iudicium qua. Secũdũ alterũ. Ego inq̃t ꝑ quero gloriam meam.

Respondit eis ihs. Amen dico uo
bis. quia omnis qui facit peccatum.
seruus est peccati. Seruus autem non
manet in domo in aeternum. filius ma
net in aeternum. Si ergo filius uos libe
rauerit. uere liberi eritis. Scio. quia
filii abrahe estis. Sed quaeritis me
interficere. quia sermo meus capit ꝑ
in uobis. Ego quod uidi apud patrem.
loquor. & uos quae uidistis apud pa
trem urm fecistis. Respondẽ. et di
xerẽt ei. Pater nr̃. abraham est. Dicit
ihs. Si filii abrahe estis. opera abrahe
facite. Nunc autem quaeritis me inter
ficere. hominem qui ueritatem uobis
locutus sum. quam audiui a deo. hoc
abraham ꝑ fecit. Uos facitis opera
patris urri. Dixerũt ergo ei. Nos ex for
nicatione ꝑ sumus nati. unũ patrem
habemus dm̃. Dixit ergo eis ihs. Si
dis pater uester esset. diligeretis utique
me. Ego enim. ex deo processi et ueni.
ego enim a meipso ueni. sed ille me
misit. Quare loquelam meam ꝑ cogno
scitis. Quia ꝑ potestis audire sermonem
meum. Uos ex patre diabolo estis. et
desideria patris urri uultis facere.
Ille homicida erat ab initio. et in ueri
tate ꝑ stetit. quia non est ueritas ꝑ
eo. Cũ loquitur mendacium. ex proprijs
loquitur. quia mendax est & pater eius.
Ego autem ueritatem dico. ꝑ credistis mihi.
Uenit ad hominem peccatorem. Quod homo. ex dõ est. qd
dis nemine tentat. Iudicit dis. Tempta uos dñs
Et secũdũ alterũ iudicium. patet ꝑ iudicium qua. Secũdũ alterũ. Ego inq̃t ꝑ quero gloriam meam.

qui ꝑ credit. iudicatur secũm afflictionem. Iudicamur secũm discretionem. quid ē
iudicat. discernit. quid discernit. gloriam filij sui. a gloria hominũ. Siquis

Quis ex uobis arguet me de peccato.
Siueritatem dico. quare uos ꝑ credi
tis mihi. Qui est ex dõ. uerba di
audit. Propterea uos ꝑ auditis. quia
ex dõ non estis. Responderũt igitur iu
dei. et dixerũt ei. Nonne bene dicimus
nos quia samaritanus es tu. et dẹmo
nium habes. Respondit ihs. Ego dẹ
monium ꝑ habeo. sed honorifico patrẹ
meum. et uos inhonorastis me. Ego
autem ꝑ quero gloriam meam. est qui quẹ
rat et iudicat. Amen dico uobis. si
quis sermonem meum seruauerit.
mortem ꝑ uidebit in aeternum.
Dixerũt ergo iudei. Nunc cognouimus
quia demonium habes. Abrahamor
tuus est et prophetẹ. et tu dicis. si qs
sermonem meũ seruauerit. ꝑ gustabit
mortem in aeternũ. Numquid tu
maior es. patre nro abraham. qui
mortuus est. & prophetẹ mortui sunt.
quem te ipsum facis. Respondit ihs.
Si ego glorifico meipsum. gloria me
a nihil est. Est pater meus qui glorificat
me. quem uos dicitis quia dns nr est.
& non cognouistis eum. Ego autem
noui eum. Et si dixero quia non scio eũ.
ero similis uobis mendax. Sed scio eũ.
& sermonem eius seruo.
Abraham pater ur. exultauit ut uide
ret diem meũ. et uidit. et gauisus est.
Dixerunt ergo iudaei ad eum.

Tudrũ dere qd dicis. sermonẽ
Adutrauos uoco. seruare ser
monẽ meũ. nemeriamini dicẹ
qd sibi uult qd ait. Desita a morte
Nisi quia uidebat dns aliam
mortem de qua nos liberare ue
nerat. mortẹ scam. mortem
aeną. mortẹ gehennarum.
mortẹ dnationis cum diabolo
Ipsa ẹ. uera mors. Nam ista ẽ
tranmigratio. relatio corporis.
depositio sarcine grauis. Et
Refert enim patrem q glorifi
gloriã sua ad patrẽ de quo est.
qd dicẽ. O. heretice. Et filius glo
rificat patrẽ. et pat glorificat
filiũ. Pono pnecio. agnosco aeq
trare. Videre ipsũ dm eo patrem
xpi. Non tacea tur uerta sed dicẹ
Ergo arrogantia non tacetur.
ut ueritas relinquatur. Proph abrahã
prophetam fuit abrahã. Cuius pe
semini sui et dni sui. Semen
suũ significans dicendo. mitte
manum sub femore meo.
Dnm suum significat. et iura
p dm celi. Inmetdiuina ethum subse
Appende uerba et cognosce
misterũ. Intellege. fieret. ad
humanã creaturam. sum uero
ad diuinã substantiam. Ipse em
creauit abraham. Antẽ ego sum
dr. N factus sum. qn in principio
creauit uel dr celum et terram.
Ut illis aquib. et agrũ
lapideis cordibus fugit dr.

Quinquaginta annos nondũ habes.
et abraham uidisti. Dixit eis ihs. Am
amen dico uobis. antequã abraham
fieret. ego sum. Tulerẽ ergo lapides.
ut iacerent in eum. Ihs autẽ abscondit
se. et exiuit de templo.

I Lxxx
V

Et praeteriens uidit hominẽ caecu
a natiuitate. & interrogauerunt eum
discipuli sui. Rabbi. quis peccauit.
hic aut parentes eius. ut cecus nasceret.
Respondit ihs. Neq. hic peccauit.
neq. parentes eius. sed ut manifestentur
opera dei in illo. Me oportet operari
opera eius qui misit me. donec dies est
Venit nox. quando nemo potest ope-
rari. Quamdiu in mundo sum. lux
sum mundi. Hec cum dixisset. exspu
it in terram. et fecit lutum ex sputo.
et linuit lutum super oculos eius.
et dixit ei. Uade laua in natatoria sil-
quod interpretat missus. Abiit ergo
et lauit. et uenit uidens. Itaq. uicini
& qui uiderant eũ prius. quia mendi
cus erat. dicebant. Nonne hic est qui
sedebat et mendicabat. Alii dice
bant quia hic est. Alii autẽ nequaquã
sed similis est eius. Ille uero dicebat.
quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quo
modo apesti sunt tibi oculi. Re-
spondit. Ille homo qui dicit ihs. lutum
fecit et unxit oculos meos. & dixit mi
V ade ad natatoriam siloe. & laua

Ecce annuntiator factus est gratie. Ecce euangelizat.

Qui dit hominẽ cecũ a natiuitate esse
A Brouiter ergo caeci huius illumi
nati cõmendo misteriũ. Ea quippe
quae fecit dns ihs xps stupenda
atq. miranda. et opera et uerba
sunt. Opera quã facta. uerba quia
signa sunt. Genus humanum
Iste cecus. genus humanum est.
Hec enim caecitas contigit primo
hominis peccatũ. de quo omnes
originem duximus. non solum
mastis. sed etiam iniquitatis et cae
citatis. Si cecitas in fidelitas. ẽ.
quã fidelem quando xps uenit in
uenit. Apls inqt. Fuimus et nos
aliquando filii ire. Magnum
A Magnum misteriũ misterium.
nobis cõmendauit xps ihs. Sputo
in terrã. de saliua sua lutũ fecit.
quia uerbum caro factũ. ẽ. et in
unxit oculos cęci. In uncti erat.
& qui dum uidebat. Siloe
Misit ad piscinã quo cat siloe.
qd interpretat missus. Iam q sit missus.
agnoscitis. Nisi enim xps fuisset
missus. nemo umq esset ab iniq.
tate dimissus. Baptis. et caticumfec
quando illuminauit xps. baptizau
ndo inunx. fonte caticuminum
fecit. Dies uerus xps et lux uera
Dies ẽ. xps. lux est xps. Ecce ipse
ẽ. dies. Lauit oculos cecus in die.
ut uideat diem. Nox peccatũ
A Nox ista impiorum erit. nox ista
eorũ erit qb. in fine dicit. Ite in
ignem aeternum. fides & dilectionẽ.
Modo operet fides & dilectionẽ.
& si modo operam. hic est dies. hic
ẽ xps. Ipse enim dix. Ecce ego uobscũ
habent peccatũ parentes. Non hoc pecc.
eius. sed in ipso peccato factum est
ut cecus nasceret. Audi q d magis
dicit. sed ut manifestent opera dei.
confitet uidens. Sabbatũ spiale. ẽ enim. hoc est in habere peccatũ. Omne opus seruile.

Et abiit. et lauit. et uidit. Et dixerunt ei
ubi est ille. Ait, Nescio.

Adducunt eum ad pharisęos. qui cęcus
fuerat. Erat autem sabbatum. quando
lutum fecit ihs. et aperuit oculos eius.

Iterum ergo interrogabant eum pharisęi.
quomodo uidisset. Ille autem dixit eis.
Lutum mihi posuit super oculos. et
lauit. et uideo. Dicebant ergo ex phari
seis quidam. Non est hic homo a deo.
qui sabbatum non custodit. Alii dicebant.
Quomodo potest homo peccator hęc
signa facere. Et scisma erat in eis.
Dicunt ergo cęco iterum. Tu quid dicis de
eo. qui aperuit oculos tuos. Ille autem
dixit. quia propheta est.

Non credidere ergo iudęi de illo. quia
caecus fuisset et uidisset. donec uoca
uerunt parentes eius qui uiderat. et In
terrogauerunt eos dicentes. Hic est fili
us uester. quem uos dicitis quia caecus
natus est. Quomodo ergo nunc uidet.

Responderunt eis parentes eius. et dixerunt.
Scimus quia hic est filius noster. et quia
cęcus natus est. Quomodo autem nunc
uideat nescimus. aut qis eius
aperuit oculos. nos nescimus. Ipsum
Interrogate. aetatem habet. Ipse de se
loquatur. Hęc dixerunt parentes eius.
quia timebant iudęos. Iam enim con
spirauerant iudęi. ut si quis eum confi
teretur xpm. extra synagogam fieret

non est hic homo a deo. qsabb. Ecce sum in uncti a xpo. et scisma erat. Dies. ille xpi diuiserat
inter lucem et tenebras. Ait illuminatus. quia propheta est. Adhuc quidem in uncouus in corde
dei filium dei confitetur. Nec mentitur tam. Ipse enim dns de se ait. Non est proph sine hon.

Et cum inuenisset eum. dixit eq
Ipse xpi dicit. In cordis infilium dei.
modo lauat faciem cordis. Paru
est credo. uis uidere quale credat
et procidens. adorauit eum
deuidentib. et nuidentib. credentib.
Quid est dno hoc. & nn credentib.
uenisti. utq non uident uideant
et qui uident cęci fiant. confitentur
qui nn uident. uideant. Id est q
se nn uidere confitentur. et xpm
uerum medicum querunt uideant
Et qui uident. Non confitentur peccata
id est qui se putant uidere. et me
dicum xpm non querunt. In sua
cęcitate nn maneant. distinx proph
Ergo istam pontrentes. & impente
distinctionem et discretionem.
uocauit iudicium cum ait
In iudicium uenit. utq nn uid. uideant
quo discernit causam credentium
& confitentium a superbis se uidere
putantibus. & ideo grauius ex
caecatis. Si se intellegerent peccatores
Si cęci essetis. id est suos cęcos di
ceretis. & ad medicum curreretis.
Si ergo et caeci essetis. nn haberetis
peccatum. quia uenit in qt ihs
auferre omne peccatum confitentium
Nunc uero dicitis quia uidemus.
quare. quia dicendo uidemus.
medicum nn quęritis. ut in cęcitate
ura remaneatis.

De xpo filio dei. f et filio uer
Apls inquit ho * ixcl mins
Hoc sentite in uobis. quod et in
xpo ihu. qui cum in forma dei
esset. non rapinam arbitratus est
esse se aequalem deo. Sed semetipsum
exinaniuit. formam serui accipiens
xpi ihu sa did xpi informati dei
quod est uerbum dei apud dm. dei. e.
Sed semetipsum exinaniuit
formam serui accipiens. quis.
nisi idem ipse xpi ihs. forma serui homo
Sed hic iam omnia sunt. Et uer
bum informati. q accepit forma
serui. et anima. et caro. In forma
serui. quae accepta. e. a formati.
humiliauit se xpi. usq. ad mortem
humiliauit semetipsum xpi. usq. ad mortem. In mortem. solacaro a iudeis. e. occisa.
Ipse enim dicit. Nolite timere eos q occidunt corpus. an aut non pos occidere. Et tamen carne
occisa. xpi occisus est. Et tacum caro animam posuit. xpi animam posuit. Et cum caro uere sur
geret animam sumpsit. xpi animam sumpsit.

ouile xpi. Ecclam catholicam. Quicumque enim uult intrare ad hoc ouile. p ostium intrare
Id est xpm uerum praedicet. Et non solum xpm predicet. sed xpi gloriam quaerat non suam.

Qui non intrat p ostium in ouile est. ecclam catholicam. in qua
oues sunt omnes xpiani. de xpo
Item ostiarius. xps est. proprie
oues eius sunt. electi di. xpm
sequunt electi oues. de diabolo
Alienus diabolus. et. qui sequuntur
Qui intrat per ostium. fidelis
Agnouimus. in rem p xpm
omnes enim qui uenerant praetermo
Quid est ergo semper. In prin
cipio erat uerbum. et uerbum erat ap
Cum illo ergo uenerant. qui cum di
uerbo uenerant. Ego sum inquit
uia. ueritas. et uita. oues sequ
Quia quia sciunt uocem eius
nomina eorum habet scripta in
libro uitae. Tempora appellantur
aetates sunt. qui fidem. Nam utrosque
fideles. ueteris scilicet et noui
testamenti. per unum fidei ostium
hoc est p xpm uidemur ingressos.
Cum exacta Non oues. in fid
ueritatis filium hominis. hoc
audiunt qui oues. et qui aud oues
quando uero qui audiebant. oues
qui dum erant tunc lupi erant
Vox xpi hoc audita. eos mutat
uit. et ex lupis oues reddidit.
Mouet Quaestio de oribus
meis adhuc. quod phiezechiel epp
ans dicit pastoribus. Errantem
qui reuocastis. Errantem dicit.
Et ouem appellat. Dico ergo.
Nouit dns qui sunt eius. Xpts
inquit. quos praescuit et p de stina
uit conformes imaginis filii
sui fieri. Aliquando xp soli fidei aud
est aliquando xp pastoris. et in
quando xp aliqua. In quae audi
unt oues alienum. In quae non
oues. non audiunt xpm.
Quae est ista uox. quia autem
perseuerauerunt usque in finem.
hanc uocem xpi non neglexerunt
prius. nec audit alienus.
Quis alius Xps qui peccata dimittit
eas emittit. nisi qui earum peccata
dimittit. quis eas praecessit.
xps resurgens a mortuis.
Ego uenit ut uitam habeant
Videtur mihi dixisse. ut uitam habeant ingredientes. Et abundantius habeant egredi
Videlicet fide in rem. ecclam di. ut possimus uenire ad speciem. Fides q p dilectionem oper
Hoc est fide. quae per dilectionem operatur. per quam in ouile ingredimur ut uitam. quae ex
et habundantius habetur. q per eum usque in fin. per illud ostium id est per fidem xpi egri. Et pinum id est. et adim
et egressum. Tam nunc uere pascua inuenit ubi saturentur. id est. In paradiso.

Propter parentes eius dixerunt. quia
aetatem habet. ipsum interrogate
Vocauerunt ergo rursus hominem
qui fuerat caecus. et dixerunt ei
Da gloriam deo. Nosse mus. quia hic
homo peccator est. Dixit ergo ille. Si
peccator est nescio. Unum scio. quia
caecus cum essem. modo uideo. Dixe
ergo illi. Quid fecit tibi. quomodo
aperuit tibi oculos. Respondit eis
Dixi uobis iam. et audistis. Quid
iterum multis audire. Numquid et
uos multis discipuli eius fieri. Male
dixerunt ergo. et dixerunt. Tu discipulus illi
us sis. nos autem moysi discipuli sumus
Nosse mus. quia moysi locutus est
hunc autem nescimus unde sit
Respondit ille homo. et dixit eis. In
hoc enim mirabile est. quia uos nescitis
unde sit. et aperuit oculos meos.
Scimus autem. quia peccatores deus
audit. Sed si quis timorat deum. et
uoluntatem eius facit. hunc exaudit
A seculo qui est auditum est. quia aperuit
quis oculos caecum natum. nisi esset hic a deo
non poterat facere quicquam. Respon
derunt et dixerunt ei. In peccatis natus es
totus. et tu doces nos. et eiecerunt eum foras.
Audiuit ihs. quia eiecerunt eum foras.
et cum inuenisset eum. dixit. Tu credis
in filium dei. Respondit ille et dixit
Quis est domine ut credam in eum. et

bonis ergo ostium ostiarius pastor et oues. In malis fures latrones mercen. lupi
ipsum dm xpm accipimus pastorem. ipsu et ostiariu. Si alia p sona quera ostiariu
se ostendit. Ipse enim xps dicit de spuso. Ipse ouos de cubit omne uerbum

Similitudo xpi

dixerunt, et audiebatur. et qui
loquebatur eis. ipse est. Illeuan
tes dnm et procidentes adorauerunt
eum. Et ait eis. In iudicium ego in hunc
mundum ueni. ut qui non uident uidean
dicit et qui uident caeci fiant. Et
audierunt ex pharisei qui cum ipso erant.
et dixerunt. Nunquid et nos caecisumus.
dixit eis iesus. Si caeci essetis non habe
retis peccatum. Nunc uero dicitis quia
uidemus. peccatum uum manet. VIIII

Ostium quid est. xps. quid o
xps. Uerbum. Xps ouis. pastor
petra. leo dicit. Ioum hoc sed am sim
militudine. Proprietas xpi di
Proprietatem xpi si quaeras ame
dicam. In principio erat uerbum.
Si quaeras ame proprietate xpi. Aud
Filius unicus. de patre in aeternu
ab aetno genitus. aequalis gig
nenti. p quo omnia facta sunt.
cu patre in comutabilis. et acce
pta forma hominis p mutatus. e
ex incarnatione homo. filius
hominis. et filius di. hoc totum
quod dixi. p similitudo. sed re est
Intellegere. Per me si quis introierit
p possum. p nisi et ipsum ep se ipsum
ad oues suas intrare. et uocem illis
dare ut sequant eu. easq. intran
tes et exeuntes pascua inuenire.
quod est uita aeterna. Per ipsum
Cito ergo dico. xps ad se ipsum
Ego quoque intrare ad uos. id est
ad cor uru. xpm praedico. Xps tra
mihi. ianua. ad uos p xpm intro.
ad cor da ura per xpm intro. xpm
in me libenter audistis. quia oues
xpi estis. quia sanguine xpi rede
pti et comparati estis. P xpm
Nos xpm predicamus. ostiu intram
Et ideo p ostium intramus. Xps
aut xpm predicat. quia se ipsum
predicat. et ideo pastor p se ipsu
intrat. De mercennariis

Audite ad no mercennarios de
monstratos. Scribe ingit et pharisei
sup cathedram moysi sedent. q dicuntur
Ergo dis p illos docet. pharisei
si sua illi docent nolite audire.
Aliquando palmes. palmes in spin
inseritur spinis. Botrum carpe
spina caue. Doctrina pharisei
doctrina uera. p malos. palmes
In saepe. Palmes in sepe. botrus
in spinis. Cauto lego. ne dum
queris fructu. laceres manum
quae dicunt fac. eligite uuas. q aut
faciunt. cauete spinas. Aptsing
Sunt q sincere xpm annuntiant.
sed siue occasione siue uer xp ann

Ecce is q p ex accidera dono. sed es sentialiter bonus o dicit. Ego su pastor bonus. Atq. eius do
nantis forma quanos in trem. adiungit dicens. Bon pastor an sua dat pouibus. Foe q d mo
nuit. ofiendit q d iussit. Bon pastor pouib. sua an sua posuit. ut in sacramto nro. corpus suum et
sanguine uesteret. et oues quas redimerat. carnis sua alimto satiaret. Mercennarius uocat
q p amore emtimo oues dominicas. sed ad temporales mercedes pascunt

Lupus etenim super oues venit. cui quibus libet in iustus et raptor. fideles quosq. atq. humiles
opprimit. sed qisq pastor et uidebat. & p̃ erat. relinq oues et fugit. qd̃ u sibi ab eo periculu
metuit. resistere eius iniustitie p̃ presumit. Fugit autem p̃ mutando locu. sed subtrahendo sola
Fugit. qa iniustitia uidit. & tacuit.
Fugit. qa subsilentio se abscondit.
qb. bene pp̃ dicit. Nascendi fuisex
adūso. neq. opposuistis muru pro
domu isrl. ut staretis in proelio
in die dni. Xp̃s iudeos dicit oues
propias oues dicit iudeos. alias
ex gentib. creditura sd̃ dicit.
Ipse ergo xp̃s et p̃ Idem xp̃s
suos. non alter adducit. Adhuc
audi. Xp̃s p̃ suos fideles loquitur
Eccep suos xp̃s logit. et p eos quos
mittit. uox eius auditur. ut
sint unu. Xp̃s lapis angularis
Duob. istis gregibus tanqua duab.
parietibus. factus. ē. lapis angu
laris. Ergo et ostium. ē. et lapis
angularis. Xp̃s diligit suos
Et cogn̄ meas. id. ē. diligo. Et cog
diligent obsequunt. q enī uera
te p̃ diligit. adhuc minime xp̃m
cognouit. Joh. qd̃ dicis e nosse dm. &
mandet. p̃. cu sed. mendax. ē.
Id est ea caritate xp̃i caritate
p quā pro ouib. morior. quantū
patre diligam ostendo. Ego pono
Quia morior ut resurgam. Ego pono
ea. p̃ glorient iudei. Ut iterū sumā
ea. pl. Ego dormiui. Xp̃s pon animā
q sponte. quā ponit. xp̃s. quid. ē. xp̃s.
uerbū et homo. Nec sic homo. ut
sola caro sit. sed qa homo constat ex
carne et anima. totus autē homo in
xp̃o. Par q ppe hominis melior est
anima. deterior corpus. Animam et
quia ergo totus homo. ē. q corpus
in xp̃o. quid. ē. xp̃s. uerbū in qua
et homo. qd̃ ē uerbū. et homo. ubi
anima. caro. Ponere animā mori
ē. Attendat caritas sua. Et inclin
capite. qui caro tradidit spm.
Caro enī illū emisit. Principatus
qq. in uerbo erat. Ipi potestas erat
qndo poneret caro animā. et qndo
sumeret. Si ergo caro. Caro xp̃i
animā posuit. qm xp̃s animā posuit.
Non enī caro xp̃s. Ita plane. Et
caro xp̃s. et anima xp̃s. et ubi xp̃s
Nec tamen tria hec tres xp̃i. sed unus
xp̃s. Anima et corpus duo rossunt.
sed unus homo. Uerbū et homo duo rossunt. sed unus xp̃s. Credimus
in dm patrē omptem. Modo totū dixi. totū ibi intellege. et uerbū. et animā. et carnem
Crd in xp̃m. q. m. et sepultus. ē. sola tam caro sepulta. ē. Ueraeius mors erat. ut uera sit et
eius resurrectio. sine anima etiā fuerat in sepulchro. & tam sepultus. ē. xp̃s. Ergo xp̃s et
etiā sine anima caro. qa p̃ ē. sepulta nisi caro. Apl̃s inqt. Hoc sentite. qui cū in forma di
rq retro. ✠ cap̃ LXXXVIIII. J.

E go sum pastor bonus, Bonus pastor
animam suam dat pro ouibus,
Mercennarius & qui non est pastor
cuius p̃ sunt oues proprie uidet
lupū uenientē. & dimittit oues &
fugit, Et lupus rapit. & dispergit oues.
Mercennarius autem fugit. quia
mercennarius est. & p̃ pertinet ad eū
de ouibus, Ego sum pastor bonus
Et cognosco meas. et cognoscunt
me meae,
S icut nouit me pat. et ego agnosco patrē.
E t animā meam pono pro ouib. meis
E t alias oues habeo quae non sunt. ex
hoc ouili. et illas oportet me adducere.
& uocē meā audient, Et fiet unum
ouile. et unus pastor, Propterea
me pater diligit. quia ego pono an
mam meā. ut iterum sumam eam
N emo tollit eam a me. sed ego pono
eam a me ipso, Potestatem habeo
ponendi eam. et potestatē habeo
iterum sumendi eam,
H oc mandatum accepi a patre meo
Dissensio iterum facta. ē. inter iudeos
propter sermones hos, Dicebant au
tem multi ex ipsis, Demonium habet
& insanit. quid eum auditis.

I Lxxxvi

I xc
Th exii
Lv exvii

I xc
Th co iii
Th cxv

Lx
Jo

Aliudicebant; Hęcuerba·q̃ sunt dae
monium habentis. Numq̃d demonii
potest cęcorum oculos aperire.
Facta sunt autem encenia in hieroso
limis. et hiems erat. Et ambulabat
ihs in templo. In porticu salomonis.
Circumdederẽt ergo eum iudęi. et di
cebant ei; Quousq· animam nram
tollis. Si tu es xpc. Dic nobis pala;
Respondit eis ihs; Loquor uobis. et
q̃ credtis; Opera quę ego facio in no
mine patris mei. hae testimonium
phibent de me; Sed uos q̃ credtis.
quia q̃ estis ex ouib· meis; Oues mee
uocem meam audiunt. et ego cognosco
eas. et sequuntur me; Et ego uitam
aeternam do eis. & q̃ peribunt in
aeternũ. & q̃ rapiet eas q̃s quam de
manu mea;
Pater meus quod dedit mihi. maius
omnibus est. et nemo potest rapere
de manu patris mei;
Ego et pater. unum sumus; Sustu
lerunt lapides iudęi. ut lapidarent
eum; Respondit eis ihs; Multa opera
bona ostendi uobis ex patre meo.
propt quod eorum opus me lapidatis.
Respondẽrẽt ei iudęi; De bono opere
q̃ lapidamus te. sed de blasphemia;
Et quia tu homo cum sis. facis te
ipsum dm; Respondit eis ihs; Nonne
scriptum est in lege ura. quia ego

hoc mandatũ accepi· Uerbum q̃ uerbo accepit mandatũ· sed in uerbo unigenito patris
omne uerbum atq· mandatũ· qm pat q̃ quasi ei filio qui in pfectus est natus aliqd
addidit· sed eiquo perfectum
genuit· omnia gignendo dedit
ęqualitate illi dedit suam aequalitatẽ.
quę q̃ genuit in aequalem
quid dedit pater filio. ut ipse esset
illi unigenitus filius· Dedit. Ideo
genuit eo aequalem· In principio
Nũquam erat uerbũ· filius dei expe
enim q̃ natus erat filius. q patri
coaeternus erat· Qui sapit capiat·
q̃ q̃ sapit credat· Nutriatur et
capiat uerbũ dei semp cum patre·
et semp est uerbũ· Et quia uerbum·
ideo filius· Semp ergo filius. et
semp aequalis· Non enim crescendo·
sed nascendo aequalis est· qui sep
natus est de patre filius· de deo dei·
de aeterno coaeternus· Pater dei q̃
Pater aut non de filio dei· de filio
filius de patre dei· Ideo pater. filio
gignendo dedit ut dei esset· q
gnendo dedit ut aequalis esset·
Pater q̃d dedit mihi· maius omib· est
Quomodo filius uita· et habens
uitam filius· quod habet hoc est·
Si habet uitam· ut ipse sit uita·
faciatq· uiuentes· hoc maius
omnibus est· Nemo potest rapere
Id est nemo rapit mihi· quia ego
et pat unum sumus· Quę pater
Forte aliquis dicat· sei ficauit
Si pater eum seiificauit· aliqndo
ergo non erat sei· Sic seiificauit
pater filium· quomodo genuit·
Ut enim sei esset filius· quia eum
pater genuit sem· Sic redim in deo sum·
Si enim bene cogitemus· in deo sum·
et si bene uiuamus· dei in nobis est·
sed hoc est gratia dei· Filius ae
Se unigenitus qualis est patri·
filius· sicilleinpatre et pater in
illo est· tanquam aequalis· in eo
cui est aequalis· Agnosce proprium
dni· et munus serui· Proprium
dni est· aequalitas patris· Munus
serui· participatio saluatoris·
Intellexerẽt ergo iudęi· contra arrianos
q̃d q̃ intellegunt arriani· Ego et
pat unũ sum· Non posse dici·
q̃ si ubi aequalitas est patris
et filii· Ne scriptũ est in lege ura

Legem in hoc loco dns appellauit generaliter omnes sacras scripturas· Distinxit uero in alio
loco· Lex et prophetae· usq· ad iohn· Aliquando inter ad ns scripturas seas· In legẽ· prophetas·
et psalmos· Oportebat impleri oma· quę scripta sunt in lege et prophetis et psalmis de me

Ut cognoscatis et credatis. simul omnes apphendere uolumus xpm. Quid e apphende
Intellexisti. credidisti. apphendisti. sed non sicut iudei. heu qui apprehenderunt
dixi diuisti. Sullos dixit deos. ad
quos sermo dei factus est. et qui potest
solum scriptura. Quo pacto se fraudant
& mundum immundum. Vos dicitis. q
blasphemas. qua dixi filius dei sum.
Si non facio opera patris mei. nolite
credere mihi. Si autem facio. et si
mihi qui multis credere. operibus credite
Ut cognoscatis et credatis. quia in me
est pater. et ego in patre.
Ixcii IIII Th cxv & xxv
Quaerebant ergo eum apprehendere.
et exiuit de manibus eorum. Et abiit
iterum transiordanen. in eum locum.
ubi erat iohannes baptizans primum.
et mansit illic.
Ixci Sol
Et multi uenerunt ad eum et dicebant.
quia iohannes quidem signum fecit
nullum. Omnia autem quaecumque iohannes
dixit de hoc. uera erant. et multi
crediderunt in eum.
Erat autem quidam languens lazarus.
a bethania. de castello mariae et
marthae sororum eius. Maria autem
erat quae unxit dnm unguento.
& extersit pedes eius capillis suis.
cuius frater lazarus infirmabatur.
Miserunt ergo sorores eius ad eum. dicen
tes. Dne. ecce quem amas. infirmatur.
Audiens autem ihs. dixit eis. Infirmi
tas haec non est ad mortem. sed
pro gloria dei. ut glorificetur filius
dei per eam. Diligebat autem ihs
martham et mariam et lazarum. Ut ergo a
firmabat. tunc qu
eodem loco. duob
de post hec. dicit
amus in iudeam iter
sepuli. Rabbi. Nu
iudei lapidare. et
luc. Respondit ihs.
cum sunt horae die
uerit in die non offe
huius mundi iud
ambulauerit nocte o
x non est in eo. hec
ceis. Lazarus ami
dormit. saluus erit.
de morte eius. Illi
a dormitione so
ergo. dixit eis ihs
zarus mortuus est.
optuos. ut credatis
deamus ad eum. di
dicit dr dimus. ad
mus et nos. ut mori
tq ihs. et inue
or die iam in monu
autem bethania iu
m. quasi stadius q
autem ex iudei
martham et mari
ormo hic xpi attendito
barbatus est xps quia u
ihs. Clerum est. sed qu
non affici. quia uenis

Tres mortuos resuscitauit ihs
Resuscitauit dns filiam archisinagogi
Resuscitauit. filium uiduae iuu
Resuscitauit & lazarum sepul
tum quatriduanum. Est genus
quod mortis in mane
mala consuetudo appellatur.
Aliud est enim peccare. aliud pec
candi consuetudinem habere.
qui peccat et continuo corrigit.
cito reuuisetur. quia qui in implicat
consuetudine. mortuus sepultus
Ergo et illum dns resuscitauit.
audis qualem. De maria resusci
tata multo melius resuscitata est
maria soror lazari. Ihs inquit
dimittuntur ei peccata multa. quoniam
Uidemus multos. Magna peccatorum
nouimus multos. de magna
molo. consuetudinis male libe
ratos. nemo desperet. nemo de
se praesumat. Distulit sanitatem
Ihs distulit lazarum sanare. ut
potentius eum posset uiuificare
& resuscitare. Ut glorificetur filius dei
Talis glorificatio ipsius. qui ipsum
auxit. sed nobis profuit. Ipsa
mors eius non erat ad mortem.
sed potius ad miraculum. quo fa
cto crederent homines in xpm.
et uitarent uera mortem.
Sed pro gloria cuius. filii dei
ut glorificetur filius dei per eam.
Per quam. per illam mortem.
Ihs mansit in eodem loco duobus diebus.
Expectat ihs. tandiu tempus
ductum est. quo usque quatri
duum compleretur. Primus dies mortis
Apostolus inquit. Per unum hominem
peccatum in mundum intrauit
et per peccatum mors. et ita in omnes
homines pertransiit. In quo omnes
peccauerunt. Ecce habes unum
diem mortis. qua homo traxit
trahit de morte sua pagina.
Deinde crescit. Secundus dies mortis
Incipit accedere ad rationabiles
annos. ut legem sapiat naturalem.
quam omnes homines habent in corde fixam. qd tibi non uis fieri alio ne feceris. Ad
data est lex diuinitus per moysen. sed qui adimpleuit in die mortis. Dies tertius mortis
Uenit et euangelium praedicatur xps. Transgrediuntur homines et spongi. Ecce iuuenis
Ecce dies quartus mortis.

mastham et sororem eius mariam.
et lazarum; Ut ergo audiuit quia
infirmabat. tunc quidem mansit
in eodem loco. duobus diebus;
D einde post hec. dicit discipulis suis;
Eamus in iudeam iterum; Dicunt ei
discipuli; Rabbi. Nunc querebant
te iudei lapidare. et iterum uadis
illuc. Respondit ihs; Nonne duo
decim sunt horae diei. Si quis ambu
lauerit in die non offendit. quia
lucem huius mundi uidet; Si autem
ambulauerit nocte offendit. quia
lux non est in eo; Hec cum. et post hec
dicit eis; Lazarus amicus noster dormit.
sed uado ut a somno exsuscitem eum;
D ixerunt ergo discipuli eius; Domine. si
dormit. saluus erit; Dixerat autem
ihs de morte eius; Illi autem putauerunt
quia de dormitione somni diceret;
T unc ergo. dixit eis ihs manifeste;
Lazarus mortuus est. et gaudeo
propter uos. ut credatis quoniam ibi
sed eamus ad eum; Dixit ergo thomas.
qui dicitur didimus. ad condiscipulos;
Eamus et nos. ut moriamur cum eo;
V enit itaq. ihs. et inuenit eum quat
tuor dies iam in monumento habentem;
E rat autem bethania iuxta hierosolY
mam. quasi stadius quindecim;
Multi autem ex iudeis uenerant
ad mastham et mariam. ut conso

scitandos. Non dignatur accedere
dns ds ihs xps filius di. Si quis
si quis am ambulauerit in die
bulauerit in die. redarguit illorum
dubitationem et infidelitatem.
Inuocemus ergo diem. id est xpm.
ut expellat noctem. Dies xps est.
Verum dixit ihs. Xpo uidebat
quia sororibus mestus erat lazar.
dno dormiebat. q eum resuscitaturus
erat sua propria potestate.
Dormit omnis mestus. et malus
et bonus. De duodecim horis diei.
Ego sum inquit xps dies. Vos disci
mei. duodecim hore estis.
Me sequimini. si qs uultis offendere.
Numquid hore. diei consilium dat.
hore enim diem sequuntur. qs horas
dies. Quid iudas int xii horas.
Iuda cadente. successit matthias.
et duodenarius numerus permansit.
Sequant hore diem. predicent hore diem.
hore illustrent a die. illuminent
a die. et per horarum praedicationem
credat mundus in diem. Dedit eis
somnus. id est diuersaque es mortuorum.
Sed quomodo interest. qd quisq
uidet in somnis. alii sentiunt
letas somnia. alia torquentia. sic
unusquisq. cum causa sua dormit.
Sicut ego. Diuerse custodie mort
sunt diuerse custodie agentium
in officio. sic diuerse custodiae
mortuorum. et diuersa merita
resurgentium. omes animae diuersae habent
habent omnes animae receptacula
diuersas receptacula suas.
habent gaudium bone. et male
tormenta. De resurrectione.
Sed cum facta fuerit resurrectio.
et bonorum gaudium amplius
erit. et malorum tormenta
grauiora. quando pariter animae
impiorum cum corpore torquebuntur.
Omnis qui credit in me non morietur in eternum.
Et omnis qui uiuit in carne. et
credit in me inquiens ihs. et si
moriet ad tempus. propter mortem
carnis. non moriet in eternum propter uitam
spis. et immortalitatem resurrectionis uitae aeternae. Turbat ihs

Quia fratrem meum primo hic xpi attendito potestatem. et sic inquirite significationem. Turbari
uolens. turbatus est xps quia uoluit. Esuriuit inquam ihs. dormiuit. contristatus. &
mestus est ihs. Verum est. sed quia uoluit. In illius uero potestate erat. sic uel sic
affici uel non affici. quia uerus ds erat. ds et homo ihs xps.

Ag Uerbum enim animam suscepit et carnem totius hominis sibi Xps filius di ds uerus
co aptans in persona unitate naturam. Nam et anima aptorum uerbo illustrata est.

sed de nulla dictum est. Uerbum
caro factum est. et habitauit in nobis.
De nulla etiam dictum est. Ego
et pater unum sumus. Anima
uera et caro xpi cum uerbo di
una psona est. Unus xps est.
Ac p hoc ubi summa potestas est.
scam uoluntatis nutu tractat
infirmitas. Xps turbauit seipsum
Quid est quod turbat semetipsum
xps. Nisi ut significaret tibi. q
modo turbari tu debeas cum tanta
mole peccati grauaris et p meris.
Ag Attendisti Vera p̃nitentia
enumero. uidisti tot reum. computasti
tibi. illud et illud graue delictum
feci. et p peccatis mihi dns. quid facio
quo eo. unde euado. quando ista
dicis. iam fremis. qa ante fides
fremit. In uoce enim frementis.
apparet spes resurgentis. Ipsa
fides intus. ibi est xps fremens.
Odnoscisti p dtu hominem. x quere
quia mortuus sit. ut ubi sit sepul
tus ignoras. Et ista significatio
est. quia sic p dtu hominem quasi
nescat ds. Unde hoc probamus.
Audi dnm dicentem. Non nouimus.
descedite a me q operamini iniqtte
Talis est uox di in paradiso. Ada
inquit ubi es. Si credideris.
A quid est uidebis gloriam di. quia
et putentem et quatriduanum
resuscitat ihs Lazarum. Omis peccauit
Omis enim peccauerunt. et egent
gloria di. Et ubi abundauit pec
catum. super abundauit gratia.
Excitatur xps in nauicula somno p
fidem. sic in corde hominis quo
p mit magna moles. id est consu
etudo peccati. Fremit xps. Incre
pet se homo. Fremit xp. Fleuit xps
Audi adhuc. Fleuit xps. flet se
homo. quare fleuit xps. nisi qa
flere hominem docuit. Peccator
Mortuus iacet sub lapide. id est
reus sub lege. Gratia di gratuita
quid est tollite lapidem. id est
gratia di gratuita praebere.
Lazare uenit foras. q difficile surgit
A Fremuit itaq ihs. lacrimauit. uoce magna clamauit. Quam difficile surgit. quem mole
mali consuetudinis premit. sed tamen surgit. occulta enim di gratia intus uiuificatur

larent eas de fratre suo.

Martha ergo ut audiuit quia ihs uenit.
occurrit illi. Maria autem domi se
debat. Dixit ergo martha ad ihm.
dne. si fuisses hic. frater meus non fuisset
mortuus. Sed et nunc scio. quia quec
cumq. poposceris a deo. dabit tibi ds.
Dicit illi ihs. Resurget frater tuus.
Dicit ei martha. Scio quia resurget.
In resurrectione. In nouissimo die.
Dicit ei ihs. Ego sum resurrectio. et
uita. Qui credit in me. etiam si mortu
us fuerit uiuet. Et omnis q credit
in me. non morietur in aetnum. Credis hoc.
Ait illi. Utiq dne. Ego credidi quia
tu es xps filius di. qui in hunc mundu
uenisti. Et cum haec dixisset. abiit
& uocauit mariam sororem suam si
lentio. dicens. Magister adest. et
uocat te. Illa ut audiuit. surrexit cito.
et uenit ad eum. Nondum enim uenerat
ihs in castellum. sed erat adhuc in illo
loco. ubi occurrerat ei martha.
Iudei igitur qui erant cum ea in domo.
& consolabantur eam. cum uidissent
mariam quia cito surrexit et exiit.
secuti sunt eam dicentes. Quia uadit
ad monumentum. ut ploret ibi.
Maria ergo cum uenisset ubi erat ihs.
uidens eum cecidit ad pedes eius. et
dixit ei. dne. si fuisses hic. non esset
mortuus frater meus.

...cessit lazarus. et adhuc ligatus est. quid hoc significat. quando contenis. mostuus iaces
...si mala consuetudine quanta dixi contemnas. sepultus iaces. quando confiteris. procedis.

Iesus ergo ut uidit eam plorantem.
et iudeos qui uenerant cum ea plo
rantes. fremuit spiritu. et turbauit
seipsum. et dixit, Ubi posuistis eum.
dicunt ei, Domine. ueni. et uide,
Et lacrimatus est iesus, Dixerunt ergo
iudei, Ecce. quomodo amabat eum.
Quidam autem dixerunt ex ipsis. Non
poterat hic qui aperuit oculos ceci.
facere. ut et hic non moreretur.

Iesus ergo rursum fremens in semet
ipso. uenit ad monumentum, Erat
autem spelunca. et lapis superpositus
erat ei. Ait iesus, Tollite lapidem;
Dicit ei mastha. soror eius qui mor
tuus fuerat, Domine. Iam foetet. qua
triduanus enim est, Dicit ei iesus;
Nonne dixi tibi. quoniam si credideris
uidebis gloriam dei. Tulerunt ergo
lapidem; Iesus autem eleuatis sursum
oculis. dixit,

Pater. gratias ago tibi. quoniam audisti
me, Ego autem sciebam. quia semper
me audis, Sed propter populum qui
circumstat dixi. ut credant quia tu
me misisti; Hec cum dixisset. uoce
magna clamauit, Lazare. ueni
foras. Et statim prodiit qui fuerat
mostuus. ligatus pedes et manus
institis. et facies illius erat sudario
ligata, Dicit eis iesus, Soluite eum. et
sinite abire, Multi ergo ex iudeis

Quid est Confessio peccatorum
procedere. nisi ab occultis uelut
ex eundo manifestari. sed ut con
fitearis. deus facit magna uoce
clamando. Id est magna gratia
uocanda. In suffl. tradit illi potest
Xpus inquit discipulis suis. Quaecumque
ligaueritis. et quaecumque solueritis

qui uenerant ad mariam et mastham
et uiderant que fecit. crediderunt in eum.
Quidam autem ex ipsis abierunt ad pha
riseos. & dixerunt eis que fecit ihesus. Ixcii x

Collegerunt ergo pontifices et pha
risaei concilium. & dicebant. Quid
faciemus. quia hic homo multa
signa facit. Si dimittimus eum sic
omnes credent in eum. Et ueni
ent romani. & tollent nostrum et locum
et gentem. Unus autem ex ipsis caiphas.
cum esset pontifex anni illius. dixit
eis. Uos nescitis quicquam nec cogitatis.
quia expedit uobis. ut unus mori
atur homo pro pulo. et non tota gens
pereat. hoc autem a semetipso non dixit.
sed cum esset pontifex anni illius.
prophetauit. quia ihesus moriturus
erat pro gente. Et non tantum pro gente.
sed ut filios dei qui erant dispersi
congregaret in unum. Ixcvi iiii m cxvi m xxvi

Ab illo ergo die. cogitauerunt ut inter
ficerent eum. Ihesus ergo. iam non in palam
ambulabat apud iudeos. sed abiit
in regionem iuxta desertum. In ciuitatem
quae dicitur effrem. Et ibi mora
batur. cum discipulis suis. x Ixcvi m cclxx m clvi lv cclx

PROXIMUM AUTEM.
Erat pascha iudaeorum.

Et ascenderunt multi hierosolymam.
de regione ante pascha. ut sanctifica
rent seipsos. Querebant ergo ihesum. Ixcv sol

Per malos homines prophetia data.
Hic docemur etiam per homines malos.
prophetie spiritum futura praedicere.
quod tamen euangelium sanctum diuino
tribuit sacramento. quia ponti
fex fuit. id est. summus sacerdos.
hoc euangelium addidit secundum predesti
nationem. Et alias oues habeo.
non quia potenti adiuuari defecerat.
sed in hominis infirmitate. ui
uendi exemplum discipulis demon
strabat.

Pascha iudaeorum. Sed illa celebra
tio. umbra erat futuri. prophetia
Prophetia ergo xpi futuri. &
passuri. ut transiret significa
tio. et ueritas teneretur.
habebant iudei pascha in umbra.
nos in luce. Nam pascha hebraice
latine transitus dicitur. de xpo
Pph in quibus sic ouis ad occisionem ducit.
significat xpm pro nobis passum. Iudeorum postes sanguine agni signati sunt. propter ex
terminatorem. Sanguine xpi. frontes nostre signantur. Signum xpi a nobis expellet exterminatorem
si cor nostrum recipiat saluatorem. Repeto. Signum xpi a nobis expellit exterminatorem
si cor nostrum habet xpm habitatorem. Exterminatorem diabolum.

culpantur q̄ querunt ihm̄ · culpantur & q̄ n̄ querunt · Ergo queramus xp̄m ut habeamus · queram̄ · ut teneam̄ · n̄ ut occidam̄ · Nā et iudei ideo querebant · n̄ ut tenerent · sed ut cito n̄ haberent ·

et colloquebantur ad inuicem · In
templo stantes, Quid putatis quia
n̄ ueniet ad diem festum · Dederant
autem pontifices et pharisei man
datū · Ut si quis cognouerit ubi sit
indicet · ut apprehendant eū, Ihs
ergo · ante sex dies pasche · uenit
bethaniam · ubi fuerat lazarus
mostuus · quem suscitauit ihs ·

Fecerunt autem ei caenam ibi · et
mastha ministrabat, Lazarus uero ·
unus erat ex discumbentib · cum eo;
Maria ergo accepit libram unguenti
nardi pistici pretiosi · et unxit pedes
ihu · et extersit capillis suis pedes
eius · et domus impleta ē ex odore
unguenti, Dicit ergo unus ex disci
pulis eius iudas scariothis · qui erat
eum traditurus, Quare hoc unguen
tū non ueniit trecentis denariis ·
& datū ē egenis · Dixit autem hoc ·
non quia de egenis ꝑtinebat ad eū ·
sed quia fur erat · & loculos habens ·
ea que mittebantur ꝑ postabat;

Dixit ergo ihs, Sinite illam · ut in diē
sepulture mee · seruet illud, Paupe
res enim semꝑ habetis uobiscum ·
me autem non semper habetis;

Cognouit ergo turba multa ex iudeis
quia illic est · & uenerūt n̄ propt̄ ihm̄
tantū · sed ut lazarum uiderent ·
quem suscitauit a mostuis, Cogita

Praedicatur iudeis xp̄s

Non indicemus iudeis ubi sit xp̄s ·
ut nā uelint audire & apprehendere
Et abiit · et hic est · & rediit · et
nos n̄ deseruit · Corpus enim suū
intulit celo · maiestatem non ab
scondit mundo · Ecce ego uob cū
sum omib · dieb · usq · ad consummacōem sc̄di ·

Lazarus unus erat ex discumbentib ·

Ne putarent fantasma ēē iudei factū ·
uiuebat lazarus · loquebatur ·
Uerita se etiam in illo ostendebatur ·
& infidelitas iudeorū confundebatur
quaecūq · Cum maria ungue pedes dn̄i
anima fideli suis esse · cū maria
ungue pedes dn̄i · ꝑtioso ungue nō
Unguentū illud iustitia fuit ·
Ideo libra fuit · Pistis grece · fides
dicit̄ · Iustus inq̄t ex fide uiuit ·
Ungue pedes ihu · Ungue pedes dn̄i
bene uiuendo dominica sectare
uestigia · Capillis terge · habes
sup̄flua · da pauperibus · et dn̄i
pedes tersisti · habes quod agas ·
tibi sup̄flua sunt · sed dn̄i pedib ·
necessaria · q̄d uni ex minimis
domus impleta ē · Impleta ē domus
ex odore unguenti · Mundus uero
impletus ē · bona fama · Ap̄ls inq̄t
Xp̄i enī bonus odor sumus in omni
loco · Et in his qui salui sunt · et
in his qui pereunt · Iudas fur erat
Tunc primum quia loculos habebat
non periit iudas · q̄ndo accepit
a iudeis pecuniā · n̄ tunc periit ·
Iam fur erat · dn̄m q̄q · perditus
sequebatur · quia non corde ·
sed corpore sequebat̄ · Inter scōs ap̄los ·
Ecce inter scōs iudas · ecce iudas
fur est iudas · et n̄ solum fur · sed
peculator et sacrilegus ·

Loquebatur · Sinite illam ut in diē
de praesentia corporis sui · sepulture ·
Ascendit ihs in caelum · et n̄ ē hic ·
Ibi enim est · sedet ad dexterā
patris · Et hic ē · non recessit
presentia maiestatis · Presentia maiest̄
Scd̄m praesentiam maiestatis
semꝑ habemus xp̄m · secundū
praesentiam carnis recte

dictum est discipulis · Me autem non semper habebitis · quomodo Presentia corporis
ergo xp̄s odor bonus ē · in his qui salui fiunt · et in his qui pereunt · Ita et cibus bonus ē xp̄s ·
bonos enim uiuificat · malos mostificat · qui enī manducant indigne · iudiciū sibi mand̄

Benedictus qui uenit in nomine dni. rex israel. Rami palmarum. laudes sunt. significantes victor
quia erat dns nos redempturus sanguine suo. et potenter resurrecturus. In nomine dni
id. e. in nomine patris. Non tra-
mittit filius di diuinitatem.
quando docet humilitatem.
In illa Aequalis patri filius
equalis patri est filius. In hac
similis nobis factus est. Quod
patri e. equalis. Posuit esse nos
creauit. Quod nobis e. similit.
Nos ne perirenus redemit.
In illo naq. Nolitim filia sion.
populo reprobo et caeco erat
filia sion. Id est illi oues quae
uocem patris audiebant
Non propter illos gentiles. sed
propter credituros gentes. annun-
tiat futura plenitudinem gentium.
et promittit ad eo horam glorifi-
cationis suae. quae facta in celis.
gentes fuerant credituae.
Amen amen dico uob. Nisi granum frumenti
Xps se dicebat granum esse. Ipsum
erat granum mostificandum. &
multiplicandum. Mostifican-
dum enim infidelitate iudeorum
multiplicandum fide populorum
Gratificatur xps.
et operis quo ministratur illi.
pretium sit esse cum illo. Ubi
enim beneerit sine illo. Aut
quando esse male poterit cum illo.
Audi euidentius. Si qs mihi min-
mese quat. et ubi sum ego. illic et
minister erit. Si qs mihi ministrau
hoc intellegit exposuisse cum dic.
honorificabit eum pater meus.
Nam quem honorem maiorem
accipere poterit adoptatus.
quam ut sit ubi est unicus. Non
aequalis factus diuinitati. sed
consociatus aeternitati.
Sicut filius Non filius hominum
hominis nuenit ministrari. sed
hinc ergo est unusqsq. xpi minist.
unde est minister et xps. Sic
ministrantem xpo. honorificabit
pater eius honore illo magn.
ut ste cum unico filio eius. nec cum
qua deficiat felicitas eius. Si qs
ministrauerit. Ministrat ergo
Ihu xpo. q. n. sua quae. sed quae
sunt ihu xpi.

uerunt autem principes sacerdotum
ut et lazarum interficerent. quia
multi propter illum abibant ex
iudeis. et credebant in ihm.
In crastinum autem. turba multa quae
uenerat ad diem festum. cum audis
sent quia uenit ihs hierosolimam.
acceperunt ramos palmarum. et pro
cesser obuiam et. & clamabant. Osanna.
Benedictus qui uenit in nomine dni. rex israel
et inuenit ihs asellum. et sedit super eum.
sicut scriptum est. Nolitime filia
sion. ecce rex tuus uenit. sedens sup
pullum asinae.
Haec non cognouer discipuli eius primum.
sed quando glorificatus est ihs. Tunc
recordati sunt quia haec erant scri
pta de eo. et haec fecerunt ei. Testi
monium ergo perhibebat turba quae
erat cum eo. quando lazarum uocauit
de monumento. et suscitauit eum a mor
tuis. Propter ea et obuiam uenit ei turba.
quia audier eum fecisse hoc signum.
Pharisei ergo. dixer ad semetipsos.
Uidetis. quia nihil proficimus. Ecce
mundus totus post eum abit. Erat
autem gentiles quidam ex his qui ascen
derant. ut adorarent in die festo.
Hi ergo accesser ad philippum qui
erat a bethzaida galilee. et rogabat
eum dicentes. Dne. uolumus ihm uid
dere. Uenit philippus. & dicit andree

c
I
ccc vi
cxvi
lx ccxx

o
I
er
xii
cc

o
I
eu
gat

Pat. clarifica nomen tuum. Id est in sua passione et resurrectione. Nunc iudicium. &c. mundi. Iudicii hoc vocat. hanc dilectionem. id est a suis redemptis diaboli expulsionem. Princeps mundi. id. &c. princeps omnium malorum qui hab in mundo. Cum omnib. quis expaste eius. qui natura seductio. quem amo. nisi ex quib. eicietur foras. Ego si exalt. Exaltatione nisi a lignu. in cruce eius passionem signif. Ambulate dum lucem ambulate. id est accedite. totum fideliter intellegite. et morituru xpm. et uiciturum in aeternum. Et sanguinem fusuru quo redimat. & ascensuru in sublimia q. p ducat. Ut nogeris. Humilitatem xpi. In xpo ueraepassionis et mortis humilitatem. Xps enim lapis est offensis. et petra scandali ceci iudeis omnibusq. infidelibus. Id est in eremitatem consulit. Dne quis credidit auditui nro. Brachium dni. Ipsum filium dei. et brachium nuncupatum intellege. quia omnia ipsum facta sunt. Non est enim ipso qui pater. sed unum sunt ipse et pat. Et aequalis patri filius. ubiq. tot est sicut pater. Arrani dicum. Ecce uideris quia solus est pater. si brachium eius est filius. Non enim duae. sed una psona est homo et brachium eius. Isaias ph. Non fecit xpi infidelitatem iudeorum praedixit dns infidelitate iudeorum non illam fecit. Sed alia causa die id. pph. De illis cop unt det cop unct ctionem dis. oculos ut non uideant et aures ut non audiant. neq. cuestant et sanctillos. Et ita et hoc eorum mala uoluntate meruisse respondebo. dicq. ps. Iudicia dei abissus mlta. Sed quid dicit apls. Nunquid iniqtas ap udm. absit. Et clamo cum apto. O altitudo diuitiarum et sapient et scientiae dei. q. inephensi iudicia eius. Nenos inferas interpretatione. O dne. opat qui es in caelis. ne nos inferas in ista tempt. sed lib nos a malo. Ne omnino. Id est in credulitatis existimem. in nia presta tempt eo quod credimus. Uerum tamen in utro q. illius beneficia capiam. De do omnipotentia negare se non potest. hec est laus uoluntatis diuinae. Itaq. illi non poterant credere. culpae uoluntatis humanae. Fides uera. Fides autem xpiana est. credere eum qui iustificat impium. credit in mediatorem dei et hominum xpm. sine quo intercessore non reconciliamur do. credit in saluatorem quem ante quam poneret rem regere atq. saluare. quod dicit ne eugt. sine eo nihil potest fac. quia iudei ignoti iustitia non subiecti. hinc et illi non poterant credere. Hinc et illi caecati et induranti. quia negando diuinum adiutorium non adiuuantur nec saluantur.

Andreas rursum et philippus dicerunt, Iesus autem respondit eis dicens, Uenit hora ut clarificetur filius hominis, Amen amen dico uobis. Nisi granum frumenti cadens in terra. mortuum fuerit. Ipsum solum manet, Si autem mortuum fuerit. multum fructum affert, Qui amat animam suam. perdet eam, Et qui odit animam suam in hoc mundo. In uitam aeternam custodit eam, Si quis mihi ministrat. me sequatur, Et ubi sum ego. illic et minister meus erit, Si quis mihi ministrauerit. Honorificabit eum. pater meus, Nunc anima mea turbata est, Et quid dicam. pater. saluifica me ex hora hac, Sed propterea ueni in horam hanc, Pater. clarificauit nomen tuum. Uenit ergo uox de celo. et clarificaui. et iterum clarificabo, Turba ergo quae stabat et audierat. dicebat tonitruum factum esse, Alii dicebant. angelus eloquutus est, Respondit ihs et dixit, Non propter me uox haec uenit. sed propter uos, Nunc iudicium est mundi. Nunc princeps huius mundi. eiicietur foras, Et ego si exaltatus fuero a terra. omnia traham ad meipsum, Hoc autem dicebat. significans quam morte esset moriturus, Respondit ei turba, Nos audiuimus ex lege. quia xpi manet in aeternum, Et quomodo

hoc dixit isaias · quia gl di · Uidimus · non sicut est · sed modo quod a significatiuo sic mo
et propheta · Dixerunt mosesi · Dño · si inuenio gratiam ante te ostende mihi ipsum · Ut cognoscam te
Cognita in pta die · dñi · filii di
sumus · qualis eis sicut est · Inuisibilis
Inuisibilis namq · ōpat · in filius
est pater · Inuisibilis est filius ·
xpsque · Ego et pat · unum sumus ·
Ds enim de dō filius est patris ·
Pater autem ds de dō · sed ds pater
filii est ·
Qui credit in me non credit in me
Illi unquam xpm credit in me · qui
credit secundum id quod uidet me ·
sed credit in eum qm misit · Ut cum
credat in patrem dm · credat eum habe
re dm filium sibi coeqlem · et tunc
uero credat in me · Non uenit
Lux uera est xps · iudicem mundum
quo illuminat omnem hom uenien
tem in mundum · Nunc namque
tempus est misericordiae diui
no · post erit tempus discretionis
iudicii · Scio quia mandatum eius
Jhs xps filius unicus est patris ·
uerbum patris · sapientia patris ·
et mandatum patris · A patre enim
do omnia significando accepit ·
Utram filio dedit pater · qui filium
aeternam utram genuit pater ·

tu dicis · opostet exaltari filium ho
minis · Quis est iste filius hominis ·
Dixit ergo eis iesus · Adhuc modicum lu
men in uobis est · Ambulate dum
lucem habetis · ut non tenebrae uos com
prehendant · Et qui ambulat in
tenebris · nescit quo uadat · Dum lucem
habetis · credite in lucem · ut filii lucis
sitis · Hec locutus est iesus · et abiit · et
abscondit se ab eis · Cum autem tanta signa
fecisset coram eis · non credebant
in eum · ut sermo isaiae prophetae
impleretur quem dixit · Dño · qs
credidit auditui nro · et brachium
dñi · cui reuelatum est ·
Propter hoc non poterant credere
quia iterum dixit isaias · Excecauit
oculos eorum · et induratum est eorum
cor · ne uideant oculis · et
intellegant corde · et conuer
tantur · et sanem eos ·
Hec dixit isaias · quando uidit gla
riam eius · et locutus est de eo ·
Uerumtamen · et ex principibus
multi crediderunt in eum · Sed pp
phariseos non confitebantur · ne de
cinagoga eiicerentur · Dilexerunt
enim gloriam hominum magis
quam gloriam dei ·
Iesus autem clamauit et dixit · qui
credit in me · non credit in me · sed in
eum qui misit me · Et qui uidet me ·

uidet eum qui misit me,
Ego lux in hunc mundum uenio, ut omnis
qui credit in me, in tenebris non
maneat. Et si quis audierit uerba
mea, et non custodierit, ego non
iudicabo eum; non enim uenio ut iudicem
mundum, sed ut saluificem mundum.
Qui spernit me, et non accipit uerba
mea, habet qui iudicet eum: Sermo
quem locutus sum, ille iudicabit eum
in nouissimo die. Quia ego ex me
ipso non sum locutus, sed qui misit
me pater, ipse mihi mandatum dedit
quid dicam, et quid loquar. Et scio
quia mandatum eius, uita æterna
est. Quæ ergo ego loquor, sicut
dixerunt mihi pater, sic loquor.

XI

Ante diem autem festum
paschæ, sciens Iesus quia uenit ei
hora ut transeat ex hoc mundo
ad patrem, cum dilexisset suos qui
erant in mundo, in finem dilexit eos.
Et cœna facta, cum diabolus iam mi
sisset in cor ut traderet eum
Iudas Simonis Iscariotis,

Sciens quia omnia dedit ei pater in ma
nus, et quia a deo exiuit, et ad deum
uadit, surgit a cœna, et ponit uestimenta
sua, et cum accepisset linteum,
præcinxit se. Deinde mittit aquam
in pelui, et cœpit lauare pedes
discipulorum, et extergere linteo.

Qui dixerunt ei. Ecce pascha. Ecce transitus. Usq. in finem dilexit eos. Quid est in finem. nisi in xpm
credentes usq. ad mortem dilexit eos.

Adhuc cœnabat. In cœna dixit
missio ista spiritalis suggestio est.
Locuturus. Loquebatur prius
de humilitate. prius. prius uoluit
celsitudinem diuinitatis commendare
hominis officium xpi dei sed hominis
mundi dni. sed hominis seruiens im
pleuit officium. Totaq. xpi actio
et passio. nostra purgatio est.
Deinde mittit aquam in pelum
pedes ipsi. humani affectus sunt.
sine quibus in hac mortalitate non
uiuitur. Iohannes apto arrestante
Si dixerimus quia peccatum non habemus
ipsi nos seducimus et ueritas in nobis non est.
Ante dixit. Uos uocatis me magister.
Nunc incipit docere. Bene dicitis
quia uerum dicitis. Non potest dici
de arrogans. Nobis namq. expedit
dm nosse. non illi. Nec eum quisquam
cognoscit. si non se indicet ipse
qui nouit. Id est xps filius dei.
Xps uis. Si ego laui uros pedes.
interpellat pro peccatis nris. et
nos debemus inuicem pro frib. orare.
In multis enim offendimus omnes.
Lauit inquam pedes meos. quomodo
inquinabo illos. Laui xpi
Sed ecce surgo. et aperio. Xs dei
laua pedes. Dim nos debitania
qa est extunc caritas nra. Sic
et nos dimittimus debitoribus nris.
quando te audimus. Audio xpm
exultabunt tecum in celestibus.
ossa humiliata. quando te predi
camus. terram calcamus. ut tibi
aperiamus. Si reprehendimur. et
turbamur. si uero laudamur.
inflammamur. et fortior quam

Qui m̄ meū panē. Leū contra. Idest calcauit me. Qui accipit .mē scām hominem accipit
qui aū mē scām dm̄ accipit. accipit eū q̄ me misit. sed cum istā dicebat. p̄ abillo autē
uncras. sed in eo q̄ mittit. mittentis
confirmat et cōmendat auctoritas.
Si attendas xp̄m in petro. Inuenies
discipli p̄ceptorē. xp̄m in petro
Si aut patrē in filio. inuenies uni
centri centrorem. Ac sic in eo qui
missus est. sine ullo accipis errore
mittentē. Turbat. ex. ad ceplū
Ideo turbatus. ē. spū. uenos ando
turbam p̄ desperatione pereamus.
Turbet plane anim xp̄ianus. non
miseria sed misericordia. Timeat. ne pe
reant homines xp̄o. Contristetur.
cū perierit aliquis xp̄o. Concupiscat
adquiri homines xp̄o. Letet. cum
adquiruntur homines xp̄o.
Istę IIII. perturbationes hominū
quatuor sunt. quas perturbationes
philosophi uocant. Timor et tristitia.
Amor et letitia. Timeat q̄sq. si bi ne
pereat xp̄o. Concupiscat regnare cū xp̄o.
Letet. dū sperat regnare cū xp̄o.
Contristet. usq. dū regnet cum xp̄o.
Nisi quia Unus ex uobis tradet me.
infirmos in suo corpore. hoc. ē. in suo
corpore id. ē. ecclā. suae infirmitatis
uolunt arra similitudinē solat. ē.
Unus numero. Judam proditorem
p̄ merito. specie non ut iste. quia
ex uobis exiturus est. Tenuit eum
non ad hoc ut quasi alienum rep̄tet
sed ut proprium possideret. corp xp̄i
Non ut quidam putant. tunc iudas
corpus xp̄i accepit. lege sed lucam.
Deinde accepit panis fractionem.
illius significans fictionem. Ecce
Tunc Instituta ecclesiastice pecunie
primū ecclesiastice pecunie for
mae est instituta. ubi intellegim̄
q̄d papis p̄ cogitandū ē de rasino
non ad hoc fuisse p̄ceptū. ut nihil
pecunie seruaretur a fidelis. sed p̄ do
pro ista seruiatur. et propter in
opię timorem iustitia deseratur.

Si diligeretis me. gauderetis
perquod ergo filius non est aequalis
patri. p̄ hoc iturus erat ad patrē.
a quo uenturus est iudicare uiuos
et mortuos. Dedi unigenito ihu xp̄o
Per illud autē in quo est aequalis. genetrix unigenitus. nū quā recedit a patre. sed cum illo
ubiq. totus pari diuinitate. quā nullus continet locus. Ap̄ sing. Cū enī in forma dei est
sed semet ipsū exinaniuit forma serui accipiens. Non ergo amittens illam. sed accipiens
Ea etiā modo se inaniens. q̄ hic minor apparebat. Hec est enī forma serui. In qua dei fi
minor est p̄ solū patrē et spū sco. sed etiā seipso. qa in forma dei maior. ē. seipso.

quo erit praecinetus.
Venit ergo ad simonem petrum. et dicit
ei petrus. Dne. tu mihi lauas pedes.
Respondit ihs. et dixit ei. Quod ego
facio tu nescis modo. scies autem post.
Dicit ei petrus. Non lauabis mihi pe
des in aeternum. Respondit ei ihs.
Si non lauero te. non habebis partem mecum.
Dicit ei simon petrus. Dne. non tantum
pedes meos. sed et manus et caput.
Dicit eum ihs. Qui lotus est. non indiget
nisi ut pedes lauet. sed est mundus
totus. Et uos mundi estis. sed non
omnes. Sciebat enim quisnam esset. q̄
traderet eum. propter hoc dixit. non estis
mundi omnes. Postquam ergo lauit
pedes eorum. et accepit uestimenta
sua. Cum recubuisset iterum. dixit eis.
Scitis. quid fecerim uobis.
Vos uocatis me magister et dne. et bene
dicitis. Sum etenim.
Si ergo ego lauui pedes uros dns et ma
gister. et uos debetis alter alterius
lauare pedes. Exemplum enim dedi
uobis. Ut quemadmodum ego fe
cui uobis. Ita et uos faciatis.
Amen amen dico uobis. non est seruus ma
ior dno suo. neq. apostolus maior
est quam mittens illum. Si haec scitis. be
ati eritis si feceritis ea.
Non de omnibus uobis dico. ego scio
quos elegerim. Sed ut impleatur

Ecce quomodo dicitur. Neq. enim
in sepulchro appolla
quis manducat m
contra me calcane
dicio uobis prius quam
fuerit. qu
mendico uobis. qui
misero. me accipit.
accipit eum qui
hec dixisset ihs. turba
protestatus est. et dixit
uobis. quia unus ex u
ebant ergo ad inuicē
tantes de quo dicere
ergo recumbens sum
eius in sinu ihu. qui
Innuit ergo huic s
et dicit ei. Quis. ē.
cū recubuisset illes
dicit ei dne. quis
ihs. Ille est. cui e
nem porrexero.
tum intinxisset pa
dae sermonis scario
cella. tunc introiu
dicit ei ihs. quod faci
ca autem nemo scit
m. ad quid dixerit
imputabant. quia
dis. quia dicit ei ihs.
sunt uobis ad diem
emisit aliquid dar
ergo accepisset ill
continuo. Era
ad dexteram dei patris
ibat. ā nūquā recedem
creat. immo stale face
hinc gaudeat q̄ sic dili
xpm. ō I cxxxiij.

xpi dñi et homo dicitur. Neq. enim homo xpi. ñ dicitur filius di. quod etiam sola
ero eius meruit in sepulchro appellari. Interrogem sem sm̃bolu. Credero nos dicimus

scriptura. qui manducat meu panem.
leuabit contra me calcaneum suum;
Amen dico uobis priusquam fiat. ut
credatis cu factu fuerit. quia ego su;
Amen amen dico uobis. qui accipit
si quem misero. me accipit; Qui autem me
accipit. accipit eum qui me misit;
Cum hec dixisset ihs. turbatus est spu.
et protestatus est. et dixit; Amen
dico uobis. quia unus ex uob tradet me;
Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli.
hesitantes de quo diceret;
Erat ergo recumbens unus ex disci
pulis eius in sinu ihu. que diligebat
ihs; Innuit ergo huic sm̃on pe
trus. et dicit ei; Quis. ē. de quo dicit.
Itaq. cu recubuisset ille super pectus
ihu. dicit ei; Dñe. quis est. Respon
dit ihs; Ille est. cui ego intinctu
panem porrexero;
Et cum intinxisset panē. dedit
iudae sm̃onis scariothis; Et post
buccellā. tunc introiuit in illu satanas;
Et dicit ei ihs; Quod facis. facitius;
hoc autem nemo scuit discumben
tium. ad quid dixerit ei; Quidam
enim putabant. quia loculos habebat
iudas. Quia dicit ei ihs. eme ea quae
opus sunt uobis ad diem festum; Aut
egenis ut aliquid daret;
Cum ergo accepisset ille buccellam.
exiuit continuo; Erat autem nox.

Inunigenitum filiū di et confitem.
qui sub pontio pilato passus est. qd
nisi caro sine anima. Ac ph oc cu
credimus in di filiū q sepultus est:
profecto filiū di dicimus et carnē
quae sola sepulta est. De ihu xpo
Ipse ergo ihs xpi filio di et hominis
filius di. aequalis patri in forma
di. qa se metipsu exinaniuit non
forma di amittens. sed formam
serui accipiens. maior est et se
ipso. qa maior est forma di que
amissa ñ erat. qua forma seruī
que accepta erat. De forma di.
Quid igitur arg. forma seruī
heretico cum xpi ihs sit dñi et homo
et loquitur ut homo. calūniaris
da. Xpi in sen natura cōmendat
humana. tu in illo audes deformare
diuina. Infelix. Ingrate. Ideo no
tu minuis eu qui fecit te. qa dicit
illo qd facturus sit propter te.
Agnoscamus De gemina sub
geminam stantia xpi di et homin.
substantia xpi. diuinam scilicet
qua aequalis ē patri. et humana
qua minor est patre. Utrū q. aut
simul ñ duo. sed unus est ihs xpi.
Nesit quatinitas. ñ trinitas dñi.
Sicut enī ē unū homo anima rational
& caro. sic unus ē xpi dñi et homo.
Ac ph oc xpc est dñi. anima rationalis.
& caro. Xpm in his omnibus. xpm
in singulis confitemur. de xpi
Quis est ergo per quem forma di
factus est mundus. xpi ihs. sed in
forma di. Quis est sub pontio pilato
crucifixus. Idem ihs xpi. sed in forma
seruī. Ī ōdo singulis quib. homo con
stat. qs ñ ōdo relicē in inferno. Nec
xpc. sed in anima sola. qs resurrexit
triduo iacuit in sepulchro. Ī xpc.
sed in carne sola. Dicit ergo et in his
singulis xpc. Uerū hec omnia non
duo uel tres. sed unus est xpi. Si
qm̃ natura humana diligeretis me
ē gratulandū ē. eo qd sic assumpta ē
a diuerbo unigenito. ut immortalis
constituerentur in celo. arg. ita fie
rent torta sublimis. ut in corruptibilit

Caudere tis. Hoc enī modo se dixit iturū ad patrē. Nam
profecto ad illum ibat. aq nūquā recesserat. qa semp cum illo erat. Sed hoc erat ire ad eū. recedere
a nobis. & mutare atq. immortale facere. qd mortale suscepit ex nobis. & leuare in celū. p qd fuit
terra p nobis. qs ñ hinc gaudeat q sic diligit xpm. ut sua natura iam immortale gratulet in xpo.
atq. id speret p xpm. Ī cxxxii.

Cum ergo exisset dicit iesus: Nunc clarificatus est filius hominis, et deus clarificatus est in eo; Si deus clarificatus est in eo, et deus clarificabit eum in semetipso; Et continuo clarificabit eum. Filioli, Adhuc modicum uobiscum sum. Quaeretis me, et sicut dixi iudeis, quo ego uado, uos non potestis uenire. Et uobis dico modo.

Mandatum nouum do uobis, ut diligatis inuicem, sicut dilexi uos, ut et uos diligatis inuicem; In hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis. Si dilectionem habueritis ad inuicem.

Dicit ei symon petrus, Domine, quo uadis? Respondit iesus, Quo ego uado, non potes modo sequi. Sequeris autem postea. Dicit ei petrus, Quare non possum modo sequi te? Animam meam pro te ponam. Respondit iesus, Animam tuam pro me ponis? Amen amen dico tibi, Non cantabit gallus, donec me ter neges; Et ait discipulis suis;

Non turbetur cor uestrum; Creditis in deum, et in me credite; In domo patris mei mansiones multae sunt; Si quominus dixissem uobis, quia uado parare uobis locum; Et si abiero et praeparauero uobis locum, iterum uenio et accipiam uos ad me ipsum, ut ubi sum ego et uos sitis; Et quo ego uado scitis, et uiam scitis; Dicit ei thomas.

Iudas et ipse erat nox. Non clarificatio dies diei. Id est xpus discipulis suis. Nox erat iudas iudeis. Nunc clarificatio est quia exiit traditor. Id est significata est clarificatio eius quando separatis inimicis. Id est iniquis manebit in aeternum cum sanctis. Deus clarificabit. Iesus nondum fuerat clarificatus. Id est nondum fuerat mortalitas in mortalitate uestita. Continuo clarificabit. Potest etiam illa clarificatio uicinam resurrectionem significari. Id est xl illos dies post resurrectionem. Modicum tempus ante ascensionem. Uelita. Sicut uos estis mortales sum et ego modicum. Mandatum nouum do uobis. Hi sunt gressus quibus sequendus est xpus. Ideo nouum quia noua dilectio. Dilexit enim nos xpus usque ad mortem. Ipsa dilectio est mors nostra secundo. Uita cum deo dilationem intulit non spem mutauit. Animam praeire. Praeponam. Potes quia sequi non potest quid tantum praesumis. Quanta enim uita est confiteri xpm tanta mors est negare xpm. Quicquid enim eius negauit ipsum negauit. Negauit xpm negauit dominum deum suum. Non ut non de morte eius turbetur cor uestrum turbarentur quia ipse iesus xpus uerus deus est et homo. Et ut certi ac fidentes essent etiam post pericula temptationum se apud deum cum xpo esse mansuros. Denario itaque uita signatur in me credite aeterna ubi amplius alio nemo uiuit quam uiuendi non est distantia nec in aeternitate mensura. Mansiones. Sed multae mansiones diuersas meritorum in una uita aeterna significant dignitates. Alia gloria solis, alia lunae, alia stellarum. Non erit itaque aliqua inuidia in paris claritatis cum regnauerit in omnibus unitas caritatis. Mansores. Parat autem modo mansiones mansionis mansores parentur. Initium inquit apostolus xpus deinde quaestus xpi deinde finis cum tradiderit regnum deo et patri. Id est quos redemit sanguine suo. In se xpus est. Ac per hoc etiam ipse est in seipso et ideo ibi illi ubi et ipse hoc est in ipso. In se xpus in se est uita nos autem ipsius participatione uita sumus. Ibat iesus ad ueritatem. Xpus ueritas. Ibat ad uitam. Ibat ergo ad seipsum per seipsum. Et nos quaerimus nisi ad ipsum et quaerimus nisi per ipsum. Ipse iturus ad seipsum per seipsum nos ad ipsum per seipsum. Immo uero ad patrem et ipse et nos. De seipso dicit uado ad patrem propter nos nemo inuenit ad patrem nisi per me. Uerbum dei. Aliud quippe est uerbum dei aliud homo sed uerbum caro factum. Id est homo. Non itaque alia uerbi alia est hominis persona quam utrumque est xpus una persona. Ac per hoc quidem miro et ineffabili modo quicumque dimisit uel amisit seipsum uenit ad seipsum. Ad uos procedo.

Dne. Nescimus quo uadis. Et quo
modo possumus uiam scire.

Dicit eis ihs. Ego sum uia et ueritas.
& uita. Nemo uenit ad patrem.
nisi per me. Si cognouisetis me. et pa
trem meum utiq. cognouisetis. Et amo
do cognoscetis eum. et uidistis eum.

Dicit ei philippus. Dne. Ostende no
bis patrem. et sufficit nobis.

Dicit ei ihs. Tanto tempore uobiscu
sum. & p̃ cognouistis me philippe.
Qui uidet me. uidet et patrem. Quo
modo tu dicis. ostende nobis patrem.
Non credis quia ego in patre. et pat
in me est. Uerba que ego loquor uobis.
a meipso p̃ loquor. Pater autem in
me manens. Ipse facit opera. Non
creditis quia ego in patre. et pater
in me est. Alioquin. pp̃ opera ipsa
credite. Am am dico uobis. qui credit
in me. opera quae ipse facio & ipse
faciet. Et maiora horum faciet.
Quia ego ad patrem uado.

Et quodcũq. petieritis in nomine meo.
hoc faciam. ut glorificet pater in filio.
Si quid petieritis me in nomine meo.
hoc faciam.

Si diligitis me. mandata mea seruate.
Et ego rogabo patrem. et alium para
clytum dabit uobis. ut maneat uo
biscum in aeternum. Spm ueritatis. quem
mundus p̃ potest accipere. quia

uobis loquor qd intellegatis. qd ammodo a deo uas procedo. ũ me relinquens. sed a deo uos accedo
et p̃ procedo unde procedo. Si hoc potest imago quam fecit ds. qd potest p̃ ado facta. sed ex do
et imago dei ds. Si cognouis. Profecto se eum sciebant. et uiam ipse est. et uiam sciebant
Sicũ sciebant. & ueritas. et uia ipse est
ueritatem & uiam sciebant. Ecce se ipse
contuetisunt. qd se scire nesciebas
Dicum est illis propt. Audistis eum.
omnimoda similitudine qua et illi.
cũ patre est. ut ideo a modo dicere p̃t.
nosse patrem. quia nouerant similem
filio. p̃ mouit q. et illum. Aliusem ego
sum. alius ille. sed ne putarent dis
similem. Qui uidet me. uidet et patrem
qui uidet p̃ ut ipse sit pater qui
filius. sed qd a patris similitudine
in nullo prorsus discrepet filius.
Nam si duo essent pater et filius.
p̃ dictum est. si cognouisetis me.
philippus sensit. maiorem esse patrem
quam filium credidit. Uerba que
ego loquor. et uerba opera. ego loqr ut
planum est. Sed qd. e. a me ipso p̃
loquor. nisi qa a me ipso p̃ su qui
loquor. Et qpp̃ tributq̃ facit.
de quo ipse est qui facit. Pater ũ
Patrem ds. p̃. e. de aliquo. de aliquo
filius autem ds. e patri quid e equalis.
sed de do patre. Ideo ille ds. sed
p̃ de do. lum. sed p̃ de lumine.
Ideo p̃ loq̃t a seipso. quia non e.
a seipso. et ideo pater in illo maiores
facit opera ipse. qa p̃ que et cũ quo
facit p̃ semisia ipso. Cnũ sumus.
Neq. enim si separati essemus.
inseparabiliter operari ulla ratio
one possemus. Maiora horũ fac
qa praedicabant gentibus. et
illo credider. Opus xpi. credulit
Audiam. Credentem in eũ qui iustifi
impiũ deputat fidem sei. ad iustitiam.
In hoc opere faciũ opera xpi. qa
& ipsũ credere in xpm opus e. xpi.
hoc operatur in nobis. non utiq.
sine nobis. Credentib. in xpm die
Audiam ergo et intellege. q credit.
prius ego facio. deinde ipse faciet.
qa facio ut faciet. que opera. nisi
ut ex impio iustus fiat. quicũ
timore sua salute operat. quod
utiq. in illo. sed p̃ sine illo xpi
operatur. Prorsus maius hoc
esse dixeri. Celũ et terra transibit.
p̃ dolor finatorũ. id est eorum dolor
prae scilicet salus et iustificatio p̃ manebit. Sed ma opera xpi intellegere ubi ait. maiora
horũ faciet. nulla nos necessitas cogit. Et ma ia di xpi. Qui promisit ergo tam magnum
beneficiũ qd uocat. utiq. ihs xpi. Xpi significat regem. Ihs saluatorem. Facit ergo
pat in filio. ut filius glorificetur in patre. Et facit filius in patre. ut honorificetur
pater in filio. quia unum sunt pater et filius.

Ihs xps uere est magister nr sicut allegam. ꝓ petere in xpi nomine & magistri.
qd petim extra regulā magistri. hoc facia ut diligat me. Nemo diligit patrē. nisi in sp
que spm sem sibi haberent. p fecto diligere eū. & mandata ei seruare non posset. Propter
duo mandata dilectionis di et
proximi. ut cōmdaret specialit
ad spm sem ptinere dilectio.
di enim filio ꝓ. ē. dat adm spr
qa in illo habitat om plēdiuinatis
corporalit. Neq. enim sine gratia
spsci. ēm mediator dei et hominū
homo xps ihs. In eugto. Sps ingt
dni sup me. Filius equat patri natura
qd aut ē. equalis patri. ꝓ ē. gratia
sed natura. qd etiā in unitate ipsone
assūpt. ē. homo. gratie. ē. ꝓ natura
Ostendit seipsum. Paraclitus xps
paraclitū. Paraclitus. aduocat dicit
Aduocatū inq hab ihm xp. lusitū de
mundo ꝓ habet in uisibiles mundo
oculos nec mundana dilectio. ꝓ
uideri spsci nisi in uisibilit ꝓ potest
Sps ci potest ēe sine nob. Spsci
dat qppe ut sit et in nobis. sed uideri
& sciri qadmodū uidend. ē. & sciend.
ꝓ potest a nob. si ꝓ sit ex nobis.
Uidebat xpm mundū in carne ē spi
cuū. ꝓ aut uidebat qd in carne late
bat uerbū. dī. Duo resurrectiones.
Duas resurrectiones eligant breuitq.
p misit. ꝓ sentis tēporis et futuri.
qa ego uiuo. & uos uiuū. qa uiuit. et
ꝓ ideo uiuemus. Qui aut diligit me.
qhab in memoria. et seruat in uita.
qhab faciendo & seruat pseuerando.
Ipse. ē. qd diligit me. Opus dilectionis
opere. ē. demonstranda dilectio.
ꝓ est infructuosa nom appellatio
Id. ē. ad hoc diligā. ut Ego diligam
manifestem. Nunc aū ad hoc dilig.
ut credam & mandatū fidei faciam.
& teneam. Tunc ad hoc diliget. ut
uideam. & ipsa uisione mercede
fidei capiamus. qa & nos nō diligim.
credendo qd uidebim. tē aū diligēm
uidendo qd credim. Dilectus sit
qd. ē. diligā. tanq dilectus sit.
& nō ꝓ diligat. Absit qm aū nos.
pat sine filio. & filius sine patre di
ligit. qm cū inseparabilit operēt.
diligūt separabilit. sed ad hoc dix
dit eū. et manifestem ipsū. Unū dm
In illo ingt die cognō. In qd die. nisi
de quo ait & uos uiuetis. In dō uno.

Non uidet eū. nec scit eum
Vos autē cognoscetis eum. quia apud
uos manebit. et in uobis erit. Non
relinquam uos orphanos. ueniā ad
uos. Adhuc modicū. & mundus me
iam ꝓ uidet. Uos autē uidetis me.
Quia ego uiuo. et uos uiuetis.
In illo die uos cognoscetis. quia ego
In patre meo. et uos in me. et ego
In uobis. Qui habet mandata mea
et seruat ea. ille est qui diligit me. Icxxv
Quia autē diligit me. diligetur a patre
meo. Et ego diligam eum. et
manifestabo ei. meipsum. Icxxx
Dicit ei Iudas. non ille Scariothis. Dne.
Quid factū. ē. quia nobis manifesta
turus es teipsum. et non mundo.
Respondit ihs. et dixit ei.
Si quis diligit me. sermonem meū
seruabit. Et pater mis diliget eū. et
ad eū ueniemus. et mansionē apud
eum faciemus. Qui non diligit me.
sermones meos. ꝓ non seruat
Et sermonē quē audistis. ꝓ est meus
Sed eius qui misit me patris. Haec
locutus sum uobis. apud uos manens.
Paraclitus autem spsci quē mittet
pater in nomine meo. Ille uos docebit
omnia. et suggeret uobis omnia
quaecumque dixero uobis.
Pacem relinquo uobis. pacem meā
do uobis. Non quomodo mundus

Dicit ei Iudas. Quo sicut enim de xpi manifestatione. et audiuit de dilectione atq. mansi
Est aut quaedā di manifestatio interior. quā prorsus impii ꝓ nouēt. quib. di patris et filii &
manifestatio nulla. ē. Modicū aut dix. qa et id qd plixū uidet hominib. breuissimū ē ante oculis
Ioh. Filioli ingt. Nouissima hora. ē. Fac mansionem. Ecce facti in scis cū patre et spū sco filiu
mansionē. Intuiti q. tanq ds. in templo suo. Deferuntur pater et filius et spsci uenunt ad me
dum uenimus ad eos. Uenium sub uenendo. uenimus obediendo.

dat. ego do uobis, Non turbet cor
uestrum. neque formidet;
Audistis quia ego dixi uobis. uado et uo
nio ad uos. Si diligeretis me. gau
deretis utique. quia uado ad patrem
quia pater maior me est, et nunc
dixi uobis. priusquam fiat. ut cum
factum fuerit credatis, Iam. non
multa loquar uobiscum, Venit enim
princeps mundi huius. et in me
non habet quicquam,
Sed ut cognoscat mundus. quia di
ligo patrem, Et sicut mandatum
dedit mihi pater. sic facio,
Surgite. eamus hinc,
EGO SUM UITIS UERA. ET PAT
meus agricola est, Omne palmitem
in me. non ferentem fructum. tollet
eum, Et omnem qui fert fructum.
purgabit eum. ut fructum plus afferat,
Iam uos mundi estis. ppter sermonem
quem locutus sum uobis, Manete in me
ego in uobis, Sicut palmes non potest
ferre fructum a semetipso. nisi man
serit in uite. Sic nec uos. nisi in me
manseritis, Ego sum uitis. uos palmi
tes, Qui manet in me. et ego in eo. hic
fert fructum multum. quia sine me nihil
potestis facere, Si quis in me non man
serit. mittetur foras sicut palmes et
arescet. et colligent eum. et in
ignem mittent. et ardet

diligit me. Ecce exposita est causa quare suis manifestatus sit et non alienis. quas
cundi nomine appellauit. Et ipsa causa est qd hi diligant. illi non diligant. Dilectio scos
iscernit a mundo. que facit unanimes in domo habitare. Id est ecclesia. In qua domo facit pater
& filius esse habitationem qui
dantes ipsa dilectione. Incredulis
his qd patrem & ispm scm nuqua credes
Non mirem si paucauus. Non enim pater
non est minor patre. sed non est ipse a patre
Non est impar ipso. sed non est a se ipso
Sermones seam intrat. In pre erat ubi
Tanq si diceret. qa pater maior me est
quia posito me cum consecranda fragi
litate uam. quia pater maior me est.
Qd ergo filius non est equalis patri. et
hoc futurus erat ad patrem. a quo non est id.
In qillud aut in qo equat. Non recedit a parte
gignenti genitum. nunq recedit a patre.
sed cum illo est ubiq. totus pari diuinitate
quanullus est minor loco. Cum enim informaretur
Hec enim forma serui. Forma serui
In qua dei filius minor est non patre solo
sed suo. Et neq. hic tantum. sed etiam
se ipso. quia idem ipse informati maior
est se ipso. Neq enim homo xps. qui dicitur
filius dei. qd etiam sola caro eius in sepulchro
meruit appellari. Symbolum sacrum
Credere nos dicimus in unigenitum filium
dei et confitemur. qd passus est. sub pontio pi
lato cum credimus in dei filium qd sepultus est.
filium dei dicimus. et carnem quam sola sepulta est.
Agnoscimus geminam de gemina substantia xpi. diuinam scilicet qd equat
est patri. et humanam qd minor est patre.
Utrumq. aut simul non duo. sed unus est xps.
Ne sit quaternitas. non trinitas dei. Homo unus
Sic enim est. unus homo. anima rationalis & caro. sic unus est. xps dei et homo.
Ac ne hoc xps est dei anima rationalis & caro.
Xpm in his omnibus. xpm in singulis
confitemur. Congratulandum homini xpo
Ideo ergo dixit. Si diligeretis me. gauderetis
qm natura humana gratulandum est eo
qd sic assumpta est a uerbo unigenito.
ut non mortalis confitueretur in celo.
Atq. ita fieret non sublimis. ut in pcor
ruptibilis puluis sederet. ad dexteram
dei patris. Mediator est xps
mediator dei et hominum. est ihs xps.
Unus qppe nature sunt uitis et palmes
Ego sum inqit uitis uera. Id est sapientia
Innocentia. iustitia uera. Id est non
gram. sed pnatura. Et xpm discipuli non
solum mundis. sed etiam mundandis.
Discumbens erat ihs cum discipulis suis. In xpo sanctificantur qa propter sermonem dei omnia mundantur et
sanctificantur. Xps qppe nobiscum uitis. cum patre agricola est. qui dilexit ecclesiam & seipsum tradidit pro ea
Non in ipsis. Non eo modo illum in ipso. sicut ipse est in illis. Utrumq. enim est. non ipsi. sed illis. Gradi
Magna gratie commendatio fratres mei. corda instruit humilium. ora obturat superbum. Qui in uite
non est. in xpo non est. qui in xpo non est. xpianus non est. Qd qd domine oratione petit. fiet fidelibus in xpo.

In hoc dari ficatus ē. A quo officium nisi habilis cuius misericordia pueniremus. Ipsius enim su-
figmentum creati in xpo iesu in operib. bonis. Si manseritis Ecce. s. unde sunt bonis operabon-

quia fide sp dilectione operantur
Si manseritis in me et verba mea in
non in aequalitate naturae Mediator
uobis manserint. Quodcumque
offerendi nra ac esse sicut ē patris
rueritis petetis. et fiet uobis
& ipsius. sed gratia qua mediator
in hoc dari ficatus ē. ut fructum
ē. di et hominum. hic xps. Si dilex
plurimum afferatis. et efficia-
Non ergo ut nos diligat. ortus
mini mei discipuli
eius ē. ac opera seruamus. Sed nisi
Sicut dilexerunt pater. et ego dilexi uos
nos diligat. ē. praecepta seruamus.
manete in dilectione mea. Si praecepta
sed nisi nos diligat. praecepta eius
mea seruaueritis. manebitis in dilec-
seruare non possumus. Haec ē. gratia
tione mea. Sicut ego patris me-
qua humilib. patet. sup bos latet
praecepta seruaui. & maneo in eius dilec-
Sicut enim duo sunt duo timores
tione. Haec locutus sum uobis. ut gau-
timores. q faciunt duo genera
dium meum in uobis sit. et gaudium
timentium. sicut duo sunt seruitutes.
uestrum impleatur.
quae faciunt duo genera seruorum.
Hoc est praeceptum meum. ut dilige-
Ego seruus bonus et fidelis. Dabit
tis inuicem. sicut dilexi uos.
eis potestatem filios dei fieri. Ut
Maiorem hac dilectionem nemo habet. ut
miro quodam et ineffabili. sed tam
animam suam quis ponat pro amicis suis.
uero modo serui. qui serui esse possi-
Vos amici mei estis. si fecerit quae ego
mus. Iam non dico uos seruos.
praecipio uobis. Iam non dico uos seruos.
Amicos dni. q non solum homines.
quia seruus nescit quid faciat dominus eius.
uerum etiam iustos facit. Ipse enim nos.
Vos autem dixi amicos. quia omnia
& non ipsi nos. Nota fecit uobis
quaecumque audiui a patre meo. nota feci uobis
Nimirum quod facturus est fecis-
Non uos me elegistis. sed ego elegi uos.
se sed dicit. quia ea quae futura
Et posui uos ut eatis. et fructum affe-
sunt dicit. Non uos me elegistis.
ratis. et fructus uester maneat.
Haec ē. illam ineffabilis gratia
Vt quodcumque petieritis patrem
qua misericordia di praeuenit nos.
in nomine meo. Dat uobis.
Elegit ē gratiam. sicut Gradi
Haec mando uobis. ut diligatis inuicem.
elegit iudam. Sed opus ē. ut
Si mundus uos odit. scitote quia me
diuine electioni humane obedi-
prior uobis odio habuit. Si de mun-
entia curae respondeat. qd cuq.
do fuissetis. mundus quod suum
qd petiti in nom saluatoris. petiti
diligeret. Quia
dabit uobis. qd prius ad rationem
salutis. A duo catus ē. xps. totius
mundi. Totus enim mundus in
bono. ecclesia.
Si me persecuti sunt. et uos persequentur.
Si in uobis meis xps disciplinis
odio habebunt. meis uobis per-
sequentur. Patrem dni & filium
Si aremiudei uere patrem.
a quo missus est xps. nullo modo
persequerentur eos qui colligit xps. qa
et ipsi cum eis colligunturax po
Diligite enim se mundus propter
q odit mundum redemptionis.
hoc ē. qa ipse credidit in x.
q propterea uenit. ut credat in xpm
hoc enim peccato. tenentur cuncta
peccata odio habet gratis. Gratis odit. qui nullum ex odio commodum quaerit. uel qd de
in commodum fugit.

ut diligeret, Quia uero de mundo
non estis. sed ego elegi uos de mundo.
propterea odit uos mundus;

Memento ut sermonis mei. quem ego dixi
uobis. Non est seruus maior domino suo;
Si me persecutus. et uos persequentur, Si
sermonem meum seruauerunt.
et uestrum seruabunt,

Sed haec facient uobis. propter nomen meum.
Quia nesciunt eum qui me misit, I ex LII III ch CXII lv CXVIIII
Si non uenissem et locutus fuissem eis.
peccatum non haberent, Nunc autem.
excusationem non habent de peccato suo;

Qui me odit. et patrem meum odit, I ex LIIII I ch XCVIII ch XCVI lv CXVI
Si opera non fecissem in eis quae nemo
alius fecit. peccatum non haberent;
Nunc autem. et uiderunt. et ode
runt. et me et patrem meum. Sed ut
impleatur sermo qui in lege eorum
scriptus est. quia odio habuerunt
me gratis;

Cum autem uenerit paraclitus quem
ego mittam uobis a patre. Spiritum
ueritatis qui a patre procedit. ille
testimonium perhibebit de me, Et
uos testimonium perhibetis.
quia ab initio mecum estis,

Haec locutus sum uobis. Ut non scan
dalizemini. absque synagogis faci
ent uos, Sed uenit hora. ut omnis
qui interficit uos arbitretur obsequium
se praestare deo. Et haec facient

Cum uenerit paraclitus quem ego mittam
Spiritus sanctus testimonium in quo Christus per
hibebit de me. et uos perhibetis
Ut colligam uos.
separabunt illi quidem uos. sed
uenit hora letitiae uestrae. Corpora
liter absente Christo spiritus sanctus paraclitus
necessarius erat. ab initio non dixit.
quia cum illis erat

uobis· quia non nouerunt patrem neque me
Sed haec locutus sum uobis· ut cum
uenerit hora eorum reminiscamini·
quia ego dixi uobis;

Hec autem uobis ab initio non dixi· quia
uobiscum eram· At nunc· Uado
ad eum qui me misit· et nemo ex uobis
interrogat me quo uadis; Sed quia
haec locutus sum uobis· tristia im
pleuit corum· Sed ego ueritatem
dico uobis; Expedit uobis· ut ego
uadam; Si enim non abiero· paradrtus
non ueniet ad uos; Si autem abiero·
mittam eum ad uos; Et cum uenerit·
ille arguet mundum· de peccato· et
de iustitia· et de iudicio; De peccato
quidem· quia non credunt in me; De
iustitia uero· quia ad patrem uado·
et iam non uidetis me; De iudicio autem·
quia princeps huius mundi iudicatus est

Adhuc multa habeo uobis dicere·
sed non potestis portare modo; Cum autem
uenerit ille spiritus ueritatis· docebit
uos omnem ueritatem; Non enim loquetur
a semetipso· sed quaecumque audiet
loquetur· et que uentura sunt annun
tiabit uobis; Ille me clarificabit·
quia de meo accipiet· et annuntia
bit uobis;

Omnia quecumque habet pater· mea sunt
Propterea dixi· quia de meo accipiet
et annuntiabit uobis·

Uado ad eum qui misit me· Nubes enim
suscepit eum· quando ascendit in celum·
Ut hec forma serui auferatur
a uobis· Caro factum habito in uobis·
sed nolo ut adhuc me carnaliter
diligatis· Uado ad eum qui misit me·
Xpo itaque discedente corporaliter·
non solum spiritus sanctus· sed et pater et filius·
discipulis affuit spiritualiter·
In nullo credendus est pater esse sine filio
et spiritu sancto· Opostebat autem ita insinuari
trinitatem· ut quamuis nulla esset di
uersitas substantiarum· singillatim
tamen commendaretur distinctio personarum·
Ubi eis qui recte intellegunt· nunquam
uideri potest separatio naturarum·

Modicum etiam non uidebitis me.
Et iterū modicū et uidebitis me. quia
uado ad patrem; Dixerūt ergo ex disci
pulis eius ad inuicē; Quid ē hoc qd
dicit nobis. modicū & ñ uidebitis me.
et iterū modicū et uidebitis me. et
quia uado ad patrē. Dicebant ergo;
Quid ē hoc quod dicit modicū. Nesci
mus quid loquitur; Cognouit autē ihs.
quia uolebant eū interrogare. & dixit
eis; De hoc queritis inter uos. quia dixi.
Modicū et ñ uidebitis me. et iterum
modicum et uidebitis me.

Amē amē dico uobis. Quia plorabitis et
flebitis uos. mundus autē gaudebit;
Uos autē contristabimini. sed tristi
tia uēra uestetur in gaudiū; Mulier
cū parit tristitiā habet. quia uenit
hora eius; Cū autē pepererit puerū.
Iam ñ meminit pressure propter
gaudiū. quia natus ē homo in mun
dū; Et uos igitur. Nunc quidē tristi
tiam habetis; Iterū autē uidebo uos.
et gaudebit cor uēm. Et gaudium
uēm. nemo tollet a uobis; Et in illo
die. me ñ rogabitis quicquam;

Amē amē dico uobis. Si quid petieritis
patrē in nomine meo. dabit uobis;
usq. modo. ñ petistis quicquā in nomi
ne meo; petite et accipietis. ut
gaudium uestrum sit plenum;

Hec in prouerbiis locutus sū uobis

Uenit hora. cum iam non in prouer
biis loquar uobis. sed palā de patre
annuntiabo uobis, Illo die. In no
mine meo petetis, Et ñ dico uobis.
quia ego rogabo patrem de uobis.

Ipse enim pater amat uos. quia uos
me amatis. et credidistis quia ego
a dō exiui, Exiui a patre. et ueni in
mundum, Iterum relinquo mundū.
et uado ad patrē, Dicunt ei discipuli

Ecce nunc palā loqueris. et prouerbiū
nullum dicis, Nunc scimus quia scis
omnia. et ñ opus est tibi ut quis te
interroget, In hoc credimus. q̄ a dō existi

Respondit eis ihs, Modo creditis. Ecce
uenit hora. et iam uenit. ut disper
gamini unusquisq. in propria. et
me solum relinquatis, Et ñ sum solus.
quia pater mecum est,

Hec locutus sum uobis. ut in me pacem
habeatis. In mundo pressurā habebitis
Sed confidite. ego uici mundum. XI

HAEC LOCUTUS EST IHS.

Et subleuatis oculis in caelū. dixit
Pater. uenit hora. clarifica filiū tuū
ut filius tuus clarificet te, Sicut
dedisti ei potestatem omnis carnis.
ut omne quod dedisti ei. det eis uitā
aeternam,

Hec est autem uita aeterna. ut cogno
scant te solum dm̄ uerum. et quem
misisti ihm xpm, Ego te clarificaui

Subleuatis ihs oculis in celum
Aq Ihs xps filius dī resurrectiones
sue praedicatione clarificat pa
trem. Clarifica filium tuum
Tanquā si diceret. resuscita me.
ut innotescas toto orbi p me.
Sic te igitur filius clarificat. ut
omnibus quos dedisti ei. det eis
uitā aeternam. Cognitio dī uita
Porro si cognitio dī uita aeterna
est. tanto magis uiuere tendimus.
quanto magis in hac cognitione
proficimus. Opus consūmaui
Aq Consummasse ihs se dicit qd
se consūmaturū esse certissime
nouit. Nunc clarifica me
Tanquā prior ipse patrem cla
rificauerit. a quo deinde ut clarificaretur exposcit. Claritate q habui. hoc est sicut
Ita et nunc. Sicut tunc predestinatione. Ita et nunc p fectione. Fac in mundo q
apud te feceras ante mundū. Fac in suo tēpore. quod ante tempora statuisti.

ius. et ut intellegamus predestinationem dari tatis humano quo in xpo estnatura:
mortali immortalis apud patrem futuro. de ꝗ de estinato filio dicit. Quisquis igit negat.
filium praedestinatum. hunc eiusdem filium hominis negat. Apts inqt. Qui predesti
natus. ē filius dei in iustitie. secm.
spm sēificationis ex resurrectione
mortuorū ihū xpi dni nri. Secm
hanc praedestinationē orauit
dicens. dar praedestinationis
Id est illam dari tatē quam habui
apud te in praedestinatione tua
tempus est ut habeam apud te
unuens in dextera tua. manifes
Illis qui tuum nomen tuum
me audiunt haec dicentem. non
illud nomen quo uocaris ds. sed
illud quo uocaris pater ms. Quod
nomen manifestari sine ipsius filii
manifestatione non posset. quos
Quid. ē. quo dedisti dedisti mihi
mihi de mundo. ⁊ dictū. ē. enim
de illis. quod non essent de mundo.
Sed hoc eis regeneratio prestitit.
non generatio. hominē accep
hominē accepisse hanc potestatē
ut eos haberet ostendit. qm qui
semp omnipsfuit. non sēp homo fuit
Ego inqt uos elegi de mundo. quos
ds filius de mundo elegit cū patre.
Idem homo ipse filius de mundo eos
accepit a patre. Non enim pater.
illos filio dedisset. nisi elegisset
simul cū pater dedit illi pr omnia
filio dedit omnia. cum eum genuit
qui haberet omnia. Ipsi accepē
Id. ē. intellexēr. atq. tenuēr. Tunc
enim uerbū accipit. qndo mente capit
Id. ē. quemodo de fide
credendū q. In concusse. firme. sta
biliter. fortiter. q̄ iam in propria
redituri. et xpm negaturi. Ego pro
Nihilominus tamen pari sibi eis rogo
cogit quasi prius fuerit. qui ea
q̄ habuerit atq. ut haberet accipere
que q̄ habebat. quo qd ds pat do filio
dedit. gignendo dedit. Ita enim
dedit filio pater. sine quib. filius
ee q̄ posset. sicut dedit ei ut esset
Mundum uult de mundo q̄ sup
modo intellegi. qui uiuunt secm
concupiscentiam mundi. Iusxpi
Per hoc etiam ds de patre genit
quod utrq. ipse ds est. et de patre natus
est. patri est aequalis. p̄ deni
Dicendo enim iam factum. factum
ostendit iam fuisse praedestinatū.

super terram. opus consummaui.
quod dedisti mihi ut faciam; Et
nunc clarifica me tu pater apud
te metipsum. claritate quā habui
prius quam mundus esset apud te;
M anifestaui nomen tuum hominibus.
quos dedisti mihi de mundo; Tui
erant. et mihi eos dedisti. et ser
monem meum seruauerunt; Nunc
cognouerunt quia omnia quae dedisti
mihi abs te sunt. quia uerba quae
dedisti mihi dedi eis; et ipsi acce
perunt. et cognouerunt uere.
quia a te exiui. et crediderunt
quia tu me misisti;
E go pro eis rogo. non pro mundo rogo.
sed pro his quos dedisti mihi. quia
tui sunt. Et omnia mea tua sunt.
et tua mea sunt. et clarificatus sum
in eis; Et. iam non sum in mundo.
et hi in mundo s. et ego ad te uenio;
P ater sce. serua eos in nomine tuo.
quos dedisti mihi. ut sint unum.
sicut et nos; Cum essem cum eis.
ego seruabam eos in nomine tuo;
quos dedisti mihi custodiui. et
nemo ex his perit. nisi filius per
ditionis. ut scriptura impleat;
V nc autem ad te uenio. et haec
loquor in mundo. ut habeam
gaudium meum impletum in
semetipsis; Ego dedi eis sermonē

Per hoc ostendens fuisse se in mundo · sed iam non esse · Et pro eis ego sanctifico Ipsum quoque in natura sua sicut et nos in natura unum sumus · Non autem ad horum hoc gaudium suum · id est ad se meos collatum · In eis

implendum · hoc est pax illa et beatitudo in futuro sæculo · Rogo non autem ad horum hoc eis regeneratione collatum est · ut in xpo sint · sicut enim seruantur ex malo · Ego sum inquit · uia · uerita et uita · Et pro eis ego sanctifico quid est pro eis sanctifico meipsum · nisi eos in me sanctifico · cum et ipsis ego · Xps uero caput est omnium fidelium · Sed in quantum xps secundum diuinitatem uerita est · uerbum in principio dei erat · In quo et ipse est filius hominis · sanctificatus est · ab initio creationis suæ · quando uerbum factum est caro · quia una persona perfectus est · uerbum et homo · Tunc ergo sanctificat se in se · hoc est hominem se · In uerbo se · quia unus sum xps uerbum et homo · sanctificans hominem in uerbo hoc est Ego in eis et tu in me · ipsos in me · tanquam meipsum sanctifico ego · quoniam in me et tu ipsis ego · quod sum ego in ueritate · In diuinitate pater et filius unius substantiæ sunt · Gratia dei · In quantum filius hominis est · eiusdem substantiæ est quam nos sumus · Ego et pater unum sumus · Ac per hoc et cum in nobis sunt pater et filius et spiritus sanctus · non debemus eos putare naturæ unius cum nobiscum · sed gratiæ dei · Unum erimus · non ut Et ego clarit credamus · sed quia credidimus · hoc est enim ut omnes unum sint · Orando dixit · ut mundus credat · quoniam credendo unum fiant · Per fide unum · quia cum natura essent unum · dissentiendo a uno per erant unum · Rogo Et cognoscat mundus · ut mundus credat · quia tu me misisti · id est in præsenti sæculo credat · ut sint unum · Quod dixit in nobis · ut quod unum efficiamur fidelissima caritate · gratia dei nouerimus tribuendum esse non nobis · In separabilia operadi · Claritatem · id est immortalitatem · Inseparabilia namque sunt opera non solum patris et filii · uerum etiam spiritus sancti

tuum · et mundus odio eos habuit · quia non sunt de mundo · sicut et ego non sum de mundo · Non rogo ut tollas eos de mundo · sed ut serues eos ex malo · De mundo non sunt · sicut et ego non sum de mundo · S

ancifica eos in ueritate · Sermo tuus · uerita est · Sicut tu me misisti in mundum · et ego misi eos in mundum · Et ego pro eis sanctifico meipsum · ut sint et ipsi sanctificati in ueritate · N

on pro his autem rogo tantum · sed pro his qui credituri sunt per uerbum eorum in me · ut omnes unum sint · sicut tu pater in me · et ego in te · ut et ipsi in nobis unum sint · ut mundus credat · quia tu me misisti · E

t ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis · ut sint unum sicut et nos unum sumus · Ego in eis et tu in me · ut sint consummati in unum · Et cognoscat mundus quia tu me misisti · et dilexisti eos · sicut et me dilexisti · P

ater · quos dedisti mihi · uolo ut ubi ego sum · et illi sint mecum · ut uideant claritatem meam quam dedisti mihi · quia dilexisti me ante constitutionem mundi · P

ater iuste · et mundus te non cognouit · ego autem te cognoui · E

t hi cognouerunt · quia tu me misisti ·

et notum feci eis nomen tuum.
et notum faciam, Ut dilectio qua
dilexisti me in ipsis sit. et ego in ipsis,
Haec cum dixisset ihs. Egressus e
cum discipulis suis trans torrentem
cedron ubi erat hortus, In quem
introiuit ipse. et discipuli eius,
Sciebat autem et iudas qui tradebat
eum locum. quia frequenter ihs
conuenerat illuc cum discipulis suis,
Iudas ergo cum accepisset cohortem
et a pontificibus. et pharisaeis
ministros. Uenit illuc cum lateri
bus. et facibus. et armis,
Ihs itaq. sciens omnia quae uentura
erant super eum. processit. et dicit
eis, Quem quaeritis. Responderunt
Jhm nazarenum, Dicit eis ihs Ego
sum. Stabat autem et iudas qui
tradebat eum cum ipsis. Ut ergo
dixit eis. ego sum. abierunt retrorsum
et ceciderunt in terram. Iterum ergo eos
interrogauit. Quem quaeritis.
Illi autem dixerunt, Jhm nazarenum,
Respondit ihs. Dixi uobis. quia
ego sum. Si ergo me quaeritis. sinite
hos abire. Ut impleretur sermo quem
dixit. quia quos dedisti mihi. non
perdidi ex eis quemquam.
Simon ergo petrus habens gladi
um eduxit eum. et percussit ponti
ficis seruum. et abscidit

Ie lvi
m cccxci
m. clxxi
L cclxxvi

Ie lvii
Sol

Ibi iudas lupus oum apostolorum
tortus. & in ouis altopatris
familias ofilio toleratus. di
di dicto tempus aptum

Ie lviii
m ccc
m clxxxi
L clxxxv

Cohors autem de cohorte
p iudaorum. sed militum fuit
Apsidotaq. introllegatur
accepta. dies xpi sopiendi.
dis latebat in carne. et sempiternus
dies a tenebris quaerit. cum latinis et facib.

Ie lviii
Sol

Jhm nazarenum
Ego sum dicit. et impios
deiecit. Qd iudicaturus
facior. quando hoc iudicant fecit.
Nunc utiq. peugt mdio. de antichristo
et a iudeis expectatur antichristus.
ut retro redeant. et in terra cadant
Sinite hos abire. sine quaeritis
Inimicos iudei. et illi hoc facium
quod iubet. Malchus cui. p abscid
Malchus interpretatur. regnatur
Aurissanata. significat auditum
amputata uetustate reformatum
Ut sit in nouitate spiritus. quod cui
praestitum fuerit a xpo. regnatu
rus est cum xpo. de seruo sanato
Seruus sanatus. ad illam pertinet uetu
stato. quo in seruitutem generat.
quae est agar. Sed cum accessisset
sanitas. figurata et libertas.
Ut impleretur p di di quod xpi
sermo eius. quia quos dedisti mihi.
non p di di ex eis quemquam. Utiq.
enim petrus. si negato xpo
hinc iret. quid aliud quam
periret.

Ie lx
m ccc
m cxciii
L cclxxxvii

Significatur in sca cruce quod apls ait · que sit latitudo · longitudo · altitudo · et profundum ·

Latitudo est quippe in transuerso ligno · q extenduntur xpi pendentis manus · et significat opera bona in latitudine caritatis dei et proximi ·

Longitudo est · Longitudo · a transuerso ligno usq · ad terram ubi dorsum pedesq · xpi figuntur · & significat scam perseuerantiam in longitudine temporis · usq · ad finem ·

Altitudo ·

Altitudo est in cacumine scae crucis · quod a transuerso ligno sursum uersus tendit · ubi scm ac uenerabile caput xpi eminebat · et significat supernum finem · quo cuncta bona opera referuntur · Qm cuncta que latitudine ac longitudine bene ac pseuerant fiunt · propter altitudinem diuinorum facienda sunt premiorum ·

Profunda · e · in ea parte Profundu qua sca crux intra figit · Ibi quippe occulta est nec uideri potest · sed cuncta eius apparentia et eminentia inde consurgunt · sicut bona nostra de profunditate gratie dei · quae diuine clementiae gratia comprehendi ac diiudicari non potest · uniuersa bona opera procedunt ·

de latitudine crucis scae

auriculam eius dextram · Erat autem nomen seruo malchus ·

Dixit ergo ihs petro · Mitte gladium in uaginam · Calicem quem dedit mihi pater · Non bibam illum ·

Cohors ergo et tribunus · et ministri iudeorum comprehenderunt ihm · et ligauerunt eum ·

Et adduxerunt eum ad annam primum · Erat enim socer caiphe · qui erat pontifex anni illius · Erat autem caiphas qui consilium dederat iudaeis · quia expedit unum hominem mori pro pulo ·

Sequebatur autem ihm symon petrus · et alius discipulus ·

Discipulus autem ille erat notus pontifici · Et introiuit cum ihu in atrium pontificis ·

Petrus autem · stabat ad ostium foris

Exiuit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici · et dixit ostiarie · et introduxit petrum

Dixit ergo petro ancilla ostiaria · Numquid et tu ex discipulis es hominis istius · dicit ille · Non sum ·

Stabant autem serui et ministri ad prunas quia frigus erat · et calefiebant · Erat autem cum eis et petrus · stans et calefaciens se · Pontifex ergo interrogauit ihm de discipulis suis · & de doctrina eius ·

intellexisse ē intellegendū dixisse palā locutus sū. Id est multitudo audierat. Ipsum autem palā
modo quodā erat palam. modo uero quodā nō erat palam. Palam quippe erat. qa multi audiebant
rursum nō erat palā. qa non intellegebant. Sic enī dici potest aliquid palam simul et nō palā
uel in occulto simul et nō in occulto
quomodo In occulto & nō in occulto
dictum est. ut uidentes uideant &
non uideant. quom ut uideant.
quia palam et non in occulto.
Et quomodo rursus ipsi idem
ut nō uideant. quia non palam
sed in occulto audierunt.

Respondit eiuS IHS. Ego palā locutus
sū mundo. ego semp docui in sina
goga. et in templo. quo omnes iudei
conueniunt. et in occulto locutus sū nihil.
Quid me interrogas. Interroga eos
qui audierunt. quid locutus sum ipsis;
Ecce hi sciunt. quae dixerim ego;
Hac autem cum dixisset. unus assi
stens ministrorum. dedit alapam
IHU dicens; Sic respondes pontifici.
Respondit eiuS IHS. Si male locutus sum.
testimoniū phibe de malo; Si autē
bene. quid me caedis.
Et misit eum annas ligatum. ad
caiphan pontificem;
Erat autem simon petrus stans. &
calefaciens se. Dixerunt ergo ei
Numquid et tu ex discipulis eius es.
Negauit ille. & dixit; Non sum
Dixit unus ex seruis pontificis. co
gnatus eius. cuius abscidit petrus
auriculam; Non ne ego te uidi in
horto cum illo. Iterū ergo negauit
petrus. et statim gallus cantauit;

de percussione xpi. dat alapā
Percutienti sciliS pdure respondit.
nec probuit ei alterā maxillam.
sua scilicet illa magna pcepta
patientie. nō in ostentatione
corporis. sed cordis preparatione
potissimum facienda
Ad caiphan Ad caiphan duc
quippe a banna collega suo. et
socero eius missum. in prtoriū
ubi pilatus habitabat
Ut in domo caiphe. prtorium
pilatus accoperat. et tanta domū
erat. ut seorsū habitantem dnm
suū. seorsū iudicem ferret

Adducunt ergo IESUM a caiphaXIIII
In prtoriū. Erat autem mane;
Et ipsi non introierunt in prtorium
ne contaminarentur. sed manducarent
pascha. Exiuit ergo pilatus ad eos
foras. et dixit; Quā accusationem
affertis aduersus hominem hunc.
Responderunt. et dixerunt ei; Si non

De impia cecitate iudeorum
O impia cecitas. habitaculo uidelicet
contaminarent alieno. et non
contaminarent scelere proprio
Id. c. ut eum
sibi traditū gentes interficerent.
quod iniustum futurum eō prediXit.
Minori tamen scelere. q iudei

esset hic malefactor. non tibi tradi
dissemus eum; Dixit ergo eis pilatus.
Accipite eum uos. et secundum legem
uestram iudicate eum; Dixerunt ergo iu
dei; Nobis. Non licet interficere
quemquam; Ut sermo ihesu impleretur
quem dixit. significans qua esset
moste moriturus;

Introiuit ergo iterum in pretorium
pilatus. et uocauit ihesum. et dixit ei
Tu es rex iudaeorum. Et respondit
ihesus; A te metipso hoc dicis. An alii
tibi dixerunt de me.

Respondit pilatus; Numquid ego
iudeus sum. Gens tua et pontifices.
tradiderunt te mihi; Quid fecisti. Re
spondit ihesus; Regnum meum. non est
de hoc mundo; Si ex hoc mundo esset
regnum meum. ministri mei utique
decertarent. ut non traderer iudeis
Nunc autem. regnum meum non est. hinc

Dixit itaque ei pilatus; Ergo rex es tu.
Respondit ihesus; Tu dicis. quia rex sum ego
ego in hoc natus sum. et ad hoc ueni
in mundum. ut testimonium perhibeam
ueritati; Omnis qui est ex ueritate.
audit meam uocem; Dicit ei pilatus
Quid est ueritas. Et cum hoc dixis
set. Iterum exiuit ad iudeos. et dicit eis
ego. Nullam inuenio in eo causam.

Est autem consuetudo uobis. ut unum
dimittam uobis in pascha. Uultis

Non dicit regnum meum non est in
hoc mundo. De regno suo dicit.
De mundo non estis. sed ego uos ele
gi de mundo. de mundo non erat
De mundo non erat. quicquid ho
minum a uero quidem dominatum.
sed ex adam uitiata atque damnata
stirpe generatum est
Factum est autem regnum eius
non iam de mundo. quicquid inde in
xpo regeneratum est
Sed non est omnium fides
Audit interioribus. audit uocem
auribus. id est obedit uoci mee
Id est credit mihi. Cum itaque xps
testimonium perhibet ueritati.
perfecto testimonium perhibet
sibi. eius quippe uox est. Ego sum
uia ueritas et uita
Gratiam dei commendat gratia dei
dauit quasi secundum propositum uocat.
Id est quia hoc illi donum ex ueri
tate collatum est

ergo · dimittā uobis regē iudeorū ·
Clamauer̄ rursū · omnes dicentes ;
Non hunc · sed barabban ; Erat
autem barabbas latro ;
Tunc ergo app̄hendit pilatus ihm̄ ·
et flagellauit ; Et milites plectentes
coronam de spinis · imposuerunt
capiti eius ; Et ueste purpurea cir
cumdederunt eū · et ueniebant
ad eum · et dicebant ; Aue · rex iu
deorū · Et dabant ei alapas ;
Exiit ergo pilatus foras · et dicit
eis ; Ecce adduco uobis eū foras ·
ut cognoscatis · quia in eo nullam
causam inuenio ;
Exiit ergo ihs̄ · postans spineā coronā
et purpureum uestimentum ; Et
dicit eis · Ecce homo ·
Cum ergo uidissent eum pontifices
et ministri · clamabant dicentes ;
Crucifige · Crucifige eum ;
Dicit eis pilatus ; Accipite eum uos ·
Et crucifigite ;
Ego enim · non inuenio in eo causam ;
Responderunt ei iudei ; Nos legem
habemus · et secundum legē debet
mori · quia filium dī se fecit ;
Cum ergo audisset pilatus hunc
sermonem · magis timuit ; Et in
gressus ē · p̄toriū iterū · et dicit ad
ihm̄ ; Unde es tu · Ihs̄ autem · Re
sponsū n̄ dedit ei ;

Dicit ihs̄ in euglo · Nisi grān frumēti ·
Sic illud granum multiplicandū ·
seminatur horribili contumelia ·
ut mirabili pullularet in gloria ·
Illa de opere pilati ·
omnia fecit pilatus ea causa ut
hec eius ludibria inimici iudei
libentissime biberent · et ulteri
us dn̄i sui ihu xp̄i sanguinem n̄
sitirent
Hinc apparet · n̄ ignorante pi
lato hec a militibus facta · siue
iusserit ea · siue p̄miserit
Si regi inuidetis · parcite quia
deiectum uidetis

Non ait uerax magister iesus xpus. propterea qui tradidit

qui me tradidit tibi ipse habet peccatum tanquam ille non haberet. sed ait maius habet peccatum. ut etiam se habere peccatum intellegeret. quod sciens xpm filium dei crucifi

Erat autem parasceue pasche

Parascheue. preparatio dicitur. Pascha nostrum sic ait apostolus. Immolatus est xpus. Cuius pasche preparationem. si ab hora noctis nona computemus. Tunc enim uident principes sacerdotum pronuntiasse dominum immolationem dicentes. reus est mortis. Cum adhuc in domo pontificis audiretur. Unde congruenter accipitur. Ideo cepisse praeparationem ueri pasche. cuius umbra erat pascha iudeorum. Idem immolationis xpi. ex quo est a sacerdotibus pronuntiatus immolandus. Profecto ab ea noctis hora que tunc affuisse conicitur. usque ad horam diei testiam. qua crucifixum esse xpm marcus euangelista testatur. sex hore sunt nocturne et tres sunt diurne.

Dicit ergo ei pilatus, mihi non loqueris. Nescis quia potestatem habeo crucifigere te. et potestatem habeo dimittere te. Respondit iesus, Non haberes potestatem aduersum me ullam. nisi tibi esset datum desuper. Propterea qui tradidit me tibi. maius peccatum habet. Ex inde querebat pilatus dimittere eum. Iudei autem clamabant dicentes. Si hunc dimittis. non es amicus cesaris. Omnis qui se regem facit. contradicit cesari. Pilatus ergo cum audisset hos sermones. Adduxit foras iesum. Et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lythostrotos. hebraice autem gabatha. Erat autem parasceue pasce. hora quasi sexta.

Et dicit iudeis, Ecce rex uester. Illi autem clamabant. Tolle. tolle. Crucifige eum.

Dicit eis pilatus, Regem uestrum crucifigam. Responderunt pontifices. Non habemus regem. nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illum. ut crucifigeretur.

Susceperunt autem iesum. et eduxerunt. Et baiulans sibi crucem. exiuit in eum qui dicitur. caluarie locum. ubi eum crucifixerunt.

Et cum eo alios duos. hinc et hinc. medium autem iesum.

Inequipetros linguę. hebr. greca. latina. praecetteris eminebant. Hebraica enim ppter iudeos. greca propter gentium sapientes. Latina u propter romanos. multis ac pene omnib. tunc gentib. imperantes.

Scripsit autem et titulum pilatus. et posuit super crucem. Erat autem scriptum. Ihs nazarenus. rex iudeorum. Hunc titulum multi legerunt iudeorum. quia prope ciuitatem erat locus. ubi crucifixus est ihs. Erat autem scriptum. hebraice. grece. et latine. Dicebant ergo pilato. pontifices iudaeorum. Noli scribere. Rex iudeorum. Sed quia ipse dixit. Rex sum iudeorum. Respondit pilatus. Quod scripsi. scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum. Acceperunt uestimenta eius. et fecerunt quattuor partes. unicuiq. militi. partem et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis. desup contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem. Non scindamus eam. sed sortiamur de illa cuius sit. ut scriptura impleretur dicens. Partiti sunt uestimenta mea sibi. & in uestem meam miserunt sortem. Et milites quidem. haec fecerunt.

Stabant autem iuxta crucem ihu. mater eius. et soror matris eius maria de cleope. et maria magdalena. Cum uidisset ergo ihs matrem. & stante. discipulum quem diligebat. dicit matri suae. Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua

de diuina dispensatione

O ineffabilem diuinae operationis in cordib. ignorantium. Antea enim in psalmorum litteris prophetatum. et ne corrumpas tituli inscriptionem.

Cum ergo de magno sacramento magnum uolumus in tuli hoc intellegi sacramentum. In quo scriptum erat rex iudeorum. Ergo rex est xpi et gentium. Qui sunt intellegendi iudaei. nisi semen abrahae. filii repromissionis. qui sunt etiam filii di. qm pi qui filii carnis. sed qui filii di et filii promissionis depu tantur in semine.

de uestimentis dni.

Apparet itaq. in alius dni uestibus aequales eos habuisse partes. ut sortiri fuerit non necesse. Sors enim missa est. qs tunicam tolleret. de quadriquadriptita. per ita dni uestes uestis sunt in ritu xpi. quadriptita eius figuraut ecclam. toto scilicet quę quatuor partibus constat terrarum orbe diffusa. de tunica. Tunica uero illa inconsutilis sortita. communium partium significat unitatem. quo caritatis uinculo continetur. de caritate. Si ergo caritas est sup eminentiorem habet uiam. et sup eminet scientię. et sup omnia precepta. et merito uestis qua significatur. desup contexta phibetur. inconsutilis erat. Sp inconsutilis aut. nequando unq dissuatur. Ad unum peruenit. quia in unum omnes colligit. Dixit enim petrus. Tu es xpe filius di uiui. Ideo unus respondit. pro omnibus. quia unitas est in omnibus. Mulier ecce filius. Facit ihs. qd faciendum admonet. & exemplo suo suos instruit pceptor. bonus. ut a filiis pius impendatur cura parentibus. In sua suscepit. ipdia. sed officia quę propria dispensatione exequenda curabat.

Ut consum scriptura. In sitiente me potauerunt me aceto. Sitio. Hoc min fecistis
dato quod estis. hysopo. qm herba. e. humilis et pectus purgat. Ipsius xpi humilita
congruent accipim. Unde
psalmus. Aspges me hysopo
Xpi itaq. humilitate dehum
mundamur. qhumiliauit
semetipsu. fact. e. obediens
usq. ad mortem crucis.
Harundine de harundine
scriptura figuratur. sed quo
minus est usitatu. eo magis. e
mystice figuratum. Consum
Consumatu. e. quid. quod pro
phetia ante praedixerat
Et inclinato capite tradidit spi
ritu. Quia potestate propria
pro nobis anima posuit.
Latus eius aperuit.
Uigilanti uerbo euangelistis. e.
Non dixe percussit. aut uulnerau
aut aliud quid. sed aperuit
Ut illic qd de uitae a stio
animo uitae ostiu pandere
unde sacramenta ecclie manaba
rent. Sine quibus ad uita quo
uera uita est pi intratur. Ille
sanguis in remissione fusus. e
peccatorum. aqua illa salutare
temperat poculum. Hec et laua
crum prestat. q poculum. Ip
hoc premunit. noe figurat ecclia
abatnoe. qndo ostiu in latere
arce faciebat. qua intrarent
animalia que ceperant diluuio
peritura. quib. prefigurabat
ecclia. In prima muliere fig ecclia
Propter hoc prima mulier est
facta de uiri latere dormientis.
q apellata uita est. mater que
uiuentium. de secundo ada
Et hic secds adam in cd capite
in cruce obdormiuit. ut inde
formaret eiconiunx. quod de
latere dormientis fluxit. o
mors. unde mortui reuiuiscunt.
Os pi com. sicut in agno dicit
Uidebunt. Ubi enim promissus
est xps in ea qua crucifixus. e.
carne uenturus.
L de xpi baptismate
Finis autem legis xps est. ad
iustitiam omni credenti. Bapti
mi autem sui in secondulit sacramentu. quia in omnib. primatu tenens. se docuit e
principiu. et tunc regenerationis potentia sanxit. quando latere ipsius profluxerunt
sanguis redoptionis et aqua baptismatis. Sicut ergo uetus testamentu figura nouitatis
mentis fuit. Lex q. p mosen data est. gratia autem et ueritas. p ihm xpm facta. e.

P ostea sciens iesus. quia iam omnia
consummata sunt. ut consuma
retur scriptura. dicit, Sitio. Uas
ergo positum erat. acoeto plenu.
Illi autem spongiam plenam
aceto: hysopo circumponentes.
obtulerunt ori eius;
C um ergo accepisset iesus acoetum
dixit. Consummatum est; et
Inclinato capite. tradidit spiritu.
Iudei ergo qm parasceue erat. ut
non remanerent in cruce corpora
sabbato. Erat enim magnus dies
ille sabbati. Rogauerunt pilatu.
ut frangerentur eorum crura. et
tollerentur; Uenerunt ergo mili
tes. et primi quidem fregerunt crura
et alterius qui crucifixus. e. cu eo
; Ad ihm autem cum uenissent.
ut uiderunt eum iam mortuum.
Non fregerunt eius crura. Sed unus
militum lancea latus eius aperuit.
Et continuo exiuit sanguis et aqua
E t qui uidit testimonium perhibuit
et uerum est eius testimonium.
Et ille scit. quia uera dicit. ut et
uos credatis; Facta sunt enim hec.
ut scriptura impleretur. Os. p
cominuetis ex eo; Et iterum alia
scriptura dicit Uidebunt. In quo
transfixerunt; ✝

POST HAEC AUTEM ROGAVIT
pilatum ioseph abarimathia. eo
quod esset discipulus ihu. occultus
autem propt metu iudeorum. ut
tolleret corpus ihu; Et permisit
pilatus. Venit ergo. & tulit cor
pus ihu;

Venit autem et nichodemus. qui
venerat ad ihm nocte primum.
Ferens mixturam myrre et aloes.
quasi libras centum;

Acceperunt ergo corpus ihu. et liga
verunt eum linteis cum aromatibus.
Sicut mos est iudeis sepelire; Erat
autem in loco ubi crucifixus est
hortus. et in horto monumentum
novum. in quo nondum quisquam
positus erat. Ibi ergo propt para
sceuen iudeorum. quia iuxta erat
monumentum. posuerunt ihm;

Una autem sabbati. maria magda
lena. venit mane cum adhuc
tenebrae essent ad monumentum.
& vidit lapidem sublatum a monumento;

Cucurrit ergo et venit ad simonem
petrum. et ad alium discipulum quem
amabat ihs. et dicit eis; Tulerunt
dnm de monumento. et nescimus
ubi posuerunt eum; Exit ergo petrus.
& ille alius discipulus. & venerunt
ad monumentum; Currebant autem
duo simul. et ille alius discipu
lus praecucurrit citius petro. &

uenit primus ad monumentum.

Et cum se inclinasset. uidit posita
linteamina. Non tamen introiuit;
uenit ergo symon petrus sequens
eum. et introiuit in monumentum;
Et uidit linteamina posita. et su
darium quod fuerat sup caput ei.
Non cum linteaminibus positum. sed
separatim inuolutum in unum locum.

Tunc ergo introiuit et ille discipulus.
qui uenerat primus ad monumentum.
et uidit et credidit; Nondum enim
sciebant scripturam. quia oportu
erat eum a mortuis resurgere.
Abierunt ergo iterum ad semet
ipsos discipuli:

Maria autem stabat ad monumentum
foris. plorans. Dum ergo fleret.
Inclinauit se et prospexit in monu
mentum; Et uidit duos angelos
in albis sedentes. Unum ad caput.
et unum ad pedes. ubi positum
fuerat corpus ihesu;

Dicunt ei illi; Mulier. quid ploras.
Dicit eis. Quia tulerunt dominum meum. &
nescio ubi posuerunt eum; Hec cum dixis
set. Conuersa est retrorsum; et
uidit ihesum stantem. & non sciebat
quia ihesus est; Dicit ei ihesus; Mulier.
quid ploras. Quem queris. Illa
existimans quia hortulanus esset.
Dicit ei; Domine. Si tu sustulisti eum.

dicito mihi ubi posuisti eum. et
ego eum tollam;

Dicit ei iesus; Maria. conuersa illa.
dicit ei; Rabboni. quod dicitur
magister; Dicit ei iesus; Noli me
tangere. nondum enim ascendi
ad patrem meum; Uade autem
ad fratres meos. et dic eis;

Ascendo ad patrem meum. et patrem
uestrum. ad dominum meum. & dominum uestrum;

Venit maria magdalena. annun
tians discipulis qui a uidi dominum.
et haec dixit mihi.

Cum esset ergo sero die illo una sabbato
rum. et fores essent clausae. ubi erant
discipuli congregati propter metum iu
deorum. Uenit iesus et stetit in me
dio. et dicit eis; Pax uobis; Et cum
hoc dixisset. ostendit eis manus
et latus;

Gauisi sunt ergo discipuli. uiso domino;
Dixit ergo eis iterum; Pax uobis;
Sicut misit me pater. et ego mitto
uos; Hoc cum dixisset. insufflauit.
& dicit eis; Accipite spiritum sanctum;

Quorum remiseritis peccata. remittuntur
eis; Et quorum retinueritis. retentas;

Thomas autem unus ex duodecim. qui
dicitur didimus. non erat cum eis quan
do uenit iesus; Dixerunt ergo ei alii
discipuli; Uidimus dominum; Ille autem.
dixit eis; Nisi uidero in manib.

eius figurā clauorum. & mittā digi
tū meū in locū clauorū. & mittam
manū meā in latus eius. ñ credā.

Et post dies octo. iterū erant disp̄li
eius intus. et thomas cum eis;

Venit ihs. ianuis clausis. & stetit in
medio. & dix̄; Pax uobis; deinde
dicit thome; Infer digitū tuū huc.
& uide manus meas. & affer manū
tuam et mitte in latus meū. et noli
esse incredulus. sed fidelis;

Respondit thomas. et dix̄ ei; dn̄s m̄s.
& d̄s m̄s; dicite ihs; Quia uidisti me
credidisti. beati qui ñ uider̄. & cre
dider̄; Multa quidem et alia signa
fecit ihs. in conspectu dsp̄lorū suorū.
que ñ sunt scripta in libro hoc; hec
autē scripta s̄. ut credatis q̄ ihs est
xp̄s filius dī; et ut credentes uitā
habeatis. in nomine eius;

Postea manifestauit se iterū ihs. ad
mare tyberiadis. manifestauit aūt sic.
Erant simul symon petrus. et thomas
q̄ dicit dydimus. & nathanahel. q̄ erat
a cana galilee. & filii zebedei. & alii
ex disc̄plis eius duo; dic̄ eis symon
petrus; Uado piscari; dicunt ei
Uenim̄ et nos tecū; Et exier̄. et ascen
der̄ nauī. & illa nocte nihil prendider̄

Mane autē iam facto. Stetit ihs in litore.
& ñ tam̄ cognouer̄ disc̄pli. quia ihs est
dic̄ ergo eis ihs; pueri. Nūq̄d pulmenta

rium habetis. Responderē ei, N. dixē eis,
Mittite in dexterā nauigii rete. et inue-
tis, Miserē ergo. etiam non ualebant
illud trahere. p̄ multitudine pisciū;
Dicit ergo discipulus ille quē diligebat iēs
petro. dn̄s. ē, Symon petrus cū audisset
q̄ dn̄s. ē. tunica succinxē se. erat enim nu-
dus. & misit se in mare, Alii aū discpli.
nauigio uenerē, N. enim longe erant a terra.
sed quasi cubitis ducentis trahentes
rete piscium;
Vt ergo descenderē in terrā. uiderē prunas
positas. & piscē supp̄ positū et panem;
dicit eis iēs, Affeste de piscibus.
quos prendidistis nunc,
Ascendit symon petrus et traxē rete in terrā.
plenū magnis piscibus. centū q̄ in qua-
gin̄ a trib; Et cū tanti eēnt. n̄ ēscissū rete;
Dicit eis iēs, Uenite. prandete; Lccxxiiii Solus
Et nemo audebat discūbentiū in terro
garceū. Tu quis es. Scientes. q̄ dn̄s. ē,
Et uenit iēs. et accepit panem. et Lccxxv viiii Lvcccxli
dat eis. et piscem similiter,
Hoc iam testio. manifestatus est iēs Lccxxvi Solus
discipulis suis. cum resurrexisset
a mortuis, Cum ergo prandissent.
Dicit symoni petro iēs, Symon iohan-
nis. diligis me. plus his. dicit ei,
Etiam dn̄e. Tu scis quia amote,
dicit ei, Pasce agnos meos;
Dicit ei iterū, Symon iōh diligis me.
Ait illi; Etiā dn̄e. Tu scis. quia amote

Dicit ei, Pasce agnos meos

Dicit ei testio, Symon iohannis amas me. Con
tristatus est petrus quia dixit ei testio
amas me. et dicit ei, Domine tu omnia
scis. Tu scis quia amo te,

Dicit ei, Pasce oues meas,

Amen amen dico tibi cum esses iunior cingebas
te et ambulabas ubi uolebas. Cum
autem senueris extendes manus tuas et
alius te cinget et ducet quo non uis
hoc autem dixit significans qua
mo te clarificaturus esset deum.

Et cum hoc dixisset dicit ei Sequere me
Conuersus petrus uidit illum disci
pulum quem diligebat iesus sequentem qui
et recubuit in cena super pectus eius et dixit
Domine quis est qui tradet te. Hunc ergo
cum uidisset petrus dicit iesum Domine
hic autem quid. Dicit ei iesus, Si sic eum
uolo manere donec ueniam quid ad te.
Tu me sequere, Exiuit ergo sermo
iste inter fratres quia discipulus ille non moritur

Et non dixit ei iesus quia non moritur sed si eum uolo
manere donec ueniam quid ad te.

Hic est discipulus illo qui testimonium
perhibet de his et scripsit haec, Et
scimus quia uerum est testimonium eius.

Sunt autem et alia multa quae
fecit iesus quae si scribantur per singula
Nec ipsum arbitror mundum
capere eos qui scribendi sunt libros.

INCIPIUNT CAPITULA EUANGELIORUM

Inuigla natalis dni. Scdm matth Captl iii. Cu esset desponsata mater ihu. usq. Ipse eni saluu faciet populum suum a peccatis eorum.

Item innocte. Scdm luca. Captl iii Exiit edictu a cesare augusto. usq. Pax hominib. boneuoluntatis.

Ite mane prima. Scdm luca. Captl iii. Pastores loquebantur ad inuice. usq. Sicut dictum est ad illos.

Ite in die natalis dni. Scdm ioh. Captl i. In principio erat uerbu. usq. Plenu gratie et ueritatis.

Innatl sci stephani. Scdm math. Captl ccxl. Dicebat ihc turbis iudeoru et principib. sacerdotu. Ecce ego mitto ad uos pphetas. usq. Benedictus qui uenit in nomine dni.

Innatl sci ioh euangelistae. Scdm ioh. Captl ccxxxii. Dix ihc petro. Sequere me. usq. Qui auerū ÷ testimoniu eius.

Innatl innocentu. Scdm math. Captl ui. Angelus dni in somnis apparuit ioseph. usq. Quia non sunt.

Innatl sci siluestri. Scdm matth. Captl cclxiii. Dix ihc discplis suis. Uigilate quia nescitis. usq. Supra omnia bona sua constituet eum.

Inoctab dni. Scdm luca. Captl iii. Pastores loquebantur ad inuice. usq. Prius qua in utero conciperetur.

Domc post nath dni. Scdm luca. Captl iii. Erat ioseph et maria mat ihu. usq. Et gratia di erat cu illo.

Inuigla theophaniae. Scdm matth. Captl ui. Defuncto herode. usq. Quo nazareus uocabitur.

In theophania Scdm math. Captl iiii. Cu natus esset ihc in bethleem iudae. Us reuersi sunt in regione sua.

Sequenti die post theoph. Scdm marcu. Captl iii. Fuit iohannes in deserto baptizans. usq. In te complacui

Domc i. p theoph. Scdm luca. Captl iii. Cu factus esset ihc annorum xii. usq. Apud dm & homines.

In octab theoph. Scdm matth Captl xiii. Uenit ihc aga
lilea. usq. Filius mis dilectus in quo mihi cōplacui

Feria. ui. Scdm matth Captl xviii. Cū audisset ihc qd ioh
traditus eēt. Usq. Appppinquabit enī regnū cælorum.

Innatl scī felicis Scdm lucā Captl cxvi. Dixit ihc discplis
suis. Qui uos audit. usq. qd nomina uraā scriptas in cęlo.

Domc ii. Post theoph. Scdm ioh Captl xviii. Nuptiæ factæ sunt
in cana galileæ. usq. Et crediderūt in eū discipuli eius.

Feria. iiii. Scdm marcū. Captl L. Egressus ihc uenit in pa
triā suā. usq. Et mirabatur ppt incredulitatē eorum.

Feria. ui. Scdm lucā. Captl xxiii. Descendit ihc in capharnaum ciuitatē. usq. in omnē locū regionis.

Domc. iii. Post theoph Scdm lucā Captl xvii Regressus ihc
est ihc in uirtute spsi in galileā. usq. quæ pcedebant de ore eius.

Feria. iiii. Scdm marcū Captl lxiii. Exiens ihc de naui ui
dit turbā multā. Usq. Abiit in montē orare. Tbus suis

Feria. ui. Scdm lucā Captl xxxiii. Cū eēt ihc in una ciuita
tū. et ecce uir plenus lepra. usq. Et curarentur ab infirmitati

Innatl scī marcelli. Scdm matth Captl cclxviiii Dixit
ihc discplis suis parabolā hanc. homo quidā peregre pfi
ciscens. usq. Intra in gaudiū dnī tui

Innatl scæ priscæ Scdm matth. Captl cxl. Dixit ihc di
scipulis suis parabolā hanc. Simile est regnū cælorū
thesauro abscondito in agro. usq. Noua et uetera.

Domc. iiii. Post theoph Scdm matth Captl lxvi. Cū de
scendisset ihc de monte. usq. Et sanatus ē puer ex illa hora.

Feria. iiii. Scdm matth Captl xxiii. Circuibat ihc totā
galileā. usq. Et secutæ sunt eū turbæ multæ. Tmonia

Feria. ui. Scdm marcū. Captl xxvi. Exeuntes pharisei
cū herodianis consiliū faciebant. usq. Et eiciendi de

Innatl scorū fabiani et sebastiani. Scdm lucā Captl
xlv. Descendens ihc de monte stetit in loco capestri.

usq· Ecce enī merces ur̄a· multa incælo·

Innatl scē agnæ depassione· Scd̄m matth̄ Captl cclxviii
Dix̄ ih̄c discp̄lis suis parabolā hanc· Simile ē· regnū cęlo
rū decē uirginib· usq· Quia nescitis diem neq· horam·

Domīc· u· Post theoph̄ Scd̄m matth̄ Captl lxviiii A
scendente ih̄u innauiculā· usq· Oboediunt ei·

Feria· iiii· Scd̄m lucā· Captl ciiii· Factū est euntibus illis in
uia· dixit quidā ad ih̄m· Sequar te quocūq· ieris· usq·
Aptus est regno dī·

Feria· ui· Scd̄m marcū Captl cui· Offerebant ih̄u par
uulos· usq· Benedicebat eos· Tregnum dī·

Innatl scī uincentii· Scd̄m lucā Captl xcu· Si quis uult
post me uenire abneget semetipsū· usq· Donec uideant

Innatl scē agnæ de natiuitate· Scd̄m matth̄ Captl cxl
Dixit ih̄c discp̄lis suis parabolā hanc· Simile ē· regnū
cælorū thesauro abscondito· usq· Noua et uetera·

Inpurificatione scē mariæ· Scd̄m lucā Captl iii· Pquam
impletis̄ dies purificationis mariæ· usq· Plebis tuæ isrl·

Innatl scē agathæ Scd̄m matth̄ Captl cclxviii Dixit
ih̄c discp̄lis suis parabolā hanc· Simile ē· regnū cælorū decē
uirginib· usq· Quia nescitis diem neq· horam·

Innatl scī ualentini Scd̄m matth̄ Captl xcii· Dix̄ ih̄c
discp̄lis suis· Nihil opertū qd̄ non reuelabitur· usq· Corā
patre meo· qui est incælis· Tincælis·

Innatl cathedræ scī petri· Scd̄m matth̄ Captl clxvi·
Uenit ih̄c in partes cæsareæ phr̄lippi· usq· Erit solutum

Innatl scī matthiæ apl̄i· Scd̄m matth̄ Captl xxxi· Dix̄
ih̄c discp̄lis suis· Uos estis sal terræ· usq· Et glorificent
patrē ur̄m qui incælis est· Tuet eum·

Innatl scī gregorii· Scd̄m matth̄ Captl cclxiii Dixit
ih̄c discp̄lis suis· Uigilate· usq· Supomā bona sua consti

Innatl scī benedicti· Scd̄m lucā· Captl clxxxii· Dix̄

ihc discplis suis. Siquis uenit ad me. usq. Non potest ms
esse discipulus.

In annuntiatione scæ mariæ. Scdm lucā Captl iii. Missus
est gabrihel angls ad dō. usq. Fiat mihi scdm uerbū tuū.

In septuagesima Scdm matth Captl cc. Dix ihc discplis
suis parabolā hanc. Simile ē. regnū cælorū homini patri
familias qui exiit. usq. Pauci uero electi.

Feria. iiii. Scdm marcū Captl lxx. Conuener ad ihm pha
risei. usq. Tenetis traditionem hominum.

Feria. ui. Scdm lucā. Captl ciiii. Factū ē. dū complerentur
dies assūptionis ihu. usq. Et abier in aliud castellum

Sabb. Scdm marcū Captl xxu. Introiuit ihc in synagogā.
Et erat ibi homo habens manū aridā. usq. et restituta ē.
manus illius. ∴ ducabit panem in regno di

In sexagesima. Scdm lucā Captl lxxui Cū turba plurima
conueniret ad ihm. usq. Et fructū affer in pacientia.

Feria. iiii. Scdm matth Captl cxxiii. Dix ihc phariseis.
qui n ē. mecū. contra me ē. usq. Et ex uerbis tuis cdēp naberis;

Feria. ui. Scdm lucā. Captl cc ii. Interrogatus ihc a pharise
is quando uenit regnū di. usq. Illuc cgregabunt aquilæ;

Sabb. Scdm lucā. clxxuiii. Dicebat ihc parabolā. intendens
quomodo primos accubitos eligerent. usq. Beatus qi man.

In quinquagesima. Scdm lucā Captl ccxxii. Assumpsit
ihc xii discplos suos. usq. Dedit laudem dō.

Feria. iiii. Caput ieiunii. Scdm matth. Captl xlu. Dixit
ihc discplis suis. Cum ieiunatis. usq. Ubi enim est thes
aurus tuus. ibi ē. et cor tuum.

Feria. u. Scdm matth Captl lxiiii. Cū introisset ihc
capharnaū. usq. Et sanatus est puer ex illa hora.

Feria. ui. Scdm matth. Captl xxxuiiii. Dix ihc disci
pulis suis. Audistis quia dictū ē. diliges pximū tuū.
usq. Et pat tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

Sabb. Scdm marcū. Captl lxiiii. Cū sero factū eēt. erat
nauis in medio mari. usq. Tangebant eū salui fiebant.
Domc in quadrg Scdm matth Captl xv. Ductus est
ihc in desertū. usq. Et ecce angli accesser. et ministrabant ei.
Feria ii. Scdm matth. Captl cclxxiii. Dix ihc discplis
suis. Cū uenerit filius hominis. usq. Iusti aut in uitā ęternā.
Feria iii. Scdm matth Captl ccx. Cū intrasset ihc hieroso
limā. usq. Ibiq. mansit. et docebat eos de regno dī.
Feria iiii. In ieiunio mensis primi. Scdm math Captl c
xxiii. Accesser ad ihm scribæ et pharisęi dicentes. usq.
Ipse ms et frater et soror. et mater est.
Feria v. Scdm matth Captl cliii. Egressus ihc secessit
in partes tr̄ri et sr̄donis. usq. Et sanata ē. filia ei ex illa hora.
Feria vi. Scdm ioh Captl xxxviii. Erat dies festus iudę
orū. usq. Quia ihc eēt. qui fecit eū sanum. Tuis resurgat.
Sabb. in xii lection. Scdm matth. Captl clxxii. Assūpsit
ihc petrū. et iacobū. et ioh. usq. Donec filius hominis amor
Domc ii. in quadr. Scdm marcū Captl xciii. Profect ihc.
p̄ter gredi ebat galileā. usq. Am dico uob. n̄ pdet mercedē suā.
Feria ii. Scdm ioh. Captl lxxxviiii. Dix ihc turbis iudę
orū. Ego uado et quæretis me. usq. Quę placita sūt ei facio sēp.
Feria iii. Scdm matth Captl ccxxvii. Locutus est ihc ad
turbas et ad discplos suos dicens. usq. Qi se humiliat exaltabit.
Feria iiii. Scdm matth. Captl cci. Ascendens ihc hiero
solimā. usq. Et dare animā suā redēptionē pmultis.
Feria v. Scdm lucā Captl cxcvi. Dix ihc turb iudęorū
et pharisęorū parabolā hanc. homo quidā erat diues. usq.
Neq. si quis ex mortuis resurrexerit. credent.
Feria vi. Scdm matth. Captl ccxviiii. Dix ihc discplis suis.
et turb iudęorū parabolā hanc. homo quidā erat pat fimi
lias qi plantauit uineā. usq. Qa sicut pphetā eū habebant.
Sabb. Scdm lucā. Captl cxc. Dix ihc discplis suis parabolā

hanc. Homo q̄dā habuit duos filios. usq. Perierat. et in
uentus est. ¶ Stodiunt illud.
Domēca. iii. inquadr. Scdm lucā. Captl cxxvi. Erat ihc
eiciens dęmoniū. usq. Beati qui audiunt uerbū dī et cu
Feria. ii. Scdm lucā. Captl xx. Dixer̄ pharisei ad ihm. quan
ta audiuim⁹ facta in capharnaū. usq. Per mediū illorū ibat.
Feria. iii. Scdm matth. Captl clxxxiii. Respiciens ihc discplos
suos. Dix̄ simoni petro. Si peccauerit in te frater tuus. usq.
Septuagies septies. ¶ Et erat p̄dicans in synagogis galileæ.
Feria. iiii. Scdm matth. Captl cliiii. Accesser̄ ad ihm ab hie
rosolimis scribæ. usq. Non coinquinat hominem.
Feria. v. Scdm lucā. Captl xxvi. Surgens ihc de synagoga. usq.
Feria. vi. Scdm ioh. Captl xxxiii. Uenit ihc in ciuitatē sama
riæ quæ dicit̄ sichar. usq. Hic ē uere saluator mundi.
Sabbato. Scdm ioh. Captl lxxxvi. Perrexit ihc in montē
oliueti. usq. Uade et amplius iam noli peccare. ¶ mundū.
Domēca. iiii. inquadr. Scdm ioh. Captl xlvi. Abiit ihc
transmare galileæ. usq. hic ē uere ꝓpheta q̄uenturus ē in
Feria. ii. Scdm ioh. Captl xx. Prope erat pascha iudęorū.
usq. qid̄ esset in homine.
Feria. iii. Scdm ioh. Captl lxxv. Iam die festo mediante.
usq. De turba autē multi credider̄ in eum.
Feria. iiii. Scdm ioh. Captl lxxxviiii. Preteriens ihc ui
dit hominē cecū. usq. Et ꝓcidens adorauit eum.
Feria. v. Scdm lucā. Captl lxvii. Ibat ihc in ciuitatē quę uo
catur naim. usq. Quia ds̄ uisitauit plebē suam.
Feria. vi. Scdm ioh. Captl xciiii. Erat quidā languens
lazarus. usq. Crediderunt in eum.
Sabb. Scdm ioh. Captl lxxxvi. Dicebat ihc turbis. Ego
sū lux mundi. usq. Quia n̄dū uenit hora eius.
Domēca. v. inquadr. Scdm ioh. Captl lxxxviiii. Dicebat ihc
turbis iudęorū. et principib. sacerdotū. Quis ex uobis

arguit me de peccato. usq. Abscondit se. et exiuit de tēplo.

Feria. ii. Scdm ioh. Captl lxxviiii. Miser principes et pharisei ministros. usq. Quē accepturi erant credentē in eū.

Feria. iii. Scdm ioh Captl lxxv. Ambulabat ihc in galileā. usq. Loquebatur de illo ꝓpter metū iudeorū.

Feria. iiii. Scdm ioh. Captl xcii. Facta sunt encenia in hierosolimis. usq. Quia in me ē. pat. et ego in patre. ⁊ suis

Feria. v. Scdm lucā. Captl lxxiiii. Rogabat ihm quidam pharisęus ut manducaret cū illo. usq. quō dilexit multū.

Feria. vi. Scdm ioh. Captl xciiii. Collegerūt pontifices et pharisei conciliū aduersus ihm. usq. Et ibi morabatur cū discplis.

Sabb. Scdm ioh Captl cliii. Subleuatis ihc oculis in cælum. dixit. Pat. uenit hora. usq. Ut dilectio qua dilexisti me. in ipsis sit. et ego in ipsis.

Domica in palmis. Passio dni nri ihu xpi Scdm matth. Captl cclxxiiii. Dixit ihc discplis suis. Scitis quia post bidiū pascha fiet. usq. Signantes lapidem cū custodibus.

Feria. ii. Scdm ioh Captl xcvii. Ante sex dies paschæ. uenit ihc. usq. Et abiit et abscondit se ab eis.

Itē Passio dni nri ihu xpi scdm marcū. Captl clvi. Erat pascha. usq. Aspiciebant ubi poneretur. ⁊ eum.

Feria. iii. Scdm ioh Captl cxviii. Dixit ihc discplis suis. Amē amē dico uob n̄ ÷ seruus maior dno suo. usq. Et cōtinuo. clarificabit

Feria. iiii. Scdm lucā Captl cclx. Passio dni nri ihu xpi scdm lucā. Appꝓpinquabat dies festus azr morum. usq. In quo nondū quisquam positus fuerat. ⁊ ciatis

Feria. v. in cæna dni. Scdm ioh Captl cxii. Sciens ihc quia uenit hora ei. usq. Ut quēadmodū ego feci uob. ita et uos fa

Feria. vi. In parasceue. Scdm ioh Captl clvi. Egressus ē. ihc cū discplis suis trans torrentē cedron. usq. Quia iuxta erat monumentum. posuerunt ihm.

Sabb scō Scdm matth. Captl ccclii. Uespere sabbati quæ

lucessit inprima sabbati. usq. Ibi eũ uidebitis. ecce dixi uobis.

Domica sci pascae. Scdm marcũ. Captl ccxxx. Maria magdalena & maria iacobi et salomæ. usq. Ibi eũ uidebitis. sicut dixit uobis. ⁊ tuis

Feria. ii. Scdm lucã Captl cccxl. Duo ex discplis ihu ibant in castellũ. usq. Cognouer eũ in fractione panis.

Feria. iii. Scdm lucã. Captl cccxli. Stetit ihc in medio discplorũ suorũ. usq. Remissionẽ peccatorũ in omis gentes.

Feria. iiii. Scdm ioh. Captl ccxuiiii. Manifestauit se ihc discplis suis ad mare tr beriadis. usq. Cũ resurrexisset amor.

Feria. v. Scdm ioh Captl ccxi. Maria stabat ad monumtũ foris plorans. Usq. Quia uidi dnm. et hæc dixit mihi.

Feria. vi. Scdm matth Captl cccl v. Undecĩ discpli abier in galileã. usq. Ad consummationẽ scli. ⁊ gere.

Sabbato Scdm ioh Captl ccuiiii. Una sabbati maria magdalena uenit mane. usq. Oportuerat eũ amor tuis resur

Domica octab paschæ. Scdm ioh. Captl ccxiii. Cũ eet sero die illo una sabbatorũ. usq. Uitã habeatis in nomine ei.

Feria. iiii. Scdm marcũ. Captl ccxxxiii. Surgens ihc mane prima sabb. usq. Nuntiauer ceteris. nec illis credider.

Feria. vi. Scdm matth. Captl cccliiii. Exier mulieres de monumto. usq. In hodiernum diem.

Innatl sci leonis papæ. Scdm matth. Captl cclxuiiii. Dix ihc discplis suis parabolã hanc. Homo quidã peregre pficiscens. usq. Intra in gaudiũ dni tui.

Innatl scorũ tr burtii et ualeriani. Scdm ioh Captl cxxxiiii. Dix ihc discplis suis. hoc est pceptũ meũ. Usq. Utqd cũq. petieritis patrẽ in nomine meo. det uobis.

In pascha annotina. Scdm ioh Captl xxiiii. Erat homo ex phariseis. usq. Sed habeat uitã æternam.

Domica. ii. p pascha. Scdm ioh Captl lxxxuiiii. Dix ihc discpli suis. Ego sũ pastor bon. usq. Et fiet unũ ouile. et un pastor.

eria·iiii· Scdm lucā Captl cccxxxvi· Una sabbati ualde
diluculo· usq· Et abiit secū mirans· qd factū fuerat·
eria·vi· Scdm ioh Captl cxi· Dix ihc discplis suis· Qui cre
dit in me· usq· Sicut dixit mihi pater· sic loquor·
nnatl sci georgii· Scdm lucā Captl ccli· Dix ihc discplis suis·
Ponite in cordib· uris· usq· Possidebitis animas urās· / nabant·
nnatl sci marci euangle Captl lii· Circuibat ihc castella
in circuitu docens· usq· Et unguebant oleo multos egros et sa
omca·iii· p pascha· Scdm ioh· Captl cxlviii· Dix ihc discplis
suis· Modicū et iā nūidebitis me· usq· Nemo tollet a uobis·
eria·iiii· Scdm ioh Captl xxvii· Facta est questio ex disci
pulis iohannis· usq· Sed ira di manet sup eum·
eria·vi· Scdm matth Captl lxxiii· Accesser ad ihm di
scpli iohannis· usq· Et ambo conseruantur·
nnatl sci uitalis· Scdm ioh Captl cxxxii· Dix ihc discplis
suis· Ego sū uitis uera· et pat ms agricola ÷· usq· qdcūq· uo
lueritis petetis· et fiet uobis· / nomine meo· hoc faciam·
nnatl aplorū philippi et iacobi· Scdm ioh Captl cxxvii·
Dix ihc discplis suis· Non turbet cor urm· usq· Letieritis in
ninuentione scē crucis· Scdm ioh· Captl xxiiii· Erat homo
ex phariseis· usq· Sed habeat uitā æternam·
nnatl scorū alexandri euentii et theodoli· Scdm ioh Captl
cxxxviii· Dix ihc discplis suis· Hæc mando uob· usq·
quia odio habuer me gratis· / ∴ oues· usq· hic saluus erit·
omca·iiii· p pascha· Scdm ioh Captl cxlvii· Dix ihc discplis
suis· Uado ad eū qui me misit· usq· Et annuntiabit uobis·
eria·iiii· Scdm ioh Captl cxxxiii· Dix ihc discplis suis·
Si manseritis in me· usq· Et gaudiū urm impleatur·
eria·vi· Scdm ioh Captl cxxv· Dix ihc discplis suis· Filioli·
adhuc modicū uobiscū sum· usq· Sequeris autē postea;
nnatl scorū gurdiani et epimachi · Scdm matth Captl
lxxxvi· Dix ihc discplis suis· Ecce ego mitto uos sicut ∴

Innatl scorũ nerei et achillei et pancratii. Scdm matth
Captl clxxxviiii. Accesserũ ad ihm pharisei tẽptantes eũ.
usq. Non omis capiunt uerbũ istud. sed quib. datũ est.
Domca. u. p pascha. Scdm ioh Captl cl. dixit ihc discplis
suis. Amen am dico uob. siquid petieritis patrẽ in mine
meo. usq. In hoc credim. quia ado existi.
Inletania maiore. Scdm lucã. Captl cxxiiii. dixit ihc di
scplis suis. Quis urm habebit amicũ. Usq. Dabit spm
bonũ petentibus se. Tadte uenio.
Inuigla ascensionis dni. Scdm ioh Captl cliii. Subleuatis
ihc oculis in cælũ. dixit. Usq. Et hi in mundo sunt et ego
Inascensione dni. Scdm marcũ. Captl ccxxxv. Recum
bentib. xi discplis apparuit illis ihc. Usq. sequentib. signis.
Feria. ui. Scdm lucã. Captl cccxliii. dixit ihc discplis suis.
Ego mittã pmissũ patris mei in uos. usq. Laudantes et be
nedicentes dm. Tuobis.
Domca. p ascensionẽ dni. Scdm ioh Captl cxlv. dixit ihc
discplis suis. Cũ uenerit paraclitus. Usq. Quia ego dixi
Feria. iiii. Scdm ioh Captl cliii. Respiciens ihc discplos suos.
dixit. Pater scẽ. serua eos. Usq. Sed ut serues eos ex malo.
Feria. ui. Scdm ioh Captl cliii. Subleuatis ihc oculis in celũ.
dixit. Pat. scifica eos. Usq. In quẽ introiuit ipse et discpli eius.
Innatl scẽ potentianæ. Scdm matth. Captl cxl. dixit ihc disci
pulis suis. parabolã hanc. Simile ẽ. regnũ celorũ thesauro
abscondito. Usq. Noua et uetera. Tstituet eum.
Innatl sci urbani. Scdm matth Captl cclxiii. dixit ihc disci
pulis suis. Uigilate quia nescitis. usq. Sup omã bona sua con
Sabb scõ pentecostes. Scdm ioh. Captl cxxviii. dixit ihc di
scplis suis. Si diligitis me. usq. Et manifestabo ei me ipsũ.
Domca Pentecostes. Scdm ioh Captl cxxx. dixit ihc
discplis suis. Siquis diligit me. usq. Et sicut mandatũ
dedit mihi pater. sic facio.

Feria ii. Scdm ioh Captl xxiiii. Dix ihc discplis suis. Sic dile
xit ds mundu. usq. quia in do sunt facta. / habeant
Feria iii. Scdm ioh Captl lxxxviiii. Dix ihc discplis suis.
Amen am dico uob. qui non intrat p ostiu. usq. Et abundantius
Feria iiii. Scdm ioh Captl lx. Dix ihc discplis suis. Nemo po
test uenire ad me. usq. Caro mea ÷ cp mundi uita.
Feria v. Scdm luca. Captl lxxxvi. Conuocatis ihc xii dis
cipulis. usq. Et curantes ubiq. . / regnu di
Feria vi. Scdm luca Captl xxxvi. Factu ÷ in una dierum.
et ihc sedebat docens. usq. quia uidimus mirabilia hodie.
Sabb. Scdm luca. Captl xxvi. Surgens de sinagoga ihc in
troiuit in domu simonis. usq. Oportet me euangelizare.
Domca octab pentecosten. Scdm ioh Captl xxiiii. Erat
homo ex phariseis. usq. Sed habeat uita aeterna.
Feria iiii. Scdm luca Captl cxliiii. Dix ihc discplis suis. Cu
inducent uos in sinagogas. usq. Et non est in dm diues.
Feria vi. Scdm luca Captl ccxliii. Accesser ad ihm quidam
saduceoru qui negant ee resurrectione. usq. Et amplius
n audebant eu quicqua interrogare.
Innatl scoru marcellini & petri. Scdm luca. Captl ccxliiii.
Dix ihc discplis suis. Cu audieritis pelia et seditiones. usq. In
pacientia ura possidebitis animas uras. / det uobis.
Innatl scoru primi et feliciani. Scdm ioh. Captl cxxxiiii.
Dix ihc discplis suis. Hoc e pceptu meu. usq. In nomine meo.
Domca ii. p pentec. Scdm luca Captl cxcvi. Dix ihc disci
pulis suis. parabola hanc. Homo quida erat diues. usq.
Neq. si quis ex mortuis resurrexerit. credent. / regno celoru.
Feria iiii. Scdm matth Captl xxxiii. Dix ihc discplis suis. No
lite putare quo ueni soluere lege. usq. hic magnus uocabit in
Feria vi. Scdm luca Captl cxcvii. Dix ihc discipulis suis.
Inpossibile est ut non ueniant scandala. usq. Quod de
buimus facere fecimus.

Innatl sci barnabæ apli. Scdm matth Captl lxxxi. Misit
ihc xii discplos suos. pcipiens eis et dicens. In uiā gentiū ne
abieritis. usq. Dignus ē. enī operarius. cibo suo.

Innatl scorū basilidis cyrini naboris et nazarii. Scdm lucā
Captl cxxxiii. Dix ihc discplis suis. Nemo lucernā accen
dit. usq. Sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

Innatl sci uiti Scdm matth Captl xcii. Dix ihc discplis suis.
Nolite arbitrari. usq. Non pdet mercedē suam

Domca iii. pp̄ pentecost. Scdm lucā Captl clxxxi. Dix ihc di
scplis suis. similitudinē hanc. homo quidā fecit cænā ma
gnā. usq. qui uocati sunt gustabit cænā meā.

Feria iiii. In ieiunio mensis quarti. Scdm lucā. Captl xciii.
Accedentes discipuli ad ihm. dixerunt illi. usq. Et man
ducauerunt oms. et saturati sunt. tū fuerat.

Feria ui. Scdm lucā Captl lxxxii. Uenit ad ihm uir cui
nomen iairus. usq. quib. pcepit ne alicui dicerent qd fac

Sabb in xii lectionē. Scdm matth Captl ccii. Egrediente
ihu ab hiericho. usq. Et secuti sunt eum.

Domca iiii. pp̄ pentec. Scdm lucā Captl clxxxiii. Erant
appppinquantes ad ihm publicani et peccatores. usq. sup
uno peccatore pænitentiā agente. eat in gehennā

Feria iiii. Scdm matth Captl xxxiii. Dix ihc discplis suis
Esto consentiens aduersario tuo. usq. quā totū corp tuū

Feria ui. Scdm marcū Captl cxx. Cū introisset ihc hiero
solimā in templū circūspectis omib. usq. quia qdcumq
dixerit fiat. fiet ei. nomine meo. det uobis.

Innatl scorū marci et marcelliani. Scdm ioh Captl c
xxxiiii. Dix ihc discplis suis. hoc ÷ pceptū meū. usq. In

Innatl scorū geruasii et ptasii. Scdm marcū Captl c
xxxiii. Egrediente ihu de templo. ait illi unus. usq.
hic saluus erit.

Domca ii. pp̄ pentec. Scdm lucā Captl lii. Dixit ihc di

septis suis. Estote misericordes. usq. Et tunc pspicies ut
educas festucā. de oculo fratris tui.

Feria. iiii. Sēdm matth Capt. cxciii. Accedens quidā adihm.
ait illi. usq. ueni sequere me.

Feria. iii. Sēdm marcū. Capt. xlviiii. Cū transcendisset
ihc in naui transfretauit et cuenit turba multa. usq.
Uade in pace. et esto sana a plaga tua.

Inuigla sci iohannis baptistæ. Sēdm lucā. Capt. i. Fuit
in dieb. herodis regis. usq. Parare dno plebem pfectam.

Innat. Sci iohannis baptistæ. Sēdm lucā. Capt. iii. Elisabeth
impletū ÷ tēpus pariendi. usq. Et fecit redēptionē plebis suæ.

Innat. scorū iohannis et pauli. Sēdm lucā Capt. cxliii.
Dixit ihc disceptis suis. Attendite a fermento phariseorū.
usq. Coram angelis dei. / nib. secuti sunt eum.

Domica. iii. p pentecost. Sēdm lucā. capt. xxviiii. Cū tur
bæ irruerent adihm ut audirent uerbū dei. usq. Relictis om

Feria. iiii. Sēdm matth. capt. cxliii. In illo tēpr. Uespere
autē facto accesserūt adihm discipli. usq. Quasi quinq. milia.

Inuigla aplorū petri et pauli. Sēdm ioh Capt. ccxxviii.
Dixit ihc petro. Sr̄ mon iohannis diligis me. usq. Significa
ns quam morte clarificaturus esset dm. / cælis.

Innat. aplorū petri et pauli. Sēdm matth Capt. cxlvii.
Uenit ihc in partes cæsareæ philippi. usq. Erit solutū in

Innat. sci pauli apli. Sēdm matth Capt. cxcv. Dixit simon
petrus adihm. Ecce nos reliquimus omā. usq. Et uita
æternā possidebit. / usq. Offeres munus tuum.

Domica. iiii. p pentec. Sēdm matth Capt. xxxv. Dixit ihc
disceptis suis. Amen dico uob nisi abundauerit iustitia.

Feria. iiii. Sēdm marcū Capt. cviii. Cū egressus esset ihc.
in uia. usq. Et ueni sequere me.

Feria. iii. Sēdm marcū Capt. lxxviii. Exierūt pharisei. et
coeperūt conquirere cū ihu. usq. Et misit illū in domū suam.

I nnat scorũ pcessi et martinani · Secm matth Capt cexlui
Sedente ihu supra monte oliuet · usq · hic saluus erit ·
I noctab aptorũ Secm matth Capt cxlviii · Iussit ihc disci
pulos suos ascendere in nauiculã · usq · Uere filius dĩ es ·
O omca · uiii · p pentec · Secm marcũ Capt lxxxii · Cum
turba multa · eet · cũ ihu · Usq · Dimisit eos · ⁊ sadduceorũ ·
F eria · iii · Secm matth Capt clxi · Accesser ad ihm pha
risei et sadducei tẽptantes · usq · Sed a doctrina phariseorũ &
F eria · vi · Secm lucã · Capt xcviii · Descendente ihu de mon
te cũ discipls suis · usq · Et reddidit illũ patri eius ·
I nnat · uii frm · Secm matth Capt cxxx · Loquente ihu
ad turbas · ecce mat ei · Usq · Ipse ms et frat et soror et mat e ·
I nnat sce praxedis · Secm matth Capt cxl · Dixit ihc discipu
lis suis · parabolã hanc · Simile e · regnũ celorũ thesauro
usq · Noua et uetera · ⁊ in regnũ celorũ ·
O omca · viii · p pentec · Secm matth Capt lvi · Dixit ihc di
scipls suis · Attendite a falsis ppheis · usq · Ipse intrabit
F eria · iii · Secm lucã · Capt lxxxiii · Cũ egressus · eet ihc
ihc de naui ad terrã · usq · Quanta illi fecisset ihc ·
F eria · vi · Secm marcũ · Capt xlviii · Uenit ihc trans fretũ
maris in regione gerassenorũ · usq · Et miserius sit tui ·
I nnat sci appollinaris · Secm lucã · Capt cclxx · Facta ⁊
et contentio inter discplos ihu · usq · Tribus isrl ·
I nnat sci iacobi apli · Secm matth Capt ccii · Accessit ad
ihm mat filiorũ zebedei · usq · Redẽptione pmultis ·
O omca · x · p pentec · Secm lucã · Capt cxc · Dixit ihc disci
pulis suis · parabolã hanc · Homo quidã erat diues · qui ha
bebat uilicũ · usq · In æterna tabernacula ·
F eria · iii · Secm lucã · Capt cxc · Dixit ihc discplis suis ·
Qui fidelis ÷ in minimo · usq · Abominatio ÷ ante dm
F eria · vi · Secm lucã · Capt cxxxv · Rogabat ihm qdã
phariseus · ut prandere apud se · usq · Et uno digito

uro nontangitis sarcinas. / usq. filius hominis uenie.
IIII nnati scorũ felicis simplicii faustini et beatricis. Secũm
lucã. Capti cliiii. Dixit ihc discipulis suis. Sint lũbi uri pcincti.
III nnati scorũ abdo et sennis. Secũm matth Capti ccxliii.
Dixit ihc discipulis suis. Uidete ne quis uos seducat. usq. qui
autẽ pseuerauerit usq. in finẽ. hic saluus erit.
Domca. xi. ꝑ pentec. Secũm lucã Capti ccxxxvi. Cũ ap
ꝓpinquaret ihc hierusalẽ. uidens ciuitatẽ. usq. Erat
docens cotidie in tẽplo.
Feria. iiii. Secũm lucã. Capti cclii. Dixit ihc discipulis suis.
Cũ uideritis circũdari urbẽ a exercitu hierusalẽ. usq.
Quæ supuenient uniuerso orbi. / ante filiũ hominis.
Feria. vi. Secũm lucã Capti ccliiii. Dixit ihc discipulis suis.
Attendite uob ne forte grauent corda ura. usq. Erstare
KL Augst. nati sci petri. Secũm matth Capti cxliiii. Iussit
ihc discipulos suos. ascendere. usq. Uere filius di es. / et mat÷.
III te ipso die. nati machabeorũ frm. Secũm matth Capti cxxx
Loquente ihu ad turbas. ecce mat ei. usq. Ipse mis et fr et soror
III nnati sci stephani pontif. Secũm lucã Capti ccxxviii. Dixit
ihc discipulis suis parabolã hanc. homo quidã nobilis abiit in
regionẽ longinquã. usq. Omi habenti dabit et abundabit.
Domca. xii. ꝑ pentec. Secũm lucã. Capti ccx iiii. Dixit ihc
ad quosdã qui in se confidebant. usq. qui se humiliat
exaltabitur.
Feria. iiii. Secũm marcũ Capti xxxvi. Coepit ihc docere
ad mare. usq. qui habet aures audiendi audiat.
Feria. vi. Secũm marcũ Capti xxi. Egressus÷ ihc ad ma
re. omisq. turba. usq. Et tunc ieunabunt in illis dieb..
III nnati scorũ sixti felicissimi et agapiti. Secũm matth
Capti lxxxvi. Dixit ihc discipulis suis. Ecce ego mitto uos.
usq. hic saluus erit.
III nnati sci ciriaci. Secũm matth Capti xcii. Dixit ihc

diseptis suis. Nihilo ptũ qd non reuelabitur. usq. Corã patre
meo qui ÷ in cælis. / deant filiũ hominis uenientẽ in regn
I nuigta sci Laurentii. Secdm matth Captl clxx. Dixit ihc
diseptis suis. Si quis uult post me uenire. usq. donec ui
I nnatl eusdẽ. Secdm ioh. Captl cuiii. Dixit ihc diseptis suis.
Amen am dico uobis. Nisi granũ frumenti cadens in tra.
usq. honorificabit eũ pater ms.
O omca. xiii. ppentec. Secdm marcũ. Captl lxxiiii. Exien
ihc de finib. tri. usq. Et mutos loqui.
F eria. iiii. Secdm lucã. Captl clxuiii. Diuiret ihc pciuita
tes et castella. usq. Et accumbent in regno di. / quã tibi.
F eria. ui. Secdm matth Captl cuiii. Coepit ihc exp̃brare
ciuitatib. inq̃b. facte sũt plurima uirtutes. usq. In die iudicii
I nnatl sci tiburtii. Secdm ioh Captl cxxxiii. Dixit ihc disci
pulis suis. Hoc ÷ pceptũ meũ. usq. In nomine meo. det uobis.
I nnatl sci ippoliti. Secdm lucã Captl cxliii. Dixit ihc diseptis
suis. Attendite a fermento phariseorũ. usq. Confitebitur
illũ coram angelis di. / similiter.
O omca. xiiii. ppentec. Secdm lucã. Captl cxx. Dixit ihc diseptis
suis. Beati oculi q̃ uident que uos uidetis. usq. Uade et tu fac
F eria. iiii. Secdm matth Captl cxuii. Abeuntes pharisei consi
liũ faciebant. usq. Et in nomine ei gentes sperabunt.
F eria. ui. Secdm lucã Captl cxliiii. Aut adiuũm quidã de tu
ba. Magister dic fratri meo. usq. Et dispascit illos. / tuet eũ
I nnatl sci eusebii. Secdm matth Captl cclxii. Dixit ihc disci
pulis suis. Uigilate q̃ ne scitis. usq. Sup omã bona sua cstitu
I nuigta assuptionis scæ mariæ. Secdm marcũ Captl xc
xii. Uenium adiuũm mater ei et frs. usq. hic frat ms
et soror mea et mater est.
A ssuptio scæ mariæ. Secdm lucã Captl cxxii. Intrauit
ihc inq̃dã castellũ. usq. non auferetur a ea.
I tẽ in fine eusdẽ euangtii. Captl cxxxi. Factũ ÷ autẽ

cū hæc diceret extollens uocē. usq. Et custodiunt illud.

Innatl sci agapiti. Scdm lucā. Captl cliiii. Dix ihc discplis suis. Sint lūbi uri pcincti. usq. Constituet illū. / uū fecit

Domca. xv. ppentec. Scdm lucā Captl cci. Dūiret ihc in hierusalē. transiebat p mediā samariā. usq. qa fides tua te sal

Feria. iiii. Scdm marcū Captl xliii. Uenit ihc in regionem geras senorū. usq. Et oms mirabantur.

Feria. ui. Scdm lucā Captl ccxxxiiii. Dix ihc discplis suis similitudinē hanc. homo quidā nobilis abiit. usq. Et his dictis precedebat ascendens hierosolimā / audiat.

Innatl sci timothei. Scdm lucā. Captl clxxxii. Dix ihc discplis suis. Si quis uenit ad me. usq. qi habet aures audiendi.

Innatl sci bartholomei apli Scdm lucā Captl cclxx. Facta contentio inter discplos ihu. usq. Iudicantes duodecim tribus israhel. / ta in cælo.

Innatl sci hermetis et agustini epi. Scdm lucā Captl xlv. Descendens ihc de monte. usq. Ecce enī merces ura mul

Innatl scæ sabinæ Scdm matth Captl cxl. Dix ihc discipulis suis parabolā hanc. Simile ē. regnū cælorū thesauro. usq. Noua et uetera. / in monumento.

In decollatione sci iohannis baptistæ. Scdm marcū Captl lviiii. Misit herodes ac tenuit iohannē. usq. Et posuer illud

Domca. xvi. ppentec. Scdm matth Captl xliiii. Dix ihc discplis suis. Nemo potest duob. dominis seruire. usq. Et omā hæc adicientur uobis. / tuariate ne auertaris.

Feria. iiii. Scdm matth Captl xxxiiii. Dix ihc discplis suis. Audistis qa dictū ÷ antiquis. n̄ pjurabis. usq. Uolenti ate mu

Feria. ui. Scdm lucā. Captl ccxl. Docente ihu populū in templo. usq. In qua potestate hæc facio.

In natiuitate scæ mariæ. Scdm lucā Captl iii. Exsurgens maria. usq. Et exultauit sps ms. in dō salutari meo.

Itē ipso die natl sci adriani. Scdm ioh Captl cxxxii.

dixit ihc discipulis suis. Ego sum uitis uera. usq. Et gaudium ue
strum impleatur. patre meo. qui e. in celis.

III Innat. sci gorgonii. Secm matth. Capt. xcii. Dixit ihc dis
II cipulis suis. Nihil opt. qd non reuelabitur. usq. Coram
II Innat. scorum proti & iacincti. Secm matth. Capt. lxxx
uiii. Dixit ihc discipulis suis. Cum p. sequentur uos in ciuitate
ista. usq. Coram patre meo qui e. in celis. bem suam.

Domica. xuii. p. pentec. Secm luca. Capt. lxuii. Ibat ihc
in ciuitate quae uocatur naim. usq. quia d. suisitauit ple
Feria. iii. Secm marcu. Capt. lxxxi. Uenit ihc bethsaida.
et adducunt eicecu. usq. Et si minua introieri nemini dixeris.
Feria. iii. Secm marcu. Capt. lxxii. Surgens ihc abiit in
fine. tri et sidonis. usq. Demoniu exisse a bea. rent eu.
II Innat. scorum. cornelii et cipriani. Secm luca. Capt. cxl.
Dicebat ihc turbis et principib. phariseorum. ue uobis q.
edificatis. usq. querente. capere aliqd ex ore ei ut accusa
II te ipso die exaltatio sce crucis. Secm ioh. Capt. xxiiii.
Erat homo ex phariseis. usq. Sed habeat uita aeternam.
II Innat. sci nicomedis. Secm luca. Capt. xcuii. Dixit ihc disci
pulis suis. Si quis uult post me uenire. usq. Donec uideant
II Innat. scae eufemiae. Secm matth. Capt. cxl. regnu di
Dixit ihc discipulis suis. parabola hanc. Simile. e. regnu celorum
thesauro. usq. Noua et uetera. miliat exaltabitur.

Domica. xuiii. p. pentec. Secm luca. Capt. clxxui. Cum intra
ret ihc in domu cui da principis phariseorum. usq. Et q. se hu
Feria. iiii. In ieunio mensis septimi. Secm marcu. Capt.
xci. Respondens unus de turba dixit. usq. Nisi in ora
tione et ieunio. cit uade in pace.

Feria. ui. Secm luca. Capt. lxxiiii. Rogabat ihm q. da
phariseus ut manducaret cum illo. usq. Fides tua te saluum fe
Sabbato in xii Lection. Secm luca. Capt. clxiii. Dice
bat ihc turbis similitudine hanc. Arbore ficu habe

bat quidā plantatā. usq. quæ gloriose fiebant ab eo.

Inuigla sci matth euangelistæ. Scdm lucā Captl xxx
uiii. Uidit ihc publicanū nomine leui. usq. Sed peccato
res in pænitentiam.

Innatl sci matthei apli. Scdm matth Captl lxxi. Cum
transiret ihc uidit hominē sedentē. usq. Sed peccatores.

Innatl sci mauritii ac sociorū ei. Scdm lucā Captl ccxl
uiiii. Dixit ihc discplis suis. Cū audieritis pelia et seditiones.
usq. Possidebitis animas urās. / miliauerit. exaltabitur

Domca xuiiii. ppentec. Scdm matth Captl ccxxiiii. Ac
cesser ad ihm pharisei. et interrogauit eū. usq. Et qui se hu

Feria iiii. Scdm marcū. Captl cxxxi. Interrogauit ihm
unus de scribis. qd eēt. primū. usq. Nes longe a regno di.

Feria ui. Scdm matth. Captl ccxxiii. Accesser ad ihm sad
ducei qui dicunt nē eē. resurrectionē. usq. Et audientes turbæ
mirabantur in doctrina eius. / buerunt me gratis.

Innatl scorū cosmæ et damiani. Scdm ioh Captl cxxx
uiii. Dixit ihc discplis suis. Hæc mando uob. usq. quia odio ha

In dedicatione ecclæ sci michahelis archang. Scdm matth
Captl clxxuiii. Accesser discpli ad ihm. usq. Faciem pa
tris mei. qui in cælis est. / lem hominibus.

Domca xx. ppentec. Scdm matth Captl lxx. Ascendens
ihc in nauiculā transfretauit. usq. Qui dedit potestatē ta

Feria iiii. Scdm matth Captl cxxxui. Dixit ihc discplis suis
parabolā hanc. Simile factū ē. regnū cælorū homini qui
seminauit. usq. In horreū meū. / stitutione mundi.

Feria ui. Scdm matth Captl cxxxuii. Dixit ihc discplis suis
parab hanc. Simile ÷ regnū cælorū granosinapis. usq. A con

Innatl sci marci. Scdm lucā. Captl cliiii. Dixit ihc discplis
suis. Sint lūbi uri pcincti. usq. Constituet illū. / erit

Innatl scorū dionisii ac sociorū ei. Scdm matth Captl lxxx
ui. Dixit ihc discplis suis. Ecce ego mitto uos. usq. hic saluus

Domica xxi. p̄pentec. Sc̄dm matth. Capt̄l ccxxi. Loqueba
tur ihc cū discp̄lis suis in parabolis dicens. Simile factū e. reg
nū cælorū homini regi. usq. Pauci uero electi.

Feria iiii. Sc̄dm matth Capt̄l cxl. Accesser̄ a ihm disci
puli ei⁹ dicentes. Dissere nob̄ parabolā. usq. qui habet
aures audiendi audiat. Tur̄a multa in cælis.

Feria ui. Sc̄dm lucā Capt̄l xl uiii. Dix̄ ihc discp̄lis suis.
Beati eritis cū uos oderint homines. usq. Et erit merces

Innat̄l sc̄i calisti pontificis. Sc̄dm matth Capt̄l cclxiii
Dix̄ ihc discp̄lis suis. Uigilate. usq. Constituet eum.

Domica xxii. p̄pentec. Sc̄dm ioh Capt̄l xxxuii. Erat q̄
dā regulus. usq. Et credidit ipse et domus ei⁹ tota.

Feria iiii. Sc̄dm lucā Capt̄l clxxx. Dicebat ihc cuidam
principi phariseorū. Cū facis prandiū aut cænā. usq.
Beatus qui mandu̇cabit panē in regno dī.

Feria ui. Sc̄dm matth Capt̄l lxuii. Cū uenisset ihc in do
mū petri. usq. Et egrotationes portauit.

Innat̄l sc̄i lucæ euangelistæ. Sc̄dm lucā Capt̄l clxxxii.
Dix̄ ihc discp̄lis suis. Si quis uenit ad me. usq. Non po
test m̄s. ēē. discipulus. Et gaudiū ur̄m impleatur

Inuigl̄a ap̄lorū symonis et iudæ. Sc̄dm ioh Capt̄l cxxx
ii. Dix̄ ihc discp̄lis suis. Ego sū uitis. uos palmites. usq.

Innat̄l ap̄lorū symonis & iudæ. Sc̄dm ioh Capt̄l cxxxuiii.
Dix̄ ihc discp̄lis suis. hæc mando uobis. usq. Quia odi
o habuer̄ me gratis. quisq. fratri suo de cordibus ur̄is.

Domica xxiii. p̄pentec. Sc̄dm matth Capt̄l clxxxuiii.
Dix̄ ihc discp̄lis suis parabolā hanc. Simile factū est
regnū cælorū homini regi. usq. Si n̄ remiseritis unus

Feria iiii. Sc̄dm marcū Capt̄l cxxiiii. Dix̄ ihc discp̄lis
suis. Amen dico uobis. quia si quis dixerit huic mon
ti. usq. Dimittet uob̄ peccata ur̄a.

Feria ui. Sc̄dm marcū. Capt̄l xli. Dix̄ ihc discp̄lis

suis. Uidete qid audiatis. usq. Adest tēpus messis.

Inuigla omniū scōrū. Scdm lucā Captl cliiii. Dix ihc discplis suis. Sint lūbi uri pcincti. usq. Filius hominis ueniet.

Innatl omniū scōrū. Scdm matth Captl xxiiii. Uidens turbas ihc. usq. Quō merces ura copiosa est in cælis.

Innatl sci cæsarii martyris. Scdm ioh Captl ciiii. Dix ihc discplis suis. Amen amen dico uob. Nisi granū frumenti. usq. honorificabit eū pater ms. Sunt in cælis.

Inuigla sci uuillehadi pontificis. Scdm lucā Captl cxvi. Dix ihc discplis suis. Qui uos audit me audit. usq. Scripta

Innatl sci uuillehadi confessoris. Scdm matth Captl cclx uiiii. Dix ihc discplis suis parabolā hanc. homo quidam peregre pficiscens. usq. Intra in gaudiū dni tui.

Innatl iiii coronatorū. Scdm lucā Captl xlv. Descendens ihc de monte stetit in loco cāpestri. usq. multa in cælo.

Innatl sci theodori. Scdm lucā Captl ccli. Dix ihc discipulis suis. Ponite in cordib. uris. usq. Possidebitis animas uras.

Domca xxiiii pp̄entec. Scdm matth Captl ccxxiii. Abeuntes pharisei consiliū inier ut caperent ihm. usq. Et quæ sunt di dō.

Feria iiii. Scdm matth Captl clxxvii. Cū uenisset ihc et discpli eius capharnaū. usq. Da eis prome et te.

Feria ui. Scdm marcū Captl lxx. Conuener ad ihm pharisei. usq. Tenetis traditionē hominū.

Innatl sci menæ. Scdm lucā Captl xcvi. Dix ihc discplis suis. Si quis uult pme uenire. usq. Donec uideant regnū di.

Eodē die natl sci martini epi. Scdm lucā Captl cliiii. Dix ihc discplis suis. Sint lūbi uri pcincti. usq. Constituet illum.

Domca xxv pp̄entec. Scdm matth Captl lxxiiii. Loquente ihu ad turbas ecce princeps unus accessit. et adorauit eū. usq. Et exiit fama hæc in uniuersam terrā illam.

Feria iiii. Scdm matth Captl cxvi. Cū transisset ihc ad

turbā. uenit in sr̄ nagogā eorū. usq. Et curauit eos om̄s.

Feria. ui. Sc̄dm matth̄ Capt̄l lxxu. Transeunte ih̄u. secu
ti sunt eū duo ceci. usq. Et omnē infirmitatē.

In natl̄ sc̄æ ceciliæ uirginis. Sc̄dm matth̄ Capt̄l cclxuiii.
dix ih̄c disc̄plis suis parabolā hanc. Simile ÷ regnū cælo
rū. x uirginibus. usq. Quia nescitis diē neq. horam.

In natl̄ sc̄i clementis. Sc̄dm matth̄ Capt̄l cclxuiiii. dix
ih̄c disc̄plis suis parabolā hanc. homo quidā peregre ꝓ
ficiscens. usq. Intra in gaudiū dn̄i tui. / et mater est.

Eodē die natl̄ sc̄æ felicitatis. Sc̄dm matth̄ Capt̄l cxxx.
Loquente ih̄u ad turbas. ecce mat̄ ei⁹. usq. Ipse m̄s fr̄ et soror

In natl̄ sc̄i chrisogoni. Sc̄dm ioh̄ Capt̄l cxxxuiii. dix ih̄c
disc̄plis suis. Hæc mando uobis. usq. Quia odio habuerunt
me gratis.

Dom̄ca. u. ante natl̄ dn̄i. Sc̄dm ioh̄ Capt̄l xluiiii. Cū sub
leuasset oculos ih̄c. usq. Qui uenturus est in mundum.

Feria. iiii. Sc̄dm lucā Capt̄l cuiiii. dix ih̄c disc̄plis suis.
Ite. ecce ego mitto uos. usq. Appꝓpinquabit in uos regnū di.

Feria. ui. Sc̄dm marcū Capt̄l cliii. dix ih̄c disc̄plis suis. Uigi
late et orate quia nescitis quando tempus sit. usq. Omnib.
dico uigilate.

In uigl̄a sc̄i andreæ apl̄i. Sc̄dm ioh̄ Capt̄l xui. Stabat io
hannes. usq. Et descendentes sup̄ filiū hominis. / sunt eū.

In natl̄ sc̄i andreæ apl̄i. Sc̄dm matth̄ Capt̄l xx. Ambulans
ih̄c iuxta mare galileæ. usq. Relictis retib. et patre. secuti

Dom̄ca. iiii. ante natl̄ dn̄i. Sc̄dm matth̄ Capt̄l ccui. Cum
appꝓpinquassent hierosolimis. usq. Benedictus qui ue
nit in nomine dn̄i.

Feria. iiii. Sc̄dm matth̄ Capt̄l uii. Uenit iohannes bapti
sta p̄dicans. usq. Confitentes peccata sua.

Feria. ui. Sc̄dm lucā Capt̄l uiii. Dicebat iohannes ad turbas
quæ exiebant. usq. Et euangelizabat populo.

Domica·iii·ante natl dni· Scdm lucā Captl ccl·vii·dixit ihc
discplis suis· Erunt signa in sole et luna et stellis· usq·
uerba autē mea non transibunt·

Feria·iiii· Scdm matth Captl ciiii· Dixit ihc turbis· et disci
pulis suis· Amen dico uobis· non surrexit inter natos mu
lierum· usq· Qui habet aures audiendi audiat·

Feria·vi· Scdm marcū· Captl·i· Initium euangelii ihu xpi
filii di· usq· Ille uero baptizabit uos spu scō·

In natl scē luciae uirginis· Scdm matth Captl cxl· Dixit ihc
discplis suis parabolā hanc· Simile est regnū cælorū thes
auro abscondito· usq· Noua et uetera· ante te

Domica·ii· ante natl dni· Scdm matth Captl cii· Cū audisset
iohannes in uinculis opera xpi· usq· qui pparabit uiā tuā·

Feria·iiii· Scdm matth Captl x· Uidens iohannes multos
phariseorū· usq· Ipse uos baptizabit· in spu scō et igni·

Feria·vi· Scdm lucā· Captl lxviiii· Nuntiauer iohanni
discpli ei· de omib· actib· xpi· usq· Maior est illo·

In natl sci thomae apli· Scdm ioh Captl cxxxiiii· Dixit ihc
discplis suis· Hoc est preceptum meum· usq· In nomine
meo· det uobis·

Domica·i· ante natl dni· Scdm ioh Captl viiii· Miserunt
iudaei ab hierosolimis· usq· Ubi erat iohannes baptizans·

Feria·iiii· In ieiunio mensis decimi· Scdm lucā Captl iii·
Missus ē· angelus gabrihel· usq· Fiat mihi scdm uerbū tuū·

Feria·vi· Scdm lucā Captl iii· Exsurgens maria abiit in
montana· usq· Indō salutari meo·

Sabbato in xii· Lectiō· Scdm lucā Captl vi· Anno quin
todecimo imperii tiberii cæsaris· usq· Et uidebit omis
caro salutare di·

Inordinatione diaconi. Scdm ioh Captl cviii. Dix ihc
discipulis suis. Amen amen dico uobis. Nisi granum
frumenti. usq. honorificabit eū. pater ms.

Inordinatione prbri. Scdm matth Captl cclxiii. Dix
ihc discipulis suis. Uigilate. usq. Constituet eum.

Inordinatione epi. Scdm marcū Captl lii. Circuibat
ihc castella in circuitu docens. et conuocauit duodecī.
usq. Et sanabantur.

Itē unde supra. Scdm lucā Captl cvii. Designauit dns et
alios lxx duos discipulos. usq. Dignus est enim opera
rius. mercede sua.

In ieiunio de natali papæ. Scdm lucā Captl cclxx.
Facta est contentio inter discipulos ihu. usq. Iudicantes
duodecim tribus israhel.

Itē in natali papæ. Scdm matth. Captl clxvi. Uenit ihc
in partes cæsareæ philippi. usq. Erit solutum et in celis.

In dedicatione basilicæ siue oratorii. Scdm lucā Captl lx
Dixit ihc discipulis suis. Non est arbor bona. usq. Fun
data enim erat supra petram.

Itē unde supra Scdm lucā. Captl ccxxv. Egressus ihc
perambulabat hiericho. usq. Et saluū facere qd perierat.

In aduentu epi. Scdm ioh Captl lxxxviii. Dix ihc disci
pulis suis. Ego sum pastor bonus. usq. Et fiet unum oui
le. et unus pastor.

Itē unde supra. Scdm matth Captl clxxxii. Dix ihc
discplis suis parabolā hanc. Quid uobis uidetur si fue
rint alicui centū oues. usq. Ibi sum in medio eorum.

In aduentu iudicū. Scdm lucā Captl cxliiii. Dix ihc
discplis suis. Cū inducent uos in synagogas. usq. Et non
est indm diues.

Itē scdm lucā Captl cli. Dix ihc discplis suis. Nolite
timere pusillus grex. usq. Ibi et cor urm erit.

Itē unde supra Scd̄m lucā Captl̄ ccxviii. Interroga
uit ih̄m quidā princeps dicens. Magister bone. usq.
Et in scl̄o uenturo. uitam æternam.

Contra epōs male agentes. Scd̄m matth̄ Captl̄ Liiii.
Dix̄ ih̄c discpl̄is suis. Omā quęcūq. uultis ut faciant uo
bis. usq. Et pauci sunt qui inueniunt eam.

Itē Scd̄m matth̄ Captl̄ Lvi. Dix̄ ih̄c discipulis suis. At
tendite a falsis ꝓphetis. usq. In regnum cælorum.

Contra iudices male agentes. Scd̄m lucā. Captl̄ ccxiiii.
Dicebat ih̄c discpl̄is suis parabolā hanc. Quō oportet semꝑ
orare. usq. Dico uob̄ quia cito faciet uindictam illorum.

In letania tempr̄ belli. Scd̄m lucā. Captl̄ cl. Dix̄ ih̄c dis
cipulis suis. Nolite solliciti esse animæ ur̄æ. usq. Et
hæc omā adicientur uobis.

In die belli Scd̄m matth̄ Captl̄ ccxliii. Accesserunt ad
ih̄m discipuli eius secreto dicentes. usq. hic saluus erit.

Pro sterilitate pluuiæ Scd̄m matth̄ Captl̄ clx. Dix̄ ih̄c
discipulis suis. Misereor turbæ. quia triduo iam. usq.
Ascendit in nauiculā & discpl̄i eius cum eo.

Pro ubertate pluuiæ Scd̄m lucā Captl̄ Lxxxiii. Factū
est in una dierū. usq. Quia uentis imperat et mari &
boediunt ei.

Pro omni tribulatione. Scd̄m marcū. Captl̄ cxxiiii. Dix̄
ih̄c discpl̄is suis. Amen dico uobis. quia si quis dixerit
huic monti. usq. Dimittet uobis peccata ur̄a

Pro uelatione ancillarū dī. Scd̄m matth̄ Captl̄ ccxxi
Loquebatur ih̄c cum discipulis suis in parabolis. usq.
pauci uero electi.

Ad uelandā maritatam. Scd̄m ioh̄ Captl̄ xxviii. Re
spondens iohannes dixit. Non potest homo accipe
re quicquā. usq. hoc ergo gaudiū meū impletū est.

Itē aliud. Scd̄m matth̄ Captl̄ clxxxviiii. Uenit ih̄c

infines iudeæ transiordanen· usq· homo ñ separet·

Pro ordinandis· Sedm ioh Capt lxxxuiii· Loquente
ihu adturbas· multi crediderunt in eum· usq· Opera
abrahæ facite·

Pro iteragentibus· Sedm matth Capt lxxxii· Dixit
ihc discptis suis· Euntes predicate· usq· quam illi
ciuitati·

Itē unde supra· Sedm lucā· Capt cuiiii· Dixit ihc di
scipulis suis· Ite· ecce ego mitto uos· usq· quia sodo
mis in die illa remissius erit· quam illi ciuitati·

Admissam uotiuam· Sedm marcū Capt cxxxui· Sedens
ihc contra gazofilatium· usq· Misit totū victū suum·

Pro regibus· Sedm lucā Capt cl· Nolite sollicitri esse
animæ uræ· usq· Et hæc omā adicientur uobis·

Pro elemosinarius· Sedm matth Capt xlii· Dix ihc disci
pulis suis· Attendite ne iustitiā uestram faciatis· usq·
Et pater tuus qui uidet in absconso· redder tibi·

Pro infirmis· Sedm lucam· Capt lxu· Intrauit ihc ca
pharnaum· centurionis cuiusdam· usq· Inuenerunt
seruum qui languerat sanum·

HAGENDA MORTUORUM· Sedm ioh Capt
xciiii· Dixit martha adihm· usq· qui in hunc mun
dum uenisti·

Item Sedm ioh Capt xxxuiiii· Dixit ihc discipu
lis suis & turbis iudæorum· Sicut pater suscitat mor
tuos et uiuificat· usq· Sed transiet a morte in uitam·

Item Sedm ioh Capt xli· Dixit ihc discpulis suis·
Amen amen dico uobis· quia uenit hora et nunc est·
usq· In resurrectionem iuditii·

Item Sedm ioh Capt lii· Dixit ihc discipulis suis
et turbis iudeorum· Omne quod dat mihi pater· usq·
In nouissimo die·

Item Scdm ioh Captl Lxv. Dixit ihc discipulis suis et turbis iudeorum. Ego sum panis uiuus. usq. Et ego resuscitabo eum innouissimo die. ⁝ Dix ihc turbis iudeorū.

Item Scdm ioh Captl Lxvi. ⁝ Amen amen dico uobis. Nisi manducaueritis carnem filii hominis. usq. Resuscitabo eum innouissimo die.

E
E
F
F
S
D
P
P
I

E bd·ii·ante nat dni scd mat
cap cii· Cum audisset iohan
nes in uinculis· Usq· qui pre
parabit uiam tuam ante te
E bd·i·ante nat dni·scd ioh
cap viiii· Miserunt iudei
ab hierosolymis· Usq· ubi
erat iohannes baptizans·
F er·iiii·ad scam mariam
scd luc cap·iii· Missus est
angelus gabriel· usq·
fiat mihi scdm uerbu tuu·
F er·vi·ad aptos· scd lucam
cap·iii· Exurgens maria
usq· in dō salutari meo·
S abb in xii·lect scd luc cap·vi·
Anno quintodecimo imperii
usq· et uidebo mis caro salutare
D ie·xxiiii·m dec uig dni di
scd mat cap·iii· Cum esset
desponsata· usq· a peccatis
eorum·
P ro ubertate pluuie scd luc
cap lxxxiii· Factum est
in una dierum· usq· qui
uenti et mare obediunt ei·
P ro sterilitate pluuie· scdm
mat cap clx· dix ihc discip
suis· Misereor turbe· usq
et discipuli eius cum eo·
I n commotione gentium
scd luc cl· dix ihc discipl suis

Nolite solliciti ee quid man
ducetis. usq. et haec omnia
adicientur uobis.

In nat̄ pape scd̄ luc̄ cap̄ cclxx.
Facta ē contentio inter
discipulos. usq. iudicantes
duodecim tribus israhel.

Item alia. scd̄ luc̄ cap̄ ccxxviii.
dix̄ ih̄c discipulis suis para
bolam hanc. homo quidam
nobilis. usq. habenti dabi
tur et habundabit.

In ordinat̄ pb̄rorum scd̄ mat̄
cap̄ cclxiii. dix̄ ih̄c discipl̄
suis. Uigilate quia nescitis.
usq. sup̄ omnia bona sua
constituet eum.

Pro iter agentibus. scd̄ mat̄
cap̄ lxxxii. dixit ih̄c disci
pulis suis. Euntes predicate
dicentes. usq. in die iudicii
quam illi ciuitati.

Item in ordinat̄ pb̄rorum.
scd̄ mat̄ cap̄ cclxv. dix̄ ih̄c
discipulis suis. Quis putas
ē fidelis seruus. usq. con
stituet eum.

In ordinat̄ diaconorū. scd̄m
ioh̄ cap̄ ciiii. dix̄ ih̄c discipl̄
suis. Amen amen dico uobis.
nisi granum frumenti. usq.
pater meus

Item in nat̄ pape scd̄ mat̄ cap̄
clxvi. Uenit ih̄c in partes ce
sarie philippi. Usq. erit
solutum et in celis.

In dedicat̄ basilice siue oratorii
scd̄ luc̄ cap̄ lx. Dix̄ ih̄c discipl̄
suis. Non ē arbor bona. Usq.
fundata enim erat sup̄ petrā.

Item alia scd̄ luc̄ cap̄ ccxxv.
Ingressus ih̄c. usq. salus
domui huic facta est.

Pro uelatione ancillarum dī.
scd̄ mat̄ cap̄ ccxxi. Loque
batur ih̄c cum discipl̄ suis.
Usq. pauci autem electi.

Aduel̄ maritatam scd̄ ioh̄ cap̄
xxvii. Respondit iohannes
et dix̄. non potest homo. usq.
gaudium meū impletū ē.

Item alia scd̄ mat̄ cap̄ clxxxviiii.
Uenit ih̄c in fines iudee.
Usq. quod ergo ds̄ coniunxit.
homo non separet.

Pro ordinantib. scd̄ ioh̄ cap̄
lxxxviiii. Loquente ih̄u ad
turbas. multi crediderunt
in eum. Usq. opera abrahe facite.

Pro ordinantib. epis̄ scd̄ mar̄
cap̄ lii. Circuibat ih̄c in cir
cuitu docens. Usq. et ungue
bant oleo multos egrotos
et sanabantur.

Item alia scd luc cap lxxxvi.
Conuocatis ihc duodecim
discipulis suis. usq. euan
gelizantes et curantes ubiq.
Pro salute uiuorũ scd mar
cap cxxxvi. Sedens ihc
contra gazophylacium. usq
misit totum victum suũ.
In agenda mortuorũ scd
ioh cap xciiii. Dix martha
ad ihm. usq. quia tues xpc
filius dei qui in hunc mun
dum uenisti.
Item scd ioh cap xxxviiii.
Dix ihc discipulis suis et
turbis iudeorũ. Sicut pa
ter suscitat mortuos. usq.
sed transiet de morte in uita.
Item scd ioh cap lvi. dix ihc
discpt suis et turbis iudeor.
Omne quod dat mihi pa
ter. usq. et resuscitabo eum
ego in nouissimo die.
Item scd ioh cap lxv. dix ihc
discpt suis et turbis iudeor.
Ego sum panis uiuus. usq.
et ego resuscitabo eum in
nouissimo die.
Admissam uotiua scd luc
cap cxxv. petite. usq. pe
tentibus se.
Item scd luc cap clxxx.

dix̄ ihc̄ discipl̄ suis · Cum
facis prandium · usq · iustorū
I tem scd̄ luc̄ cap̄ clxxxvii ·
dix̄ ihc̄ discipl̄ suis · Quis
ex uobis homo · usq · qui
non indigent penitentia
I tē scd̄ luc̄ cap̄ cxxxiii ·
Nemo accendit lucernā ·
usq · illuminabit te ·
I tem scd̄ matth̄ cap̄ lxxi ·
Uidit ihc̄ hominem · usq ·
sed peccatores
I nscrutinio primo scd̄ mat̄
cap̄ cxcii · Tunc oblati sunt
paruuli ad ihm̄ · usq ·
regnum celorum ·
C ontra iudices male agentes
scd̄ luc̄ cap̄ ccxiiii · In illo
tempr̄ dix̄ ihc̄ discipl̄ suis ·
Iudex quidam erat · usq ·
fidens sup̄ terram ·

Staatl. Bibliothek
Bamberg

CAPITVLVM
BAMBE

5. XIII
f. 1 – 148
f. 57 – 86
f. 89 – 135
f. 137 – 193

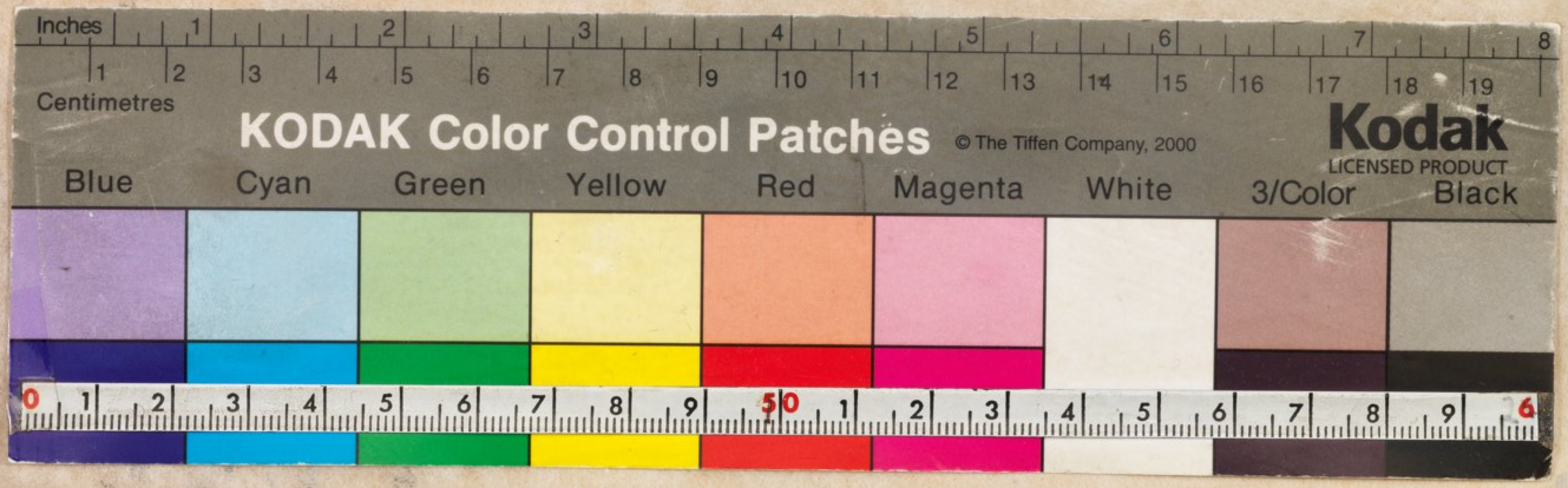

1. f. 1
2. f. 1
3. f. 8
4. f. 10